

Møteinnkalling

Utvalg: **Kvæningen kommunestyre**
Møtested: Flerbrukshuset
Dato: 08.12.2020
Tidspunkt: 09:30

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 77 77 88 00. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Kl. 09.30: Nye veier orienterer om reguleringsplanen i forbindelse med omlegging av E6 - Kvæningsfjellet.

Det vises til sak 96 /20. Alle kommunestyremedlemmer bes om å vurdere sin habilitet i sak om forvaltningsrevisjonsrapport. Dette gjelder spesielt medlemmer som har hatt startlån eller hatt sin søknad om startlån i behandling i perioden 2015-2019, eller har noen andre tilknytning til saken. Evt. inhabilitet må meldes snarest til servicekontoret 77 77 88 00.

Burfjord 02.12.2020

Eirik Losnegaard Mevik
Ordfører

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen originalsignatur.

Saksliste

Utv.saksnr	Sakstittel	U.Off	Arkivsaksnr
PS 87/20	Kommunedirektørens forslag til økonomiplan 2021-2024, med årsbudsjett for 2021		2020/157
PS 88/20	Fastsetting av planprogram for kommuneplanens samfunnsdel 2021-2032		2019/127
PS 89/20	Godkjenning av handlingsplan 2021- Omstillingsprogrammet i Kvæningen		2016/232
PS 90/20	Videreføring av koronafond for bedrifter og lag/foreninger i Kvæningen		2020/213
PS 91/20	Omdisponering av øremerket tilskudd til vedlikehold og rehabilitering i kommuner		2015/164
PS 92/20	Flytting av bom - Låvanveien		2015/203
PS 93/20	Kommunedelplan for energi og klima - Merknadsbehandling og vedtak av planprogram		2020/346
PS 94/20	Budsjettreguleringer pr desember 2020		2019/348
PS 95/20	Månedlig økonomirapportering, oktober 2020		2020/50
PS 96/20	Forvaltningsrevisjonsrapport - praktisering av startlånsordningen		2016/76
PS 97/20	Samarbeidsavtale med Nord- Troms Studiesenter om studiebibliotek		2016/40
PS 98/20	Innkjøpstjenesten i Nord-Troms: revidert samarbeidsavtale, handlingsplan og anskaffelsesstrategi		2015/214
PS 99/20	Partnerskap Troms Kraft AS og Ymber AS		2017/192
PS 100/20	Endring av reglement for folkevalgte - fjernmøter		2015/733
PS 101/20	Sykefraværet i Kvæningen kommune		2015/205
PS 102/20	Endring av selskapsavtale for K-Sekretariatet IKS		2016/314
PS 103/20	Plansamarbeid i Nord-Troms - orientering om framdrift		2019/19
PS 104/20	Møteplan for politiske møter i 2021.		2017/393
PS 105/20	Valg av forliksrådsmedlemmer ti Nord-Troms forliksråd		2016/497

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
197/20	Kvæningen formannskap	29.10.2020
202/20	Kvæningen formannskap	10.11.2020
209/20	Kvæningen formannskap	17.11.2020
87/20	Kvæningen kommunestyre	08.12.2020

Kommunedirektørens forslag til økonomiplan 2021-2024, med årsbudsjett for 2021

Henvising til lovverk:

Ny Kommune lov §§ 14-3 – 14-5

Saksprotokoll i Kvæningen formannskap - 17.11.2020

Behandling:

Det ble fremmet følgende forslag: Forslag 1: (felles fra AP og KB)
Kommunedirektørens innstilling legges til grunn med tilleggsforslaget fra AP/KB.

Forslag til økonomiplan 2021-2024 og årsbudsjett 2021.

Forord

Dette er et tilleggforslag til kommunedirektørens budsjett og vårt forslag til budsjett må leses med utgangspunkt i dette.

Arbeiderpartiet og bygdelista ser svært positivt på årets budsjettbehandling. Budsjettet gjør en rekke analyser, oppgir finansielle måltall og gir en framstilling av neste års drift på en god måte.

I årene som kommer vil vi ha økt fokus på planarbeidet. Dette vil styrke muligheten for en økonomiplan som gir forutsigbarhet og god økonomisk styring.

Året 2021 ser ut til å bli et år med små endringer i drifta. Det er gledelig at kommunen ikke ser ut til å måtte gjøre store nedtrekk, men kan konsentrere seg om å komme i mål med tidligere års nedtrekk og påbegynte prosjekt.

Vi viser til budsjett for 2020 som inneholder en rekke forslag som ble vedtatt. Disse ligger fast så fremst ikke annet er foreslått eller tidligere vedtatt.

Totalt sett vil vi berømme kommunedirektøren og hans stab med jobben som er gjort, og ser fram til fremtidige års budsjettprosesser

For Kvæningen Arbeiderparti og Kvæningen Bygdeliste,

Eirik Losnegaard Mevik
Ordfører

Hanne Wiesener
Varaordfører

1. Budsjettprosess.

I kommende år er det ønskelig at budsjettprosessen starter så snart regnskapet er avlagt. En grundig gjennomgang av forrige års budsjett og regnskap danner grunnlaget for budsjettprosessen. Formannskapet skal, og alle enhetsledere bør, involveres i en slik budsjettkonferanse. Dette vil kunne oppfylle kommunedirektørens ønske om tidlige politiske signal på balansering av budsjettet.

I kommunedirektørens budsjettforslag heter det i forbedringspotensial i framtiden:

Balansering av budsjettet bør ikke anses bare som kutt av tjenester, men også en arena for utvikling.

Dette er en fin formulering og støttes veldig som en overordna målsetting for arbeidet.

Det er fortsatt et politisk ønske at budsjettet på rammenivå skal vedtas tidlig. En del ganger vil man oppleve at statsbudsjettet gir en økning i rammeoverføring kontra det kommuneproposisjonen gjorde. Det vil la seg rette opp med en regulering i desember.

Budsjettet for 2022 må i større grad inneholde beløp knyttet til tekstdelen. F.eks. under «momskompensasjon», «eiendomsskatt» osv.

For kommende budsjettår skal følgende inntekter synliggjøres som poster som går utenfor det ordinære driftsbudsjettet:

- Havbruksfond/produksjonsavgifter
- Salg av konsesjonskraft
- aksjeutbytter

Dersom inntekter fra disse skal inngå i kommunedirektørens budsjett må det ligge som et forslag til bruk av dette «fondet» for å saldere driftsbudsjettet.

Bakgrunnen for å gjøre dette budsjettekniske grepet er å på sikt kunne drifte basert på rammeoverføringer/skatt/avgifter og at dette fondet skal bidra til at kommunen når sine finansielle måltall.

Budsjettet må også i større grad vise økonomisk utvikling hos hver enhet (budsjett neste år, budsjett d.å. og regnskap siste år. I tillegg må budsjettet vise økning/reduksjon i årsverk siste 3 år og det skal oppgis forholdet mellom antall årsverk og heltid/deltid stillinger. Dette fordi det er et politisk ønske og mål at kommunen skal ha færrest mulig deltidsstillinger.

2. Driftsbudsjettet.

I all hovedsak støttes kommunedirektørens forslag til budsjett.

Til De ulike etatene:

2.1 Oppvekst og kultur:

Vi støtter de forslag til tiltak på oppvekst og kultur som følger av kommunedirektørens forslag.

Vi vil bemerke at arbeidet med en oppvekst og utdanningsplan bør begynne administrativt før selve planprosessen formelt settes i gang underveis i arbeidet med samfunnsplanen.

2.2 Næring, utvikling og teknisk:

Vi støtter de forslag til tiltak på næring, utvikling og teknisk som følger av kommunedirektørens forslag.

Vi har følgende kommentarer til de uprioriterte tiltakene:

Spildra kommunale veier ligger inne som et uprioritert tiltak. Vi forstår det slik at det er økningen på 138 000 som er uprioritert, og ikke brøyting av veien med tidligere bevilget pott.

En økning på driftsavdelingen og renhold må synliggjøres gjennom en kvalitetssikret FDV-plan. Vi vil bemerke at en renholdslederstilling på 40% synes å være lav, og at dette bør sees på i sammenheng med FDV-planen.

2.3 Helse og omsorg:

På side 45 i budsjettet er det en skrivefeil. Det skal være «...uprioriterte tiltak...»

Kutt i helsestasjonen er lagt inn som et uprioritert tiltak i tekstdelen og som prioritert tiltak i budsjettskjema under punkt 2.3.5 (s 48 og følgende). Vi legger til grunn at kutt i helsestasjonen er et prioritert tiltak.

Vi støtter de forslag til tiltak på helse og omsorg som følger av kommunedirektørens forslag, **med følgende unntak:**

Kutt i helsestasjonen med 20%stilling gjennomføres ikke. Dette medfører en økning på 115 000. Dette salderes mot reserverte tilleggsbevilgninger.

2.4 Sentraladministrasjonen (stab/støttefunksjoner)

Vi støtter de forslag til tiltak på sentraladministrasjonen som følger av kommunedirektørens forslag.

I forbindelse med fjorårets budsjett ba vi om at det ble utarbeidet en kommunikasjons og informasjonsplan for Kvæningen kommune. Vi viser til dette punkt fra fjorårets budsjett og ber kommunedirektøren sørge for at en plan kommer på plass og at nødvendige rutiner for å gi kommunens innbyggere bedre informasjon kommer på plass.

Det bes også om at kommunedirektøren utarbeider nytt forslag til lønnspolitiskplan. Dette skal være en overordna plan med årlig rullering året etter hvert valg og med en årlig rullering av handlingsdelen.

Til Kvæningen menighet:

Kommunestyret imøteser arbeidet som er skissert av kommunedirektøren. I tillegg vil vi foreslå at menighetsrådets budsjett økes tilsvarende kommunal deflator kommende år. Midlene salderes mot reserverte tilleggsbevilgninger.

3. Investeringsbudsjettet.

Kommunestyret er i all hovedsak enig i kommunedirektørens forslag til investeringsbudsjett.

Det bemerkes at vannbehandlingsanlegg i Kvæningsbotn i tekstdelen ligger inne som et uprioritert tiltak, mens det i budsjettskjemaet ligger inne som et prioritert tiltak. Vil legger til grunn at tiltaket er prioritert og at det er feil i tekstdelen.

Forslag finansiert fra fond:

Oppstart – Frivillighetssentral 200 000,-

En frivillighetssentral kan være et godt tiltak for å aktivisere ulike grupper i samfunnet. Frivillighetssentralen må sees i sammenheng med opprettelse av utstyrsbank for barn og unge. Det må legges fram en plan for oppstart og igangsettelse innen første kvartal 2021. Formannskapet er styringsgruppe.

Miljøtilskudd 50 000

Et tilskudd som disponeres av frivillighetssentralen eller kan deles ut til lag og foreninger som skal samle inn søppel. Særlig på steder som er utilgjengelig for folk flest.

Aktivitetsstøtte til eldre: 50 000,-

Midlene disponeres av eldrerådet etter retningslinjer vedtatt av formannskapet.

Forslag 2: (SP) Kommunedirektørens innstilling legges til grunn med tilleggsforslaget fra SP.

FORSLAG TIL BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN 2021 - 2024

MED UTGANGSPUNKT I KOMMUNEDIREKTØRENS FORSLAG

Kvæningen SP sitt program er tuftet på folkestyre basert på levedyktige lokalsamfunn, som skal gi folk trygghet og tilhørighet. De sosiale, kulturelle og økonomiske tiltak fra kommunens side, skal være med på å stimulere til bolyst og utvikling i hele kommunen. I en relativt liten kommune som Kvæningen, har det offentlige et særskilt ansvar for tilrettelegging for aktivitet, tjenester, beholde arbeidsplasser og etablering av nye. Dette blant annet for å være attraktiv i forhold til å knytte til seg kompetanse og øke innbyggertallet

HOVEDTREKK OG UTFORDRINGER:

Hovedutfordringene i Kvæningen er blant annet å forhindre fraflytting og motivere til bolyst. Skape nye arbeidsplasser og opprettholde et tjenestetilbud som gjør oss attraktiv, er virkemidler som må prioriteres om vi skal ha en befolkningsøkning. Budsjett og økonomiplan må derfor inneholde slike virkemidler.

Gode basistilbud innen helse, eldreomsorg og oppvekst er noe som til enhver tid må vektlegges.

Planverket må være et veikart som synliggjør bruk og framtidig utvikling i hele kommunen. Kun da klarer vi å bestå som livskraftig og selvstendig i framtiden. Kommunen har stor lånegjeld, da vi har gjort store investeringer de seneste årene. Et nytt stort økonomisk løft blir å realisere et nytt helsehus eller en annen løsning som kan tilfredsstille framtidige utfordringer innen helse og omsorg. En vridning fra institusjon til hjemmebaserte tjenester innen eldreomsorg, er et tiltak som SP ser på som viktig. Det fordi det tjener brukerne og frigjør midler som kan kanaliseres til andre områder. Bruk av velferdsteknologi må få de nødvendige bevillinger om en slik endring skal kunne gjennomføres.

Kvænangen SP brenner for en realisering av en småbåthavn i kommunesenteret Burfjord. Der er en forstudie under utarbeidelse. Prosjektet skal munne ut i en god og nødvendig havn i kommunesenteret.

Kommunens igangsatte organiseringsgjennomgang har som mål å gjøre endringer i struktur og som skal bidra til innsparinger, uten at dette forringer tjenestetilbudet. Vi er innstilt på en god og kvalitetssikret prosess.

Et relativt stort sykefravær bekymrer og fortjener stor oppmerksomhet fra administrasjon og kommunestyret. Kommunestyret innehar arbeidsgiveransvaret i kraft av å være øverste myndighetsorgan i kommunen. Det gjennom å utforme lokal arbeidsgiverpolitikk og arbeidsgiverstrategier. En god samhandling mellom kommunedirektør, bedriftshelsetjenesten og kommunestyret er nøkkelen til en strategi som medvirker til et godt og inkluderende arbeidsliv. Det må jobbes kontinuerlig for å redusere sykefraværet.

Veilys og brøyting i alle bygder med fast bosetting er viktig for trivsel, bolyst og for at innbyggerne skal kunne føle trygghet i hverdagen. Gode initiativ fra lag og foreninger og enkelt personer, må belønnes med midler som kan være med på å motivere til etablering av enkel infrastruktur og gode møteplasser. Midler som tilføres kommunen gjennom blant annet havbruksfondet må til en viss grad komme innbyggerne til gode gjennom slike tiltak.

Som kommune har vi en svært viktig rolle innenfor næringsutvikling. Et robust lånefond gir oss muligheter til å bidra på en god måte, samt vår deltakelse i Omstillingsprosjektet.

TILTAK DRIFTSBUDSJETT:

Miljøarbeiderstilling:

En miljøarbeider skaper trivsel for mennesker som trenger oppfølging og hjelp.

Denne stillingen er viktig i arbeidet for å støtte og motivere brukere og elever. En miljøarbeider arbeider med forebygging og oppfølging. De utfordringer som blant annet pandemien tilfører mange, gjør at vi ønsker å videreføre stillingen

Stilling som miljøarbeider videreføres med 20%

BRUK AV DISPOSISJONSFONDET

MILJØTILTAK

Gode initiativ fra lag, foreninger og andre bør belønnes med midler som kan motivere til etablering av enkel infrastruktur og gode møteplasser. Vi har tidligere hatt avsatte midler til slike tiltak, noe som har bidratt etablering av mange gode møteplasser i hele kommunen. Retningslinjer er utarbeidet og vedtatt av kommunestyret.

Det avsettes midler til miljøtiltak for 2021 på kr. 150.000

SMÅBÅTHAVN I BURFJORD

Det er nedsatt et utvalg som har som oppgave å arbeide målrettet for en realisering av en båthavn i Burfjord. En forstudie er nå under utarbeidelse og den vil

synliggjøre muligheter for realisering. Det må avsettes midler i budsjett og økonomiplan til prosjektet.

AKTVITETSSTØTTE FOR ELDRE

Det har gjennom årene vært ytret et ønske fra eldre og eldrerådet om at eldrerådet kunne fått til disposisjon midler rettet mot aktiviteter for eldre. Vi ønsker at rådet bevilges en årlig sum, som dette disponerer etter søknad. Alternative søkere kan være alle lag og foreninger som arrangerer aktiviteter knyttet opp til denne aldersgruppen. Vedtekter utarbeides av eldrerådet.

Det avsettes midler til aktivitetsstøtte for eldre i budsjett for 2021 på kr. 50.000

GRATIS SKOLEMÅLTID – FRUKT OG GRØNT

Flere skoler innfører ordninger knyttet opp til gratis skolemåltid/ frukt og grønt. Fra et læringsperspektiv er skolemåltidet en grunnleggende faktor for å fremme konsentrasjon og læring. Gode rammer for måltidet gir grunnlag for gode måltidsopplevelser og trivsel. Det kan være utfordrende for kommuner å alene klare gjennomføring av dette, men signaler fra staten tyder på at midler kan også komme fra sentralt hold. Vi ønsker at det avsettes midler til et prosjekt «Gratis skolemåltid» i 2021, som kan avklare muligheter for en permanent ordning fra høsten 2021.

Det avsettes midler til prosjekt «Gratis skolemåltid» for 2021 på kr.200.000

ORDNING /TILRETTELEGGING BRUK AV HALL OG SVØMMEHALL

Det er viktig at det åpnes for aktiviteter på skolen på kveldstid i så stor skala som mulig. Ordninger knyttet opp til dette, må være tilpasset etterspurt bruk. Vi ber kommunen utrede mulige ordninger tilpasset bruk på kveldstid. Støtte til lag og foreninger samt egen vaktmesterordning kan være alternativ. Vi ønsker en utredning til første møte i kommunestyret i 2021.

MILJØ

Plastforurensing og forsøpling opptar flere og flere, og etter hvert blitt en trussel mot natur og forvaltningen av denne. Det er viktig at kommunen er bevisst denne problemstillingen. Lag, foreninger og skole kan være nyttige bidragsytere i forhold til innsamling. Vi tror at en tilskuddsordning for slike tiltak vil motivere og bidra til enda større engasjement for å bidra. Utdeling av støtte skjer gjennom synliggjøring av konkrete prosjekt.

Det avsettes midler til en tilskuddsordning for innsamling av avfall på kr. 75.000 i budsjett for 2021.

SUM BRUK AV DIPOSOISJONSFONDET:

Miljøtiltak/ bygdeutvikling	kr. 150.000
Aktivitetsstøtte for eldre	kr. 50.000
Prosjekt skolemåltid	kr. 200.000 (Er i økonomiplanen og må iverksettes)
Miljøtiltak	kr. 75.000

Totalt kr. 475.000

Videreføring av miljøarbeider stilling 20 %. Kostnader kr.115.000
Reserverte tilleggsbevilgninger for 2021 kr. 110.898

Forslag 1 ble votert mot forslag 2:

Forslag 1 fra AP/KB ble vedtatt med 3 mot 2 stemmer.

Vedtak:

Forslag til økonomiplan 2021-2024 og årsbudsjett 2021.

Forord

Dette er et tilleggsforslag til kommunedirektørens budsjett og vårt forslag til budsjett må leses med utgangspunkt i dette.

Arbeiderpartiet og bygdelista ser svært positivt på årets budsjettbehandling. Budsjettet gjør en rekke analyser, oppgir finansielle måltall og gir en framstilling av neste års drift på en god måte.

I årene som kommer vil vi ha økt fokus på planarbeidet. Dette vil styrke muligheten for en økonomiplan som gir forutsigbarhet og god økonomisk styring.

Året 2021 ser ut til å bli et år med små endringer i drifta. Det er gledelig at kommunen ikke ser ut til å måtte gjøre store nedtrekk, men kan konsentrere seg om å komme i mål med tidligere års nedtrekk og påbegynte prosjekt.

Vi viser til budsjett for 2020 som inneholder en rekke forslag som ble vedtatt. Disse ligger fast så fremst ikke annet er foreslått eller tidligere vedtatt.

Totalt sett vil vi berømme kommunedirektøren og hans stab med jobben som er gjort, og ser fram til fremtidige års budsjettprosesser

For Kvæningen Arbeiderparti og Kvæningen Bygdeliste,

Eirik Losnegaard Mevik
Ordfører

Hanne Wiesener
Varaordfører

1. Budsjettprosess.

I kommende år er det ønskelig at budsjettprosessen starter så snart regnskapet er avlagt. En grundig gjennomgang av forrige års budsjett og regnskap danner grunnlaget for budsjettprosessen. Formannskapet skal, og alle enhetsledere bør, involveres i en slik budsjettkonferanse. Dette vil kunne oppfylle kommunedirektørens ønske om tidlige politiske signal på balansering av budsjettet.

I kommunedirektørens budsjettforslag heter det i forbedringspotensial i framtiden:

Balansering av budsjettet bør ikke anses bare som kutt av tjenester, men også en arena for utvikling.

Dette er en fin formulering og støttes veldig som en overordna målsetting for arbeidet.

Det er fortsatt et politisk ønske at budsjettet på rammenivå skal vedtas tidlig. En del ganger vil man oppleve at statsbudsjettet gir en økning i rammeoverføring kontra det kommuneproposisjonen gjorde. Det vil la seg rette opp med en regulering i desember.

Budsjettet for 2022 må i større grad inneholde beløp knyttet til tekstdelen. F.eks. under «momskompensasjon», «eiendomsskatt» osv.

For kommende budsjettår skal følgende inntekter synliggjøres som poster som går utenfor det ordinære driftsbudsjettet:

- Havbruksfond/produksjonsavgifter
- Salg av konsesjonskraft
- aksjeutbytter

Dersom inntekter fra disse skal inngå i kommunedirektørens budsjett må det ligge som et forslag til bruk av dette «fondet» for å saldere driftsbudsjettet.

Bakgrunnen for å gjøre dette budsjettekniske grepet er å på sikt kunne drifte basert på rammeoverføringer/skatt/avgifter og at dette fondet skal bidra til at kommunen når sine finansielle måltall.

Budsjettet må også i større grad vise økonomisk utvikling hos hver enhet (budsjett neste år, budsjett d.å. og regnskap siste år. I tillegg må budsjettet vise økning/reduksjon i årsverk siste 3 år og det skal oppgis forholdet mellom antall årsverk og heltid/deltid stillinger. Dette fordi det er et politisk ønske og mål at kommunen skal ha færrest mulig deltidsstillinger.

2. Driftsbudsjettet.

I all hovedsak støttes kommunedirektørens forslag til budsjett.

Til De ulike etatene:

2.1 Oppvekst og kultur:

Vi støtter de forslag til tiltak på oppvekst og kultur som følger av kommunedirektørens forslag.

Vi vil bemerke at arbeidet med en oppvekst og utdanningsplan bør begynne administrativt før selve planprosessen formelt settes i gang underveis i arbeidet med samfunnsplanen.

2.2 Næring, utvikling og teknisk:

Vi støtter de forslag til tiltak på næring, utvikling og teknisk som følger av kommunedirektørens forslag.

Vi har følgende kommentarer til de uprioriterte tiltakene:

Spildra kommunale veier ligger inne som et uprioritert tiltak. Vi forstår det slik at det er økningen på 138 000 som er uprioritert, og ikke brøyting av veien med tidligere bevilget pott.

En økning på driftsavdelingen og renhold må synliggjøres gjennom en kvalitetssikret FDV-plan. Vi vil bemerke at en renholdslederstilling på 40% synes å være lav, og at dette bør sees på i sammenheng med FDV-planen.

2.3 Helse og omsorg:

På side 45 i budsjettet er det en skrivefeil. Det skal være «...uprioriterte tiltak...»

Kutt i helsestasjonen er lagt inn som et uprioritert tiltak i tekstdelen og som prioritert tiltak i budsjettskjema under punkt 2.3.5 (s 48 og følgende). Vi legger til grunn at kutt i helsestasjonen er et prioritert tiltak.

Vi støtter de forslag til tiltak på helse og omsorg som følger av kommunedirektørens forslag, **med følgende unntak:**

Kutt i helsestasjonen med 20%stilling gjennomføres ikke. Dette medfører en økning på 115 000. Dette salderes mot reserverte tilleggsbevilgninger.

2.4 Sentraladministrasjonen (stab/støttefunksjoner)

Vi støtter de forslag til tiltak på sentraladministrasjonen som følger av kommunedirektørens forslag.

I forbindelse med fjorårets budsjett ba vi om at det ble utarbeidet en kommunikasjons og informasjonsplan for Kvæningen kommune. Vi viser til dette punkt fra fjorårets budsjett og ber kommunedirektøren sørge for at en plan kommer på plass og at nødvendige rutiner for å gi kommunens innbyggere bedre informasjon kommer på plass.

Det bes også om at kommunedirektøren utarbeider nytt forslag til lønnspolitiskplan. Dette skal være en overordna plan med årlig rullering året etter hvert valg og med en årlig rullering av handlingsdelen.

Til Kvæningen menighet:

Kommunestyret imøteser arbeidet som er skissert av kommunedirektøren. I tillegg vil vi foreslå at menighetsrådets budsjett økes tilsvarende kommunal deflator kommende år. Midlene salderes mot reserverte tilleggsbevilgninger.

3. Investeringsbudsjettet.

Kommunestyret er i all hovedsak enig i kommunedirektørens forslag til investeringsbudsjett.

Det bemerkes at vannbehandlingsanlegg i Kvæningsbotn i tekstdelen ligger inne som et uprioritert tiltak, mens det i budsjettskjemaet ligger inne som et prioritert tiltak. Vil legger til grunn at tiltaket er prioritert og at det er feil i tekstdelen.

Forslag finansiert fra fond:

Oppstart – Frivillighetssentral 200 000,-

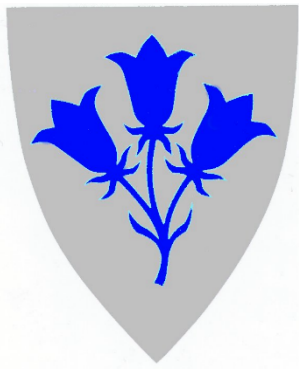
En frivillighetssentral kan være et godt tiltak for å aktivisere ulike grupper i samfunnet. Frivillighetssentralen må sees i sammenheng med opprettelse av utstyrsbank for barn og unge. Det må legges fram en plan for oppstart og igangsettelse innen første kvartal 2021. Formannskapet er styringsgruppe.

Miljøtilskudd 50 000

Et tilskudd som disponeres av frivillighetssentralen eller kan deles ut til lag og foreninger som skal samle inn søppel. Særlig på steder som er utilgjengelig for folk flest.

Aktivitetsstøtte til eldre: 50 000,-

Midlene disponeres av eldrerådet etter retningslinjer vedtatt av formannskapet.

Kvænangen kommune

Økonomiplan 2021-2024

Budsjett 2021

Behandling	Dato
Kom	
Forr	
Kom	

Innhold

FORORD	3
1. GRUNNLAG BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN 2021–2024.....	4
1.1. KOMMUNEDIREKTØRENS GENERELLE KOMMENTARER	4
Prosjekt Organisasjonsgjennomgang.....	5
Interkommunalt samarbeid	6
Næringsliv i Kvænangen – status og muligheter	6
1.2. STATUSBESKRIVELSE – ØKONOMI OG ORGANISASJON	8
1.3. BUDSJETTPROSESS.....	11
1.4. HOVEDUTFORDRINGER I BUDSJETTET.....	12
1.5. BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN ETTER NY KOMMUNELOV	13
1.6. FINANSIELLE MÅLTALL.....	14
1.7. STATSBUDSJETTET 2021	15
1.8. OVERSIKT OVER FREMTIDIGE KONSEKVENSER AV INNEVÆRENDE ÅRS BUDSJETT (DRIFT) ..16	
2. BUDSJETT 2021 / ØKONOMIPLAN 2021 - 2024	17
2.1. KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL.....	17
2.2. DRIFTSBUDSJETT.....	17
Kommunens rammebetingelser	24
2.3. ETATSKOMMENTARER	27
2.3.1. Oppvekst og kultur	27
Kommentarer til prioriterte tiltak i driftsbudsjett	31
Kommentarer til uprioriterte tiltak i driftsbudsjett	32
2.3.2. Næring, utvikling, teknisk	33
2.3.3. Helse og omsorg	38
2.3.4. Sentraladministrasjon (Stab / Støttefunksjoner).....	47
2.3.5. Oversikt over alle tiltak.....	48
2.3.6. Generelle tiltak og kommunedirektørens verbalforslag.....	53
2.4. INVESTERINGSPROGRAM 2021 – 2024	54
2.4.1. Kommentarer til prioriterte investeringer.....	58
2.4.2. Kommentarer til uprioriterte investeringer.....	59
2.4.3. Finansiering av investeringer 2021 – 2024	61
VEDLEGG 1: AVGIFTER, GEBYRER OG BETALINGSSATSER	63
VEDLEGG 2: Kontrollutvalget - Budsjettramme 2021 – kontroll og tilsyn	80

FORORD

For det første gang har kommunene gjennomført budsjettprosesser i tråd med den nye kommunelovens bestemmelser. Loven setter tydelige krav til økonomiforvaltningen. Kommunen må ivareta den økonomiske handleevnen over tid, og den skal utarbeide samordnete og realistiske planer for egen virksomhet og økonomi og for lokalsamfunnets utvikling. Kommuner skal forvalte finansielle midler og gjeld på en måte som ikke innebærer vesentlig finansiell risiko, blant annet slik at betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall. Det er ikke enkelt til å oppfylle disse kravene når kommune-Norges økonomiske situasjon er krevende, gjeldsnivå i forhold til renterisiko er høyt i mange kommuner og det er etterslep i flere områder. Utbrudd av covid-19 gjorde budsjettprosessen ikke enklere. Denne økonomiplanen er preget av noen besparelser i driftsbudsjettet, men samtidig må vi sørge for langsiktig utvikling av hele lokalsamfunnet.

Jeg vil takke administrasjonen for et godt gjennomført budsjettarbeid og mange gode innspill. Jeg begynte på min jobb mens budsjettprosessen hadde kommet langt, men jeg ville samtidig innføre noe nye arbeidsmetoder. Det medførte at administrasjonen hadde lite tid til å ta disse i bruk. Likevel har alle klart til å gjøre en formidabel innsats.

Kommunedirektør må i sitt forslag finne balanse mellom utgifter og inntekter, og må derfor sette mange gode innspill på vent. I dette budsjettet har administrasjonen vektlagt forsvarlig økonomiforvaltning, dvs. vi har prøvd å finne alle besparelser som har minimale negative konsekvenser for samfunnet. Samtidig har vi vurdert at ved å prøve å holde lånoptak i kontroll har vi mulighet til å reagere raskt på endringer i samfunnet. Kommunen må enhver tid ha tilstrekkelige ressurser for å sette i gang utviklingsprosjekter og å holde gjeld på et forsvarlig nivå. Hvis offentlig sektor ikke holder gjeldsnivået i kontroll, må kommende generasjoner skjære tjenester enda mer og selge formuer. Rentenivået har vært lavt i de siste årene, men økonomisk utviklingen globalt er urovekkende. Balansering mellom disposisjonsfond og låneopptak er selvfølgelig et strategisk valg og det er umulig å gi noe riktig svar på dette. Samtidig må vi kjempe mot trender og utnytte alle positive muligheter i området. I dette arbeidet vil revidering av kommuneplanens samfunnsdel være vårt viktigste verktøy. Derfor anbefaler jeg at hele Kvæningen, innbyggere, lag og foreninger, næringsdrivende og folkevalgte i løpet av 2021 kommer med innspill om hvordan setter vi Kvæningen på kartet.

Burfjord, 22.10.2020

Janne Kankaala
kommunedirektør

1. GRUNNLAG BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN 2021–2024

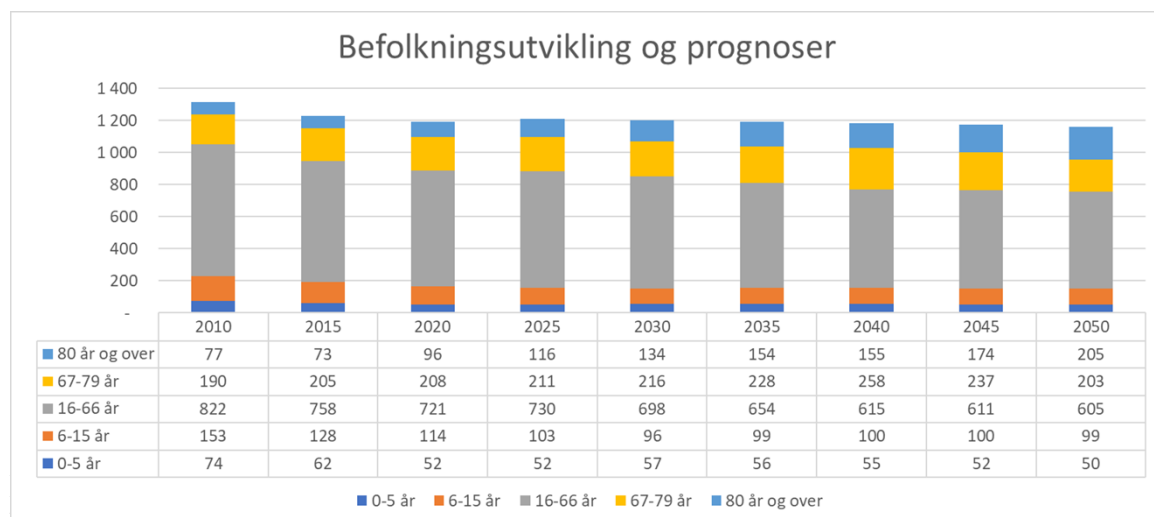
1.1. KOMMUNEDIREKTØRENS GENERELLE KOMMENTARER

Kvæningen er rammet av flere samfunnsmessige utfordringer som er typiske for små kommuner, spesielt i Nord-Norge.

Ifølge Kommunebildet for Kvæningen 2020 har kommunen hatt en negativ utvikling i innbyggertallet de siste 10 årene på 9,5 prosent. Prognosene fremover mot 2050 viser en negativ befolkningsvekst på 2,4 prosent og anslått innbyggertall for 2050 er 1.162. Ifølge SSB sine tall er andelen yrkesaktive (20-66 år) i forhold til pensjonister (67 år +) i 2020 på 2,2. Prognosene viser at andelen vil synke fremover og anslaget for 2050 er 1,4.

Antall sysselsatte med arbeidssted i Kvæningen kommune var i 2019 på 478 personer. 14,0 prosent pendlet inn til kommunen fra andre kommuner i Troms og Finnmark, hvorav flest pendlet fra Alta. Andelen som pendlet fra kommuner utenfor regionen var på 2,7 prosent. På samme tid var det 540 sysselsatte som hadde bosted i kommunen. Av disse var det 398 personer som ikke pendlet, men som jobbet i kommunen. Andelen som pendlet til andre kommuner i Troms og Finnmark var på 22,6 prosent, hvorav flest pendlet til Alta og Tromsø. Og det var 3,7 prosent som var bosatt i Kvæningen kommune som pendlet til kommuner utenfor regionen.

Pendlingen har sine fordeler og ulemper. Det kan tenkes at kommunen mister innbyggere hvis antall sysselsatte som pendler inn øker. Samtidig danner pendling muligheter for kommunen å få tak i kvalifiserte arbeidstakere. Mangel på kvalifiserte søkere er et stort problem for små kommuner. Derfor kan det være bedre at folk pendler enn at kommunen klarer ikke å fylle stillinger og å levere alle lovpålagte tjenester. Det må satses på tiltak som gjør at kommunen blir mer attraktiv. Slik blir det mer sannsynlig at en del av pendlere kan bosette seg i kommunen. Bygging av en ny barne- og ungdomsskole har vært et viktig tiltak for å oppnå dette målet. I dette budsjettet foreslås det også regulering av et nytt boligfelt for å kunne tilby attraktive tomter for potensielle nye innbyggere. Et godt boligtilbud er vår beste konkurransefordel når mennesker velger sitt bosted.

kapasitet og kompetanse på planlegging for å løse fremtidige planoppgaver. Kommunen er for lite robust til å rullere planer i takt med samfunnsutviklingen og de forventninger og krav plan- og bygningsloven stiller til dette. FM anmoder kommunene som planmyndighet å bidra til at barn og unge sine oppvekstkår står i første rekke når kommunale planer behandles. Kommunedirektør vurderer at vår kompetanse på planlegging er høy, men denne funksjonen mangler ressurser i forhold til forventninger. Kommunen kan kjøpe bistand i planprosesser, men disse krever likevel stor egen innsats fra administrasjonens side.

Når det gjelder andel ansatte i brukerrettet omsorgstjeneste, er det under 60 % som har helsefaglig utdanning. Dette er langt lavere enn snittet i Troms og i landet. 2017 var 24%

av helsefagarbeiderne og 26,3% av sykepleierne i kommunen over 55 år, så noe avgang må påregnes de nærmeste år. Lavt utdanningsnivå i omsorgstjenestene og mangel på overordnet plan gjør kommunen sårbar.

Kommunen har et høyere antall sosialhjelpsmottakere enn gjennomsnittet i fylket og landet for øvrig. Kommunen vurderes til middels på grunn av et høyere antall sosialhjelpsmottakere enn gjennomsnittet, samt sårbarheten på sosialfeltet.

Fylkesmannen påpeker også på flere forhold hvor kommunen anses å ligge på tilfredsstillende eller høyt nivå, for eksempel god kompetanse i landbruksforvaltningen.

Prosjekt Organisasjonsgjennomgang

Formannskapet har i sak PS 18/19 vedtatt følgende: «Kvæningen kommune engasjerer ekstern aktør for gjennomgang av kommunens organisering. Gjennomgangen skal legge vekt på riktig organisering mtp. ressurseffektivitet, kvalitet på tjenestene og ledelse.» I tillegg bestilte formannskapet prosjektbeskrivelse som viser veien videre.

Ved oppstart av prosjektet ble det presisert hvilke avgrensninger prosjektet skulle ha.

Prosjektet var klart avgrenset til den interne driftsorganisasjonen under administrasjonssjefs ledelse, og avgrenset fra funksjoner og organer utenfor dette.

Arbeidet er utført i tidsrommet august-november 2019. Konklusjon i rapporten var at det finnes utbedringspotensiale i disse områdene:

1. Struktur, roller og system (organisasjonsutvikling)
2. Ledelses-, team- og kulturutvikling, lederstøtte (lederutvikling)

Rapporten er viktigst for kommunedirektørens kontinuerlige arbeid med å utvikle organisasjonen. Involvering er nødvendig for å forankre eventuelle endringer i organisasjonen og for å få fram de beste løsningene. Kommunedirektør vil i løpet av 1. halvåret 2021 – med ekstern bistand – gjennomføre et prosjekt basert på rapportens anbefalinger. Det er usikkert hvorvidt prosjektet medfører store besparelser i denne planperioden, men det kan antas at effektivisering har noe økonomiske fordeler. Dette er tatt i økonomiplanen som eget tiltak.

Samtidig må vi gå gjennom arbeidsprosesser og finne muligheter for digitalisering og effektivisering. I løpet av 2021 må administrasjonen kartlegge alle datasystemer og sikre at disse tas i bruk. I denne sammenheng må det også utvikles kommunikasjon, både ekstern og intern.

Interkommunalt samarbeid

Kommunedirektørutvalget i Nord-Troms jobber kontinuerlig med utvikling av interkommunalt samarbeid. Noe av de viktigste samarbeidsformene er brann, IKT og innkjøp. Det iverksettes også utredning av interkommunalt plansamarbeid.

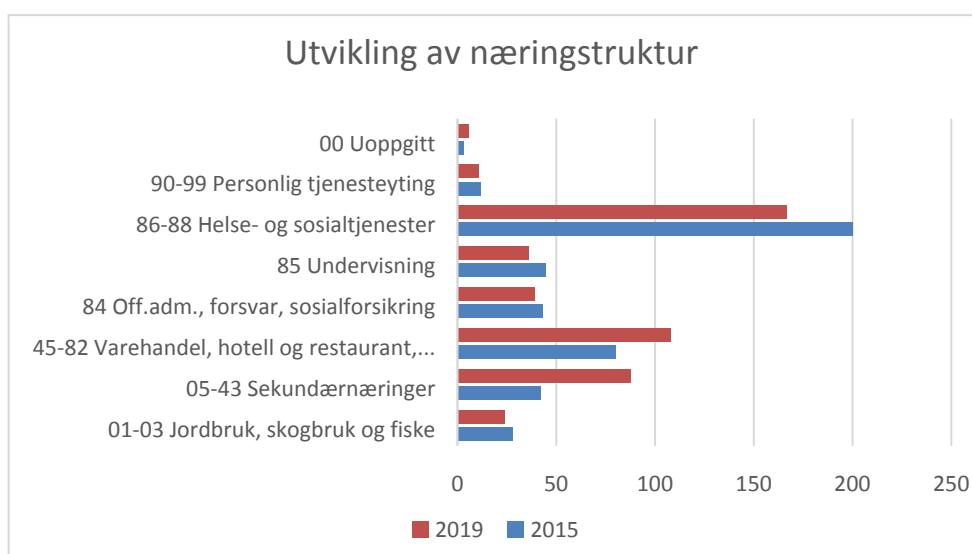
Det er alltid en utfordring å slå sammen ulike organisasjonskulturer. Derfor må man innen disse områdene samarbeide langsiktig. Likevel er det behov for ha søkelys på effektivisering av enkelte områder for å finne eventuelle overlappende funksjoner.

Næringsliv i Kvæningen – status og muligheter

Kvæningen kommune fikk status som omstillingskommune i 2016, og fikk tildelt omstillingsmidler i tre år fra 2017. Bakgrunnen for tildelingen var blant annet en svært høy andel sysselsatte i offentlig sektor, fallende folketall over mange år og en

utfordrende demografi. Kvæningen kommune har et kommunalt omstillingselskap Kvæningen Næringsfabrikk AS. Omstillingsprogrammet skal bidra i utviklingsprosjekter og hjelpe grundere med oppstart av bedrift og etablerte bedrifter med bedriftsutvikling og /eller omstilling. I løpet av 2018 og 2019 er det gjennomført 58 prosjekter som har fått økonomisk støtte fra omstillingsprogrammet. Erfaringen fra tidligere og også i omstillingsperioden tilsier at i forbindelse med nyetablering og bedriftsutviklingsprosjekter mangler bedrifter ofte kapital / egenkapital til investeringer.

Det har vært en positiv utvikling i sysselsettingen i privat i omstillingsperioden. I 2019 var 43 % sysselsatt i offentlig sektor, og 57 % i privat sektor. Det kan skyldes en nedgang i sysselsatte i helse og omsorgstjenester og en vekst i sekundærnæringer og i varehandel, hotell og restaurantnæringen. Følgende figur viser av næringsstruktur i Kvæningen kommune og utvikling i sysselsettingen i de ulike næringene i perioden 2015- 2019.

Næringslivet i Kvæningen preges av mange små bedrifter, 85 % av alle registrerte bedrifter har kun eier selv eller 1 ansatt. De fleste av bedriftene betjener det lokale eller regionale markedet.

Etter koronautbruddet i mars 2020, gjennomførte Kvæningen kommune en undersøkelse blant bedrifter og næringsaktører. Det viser seg at koronaepidemien har hatt negative konsekvenser for bedrifter i kommunen. Servicebedrifter, håndverkere og reiseliv fikk store utfordringer på kort sikt, da kundene ble borte. Mange av reiselivsbedriftene i kommunen er sommerbaserte, og de har hatt store utfordringer på grunn av reiserestriksjoner. Det kan virke som de statlige og kommunale kontantstøtteordningene har truffet bra for de fleste. Enkelte nyetablerte bedrifter oppnådde ikke statlig kontantstøtte, da de ikke hadde erfaringstall å vise til eller at de ble etablert etter tidsfristen.

Muligheter:

- Kommunen kan bidra ved å opprettholde det kommunale næringsfondet med øremerkede midler til investeringer.
- Tilrettelagte næringsarealer og lokaler. Kommunen kan bidra ved å tilrettelegge arealer for utleie. Kommunen kan bidra ved å prioritere reguleringsplanarbeid for industriområde, Burfjord sentrum og havneområde.

- Opplevelsesnæring er et prioritert satsingsområde i omstillingsprogrammet. Det er en del merkede turer (Ut i Nord) i kommunen vår. Parkering og toalett/ avfallsfasiliteter er ikke tilrettelagt. Opplevelsesnæringen er avhengig av at det tilrettelegges infrastruktur for å få at tilbudene skal bli attraktive og populære. Det vil kunne bidra til vekst i næringslivet i kommunen.

«**Prosjekt Nye Kvæningen kommune**» er vedtatt som en del av økonomiplan 2020 – 2023.

Kvæningen kommune har i en rekke saker fått påpekninger om mangler ved gjennomføring av ulike tjenester, for eksempel mangel på planer og for dårlig system og rutiner administrativt. I tillegg kan det se ut til at internkontroll og opplæring av ansatte ikke har fungert godt nok. For å bøte på dette legger vi opp til et prosjekt som skal ta organisasjonen som helhet videre:

1. Plan
2. Administrativ organisering
3. System og rutiner på administrativt plan.

Formannskapet er styringsgruppe for prosjektet. Videre prosjektbeskrivelse og mandat bes utredet av administrasjon og legges fram for formannskapet. Prosjektet må sees over minst tre år. Det ble satt av inntil kr 1 000 000 for første året. Det forutsettes at det søkes tilskudd fra eksterne. Av dette er ca. 500 000 til plandelen og ca. 500 000 til administrativ organisering, system og rutiner.

Vedrørende punkt 1 plan så gjennomføres det ledelsesutviklingsprogram i prosessledelse og planlegging samtidig med utarbeidelse av planprogram og plandokument for kommuneplanens samfunnsdel i henhold til prosess- og formkrav i plan og bygningsloven. Prosessen vil pågå i perioden juni 2020 – oktober 2021 helt til kommuneplanens samfunnsdel er vedtatt. Det er bevilget kr 235 000 i egenandel til dette, i tillegg til innvilgede OU-midler fra KS.

Vedrørende punkt 2: Bedre Organisasjon AS gikk gjennom organisasjonen og leverte rapport i desember 2019 med anbefalinger. Det ble satt av kr 50 000 til litt videreføring av dette arbeidet, men i februar ble organisasjonsgjennomgangen satt på pause inntil ny kommunedirektør tiltrer. Da arbeidet ble satt på pause i februar kom vi fram til at vi bør jobbe videre med følgende:

Kortsiktige deler:

- Organisering av småenhetene
- Organisering av personal/lønn/økonomi/merkantil

Både kort- og langsiktig:

- Få lederteamet til å fungere optimalt.
- Hvordan bruke støttefunksjonene.

Langsiktig:

- Strategisk ledelse og samtidig tett nok på enhetene.
- Ny kultur og samhandling.

Arbeidet med «Nye Kvæningen» fortsettes og intensiveres i 2021.

1.2. STATUSBESKRIVELSE – ØKONOMI OG ORGANISASJON

Kvæningen kommune har store inntekter i forhold til andre sammenlignbare kommuner da vi har både eiendomsskatt på kraftverk, eiendomsskatt på overføringsnett og inntekter fra salg av konsesjonskraft. Dette har bidratt til at vi har et stort driftsbudsjett. Av større utgifter enn andre sammenlignbare kommuner så har vi egen legevaktjeneste med 3 legestillinger og en turnusstilling. Normal legedekning foruten legevakt skulle tilsa en enkel legestilling på hele kommunens innbyggere. Vi har 3 fysioterapeuter i kommunen. To kommunalt tilsatte og en privat med kommunalt driftstilskudd. Dette legger også beslag på ressurser uten at vi har en bedre folkehelse enn sammenlignbare kommuner. Disse forhold er en konsekvens av politiske prioriteringen og administrasjonen har – etter politiske signaler – valgt å ikke foreslå endringer.

Personalressurser

Fordelingen mellom kvinner og menn er noenlunde stabil. Det er fortsatt en overvekt av menn i ledende stillinger og overvekt av kvinner i lavtlønnede og deltidsstillinger. Det legges fortsatt vekt på å kunne rekruttere mer likestilt og fremme arbeidet med kvinner i ledende stillinger. De aller fleste stillingene er besatt med kvalifiserte medarbeidere, men det viser seg vanskelig å rekruttere høyskoleutdannede personer og ledere. For helse- og omsorgstjenestene er det en høy andel ansatte uten relevant utdanning. Det stramme arbeidsmarkedet fører fortsatt til at den lokale lønnspolitikken til tider er under press. Opplæringstiltakene er små, og det burde vært satset mer på dette. Vi klarer å gjennomføre mange tiltak blant annet ved hjelp av eksterne midler. Kommunen har et godt HMS-system for å arbeide med interkontroll og arbeidet med ansattes helse, miljø og sikkerhet. Vi bruker kvalitetssystemet Compilo til avvikshåndtering. Bruken er ujevn i organisasjonen og det må satses på opplæring. Det registreres svært få skader som følge av arbeidet.

Utviklingen i sykefraværet									
2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
12,4%	10,7%	10,6%	10,6%	11,2%	9,3%	10,8 %	8,8 %	8,5 %	9,6 %

Sykefraværet fortsatt høyt. Vi må prioritere forebyggende arbeid med sykefravær og arbeidsmiljø framover. Det beregnes at den delen av sykefraværet som ikke refunderes fra NAV er på ca kr 3 millioner på årsbasis. Høyt sykefravær har mange ulike årsaker, og noen av tilfellene kan vi ikke gjøre noe med. Det er dog et rom der vi har muligheter gjennom oppfølging og tilrettelegging å kunne senke fraværet. Dette er en omfattende jobb og administrasjonen skal ha fokus på dette framover. De fleste ansatte er omfattet av ordningen med bedriftshelsetjeneste og kommunen er knyttet til INVENI Bedriftshelsetjeneste. Dette samarbeidet fungerer godt og vi får den bistanden vi trenger.

Oversikt over personell fordelt på enheter	Antall	Årsverk
Kommunedirektørens kontor	2	2
Servicekontor	2	1,5
Kommunekasse	3	3
IT-avdeling	2	1,5
Sum sentraladministrasjon	9	8
Oppvekst- og kulturadministrasjon	1	1
Kvæningen b&u-skole, undervisningspersonell (inkl rektor)	27	18,76

Kvæningen b&u-skole, assistenter	5	4,3
Voksenopplæringen	1	1
Polarstjerna bhg (styrere, ped-ledere og fagarbeidere/assistenter)	14	13,5
Kultur/kulturskole, bibliotek og ungdomsleder/ungdomsklubb	6	2,5
Flyktningetjenesten	1	0,5
Sum etat for oppvekst og kultur	55	41,56
Helse- og omsorgsadministrasjon	3	2,3
Legekantor	8	6,5
Helsestasjon	3	2,2
Fysioterapi	2	2
Gargo sykestue og sykehjem; pleie	45	29,3
Gargo sykestue og sykehjem; adm/ledelse, kjøkken og vaskeri	8	6,95
Ergoterapi	1	1
Hjemmesykepleie	12	9,1
Hjemmehjelp	3	2,5
Psykisk helse	3	2,75
TU	28	17
Sum etat for helse og omsorg	111	77,9
Etat for næring, utvikling og teknisk - kontor	6	6
Prosjekt	1	0,25
Teknisk drift	5	5
Brannkorps	16	0,27
Renholdere	11	8,7
Sum etat for næring, utvikling og teknisk	39	20,22
NAV (andel kommunale stillinger)	1	1
Interkommunalt barnevern (andel kommunale stillinger)	3	3
Totalt	218	151,68

Saksmengde i politiske organer:

Utvalg	Møter	Saker	Delegerte vedtak
Kommunestyret	9	113	0
Formannskapet	12	122	45
Fondsstyret	5	7	0
Administrasjonsutvalget	4	8	60
Arbeidsmiljøutvalget	4	12	0
Teknisk	5	53	99
O&O	3	25	27
RFF	2	4	0
Eldreråd	4	9	0

1.3. BUDSJETTPROSESS

Evalueringsmøte med formannskapet, ledergruppa og tillitsvalgte den 10.3.

Det var et politisk ønske om en budsjettprosess fram til sommerferien med budsjettvedtak i september. I etterkant av evalueringen kom koronatiltakene og satte en stopper for dette. Vi gikk dermed tilbake til gammel tidsplan slik den ble brukt i 2019.

Oppstartsmøte med formannskapet, ledergruppa og tillitsvalgte den 28.5.

Det ble gjennomført et møte hvor det ble annet drøftet lønnsøkning, inntektsmuligheter, salg av eiendom, kvaliteten av tjenester og effektivisering.

Møte med enhetslederne den 5.6.

Enhetslederne fikk frist til 31.8. for å levere til etatsleder. Alle enhetene skulle: «*Snu alle steiner og beskrive konsekvensene dersom grepet gjennomføres*». Gjennomgang i enhetene skulle involvere alle ansatte og tillitsvalgte. Dette er en særdeles krevende øvelse og denne runden ga ikke optimale resultater.

Orientering i kommunestyret 24.6. om selve prosessen og kjente større utfordringer

Kommunestyret ble orientert om selve budsjettprosessen.

Administrativ gjennomgang 1.9. – 17.9.

Innkommne tiltak ble behandlet og administrasjonen laget sak til formannskapet 25.9. På grunn av at vi ikke fikk mange innspill til besparelser var tiltakene som kommunedirektør fremmet ikke fullt ut konsekvensutredet. Administrativ ledelse bygget sine forslag på KOSTRA-tall og kjente forhold i kommunen. Kommunedirektør orienterte om budsjettarbeidet i medbestemmelsesmøte 17.10.

Politisk behandling i formannskapet 25.9. for å få politiske retningslinjer for videre budsjettprosess

Kommunedirektørens første utkast til budsjett inneholdt en rekke kutt innen helse der formannskapet ga signaler om at de ikke ønsket dette. Det ble også gitt tilbakemelding om å se mer strategisk og planmessig på budsjettet, f.eks. å koble forslag opp mot det som ligger på bordet med den kommende samfunnsplanen, og å se mer helhetlig på ting og ta i bruk verktøy for planlegging.

Ny administrativ behandling 26.9 – 21.10. da formannskapet overtar behandlingen

Kommunedirektør og ledergruppe jobbet videre med budsjettet etter formannskapets møte. Når Statsbudsjettet kom den 7.10. viste det seg av Kvænangen kom bedre ut enn de prognosene vi til da hadde jobbet ut fra. Dette medførte at vi klarer å få et budsjettforslag i

balanse, samt at vi kunne rette opp en del av de lave anslagene som var gjort i administrasjonssjefens forslag. På en del usikre faktorer som pensjon, renteutgifter og konsesjonskraft var overslagene i overkant optimistiske. Videre justerte vi framtidig nedtak på Gargo til å bli betraktelig mindre. Dette gir oss et tryggere budsjett - vi blir ikke så eksponert for uheldige ytre forhold.

Etter at statsbudsjettet ble offentliggjort oppdaget administrasjonen et positivt avvik på netto driftsresultat i forhold til det som ble opprinnelig lagt til grunn i budsjettarbeidet. Dette medførte at noen driftstiltak (f. eks. økning av pensjonsutgifter) kunne justeres til å være mer realistiske. I tillegg kunne kommunedirektør fjerne noe kontroversielle tiltak (generell reduksjon på Gargo). Å vedta budsjett tidlig i året har sine fordeler, men saksgangen i 2020 viser også at dette kan ha noen ulemper. Hvis budsjett blir vedtatt før statsbudsjett foreligger kan det hende at kommunens budsjett inneholder unødvendige tiltak som har svært negative konsekvenser og som skaper uro.

Formannskapet leverer sin innstilling den 17.11. og vedtak blir gjort i kommunestyret 8.12.

Forbedringspotensial i framtiden

Det er viktig å få til en positiv vinkling i budsjettprosessen. Balansering av budsjettet bør ikke anses bare som kutt av tjenester, men også arena for utvikling. Den økonomiske situasjonen bør tidlig forklares og få positivt engasjement til endring, å se muligheter å få fordeler ut av å kutte, se etter positive muligheter og muligheter for eksterne tilskudd. Administrasjonen må få tydelige og konkrete politiske signaler tidlig i prosessen om hvordan budsjettet bør balanseres. Budsjettarbeidet bør forankres på vedtatte finansielle måltall. Det kan også vurderes om folkevalgte kunne ta i bruk kommunens budsjetteringsverktøy. Dette gjør det enklere for politiske partier å lage sine egne forslag til prioritering av tiltak i tidlig fase.

1.4. HOVEDUTFORDRINGER I BUDSJETTET

Den største utfordringen for å få budsjettet til å gå i balanse er at rammeoverføringene og skatteinntektene (de såkalte frie inntektene) ikke øker i samme takt som kostnadsøkningen for både lønn og kjøp av varer- og tjenester. Vi har flere samarbeid hvor vi er med og hvor vi bare må betale det samarbeidet koster. Disse samarbeidene styres av andre kommuner/instanser og vi har ikke noe større påvirkning til størrelsen på tjenestene som produseres.

Kommunen har de senere årene investert stort i både bolig for utviklingshemmede, ny barnehage og ny skole/idrettshall. Kapitalkostnadene til dette er betydelige og legger stort press på vårt driftsbudsjett i form av renter og avdrag.

Inntekter fra salg av konsesjonskraft har vi lagt inn som en salderingspost i vårt driftsbudsjett og når disse inntektene svinger så får vi store utfordringer i de periodene hvor inntektene er lavere enn forutsatt slik markedet er i disse dager.

Staten gjør stort sett hvert år endringer i modellen for refusjon for ressurskrevende brukere og dette medfører lavere refusjonsbeløp for oss hvor tjenesten da i større grad må finansieres over ordinært driftsbudsjett.

Vi har store vanskeligheter med å få rekruttert helsepersonell. Dette medfører at vi i betydelig grad må ha budsjetter for både ekstrahjelp og overtid, men ikke minst kjøp av tjenester fra vikarbyrå.

Den eneste måten å få en varig og sikker virkning av innsparingstiltak på, er å redusere bemanningen. Lønn utgjør det aller vesentlige av kommunens utgifter, over 60 %. Med ett unntak er det svært lite å hente på andre poster enn lønn. De øvrige utgiftene til kommunen går til nødvendig verktøy, forbruksmateriell mm som er nødvendig for å få jobben til å gå rundt. Videre er mye kostnader knyttet opp til avtaler og tjenestekjøp som ikke uten videre kan avvikles. Det eneste unntaket er innen IKT der vi gjennom 2 rapporter har fått avklart at det er en del å spare på sentralisert serverstruktur, linjeleie, brannmurer og samordning av programmer i regionen. Innen IKT er det i budsjettet tatt høyde for at noe av dette kan gjøres allerede i 2021.

1.5. BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN ETTER NY KOMMUNELOV

Den nye kommunelovens §14-1 fastslår plikten til å forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid. Dernest fremheves viktigheten av samordnende og realistiske planer som styringsinstrument og ramme for beslutningsprosessen i den kommunale virksomheten. I samme paragrafen fastsettes det en generell plikt for kommunene til å innrette finans- og gjeldsforvaltningen slik at den ikke innebærer vesentlig finansiell risiko for kommunen. Vurderingen må gjøres i lys av at finans- og gjeldsforvaltningen skal sikre det økonomiske grunnlaget for å ivareta kommunens oppgaver, og at kommunen til enhver tid må kunne dekke sine betalingsforpliktelser til rett tid. Dette markerer idealet om en sunn og langsiktig økonomiforvaltning, og kommunenes ansvar for dette.

Loven pålegger kommunen til å oppdatere sitt økonomireglement. Administrasjonen kommer med egen sak angående dette. Ellers vurderes det at kommunedirektørens budsjettforslag ivaretar den nye kommunelovens krav for forsvarlig økonomiforvaltning.inntekter og utgifter for hele 4-års-perioden må, så langt det er mulig, tallfestes. De skal også være realistiske. Utgangspunktet for budsjettet er statsbudsjettets fordeling av rammeoverføring og skatteinntang for første år i perioden. Nå er det lagt inn estimerte tall for fremtidige rammeoverføringer og skatteinntang ut ifra erfaringstall fra de siste åra. Det legges opp til ei forsiktighetslinje her basert på de siste års befolkningsutvikling:

- Økning ramme- og skatt for 2021 (jf. statsbudsjettet): 4 000 000
- Estimert ramme- og skatt for 2022 (fra nivå 2021): 1 200 000
- Estimert ramme- og skatt for 2023 (fra nivå 2022): 600 000
- Estimert ramme- og skatt for 2024 (fra nivå 2023): 500 000

Forsiktighetsprinsippet, som det her legges opp til, støtter også kravet til realisme. Det er i forslag til budsjett også lagt inn forventet pris- og lønnsvekst. Her er det tatt utgangspunkt i deflator på ca 2,7 % pr år. Det er en utfordring at statsbudsjettet har et ettårs perspektiv, mens kommunene skal ha et fireårs perspektiv.

1.6. FINANSIELLE MÅLTALL

Ny kommunelov har en presisering om at krav til langsiktig planlegging skal defineres gjennom noen sentrale finansielle måltall. Kommunedirektøren foreslår at det settes opp mål for

størrelse på netto driftsresultat, størrelsen på disposisjonsfond og gjeldsgrad. Dette med bakgrunn i at både Fylkesmannen og KS benytter disse måltallene av samme størrelsesklasse i sine analyser av budsjett- og regnskapsrapporteringer fra kommunene. I tillegg har vi med et eget måltall hvor vi i skal bestrebe 25 % egenkapital på alle investeringer. Dette ligger til grunn i alle investeringstiltak som er registrert i denne planen.

- Netto driftsresultat bør ikke være lavere enn **2,5 %** av driftsinntektene. Denne verdien er tidligere vedtatt av kommunestyret i budsjettvedtaket for 2016. Anbefalt nivå på netto driftsresultat er minimum 1,75 % for å opprettholde en bærekraftig økonomi over tid. I forhold til budsjettforslaget ligger vi langt unna dette målet. Dette har sin bakgrunn i at vi blant annet har store kapitalkostnader og at vi legger opp til å finansiere blant annet utlån til næringslivet med å benytte tidligere års avsatte midler til fond.
- Disposisjonsfond bør være minimum **10 %** av driftsinntektene. Denne verdien er tidligere vedtatt av kommunestyret i budsjettvedtaket for 2016. Den nye kommuneloven har også bestemmelser som innebærer at veien inn og ut av ROBEK er blitt kortere. For å kunne dekke inn et regnskapsmessig merforbruk uten å måtte gjennomføre drastiske tiltak umiddelbart ved et større merforbruk, vil et disposisjonsfond avhjelpe situasjonen der og da, før eventuelle langsiktige driftstiltak settes inn. Det disposisjonsfond som skal utgjøre minimum 10 % av inntektene må være i størrelsesorden 18-19 mill. På grunn av Havbruksfondet har Kvæningen kommune et disposisjonsfond som ved årsskiftet var på ca 26 mill. Med en eventuell tilgang på utbetaling fra Havbruksfondet i 2020 med nye 15 mill kan disposisjonsfondet bli styrket ytterligere. Kommunestyrets vedtatte bruk av disposisjonsfondet vil først bli regnskapsført i forbindelse med årsavslutningen og det er kun gjennomførte prosjekter som blir belastet fondet.
- Netto lånegjeld bør ikke være mere enn maksimum **100 %** av driftsinntektene. Både KS og Fylkesmannen benytter lånegjeld i % av driftsinntektene i sine analyser av kommunene. Derfor ønsker kommunedirektøren at også Kvæningen kommune benytter dette måltallet. Fylkesmannen sine beregninger tilsier at gjeldsgrad over tid ikke bør være mer enn 75 %, men siden vi har et stort disposisjonsfond så kan det forsvares å ha en noe høyere gjeldsgrad. Antatt gjeldsgrad ved inngang til nytt budsjettår er i overkant av 110 % og dette nøkkeltallet forteller derfor at vi burde avvente ytterligere investeringer i påvente av at gjelda er banket noe mer ned.
- Minimum **25 %** av investeringer skal være finansiert med egenkapital. Denne verdien er tidligere vedtatt av kommunestyret i budsjettvedtaket for 2016. Dette er en grei regel for en sunn og bærekraftig finansieringsmodell av nye investeringer.

1.7. STATSBUDSJETTET 2021

I forslag til statsbudsjett for 2021, vil regjeringen øke de frie inntektene til kommunene i Troms og Finnmark med 448 millioner kroner totalt. 15 kommuner får økte inntekter hvorav Kvæningen får nominell vekst på 2,9 % og realvekst på 0,2 %. Satsinger innenfor veksten i de frie inntektene utgjør 0,2 mrd. kr. for kommunesektoren, hvorav kommunene utgjør 0,1 mrd. kr. For kommunene betyr dette at handlingsrommet øker med 600 mill. når demografi og regjeringens satsinger er hensyntatt. Det særskilte

tillegget på 1,9 mrd. kr som kompensasjon for skattesvikt som følge av korona kommer i tillegg.

Ved behandlingen av statsbudsjettet for 2020 ble det besluttet å innføre en nasjonal ordning med inntektsgradert foreldrebetaling i SFO på 1. og 2. trinn fra skoleåret 2020/2021. Rammetilskuddet ble økt med 58,2 mill. kroner. Endringen får helårseffekt i 2021, og rammetilskuddet blir derfor økt med ytterligere 83,7 mill. kroner som fordeles etter delkostnadsnøkkelen for grunnskole. Regjeringen foreslår å utvide ordningen med inntektsgradert foreldrebetaling i SFO til også å omfatte 3.–4. trinn fra skoleåret 2021/2022.

Kommunesektoren samlet sett får kompensert for lønns- og prisvekst. Men inntektssystemet gjør at for vår kommune med nedgang i folketallet så får vi kun en nominell økning i rammeoverføringene med kr 200.000.

Den andelen som Fylkesmannen får i skjønnsmidler fra staten blir mindre og dette medfører at det ekstra skjønnsstilskuddet kommunen har fått tidligere på grunn av en skjevhet i inntektssystemet, blir redusert hvert år. Staten har stadig vekk reformer med innføring av nye typer tjenester (psykologtjeneste osv.) og gir da øremerkede tilskudd i en periode for at dette etterpå skal finansieres over kommunens ordinære driftsbudsjett som en fast post.

Havbruksfondet vil for 2021 sannsynligvis gi en utbetaling i størrelsesorden ca 5 mill. For de årene etterpå er det usikkert når det gjelder utbetalinger da dette vil avhenge av om det fortsatt vil være auksjoner på nye konsesjoner. Det vil imidlertid i stedet bli innført en fast produksjonsavgift fra havbruksnæringen i kommunen som vil være en stabil inntekt på sikt. Denne antas å bli stabil over tid, men dette er per nå av ukjent størrelse og blir vanskelig å budsjettere med.

1.8. OVERSIKT OVER FREMTIDIGE KONSEKVENSER AV INNEVÆRENDE ÅRS BUDSJETT (DRIFT)

Kutt i skoledrift byr også på noen usikkerhetsmomenter. Vi har noen endringer som vil kreve ressurser, ikke bare i Kvæningen, men på landsbasis. Digitalisering av skolene er krevende både når det gjelder innkjøp av utstyr, men også infrastrukturen som må bygges opp, og god kompetanse på dette feltet må inn i skolen. Det ligger også usikkerhet i behov for ressurser til drift- og vedlikehold av ny skole og idrettshall.

For 2021 vil det bli nedgang i leieinntekter. Dette skyldes oppsigelse leie ambulansestasjon, samt noen "gratis" enheter. Strømutgiftene er budsjettert med fortsatt lave strømpriser

Feilaktig balanse mellom budsjettert inntekt sykerefusjoner og budsjettert utgift til sykevikarer er et usikkerhetsmoment i budsjett 2020. Her er det lagt til grunn større refusjoner enn vi på den andre siden har tatt høyde for å ta inn sykevikarer i tjenester hvor det ikke lar seg gjøre å drifte uten vikar.

Satsing på hjemmebaserte helsetjenester og en nedbygging av institusjonsbaserte tjenester er avhengig av at rekruttering av kvalifisert helsepersonell og implementering av velferdsteknologi skjer slik planlagt.

Vi har tidligere år hatt noe "slakk" i organisasjonen å gå på med tanke på vakanser uten vikarer og prosjekter som har blitt noe utsatt i tid. Summen av dette gjør at det har vært en innsparing totalt sett som har dekket opp annet merforbruk, selv om dette har medført i en dårligere tjeneste enn det skulle vært produsert. Men slik det er nå med at de fleste vakanser er fylt opp og prosjekter er iverksatt så vil det da heller ikke være grunnlag for noe mer "slakk" i budsjettet som kan saldere regnskapet for eventuelle merforbruk.

Både salg av konsesjonskraft og også eiendomsskatt på kraftverk m.m. er lagt inn som en del av de totale inntekter for kommunen. Det har tidligere vært diskutert at ideelt sett burde i alle fall inntektene fra salg av konsesjonskraft som svinger fra år til år, i større grad vært avsatt til disposisjonsfond når de kommer til utbetaling for siden å bli disponert av kommunestyret til diverse formål etter hvert som det er behov for reguleringer.

2. BUDSJETT 2021 / ØKONOMIPLAN 2021 - 2024

2.1. KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL

Det skal være sammenheng mellom kommunens samfunnsplanlegging og økonomiplanen. Kvænangen kommune arbeider for tiden med kommuneplanens samfunnsdel og denne blir ikke ferdig før senere. Det vil derfor ikke være mulig å synliggjøre denne sammenhengen i årets budsjett. De prioriteringer som er gjort, vil likevel være innenfor hovedområdene i kommende samfunnsplan. Det gjelder først og fremst den største investeringa i planen; bygging av nytt helsehus. Den demografiske utviklinga med økende antall eldre viser tydelig at det også må gjøres investeringer både innenfor hjemmetjeneste og vår institusjonsbaserte omsorg.

2.2. DRIFTSBUDSJETT

Økonomiplanens første år gjelder som årsbudsjett for 2021.

Ansvarsrammene vedtas i henhold til kommunestyrets vedtatte driftsbudsjett 2021 / økonomiplan 2021-24, med tilhørende budsjettskjema. Administrasjonssjefen gis fullmakt til å fordele fellesposter ut på ansvarsrammene. Dette gjelder lønnsjusteringer, pensjon, samt reguleringer av teknisk art.

Bevilgningsoversikt drift A.

Beskrivelse	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
-------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Kvænangen						
Rammetilskudd	-82 195 903	-85 332 000	-86 838 000	-88 034 811	-88 652 056	-89 384 449
Inntekts- og formuesskatt	-32 765 530	-32 402 000	-33 866 000	-33 866 000	-33 866 000	-33 866 000
Eiendomsskatt	-5 709 644	-6 177 342	-6 677 342	-6 677 342	-6 677 342	-6 677 342
Andre generelle driftsinntekter	-4 532 181	-2 059 600	-6 219 400	-6 219 400	-6 219 400	-6 219 400
SUM GENERELLE DRIFTSINTEKTER	-125 203 258	-125 970 942	-133 600 742	-134 797 553	-135 414 798	-136 147 191
Sum bevilgninger drift, netto	121 561 059	129 591 696	133 835 845	134 074 450	132 737 559	132 534 407
Avskrivinger	9 253 023	9 253 023	12 370 098	12 370 098	12 370 098	12 370 098
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	130 814 082	138 844 719	146 205 943	146 444 548	145 107 657	144 904 505
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	5 610 824	12 873 777	12 605 201	11 646 995	9 692 859	8 757 314
Renteinntekter	-2 317 908	-2 276 000	-2 276 000	-2 276 000	-2 276 000	-2 276 000

Beskrivelse	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Utbytter	-1 002 391	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Renteutgifter	4 985 419	6 492 536	4 491 687	4 697 018	5 516 779	5 702 324
Avdrag på lån	7 122 020	8 903 796	9 272 296	10 025 171	11 159 546	11 909 546
NETTO FINANSUTGIFTER	8 787 140	12 620 332	10 987 983	11 946 189	13 900 325	14 835 870
Motpost avskrivinger	-9 253 021	-9 229 023	-12 370 098	-12 370 098	-12 370 098	-12 370 098
NETTO DRIFTSRESULTAT	5 144 943	16 265 086	11 223 086	11 223 086	11 223 086	11 223 086
Overføring til investering	517 468	576 000	576 000	576 000	576 000	576 000
Netto avsetninger til eller bruk av bundne fond	-4 043 061	-516 086	-1 116 086	-1 116 086	-1 116 086	-1 116 086
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	895 824	-16 325 000	-10 683 000	-10 683 000	-10 683 000	-10 683 000
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
SUM DISPONERINGERELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-2 629 769	-16 265 086	-11 223 086	-11 223 086	-11 223 086	-11 223 086
FREMFOØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	35	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt drift B - sektornivå

Beskrivelse	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
POLITISK STYRINGSORG OG SENTRALADMINISTRASJON						
Driftsinntekter	-2 547 138	-1 922 500	-1 769 500	-1 759 500	-1 769 500	-1 759 500
Driftsutgifter	17 821 662	17 784 260	23 111 333	23 561 310	22 706 916	22 575 583
Netto	15 274 524	15 861 760	21 341 833	21 801 810	20 937 416	20 816 083
OPPVEKST OG KULTUR						
Driftsinntekter	-9 814 803	-8 704 632	-8 602 850	-8 627 850	-8 652 850	-8 677 850
Driftsutgifter	41 489 391	39 068 207	36 505 880	36 465 624	36 464 486	36 608 043

Beskrivelse	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Netto	31 674 588	30 363 575	27 903 030	27 837 774	27 811 636	27 930 193
HELSE OG OMSORG						
Driftsinntekter	-15 552 813	-16 850 580	-15 875 580	-15 875 580	-15 875 580	-15 875 580
Driftsutgifter	73 739 273	72 641 648	74 326 938	73 887 348	73 350 323	73 060 394
Netto	58 186 460	55 791 068	58 451 358	58 011 768	57 474 743	57 184 814
LÅN OG TILSKUDD						
Driftsinntekter	-6 716 336	-5 930 000	-5 180 000	-5 180 000	-5 180 000	-5 180 000
Driftsutgifter	12 277 401	21 860 000	20 610 000	20 610 000	20 610 000	20 610 000
Netto	5 561 065	15 930 000	15 430 000	15 430 000	15 430 000	15 430 000
INTERKOMMUNALE SAMARBEID						
Driftsinntekter	-5 940 992	-6 195 510	-6 195 510	-6 195 510	-6 195 510	-6 195 510
Driftsutgifter	5 811 730	6 014 510	6 014 510	6 014 510	6 014 510	6 014 510
Netto	-129 262	-181 000	-181 000	-181 000	-181 000	-181 000
NÆRING, UTVIKLING OG TEKNISK						
Driftsinntekter	-7 096 747	-6 601 620	-7 071 620	-7 071 620	-7 071 620	-7 071 620
Driftsutgifter	15 136 205	15 638 958	16 438 204	16 594 429	16 605 916	16 657 663
Netto	8 039 458	9 037 338	9 366 584	9 522 809	9 534 296	9 586 043
BYGG OG ANLEGG						
Driftsinntekter	-6 864 254	-5 925 312	-5 920 312	-5 920 312	-5 920 312	-5 920 312
Driftsutgifter	14 517 150	12 695 852	12 686 352	12 813 601	12 892 780	12 930 586
Netto	7 652 896	6 770 540	6 766 040	6 893 289	6 972 468	7 010 274
FELLESOMRÅDE						
Driftsinntekter	-11 199 337	-6 650 000	-8 300 000	-8 300 000	-8 300 000	-8 300 000
Driftsutgifter	6 500 667	58 000	3 058 000	3 058 000	3 058 000	3 058 000
Netto	-4 698 670	-6 592 000	-5 242 000	-5 242 000	-5 242 000	-5 242 000

Økonomisk oversikt drift.

Beskrivelse	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Kvænangen						
Rammetilskudd	-82 195 903	-85 332 000	-86 838 000	-88 034 811	-88 652 056	-89 384 449
Inntekts- og formuesskatt	-32 765 530	-32 402 000	-33 866 000	-33 866 000	-33 866 000	-33 866 000
Eiendomsskatt	-5 709 644	-6 177 342	-6 677 342	-6 677 342	-6 677 342	-6 677 342
Andre skatteinntekter	-1 033 301	-930 000	-930 000	-930 000	-930 000	-930 000
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-3 498 880	-1 129 600	-5 289 400	-5 289 400	-5 289 400	-5 289 400
Overføringer og tilskudd fra andre	-38 776 191	-36 646 642	-35 016 860	-35 006 860	-35 016 860	-35 006 860
Brukerbetaling	-5 762 967	-5 959 080	-6 157 080	-6 182 080	-6 207 080	-6 232 080

Beskrivelse	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Salgs- og leieinntekter	-21 193 262	-16 174 432	-17 741 432	-17 741 432	-17 741 432	-17 741 432
SUM DRIFTSINNEKTER	-190 935 678	-184 751 096	-192 516 114	-193 727 925	-194 380 170	-195 127 563
Lønnsutgifter	107 168 797	103 729 190	106 133 734	105 668 734	104 623 734	104 453 734
Sosiale utgifter	12 473 009	13 537 794	13 239 435	13 238 685	13 140 435	13 131 435
Kjøp av varer og tjenester	43 378 932	43 285 251	46 208 748	46 938 103	46 769 462	46 770 310
Overføringer og tilskudd til andre	24 272 741	25 209 200	27 169 300	27 159 300	27 169 300	27 159 300
Avskrivninger	9 253 023	9 253 023	12 370 098	12 370 098	12 370 098	12 370 098
SUM DRIFTSUTGIFTER	196 546 502	195 014 458	205 121 315	205 374 920	204 073 029	203 884 877
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	5 610 824	10 263 362	12 605 201	11 646 995	9 692 859	8 757 314
Renteinntekter	-2 317 908	-2 276 000	-2 276 000	-2 276 000	-2 276 000	-2 276 000
Utbytter	-1 002 391	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	4 985 419	6 492 536	4 491 687	4 697 018	5 516 779	5 702 324
Avdrag på lån	7 122 020	8 903 796	9 272 296	10 025 171	11 159 546	11 909 546
NETTO FINANSUTGIFTER	8 787 140	12 620 332	10 987 983	11 946 189	13 900 325	14 835 870
Motpost avskrivninger	-9 253 021	-9 229 023	-12 370 098	-12 370 098	-12 370 098	-12 370 098
NETTO DRIFTSRESULTAT	5 144 943	13 654 671	11 223 086	11 223 086	11 223 086	11 223 086
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0	0
Overføring til investering	517 468	576 000	576 000	576 000	576 000	576 000
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	-4 043 061	-516 086	-1 116 086	-1 116 086	-1 116 086	-1 116 086
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	895 824	-16 325 000	-10 683 000	-10 683 000	-10 683 000	-10 683 000
Bruk av tidligere års mindreforbruk	-2 515 139	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-5 144 908	-16 265 086	-11 223 086	-11 223 086	-11 223 086	-11 223 086
FREMført til inndekning i senere år	35	-2 610 415	0	0	0	0

Skatt på inntekt og formue og statlig rammetilskudd utgjør til sammen frie inntekter. Kommunedirektørens anslag på frie inntekter i økonomiplanperioden 2021-2024 er basert på prognosemodeller fra Kommunenes Sentralforbund (KS). Disse bygger på Stortingets vedtak i forbindelse med behandlingen av Kommuneproposisjonen for 2021.

For Kvæningen kommune er nominell vekst i frie inntekter for 2021 anslått til å utgjøre ca 200.000 kroner.

Kommunens realvekst i frie inntekter bindes i økende grad opp i statlige satsinger og normkrav. Når det tas hensyn til lønns- og prisvekst, økte demografikostnader, økte

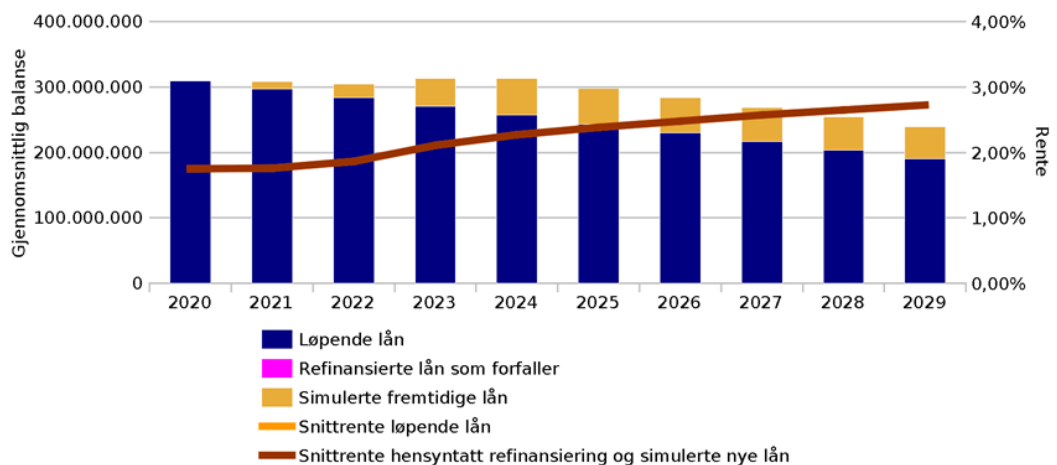
rente- og avdragsutgifter pga. økning i lånegjeld samt forventet økning i pensjonskostnader, så er veksten i frie inntekter marginal. Det betyr at nye tiltak i økonomiplanen i all hovedsak må skje ved omdisponeringer innenfor budsjetttrammene. Regjeringen har klare forventninger til at det også i kommunesektoren arbeides kontinuerlig med å forenkle, fornye og forbedre tjenestene, og har uttalt at dersom kommunesektoren setter et effektiviseringskrav til egen virksomhet på 0,5 prosent, tilsvarer det ca 1,2 milliarder kroner. For Kvæangen kommune utgjør 0,5 % av kommunens nettobudsjett om lag 600.000 kroner.

Lønns- og prisvekst for kommunale varer og tjenester (kommunal deflator) er i økonomiplanen framskrevet med 1,5 % fra 2020 til 2021. Anslag for kommunal deflator er gjort på bakgrunn av føringer i kommuneproposisjonen for 2020 og anslag fra SSB og Norges Bank. Kommunen skal kompenseres for økte kostnader knyttet til lønns- og prisvekst ved at rammetilskuddet justeres med deflator.

Gjeld

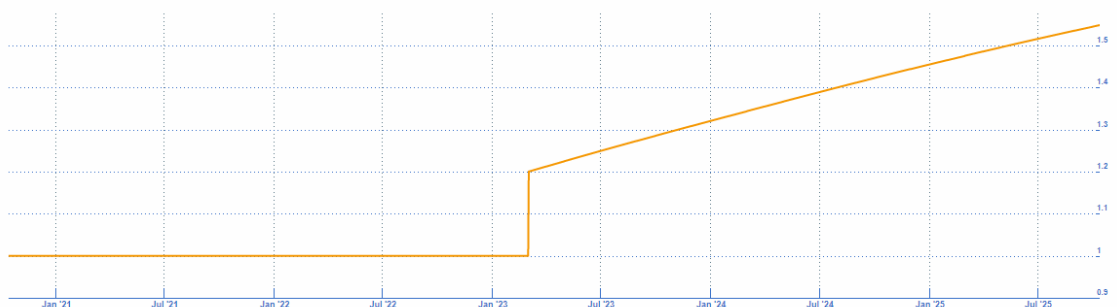
Det budsjetteres med et låneopptak til nytt helsebygg i økonomiplanen med 50 mill. Dette vil bidra til en enda verre balanse mellom gjeld og driftsinntekter. Vi vil da i tilfelle komme opp i en gjeldsgrad på nærmere 140 %. Dersom et nytt helsebygg vil koste ytterligere blir da også gjeldsgraden tilsvarende større.

Prognose på fremtidig gjeldsprofil og gjennomsnittlig rente.

Renteutgifter

Rentenivået har i løpet av året falt til historisk lave renter på grunn av koronapandemien. Det er i budsjettforslaget fra kommunedirektøren lagt opp til en flytende rente på ca 1 % de to første årene i planperioden for deretter å øke svakt de to siste årene i planperioden.

Dersom renta øker med 1 % vil dette medføre en betydelig økning av rentekostnader pr år med dagens lånegjeld. Dersom nytt helsebygg realiseres med nye låneopptak med inntil 50 mill vil årlige rentekostnader øke ytterligere.

Periode	Budsjetterte rentekostnader i økonomiplanen	Rente ved 1 % renteøkning	Økning av rentekostnader på løpende lån
2021	4 035 431,20	5 421 084,78	1 385 653,58
2022	3 896 617,83	5 689 258,62	1 792 640,79
2023	4 261 459,26	6 609 244,23	2 347 784,97
2024	4 616 710,85	7 123 932,57	2 507 221,72

Renteinntekter

Når det gjelder renteinntekter så sier det seg selv at når renta er historisk lav så vil da heller ikke våre bankinnskudd generere større inntekter. Finansreglementet gir da heller ikke rom for å drive aktiv forvaltning av ledig likviditet. Og dersom man skulle endre reglementet for å plassere ledig likviditet med høyere avkastning må det da tas høyde for å ha avsatt nødvendige ressurser med både kompetanse på området, men også nødvendig tid til å kunne følge med på et marked som kan endres fra dag til dag.

Kommunens rammebetingelser

Frie inntekter

Frie inntekter består av rammetilskudd, skatteinntekter, eiendomsskatt, momskompensasjon og andre ikke øremerkede statlige tilskudd. Dette er hovedfinansieringskilden for driftsrammene til kommunen.

Skatt og rammetilskudd

Kommunene i Troms og Finnmark anslås samlet sett å få en nominell vekst i de frie inntektene på 2,8 % og en realvekst på 0,1 %. Realveksten for Kvæningen kommune er anslått til 0,2 %.

Kommunedirektørens budsjettforslag er fullt ut basert på regjeringen forslag til statsbudsjett, men da satsbudsjettet ikke sier noe om årene etter 2021 er det etter beste estimat lagt inn vekst i skatt og rammetilskudd i perioden.

Skattøret for 2021 fastsettes til høyeste lovlige sats i henhold til stortingets vedtak.

Tall i 1000	2021	2022	2023	2024
Skatt og rammeoverføring	120 700	121 900	122 500	123 200

Eiendomsskatt

Kvæningen kommune skriver ut eiendomsskatt etter ny eiendomsskattelov §3c på kraftanlegg, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglene for petroleum. Det er etter en alminnelig taksering i 2017 og ny takst for Statnetts nye master ferdigstilt fra 2020 ingen vesentlige endringer på eiendomsskattegrunnlagene i planperioden.

I tillegg benytter kommunen seg av overgangsreglene til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4. Den alminnelige eiendomsskattesatsen for skatteåret 2021 er 7 promille, jf. Eskl. § 11 første ledd. Takstvedtekter for eiendomsskatt i Kvæningen kommune vedtatt i kommunestyret 31.10.2018 skal gjelde for eiendomsskatteåret 2021, jf. Eskl. § 10. Eiendomsskatten forfaller til betaling med fire terminer per år.

Momskompensasjon

Kvæningen kommune får momskompensasjon på en rekke varer og tjenester.

Rentekompensasjon for investeringer

I forbindelse med en del statlige reformer er det gitt tilskudd til dekning av kommunens utgifter til investeringer. Kvæningen kommune mottar momskompensasjon for lån til kirkebygg og til skolebygg.

Lønns- og prisvekst

For 2021 anslås deflator til 2,7 % og lønnsveksten til 2,2 %. I kommunesektorens inntektsramme for 2021 ligger altså inne en kompensasjon for anslått pris- og lønnsvekst på 2,7 %.

Arbeidsgivers andel av pensjonsutgiftene

I budsjettforslaget er pensjonspremier basert på aktuarberegninger av KLP samt premievarsel fra Statens pensjonskasse lagt til grunn. Det forventes fortsatt høye premieavvik fremover. Dette skal amortiseres over 7 år. Det vil si at det i regnskapet skal kostnadsføres 1/7 av dette hvert år i syv år. Dette betyr igjen at vi får en høyere og høyere kostnadsføring fremover.

Gebyrinntekter

Det er lagt opp til økning på gjennomsnittlig 3% på kommunale gebyrer som er ikke på selvkostområder. Det foreslås at i 2021 revideres alle gebyrforskrifter for å se på potensielle nye inntekter. Kommunale vann- og avløpsgebyrer har ingen økning for 2021.

Feiegebyret settes til 405,- + mva. Renovasjonsavgift og slangebyr øker i henhold til vedlagte oversikt fra Avfallsservice AS med renovasjonsgebyr til forbruker 2021.

I tillegg til det ordinære renovasjonsgebyret gjøres et påslag med 5 % for å dekke etterdrift på Navit fyllplass som Kvæningen kommune betaler ekstra for. Etterdrift ble fra 2012 belastet abonnentene slik det skal være for selvfinansierende tiltak.

Disposisjonsfondet og avsetninger

Saldo 1/1-2020: 26,393 mill.

Prosjekt	Vedtatt 2020	Brukt 2020	Videreført 2021
Prosjekt nye Kvæningen	1 000 000	42 000	958 000
Kompetansefond	750 000	0	750 000
Utstyrskontroll for barn og unge	25 000	0	25 000
Livsgledesertifisering av TU og Gargo	25 000	0	25 000
Velferdsteknologi	150 000	100 000	50 000
Utlån til næringslivet	14 300 000	500 000	13 800 000
Revidering sentrumsplan Burfjord	125 000	0	125 000
Revisjon av scooterløyper	500 000	0	500 000
Videreføring av landbruksprosjektet	50 000	0	50 000
Båthavn i Burfjord	50 000	0	50 000
Sum	16 975 000	642 000	16 333 000

Det forventes en utbetaling fra Havbruksfondet også for 2021 med noe over 5 mill som kommunedirektøren anbefaler avsettes til disposisjonsfondet for senere bruk.

2.3. ETATSKOMMENTARER

2.3.1. Oppvekst og kultur

Organisering, oppgaver og utfordringer

Oppvekst og kulturadministrasjon

Avdelingen har 150 % stilling fordelt på 2 ansatte og har som hovedoppgave å jobbe ut mot alle enhetene i etaten. Støtter enheten i det organisatoriske arbeidet med utvikling av kompetanse, planer og strategier.

Kvæningen barn- og ungdomsskole (KVBU) arbeider for å sikre barn i skolepliktig alder en god og trygg skolehverdag i tråd med opplæringsloven. *Elevene skal utvikle kunnskap, dugleik og holdninger for å kunne mestre liva sine og for å kunne delta i arbeid og fellesskap i samfunnet. Dette skal skje gjennom å stimulere de fem grunnleggende ferdighetene som er lesing, skriving, regning, muntlige og digitale ferdigheter. Alt dette skal ses i sammenheng med sosial læring, prinsipper for læring, utvikling og danning, og er forankret i opplæringsloven og barnekonvensjonen.*

Skolen har 26 ansatte på 22,80 % stillinger. UDIR stiller krav til den kompetansen som skolen skal ha. For KVBU betyr det fokus på videreutdanning for personalet.

Videreutdanning er knyttet til fag, men opplæring/kurs i forhold til digitale resurser må også personale kurses i, dette er en merutgift for organisasjonen. Videre stiller UDIR krav til lærenormen, noe som betyr at klassestørrelsen ikke kan overstige det lovfestede tallet for elevgrupper. Rammepånet for SFO legger føringer for voksentettheten per barnegruppe. KVBU har i et 5 års perspektiv flere personer som går av med pensjon. Når vi ser demografien for den tilkommende barnegruppa, ser vi at barnetallet synker. Endring i barnetall vil medføre at det er mulig å slå sammen grupper av elever og klasser. Dette vil igjen få betydning for årsverk til bruk i undervisning. Det vil være vanskelig å gjøre en beregning for hvor mange årsverk KVBU kan drive med. Da det bestandig er flere variabler som skal knyttes sammen. Herunder ressurser til spesialundervisning. Men sett i et langtidsperspektiv på 5 år vil det være sannsynlig at man kan redusere med 1, 5 årsverk (lærer og fagarbeider). KVBU har gjort store nedtrekk siste året. Noe som har medført betydelige endringer i driften av skolen. Skolehverdagen er endret og det er innført digitale verktøy som skal tas i bruk. Skolen er i gang med fagfornyelsen, regionale fagnettverk, begynneropplæring, ekstern skolevurdering og prosjekt inkluderende barnehage og skolemiljø, pulje 5. Tjenesten reduserer utgiftene i tråd med tallene som er lagt i budsjettet.

Kulturskolen i Kvæningen arbeider for å gi opplæring av høy faglig og pedagogisk kvalitet til alle barn og unge som ønsker det. Formålet med opplæringa er å lære, oppleve, skape og formidle kulturelle kunstneriske uttrykk. Opplæringa skal bidra til barn og unges danning, fremme respekt for andres kulturelle tilhørighet, bevisstgjøre egen identitet, bli kritisk reflekterende og utvikle egen livskompetanse. Kulturskolen er lovmessig forankret i Opplæringslovens paragraf §13-6: «Alle kommuner skal aleine eller i samarbeid med andre kommuner ha et musikk- og kulturskoletilbud til barn og unge, organisert i tilknytning til skoleverket og kulturlivet ellers. Kulturskolen har 3 ansatte på 90 % stillinger.

Utfordringer de neste årene er at vi blir færre innbyggere, og da spesielt unge barnefamilier. Man bør være forsiktig med å prise seg for høyt, men heller satse på en forsiktig liten økning i kontingentavgiften for kulturskoleplass, og i tillegg ta en forsiktig

sum for materialavgift/noteavgift/ingrediensavgift og en liten forsiktig instrumentleie. Slik sett vil vi ligge på omtrent samme pris som nærliggende og sammenlignbare kommuner, for eks. Kåfjord, Lyngen, Nesseby, Tana.

Konsekvensen av den lille økningen i avgifter vil være videreføring av et godt kulturskoletilbud til befolkningen. Kulturskolen sine oppgaver i samfunnet er av stor betydning, kanskje spesielt for enkeltpersoner, og muligheten til å delta i aktivitetene som tilbys er med på å utjevne forskjeller i samfunnet. Kulturskolen er også inne i et større utviklingsprosjekt som vil bidra til nye muligheter og utvikle en ytterligere profesjonalitet i det arbeidet som utføres der. Gjennom prosjektet vil det også kunne tegnes et bilde av fremtidens kulturskole og hvilke ressurser det vil kreve for å møte den. Tjenesten videreføres økonomisk som i 2020

Burfjord barnehage har et ansvar for at alle barn som går i barnehage, får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek. Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi. Barnehagen er også en forberedelse til aktiv deltakelse i samfunnet og bidrar til å legge grunnlaget for et godt liv. Tidlig innsats er en av barnehagens prioriteringer. Dette innebærer et nært samarbeid med foresatt, PP-tjenesten, barnevernet og andre instanser etter behov.

Barnehagen er delt inn i tre avdelinger i Burfjord og en i Badderren. Disse skal til enhver tid ha grunnbemanningen og den pedagogiske bemanningen i h.h.t normen.

Barnehagen har 15 ansatte på 14,30 % stillinger. Utfordringen til barnehagen er at barnetallet svinger veldig i perioder. Spesielt på avdelingen i Badderren, men også i Burfjord er det svingninger. Dette medfører utfordringer med full ut disponering av personalet fra år til år. Noen år ligger vi på normen, mens andre år ligger vi under normen, vi har da færre barn pr. voksen enn normen tillater.

Konsekvensen av å drifte videre slik vi gjør det i dag er litt dyrere drift, men vi sikrer alle barn et barnehagetilbud. Vi sikrer også arbeidsplassene gjennom å ikke legge oss på minstekravet til enhver tid, og vi sikrer stabilitet i personalgruppa. Eventuelt bortfall av personal blir da ved naturlig avgang.

Også barnehagen står i utviklingsprosesser gjennom deltakelse i prosjektet til UDIR, Inkluderende barnehage og skolemiljø pulje 4. Prosjektet går over to år og er et samarbeid med nabokommunene, Skjervøy og Nordreisa. Tjenesten ser på reduksjon i personalet i tråd med barnegruppas størrelse i Badderren og i Burfjord.

Kvænangen folkebibliotek skal ha til oppgave å fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet, gjennom aktiv formidling og ved å stille bøker og andre medier gratis til disposisjon for alle som bor i landet. Folkebibliotekene skal være en uavhengig møteplass og arena for offentlig samtale og debatt. Det enkelte bibliotek skal i sine tilbud til barn og voksne legge vekt på kvalitet, allsidighet og aktualitet.

Kvænangen folkebibliotek er lokalisert på kommunehuset, og er en hyggelig møteplass i sentrum med gangavstand fra eldreboliger, sykehjem, TU, skole og barnehage.

Biblioteket har 1 ansatt i 50 % stilling.

Den største utfordringen til biblioteket er at den er så liten, bare en ansatt gjør den veldig sårbar. En liten stillingsprosent som skal romme så mye. Det stilles krav til aktiviteter og deltakelse initiert av både biblioteket selv, men også utenifra.

Bibliotekstjenesten er lovpålagt og drives i dag på et minimum. Konsekvensen av videre drift slik den er i dag, er utfordringer med kontinuitet i arbeidet, stabil aktivitet mot samarbeidspartnere, og utvikling av tjenesten videre. Vi trenger å se nærmere på dette tilbudet, og hvordan vi kan sikre en bibliotekstjeneste som er god for befolkningen. Tjenesten videreføres økonomisk som i 2020

Kvænanngen kultur har som mål å tilby innbyggerne i kommunen et bredt spekter av kulturtilbud og legge til rette for deltakelse i kulturaktiviteter. Høsten 2020 har vi kommet godt i gang med arbeidet som har ligget brakk en stund. Kultur har i dag 1 ansatt i 50% stilling.

Utfordringene fremover vil være å bygge opp et godt kulturtilbud for alle i kommunen, men kanskje spesielt med tanke på deltakelse fra de unge innbyggerne. Kulturmidlene som deles ut av kommunen gir lag og foreninger muligheter til å få i gang aktiviteter og arrangement rundt i kommunen. Nytt for året er at de får tildelt en egen sum til vedlikehold av samfunnshus/grendehus som de disponerer. Dette gjør at lag og foreninger nå får mer støtte til aktiviteter, arrangementer, kulturelle tiltak og utstyr. Arbeidet med å få i gang en nærmiljøsentral er i gang og sentralen kan være en viktig bidragsyter til kulturtilbudene i kommunen og få mer flere til å delta på ulike aktiviteter. Det jobbes med å få i gang Ungdommenes kulturmonstring (UKM) i kommunen. Dette er en viktig arena for barn og unge til å få visst frem det de brenner for av kulturaktiviteter. Utfordringen her er å få flest mulig til å delta på arrangementet. Skolen og kulturskolen er en viktig samarbeidspartner her, men det må se på muligheter til å gi kursing i tilbud som ikke vi har i kommunen for å fange flest mulig. Innenfor kulturminner jobber vi aktivt med å bevare og sikre de kulturminnene vi har i kommunen. Vi er i kontakt med lag og foreninger ang. skjøtsel av minnene mot at de mottar en årlig sum fra kommunen.

Kvænanngen barn – og unge har som mål å jobbe for tilrettelegging av fritidsaktiviteter og møteplasser for barn og unge i Kvænanngen. De har i løpet av høsten 2020 flyttet inn i Gulbygget ved siden av skolen. Aktivitetene de tilrettelegger for der er i samarbeid og etter ønske fra barna og de unge i kommunen. De jobber målrettet mot skolen, gjennom deriblant utdeling av frukt, samarbeid om møteplass, og deltar i elevrådet. Barn og unge har 2 ansatt i 100 % stilling til sammen.

Utfordringene ligger i liten deltakelse på aktiviteter som kan romme mange flere. De får allikevel mye ut av det de gjør og klarer å tilpasse lite ressurser inn mot det som er viktig og forebyggende i et sosialt perspektiv. Barn og unge tjenesten er et viktig bidrag inn mot målgruppa og kan med sin jobb gjøre forskjell for enkelt barn og familien. Det ligger et stort potensial i denne tjenesten og de får gjort mye med lite ressurser. Det er allikevel viktig å sette fokus på utviklingsprosjekter mot denne tjenesten fremover, også for å imøtekomme ansatte og deres potensiale. Tjenesten videreføres økonomisk som i 2020.

Kvænanngen språksenter har som hovedmål å være et kvensk og samisk kompetansesenter for befolkningen i Kvænanngen kommune og tilgrensende områder. Vi skal ivareta, revitalisere, videreutvikle, dokumentere og formidle samisk og kvensk språk og kultur i form av tiltak i egen regi, og i samarbeid med skoler, barnehager og andre offentlige institusjoner, lag, foreninger og enkeltpersoner. Språksenteret

finansieres av eksternt søkte midler fra Sametinget, staten og fylkeskommunen. Kommunen bidrar med en egenandel i form av tjenester knyttet til IT og økonomi. Språksenteret har et høyt aktivitetsnivå, og samisk og kvensk blir mer synlig i kommunen. Språksenteret er også kjent utenfor kommunegrensene gjennom sin aktivitet i SoMe og tradisjonell media. Det har vært utfordrende å bare ha to faste ansatte, men man har likevel klart å gjennomføre gode tiltak for alle målgrupper. Det er særlig behovet for bistand med samisk-, kvensk- og finskundervisning ved Kvænangen barne- og ungdomsskole som reduserer vår kapasitet til den ordinære driften. Fra skoleåret 2020/21 har skolen fått egen samisklærer.

I 2020/21 går språksenteret over fra å være i etableringsfase til å være et fast språksenter hos en av hovedfinansieringskildene: *Sametinget*. Det betyr at språksenteret regnes som en fast institusjon av våre finansieringskilder, som igjen betyr at dette bør komme frem i kommunen. I 2020 er det planlagt en evaluering av språksenterets tre første år. Språksenteret er i gang med dette arbeidet.

Det må arbeides videre med:

- lage nye arbeidsavtaler/evt. revidere arbeidsavtaler. F.eks. går kvenskkonsulentens arbeidskontrakt ut i februar 2021 og det bør lages ny arbeidsavtale
- vurderes om det bør gjøres et nytt kommunestyrevedtak vedrørende språksenteret
- arbeide aktivt for å skaffe lærer til kvensk-, og finskundervisningen på skolen.
- arbeide for at fylkeskommunen etablerer en egen tilskuddsordning for språksentre.

Barneverntjenesten i Kvænangen er en vertskommune samarbeid med Alta kommune, der Alta er vertskommune. Barneverntjenesten skal yte tjenester etter Lov om barneverntjenester. Herunder ligger forebyggende arbeid, tverrfaglig samhandling, undersøkelser, hjelpetiltak, oppfølging fosterhjem, akuttarbeid og ettervern. Etter at vertskommunesamarbeidet ble igangsatt 01.01.2020 har tiden vært brukt til å etablere tjenesten fysisk i Kvænangen. De neste årene er fokus på å videreutvikle tverrfaglig samhandling, Tidlig innsats og jobbe generelt forebyggende mot barn- og unge i Kvænangen kommune.

Kommentarer til prioriterte tiltak i driftsbudsjett

Bemanningsreduksjon i Burfjord barnehage

Med bakgrunn i reduserte barnetall i Polarstjerna og i Badderren barnehage ser vi rom for reduksjon i bemanningen med 1 stilling. Iverksettelse av reduksjon vil gjennomføres siste del av 2021. For at reduksjon skal gjøre seg gjeldene i 2021 vil stillinger der vi har sykemeldte stå vakant gjennom året. Konsekvensen av kutt er hvordan få kvalifisert personalet inn i barnehagen ved eventuell økning i barnetallet. Det kan være seg gjennom tilflytting av barnefamilier, eventuelt flere fødsler.

Kutt i skoledrift

Viderefører kuttene som var planlagt for 2020 i drift på skolen. Det blir reduksjon i bemanningen fra 2022. Det foreslås også reduksjon i stipendordning. Kun to lærere får permisjon hvert år fremover. Dette får å sikre stabilitet og drift av skolen. Konsekvensen av kuttene kan være utfordringer i møte med alt det nye som skolen skal innføre framover. Det er da spesielt i forhold til IKT, men også nye krav i forhold til spesialpedagogisk hjelp til de barna som trenger det. Kommunene vil måtte ta større del av ansvaret for dette i fremtiden, og må

ruste seg deretter. Her jobbes det med en omstrukturering/ omlegging av tjenestene, PPT og Statped.

Medlemskontingent til Nord Troms friluftsråd

Kvænangen kommune har avtale om medlemskap i Nord Troms friluftsråd. Medlemskontingenten har ikke tidligere vært satt inn i budsjettet, men legges nå inn som en årlig utgift.

Oppjustering av utgifter på skole

Skoleskyssen oppjusteres i tråd med utgiftene til fylkestrafikk. Telefongodtgjørelse til lærere etter pålagt bruk av mobilen på jobb.

Justering av inntekter

Egenbetaling kulturskolen og leie av instrumenter økes. Refusjon fra elever fra andre kommuner. Økning foreldrebetaling barnehage.

Kommentarer til uprioriterte tiltak i driftsbudsjett

Nedleggelse av barnehageavdeling Badderren fra 01.08.2023

Med bakgrunn i ønske fra formannskapet om tilgjengelig barnehage tilbud til alle barn i kommunene beholdes den barnehagestrukturen som er der pr. dato. Prognosen viser at vi hadde store fødselskull i 2013, 2014, og 2015, etter det har tallet gått bare nedover, og holdes stabilt lav. (tall fra helsestasjon)

Økt utgift til PP tjenesten fra Alta

Vi bestreber oss på å holde oss på dagens nivå i tjenesten vi kjøper fra Alta kommune.

Prisøkning utgifter til skoleskyss

Vi holder oss til dagens tilbud fra fylkeskommune ang. skoleskyss.

2.3.2. Næring, utvikling, teknisk

Organisering og oppgaver

Næring, utvikling og teknisk består av en administrasjonsdel, renhold, driftsavdeling og brann (lokal beredskapsstyrke) Vi har oppgaver innen samfunnsutvikling, næringsutvikling, landbruk, plan, miljø, bygg, anlegg, teknisk drift, renhold og forvaltning. NUT har som mål å yte god service til brukere og publikum, utføre god forvaltning og oppfølging av saker i henhold til gjeldende lover, regler og politiske vedtak. Ivareta kommunens bygg og anlegg på en god og forsvarlig måte, innenfor vedtatte budsjettammer, samt imøtekomme dagens krav til drift og oppgaveløsning.

NUT-administrasjon

Har 6 årsverk inkludert etatsleder. Det arbeides stort sett med lovpålagte oppgaver. En grov beskrivelse av enhetens ansvar og hovedoppgaver:

NUT er og skal være en viktig utviklingsaktør i kommuneorganisasjonen, med ansvar for tilrettelegging for samfunns og næringsutvikling. Dette innebærer blant annet:

- Kommuneplanlegging på overordnet nivå
- Kommunale og private reguleringsplaner
- Eiendomsfag (private eiendomsoverdragelser m.m.)
- Byggesaksbehandling,
- Bygg- og anleggsadministrasjonen
- V/A på overordnet nivå
- Eiendomsforvaltning/utleievirksomhet kommunale boliger
- Miljøforvaltning
- Tilrettelegging for næringsvirksomhet
- Førstelinjetjeneste for næringsdrivende
- Rådgivning og saksbehandling i forhold til landbruksrettede tilskudd, næringsfondet
- Landbruksforvaltning

På NUT administrasjon drifter vi med for lite ressurser. Det betyr beklageligvis et etterslep på behandling av saker innenfor forskjellige fagfelt og manglende tid til faglig oppdatering innenfor fagfelt og systemer. Sett over tid så sakker vi akterut i utviklingen, og vi blir mindre effektive. I det lange løp vil dette kunne få konsekvenser for ansatte, samt samfunnsutviklingen og omdømmet til kommunen. Dette medfører også en nedgang på gebyrinntekter, da plan- og bygningsloven regulerer dette sett i forhold til overskridelse av saksbehandlingstid. De daglige oppgavene tar mye tid, noe som medfører at det blir redusert tid til mere langsiktige oppgaver og tenkning/utvikling innenfor etaten.

Vi registrerer at kravene til oss som forvalter, er stadig økende. Selv om vi er en liten kommune, så slipper vi ikke «unna». Forvaltningsområdet blir stadig mer komplisert, og det vil derfor være viktig med utvikling av fagkompetanse og kompetanse på bruk av digitale verktøy.

Planarbeidet er kommet i fokus de siste årene, men det er fortsatt stor mangel på utarbeidede planer. Det må settes av tid og ressurser til dette arbeidet, for at vi skal kunne komme videre og en gang komme i «mål». Vi har påstartet kommuneplanens samfunnsdel, noe som er prioritert og vil kreve ressurser også i 2021. Å kjøpe flere

tjenester i perioder, vil gjøre det enklere å komme i mål planmessig, selv om det medfører en oppfølging i fra kommunens side.

Vi utvikler og har framgang på mange områder, selv om ressursene både personellmessig og økonomisk, kunne vært større. NUT behandler et stort antall saker til politiske organer. Forvaltnings- og utviklingsoppgaver blir gjennomført, til tross for et etterslep på enkelte oppgaver på forskjellige fagfelt.

Renhold

Renhold har i dag 8,1 årsverk. Dette er inkludert en leder i 40%. Det er totalt 11 ansatte. Renhold er en svært viktig del av det forebyggende vedlikeholdet i kommunale formålsbygg. Det er daglig renhold i de kommunale formålsbygg /driftsbygg i henhold til gjeldende renholdsplaner. Dette er fordelt på Kvæningen barne- og ungdomsskole, Badden og Burfjord barnehager, Gargo Sykehjem, Rådhuset/helsesentret og TU. Dette har et areal på oppimot 15000m².

Renholdsinstruksene for de kommunale byggene er under revidering, men det ser ut som vi er på et minimumsnivå. Den nye skolen har fått en stor økning i areal og 3 stillinger ser ut som det er i minste laget. Framlagt renholdsplan vil synliggjøre det reelle behovet her. Vi har i dag en renholds lederstilling på 40%. Vi har erfart over tid, at det er for lite. Det er for liten stilling til å ivareta ansatte innenfor renhold og administrative oppgaver. En god planlegging og oppfølging i dette leddet av vedlikeholdet, er svært viktig. Derfor vil en økning av lederstillingen være påkrevd. Tilgangen på renholdere og renholdsvikarer har blitt stadig vanskeligere, de siste årene. Heving av status for yrket ved f.eks. digitalisering innenfor enheten, vil kunne være en positiv faktor.

Brann

Brannkorpsset i Kvæningen består av deltidsmannskaper 1-2% stillinger som er fordelt på 16 personer. Utdanning av personell er en viktig del her. Dette er en utdanning som koster ca 100 000,- for en ansatt. Ren og skitten soner er ikke på plass på stasjonen. Dette er et arbeidsmiljøkrav.

Driftsavdelingen

Driftsavdelingen har 5 årsverk, inkludert en lederstilling i 100%. Driftsavdelingen er organisert som et team, og ressursene brukes til kontroll og driftsoppgaver, som også inkluderer forefallende vedlikehold på bygg og anlegg, og alt av kommunal infrastruktur. Det er et veldig omfattende arbeid i et utrolig bredt fagfelt.

Det har vært en nedgang i ansatte de siste årene. Dette har ikke vært etter en nedgang i oppgavemengden, men i forbindelse med naturlig avgang og i budsjettprosesser. Vi ser i dag et veldig bredt og komplisert fagfelt. Dagens ressurs på driftssiden er for liten og det medfører at vi bare klarer «å stryke» av toppene og sliter med å gjøre daglige påløpende oppgaver. Større påkrevde renoveringer blir derfor lagt på vent, blant annet innenfor vann og avløp. En ny skole har gjort utfordringene enda større. Stort areal sammen med avanserte systemer og oppfølging bidrar til dette.

En økning av driftsavdelingen med en stilling, vil gjøre avdelingen mere robust og «slitasjen» på ansatte vil reduseres. Det må kjøpes inn en god del tjenester i dag. Dette er på grunn av naturlige årsaker, da vi som kommune blant annet ikke besitter en maskinpark. Dette gjelder også for større reparasjoner og utbedringer innenfor bygg og anlegg. Vi bruker stort sett lokale entreprenører.

KOSTRA tallene viser at netto driftsutgifter til eiendomsforvaltning i prosent av totale driftsutgifter er på samme nivå i Kvæningen kommune som i sammenlignbare kommuner og landet for øvrig. Kvæningen kommunen bruker adskillig mindre ressurser

til forvaltning av eiendom pr. innbygger, enn sammenlignbare kommuner og landet ellers.

Drifts- og renholds utgifter pr. kvm er derimot større i Kvæningen, enn i sammenlignbare kommuner. Denne tendensen har vært over flere år. Noe av bakgrunnen her kan skyldes nødvendig bruk av vikarer innenfor renhold samt at vi har fått ekstra investeringsmidler på vedlikeholdssiden tom 2019.

Store deler av budsjettet er «låst» i forhold til fast eiendom og infrastruktur. Vann/avløp, forsikringer, strøm og avskrivninger. De resterende budsjettet er driftskostnader som fordeler seg på, forefallende vedlikehold, materialer, redskaper, utstyr og andre driftsutgifter knyttet drift av infrastrukturen i kommunen.

Kommentarer til prioriterte tiltak i driftsbudsjett

Leie av båt for påkrevd befaring i veiløse bygder.

En stor del av vårt forvaltningsområde i kommunen, består av øyer og vegløse bygder. Antallet saker i disse områdene øker, bygg, plan og oppmåling. Vi ser at det er behov for minst en befaring i året. Bruk av rutebåttilbud er svært vanskelig. Kr 20.000,- til leie av båt.

Driftskostnader elektronisk FDV

Det er et politisk vedtak på kjøp og innføring av elektronisk FDV. Slike systemer har en årskostnad på ca 25 000,- kroner

Opplæring brannkorpset

I dag er det 50 000,- på budsjettet for årlig og nødvendig opplæring av ansatte i brannberedskapen i kommunen. Dette er ikke nok for å utdanne en person i året. For å få dette til, så må budsjettet økes med 50 000,- til totalt 100 000,- Med de ulike hendelser og oppdrag som brannvesenet kan komme ut for, stilles det høye krav til mannskapets kompetanse og utdanning. Vi må prioritere å ha på plass minste kravet til utdanning ihht. *Veiledning til forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen.*

Kartlisenser

Har vært en øning av kostnader her. Ikke tatt høyde for dette i budsjett. Krever en økning på kr 60.000. Totalt budsjett på kr 185 000. Nødvendig for karttilgang og GIS-Line. Uten dette så har ikke kommunen tilgang til GIS-Line kartsystemer

Vintervedlikehold

Opprette budsjett for vintervedlikehold Vangen, Moa, Kjækanveien, Olgola med virkning fra 01.01.2021. (vedtak i Kvæningen kommunestyre 18.02.2020). 220 000,-. Prisen er basert på erfaringstall etter vintervedlikeholdet de siste årene.

Forsikring

Forsikringspremien har steget de siste årene, en stor økning tilkommer også for 2021. Ikke et reelt budsjett på området. Må økes med 100 000,-

Kommentarer til uprioriterte tiltak i driftsbudsjett

Spildra kommunale veier

Vintervedlikehold. For lite budsjett. Her må det gjøres en vurdering av omfanget av vintervedlikeholdet. Værhardt/utfordringer og høy pris/kostnader. Budsjettet er for lite her. En økning på 138 000,- til totalt 288 000,- Tallene er basert på vintervedlikeholdet 2019.

Annet forbruksmateriell og kontorutstyr NUT

Vi har ikke budsjett for kjøp av pc/utstyr. Det er det viktigste arbeidsverktøyet vi har. Trenger utskifting av maskiner, slik at det fungerer optimalt. Dette utgjør kr 20.000, -

Personell driftsavdelingen

Økning personell driftsavdelingen, 100% stilling. Økte arealer og kraftig etterslep på vedlikehold av infrastruktur. Kvæningen barne- og ungdomsskole har fått et betydelig større areal som skal driftes. Erfaringene så langt tilsier en økt ressurs her. Bassengdriften opptar også ca 3 timer hver ukedag. 494 500,-

Drift Kvæningen barne- og ungdomsskole

Økte kostnader på drift av skolen. Brannvarsling, vann og avløp. 87 000,-

Økning av renholdstjenesten

Økning personell på renhold, 100% stilling. Kvæningen barne- og ungdomsskole har fått et betydelig større areal som skal driftes. Erfaringene så langt tilsier en økt ressurs her. Den nye renholdsplanen for skolen er ikke ferdig. Den vil synliggjøre det totale behovet. 460 000,-

2.3.3. Helse og omsorg

Organisering, oppgaver og utfordringer

Helse- og omsorgsetaten

Etaten skal sikre trygge helse- og omsorgstjenester til alle som oppholder seg i Kvæningen kommune, i henhold til de rettslige rammene som regulerer kommunale helse- og omsorgstjenester. Spesielle utfordringer eller pålegg som må hensyntas de neste årene:

Kvæningen har en stadig aldrende befolkning, som man må kunne forvente vil ha et økt behov for helsetjenester i fremtiden. Helsetjenestene i kommunen er ikke dimensjonert økonomisk eller praktisk for dette, og rekrutteringssituasjonen vedrørende helsepersonell er svært vanskelig.

Det er vedtatt at hjemmetjenesten skal bygges opp og Gargo skal bygges ned. En målsetting som er en god plan, men det blir utfordrende å få til koordinerte overlappende prosesser for å gjennomføre dette. Det må gis økonomi til å bemanne hjemmetjenesten på nattetid slik at hjemmeboende ikke trenger å tilbys plass på Gargo i tilfeller med kun små funksjonstap. Kommunen tilbyr trygghetsalarmer som mottakerne betaler egenandel for der en del tjenestemottakerne er avhengig av pårørende og naboer for å bistå dersom det er behov for hjelp på natt. Dersom nytt helsehus ikke kommer før om mange år, bør det vurderes å bygge 6-8 omsorgsleiligheter tilpasset personer med funksjonsnedsettelse. Leieinntektene vil dekke store deler av kommunens utgifter og være langt billigere enn en sykehjemsplass.

Det er mange fritidsboliger i Kvæningen og tilreisende, spesielt sommersesongen. Flere reindriftutøvere har Kvæningen som sommerbosted, hvilket medfører økt press på det kommunale helseapparatet. Dette burde kommunen jobbe politisk mot å få en statlig overføring som vertskommune.

I TU gjenstår et stort stykke arbeid for å jobbe mot RO rapporten. Kommunen ikke er i stand til å levere de tjenestene som er gitt beboerne i form av vedtak. Der er noen vedtak som kan reduseres noe, men samtidig kommer flere krav på bemanning bla. i forbindelse med bruk av tvang og makt. I disse sakene er det ikke mulig å få dispensasjon til redusert bemanning. Kommunen har tjenestemottakere som vil kreve langt mere og omfattende tjenester i årene som kommer.

Kommuneoverlegen går av med pensjon sommeren 2021, og har vært nødt til å samle opp permisjon, ferie og avspasering. Dette vil medføre en ekstra kostnad på 9 måneder overlegelønn i 2021. Kommunen er ikke tildelt ny turnuslege fra mars 2021. En lege tar ut i Nord-Norges permisjon. Dette vil medføre en stor utfordring for å sikre drift av legevakt, og vi vil måtte påregne kostnader i denne forbindelse.

Langturnus på TU: Med å organisere de ansatte i egne vaktlag vil vi jobbe med forbedring av tjenestetilbud, redusere sykefraværet, bedre arbeidsmiljøet, få rekruttert høgskolepersonell og få kontroll over forbruket. Den foreslåtte turnusen skal ikke være dyrere enn dagens forbruk, med mindre vi får vakante stillinger som vi ikke klarer å fylle opp. Videre vil det være hensiktsmessig å la et eksternt firma gjennomgå vedtakene på TU. Merkostnad vi bli dekket opp med større refusjon for resurskrevende brukere.

Rekruttering sykepleiere på Gargo: Det har over år vært søkt etter sykepleiere uten resultater. Etter å ha lyst ut sykepleiestillinger med mulighet for langturnus på Gargo (med forbehold om godkjenning) har det kommet inn en rekke søknader. Det viser seg at denne type turnus er attraktiv. I dag har kommunen sykepleiere fra byrå som koster langt mer enn sykepleier i 100 % stilling. Det re viss utfordringer med å få på plass langturnus så i første omgang jobber for rekruttering av sykepleiere til ordinær 3 delt turnus der vi har noen på plass. Innleie av sykepleiere fra byrå er ikke tatt med i budsjettet. Det er

utfordrende i hele Norge å rekruttere sykepleiere, det er derfor usikkert om vi lykkes med rekrutteringen. Med vakanse må vi belage oss på fortsatt drift med hjelp fra byrå. I hjemmetjenesten er det mulig å prøve ut hvilende hjemmevakt som rykker ut på trykkgjessalarmer. Denne ordningen vil være lagt billigere enn aktiv våken nattevakt. Dette vil mest sannsynlig være tilstrekkelig i en periode, muligens 1-2 år før behovet for aktiv nattevakt melder seg. Videre vil det medføre økte kostnader med oppstart og drift av dagsenter for demente.

Dagsenter for demente kommer i drift i løpet av 2020. Saksbehandlerstillingen blir i førsteomgang 20 %, men når sykepleiesituasjonen er stabil, vil avdelingssykepleier på Gargo ha 15 % stilling saksbehandler.

Avdeling ergoterapi

Avdelingen har 1 ergoterapeut i 100% stilling. Oppgavene er helsefremmende og forebyggende arbeid for kommunens innbyggere, ofte etter sykdom, skade eller funksjonsfall. Tjenesten innebærer tiltak for opptrening, forebyggende arbeid eller kompensierende tiltak som hjelpemidler og tilrettelegging. Formålet med ergoterapitjenesten er å øke innbyggerens selvstendighet og mulighet for å bo lenger hjemme, herunder å formidle hjelpemiddel fra korttidslager, kartlegge, søke og følge opp hjelpemidler gjennom folketrygden, syn og hørselskontakt, hverdagsrehabilitering, håndtrening, boligtilpassing og tilrettelegging, velferdsteknologi, samt å være koordinator for demensteamet og leder for koordinerende enhet.

Økende antall eldre, og begrenset omsorgsboliger og institusjonsplasser tilsier at helsehjelpen i stor grad må gis i brukerens egenbolig. Det vil trolig resultere i et økt behov for f.eks. hverdagsrehabilitering for å gjenvinne funksjon, forebyggende tiltak gjennom frisklivssentralen som er med på å opprettholde funksjon hos kommunens innbyggere, samt hjelpemidler og tilrettelegging av bolig for å kompensere for varig funksjonsfall. Det er lite handlingsrom i budsjettet til enheten pga at den kun består av 1 ansatt.

Avdeling rus og psykisk helse

Avdelingen har 3 ansatte og 2,75 årsverk. Tjenesten er lovpålagt jf. helse- og omsorgstjenestelovens § 1-1, § 3-1, §3-2, samt tjenestebeskrivelsen for rus- og psykisk helse i Kvæanganen kommune. Tjenestens viktigste oppgaver er å gjennomføre individuelle samtaler og veiledning, miljøterapeutisk arbeid i hjemmet, å hjelpe til å mestre og strukturere hverdagen, å hjelpe til å koordinere nødvendige tiltak og tjenester, samt bistand til utarbeidelse av individuell plan og eventuell kriseplan.

Den skal også bidra og oppfordre til tverrfaglig samarbeid, med regelmessige samarbeidsmøter der det er nødvendig. Spesielle tiltak innen avdelingen er forebyggende arbeid som info eller "undervisning" til andre etater, som f.eks. skole, og lavterskeltilbud "Møteplassen" som er åpent mandager og torsdager. Tjenesten skal bygge på respekt, trygghet og kontinuitet. Målet med tjenesten er at pasientene skal kunne mestre sitt eget liv og beholde/ øke sin livskvalitet, med eller uten helseplager.

Verdens helseorganisasjon forventer at psykiske lidelser vil være den viktigste årsaken til sykdomsbelastning i vestlige land i 2020. Det er derfor all grunn til å tro at behovet for tjenester vil være økende i kommende budsjettperiode. Det foreligger klare forventninger fra statlig hold at kommunene samarbeider med spesialisthelsetjenesten om drift av tverrfaglige, tverretatlige samhandlingsteam for langvarige psykisk syke, gjerne i kombinasjon med ruslidelser. Dette har kommunen fått dedikerte midler til, men det er en utfordring å finne fram til en hensiktsmessig driftsmodell som tilfredsstillende faglige krav samtidig som utgiftene holdes nede. Enheten ser også et behov for tjenestetilbud på ettermiddag og helg. Enheten rammes ikke negativt av budsjettforslaget. Det er lite handlingsrom i budsjettet til enheten, og det er ikke foreslåtte tiltak.

Tjenesten for utviklingshemmede (TU)

TU har 21 ansatte (skal etter turnus være 29 fordelt på 17.85 %, 9 vakanser i turnus).

Tjenesten er lovpålagt jf. helse- og omsorgstjenesteloven. TU gir helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming i hovedsak i brukernes hjem. Den tjenesten som er mest omfattende er personlig assistanse i form av ADL-trening/praktisk bistand til beboere på Furutoppen. Andre helse- og omsorgstjenester som ytes er dagtilbud, omsorgsbolig, individuell plan, omsorgslønn, avlastning, støttekontakt, hjemmehjelp samt helsetjenester i hjemmet.

TU har utfordringer tilknyttet vakanser, mange deltidsstillinger, arbeidsmiljø og avvik på drift av tjenesten i forhold til lovens krav. Disse avvik er brudd på

arbeidstidsbestemmelsene med utstrakt bruk av overtid, herunder også planlagt overtid.

Det er også innvilgede vedtak om tjenester som ikke blir gitt, og bemanningsplan, turnus og budsjett er ikke dimensjonert for å levere tjenestene i henhold til vedtakene.

Det leies inn eksternt firma for vedtaksgjennomgang. Det lages også bemanningsplan og turnus i henhold til vedtakene etter de reguleringer som blir foretatt.

Det jobbes med etablering av langturnus der de ansatte deles inn i 4 separate vaktlag.

Hvert av vaktlagene (teamene) bemannes med minimum 1 høgskoleutdannet som er vaktansvarlig og teamleder, og som ha det overordnede faglige ansvaret. Det vil heve kvaliteten på tjenestene, tilfredsstillende bemanningskrav i forhold til tvangsvedtak, bidra positivt arbeidsmiljøet. Avtale med fagforeningene vurderes å lukke avvik. Den vil også redusere belastningen på de ansatte, da det legges inn lange arbeidsfrie perioder i turnusen. Eventuelle avvik på iverksetting av vedtak om tjenester må kommunen rette opp i etter vedtaksgjennomgangen med eksterne. Enheten rammes ikke negativt av budsjettforslaget. Det er lite handlingsrom i budsjettet til enheten, og det er ikke foreslåtte tiltak.

Fysioterapi og Friskliv

I denne avdelingen er det 2 personer i 100% stillinger kommunal fysio (av dette går ca 100% stilling til frisklivssentralen) og 1 person med 75% kommunalt driftstilskudd.

Fysioterapeutene ved avdelingen undersøker, tester, følger opp med behandling og treningsveiledning, underviser og holder kurs, driver med rehabilitering, habilitering og forebyggende trening. De deltar på tverrfaglige møter både på pasientnivå og systemnivå, og er medlemmer i forskjellige team og råd. Tilbudene gis til hele befolkningen i alle aldre, på institutt, i hjemmet til pasienten, på sykestua, på sykehjem, På Furutoppen, på skolen og i barnehager, ute og inne i treningslokaler.

Enheten har også ansvaret for driften av Frisklivssentralen og holder instruktører til trening, samtaler og annen oppfølging, både dagtid og kveldstid. Dette utgjør ca 100 % stilling kommunefysioterapeut. Enheten rammes ikke negativt av budsjettforslaget. Det er lite handlingsrom i budsjettet til enheten, og det er ikke foreslåtte tiltak. Det er ikke meldt noe særskilte utfordringer i avdelingen.

Legesenter

Legesenter har årsverk 3 legehjemler i 100% stillinger, 1 lege i spesialisering 100% og 2,5 stillinger merkantilt personell.

Viktigste oppgave er ivaretagelse av innbyggernes helse. Kommuneoverlege har ansvar for helsen i hele kommunen, blant annet tilsynsmyndighet, smittevernoverlege, tilsynslege Gargo, kommunens hovedlaboratorie, medisinsalg, i tillegg til mange andre helsetjenester for befolkningen i kommunen.

Legekantoret får store utgifter på legesiden i 2021. Kommuneoverlege går av i juni.

Legekantoret har ikke fått tildelt ny turnus f.o.m. 1. mars 2021, og 1 lege avvikler Nord-

Norgespermisjon/sykehusåret i spesialiseringen i 2021. Det er derfor behov for én 100% legestilling vikariat og én 100 % kommuneoverlegestilling.

Legekontorets lokaler er svært nedslitte og passer dårlig inn i dagens standard. På tross av oppussing av legekontorene, ble ikke veggene mellom kontorene noe tettere. Dette kan gå ut over pasientsikkerheten. På lab er det svært vanskelig å få inn rullestol. Vi har pasienttoalett i korridor, der andre pasienter kan se inn hvis vi har tvunget urinprøve og helsepersonell må være til stede.

Legekontoret la i fjor inn et ønske om å få bygget et avlukke ved luka. Grunnen til det er at det er svært ubekvent for pasientene, og for oss, da vi ikke kan be om alle opplysninger vi trenger siden alle på venteværelset vil høre hva vi spør om og hva pasienten svarer.

Vi har store utgifter og mye merarbeid på grunn av covid-19. Innkjøp av smittevernutstyr blir som regel bestilt inn for seg, og videresendt til «Koronakontoen», men en del kommer også på vårt eget budsjett, da det kan være vanskelig å skille hva som er vanlig forbruk og hvor mye som er ekstra forbruksmateriell. Den merkantile ressursen har ekstra rengjøring daglig, med mye smitterenhold mellom hver pasient, og på slutten av dagen. Det er også kjøpt inn mye nytt engangsutstyr, i stedet for flerbruksutstyr til sterilisering. Mye merarbeid med Covid-19-testing for både leger og merkantilt personell. Tidspresset er blitt generelt betydelig større siden mars 2020. Enheten rammes ikke negativt av budsjettforslaget. Det er lite handlingsrom i budsjettet til enheten, og det er ikke foreslåtte tiltak.

Gargo sykestue og sykehjem

Antall årsverk:

pleien	26,8 (ansatte 44)
vaskeri	1
kjøkken	2,95
merkantilt	2
enhetsleder	1

Oppgavene er blant annet legevakt mellom kl. 15.00–08.00, sykestue funksjon, lang- og korttidsplasser, avlastning, rehabilitering og opptrening og avrusning. I tillegg er det natt-tilsyn for hjemmetjenesten på Lukas, eldreboligen og hybelhuset. Det finnes også lager for smittevernutstyr for helse-enheter i Kvænangen kommune. Andre oppgaver er forkontor/lønningskontor, vederlagsberegning, utfakturering inklusive støttefunksjon for økonomi avdelingen ved fravær. Det driftes også vaskeri for flere enheter, samt kjøkken. Tjenesten har store utfordringer grunnet manglende tilgang til egnet personale. Det er mange vakante sykepleier- og helsefagarbeider stillinger, og enheten er helt avhengige av eksterne byrå-vikarer. Tjenestetilbudet er svært ofte avhengige av at pensjonister stiller opp.

Bygningsmassen er svært gammel, og manglende budsjett for adekvat vedlikehold har satt sine spor. Utformingen og avdelingenes plassering umuliggjør en mer økonomisk og tidsrett drift. Det jobbes for å rekruttere kompetent personell, som vil sikre forsvarlig drift. Enheten rammes ikke negativt av budsjettforslaget. Det er lite handlingsrom i budsjettet til enheten, og det er ikke foreslåtte tiltak.

Hjemmetjenesten

	Årsverk	Ansatte
hjemmesykepleien	9,54	13
leder	1	1
hjemmehjelp	2,5	3
dagsenter	0,8	2

Oppgavene er å yte sykepleie i hjemmet (stell, tilsyn, legemiddeladministrering og veiledning/tilrettelegging/opplæring, hverdagsrehabilitering, ernæringsoppfølging, sårstell, prøvetaking). Hjemmehjelp jobber med rengjøring av bolig, matombringing, handling, hjelp med personlig hygiene.

Dagaktivitetstilbud for demente omfatter aktiviteter som skal bidra til økt trivsel og meningsfull hverdag for personer for demens, medvirke at de som ønsker det kan bo hjemme så lenge som mulig, samt bidra til avlastning for pårørende.

Hjemmetjenesten tildeler også støttekontakt, omsorgslønn, velferdsteknologi og omsorgsboliger.

Hjemmetjenesten har i dag ingen nattjeneste. Dette medfører at personer som har behov for nattilsyn må tilbys sykehjemsplass. Unntaket er brukere som bor i omsorgsboliger på Gargo-flata. Her er det Gargo sykehjem som utfører nattilsyn samt alarmhåndtering.

Helse- og omsorgstjenestelovens § 3-1 sier at kommunen skal sørge for at personer som oppholder seg i kommunen tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester. For å oppfylle ansvaret i § 3-1 skal kommunen tilby helsetjenester i hjemmet. Dersom dette innefatter tilsyn på natt, og det ikke er ønskelig med opphold på Gargo sykehjem- og sykestue, betyr det at kommunen må tilby hjemmesykepleie på natt i hjemmet.

Innføring av planlagt velferdsteknologi (fallalarm, dørsensor, digitale tilsyn og GPS) vil medføre at vi har behov for noen som responderer på alarmhåndtering på natt. Det må tas en avgjørelse om hvem som skal stå ansvarlig for dette: Hjemmetjenesten, Gargo sykehjem eller pårørende.

Det etableres nå et dagsenter for demente som et ny etablert tjenestetilbud. Det er ikke lagt inn midler i budsjett til drift. Det er nødvendig å jobbe for en løsning vedrørende bemanning på natt, dersom innbyggerne skal få bo hjemme så lenge som mulig. Enheten rammes ikke negativt av budsjettforslaget. Det er lite handlingsrom i budsjettet til enheten, og det er ikke foreslåtte tiltak.

Helsestasjon- og skolehelsetjenesten

	Årsverk	Ansatte
Helsesykepleier	100 %	1 (konstituert)
Barne- og ungdomsarbeider	20 %	1

Tjenestens oppgave er helsefremmende og forebyggende arbeid for barn og unge 0-20 år, gravide og foresatte. Denne er en lovpålagt tjeneste som skal ivareta fysisk og psykisk helse, helseundersøkelser, vaksinerings, oppsøkende virksomhet, helseopplysning og veiledning er sentrale oppgaver. Den bidrar i kommunens folkehelsearbeid og smittevernarbeid.

Tidlig utskriving fra føde/barsel stiller høyere krav til kompetanse i kommunen. Med store avstander innad i kommunen og kun en helsesykepleier er det ikke gitt at vi klarer hjemmebesøk innen 10 dager etter fødsel. Det er sjelden jordmor klarer hjemmebesøk mellom 1-3 dager etter fødsel og det gjør det enda mer sårbart og nødvendig at vi klarer å følge opp barselfamilien på en god måte. Flere faglige krav fordrer at tjenesten er oppdatert og det brukes mer tid til blant annet dokumentasjon og tverrfaglig samarbeid. Tjenesten henger etter når det gjelder å få på plass elektroniske journaler. Vi mangler i dag et tilbud om helsestasjon for ungdom, som er en lovpålagt tjeneste. Dette er et minimumsbudsjett med lite å gå på. Størsteparten går til lønnstilling. Per dagsdato er det tvilsomt at nabokommunene tilbyr interkommunalt samarbeid om helsestasjon- og skolehelsetjenesten. Dette vil antagelig koste dyrt og gi et betydelig redusert tilbud til kommunens brukere av tjenesten. Jordmortjenesten, som vi har interkommunalt samarbeid med har en høy pris og et minimalt tilbud til gravide i kommunen. Det er lite handlingsrom i budsjettet til enheten, og det de forslagene til reduksjon vil medføre et redusert tilbud til barn og unge, og til forebyggende arbeid.

Kommentarer til prioriterte tiltak i driftsbudsjettet

Ekstra uttak NN-permisjon for legene

Alle legene har i sin arbeidsavtale ordning med de gamle Nord-Norgereglene om at man opparbeider 4 måneders permisjon med lønn etter 3 år i stillingen. I 2021 tar en av legene ut sin permisjon på 4 måneder. Kommuneoverlegen sier opp sin stilling og blir pensjonist. Han har ikke kunnet avvikle permisjon de siste årene og det har hopet seg opp med 9 måneders ubrukt permisjon som nå må avvikles.

Ikke mulig med salg av pasientplasser på Gargo med redusert drift

Vi har i flere år forsøkt å få en inntekt ved salg av sykehjemsplasser til andre kommuner. Dette har vi ikke klart å få til å fungere – det er rett og slett ikke marked for dette. Vi har inntil budsjettet for 2020 latt det stå igjen et restbeløp til dette, men for 2021 tar vi dette ned til null. Vi skal budsjettere med realistiske inntekter og vi må innse at dette ikke er realistisk.

Effekt av velferdsteknologi og hverdagsrehabilitering

Når vi får tatt i bruk velferdsteknologi og hverdagsrehabilitering vil dette gi effekt ved at flere kan bo hjemme lengre. Dette må dog suppleres med nattevakt i hjemmesykepleien for å få full effekt.

Redusert behov for vertsfamilie og avlastning

Beløpet er hovedsakelig satt av til vertsfamilie til elever på videregående skole og det er ingen av våre brukere som bruker dette nå. Av de som nå bor i kommunen kommer det heller ingen de nærmeste årene. Avlastning kan reduseres litt grunnet mindre behov.

Redusert sykelønnsrefusjon Gargo sykehjem

For noen år siden ble det budsjettert med en relativt høy sykelønnsrefusjon fordi man visste at sykefraværet kom til å ligge på et merkbart nivå. Dette ble gjort for å få et realistisk budsjett, men et avgjørende element er da å ha en motpost med vikarutgifter som er større. I ettertid har det blitt kuttet kun i motposten, men ikke i inntekten og det har oppstått en skjevhet. Dette retter vi nå opp for at budsjettet skal bli mer realistisk.

Økt kostnad drift krisesenter for Tromsø og omegn hvor vi er deltaker

Prisen har blitt indeksregulert opp gjennom årene uten at vi har gjort det samme. Derfor må vi nå gjøre en større korrigerende for å komme opp på faktisk kostnad. Endringen skyldes ingen andre forhold i avtalen.

Økt kostnad jordmortjeneste samarbeid med Nordreisa

Prisen har blitt indeksregulert opp gjennom årene uten at vi har gjort det samme. Derfor må vi nå gjøre en større korrigerende for å komme opp på faktisk kostnad. Endringen skyldes ingen andre forhold i avtalen. Det er prosess på gang med å se på denne avtalen.

Økte egenbetalinger ergoterapi

Ta i bruk mulighetene for inntekter, egenandeler til trygghetsalarmene og håndtrening.

Økte kostnader sosialbudsjettet

Økningen skyldes i hovedsak innkortingene i AAP-ordningen (arbeidsavklaringspenger). Da denne ble redusert fra 4 til 3 år fører dette til at flere havner på kommunal sosialhjelp istedenfor statlig AAP.

Ergoterapi - innsparing i postene for utstyr og inventar

Det er i 2018 og 2019 ikke brukt budsjetterte midler fra postene utstyr og utstyr og inventar. Potensiale til innsparing er 25.000. Konsekvens er potensielt merforbruk når det blir nødvendig å investere i nytt kontorutstyr, utstyr til rehabilitering / håndtrening eller ved behov for nytt utstyr ved lokalt hjelpemiddellager. En enkel rullestol, kjøpt fra forhandler koster f.eks. 14 776 kr.

Stilling i forbindelse med FACT

Kommunen har mottatt midler til FACT arbeid, og disse midlene kan brukes til lønn. Så fremt det ikke ender opp med at kommunen må dekke interkommunale utgifter tilknyttet FACT så vil tiltaket få begrensede konsekvenser for etaten.

[Kommentarer til prioriterte tiltak i driftsbudsjettet](#)

Reduksjon merkantil personell på Gargo

Per dagsdato er det høyt arbeidspress på de merkantile og enhetsleder på Gargo, spesielt grunnet covid-19 og de ekstra arbeidsoppgavene dette medfører. Det er skissert at det med innføring av dataverktøy kan effektiviseres her, men denne delen er utenfor etatsleders kompetanseområde, her må andre uttale seg.

Reduksjon av saksbehandlerstilling

Det må satses på kompetanseheving i forhold til saksbehandling i kommunen. Hvorvidt det er realistisk at etaten skal klare saksbehandlinga innenfor mindre enn 50 % er usikkert. Her må i så tilfellet etatsleder være beredt til å bistå for å sikre at frister overholdes.

Reduksjon legestillinger

Konsekvensen vil være at kommunen får utfordringer med rekruttering, og at kommunen ikke blir i stand til å drifte legevakt. Vi vil da måtte kjøpe legevaktstjenester fra nabokommune. Samme konsekvens dersom vi velger å la legestilling stå vakant i 6 måneder.

Kutt i helsestasjon

Konsekvens av kutt av 20% stilling barne- og ungdomsarbeider helsestasjon- og skolehelsetjenesten. Det kan bli potensielt flere barn- og unge med stress, angst og psykososiale plager. Kan bli omfattende hvis plagene ikke blir oppdaget tidlig og det ikke blir satt inn tiltak. Barne- og ungdomsarbeider bruker tiden til å veilede elever og lærere særlig når det gjelder utfordringer knyttet til adferd og det psykososiale miljøet. Dette er satt i system via faste tverrfaglige samarbeidsmøter med skolen. Utfordring for

tjenesten og kommunen å fange opp trender og “hva som rører seg” blant de unge. Minimalt med ressurser gjør tjenesten mindre tilgjengelig med tanke på at helsesykepleier skal serve hele tjenesten alene. Tilbud om helsestasjon for ungdom utgår, da helsesykepleier ikke har mulighet til å være til stede etter skoletid. En lovpålagt tjeneste.

Kutt TU

Det driftes i dag med lovbrudd på TU, og særlige reduksjoner i vedtak er ikke realistiske etter etatsleders vurderinger. Det er hensiktsmessig å leie inn eksterne for å gjøre revisjon av vedtakene. Skrive nye vedtak, lage bemanningsplan.

2.3.4. Sentraladministrasjon (Stab / Støttefunksjoner)

Kommunedirektørens kontor

Beskrivelse av enhetens ansvar og hovedoppgaver: Ledelse, administrasjon og styring av hele kommuneorganisasjonen. De sentrale funksjonene innen personal- og organisasjonsarbeid. Innbefatter bl.a. ansvaret for internkontroll, arbeidsmiljø, kvalitetsutvikling og avvikshåndtering. Ingen særlige utfordringer eller pålegg som må hensyntas de neste årene eller tiltak endring, engangs eller fast.

Servicekontoret

Enhetens hovedoppgave er generell service og informasjonsarbeid, blant annet kommunens hjemmesider og Facebook-side. I tillegg utføres det saksbehandling, kommunens faglige ekspertise på saksbehandlingssystem og spørsmål om saksbehandling. Enheten har ansvaret for kommunens arkiv, finne saker i arkivet for publikum som ønsker dette samt post og varehåndtering inn og ut av kommunen. Den fungerer også som politisk sekretariat ved å sende dokumenter til/fra politiske møter. Det betjenes innbyggere med både inn- og utgående korrespondanse pr brev, e-post og telefoner.

Spesielle utfordringer eller pålegg som må hensyntas de neste årene eller tiltak endring, engangs eller fast: Ingen særlige.

Økonomikontoret

Enheten utbetaler lønn og oppgjør for kjøp og leie av varer og tjenester til kommunal tjenesteproduksjon. Den jobber systematisk med å forholde seg til de frister som til enhver tid gjelder for utbetalinger og sikrer korrekt oppgjør til rett tid. Andre oppgaver er å kreve inn oppgjør for kommunale egenandeler, husleie, oppgjør for salg av tjenester, kommunale eiendomsgebyrer, refusjoner og andre krav som kommunen rettmessig har krav på. Enheten skal ha gode rutiner med fakturering for å oppnå så god likviditet som mulig og ha ansvar for å følge opp at innbetalinger kommer i henhold til forfall, eventuelt iverksette de nødvendige tiltak slik at oppgjør kommer. I tillegg har den ansvar for rapporteringer av nødvendige opplysninger til andre myndigheter og terminvise rapporteringer til politiske utvalg.

Økonomikontoret er eiendomsskattekontor og har ansvar for å sørge for taksering og utskrivning av eiendomsskatt. Den behandler søknader om Husbankmidler, både startlån/formidlingslån og bostøtte.

Spesielle utfordringer eller pålegg som må hensyntas de neste årene: Det må følges opp endringer i satser, lover og regelverk som berører rutiner og økonomisystem fra Stortinget og regjering. Et viktig tiltak er å satse på y rekruttering der vi satser på å få økt kompetanse innen budsjettarbeid og økonomisk analyse.

IKT – lokalt

Grov beskrivelse av enhetens ansvar og hovedoppgaver: Ingen egen avdeling med ansatte. Ansvar 123 brukes i dag til utgifter for alle enhetene i Kvæningen kommune. Regnskapsprogrammer hos økonomiavdelingen, journalsystem for legekantor, løsninger i skole og barnehager, integrasjoner mellom helsesektor og økonomi, mm. Bruk av mobiler og en del utstyr tilknyttet slike løsninger. Utbygging av dekning for

mobiler i bygg. Utbygging av trådløse nett i kommunen. Ansatte ble overført til IT samarbeidet "NorIKT" fra 01.01.2020.

Spesielle utfordringer eller pålegg som må hensyntas de neste årene: Få orden på plassering av utgifter, få til at alle enheter selv dekker dette, f. eks. CGM til legekantor. Kjøp av utstyr initiert av enheten skal betales av dem selv. Få bedre kontroll og oversikt med hvilke mobilnummer som brukes eller ikke på telefonregninger.

IKT – felles NorIKT

Grov beskrivelse av enhetens ansvar og hovedoppgaver: Eget ansvar 124 for interkommunale utgifter. Dette ansvar vil øke i 2020, fordi arbeidskraft kjøpes gjennom NorIKT. Øker tilsvarende som ansvar 123 minker, først og fremst på grunn av lønn. Denne endringen vil skje i 2020, og vil ligge på dette nivå fremover.

2.3.5. Oversikt over alle tiltak

Kommunedirektørens forslag til driftsbudsjett 2021-2024.

	2021	2022	2023	2024
Mer-/mindreforbruk konsekvensj. budsjett	-51 681	-51 681	-51 681	-51 681
Totale driftskostnader fra investeringsbudsjett	467 651	1 425 857	2 879 993	3 815 538
Valgte driftstiltak	-415 970	-1 374 176	-2 828 312	-3 763 857
Mer-/mindreforbruk budsjettversjon	0	0	0	0

Valgte tiltak				
Totale driftskostnader fra investeringsbudsjett	467 651	1 425 857	2 879 993	3 815 538
<i>Kommunedirektørens forslag til investeringsbudsjett 2021 til 2024</i>	467 651	1 425 857	2 879 993	3 815 538

POLITISK STYRINGSORG OG SENTRALADMINISTRASJON	2 708 298	4 156 403	4 017 512	4 431 610
<i>Anslag fra KLP på reduserte pensjonsutgifter</i>	-450 000	-450 000	-450 000	-450 000
<i>For lite budsjettert til driftsavtaler edb-anlegg</i>	500 000	500 000	500 000	500 000
<i>Forventet pris- og lønnsvekst perioden 2022 til 2024</i>	0	1 364 091	2 257 165	2 906 921
<i>Medlemsskap i Digifin, utvikling av digitale tjenester for kommunen gjennom KS</i>	23 800	23 800	23 800	23 800
<i>Redusert utgift til driftstilskudd interkommunalt arkiv Troms IKS</i>	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
<i>Reserverte bevilgninger</i>	225 898	862 162	127 947	94 539
<i>Resultat av organisasjonsgjennomgang</i>	0	-450 000	-850 000	-950 000
<i>Resultat av årets lønnsforhandlinger</i>	1 995 250	1 995 250	1 995 250	1 995 250
<i>Utgifter til valg i 2021 og 2023</i>	102 250	0	102 250	0

<i>Økning politikergodtgjørelse</i>	25 000	25 000	25 000	25 000
<i>Økt kostnad forsikring personell</i>	75 000	75 000	75 000	75 000
<i>Økt kostnad støtte til andre trossamfunn</i>	21 100	21 100	21 100	21 100
<i>Årlige driftsutgifter nytt sak-arkivsystem ACOS Websak</i>	210 000	210 000	210 000	210 000

OPPVEKST OG KULTUR	-1 123 100	-1 550 600	-1 748 100	-1 773 100
<i>Bemanningsreduksjon Burfjord barnehage</i>	-460 000	-460 000	-460 000	-460 000
<i>For mye budsjettert tilskudd til voksenopplæring</i>	200 000	200 000	200 000	200 000
<i>Forsinkelse vedtatt kutt skoledrift i 2020 må tas neste år</i>	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000
<i>Medlemskontingent Nord-Troms Friluftsråd</i>	31 000	31 000	31 000	31 000
<i>Prisøkning utgifter til skoleskyss</i>	90 900	90 900	90 900	90 900
<i>Pålagt telefonvakt på dagtid for lærere hvilket utløser telefongodtgjørelse</i>	50 000	50 000	50 000	50 000
<i>Redusert behov for stipendordning lærere etterutdanning kun 2 lærere pr år</i>	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
<i>Reduserte utgifter introduksjonstjenesten fra 2021 vedtatt i tidligere øk.plan</i>	-270 000	-270 000	-270 000	-270 000
<i>Ytterligere kutt i skoledrift fra 2021 vedtatt i tidligere øk.plan</i>	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
<i>Ytterligere reduksjon bemanning Kv. b & u skole</i>	0	-402 500	-575 000	-575 000
<i>Økning foreldrebetaling barnehage</i>	-50 000	-75 000	-100 000	-125 000
<i>Økt egenbetaling kulturskole og leie av instrumenter</i>	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
<i>Økt refusjon elever fra andre kommuner</i>	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000

HELSE OG OMSORG	1 800 000	1 018 000	17 500	-574 750
<i>Effekt av velferdsteknologi og hverdagsrehabilitering</i>	0	0	-1 000 500	-1 592 750
<i>Ekstra uttak NN-permisjon for legene</i>	1 150 000	0	0	0
<i>Ikke mulig med salg av pasientplasser på Gargo med redusert drift</i>	508 000	508 000	508 000	508 000
<i>Reduksjon 20 % stilling miljøarbeider</i>	-115 000	-115 000	-115 000	-115 000
<i>Redusert behov for vertsfamilie og avlastning</i>	-250 000	-250 000	-250 000	-250 000
<i>Redusert sykelønnsrefusjon Gargo sykehjem</i>	800 000	800 000	800 000	800 000
<i>Vakant stilling pleie Gargo 2021</i>	-368 000	0	0	0
<i>Økt kostnad drift krisesenter for Tromsø og omegn hvor vi er deltaker</i>	25 000	25 000	25 000	25 000
<i>Økt kostnad jordmortjeneste samarbeid med Nordreisa</i>	75 000	75 000	75 000	75 000
<i>Økt kostnad pga full drift av dagsenter fra 2021 etter prøveår 2020</i>	50 000	50 000	50 000	50 000
<i>Økte egenbetalinger ergoterapi</i>	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
<i>Økte kostnader sosialbudsjettet</i>	150 000	150 000	150 000	150 000

40 % stilling finansiert med FACT-midler	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
---	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------

NÆRING, UTVIKLING OG TEKNISK	375 000	375 000	375 000	375 000
<i>Båttransport-Forvaltning øyer og vegløse bygder</i>	<i>20 000</i>	<i>20 000</i>	<i>20 000</i>	<i>20 000</i>
<i>FDV-driftskostnader</i>	<i>25 000</i>	<i>25 000</i>	<i>25 000</i>	<i>25 000</i>
<i>Økning opplæring brannkorps</i>	<i>50 000</i>	<i>50 000</i>	<i>50 000</i>	<i>50 000</i>
<i>Økt kostnad kartlisens NUT</i>	<i>60 000</i>	<i>60 000</i>	<i>60 000</i>	<i>60 000</i>
<i>Økt kostnad vintervedlikehold kommunale småveier</i>	<i>220 000</i>	<i>220 000</i>	<i>220 000</i>	<i>220 000</i>

BYGG OG ANLEGG	43 832	43 832	43 832	43 832
<i>Salg av BUFFF (blåbygget)</i>	<i>-56 168</i>	<i>-56 168</i>	<i>-56 168</i>	<i>-56 168</i>
<i>Økt kostnad forsikringer</i>	<i>100 000</i>	<i>100 000</i>	<i>100 000</i>	<i>100 000</i>

FELLESOMRÅDE	-4 220 000	-5 416 811	-5 534 056	-6 266 449
<i>Oppgavekorrigert vekst av rammeoverføringer fra staten</i>	<i>-2 970 000</i>	<i>-2 970 000</i>	<i>-2 970 000</i>	<i>-2 970 000</i>
<i>Redusert inntekt fra salg av konsesjonskraft</i>	<i>1 350 000</i>	<i>1 350 000</i>	<i>1 350 000</i>	<i>1 350 000</i>
<i>Reduserte renteutgifter på grunn av rekordlav rente</i>	<i>-2 100 000</i>	<i>-2 100 000</i>	<i>-1 600 000</i>	<i>-1 600 000</i>
<i>Vekst i frie inntekter 2022 til 2024</i>	<i>0</i>	<i>-1 196 811</i>	<i>-1 814 056</i>	<i>-2 546 449</i>
<i>Økt eiendomsskatt nye master gjennom Kvænangen</i>	<i>-500 000</i>	<i>-500 000</i>	<i>-500 000</i>	<i>-500 000</i>

Tiltak som ikke er valgt i denne budsjettversjonen

OPPVEKST OG KULTUR	0	0	0	0
<i>Nedlegging av barnehageavdeling Badderer fra 01.08.2023</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>-575 000</i>	<i>-1 150 000</i>
<i>Økt utgift til PPT tjenestekjøp fra Alta</i>	<i>90 000</i>	<i>90 000</i>	<i>90 000</i>	<i>90 000</i>

HELSE OG OMSORG	0	0	0	0
<i>Reduksjon i refusjon fra staten ressurskrevende brukere</i>	<i>1 700 000</i>	<i>1 700 000</i>	<i>1 700 000</i>	<i>1 700 000</i>
<i>Reduksjon merkantil Gargo</i>	<i>0</i>	<i>-494 500</i>	<i>-494 500</i>	<i>-494 500</i>
<i>Reduksjon saksbehandlerstilling helse</i>	<i>-115 000</i>	<i>-115 000</i>	<i>-115 000</i>	<i>-230 000</i>
<i>Redusert fra 4 til 3 legestillinger fra og med 2022</i>	<i>0</i>	<i>-575 000</i>	<i>-575 000</i>	<i>-575 000</i>
<i>Vakant legestilling halvt år i 2021</i>	<i>-575 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Vedtatt i økonomiplan ytterligere kutt Gargo fra 2021</i>	<i>-1 025 000</i>	<i>-1 025 000</i>	<i>-1 025 000</i>	<i>-1 025 000</i>
<i>Vedtatt i økonomiplan ytterligere kutt TU fra 2021</i>	<i>-400 000</i>	<i>-400 000</i>	<i>-400 000</i>	<i>-400 000</i>
<i>Videreføring av midler til velferdsteknologiutvikling</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

NÆRING, UTVIKLING OG TEKNISK	0	0	0	0
<i>Kostnader pc/nettbrett</i>	<i>20 000</i>	<i>15 000</i>	<i>15 000</i>	<i>15 000</i>
<i>Økning budsjett vintervedlikehold Spildra</i>	<i>138 000</i>	<i>138 000</i>	<i>138 000</i>	<i>138 000</i>

BYGG OG ANLEGG	0	0	0	0
Aftenvakt idrettshall 50 % stilling	241 500	241 500	241 500	241 500
Redusert drift ved nedlegging barnehage Badderen	0	0	-69 000	-230 000
Økning personell driftsavdelingen. Kvænangen barne og ungdomsskole	494 500	494 500	494 500	494 500
Økt kostnad drift av nytt skolebygg, brannvarsling og vann- og avløpskostnader	87 000	87 000	87 000	87 000
Økt renhold nytt skolebygg	460 000	460 000	460 000	460 000

FELLESOMRÅDE	0	0	0	0
Redusert skatt- og rammeoverføring gjennom inntektssystemet	1 034 000	1 034 000	1 034 000	1 034 000
Renteøkning i økonomiplanen fra 2022	0	250 000	375 000	600 000

2.3.6. Generelle tiltak og kommunedirektørens verbalforslag

Kvænangen menighet har per nå følgende stillinger: 70 % kirkeverge + 15 % kirkegårdsarbeider, 50 % kirketjener og 70 % organist stilling som er vakant. Menigheten forvalter 3 kirker og 3 kirkegård. Det avholdes ca. 3 gudstjenester per måned og litt under 20 begravelser per år. Menigheten har kommet med et innspill om at dagens ressurser er ikke tilfredsstillende til å utføre menighetens lovpålagte oppgaver og at menighetens eiendom har stort etterslep i vedlikehold. Kommunedirektør ber menighetsrådet i løpet av 1. halvåret 2021 om å lage en kort- og langsiktig plan på menighetens framtidige prioriteringer og ressursbehov, spesielt kirkebygg og kirkegård. Menigheten oppfordres til å hente bistand fra bispedømmet og kirkens arbeidsgiverorganisasjon. Samtidig foreslås det at menighetsrådet kartlegger muligheter å etablere interkommunalt samarbeid, spesielt i forhold til stillingsressurser. Kommuneadministrasjonen kan bistå i arbeidet.

2.4. INVESTERINGSPROGRAM 2021 – 2024

Investeringer vedtas i henhold til kommunestyrets vedtatte investeringsbudsjett 2021 / økonomiplan 2021-2024, med tilhørende budsjettskjema.

Lånerammen for ordinære investeringer ment som finansiering av nybygg/anskaffelser settes til kroner 13.220.000,- i 2021.

Lånerammen for videreutlån fra Husbanken settes til 10.000.000,- i 2021.

	2021	2022	2023	2024
Netto investering i konsekvensjustert budsjett	0	0	0	0
Sum finansieringsbehov nye tiltak	28 585 000	15 350 000	30 000 000	0
Sum fond	-990 000	-87 500	0	0
Sum overført fra drift	0	0	0	0
Sum lån	-13 220 000	-15 262 500	-30 000 000	0
Sum tilskudd	0	0	0	0
Sum annet	-14 375 000	0	0	0
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0
Sum renter og avdrag beregnet drift	467 651	1 425 857	2 879 993	3 815 538
Sum andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Netto driftskonsekvenser	467 651	1 425 857	2 879 993	3 815 538

Valgte tiltak

Videreførte tiltak fra siste økonomiplan	6 450 000	15 000 000	30 000 000	0
<i>AP/KB Forprosjekt bygg i helse og omsorg - oppfølging av ekstern utredning med 750 000 første år 2020</i>	5 000 000	15 000 000	30 000 000	0
<i>Renter og avdrag</i>	162 500	809 688	2 260 001	3 203 126
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	0	0	0	0
<i>Boligfelt Sætra syd. grunnlagsinvesteringer</i>	1 000 000	0	0	0
<i>Renter og avdrag</i>	32 500	64 438	63 688	62 938
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	0	0	0	0
<i>GARDEROBE BRANNSTASJON Ren og skitten sone</i>	200 000	0	0	0
<i>Renter og avdrag</i>	8 625	17 082	16 856	16 632
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	0	0	0	0
<i>Renovering av utleieboliger v1</i>	250 000	0	0	0
<i>Renter og avdrag</i>	14 375	28 469	28 094	27 719
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	0	0	0	0
Usorterte tiltak	22 135 000	350 000	0	0

Ekstraordinær nedbetaling av gjeld pga tippemidler fra Fylkeskommunen	14 375 000	0	0	0
Renter og avdrag	0	0	0	0
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Grunnundesøkelser kommunale tiltak	400 000	200 000	0	0
Renter og avdrag	9 750	24 207	28 772	28 436
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Hovedplan vann. Rullering med tiltaksdel	400 000	0	0	0
Renter og avdrag	23 000	45 550	44 950	44 350
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Nytt sak-arkivsystem ACOS Websak	460 000	0	0	0
Renter og avdrag	19 838	39 287	38 769	38 252
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Reguleringsplan boligfelt Omsnes	350 000	0	0	0
Renter og avdrag	15 094	29 892	29 498	29 105
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Reguleringsplan Burfjord sentrum/småbåthavn	150 000	150 000	0	0
Renter og avdrag	6 469	19 280	25 453	25 116
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Renovering svømmehall	2 500 000	0	0	0
Renter og avdrag	61 750	122 432	121 006	119 582
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Vannbehandlingsanlegg Kvænangsbotn	3 500 000	0	0	0
Renter og avdrag	113 750	225 532	222 906	220 282
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0

Tiltak som ikke er valgt i denne budsjettversjonen

Videreførte tiltak fra siste økonomiplan	0	0	0	0
ATV med utstyr for skogbrann/oppgradering av eldre og utrangert utstyr	250 000	0	0	0
Renter og avdrag	14 375	28 469	28 094	27 719
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Avhending av Ravelsnes kai Spildra - saneringskostnader 2020	0	0	450 000	0
Renter og avdrag	0	0	48 375	95 738
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Kjøp av ny steamkjele driftsavdelingen	0	250 000	0	0
Renter og avdrag	0	14 375	28 469	28 094
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0

Opprusting av informasjon/rasteplasser. Kommunal egenandel 2020	0	250 000	0	0
Renter og avdrag	0	26 875	53 188	52 438
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Parkering/Søppel/Toalett fasiliteter, Friluftsliv, utfartsårer og scooterløyper 2020	0	200 000	200 000	200 000
Renter og avdrag	0	8 625	25 707	42 563
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Renovering av teknisk rom- Fløy C-Gargo v1	200 000	0	0	0
Renter og avdrag	11 500	22 775	22 475	22 175
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Skifte av taktekke. Stormveien 22,24 og 26	0	250 000	0	0
Renter og avdrag	0	14 375	28 469	28 094
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Utbedring Burfjord industrikai 2020	0	5 000 000	5 000 000	0
Renter og avdrag	0	121 875	363 516	480 470
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0

Usorterte tiltak	0	0	0	0
Burfjord Industrikai	0	500 000	0	0
Renter og avdrag	0	12 188	24 164	23 883
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Reguleringsplan Labukta Industriområde	0	175 000	175 000	0
Renter og avdrag	0	7 546	22 491	29 694
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Sanering av Gargu 3	300 000	0	0	0
Renter og avdrag	17 250	34 163	33 713	33 263
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Vannbehandlingsanlegg Kjækan	0	3 500 000	0	0
Renter og avdrag	0	113 750	225 532	222 906
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0

2.4.1. Kommentarer til prioriterte investeringer

AP/KB Forprosjekt bygg i helse og omsorg - oppfølging av ekstern utredning med 750 000 første år 2020

Dette er midler avsatt til investering i nytt helsebygg. Konseptvalg vil her bli lagt fram for politisk behandling i desember 2020.

Boligfelt Sætra syd. Grunnlagsinvesteringer

Sætra sør er regulert til boligformål, og det foreligger en reguleringsplan. Denne må justeres, slik at plasseringer av infrastruktur er på plass før utbygging Videre må det tas høyde for å få satt av midler til opparbeidelse av feltet med framføring av vann, avløp, strøm, veilys, mm.

Garderobe brannstasjon - ren og skitten sone

Det er i dag ikke ren og skitten sone for ansatte i brannkorpset. Dette er et arbeidsmiljøkrav som må oppfylles.

Renovering av utleieboliger

Gjelder påkrevd renovering av utleieboliger. Bakgrunnen er tilstandsvurderingsrapport og driftsavdelingens egne prioriteringer

Grunnundersøkelser kommunale tiltak

En felles pott for grunnundersøkelser for eventuelle kommunale prosjekter. Nytt helsebygg, reguleringsplan Omsnes, Labukta industriområde, småbåthavn i Burfjord.

Hovedplan vann - rullering med tiltaksdel

Tiltak i planen fra 2009 – 2018 er ikke fullført som skissert, og må derfor tas opp til ny prioritering ved rullering av plan for perioden 2020 – 2030. Vi ser for oss innleid bistand her. Dette er omfattende, og valg som fattes vil ha betydning for utviklingen rundt om i kommunen. Tiltak vil være nødvendig og det vil gi økte gebyrer, slik at det må fattes gode beslutninger hva tiltak angår.

Reguleringsplan boligfelt Omsnes

Ligger inne i arealplanen. Mulighet for framskaffelse av attraktive tomter i rimelig nærhet til sentrum i Burfjord. Skape bolyst og utvikling. Private grunneiere.

Reguleringsplan Burfjord sentrum/småbåthavn

En revidering av reguleringsplan (1985) må være på plass før en eventuell småbåthavn kan realiseres. Alternativt en egen reguleringsplan for småbåthavn

Renovering svømmehall

Utbedring av eksisterende basseng, driftsutstyr og anlegg. Ikke tatt høyde for dette i prosjektet for nytt skolebygg. Laget egen sak på dette, til politisk behandling.

2.4.2. Kommentarer til uprioriterte investeringer

ATV med utstyr for skogbrann/oppgradering av eldre og utrangert utstyr

I dag har vi ikke en ATV for bruk ved skogbrann. Utskifting av gammelt og utrangert utstyr.

Avhending av Ravelsnes kai Spildra – saneringskostnader

Vedtak om avhending – behandlet av Kvænangen kommunestyret i 19.12.2016. Berørte parter har vært involvert (grunneiere og grendelag), samt at Teknisk utvalg 06.04.2017 har hatt dette til gjennomgang. Ingen har meldt interesse for å overta kaia. Referansetall fra prosjektet i Seglvik (2012) ved fjerning av gammel kai etter brann. Med bakgrunn i dette estimeres det en kostnad

Kjøp av ny steamkjele driftsavdelingen

Den vi har er gammel og utrangert. Tidligere blitt reparert flere ganger.

Opprusting av informasjon/rasteplasser. Kommunal egenandel

Tiltaket ligger inne i kommunedelplan for idrett, friluftsliv og kultur
Dette gjelder langs E6. Avsatt parkeringsformål i arealplanen. Dette vil kunne gjennomføres med en kommunal egenandel og ekstern midler

Parkering/Søppel/Toalett fasiliteter, Friluftsliv, utfartsårer og scooterløyper 2020

Tiltaket ligger inne i kommunedelplan for idrett, friluftsliv og kultur
Dette gjelder ved populære utfartsområder. Dette kan gjennomføres med en kommunal egenandel og ekstern midler

Renovering av teknisk rom, Fløy C - Gargo

Blant annet med nødvendig utskifting av utstyr og varmtvannsbereder

Skifte av taktekke. Stormoveien 22, 24 og 26

Bakgrunn i vedlikeholdsrapport og driftsavdelingens egne vurderinger. Taktekket har overskredet anbefalt levetid.

Utbedring Burfjord industrikai

Utbedring og spunting vest for fiskemottaket. Viktig for å hindre pågående utvasking. Utvaskingen skjer kontinuerlig og en utbedring her blir stadig mer nødvendig.

Burfjord Industrikai

Nødvendig utbedring av eksisterende fenderverk. Viktig for å kunne bruke kaia

Reguleringsplan Labukta Industriområde

Det er avsatt et område for industri i arealplanen for Labukta området. Privat grunneier. Området må reguleres før en eventuell realisering av prosjektet

Sanering av Gárgu 3

Gjelder sanering av boligen, som kommunen kjøpte. Boligen er bestemt revet.

Vannbehandlingsanlegg Kjækan

Nytt vannbehandlingsanlegg i Kvænangsbotn. Økende problemer med forekomster av miljøbakterier. Ofte kokevarsel. Ligger inne i tiltaksdelen i hovedplan for vann

Vannbehandlingsanlegg Kvænangsbotn

Nytt vannbehandlingsanlegg i Kvænangsbotn. Økende problemer med forekomster av miljøbakterier. Ofte kokevarsel. Ligger inne i tiltaksdelen i hovedplan for vann.

2.4.3. Finansiering av investeringer 2021 – 2024

Kommunedirektørens forslag til investeringsbudsjett 2021-2024

Beskrivelse	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Kvænangen						
Investeringer i varige driftsmidler	99 883 694	2 900 000	14 210 000	15 350 000	30 000 000	0
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	517 468	500 000	525 000	525 000	525 000	525 000
Utlån av egne midler	4 778 871	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
Avdrag på lån	4 122 087	18 375 000	18 375 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
SUM INVESTERINGSUTGIFTER	109 302 120	31 775 000	43 110 000	30 875 000	45 525 000	15 525 000
Kompensasjon for merverdiavgift	-19 735 744	0	0	0	0	0
Tilskudd fra andre	-359 300	-14 375 000	-14 375 000	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-4 858 366	-3 500 000	-3 500 000	-5 000 000	-5 000 000	-5 000 000
Bruk av lån	-95 722 109	-12 000 000	-23 220 000	-25 262 500	-40 000 000	-10 000 000
SUM INVESTERINGSINNTEKTER		-29 875 000	-41 095 000	-30 262 500	-45 000 000	-15 000 000
Overføring fra drift	-517 468	-500 000	-525 000	-525 000	-525 000	-525 000
Netto avs. til eller bruk av bundne invest.fond	-3 428 159	-1 200 000	-500 000	0	0	0
Netto avs. til eller bruk av ubundet invest.fond	736 279	-200 000	-990 000	-87 500	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	15 182 746	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-600 000	-1 900 000	-2 015 000	-87 500	0	0
Frømført til inndeckning i senere år udekket beløp	0	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt investering B

<i>Bevilgningsoversikt per rammeområde - investering</i>						
Bevilgningsoversikt per rammeområde - investering	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Garderobe brannstasjon ren og skitten sone	0	0	200 000	0	0	0
Hovedplan vann. Rullering med tiltaksdel	0	0	400 000	0	0	0
Nytt sak-arkivsystem ACOS Websak	0	0	460 000	0	0	0
Reguleringsplan boligfelt Omsnes	0	0	350 000	0	0	0
Renovering svømmehall	0	0	2 500 000	0	0	0
Vannbehandlingsanlegg Kvænangsbotn	0	0	3 500 000	0	0	0
Boligfelt sætra syd. Grunnlagsinvesteringer	0	0	1 000 000	0	0	0
Grunnundersøkelser kommunale tiltak	0	0	400 000	200 000	0	0
Reguleringsplan Burfjord sentrum/småbåthavn	0	0	150 000	150 000	0	0
Renovering av utleieboliger	0	200 000	250 000	0	0	0
AP/KB Forprosjekt bygg i helse og omsorg - oppfølging av eksternt utredning med 750 000 første år	0	750 000	5 000 000	15 000 000	30 000 000	0
Renovering av C og D-fløy på Gargo Sykehjem inkl. teknisk rom	0	400 000	0	0	0	0
Rådhuset. Renovering av utvendig fasade	0	150 000	0	0	0	0
Støydemping i Burfjord Barnehage	0	100 000	0	0	0	0
Utskifting av brannsentral på Rådhuset	0	150 000	0	0	0	0
AP/KB Molo Seglvik 900 000 finansiert med 200 000 fra disp. fond og 700 000 fra bundet fond	0	900 000	0	0	0	0
Ombygging av hybelhuset ifbm etablering av dagsenter	0	250 000	0	0	0	0
Ny bil interkommunal brannberedskap	276 684	0			0	0
Ny bil interkommunal feiervesen	270 582	0	0	0	0	0
Ny bil eget brannvesen forsikringsoppgjør	361 113	0	0	0	0	0
Kai Burfjord	818 142	0	0	0	0	0
Infrastruktur trafikksikringstiltak	2 654 718	0	0	0	0	0
Ny skole og flerbrukshall	69 496 025	0	0	0	0	0
Inventar ny skole	5 454 731	0	0	0	0	0
Renovering av helsefløy og lysarmatur rådhuset	262 470	0	0	0	0	0
Kai Spildra Dunvik	110 436	0	0	0	0	0
Div komm bygg/anlegg	443 050	0	0	0	0	0
Egenkapitalinnskudd KLP	517 468	500 000	525 000	525 000	525 000	525 000
Viderefremidlingslån fra Husbanken	4 778 871	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
avdrag på lån	4 122 087	18 375 000	18 375 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
avsetninger	16 519 025	0	0	0	0	0
moms på investeringer	19 735 744	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	125 821 146	31 775 000	43 110 000	30 875 000	45 525 000	15 525 000

VEDLEGG 1: AVGIFTER, GEBYRER OG BETALINGSSATSER

AVFALLSSERVICE AS

RENOVASJONGEBYR TIL FORBRUKER 2021

Tekst År	2020		2021	
	Eks. mva.	Inkl. mva.	Eks. mva.	Inkl. mva.
RENOVASJON				
Standardabonnement	3 503	4 379	3 591	4 488
Miniabonnement	2 849	3 561	2 920	3 650
Miniabonnement kompost	2 849	3 561	2 920	3 650
Storabonnement	5 092	6 365	5 219	6 524
Fritidsabonnement	891	1 114	913	1 142
Fritidsabonnement m/dunk	1 943	2 429	1 992	2 489
Byttegebyr dunk	275	344	282	352
Kjøp av dunk	659	824	675	844
Hentegebyr dunk inntil 6 mtr.	1 028	1 285	1 054	1 317
SLAM				
Slam inntil 4 m3				
- tømming hvert år	1 787	2 234	1 832	2 290
- tømming hvert 2. år	894	1 118	916	1 145
Slam fritidsboliger				
- tømming hvert 3. år	596	745	611	764
- tømming hvert 4. år	447	559	458	573
Slam pr. m3 (> 4 m3)	492	615	504	630
Ekstra tømming septik	2 357	2 946	2 416	3 020
Ekstra tømming i per. 1.11-30.04	3 535	4 419	3 623	4 529
Gebyr manglende merking/rydding	549	686	563	703

Økning renovasjon	2,5 %
Økning miniab.	2,5 %
Økning fritidsab.	2,5 %
Økning slam	2,5 %

Gjelder fra 01.01.2021

Kommunal renovasjon eierkommunene

Kvæningen kommune

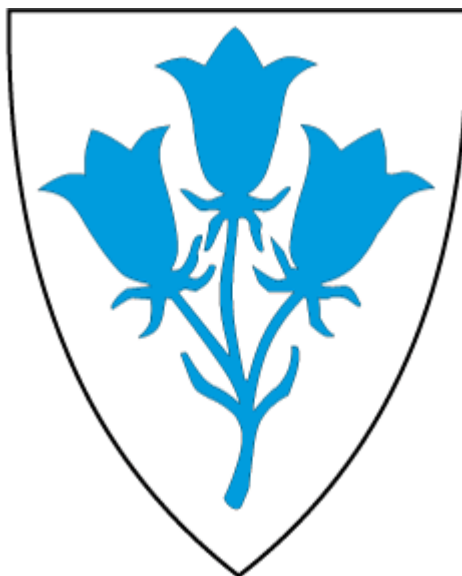
Ekstra avgift - etterdrift Navit 2021

5,00 %

	Ant.ab.	Pris 2021	Sum	Ny pris eks. mva	Ny pris inkl .mva	Økning eks mva	Økning inkl mva
Standard	364	3 591	1 307 124	3 771	4 714	180	225
Mini/kompost	123	2 920	359 160	3 066	3 833	146	183
Stor	18	5 219	93 942	5 480	6 850	261	326
Fritid	558	913	509 454	959	1 199	46	58
Fritid med dunk	1	1 992	1 992	2 092	2 615	100	125
			2 271 672				

Kontroll

Standard	65 520
Mini/kompost	17 958
Stor	4 698
Fritid	<u>25 768</u>
Sum	113 944

KVÆNANGEN KOMMUNE

Kommunale avgifter, gebyrer og betalingssetser Næring, utvikling og teknisk

Vedtatt i kommunestyret den 9.12.2020

URIMELIG GEBYR OG FRITAK FRA GEBYR

I særlige tilfeller kan administrasjonssjefen (eller den han/hun har gitt fullmakt) fastsette et passende gebyr, hvis gebyret er urimelig i forhold til det arbeidet og de kostnader kommunen har hatt. På samme grunnlag kan også Rådmannen (eller den han/hun har gitt fullmakt) helt eller delvis gi fritak for betaling av kommunale gebyrer i en konkret sak. Rådmannen (eller den han/hun har gitt fullmakt) kan gi helt eller delvis gi fritak for betaling av kommunale gebyrer i en konkret sak for mindre næringsaktører der gebyret virker særlig tyngende for virksomheten.

REDUSERT GEBYR FOR FRIVILLIGE LAG OG FORENINGER

For allmennyttige tiltak av ikke kommersiell karakter i regi av frivillige lag og foreninger, reduseres gebyret med 90 % for saker etter plan og bygningsloven, matrikkelloven, konsesjonsloven og jordloven.

ANDRE AKTUELLE GEBYRREGULATIV

Feiegebyret settes til 405,- + mva.

Gebyrregulativet rulleres årlig

BYGGESAK

	<u>2020</u>	<u>2021</u>
Søknad med krav til ansvarsrett. PBL § 20-1	5 000,-	5 150,-
Søknad uten krav til ansvarsrett. PBL § 20-4	4 100,-	4 220,-
Riving av bygg med krav til ansvarsrett. PBL § 20-1	1 025,-	1 160,-
Riving av bygg uten krav til ansvarsrett. PBL § 20-4	1 025,-	1 160,-
Søknad om rammetillatelse. PBL §§ 20-1 og 20-4	6 000,-	6 180,-
Søknad om igangsettingstillatelse nr. 1. PBL §§ 20-1 og 20-4	1 900,-	1 960,-
Igangsetting, pr. påfølgende.	1 300,-	1 340,-
Søknad om personlig ansvarsrett som selvbygger. SAK 10 § 6-8	1 100,-	1 130,-
Søknad om bruksendring PBL § 20-1	3 700,-	3 810,-
Endrings søknad	1 100,-	1 130,-
Avbrutt tiltak:	50% av fastsatt gebyr.	
Avviksbehandling	900,-	930,-
Søknad om dispensasjon, m/ høring	5 000,-	5 150,-
Søknad om dispensasjon, u/høring	1 000,-	1 030,-
Søknad om midlertidig brukstillatelse	2 000,-	2 060,-
Ulovlig byggarbeid	Som for ny søknad + medgått tid.	
Timepris for medgått tid	1 100,-	1 130,-
	(kun hvis det ikke er fastsatt andre gebyrer, jf. gebyrforskrift)	
Utslippstillatelse for bolig og fritidsbolig	2 000,-	2 060,-

KART OG OPPMÅLING:

Det kreves ett samlet gebyr for oppmålingsforretning og matrikkelføring.

OPPRETTING AV MATRIKKELENHET:

Oppretting av grunneiendom og festegrunn samt matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn med oppmåling.

0-500m ²	10 000,-	10 300,-
501-2000m ²	17 000,-	17 510,-
Deretter pr. 1000m ² for areal 2001-20000m ²	1 000,-	1 030,-
Overskytende etter medgått tid.		
Punktfeste	6 000,-	6 180,-
For bebygd og kartlagt punktfeste (uten markarbeid) beregnes 50 % gebyr		
Landbrukseiendom måles etter medgått tid, minstesats kr 3000,-.		

Rabatt på oppmålingsgebyr for flere tomteinmålinger i samme rekvisisjon:	Rabatt fra full pris
Første 2 tomter	0%
Påfølgende 3-5 tomter	30%
Fra 6. tomt	50%

Oppretting av anleggseiendom

0-2000m ³	16 000,-	16 480,-
2001 – økning pr. påbegynte 1000m ³	1 100,-	1 130,-
Oppretting av matrikkelenhet uten oppmålingsforretning		

Oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning.
(midlertidig forretning, Kontorforretning)

3 000,-   3 090,-

I tillegg kommer gebyr for å utføre oppmålingsforretning i samsvar med pkt. 9.1.1 - 9.1.6. innen fristen på 3 år.

Seksjonering av eiendom:

Oppretting/oppmåling av uteareal på eierseksjoner   7 500,-   7 730,-

GRENSEJUSTERING:

2020   2021

Grunneiendom

0-250m ²	3 000,-	3 090,-
251-500m ²	5 000,-	5 150,-
Anleggseiendom		

0-250m ³	3 000,-	..3 090,-
251-1000m ³	..5 000,-	5 150,-

AREALOVERFØRING:

Grunneiendom

0-250m ²	..4 000,-	4 120,-
251-500m ²	6 000,-	6 180,-
Deretter pr overskytende 500m ²	500,-	520,-
Anleggseiendom		

0-250m ²	4 300,-	..4 430,-
251-500m ²	6 000,-	6 180,-

KLARLEGGING AV EKSISTERENDE GRENSE DER GRENSEN TIDLIGERE ER KOORDINATBESTEMT VED OPPMÅLINGSFORRETNING:

Inntil 2 punkter	3 000,-	3 090,-
For hvert nytt punkt eller påbegynt 100m grenselengde	500,-	520,-

KLARLEGGING AV EKSISTERENDE GRENSE DER GRENSEN IKKE TIDLIGERE ER KOORDINATBESTEMT ELLER KLARLEGGING AV RETTIGHETER:

Inntil 2 punkter	4 000,-	4 120,-
For hvert nytt punkt eller påbegynt 100m grenselengde	500,-	520,-

PRIVAT GRENSEAVTALE MED OPPMÅLING (EKSISTERENDE GRENSE IHHT SKYLDDDELING, UTSKIFTING)

For inntil 2 punkter eller 100m grenselengde	4 000,-	4 120,-
For hvert nytt punkt eller påbegynt 100m grenselengde	500,-	520,-

REGISTRERING AV JORDSAMEIE

Gebyr for registrering av eksisterende jordsameie faktureres etter medgått tid.
Minstegebyr kr 3000,-.

TIDSRISTER FOR OPPMÅLING

Tidsfristen som er fastsatt i matrikkelforskriften § 18 første ledd løper ikke i perioden 15. oktober til 1. juni pga. fare for snø og tele som umuliggjør oppmåling.

AVBRUDD I OPPMÅLINGSFORRETNING ELLER MATRIKULERING

Gebyr for utført arbeid når saken blir trukket før den er fullført, må avvises, eller ikke lar seg matrikkelføre på grunn av endrede hjemmelsforhold, settes til 1/3 av gebyrsatsene

UTSTEDELSE AV MATRIKKELBREV

Matrikkelbrev inntil 10 sider	175,-	180,-
Over 10 sider	350,-	360,-

(*fastsatt i § 16 matrikkelforskriften)

TINGLYSING

Tinglysingsgebyr og dokumentavgift som forskutteres av kommunen kreves inn fra rekvirent av forretning.

TIDSPUNKT FOR INNKREVING

Gebyr kreves normalt inn i forkant av forretningen.

EIENDOMSDATA - MEGLERPAKKE

Bygningsdata	Kr 200
Eier og naboliste	Kr 200
Ledningskart	Kr 200

Målebrev	Kr 200
Godkjente bygningstegninger	Kr 500
Midlertidig brukstillatelse og ferdigattest	Kr 400
Gjeldende planstatus med bestemmelser	Kr 300
Kommunale avgifter og gebyrer	Kr 200
Legalpant	Kr 100
Opplysninger om konsesjonsplikt og priskontroll	Kr 200

DELING AV EIENDOM OG KONSESJON

Søknad om deling iht. PBL 20-1 pkt. m)	1 000,-	1 030,-
Deling iht. jordlovens § 12	2 000,-	2 060,-

For søknader i strid med plan påløper også dispensasjonsgebyr.

Søknad om konsesjon: 2% av kjøpesum, men minimum kr 1500 og maks kr 5000

Det betales ett gebyr når det deles fra flere tomter i samme søknad fra en eiendom. Når det søkes om konsesjon fordi eieren ikke skal oppfylle lovbestemt boplikt (slektskapskonsesjon), jf. konsesjonsloven § 5 andre og tredje ledd og § 9 fjerde ledd, skal det ikke betales gebyr. Det skal betales ett gebyr ved søknad om konsesjon for en eiendom selv om der er flere erververe av samme eiendom

PLANSAKSBEHANDLING

2020

2021

Oppstartsmøte

Oppstartsmøte er gratis.

Redusert gebyr og fritak for gebyr

Ønsker kommunen at planområdet utvides skal det kun betales gebyr for den del søker ønsker å regulere.

Annet

Ved skriftlig tilbaketrekking av en sak og før den legges ut til offentlig ettersyn, skal 1/3 av gebyret tilbakebetales.

Det samme gjelder når en sak må anses som uaktuell som følge av manglende oppfølging av saken fra forslagsstiller.

Dersom det faste utvalget for plansaker ved sin 1. gangs behandling av saken velger å ikke legge planen ut til offentlig ettersyn skal 1/3 av gebyret tilbakebetales.

Fremsetter kommunal planmyndighet et alternativt forslag til det innsendte utkastet og dette blir vedtatt, kan gebyret reduseres med inntil 1/3 dersom det gir vesentlig redusert utbyggingspotensial / utbyggingsareal i forhold til det private forslaget

Konsekvensutredninger

For planer som faller inn under forskrift om konsekvensutredninger for planer etter PBL (FOR-2017-06-21-854), skal det betales et tilleggsgebyr på **kr 15 000,- 15 450,-**

I de tilfeller kommunens behandling av saken medfører kostnader knyttet til innhenting av ekstern fagkyndig bistand skal dette betales av forslagsstiller. Det forutsettes at slike kostnader avklares mellom kommunen og forslagsstiller på et tidligst mulig stadium i prosessen.

Planprogram

For behandling av planprogram betales et gebyr på **kr 10 000,- 10 300,-**
Gebyret skal være betalt før det gjøres vedtak.

Gebyrsatser for reguleringsplaner (områderegulering og detaljregulering)

Samlet gebyr for reguleringsplaner blir summen av pkt. A, B og eventuelt C og D.

A) Basisgebyr behandling av reguleringsplan kr 15 000,- 15 450,-

B) Arealgebyr etter planområdets areal

For hvert påbegynt arealintervall på 1.000 m² kr 1 000,- 1 030,-

C) Bygningsgebyr etter bebyggelsens areal

Det skal betales gebyr for arealer som ligger både over og under terreng innen planområdet. Både eksisterende bebyggelse som skal bli stående og ny bebyggelse skal regnes med. For hver m² bebygd areal (BYA) skal det betales et tillegg **kr 5,- pr m²** Gebyret beregnes ut fra maks utnyttelsesgrad på byggearealer.

D) Tilleggsgebyr

Kommunen kan kreve et tilleggsgebyr per time dersom forslagsstiller fremmer endringsforslag underveis.

E) Unntak

Følgende forslag til reguleringsformål er fritatt for arealgebyr:

- Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur som skal være til offentlig formål, jf. PBL § 12-5 nr. 2, jf. § 12-7 nr. 14 når aktuell myndighet forestår reguleringsarbeidet.
- Friområder som skal være til offentlig formål, jf. PBL § 12-5 nr. 3, jf. § 12-7 nr. 14. Unntaket gjelder kun for den del som ikke skal bebygges.
- Landbruks-, natur- og friluftformål samt reindrift, samlet eller hver for seg, herunder områder for jordbruk, skogbruk, reindrift, naturvern, jordvern, særlige landskapshensyn, vern av kulturmiljø eller kulturminne, friluftsområder og sæterområder.
- Vern av kulturmiljø eller kulturminne, jf. PBL § 12-5 nr. 5, dersom bevaringshensynet er til hinder for ny arealbruk, eller arealutvidelser eller totalfornyelse (hovedombygging), eller dersom gebyret vil være til hinder for vurdering av bevaringsmessige aspekter.
- Andre ikke kommersielle og allmenntilgittige formål kan vurderes fritatt.

GEBYRSATS FOR MINDRE ENDRINGER IHT. PBL §§ 12-14 ANNET LEDD

For mindre endringer i vedtatte reguleringsplaner kr 6 000,- 6 180,-

Gebyret betales også i saker der kommunen avslår en søknad, og velger å ikke bruke sin kompetanse til å foreta en mindre endring.

TILBAKEBETALING AV GEBYR FOR PLANSAKSBEHANDLING

Dersom det faste utvalget for plansaker ved sin første gangs behandling av saken velger å ikke legge planen ut til offentlig ettersyn skal 1/3 av gebyret tilbakebetales.

Fremsetter kommunal planmyndighet et alternativt forslag til det innsendte utkastet og dette blir vedtatt, kan gebyret reduseres med inntil 1/3 dersom det gir vesentlig redusert utbyggingspotensial/ utbyggingsareal i forhold til det private forslaget.

DISPENSASJONER FRA KOMMUNEPLAN, REGULERINGSPLAN, PLANKRAV ELLER BESTEMMELSER I PLAN- OG BYGNINGSLOVGIVNINGEN

For behandlingen av søknad om dispensasjon fra plan- og bygningslovgivningen og fra planbestemmelser betales gebyr etter følgende tabell:

Enkle/ubetydelige dispensasjoner som kommunen kan vurdere på egen hånd og i ubetydelig grad påvirker sektormyndighetene direkte og ikke krever høring kr 1 000,- 1 030,-

Normale dispensasjoner, der høring er påkrevd eller der dispensasjonen er prinsipiell og krever betydelig vurdering/utredning før vedtak kr 5 000,- 5 150,-

Ved avslag sendes ikke saken på høring, men gebyret kreves inn uavhengig av dette.

Særlig omfattende dispensasjoner kan faktureres med tillegg for medgått tid.

SALG OG BORTFESTE AV KOMMUNAL GRUNN

Gebyr for kommunale boligtomter:

Kommunen tar ikke betalt for grunnen, for den planmessige avklaringa og annen tilrettelegging. I henhold til kommunestyrevedtak 12/32, datert 27.06.2012 så skal erverver betale følgende gebyr:

Oppmåling og matrikkelføring iht. satser for oppretting av matrikkelenhet
Tinglysningsavgifter. 2x tinglysingsgebyr a kr 525 + dokumentavgift. (Tinglysing av nytt
bruksnummer og tinglysing av skjøte)
Engangsgebyr tilkobling kommunal vannledning: Se gebyrregulativ vann og avløp
Engangsgebyr kommunal avløpsledning: Se gebyrregulativ vann og avløp

Dersom det skal kjøpes tilleggsarealer til kommunale boligtomter prises dette med kr 100/m².
Erverver må i tillegg dekke kostnader til nødvendig saksbehandling, oppmåling, matrikkelføring
og tinglysing etter gjeldende satser.

Næringstomter:

100,- pr. m² v/salg

Årlig festeavgift: 5,- pr. m².

FELLINGSAVGIFT HJORTEVILT

Satser for fellingsavgift fastsettes årlig av kommunen i samme vedtak som fellingstillatelsen innenfor rammene fra Miljødirektoratet. I jaktåret 2017/2018 er satsene slik

Dyr	Sats
Elg, ungdyr/voksen	537
Elg kalv	316

HUSLEIEGEBYRER

Grunnpris pr. m² 01.01.2018

Ordinære boliger	71,95
Eldreboliger u/70	70,47
Eldreboliger o/70	63,59

Øvrige gebyrer (gjelder for enkelte leiligheter)

Stipulert strøm pr. m ²	15
Fiber (hvis inkludert i leieavtalen)	500
Vask pr. m ²	5,55
Møbler pr. m ²	6

VANN- OG AVLØPSGEBYRER

Saksprotokoll, Kvæningen kommunestyre den 20.12.2017 med virkning fra 01.01.2018
Vedtak

Kommunalt vann- og avløpsgebyr får ingen økning.

Rammer for gebyrberegning

- Gebyrene skal ikke overstige kommunens kostnader, men kan avregnes over en 4 års periode.
- Overslag over forventede kostnader (drifts- og kapitalkostnader) for de nærmeste 4 årene skal foreligge før gebyrenes størrelse fastsettes.
- Gebyrberegning baseres på Lov om kommunale vass- og kloakkavgifter av 31. mai 1974 samt nasjonale og kommunale forskrifter om vann- og avløpsgebyrer.

Engangsgebyr for tilknytning

Engangsgebyr betales ved tilknytning til offentlig vann- og/eller avløpsledningsnett.

Engangsgebyret skal være likt for alle abonnenter og skal betales ved første gangs tilknytning.

Engangsgebyr for tilknytning til kommunal vannledning **kr 12 731,40 eks. mva /**
kr 15 914,30 inkl. mva

Engangsgebyr for tilknytning til kommunal avløpsledning **kr 19 716,90 eks. mva /**
kr 24 646,10 inkl. mva

Kommunen kan fastsette avvikende engangsgebyr for tilknytning, jfr. pkt. 5.5 i Forskrift om vann- og avløpsgebyrer i Kvænangen kommune.

Årsgebyr

Årsgebyret består av et abonnementsgebyr og et forbruksgebyr.

Abonnementsgebyr

Abonnementsgebyret er årsgebyrets faste del som skal dekke kommunens faste kostnader for vann- og/eller avløpstjenestene.

De faste kostnadene for år 2017 utgjør følgende andel av de totale års kostnader for:

- Vann: 48,25 %
- Avløp: 43,84 %

Abonnementsgebyret differensieres etter brukerkategori:

- Abonnementsgebyr for næring betales av næringseiendommer, offentlige virksomheter, borettslag og bolig med mer enn to boenheter.
- Abonnementsgebyr for forsamlingshus, idrettsforeninger, frikirkesamfunn, kirke, grendehus og andre lag og foreninger som driver sine hus på ikke kommersielt grunnlag.
- Abonnementsgebyr for bolig betales av øvrige abonnenter, og er delt inn i to brukerkategorier, en for fritidsbolig/hytte og en for bolig.

Alle abonnenter i en brukerkategori betaler likt abonnementsgebyr.

Gebyret for næringseiendommer fastsettes på grunnlag av fjorårets vannforbruk, basert på kommunens kapitalkostnader.

Abonnementsgebyr:	Vann	Vann	Avløp	Avløp
--------------------------	------	------	-------	-------

	Kr/inkl. mva	Kr/eks. mva	Kr/inkl. mva	Kr/eks. mva
Hytte/fritidsbolig	2546,50	2037,20	3943,41	3154,73
Bolig	2546,50	2037,20	3943,41	3154,73
Forsamlingshus mv. 10% Bolig	254,65	203,72	394,34	315,47
Næring	5092,60	4074,10	7886,69	6309,35

Forbruksgebyr

Forbruksgebyret er et variabelt gebyr og beregnes på grunnlag av målt eller stipulert vannforbruk, begge basert på nedenstående enhetspris:

Forbruksgebyr	Enhetspris for vann:		Enhetspris for avløp	
	Kr/inkl. mva	Kr/eks. mva	Kr/inkl. mva	Kr/eks. mva
	15,28	12,22	23,71	18,97

Målt forbruk (vannmåler)

Forbruksgebyret baseres på faktisk vannforbruk (vannmåler) og pris pr. m³.

Avløpsmengde regnes lik vannmengde. Unntak fra dette må dokumenteres av abonnenten, jfr. § 8 i Forskrift om vann- og kloakkgebyrer i Kvæningen kommune.

Forbruksgebyr ved bruk av vannmåler

- Vann: Enhetspris (12,22 kr/m³) x målt forbruk/eks. mva
- Avløp: Enhetspris (18,97 kr/m³) x målt forbruk/ eks. mva

Stipulert forbruk (areal i m² x 1,25m³/m²)

Forbruksgebyret baseres på stipulert forbruk og pris pr. m³.

Stipulert forbruk (m³) beregnes slik:

Bruksareal (BRA) (m²) x spesifikt forbruk (m³/m²)

- Arealet beregnes som bruksareal BRA (m²) etter NS 3940
- Spesifikt forbruk er satt til **1,25 m³/m²** (BRA)

Forbruksgebyr/- Boliger: Eks. mva

- Vann: Enhetspris (12,22 kr/m³) x stipulert forbruk (m³)
Stipulert forbruk (m² * 1,25m³/m²)
- Avløp: Enhetspris (18,97 kr/m³) x stipulert forbruk (m³)
Stipulert forbruk (m² * 1,25m³/m²)

Forbruksgebyr/- Hytte/Fritidshus: Eks. mva

- Vann: Enhetspris (12,22 kr/m³) x stipulert forbruk (m³)
- Avløp: Enhetspris (18,97 kr/m³) x stipulert forbruk (m³)

Vannmåler

Abonnenter eier vannmåleren. Alle kostnadene for installasjon, drift, avlesning m.m. dekkes av abonnenten.

SATSER FOR LEIE AV TEKNISKE TJENESTER OG VERKTØY

Følgende satser gjøres gjeldende fra og med 1.1. 2018. EKS. MVA.

KOMMUNALE TJENESTER:

Kommunen leier kun ut utstyr og tjenester ved ledig kapasitet eller når tjenesten ikke kan kjøpes på det lokale marked.

1. TJENESTER:

Timepris for mann i ordinær arbeidstid kr. 574,00.- pr. time. Etter endt arbeidstid og i helgene kr.830,00.- Minstesats 2 timer.

2. BERGBORREMASKIN:

Kr. 957,00.- pr. leie +kr. 957,00.- pr. påbegynte døgn over ett døgn.

3. STIMKJELE OG HØYTRYKKSSPYLER VOGN:

Tidsforbruk regnes fra forberedelse til arbeidet igangsettes medregnet transport tur retur, og til verktøy som er benyttet er klargjort for nytt oppdrag, som tillegg kommer medgått tid hos kunde.

Utstyr som stimkjele, spylevogn leies kun ut med 2 mann.

Rigg + første arbeidstime: kr. 1148,00 + 1784,00 = kr. 2932,00.-

Etter endt arbeidstid/helger: kr. 1661,00 + 2298,00 = kr. 3959,00.-

Stimkjele: kr. 638,-

4. HOPPETUSSE:

Kr. 510,00.- pr. leie + kr. 510,00.- pr. påbegynte døgn over ett døgn.

5. PUMPER:

Vanntinepumpe og bøttepumpe med slanger kr. 255,00.- pr. leie + kr. 255,00.- pr. påbegynte døgn over ett døgn.

Bensindrevet slampumpe kr. 446,00.- pr. leie + kr.446,00.- pr. påbegynte døgn over ett døgn.

6. FYLLING AV TRYKKLUFTFLASKER:

Kr 110,00.- pr. fylling. (Godkjente flasker.)

7. KLORKALSIUM:

Kr. 6,00 pr. kg.

8. KAMERA FOR AVLØP:

Leies kun ut med mann.

Kr. 697.- pr. leie + Kr. 697 pr. påbegynte time.

9. ASFALT OG BETONGSAGING:

Kr. 957,00.- pr. leie + kr. 957,00 pr. påbegynte time.

VED TILBAKELEVERING:

Utstyr regnes ikke for tilbakelevert verksted før det er kontrollert av kommunalt tilsatte og kvittert inn.

Motoriserte verktøy skal være kontrollert oppfylt for drivstoff og olje ved tilbakelevering.

VEDLEGG 2: Kontrollutvalget - Budsjettramme 2021 – kontroll og tilsyn

K-Sekretariatet

Utvalg: Kontrollutvalget i Kvænanen kommune	Saksnummer: 21/2020	Møtedato: 10.9.2020	Saksbehandler: Bjørn H. Wikasteen
--	-------------------------------	-------------------------------	---

BUDSJETTRAMME 2021 – KONTROLL OG TILSYN – KVÆNANGEN KOMMUNE

Innstilling til v e d t a k:

- 1. Budsjettramme for kontroll og tilsyn for 2021 vedtas med netto driftsutgifter på til sammen kr 677.500,- før lønns- og prisjusteringer for kontrollutvalgets egen virksomhet og eventuelle andre politiske vedtak.*
- 2. Budsjettforslaget for 2021 skal følge innstillingen til årsbudsjettet etter kommuneloven § 14-3 tredje ledd til kommunestyret.*
- 3. Kontrollutvalget viser til forskrift om kontroll og revisjon § 2 samt kommentarer i Kontrollutvalgsboken fra Kommunal- og regionaldepartementet, 2011, for behandling av kontrollutvalgets budsjettforslag. Utvalget forutsetter at behandlingen skjer som beskrevet her.*

Saken gjelder:

Budsjettramme for kontrollutvalgets virksomhet for 2020 – Kvænanen kommune.

Vedlegg til saken:

- A: Trykte vedlegg:
- B: Utrykte vedlegg:

Saksutredning:

Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner § 2 fastsetter framgangsmåten ved behandling av budsjett for kontrollutvalgets og revisjonens samlede virksomhet. Paragrafens første ledd lyder slik:

Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Forslaget skal følge innstillingen til årsbudsjettet etter kommuneloven § 14-3 tredje ledd til kommunestyret eller fylkestinget.

Det vises videre til Kontrollutvalgsboken, Kommunal- og regionaldepartementet, 2011, side 25:

Budsjettforslag fra kontrollutvalget kan bare endres av kommunestyret. Grunnen til at kontrollutvalgets budsjett er i en særstilling, er at utvalget skal være fritt og uavhengig av de organene som utvalget skal kontrollere. Det er uheldig om administrasjonen eller et organ som kontrollutvalget skal kontrollere og ha tilsyn med, for eksempel formannskapet eller administrasjonsutvalget, får innvirkning på tilsynsorganets budsjetttramme.

Formannskapet kan likevel, i sitt samlede budsjett, foreslå et lavere beløp enn det kontrollutvalget foreslår. Kontrollutvalgets budsjettforslag skal imidlertid uendret følge det samlede budsjettframlegget til kommunestyret, slik at kommunestyret ved budsjettbehandlingen har informasjon om både kontrollutvalgets forslag og formannskapets innstilling til budsjett.

Budsjettforslaget skal dekke både kontrollutvalgets egen virksomhet inkl. sekretariatsfunksjonen og kjøp av revisjonstjenester.

Post	Budsjett 2020		Budsjett 2021	
Ledergodtgjørelse	kr	30 000,00	kr	30 000,00
Møtegodtgjørelse	kr	35 000,00	kr	35 000,00
Tapt arbeidsfortjeneste	kr	5 000,00	kr	5 000,00
Kontorutgifter	kr	4 000,00	kr	4 000,00
Hotell/overnatting	kr	10 000,00	kr	10 000,00
Kontingent medlem FKT		kr 0	kr	3 500,00
Kurs, konferanser, opplæring mv.	kr	10 000,00	kr	20 000,00
Reiseutgifter	kr	15 000,00	kr	15 000,00
Møteutgifter	kr	4 000,00	kr	6 000,00
Kjøp av ekstern bistand	kr	30 000,00	kr	30 000,00
Kjøp av tjenester til revisjon	kr	407 000,00	kr	411 000,00
<u>Kjøp av sekretariatstjenester</u>	<u>kr</u>	<u>106 000,00</u>	<u>kr</u>	<u>108 000,00</u>
<u>Sum utgifter</u>	<u>kr</u>	<u>656 000,00</u>	<u>kr</u>	<u>677 500,00</u>

Kommentarer:

Godtgjørelser er satt opp i henhold til kommunens eget godtgjørelsesreglement. Det er tatt høyde for 3-4 møter pr. år. Tapt arbeidsfortjeneste er stipulert.

Opplæring/ kurs/ konferanser omfatter utgifter til å holde medlemmene oppdatert på områder knyttet til kontrollutvalgets arbeid. Det er kommet ny kommunelov samt andre lovendringer som krever en viss oppdatering på kursfronten. Posten kurs/opplæring/kontingent er derfor øket med kr 10 000,- til kr 20 000,-. Det åpner for deltakelse på flere kurs, herunder nettbaserte kurs. Det blir ventelig også et lokalt fagkurs i Tromsø i løpet av 2021 for kontrollutvalgene i regionen. Årskontingent Forum for Kontroll – og tilsyn er tatt med som egen post med kr 3500,-.

Reisekostnader er basert på en viss aktivitet til kurs/konferanser og reisevirksomhet i forbindelse med utvalgets møteaktiviteter.

KomRev NORD brukt deflator på 3 %. Årsaken er at noen kontrollutvalg må behandle tallene før anslag for kommunal deflator publiseres i St prp. nr. 1 (statsbudsjettet). For KomRev NORD har ikke dette annet enn likviditetsmessige konsekvens ettersom de regulerer etter 3

faktisk deflator for 2018 (2,9 % iht. TBU-rapporten fra juni2019) når de fakturerer pr. 1. okt. 2019. Fakturering pr. 1. april 2019 skjedde etter budsjettert deflator for 2018 som var 2,6 %. April faktureringen blir dermed som en a-konto fakturering som etter beregnes etter reell deflator i månedsskiftet august/september (med forfall 1. oktober).

Honoraret til K-Sekretariatet er prisjustert med sist anslått deflator for 2019 som er 3 % (kilde: Kommuneproposisjonen 2020, - side 18).

Kjøp av sekretariatstjenester for kontrollutvalget og revisjonstjenester er i henhold til prospektene om opprettelse av selskapene K-Sekretariatet IKS og KomRev NORD IKS, og har tidligere vært behandlet i kontrollutvalget og kommunestyret.

Kjøp av sekretariatstjenester for kontrollutvalget og revisjonstjenester er i henhold til prospektene om opprettelse av selskapene K-Sekretariatet IKS og KomRev NORD IKS, og har tidligere vært behandlet i kontrollutvalget og kommunestyret.

Tromsø, 31.8.2020

Bjørn H. Wikasteen
Seniorrådgiver

K-Sekretariatet

Kvænanen kommune
v/ ordfører

Deres ref.: Saksbeh.: Bjørn Halvor Wikasteen **Telefon:** Dato: **Vår ref.:** 28/2020-429.5.5 **E-postadr.:** bhw@k-sek.no 777
88046 14.10.2020

KVÆNANGEN KOMMUNE – KONTROLLUTVALGET – MELDING OM VEDTAK

Sak 21/20

BUDSJETTRAMME 2021 – KONTROLL OG TILSYN – KVÆNANGEN KOMMUNE

Vedtak:

1. Budsjettramme for kontroll og tilsyn for 2021 vedtas med netto driftsutgifter på til sammen kr 677.500,- før lønns- og prisjusteringer for kontrollutvalgets egen virksomhet og eventuelle andre politiske vedtak.
2. Budsjettforslaget for 2021 skal følge innstillingen til årsbudsjettet etter kommuneloven § 14-3 tredje ledd til kommunestyret.
3. Kontrollutvalget viser til forskrift om kontroll og revisjon § 2 samt kommentarer i Kontrollutvalgsboken fra Kommunal- og regionaldepartementet, 2011, for behandling av kontrollutvalgets budsjettforslag. Utvalget forutsetter at behandlingen skjer som beskrevet her.

**

Saken bes fulgt opp i tråd med pkt. 2 og 3.

Vedlagt følger saksfremlegget.

Med vennlig hilsen

Bjørn H. Wikasteen
Seniorrådgiver

Postadresse: K-Sekretariatet IKS Fylkeshuset Postboks 6600 9296 TROMSØ	Hovedkontor: Strandvn. 13, TROMSØ Tlf. 77 78 80 43	Avdelingskontor: Postmottak 9479 HARSTAD Tlf. 77 02 61 66	Avdelingskontor: Ringv. 1 9300 FINNSNES Tlf. 91 35 19 94	Avdelingskontor: Rådhuset 8305 SVOLVÆR Tlf. 95 10 90 02	Organisasjonsnr: 988 064 920 www.k-sek.no
--	---	---	--	---	--

Saksprotokoll i Kvæningen formannskap - 10.11.2020

Behandling:

Forslag fra formannskapet: Saken utsettes.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Saken utsettes.

Saksprotokoll i Kvæningen formannskap - 29.10.2020

Behandling:

Forslag fra formannskapet: Saken utsettes.

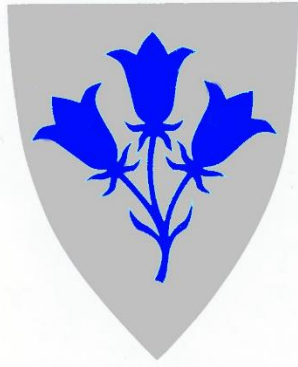
Forslaget fra formannskapet ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Saken utsettes.

Kommunedirektørens innstilling

Vedlagte forslag til økonomiplan 2021-2024 med årsbudsjett for 2021 vedtas.

Kvæningen kommune

Økonomiplan 2021-2024

Budsjett 2021

Behandling	Dato
Kommunedirektørens forslag	22.10.20
Formannskapetets innstilling	17.11.20
Kommunestyres vedtak	08.12.20

Innhold

FORORD	3
1. GRUNNLAG BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN 2021–2024	4
1.1. KOMMUNEDIREKTØRENS GENERELLE KOMMENTARER.....	4
Prosjekt Organisasjonsgjennomgang	5
Interkommunalt samarbeid.....	6
Næringsliv i Kvænanngen – status og muligheter	6
1.2. STATUSBESKRIVELSE – ØKONOMI OG ORGANISASJON	8
1.3. BUDSJETTPROSESS	11
1.4. HOVEDUTFORDRINGER I BUDSJETTET	12
1.5. BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN ETTER NY KOMMUNELOV	13
1.6. FINANSIELLE MÅLTALL.....	14
1.7. STATSBUDSJETTET 2021	15
1.8. OVERSIKT OVER FREMTIDIGE KONSEKVENSER AV INNEVÆRENDE ÅRS BUDSJETT (DRIFT) .	16
2. BUDSJETT 2021 / ØKONOMIPLAN 2021 - 2024.....	17
2.1. KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL	17
2.2. DRIFTSBUDSJETT.....	17
Kommunens rammebetingelser	24
2.3. ETATSKOMMENTARER	27
2.3.1. Oppvekst og kultur	27
Kommentarer til prioriterte tiltak i driftsbudsjett.....	31
Kommentarer til uprioriterte tiltak i driftsbudsjett.....	32
2.3.2. Næring, utvikling, teknisk	33
2.3.3. Helse og omsorg	38
2.3.4. Sentraladministrasjon (Stab / Støttefunksjoner)	47
2.3.5. Oversikt over alle tiltak.....	48
2.3.6. Generelle tiltak og kommunedirektørens verbalforslag	53
2.4. INVESTERINGSPROGRAM 2021 – 2024	54
2.4.1. Kommentarer til prioriterte investeringer	58
2.4.2. Kommentarer til uprioriterte investeringer	59
2.4.3. Finansiering av investeringer 2021 – 2024.....	61
VEDLEGG 1: AVGIFTER, GEBYRER OG BETALINGSSATSER	63
VEDLEGG 2: Kontrollutvalget - Budsjettramme 2021 – kontroll og tilsyn	80

FORORD

For det første gang har kommunene gjennomført budsjettprosesser i tråd med den nye kommunelovens bestemmelser. Loven setter tydelige krav til økonomiforvaltningen. Kommunen må ivareta den økonomiske handleevnen over tid, og den skal utarbeide samordnete og realistiske planer for egen virksomhet og økonomi og for lokalsamfunnets utvikling. Kommuner skal forvalte finansielle midler og gjeld på en måte som ikke innebærer vesentlig finansiell risiko, blant annet slik at betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall.

Det er ikke enkelt til å oppfylle disse kravene når kommune-Norges økonomiske situasjon er krevende, gjeldsnivå i forhold til renterisiko er høyt i mange kommuner og det er etterslep i flere områder. Utbrudd av covid-19 gjorde budsjettprosessen ikke enklere. Denne økonomiplanen er preget av noen besparelser i driftsbudsjettet, men samtidig må vi sørge for langsiktig utvikling av hele lokalsamfunnet.

Jeg vil takke administrasjonen for et godt gjennomført budsjettarbeid og mange gode innspill. Jeg begynte på min jobb mens budsjettprosessen hadde kommet langt, men jeg ville samtidig innføre noe nye arbeidsmetoder. Det medførte at administrasjonen hadde lite tid til å ta disse i bruk. Likevel har alle klart til å gjøre en formidabel innsats.

Kommunedirektør må i sitt forslag finne balanse mellom utgifter og inntekter, og må derfor sette mange gode innspill på vent. I dette budsjettet har administrasjonen vektlagt forsvarlig økonomiforvaltning, dvs. vi har prøvd å finne alle besparelser som har minimale negative konsekvenser for samfunnet. Samtidig har vi vurdert at ved å prøve å holde lånoptak i kontroll har vi mulighet til å reagere raskt på endringer i samfunnet. Kommunen må enhver tid ha tilstrekkelige ressurser for å sette i gang utviklingsprosjekter og å holde gjeld på et forsvarlig nivå. Hvis offentlig sektor ikke holder gjeldsnivået i kontroll, må kommende generasjoner skjære tjenester enda mer og selge formuer. Rentenivået har vært lavt i de siste årene, men økonomisk utviklingen globalt er urovekkende. Balansering mellom disposisjonsfond og låneopptak er selvfølgelig et strategisk valg og det er umulig å gi noe riktig svar på dette.

Samtidig må vi kjempe mot trender og utnytte alle positive muligheter i området. I dette arbeidet vil revidering av kommuneplanens samfunnsdel være vårt viktigste verktøy. Derfor anbefaler jeg at hele Kvæningen, innbyggere, lag og foreninger, næringsdrivende og folkevalgte i løpet av 2021 kommer med innspill om hvordan setter vi Kvæningen på kartet.

Burfjord, 22.10.2020

Janne Kankaala
kommunedirektør

1. GRUNNLAG BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN 2021–2024

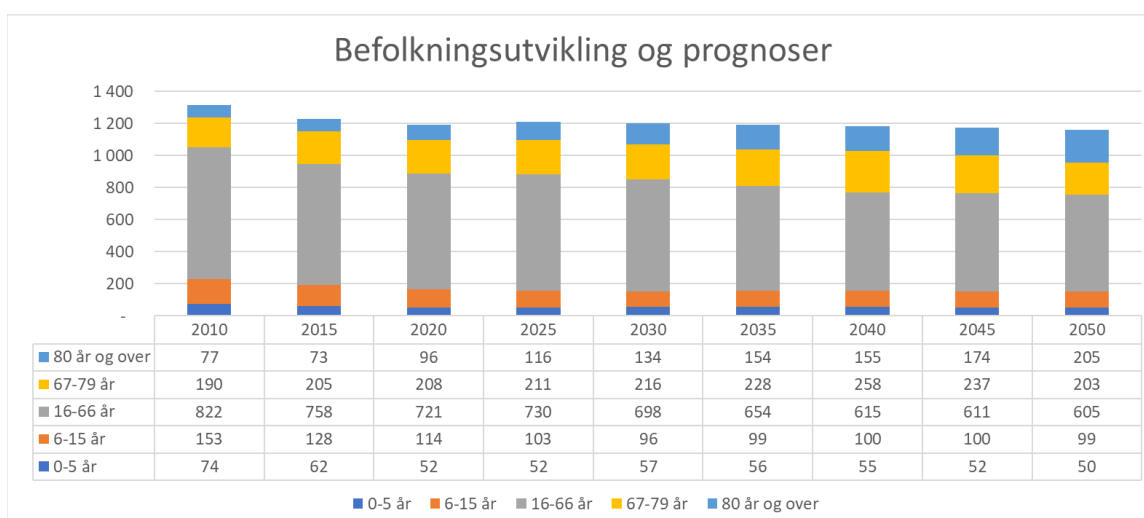
1.1. KOMMUNEDIREKTØRENS GENERELLE KOMMENTARER

Kvænangen er rammet av flere samfunnsmessige utfordringer som er typiske for små kommuner, spesielt i Nord-Norge.

Ifølge Kommunebildet for Kvænangen 2020 har kommunen hatt en negativ utvikling i innbyggertallet de siste 10 årene på 9,5 prosent. Prognosene fremover mot 2050 viser en negativ befolkningsvekst på 2,4 prosent og anslått innbyggertall for 2050 er 1.162. Ifølge SSB sine tall er andelen yrkesaktive (20-66 år) i forhold til pensjonister (67 år +) i 2020 på 2,2. Prognosene viser at andelen vil synke fremover og anslaget for 2050 er 1,4.

Antall sysselsatte med arbeidssted i Kvænangen kommune var i 2019 på 478 personer. 14,0 prosent pendlet inn til kommunen fra andre kommuner i Troms og Finnmark, hvorav flest pendlet fra Alta. Andelen som pendlet fra kommuner utenfor regionen var på 2,7 prosent. På samme tid var det 540 sysselsatte som hadde bosted i kommunen. Av disse var det 398 personer som ikke pendlet, men som jobbet i kommunen. Andelen som pendlet til andre kommuner i Troms og Finnmark var på 22,6 prosent, hvorav flest pendlet til Alta og Tromsø. Og det var 3,7 prosent som var bosatt i Kvænangen kommune som pendlet til kommuner utenfor regionen.

Pendingen har sine fordeler og ulemper. Det kan tenkes at kommunen mister innbyggere hvis antall sysselsatte som pendler inn øker. Samtidig danner pendling muligheter for kommunen å få tak i kvalifiserte arbeidstakere. Mangel på kvalifiserte søkere er et stort problem for små kommuner. Derfor kan det være bedre at folk pendler enn at kommunen klarer ikke å fylle stillinger og å levere alle lovpålagte tjenester. Det må satses på tiltak som gjør at kommunen blir mer attraktiv. Slik blir det mer sannsynlig at en del av pendlere kan bosette seg i kommunen. Bygging av en ny barne- og ungdomsskole har vært et viktig tiltak for å oppnå dette målet. I dette budsjettet foreslås det også regulering av et nytt boligfelt for å kunne tilby attraktive tomter for potensielle nye innbyggere. Et godt boligtilbud er vår beste konkurransefordel når mennesker velger sitt bosted.

Fylkesmannen nevner i Kommunebildet at Kvæningen kommune er sårbar med tanke på kapasitet og kompetanse på planlegging for å løse fremtidige planoppgaver. Kommunen er for lite robust til å rullere planer i takt med samfunnsutviklingen og de forventninger og krav plan- og bygningsloven stiller til dette. FM anmoder kommunene som planmyndighet å bidra til at barn og unge sine oppvekstkår står i første rekke når kommunale planer behandles. Kommunedirektør vurderer at vår kompetanse på planlegging er høy, men denne funksjonen mangler ressurser i forhold til forventninger. Kommunen kan kjøpe bistand i planprosesser, men disse krever likevel stor egen innsats fra administrasjonens side.

Når det gjelder andel ansatte i brukerrettet omsorgstjeneste, er det under 60 % som har helsefaglig utdanning. Dette er langt lavere enn snittet i Troms og i landet. 2017 var 24% av helsefagarbeiderne og 26,3% av sykepleierne i kommunen over 55 år, så noe avgang må påregnes de nærmeste år. Lavt utdanningsnivå i omsorgstjenestene og mangel på overordnet plan gjør kommunen sårbar.

Kommunen har et høyere antall sosialhjelpsmottakere enn gjennomsnittet i fylket og landet for øvrig. Kommunen vurderes til middels på grunn av et høyere antall sosialhjelpsmottakere enn gjennomsnittet, samt sårbarheten på sosialfeltet. Fylkesmannen påpeker også på flere forhold hvor kommunen anses å ligge på tilfredsstillende eller høyt nivå, for eksempel god kompetanse i landbruksforvaltningen.

Prosjekt Organisasjonsgjennomgang

Formannskapet har i sak PS 18/19 vedtatt følgende: «Kvæningen kommune engasjerer ekstern aktør for gjennomgang av kommunens organisering. Gjennomgangen skal legge vekt på riktig organisering mtp. ressurseffektivitet, kvalitet på tjenestene og ledelse.» I tillegg bestilte formannskapet prosjektbeskrivelse som viser veien videre.

Ved oppstart av prosjektet ble det presisert hvilke avgrensninger prosjektet skulle ha. Prosjektet var klart avgrenset til den interne driftsorganisasjonen under administrasjonssjefs ledelse, og avgrenset fra funksjoner og organer utenfor dette. Arbeidet er utført i tidsrommet august-november 2019. Konklusjon i rapporten var at det finnes utbedringspotensiale i disse områdene:

1. Struktur, roller og system (organisasjonsutvikling)
2. Ledelses-, team- og kulturutvikling, lederstøtte (lederutvikling)

Rapporten er viktigst for kommunedirektørens kontinuerlige arbeid med å utvikle organisasjonen. Involvering er nødvendig for å forankre eventuelle endringer i organisasjonen og for å få fram de beste løsningene. Kommunedirektør vil i løpet av 1. halvåret 2021 – med ekstern bistand – gjennomføre et prosjekt basert på rapportens anbefalinger. Det er usikkert hvorvidt prosjektet medfører store besparelser i denne planperioden, men det kan antas at effektivisering har noe økonomiske fordeler. Dette er tatt i økonomiplanen som eget tiltak.

Samtidig må vi gå gjennom arbeidsprosesser og finne muligheter for digitalisering og effektivisering. I løpet av 2021 må administrasjonen kartlegge alle datasystemer og sikre at disse tas i bruk. I denne sammenheng må det også utvikles kommunikasjon, både ekstern og intern.

Interkommunalt samarbeid

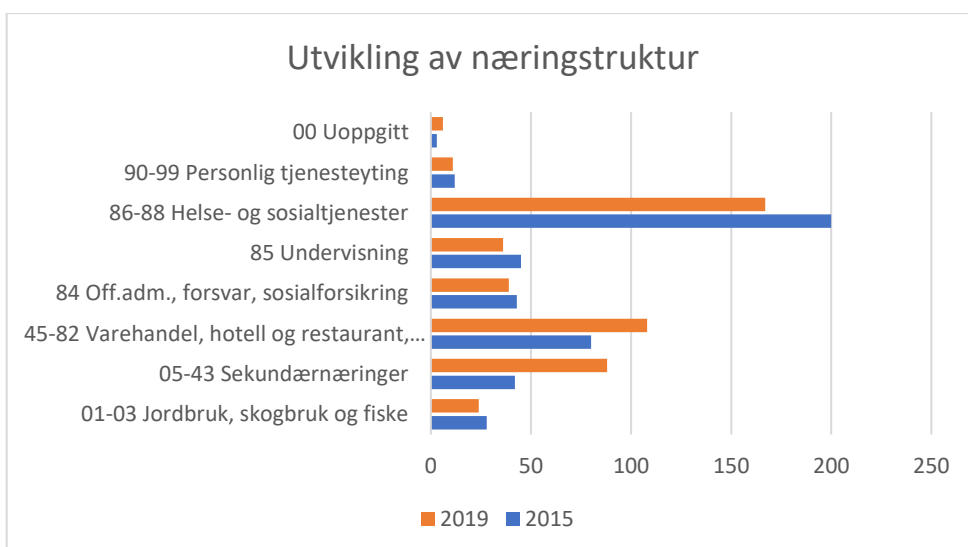
Kommunedirektørutvalget i Nord-Troms jobber kontinuerlig med utvikling av interkommunalt samarbeid. Noe av de viktigste samarbeidsformene er brann, IKT og innkjøp. Det iverksettes også utredning av interkommunalt plansamarbeid.

Det er alltid en utfordring å slå sammen ulike organisasjonskulturer. Derfor må man innen disse områdene samarbeide langsiktig. Likevel er det behov for ha søkelys på effektivisering av enkelte områder for å finne eventuelle overlappende funksjoner.

Næringsliv i Kvæningen – status og muligheter

Kvæningen kommune fikk status som omstillingskommune i 2016, og fikk tildelt omstillingsmidler i tre år fra 2017. Bakgrunnen for tildelingen var blant annet en svært høy andel sysselsatte i offentlig sektor, fallende folketall over mange år og en utfordrende demografi. Kvæningen kommune har et kommunalt omstillingsselskap Kvæningen Næringsfabrikk AS. Omstillingsprogrammet skal bidra i utviklingsprosjekter og hjelpe grundere med oppstart av bedrift og etablerte bedrifter med bedriftsutvikling og /eller omstilling. I løpet av 2018 og 2019 er det gjennomført 58 prosjekter som har fått økonomisk støtte fra omstillingsprogrammet. Erfaringen fra tidligere og også i omstillingsperioden tilsier at i forbindelse med nyetablering og bedriftsutviklingsprosjekter mangler bedrifter ofte kapital / egenkapital til investeringer.

Det har vært en positiv utvikling i sysselsettingen i privat i omstillingsperioden. I 2019 var 43 % sysselsatt i offentlig sektor, og 57 % i privat sektor. Det kan skyldes en nedgang i sysselsatte i helse og omsorgstjenester og en vekst i sekundærnæringer og i varehandel, hotell og restaurantnæringen. Følgende figur viser av næringsstruktur i Kvæningen kommune og utvikling i sysselsettingen i de ulike næringene i perioden 2015- 2019.

Næringslivet i Kvæningen preges av mange små bedrifter, 85 % av alle registrerte bedrifter har kun eier selv eller 1 ansatt. De fleste av bedriftene betjener det lokale eller regionale markedet.

Etter koronautbruddet i mars 2020, gjennomførte Kvæningen kommune en undersøkelse blant bedrifter og næringsaktører. Det viser seg at koronaepidemien har hatt negative konsekvenser for bedrifter i kommunen. Servicebedrifter, håndverkere og reiseliv fikk store utfordringer på kort sikt, da kundene ble borte. Mange av reiselivsbedriftene i kommunen er sommerbaserte, og de har hatt store utfordringer på grunn av reiserestriksjoner. Det kan virke som de statlige og kommunale kontantstøtteordningene har truffet bra for de fleste. Enkelte nyetablerte bedrifter oppnådde ikke statlig kontantstøtte, da de ikke hadde erfaringstall å vise til eller at de ble etablert etter tidsfristen.

Muligheter:

- Kommunen kan bidra ved å opprettholde det kommunale næringsfondet med øremerkede midler til investeringer.
- Tilrettelagte næringsarealer og lokaler. Kommunen kan bidra ved å tilrettelegge arealer for utleie. Kommunen kan bidra ved å prioritere reguleringsplanarbeid for industriområde, Burfjord sentrum og havneområde.
- Opplevelsesnæring er et prioritert satsingsområde i omstillingsprogrammet. Det er en del merkede turer (Ut i Nord) i kommunen vår. Parkering og toalett/ avfallsfasiliteter er ikke tilrettelagt. Opplevelsesnæringen er avhengig av at det tilrettelegges infrastruktur for å få at tilbudene skal bli attraktive og populære. Det vil kunne bidra til vekst i næringslivet i kommunen.

«**Prosjekt Nye Kvæningen kommune**» er vedtatt som en del av økonomiplan 2020 – 2023. Kvæningen kommune har i en rekke saker fått påpekninger om mangler ved gjennomføring av ulike tjenester, for eksempel mangel på planer og for dårlig system og rutiner administrativt. I tillegg kan det se ut til at internkontroll og opplæring av ansatte ikke har fungert godt nok. For å bøte på dette legger vi opp til et prosjekt som skal ta organisasjonen som helhet videre:

1. Plan
2. Administrativ organisering
3. System og rutiner på administrativt plan.

Formannskapet er styringsgruppe for prosjektet. Videre prosjektbeskrivelse og mandat bes utredet av administrasjon og legges fram for formannskapet. Prosjektet må sees over minst tre år. Det ble satt av inntil kr 1 000 000 for første året. Det forutsettes at det søkes tilskudd fra eksterne. Av dette er ca. 500 000 til plandelen og ca. 500 000 til administrativ organisering, system og rutiner.

Vedrørende punkt 1 plan så gjennomføres det ledelsesutviklingsprogram i prosessledelse og planlegging samtidig med utarbeidelse av planprogram og plandokument for kommuneplanens samfunnsdel i henhold til prosess- og formkrav i plan og bygningsloven. Prosessen vil pågå i perioden juni 2020 – oktober 2021 helt til kommuneplanens samfunnsdel er vedtatt. Det er bevilget kr 235 000 i egenandel til dette, i tillegg til innvilgede OU-midler fra KS.

Vedrørende punkt 2: Bedre Organisasjon AS gikk gjennom organisasjonen og leverte rapport i desember 2019 med anbefalinger. Det ble satt av kr 50 000 til litt videreføring av dette arbeidet, men i februar ble organisasjonsgjennomgangen satt på pause inntil ny kommunedirektør tiltrer. Da arbeidet ble satt på pause i februar kom vi fram til at vi bør jobbe videre med følgende:

Kortsiktige deler:

- Organisering av småenhetene
- Organisering av personal/lønn/økonomi/merkantil

Både kort- og langsiktig:

- Få lederteamet til å fungere optimalt.
- Hvordan bruke støttefunksjonene.

Langsiktig:

- Strategisk ledelse og samtidig tett nok på enhetene.
- Ny kultur og samhandling.

Arbeidet med «Nye Kvæningen» fortsettes og intensiveres i 2021.

1.2. STATUSBESKRIVELSE – ØKONOMI OG ORGANISASJON

Kvæningen kommune har store inntekter i forhold til andre sammenlignbare kommuner da vi har både eiendomsskatt på kraftverk, eiendomsskatt på overføringsnett og inntekter fra salg av konsesjonskraft. Dette har bidratt til at vi har et stort driftsbudsjett.

Av større utgifter enn andre sammenlignbare kommuner så har vi egen legevaktjeneste med 3 legestillinger og en turnusstilling. Normal legedekning foruten legevakt skulle tilsa en enkel legestilling på hele kommunens innbyggere.

Vi har 3 fysioterapeuter i kommunen. To kommunalt tilsatte og en privat med kommunalt driftstilskudd. Dette legger også beslag på ressurser uten at vi har en bedre folkehelse enn sammenlignbare kommuner.

Disse forhold er en konsekvens av politiske prioriteringen og administrasjonen har – etter politiske signaler – valgt å ikke foreslå endringer.

Personalressurser

Fordelingen mellom kvinner og menn er noenlunde stabil. Det er fortsatt en overvekt av menn i ledende stillinger og overvekt av kvinner i lavtlønnede og deltidsstillinger. Det legges fortsatt vekt på å kunne rekruttere mer likestilt og fremme arbeidet med kvinner i ledende stillinger. De aller fleste stillingene er besatt med kvalifiserte medarbeidere, men det viser seg vanskelig å rekruttere høyskoleutdannede personer og ledere. For helse- og omsorgstjenestene er det en høy andel ansatte uten relevant utdanning. Det stramme arbeidsmarkedet fører fortsatt til at den lokale lønnspolitikken til tider er under press.

Opplæringstiltakene er små, og det burde vært satset mer på dette. Vi klarer å gjennomføre mange tiltak blant annet ved hjelp av eksterne midler.

Kommunen har et godt HMS-system for å arbeide med interkontroll og arbeidet med ansattes helse, miljø og sikkerhet. Vi bruker kvalitetssystemet Compilo til avvikshåndtering. Bruken er ujevn i organisasjonen og det må satses på opplæring. Det registreres svært få skader som følge av arbeidet.

Utviklingen i sykefraværet									
2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
12,4%	10,7%	10,6%	10,6%	11,2%	9,3%	10,8 %	8,8 %	8,5 %	9,6 %

Sykefraværet fortsatt høyt. Vi må prioritere forebyggende arbeid med sykefravær og arbeidsmiljø framover. Det beregnes at den delen av sykefraværet som ikke refunderes fra NAV er på ca kr 3 millioner på årsbasis. Høyt sykefravær har mange ulike årsaker, og noen av tilfellene kan vi ikke gjøre noe med. Det er dog et rom der vi har muligheter gjennom oppfølging og tilrettelegging å kunne senke fraværet. Dette er en omfattende jobb og administrasjonen skal ha fokus på dette framover.

De fleste ansatte er omfattet av ordningen med bedriftshelsetjeneste og kommunen er knyttet til INVENI Bedriftshelsetjeneste. Dette samarbeidet fungerer godt og vi får den bistanden vi trenger.

Oversikt over personell fordelt på enheter	Antall	Årsverk
Kommunedirektørens kontor	2	2
Servicekontor	2	1,5
Kommunekasse	3	3
IT-avdeling	2	1,5
Sum sentraladministrasjon	9	8
Oppvekst- og kulturadministrasjon	1	1
Kvæningen b&u-skole, undervisningspersonell (inkl rektor)	27	18,76
Kvæningen b&u-skole, assistenter	5	4,3
Voksenopplæringen	1	1
Polarstjerna bhg (styrere, ped-ledere og fagarbeidere/assistenter)	14	13,5
Kultur/kulturskole, bibliotek og ungdomsleder/ungdomsklubb	6	2,5
Flyktningetjenesten	1	0,5
Sum etat for oppvekst og kultur	55	41,56
Helse- og omsorgsadministrasjon	3	2,3
Legekontor	8	6,5
Helsestasjon	3	2,2
Fysioterapi	2	2
Gargo sykestue og sykehjem; pleie	45	29,3
Gargo sykestue og sykehjem; adm/ledelse, kjøkken og vaskeri	8	6,95
Ergoterapi	1	1
Hjemmesykepleie	12	9,1

Hjemmehjelp	3	2,5
Psykisk helse	3	2,75
TU	28	17
Sum etat for helse og omsorg	111	77,9
Etat for næring, utvikling og teknisk - kontor	6	6
Prosjekt	1	0,25
Teknisk drift	5	5
Brannkorps	16	0,27
Renholdere	11	8,7
Sum etat for næring, utvikling og teknisk	39	20,22
NAV (andel kommunale stillinger)	1	1
Interkommunalt barnevern (andel kommunale stillinger)	3	3
Totalt	218	151,68

Saksmengde i politiske organer:

Utvalg	Møter	Saker	Delegerte vedtak
Kommunestyret	9	113	0
Formannskapet	12	122	45
Fondsstyret	5	7	0
Administrasjonsutvalget	4	8	60
Arbeidsmiljøutvalget	4	12	0
Teknisk	5	53	99
O&O	3	25	27
RFF	2	4	0
Eldreråd	4	9	0

1.3. BUDSJETTPROSESS

Evalueringmøte med formannskapet, ledergruppa og tillitsvalgte den 10.3.

Det var et politisk ønske om en budsjettprosess fram til sommerferien med budsjettvedtak i september. I etterkant av evalueringen kom koronatiltakene og satte en stopper for dette. Vi gikk dermed tilbake til gammel tidsplan slik den ble brukt i 2019.

Oppstartsmøte med formannskapet, ledergruppa og tillitsvalgte den 28.5.

Det ble gjennomført et møte hvor det ble annet drøftet lønnsøkning, inntektsmuligheter, salg av eiendom, kvaliteten av tjenester og effektivisering.

Møte med enhetslederne den 5.6.

Enhetslederne fikk frist til 31.8. for å levere til etatsleder. Alle enhetene skulle: «*Snu alle steiner og beskrive konsekvensene dersom grepet gjennomføres*». Gjennomgang i enhetene skulle involvere alle ansatte og tillitsvalgte. Dette er en særdeles krevende øvelse og denne runden ga ikke optimale resultater.

Orientering i kommunestyret 24.6. om selve prosessen og kjente større utfordringer

Kommunestyret ble orientert om selve budsjettprosessen.

Administrativ gjennomgang 1.9. – 17.9.

Innkome tiltak ble behandlet og administrasjonen laget sak til formannskapet 25.9. På grunn av at vi ikke fikk mange innspill til besparelser var tiltakene som kommunedirektør fremmet ikke fullt ut konsekvensutredet. Administrativ ledelse bygget sine forslag på KOSTRA-tall og kjente forhold i kommunen. Kommunedirektør orienterte om budsjettarbeidet i medbestemmelsesmøte 17.10.

Politisk behandling i formannskapet 25.9. for å få politiske retningslinjer for videre budsjettprosess

Kommunedirektørens første utkast til budsjett inneholdt en rekke kutt innen helse der formannskapet ga signaler om at de ikke ønsket dette. Det ble også gitt tilbakemelding om å se mer strategisk og planmessig på budsjettet, f.eks. å koble forslag opp mot det som ligger på bordet med den kommende samfunnsplanen, og å se mer helhetlig på ting og ta i bruk verktøy for planlegging.

Ny administrativ behandling 26.9 – 21.10. da formannskapet overtar behandlingen

Kommunedirektør og ledergruppe jobbet videre med budsjettet etter formannskapets møte. Når Statsbudsjettet kom den 7.10. viste det seg av Kvænanen kom bedre ut enn de prognosene vi til da hadde jobbet ut fra. Dette medførte at vi klarer å få et budsjettforslag i balanse, samt at vi kunne rette opp en del av de lave anslagene som var gjort i administrasjonssjefens forslag. På en del usikre faktorer som pensjon, renteutgifter og konsesjonskraft var overslagene i overkant optimistiske. Videre justerte vi framtidig nedtak på Gargo til å bli betraktelig mindre. Dette gir oss et tryggere budsjett - vi blir ikke så eksponert for uheldige ytre forhold.

Etter at statsbudsjettet ble offentliggjort oppdaget administrasjonen et positivt avvik på netto driftsresultat i forhold til det som ble opprinnelig lagt til grunn i budsjettarbeidet. Dette medførte at noen driftstiltak (f. eks. økning av pensjonsutgifter) kunne justeres til å være mer

realistiske. I tillegg kunne kommunedirektør fjerne noe kontroversielle tiltak (generell reduksjon på Gargo). Å vedta budsjett tidlig i året har sine fordeler, men saksgangen i 2020 viser også at dette kan ha noen ulemper. Hvis budsjett blir vedtatt før statsbudsjett foreligger kan det hende at kommunens budsjett inneholder unødvendige tiltak som har svært negative konsekvenser og som skaper uro.

Formannskapet leverer sin innstilling den 17.11. og vedtak blir gjort i kommunestyret 8.12.

Forbedringspotensial i framtiden

Det er viktig å få til en positiv vinkling i budsjettprosessen. Balansering av budsjettet bør ikke anses bare som kutt av tjenester, men også arena for utvikling. Den økonomiske situasjonen bør tidlig forklares og få positivt engasjement til endring, å se muligheter å få fordeler ut av å kutte, se etter positive muligheter og muligheter for eksterne tilskudd. Administrasjonen må få tydelige og konkrete politiske signaler tidlig i prosessen om hvordan budsjettet bør balanseres. Budsjettarbeidet bør forankres på vedtatte finansielle måltall. Det kan også vurderes om folkevalgte kunne ta i bruk kommunens budsjetteringsverktøy. Dette gjør det enklere for politiske partier å lage sine egne forslag til prioritering av tiltak i tidlig fase.

1.4. HOVEDUTFORDRINGER I BUDSJETTET

Den største utfordringen for å få budsjettet til å gå i balanse er at rammeoverføringene og skatteinntektene (de såkalte frie inntektene) ikke øker i samme takt som kostnadsøkningen for både lønn og kjøp av varer- og tjenester. Vi har flere samarbeid hvor vi er med og hvor vi bare må betale det samarbeidet koster. Disse samarbeidene styres av andre kommuner/instanser og vi har ikke noe større påvirkning til størrelsen på tjenestene som produseres.

Kommunen har de senere årene investert stort i både bolig for utviklingshemmede, ny barnehage og ny skole/idrettshall. Kapitalkostnadene til dette er betydelige og legger stort press på vårt driftsbudsjett i form av renter og avdrag.

Inntekter fra salg av konsesjonskraft har vi lagt inn som en salderingspost i vårt driftsbudsjett og når disse inntektene svinger så får vi store utfordringer i de periodene hvor inntektene er lavere enn forutsatt slik markedet er i disse dager.

Staten gjør stort sett hvert år endringer i modellen for refusjon for ressurskrevende brukere og dette medfører lavere refusjonsbeløp for oss hvor tjenesten da i større grad må finansieres over ordinært driftsbudsjett.

Vi har store vanskeligheter med å få rekruttert helsepersonell. Dette medfører at vi i betydelig grad må ha budsjetter for både ekstrahjelp og overtid, men ikke minst kjøp av tjenester fra vikarbyrå.

Den eneste måten å få en varig og sikker virkning av innsparingstiltak på, er å redusere bemanningen. Lønn utgjør det aller vesentlige av kommunens utgifter, over 60 %. Med ett unntak er det svært lite å hente på andre poster enn lønn. De øvrige utgiftene til kommunen går til nødvendig verktøy, forbruksmateriell mm som er nødvendig for å få jobben til å gå

rundt. Videre er mye kostnader knyttet opp til avtaler og tjenestekjøp som ikke uten videre kan avvikles. Det eneste unntaket er innen IKT der vi gjennom 2 rapporter har fått avklart at det er en del å spare på sentralisert serverstruktur, linjeleie, brannmurer og samordning av programmer i regionen. Innen IKT er det i budsjettet tatt høyde for at noe av dette kan gjøres allerede i 2021.

1.5. BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN ETTER NY KOMMUNELOV

Den nye kommunelovens §14-1 fastslår plikten til å forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid. Derneft fremheves viktigheten av samordnende og realistiske planer som styringsinstrument og ramme for beslutningsprosessen i den kommunale virksomheten. I samme paragrafen fastsettes det en generell plikt for kommunene til å innrette finans- og gjeldsforvaltningen slik at den ikke innebærer vesentlig finansiell risiko for kommunen. Vurderingen må gjøres i lys av at finans- og gjeldsforvaltningen skal sikre det økonomiske grunnlaget for å ivareta kommunens oppgaver, og at kommunen til enhver tid må kunne dekke sine betalingsforpliktelser til rett tid. Dette markerer idealet om en sunn og langsiktig økonomiforvaltning, og kommunenes ansvar for dette.

Loven pålegger kommunen til å oppdatere sitt økonomireglement. Administrasjonen kommer med egen sak angående dette. Ellers vurderes det at kommunedirektørens budsjettforslag ivaretar den nye kommunelovens krav for forsvarlig økonomiforvaltning. Inntekter og utgifter for hele 4-års-perioden må, så langt det er mulig, tallfestes. De skal også være realistiske. Utgangspunktet for budsjettet er statsbudsjettets fordeling av rammeoverføring og skatteinngang for første år i perioden. Nå er det lagt inn estimerte tall for fremtidige rammeoverføringer og skatteinngang ut ifra erfaringstall fra de siste åra. Det legges opp til ei forsiktighetslinje her basert på de siste års befolkningsutvikling:

- Økning ramme- og skatt for 2021 (jf. statsbudsjettet): 4 000 000
- Estimert ramme- og skatt for 2022 (fra nivå 2021): 1 200 000
- Estimert ramme- og skatt for 2023 (fra nivå 2022): 600 000
- Estimert ramme- og skatt for 2024 (fra nivå 2023): 500 000

Forsiktighetsprinsippet, som det her legges opp til, støtter også kravet til realisme. Det er i forslag til budsjett også lagt inn forventet pris- og lønnsvekst. Her er det tatt utgangspunkt i deflator på ca 2,7 % pr år. Det er en utfordring at statsbudsjettet har et ettårs perspektiv, mens kommunene skal ha et fireårs perspektiv.

1.6. FINANSIELLE MÅLTALL

Ny kommunelov har en presisering om at krav til langsiktig planlegging skal defineres gjennom noen sentrale finansielle måltall. Kommunedirektøren foreslår at det settes opp mål for størrelse på netto driftsresultat, størrelsen på disposisjonsfond og gjeldsgrad. Dette med bakgrunn i at både Fylkesmannen og KS benytter disse måltallene av samme størrelsesklasse i sine analyser av budsjett- og regnskapsrapporteringer fra kommunene. I tillegg har vi med et eget måltall hvor vi i skal bestrebe 25 % egenkapital på alle investeringer. Dette ligger til grunn i alle investeringstiltak som er registrert i denne planen.

- Netto driftsresultat bør ikke være lavere enn **2,5 %** av driftsinntektene. Denne verdien er tidligere vedtatt av kommunestyret i budsjettvedtaket for 2016. Anbefalt nivå på netto driftsresultat er minimum 1,75 % for å opprettholde en bærekraftig økonomi over tid. I forhold til budsjettforslaget ligger vi langt unna dette målet. Dette har sin bakgrunn i at vi blant annet har store kapitalkostnader og at vi legger opp til å finansiere blant annet utlån til næringslivet med å benytte tidligere års avsatte midler til fond.
- Disposisjonsfond bør være minimum **10 %** av driftsinntektene. Denne verdien er tidligere vedtatt av kommunestyret i budsjettvedtaket for 2016. Den nye kommuneloven har også bestemmelser som innebærer at veien inn og ut av ROBEK er blitt kortere. For å kunne dekke inn et regnskapsmessig merforbruk uten å måtte gjennomføre drastiske tiltak umiddelbart ved et større merforbruk, vil et disposisjonsfond avhjelpe situasjonen der og da, før eventuelle langsiktige driftstiltak settes inn. Det disposisjonsfond som skal utgjøre minimum 10 % av inntektene må være i størrelsesorden 18-19 mill. På grunn av Havbruksfondet har Kvæningen kommune et disposisjonsfond som ved årsskiftet var på ca 26 mill. Med en eventuell tilgang på utbetaling fra Havbruksfondet i 2020 med nye 15 mill kan disposisjonsfondet bli styrket ytterligere. Kommunestyrets vedtatte bruk av disposisjonsfondet vil først bli regnskapsført i forbindelse med årsavslutningen og det er kun gjennomførte prosjekter som blir belastet fondet.
- Netto lånegjeld bør ikke være mere enn maksimum **100 %** av driftsinntektene. Både KS og Fylkesmannen benytter lånegjeld i % av driftsinntektene i sine analyser av kommunene. Derfor ønsker kommunedirektøren at også Kvæningen kommune benytter dette måltallet. Fylkesmannen sine beregninger tilsier at gjeldsgrad over tid ikke bør være mer enn 75 %, men siden vi har et stort disposisjonsfond så kan det forsvares å ha en noe høyere gjeldsgrad. Antatt gjeldsgrad ved inngang til nytt budsjettår er i overkant av 110 % og dette nøkkeltallet forteller derfor at vi burde avvente ytterligere investeringer i påvente av at gjelda er banket noe mer ned.
- Minimum **25 %** av investeringer skal være finansiert med egenkapital. Denne verdien er tidligere vedtatt av kommunestyret i budsjettvedtaket for 2016. Dette er en grei regel for en sunn og bærekraftig finansieringsmodell av nye investeringer.

1.7. STATSBUDSJETTET 2021

I forslag til statsbudsjett for 2021, vil regjeringen øke de frie inntektene til kommunene i Troms og Finnmark med 448 millioner kroner totalt. 15 kommuner får økte inntekter hvorav Kvæningen får nominell vekst på 2,9 % og realvekst på 0,2 %. Satsinger innenfor veksten i de frie inntektene utgjør 0,2 mrd. kr. for kommunesektoren, hvorav kommunene utgjør 0,1 mrd. kr. For kommunene betyr dette at handlingsrommet øker med 600 mill. når demografi og regjeringens satsinger er hensyntatt. Det særskilte tillegget på 1,9 mrd. kr som kompensasjon for skattesvikt som følge av korona kommer i tillegg.

Ved behandlingen av statsbudsjettet for 2020 ble det besluttet å innføre en nasjonal ordning med inntektsgradert foreldrebetaling i SFO på 1. og 2. trinn fra skoleåret 2020/2021. Rammetilskuddet ble økt med 58,2 mill. kroner. Endringen får helårseffekt i 2021, og rammetilskuddet blir derfor økt med ytterligere 83,7 mill. kroner som fordeles etter delkostnadsnøkkelen for grunnskole. Regjeringen foreslår å utvide ordningen med inntektsgradert foreldrebetaling i SFO til også å omfatte 3.–4. trinn fra skoleåret 2021/2022.

Kommunesektoren samlet sett får kompensert for lønns- og prisvekst. Men inntektssystemet gjør at for vår kommune med nedgang i folketallet så får vi kun en nominell økning i rammeoverføringene med kr 200.000.

Den andelen som Fylkesmannen får i skjønnsmidler fra staten blir mindre og dette medfører at det ekstra skjønnsstilskuddet kommunen har fått tidligere på grunn av en skjevhet i inntektssystemet, blir redusert hvert år. Staten har stadig vekk reformer med innføring av nye typer tjenester (psykologtjeneste osv.) og gir da øremerkede tilskudd i en periode for at dette etterpå skal finansieres over kommunens ordinære driftsbudsjett som en fast post.

Havbruksfondet vil for 2021 sannsynligvis gi en utbetaling i størrelsesorden ca 5 mill. For de årene etterpå er det usikkert når det gjelder utbetalinger da dette vil avhenge av om det fortsatt vil være auksjoner på nye konsesjoner. Det vil imidlertid i stedet bli innført en fast produksjonsavgift fra havbruksnæringen i kommunen som vil være en stabil inntekt på sikt. Denne antas å bli stabil over tid, men dette er per nå av ukjent størrelse og blir vanskelig å budsjettere med.

1.8. OVERSIKT OVER FREMTIDIGE KONSEKVENSER AV INNEVÆRENDE ÅRS BUDSJETT (DRIFT)

Kutt i skole drift byr også på noen usikkerhetsmomenter. Vi har noen endringer som vil kreve ressurser, ikke bare i Kvæningen, men på landsbasis. Digitalisering av skolene er krevende både når det gjelder innkjøp av utstyr, men også infrastrukturen som må bygges opp, og god kompetanse på dette feltet må inn i skolen. Det ligger også usikkerhet i behov for ressurser til drift- og vedlikehold av ny skole og idrettshall.

For 2021 vil det bli nedgang i leieinntekter. Dette skyldes oppsigelse leie ambulansestasjon, samt noen "gratis" enheter. Strømutgiftene er budsjettet med fortsatt lave strømpriser

Feilaktig balanse mellom budsjettet inntekt sykerefusjoner og budsjettet utgift til sykevikarer er et usikkerhetsmoment i budsjett 2020. Her er det lagt til grunn større refusjoner enn vi på den andre siden har tatt høyde for å ta inn sykevikarer i tjenester hvor det ikke lar seg gjøre å drifte uten vikar.

Satsing på hjemmebaserte helsetjenester og en nedbygging av institusjonsbaserte tjenester er avhengig av at rekruttering av kvalifisert helsepersonell og implementering av velferdsteknologi skjer slik planlagt.

Vi har tidligere år hatt noe "slakk" i organisasjonen å gå på med tanke på vakanser uten vikarer og prosjekter som har blitt noe utsatt i tid. Summen av dette gjør at det har vært en innsparing totalt sett som har dekket opp annet merforbruk, selv om dette har medført i en dårligere tjeneste enn det skulle vært produsert. Men slik det er nå med at de fleste vakanser er fylt opp og prosjekter er iverksatt så vil det da heller ikke være grunnlag for noe mer "slakk" i budsjettet som kan saldere regnskapet for eventuelle merforbruk.

Både salg av konsesjonskraft og også eiendomsskatt på kraftverk m.m. er lagt inn som en del av de totale inntekter for kommunen. Det har tidligere vært diskutert at ideelt sett burde i alle fall inntektene fra salg av konsesjonskraft som svinger fra år til år, i større grad vært avsatt til disposisjonsfond når de kommer til utbetaling for siden å bli disponert av kommunestyret til diverse formål etter hvert som det er behov for reguleringer.

2. BUDSJETT 2021 / ØKONOMIPLAN 2021 - 2024

2.1. KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL

Det skal være sammenheng mellom kommunens samfunnsplanlegging og økonomiplanen. Kvæningen kommune arbeider for tiden med kommuneplanens samfunnsdel og denne blir ikke ferdig før senere. Det vil derfor ikke være mulig å synliggjøre denne sammenhengen i årets budsjett. De prioriteringer som er gjort, vil likevel være innenfor hovedområdene i kommende samfunnsplan. Det gjelder først og fremst den største investeringa i planen; bygging av nytt helsehus. Den demografiske utviklinga med økende antall eldre viser tydelig at det også må gjøres investeringer både innenfor hjemmetjeneste og vår institusjonsbaserte omsorg.

2.2. DRIFTSBUDSJETT

Økonomiplanens første år gjelder som årsbudsjett for 2021.

Ansvarsrammene vedtas i henhold til kommunestyrets vedtatte driftsbudsjett 2021 / økonomiplan 2021-24, med tilhørende budsjettskjema. Administrasjonssjefen gis fullmakt til å fordele fellesposter ut på ansvarsrammene. Dette gjelder lønnsjusteringer, pensjon, samt reguleringer av teknisk art.

Bevilgningsoversikt drift A.

Beskrivelse	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
-------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Kvæningen						
Rammetilskudd	-82 195 903	-85 332 000	-86 838 000	-88 034 811	-88 652 056	-89 384 449
Inntekts- og formuesskatt	-32 765 530	-32 402 000	-33 866 000	-33 866 000	-33 866 000	-33 866 000
Eiendomsskatt	-5 709 644	-6 177 342	-6 677 342	-6 677 342	-6 677 342	-6 677 342
Andre generelle driftsinntekter	-4 532 181	-2 059 600	-6 219 400	-6 219 400	-6 219 400	-6 219 400
SUM GENERELLE DRIFTSINNTEKTER	-125 203 258	-125 970 942	-133 600 742	-134 797 553	-135 414 798	-136 147 191

Beskrivelse	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Sum bevilgninger drift, netto	121 561 059	129 591 696	133 835 845	134 074 450	132 737 559	132 534 407
Avskrivinger	9 253 023	9 253 023	12 370 098	12 370 098	12 370 098	12 370 098
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	130 814 082	138 844 719	146 205 943	146 444 548	145 107 657	144 904 505
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	5 610 824	12 873 777	12 605 201	11 646 995	9 692 859	8 757 314
Renteinntekter	-2 317 908	-2 276 000	-2 276 000	-2 276 000	-2 276 000	-2 276 000
Utbytter	-1 002 391	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Renteutgifter	4 985 419	6 492 536	4 491 687	4 697 018	5 516 779	5 702 324
Avdrag på lån	7 122 020	8 903 796	9 272 296	10 025 171	11 159 546	11 909 546
NETTO FINANSUTGIFTER	8 787 140	12 620 332	10 987 983	11 946 189	13 900 325	14 835 870
Motpost avskrivinger	-9 253 021	-9 229 023	-12 370 098	-12 370 098	-12 370 098	-12 370 098
NETTO DRIFTSRESULTAT	5 144 943	16 265 086	11 223 086	11 223 086	11 223 086	11 223 086
Overføring til investering	517 468	576 000	576 000	576 000	576 000	576 000
Netto avsetninger til eller bruk av bundne fond	-4 043 061	-516 086	-1 116 086	-1 116 086	-1 116 086	-1 116 086
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	895 824	-16 325 000	-10 683 000	-10 683 000	-10 683 000	-10 683 000
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
SUM DISPONERINGERELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-2 629 769	-16 265 086	-11 223 086	-11 223 086	-11 223 086	-11 223 086
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	35	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt drift B - sektornivå

Beskrivelse	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
POLITISK STYRINGSORG OG SENTRALADMINISTRASJON						
Driftsinntekter	-2 547 138	-1 922 500	-1 769 500	-1 759 500	-1 769 500	-1 759 500
Driftsutgifter	17 821 662	17 784 260	23 111 333	23 561 310	22 706 916	22 575 583
Netto	15 274 524	15 861 760	21 341 833	21 801 810	20 937 416	20 816 083
OPPVEKST OG KULTUR						
Driftsinntekter	-9 814 803	-8 704 632	-8 602 850	-8 627 850	-8 652 850	-8 677 850
Driftsutgifter	41 489 391	39 068 207	36 505 880	36 465 624	36 464 486	36 608 043
Netto	31 674 588	30 363 575	27 903 030	27 837 774	27 811 636	27 930 193
HELSE OG OMSORG						
Driftsinntekter	-15 552 813	-16 850 580	-15 875 580	-15 875 580	-15 875 580	-15 875 580
Driftsutgifter	73 739 273	72 641 648	74 326 938	73 887 348	73 350 323	73 060 394
Netto	58 186 460	55 791 068	58 451 358	58 011 768	57 474 743	57 184 814
LÅN OG TILSKUDD						
Driftsinntekter	-6 716 336	-5 930 000	-5 180 000	-5 180 000	-5 180 000	-5 180 000
Driftsutgifter	12 277 401	21 860 000	20 610 000	20 610 000	20 610 000	20 610 000
Netto	5 561 065	15 930 000	15 430 000	15 430 000	15 430 000	15 430 000
INTERKOMMUNALE SAMARBEID						
Driftsinntekter	-5 940 992	-6 195 510	-6 195 510	-6 195 510	-6 195 510	-6 195 510
Driftsutgifter	5 811 730	6 014 510	6 014 510	6 014 510	6 014 510	6 014 510
Netto	-129 262	-181 000	-181 000	-181 000	-181 000	-181 000
NÆRING, UTVIKLING OG TEKNISK						
Driftsinntekter	-7 096 747	-6 601 620	-7 071 620	-7 071 620	-7 071 620	-7 071 620
Driftsutgifter	15 136 205	15 638 958	16 438 204	16 594 429	16 605 916	16 657 663

Beskrivelse	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Netto	8 039 458	9 037 338	9 366 584	9 522 809	9 534 296	9 586 043
BYGG OG ANLEGG						
Driftsinntekter	-6 864 254	-5 925 312	-5 920 312	-5 920 312	-5 920 312	-5 920 312
Driftsutgifter	14 517 150	12 695 852	12 686 352	12 813 601	12 892 780	12 930 586
Netto	7 652 896	6 770 540	6 766 040	6 893 289	6 972 468	7 010 274
FELLESOMRÅDE						
Driftsinntekter	-11 199 337	-6 650 000	-8 300 000	-8 300 000	-8 300 000	-8 300 000
Driftsutgifter	6 500 667	58 000	3 058 000	3 058 000	3 058 000	3 058 000
Netto	-4 698 670	-6 592 000	-5 242 000	-5 242 000	-5 242 000	-5 242 000

Økonomisk oversikt drift.

Beskrivelse	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Kvæningen						
Rammetilskudd	-82 195 903	-85 332 000	-86 838 000	-88 034 811	-88 652 056	-89 384 449
Inntekts- og formuesskatt	-32 765 530	-32 402 000	-33 866 000	-33 866 000	-33 866 000	-33 866 000
Eiendomsskatt	-5 709 644	-6 177 342	-6 677 342	-6 677 342	-6 677 342	-6 677 342
Andre skatteinntekter	-1 033 301	-930 000	-930 000	-930 000	-930 000	-930 000
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-3 498 880	-1 129 600	-5 289 400	-5 289 400	-5 289 400	-5 289 400
Overføringer og tilskudd fra andre	-38 776 191	-36 646 642	-35 016 860	-35 006 860	-35 016 860	-35 006 860
Brukerbetalinger	-5 762 967	-5 959 080	-6 157 080	-6 182 080	-6 207 080	-6 232 080
Salgs- og leieinntekter	-21 193 262	-16 174 432	-17 741 432	-17 741 432	-17 741 432	-17 741 432
SUM DRIFTSINTEKTER	-190 935 678	-184 751 096	-192 516 114	-193 727 925	-194 380 170	-195 127 563
Lønnsutgifter	107 168 797	103 729 190	106 133 734	105 668 734	104 623 734	104 453 734
Sosiale utgifter	12 473 009	13 537 794	13 239 435	13 238 685	13 140 435	13 131 435

Beskrivelse	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Kjøp av varer og tjenester	43 378 932	43 285 251	46 208 748	46 938 103	46 769 462	46 770 310
Overføringer og tilskudd til andre	24 272 741	25 209 200	27 169 300	27 159 300	27 169 300	27 159 300
Avskrivninger	9 253 023	9 253 023	12 370 098	12 370 098	12 370 098	12 370 098
SUM DRIFTSUTGIFTER	196 546 502	195 014 458	205 121 315	205 374 920	204 073 029	203 884 877
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	5 610 824	10 263 362	12 605 201	11 646 995	9 692 859	8 757 314
Renteinntekter	-2 317 908	-2 276 000	-2 276 000	-2 276 000	-2 276 000	-2 276 000
Utbytter	-1 002 391	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	4 985 419	6 492 536	4 491 687	4 697 018	5 516 779	5 702 324
Avdrag på lån	7 122 020	8 903 796	9 272 296	10 025 171	11 159 546	11 909 546
NETTO FINANSUTGIFTER	8 787 140	12 620 332	10 987 983	11 946 189	13 900 325	14 835 870
Motpost avskrivninger	-9 253 021	-9 229 023	-12 370 098	-12 370 098	-12 370 098	-12 370 098
NETTO DRIFTSRESULTAT	5 144 943	13 654 671	11 223 086	11 223 086	11 223 086	11 223 086
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0	0
Overføring til investering	517 468	576 000	576 000	576 000	576 000	576 000
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	-4 043 061	-516 086	-1 116 086	-1 116 086	-1 116 086	-1 116 086
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	895 824	-16 325 000	-10 683 000	-10 683 000	-10 683 000	-10 683 000
Bruk av tidligere års mindreforbruk	-2 515 139	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-5 144 908	-16 265 086	-11 223 086	-11 223 086	-11 223 086	-11 223 086
FREMFOØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	35	-2 610 415	0	0	0	0

Skatt på inntekt og formue og statlig rammetilskudd utgjør til sammen frie inntekter.

Kommunedirektørens anslag på frie inntekter i økonomiplanperioden 2021-2024 er basert på prognosemodeller fra Kommunenes Sentralforbund (KS). Disse bygger på Stortingets vedtak i forbindelse med behandlingen av Kommuneproposisjonen for 2021.

For Kvæningen kommune er nominell vekst i frie inntekter for 2021 anslått til å utgjøre ca 200.000 kroner.

Kommunens realvekst i frie inntekter bindes i økende grad opp i statlige satsinger og normkrav. Når det tas hensyn til lønns- og prisvekst, økte demografikostnader, økte rente- og avdragsutgifter pga. økning i lånegjeld samt forventet økning i pensjonskostnader, så er veksten i frie inntekter marginal. Det betyr at nye tiltak i økonomiplanen i all hovedsak må skje ved omdisponeringer innenfor budsjetttrammene.

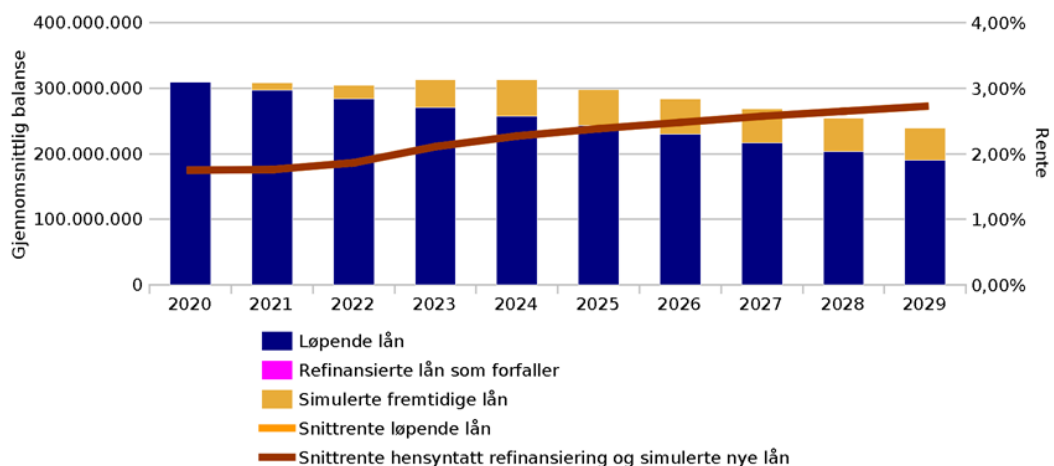
Regjeringen har klare forventninger til at det også i kommunesektoren arbeides kontinuerlig med å forenkle, fornye og forbedre tjenestene, og har uttalt at dersom kommunesektoren setter et effektiviseringskrav til egen virksomhet på 0,5 prosent, tilsvarer det ca 1,2 milliarder kroner. For Kvæningen kommune utgjør 0,5 % av kommunens nettobudsjett om lag 600.000 kroner.

Lønns- og prisvekst for kommunale varer og tjenester (kommunal deflator) er i økonomiplanen framskrevet med 1,5 % fra 2020 til 2021. Anslag for kommunal deflator er gjort på bakgrunn av føringer i kommuneproposisjonen for 2020 og anslag fra SSB og Norges Bank. Kommunen skal kompenseres for økte kostnader knyttet til lønns- og prisvekst ved at rammetilskuddet justeres med deflator.

Gjeld

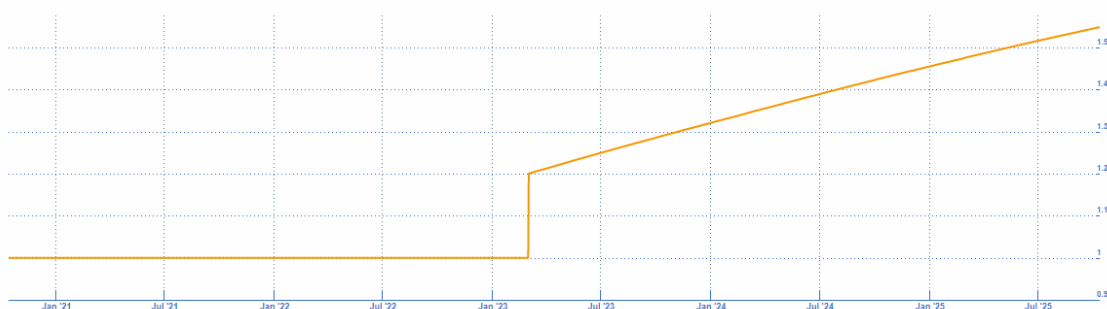
Det budsjetteres med et låneopptak til nytt helsebygg i økonomiplanen med 50 mill. Dette vil bidra til en enda verre balanse mellom gjeld og driftsinntekter. Vi vil da i tilfelle komme opp i en gjeldsgrad på nærmere 140 %. Dersom et nytt helsebygg vil koste ytterligere blir da også gjeldsgraden tilsvarende større.

Prognose på fremtidig gjeldsprofil og gjennomsnittlig rente.

Renteutgifter

Rentenivået har i løpet av året falt til historisk lave renter på grunn av korona-pandemien. Det er i budsjettforslaget fra kommunedirektøren lagt opp til en flytende rente på ca 1 % de to første årene i planperioden for deretter å øke svakt de to siste årene i planperioden.

Dersom renta øker med 1 % vil dette medføre en betydelig økning av rentekostnader pr år med dagens lånegjeld. Dersom nytt helsebygg realiseres med nye låneopptak med inntil 50 mill vil årlige rentekostnader øke ytterligere.

Periode	Budsjetterte rentekostnader i økonomiplanen	Rente ved 1 % renteøkning	Økning av rentekostnader på løpende lån
2021	4 035 431,20	5 421 084,78	1 385 653,58
2022	3 896 617,83	5 689 258,62	1 792 640,79
2023	4 261 459,26	6 609 244,23	2 347 784,97
2024	4 616 710,85	7 123 932,57	2 507 221,72

Renteinntekter

Når det gjelder renteinntekter så sier det seg selv at når renta er historisk lav så vil da heller ikke våre bankinnskudd generere større inntekter. Finansreglementet gir da heller ikke rom for å drive aktiv forvaltning av ledig likviditet. Og dersom man skulle endre reglementet for å plassere ledig likviditet med høyere avkastning må det da tas høyde for å ha avsatt nødvendige ressurser med både kompetanse på området, men også nødvendig tid til å kunne følge med på et marked som kan endres fra dag til dag.

Kommunens rammebetingelser

Frie inntekter

Frie inntekter består av rammetilskudd, skatteinntekter, eiendomsskatt, momskompensasjon og andre ikke øremerkede statlige tilskudd. Dette er hovedfinansieringskilden for driftsrammene til kommunen.

Skatt og rammetilskudd

Kommunene i Troms og Finnmark anslås samlet sett å få en nominell vekst i de frie inntektene på 2,8 % og en realvekst på 0,1 %. Realveksten for Kvæningen kommune er anslått til 0,2 %.

Kommunedirektørens budsjettforslag er fullt ut basert på regjeringen forslag til statsbudsjett, men da satsbudsjettet ikke sier noe om årene etter 2021 er det etter beste estimat lagt inn vekst i skatt og rammetilskudd i perioden.

Skattøret for 2021 fastsettes til høyeste lovlige sats i henhold til stortingets vedtak.

Tall i 1000	2021	2022	2023	2024
Skatt og rammeoverføring	120 700	121 900	122 500	123 200

Eiendomsskatt

Kvæningen kommune skriver ut eiendomsskatt etter ny eiendomsskattelov §3c på kraftanlegg, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglene for petroleum. Det er etter en alminnelig taksering i 2017 og ny takst for Statnetts nye master ferdigstilt fra 2020 ingen vesentlige endringer på eiendomsskattegrunnlagene i planperioden.

I tillegg benytter kommunen seg av overgangsreglene til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4. Den alminnelige eiendomsskattesatsen for skatteåret 2021 er 7 promille, jf. Eskl. § 11 første ledd. Takstvedtekter for eiendomsskatt i Kvæningen kommune vedtatt i kommunestyret 31.10.2018 skal gjelde for eiendomsskatteåret 2021, jf. Esktl. § 10. Eiendomsskatten forfaller til betaling med fire terminer per år.

Momskompensasjon

Kvæningen kommune får momskompensasjon på en rekke varer og tjenester.

Rentekompensasjon for investeringer

I forbindelse med en del statlige reformer er det gitt tilskudd til dekning av kommunens utgifter til investeringer. Kvæningen kommune mottar momskompensasjon for lån til kirkebygg og til skolebygg.

Lønns- og prisvekst

For 2021 anslås deflator til 2,7 % og lønnsveksten til 2,2 %. I kommunesektorens inntektsramme for 2021 ligger altså inne en kompensasjon for anslått pris- og lønnsvekst på 2,7 %.

Arbeidsgivers andel av pensjonsutgiftene

I budsjettforslaget er pensjonspremier basert på aktuarberegninger av KLP samt premievarsel fra Statens pensjonskasse lagt til grunn. Det forventes fortsatt høye premieavvik fremover. Dette skal amortiseres over 7 år. Det vil si at det i regnskapet skal kostnadsføres 1/7 av dette hvert år i syv år. Dette betyr igjen at vi får en høyere og høyere kostnadsføring fremover.

Gebyrinntekter

Det er lagt opp til økning på gjennomsnittlig 3% på kommunale gebyrer som er ikke på selvkostområder. Det foreslås at i 2021 revideres alle gebyrforskrifter for å se på potensielle nye inntekter. Kommunale vann- og avløpsgebyrer har ingen økning for 2021. Feiegebyret settes til 405,- + mva. Renovasjonsavgift og slamgebyr øker i henhold til vedlagte oversikt fra Avfallsservice AS med renovasjonsgebyr til forbruker 2021. I tillegg til det ordinære renovasjonsgebyret gjøres et påslag med 5 % for å dekke etterdrift på Navit fyllplass som Kvæningen kommune betaler ekstra for. Etterdrift ble fra 2012 belastet abonnentene slik det skal være for selvfinansierende tiltak.

Disposisjonsfondet og avsetninger

Saldo 1/1-2020: 26,393 mill.

Prosjekt	Vedtatt 2020	Brukt 2020	Videreført 2021
Prosjekt nye Kvænangen	1 000 000	42 000	958 000
Kompetansefond	750 000	0	750 000
Utstyrsbank for barn og unge	25 000	0	25 000
Livsgledesertifisering av TU og Gargo	25 000	0	25 000
Velferdsteknologi	150 000	100 000	50 000
Utlån til næringslivet	14 300 000	500 000	13 800 000
Revidering sentrumsplan Burfjord	125 000	0	125 000
Revisjon av scooterløyper	500 000	0	500 000
Videreføring av landbruksprosjektet	50 000	0	50 000
Båthavn i Burfjord	50 000	0	50 000
Sum	16 975 000	642 000	16 333 000

Det forventes en utbetaling fra Havbruksfondet også for 2021 med noe over 5 mill som kommunedirektøren anbefaler avsettes til disposisjonsfondet for senere bruk.

2.3. ETATSKOMMENTARER

2.3.1. Oppvekst og kultur

Organisering, oppgaver og utfordringer

Oppvekst og kulturadministrasjon

Avdelingen har 150 % stilling fordelt på 2 ansatte og har som hovedoppgave å jobbe ut mot alle enhetene i etaten. Støtter enheten i det organisatoriske arbeidet med utvikling av kompetanse, planer og strategier.

Kvæningen barn- og ungdomsskole (KVBU) arbeider for å sikre barn i skolepliktig alder en god og trygg skolehverdag i tråd med opplæringsloven. *Elevene skal utvikle kunnskap, dugleik og holdninger for å kunne mestre liva sine og for å kunne delta i arbeid og fellesskap i samfunnet. Dette skal skje gjennom å stimulere de fem grunnleggende ferdighetene som er lesing, skriving, regning, muntlige og digitale ferdigheter. Alt dette skal ses i sammenheng med sosial læring, prinsipper for læring, utvikling og danning, og er forankret i opplæringsloven og barnekonvensjonen.*

Skolen har 26 ansatte på 22,80 % stillinger. UDIR stiller krav til den kompetansen som skolen skal ha. For KVBU betyr det fokus på videreutdanning for personalet. Videreutdanning er knyttet til fag, men opplæring/kurs i forhold til digitale resurser må også personale kurses i, dette er en merutgift for organisasjonen. Videre stiller UDIR krav til lærenormen, noe som betyr at klassestørrelsen ikke kan overstige det lovfestede tallet for elevgrupper.

Rammeplanen for SFO legger føringer for voksentettheten per barnegruppe. KVBU har i et 5 års perspektiv flere personer som går av med pensjon. Når vi ser demografien for den tilkommende barnegruppa, ser vi at barnetallet synker. Endring i barnetall vil medføre at det er mulig å slå sammen grupper av elever og klasser. Dette vil igjen få betydning for årsverk til bruk i undervisning.

Det vil være vanskelig å gjøre en beregning for hvor mange årsverk KVBU kan drive med. Da det bestandig er flere variabler som skal knyttes sammen. Herunder ressurser til spesialundervisning. Men sett i et langtidsperspektiv på 5 år vil det være sannsynlig at man kan redusere med 1, 5 årsverk (lærer og fagarbeider). KVBU har gjort store nedtrekk siste året. Noe som har medført betydelige endringer i driften av skolen. Skolehverdagen er endret og det er innført digitale verktøy som skal tas i bruk.

Skolen er i gang med fagfornyelsen, regionale fagnettverk, begynneropplæring, ekstern skolevurdering og prosjekt inkluderende barnehage og skolemiljø, pulje 5. Tjenesten reduserer utgiftene i tråd med tallene som er lagt i budsjettet.

Kulturskolen i Kvæningen arbeider for å gi opplæring av høy faglig og pedagogisk kvalitet til alle barn og unge som ønsker det. Formålet med opplæringa er å lære, oppleve, skape og formidle kulturelle kunstneriske uttrykk. Opplæringa skal bidra til barn og unges danning, fremme respekt for andres kulturelle tilhørighet, bevisstgjøre egen identitet, bli kritisk reflekterende og utvikle egen livskompetanse. Kulturskolen er lovmessig forankret i Opplæringslovens paragraf §13-6: «Alle kommuner skal aleine eller i samarbeid med andre

kommuner ha et musikk- og kulturskoletilbud til barn og unge, organisert i tilknytning til skoleverket og kulturlivet ellers. Kulturskolen har 3 ansatte på 90 % stillinger.

Utfordringer de neste årene er at vi blir færre innbyggere, og da spesielt unge barnefamilier. Man bør være forsiktig med å prise seg for høyt, men heller satse på en forsiktig liten økning i kontingentavgiften for kulturskoleplass, og i tillegg ta en forsiktig sum for materialavgift/noteavgift/ingrediensavgift og en liten forsiktig instrumentleie. Slik sett vil vi ligge på omtrent samme pris som nærliggende og sammenlignbare kommuner, for eks. Kåfjord, Lyngen, Nesseby, Tana.

Konsekvensen av den lille økningen i avgifter vil være videreføring av et godt kulturskoletilbud til befolkningen. Kulturskolen sine oppgaver i samfunnet er av stor betydning, kanskje spesielt for enkeltpersoner, og muligheten til å delta i aktivitetene som tilbys er med på å utjevne forskjeller i samfunnet. Kulturskolen er også inne i et større utviklingsprosjekt som vil bidra til nye muligheter og utvikle en ytterligere profesjonalitet i det arbeidet som utføres der. Gjennom prosjektet vil det også kunne tegnes et bilde av fremtidens kulturskole og hvilke ressurser det vil kreve for å møte den. Tjenesten videreføres økonomisk som i 2020

Burfjord barnehage har et ansvar for at alle barn som går i barnehage, får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek. Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi. Barnehagen er også en forberedelse til aktiv deltakelse i samfunnet og bidrar til å legge grunnlaget for et godt liv. Tidlig innsats er en av barnehagens prioriteringer. Dette innebærer et nært samarbeid med foresatt, PP-tjenesten, barnevernet og andre instanser etter behov.

Barnehagen er delt inn i tre avdelinger i Burfjord og en i Badderren. Disse skal til enhver tid ha grunnbemanningen og den pedagogiske bemanningen i h.h.t normen. Barnehagen har 15 ansatte på 14,30 % stillinger. Utfordringen til barnehagen er at barnetallet svinger veldig i perioder. Spesielt på avdelingen i Badderren, men også i Burfjord er det svingninger. Dette medfører utfordringer med full ut disponering av personalet fra år til år. Noen år ligger vi på normen, mens andre år ligger vi under normen, vi har da færre barn pr. voksen enn normen tillater.

Konsekvensen av å drifte videre slik vi gjør det i dag er litt dyrere drift, men vi sikrer alle barn et barnehagetilbud. Vi sikrer også arbeidsplassene gjennom å ikke legge oss på minstekravet til enhver tid, og vi sikrer stabilitet i personalgruppa. Eventuelt bortfall av personal blir da ved naturlig avgang.

Også barnehagen står i utviklingsprosesser gjennom deltakelse i prosjektet til UDIR, Inkluderende barnehage og skolemiljø pulje 4. Prosjektet går over to år og er et samarbeid med nabokommunene, Skjervøy og Nordreisa. Tjenesten ser på reduksjon i personalet i tråd med barnegruppas størrelse i Badderren og i Burfjord.

Kvæningen folkebibliotek skal ha til oppgave å fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet, gjennom aktiv formidling og ved å stille bøker og andre medier gratis til disposisjon for alle som bor i landet. Folkebibliotekene skal være en uavhengig møteplass og arena for offentlig samtale og debatt. Det enkelte bibliotek skal i sine tilbud til barn og voksne legge vekt på kvalitet, allsidighet og aktualitet.

Kvæningen folkebibliotek er lokalisert på kommunehuset, og er en hyggelig møteplass i sentrum med gangavstand fra eldreboliger, sykehjem, TU, skole og barnehage. Biblioteket har 1 ansatt i 50 % stilling.

Den største utfordringen til biblioteket er at den er så liten, bare en ansatt gjør den veldig sårbar. En liten stillingsprosent som skal romme så mye. Det stilles krav til aktiviteter og deltakelse initiert av både biblioteket selv, men også utenifra.

Bibliotekstjenesten er lovpålagt og drives i dag på et minimum. Konsekvensen av videre drift slik den er i dag, er utfordringer med kontinuitet i arbeidet, stabil aktivitet mot samarbeidspartnere, og utvikling av tjenesten videre. Vi trenger å se nærmere på dette tilbudet, og hvordan vi kan sikre en bibliotekstjeneste som er god for befolkningen. Tjenesten videreføres økonomisk som i 2020

Kvæningen kultur har som mål å tilby innbyggerne i kommunen et bredt spekter av kulturtilbud og legge til rette for deltakelse i kulturaktiviteter. Høsten 2020 har vi kommet godt i gang med arbeidet som har ligget brakk en stund. Kultur har i dag 1 ansatt i 50% stilling.

Utfordringene fremover vil være å bygge opp et godt kulturtilbud for alle i kommunen, men kanskje spesielt med tanke på deltakelse fra de unge innbyggerne.

Kulturmidlene som deles ut av kommunen gir lag og foreninger muligheter til å få i gang aktiviteter og arrangement rundt i kommunen. Nytt for året er at de får tildelt en egen sum til vedlikehold av samfunnshus/grendehus som de disponerer. Dette gjør at lag og foreninger nå får mer støtte til aktiviteter, arrangementer, kulturelle tiltak og utstyr.

Arbeidet med å få i gang en nærmiljøsentral er i gang og sentralen kan være en viktig bidragsyter til kulturtilbudene i kommunen og få mer flere til å delta på ulike aktiviteter.

Det jobbes med å få i gang Ungdommenes kulturmønstring (UKM) i kommunen. Dette er en viktig arena for barn og unge til å få visst frem det de brenner for av kulturaktiviteter.

Utfordringen her er å få flest mulig til å delta på arrangementet. Skolen og kulturskolen er en viktig samarbeidspartner her, men det må se på muligheter til å gi kursing i tilbud som ikke vi har i kommunen for å fange flest mulig.

Innenfor kulturminner jobber vi aktivt med å bevare og sikre de kulturminnene vi har i kommunen. Vi er i kontakt med lag og foreninger ang. skjøtsel av minnene mot at de mottar en årlig sum fra kommunen.

Kvæningen barn – og unge har som mål å jobbe for tilrettelegging av fritidsaktiviteter og møteplasser for barn og unge i Kvæningen. De har i løpet av høsten 2020 flyttet inn i Gulbygget ved siden av skolen. Aktivitetene de tilrettelegger for der er i samarbeid og etter ønsker fra barna og de unge i kommunen. De jobber målrettet mot skolen, gjennom deriblant utdeling av frukt, samarbeid om møteplass, og deltar i elevrådet. Barn og unge har 2 ansatt i 100 % stilling til sammen.

Utfordringene ligger i liten deltakelse på aktiviteter som kan romme mange flere. De får allikevel mye ut av det de gjør og klarer å tilpasse lite ressurser inn mot det som er viktig og forebyggende i et sosialt perspektiv. Barn og unge tjenesten er et viktig bidrag inn mot målgruppa og kan med sin jobb gjøre forskjell for enkelt barn og familien.

Det ligger et stort potensial i denne tjenesten og de får gjort mye med lite ressurser. Det er allikevel viktig å sette fokus på utviklingsprosjekter mot denne tjenesten fremover, også for å imøtekomme ansatte og deres potensiale. Tjenesten videreføres økonomisk som i 2020.

Kvæningen språksenter har som hovedmål å være et kvensk og samisk kompetansesenter for befolkningen i Kvæningen kommune og tilgrensende områder. Vi skal ivareta, revitalisere, videreutvikle, dokumentere og formidle samisk og kvensk språk og kultur i form av tiltak i egen regi, og i samarbeid med skoler, barnehager og andre offentlige institusjoner, lag, foreninger og enkeltpersoner. Språksenteret finansieres av eksternt søkte midler fra Sametinget, staten og fylkeskommunen. Kommunen bidrar med en egenandel i form av tjenester knyttet til IT og økonomi.

Språksenteret har et høyt aktivitetsnivå, og samisk og kvensk blir mer synlig i kommunen. Språksenteret er også kjent utenfor kommunegrensene gjennom sin aktivitet i SoMe og tradisjonell media. Det har vært utfordrende å bare ha to faste ansatte, men man har likevel klart å gjennomføre gode tiltak for alle målgrupper. Det er særlig behovet for bistand med samisk-, kvensk- og finskundervisning ved Kvæningen barne- og ungdomsskole som reduserer vår kapasitet til den ordinære driften. Fra skoleåret 2020/21 har skolen fått egen samisklærer.

I 2020/21 går språksenteret over fra å være i etableringsfase til å være et fast språksenter hos en av hovedfinansieringskildene: *Sametinget*. Det betyr at språksenteret regnes som en fast institusjon av våre finansieringskilder, som igjen betyr at dette bør komme frem i kommunen. I 2020 er det planlagt en evaluering av språksenterets tre første år. Språksenteret er i gang med dette arbeidet.

Det må arbeides videre med:

- lage nye arbeidsavtaler/evt. revidere arbeidsavtaler. F.eks. går kvensk konsulentens arbeidskontrakt ut i februar 2021 og det bør lages ny arbeidsavtale
- vurderes om det bør gjøres et nytt kommunestyrevedtak vedrørende språksenteret
- arbeide aktivt for å skaffe lærer til kvensk-, og finskundervisningen på skolen.
- arbeide for at fylkeskommunen etablerer en egen tilskuddsordning for språksentre.

Barneverntjenesten i Kvæningen er en vertskommune samarbeid med Alta kommune, der Alta er vertskommune. Barneverntjenesten skal yte tjenester etter Lov om barneverntjenester. Herunder ligger forebyggende arbeid, tverrfaglig samhandling, undersøkelser, hjelpetiltak, oppfølging fosterhjem, akuttarbeid og ettervern. Etter at

vertskommunesamarbeidet ble igangsatt 01.01.2020 har tiden vært brukt til å etablere tjenesten fysisk i Kvæningen. De neste årene er fokus på å videreutvikle tverrfaglig samhandling, Tidlig innsats og jobbe generelt forebyggende mot barn- og unge i Kvæningen kommune.

Kommentarer til prioriterte tiltak i driftsbudsjett

Bemanningsreduksjon i Burfjord barnehage

Med bakgrunn i reduserte barnetall i Polarstjerna og i Badderen barnehage ser vi rom for reduksjon i bemanningen med 1 stilling. Iverksettelse av reduksjon vil gjennomføres siste del av 2021. For at reduksjon skal gjøre seg gjeldene i 2021 vil stillinger der vi har sykemeldte stå vakant gjennom året. Konsekvensen av kutt er hvordan få kvalifisert personalet inn i barnehagen ved eventuell økning i barnetallet. Det kan være seg gjennom tilflytting av barnefamilier, eventuelt flere fødsler.

Kutt i skoledrift

Viderefører kuttene som var planlagt for 2020 i drift på skolen. Det blir reduksjon i bemanningen fra 2022. Det foreslås også reduksjon i stipendordning. Kun to lærere får permisjon hvert år fremover. Dette får å sikre stabilitet og drift av skolen. Konsekvensen av kuttene kan være utfordringer i møte med alt det nye som skolen skal innføre framover. Det er da spesielt i forhold til IKT, men også nye krav i forhold til spesialpedagogisk hjelp til de barna som trenger det. Kommunene vil måtte ta større del av ansvaret for dette i fremtiden, og må ruste seg deretter. Her jobbes det med en omstrukturering/ omlegging av tjenestene, PPT og Statped.

Medlemskontingent til Nord Troms friluftsråd

Kvæningen kommune har avtale om medlemskap i Nord Troms friluftsråd. Medlemskontingenten har ikke tidligere vært satt inn i budsjettet, men legges nå inn som en årlig utgift.

Oppjustering av utgifter på skole

Skoleskyssen oppjusteres i tråd med utgiftene til fylkestrafikk. Telefongodtgjørelse til lærere etter pålagt bruk av mobilen på jobb.

Justering av inntekter

Egenbetaling kulturskolen og leie av instrumenter økes. Refusjon fra elever fra andre kommuner. Økning foreldrebetaling barnehage.

Kommentarer til uprioriterte tiltak i driftsbudsjett

Nedleggelse av barnehageavdeling Badderren fra 01.08.2023

Med bakgrunn i ønske fra formannskapet om tilgjengelig barnehage tilbud til alle barn i kommunene beholdes den barnehagestrukturen som er der pr. dato. Prognosen viser at vi hadde store fødselskull i 2013, 2014, og 2015, etter det har tallet gått bare nedover, og holdes stabilt lav. (tall fra helsestasjon)

Økt utgift til PP tjenesten fra Alta

Vi bestreber oss på å holde oss på dagens nivå i tjenesten vi kjøper fra Alta kommune.

Prisøkning utgifter til skoleskyss

Vi holder oss til dagens tilbud fra fylkeskommune ang. skoleskyss.

2.3.2. Næring, utvikling, teknisk

Organisering og oppgaver

Næring, utvikling og teknisk består av en administrasjonsdel, renhold, driftsavdeling og brann (lokal beredskapsstyrke) Vi har oppgaver innen samfunnsutvikling, nærings-utvikling, landbruk, plan, miljø, bygg, anlegg, teknisk drift, renhold og forvaltning. NUT har som mål å yte god service til brukere og publikum, utføre god forvaltning og oppfølging av saker i henhold til gjeldende lover, regler og politiske vedtak. Ivareta kommunens bygg og anlegg på en god og forsvarlig måte, innenfor vedtatte budsjettammer, samt imøtekomme dagens krav til drift og oppgaveløsning.

NUT-administrasjon

Har 6 årsverk inkludert etatsleder. Det arbeides stort sett med lovpålagte oppgaver. En grov beskrivelse av enhetens ansvar og hovedoppgaver:

NUT er og skal være en viktig utviklingsaktør i kommuneorganisasjonen, med ansvar for tilrettelegging for samfunns og næringsutvikling. Dette innebærer blant annet:

- Kommuneplanlegging på overordnet nivå
- Kommunale og private reguleringsplaner
- Eiendomsfag (private eiendomsoverdragelser m.m.)
- Byggesaksbehandling,
- Bygg- og anleggsadministrasjonen
- V/A på overordnet nivå
- Eiendomsforvaltning/utleievirksomhet kommunale boliger
- Miljøforvaltning
- Tilrettelegging for næringsvirksomhet
- Førstelinjetjeneste for næringsdrivende
- Rådgivning og saksbehandling i forhold til landbruksrettede tilskudd, næringsfondet
- Landbruksforvaltning

På NUT administrasjon drifter vi med for lite ressurser. Det betyr beklageligvis et etterslep på behandling av saker innenfor forskjellige fagfelt og manglende tid til faglig oppdatering innenfor fagfelt og systemer. Sett over tid så sakker vi akterut i utviklingen, og vi blir mindre effektive. I det lange løp vil dette kunne få konsekvenser for ansatte, samt samfunnsutviklingen og omdømmet til kommunen. Dette medfører også en nedgang på gebyrinntekter, da plan- og bygningsloven regulerer dette sett i forhold til overskridelse av saksbehandlingstid. De daglige oppgavene tar mye tid, noe som medfører at det blir redusert tid til mere langsiktige oppgaver og tenkning/utvikling innenfor etaten.

Vi registrerer at kravene til oss som forvalter, er stadig økende. Selv om vi er en liten kommune, så slipper vi ikke «unna». Forvaltningsområdet blir stadig mer komplisert, og det vil derfor være viktig med utvikling av fagkompetanse og kompetanse på bruk av digitale verktøy.

Planarbeidet er kommet i fokus de siste årene, men det er fortsatt stor mangel på utarbeidede planer. Det må settes av tid og ressurser til dette arbeidet, for at vi skal kunne komme videre og en gang komme i «mål». Vi har påstartet kommuneplanens samfunnsdel, noe som er prioritert og vil kreve ressurser også i 2021. Å kjøpe flere tjenester i perioder, vil gjøre det enklere å komme i mål planmessig, selv om det medfører en oppfølging i fra kommunens side.

Vi utvikler og har framgang på mange områder, selv om ressursene både personellmessig og økonomisk, kunne vært større. NUT behandler et stort antall saker til politiske organer. Forvaltnings- og utviklingsoppgaver blir gjennomført, til tross for et etterslep på enkelte oppgaver på forskjellige fagfelt.

Renhold

Renhold har i dag 8,1 årsverk. Dette er inkludert en leder i 40%. Det er totalt 11 ansatte. Renhold er en svært viktig del av det forebyggende vedlikeholdet i kommunale formålsbygg. Det er daglig renhold i de kommunale formålsbygg /driftsbygg i henhold til gjeldende renholdsplaner. Dette er fordelt på Kvæningen barne- og ungdomsskole, Badderer og Burfjord barnehager, Gargo Sykehjem, Rådhuset/helsesentret og TU. Dette har et areal på oppimot 15000m².

Renholdsinstruksene for de kommunale byggene er under revidering, men det ser ut som vi er på et minimumsnivå. Den nye skolen har fått en stor økning i areal og 3 stillinger ser ut som det er i minste laget. Framlagt renholdsplan vil synliggjøre det reelle behovet her. Vi har i dag en renholds lederstilling på 40%. Vi har erfart over tid, at det er for lite. Det er for liten stilling til å ivareta ansatte innenfor renhold og administrative oppgaver. En god planlegging og oppfølging i dette leddet av vedlikeholdet, er svært viktig. Derfor vil en økning av lederstillingen være påkrevd. Tilgangen på renholdere og renholdsvikarer har blitt stadig vanskeligere, de siste årene. Heving av status for yrket ved f.eks. digitalisering innenfor enheten, vil kunne være en positiv faktor.

Brann

Brannkorpset i Kvæningen består av deltidsmannskaper 1-2% stillinger som er fordelt på 16 personer. Utdanning av personell er en viktig del her. Dette er en utdanning som koster ca 100 000,- for en ansatt. Ren og skitten soner er ikke på plass på stasjonen. Dette er et arbeidsmiljøkrav.

Driftsavdelingen

Driftsavdelingen har 5 årsverk, inkludert en lederstilling i 100%. Driftsavdelingen er organisert som et team, og ressursene brukes til kontroll og driftsoppgaver, som også inkluderer forefallende vedlikehold på bygg og anlegg, og alt av kommunal infrastruktur. Det er et veldig omfattende arbeid i et utrolig bredt fagfelt.

Det har vært en nedgang i ansatte de siste årene. Dette har ikke vært etter en nedgang i oppgavemengden, men i forbindelse med naturlig avgang og i budsjettprosesser. Vi ser i dag et veldig bredt og komplisert fagfelt. Dagens ressurs på driftssiden er for liten og det medfører at vi bare klarer «å stryke» av toppene og sliter med å gjøre daglige påløpende oppgaver. Større påkrevde renoveringer blir derfor lagt på vent, blant annet innenfor vann og avløp. En ny skole har gjort utfordringene enda større. Stort areal sammen med avanserte systemer og oppfølging bidrar til dette.

En økning av driftsavdelingen med en stilling, vil gjøre avdelingen mere robust og «slitasjen» på ansatte vil reduseres. Det må kjøpes inn en god del tjenester i dag. Dette er på grunn av naturlige årsaker, da vi som kommune blant annet ikke besitter en maskinpark. Dette gjelder også for større reparasjoner og utbedringer innenfor bygg og anlegg. Vi bruker stort sett lokale entreprenører.

KOSTRA tallene viser at netto driftsutgifter til eiendomsforvaltning i prosent av totale driftsutgifter er på samme nivå i Kvæningen kommune som i sammenlignbare kommuner og landet for øvrig. Kvæningen kommunen bruker adskillig mindre ressurser til forvaltning av eiendom pr. innbygger, enn sammenlignbare kommuner og landet ellers.

Drifts- og renholds utgifter pr. kvm er derimot større i Kvæningen, enn i sammenlignbare kommuner. Denne tendensen har vært over flere år. Noe av bakgrunnen her kan skyldes nødvendig bruk av vikarer innenfor renhold samt at vi har fått ekstra investeringsmidler på vedlikeholdssiden tom 2019.

Store deler av budsjettet er «låst» i forhold til fast eiendom og infrastruktur. Vann/avløp, forsikringer, strøm og avskrivninger. De resterende budsjettet er driftskostnader som fordeler seg på, forefallende vedlikehold, materialer, redskaper, utstyr og andre driftsutgifter knyttet drift av infrastrukturen i kommunen.

[Kommentarer til prioriterte tiltak i driftsbudsjett](#)

Leie av båt for påkrevd befarung i veiløse bygder.

En stor del av vårt forvaltningsområde i kommunen, består av øyer og vegløse bygder. Antallet saker i disse områdene øker, bygg, plan og oppmåling. Vi ser at det er behov for minst en befarung i året. Bruk av rutebåttilbud er svært vanskelig. Kr 20.000,- til leie av båt.

Driftskostnader elektronisk FDV

Det er et politisk vedtak på kjøp og innføring av elektronisk FDV. Slike systemer har en årskostnad på ca 25 000,- kroner

Opplæring brannkorpset

I dag er det 50 000,- på budsjettet for årlig og nødvendig opplæring av ansatte i brannberedskapen i kommunen. Dette er ikke nok for å utdanne en person i året. For å få dette til, så må budsjettet økes med 50 000,- til totalt 100 000,- Med de ulike hendelser og

oppdrag som brannvesenet kan komme ut for, stilles det høye krav til mannskapets kompetanse og utdanning. Vi må prioritere å ha på plass minste kravet til utdanning ihht. *Veiledning til forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen.*

Kartlisenser

Har vært en økning av kostnader her. Ikke tatt høyde for dette i budsjett. Krever en økning på kr 60.000. Totalt budsjett på kr 185 000. Nødvendig for karttilgang og GIS-Line. Uten dette så har ikke kommunen tilgang til GIS-Line kartsystemer

Vintervedlikehold

Opprette budsjett for vintervedlikehold Vangen, Moa, Kjækanveien, Olgola med virkning fra 01.01.2021. (vedtak i Kvæningen kommunestyre 18.02.2020). 220 000,-. Prisen er basert på erfaringstall etter vintervedlikeholdet de siste årene.

Forsikring

Forsikringspremien har steget de siste årene, en stor økning tilkommer også for 2021. Ikke et reelt budsjett på området. Må økes med 100 000,-

[Kommentarer til uprioriterte tiltak i driftsbudsjett](#)

Spildra kommunale veier

Vintervedlikehold. For lite budsjett. Her må det gjøres en vurdering av omfanget av vintervedlikeholdet. Værhardt/utfordringer og høy pris/kostnader. Budsjettet er for lite her. En økning på 138 000,- til totalt 288 000,- Tallene er basert på vintervedlikeholdet 2019.

Annet forbruksmateriell og kontorutstyr NUT

Vi har ikke budsjett for kjøp av pc/utstyr. Det er det viktigste arbeidsverktøyet vi har. Trenger utskifting av maskiner, slik at det fungerer optimalt. Dette utgjør kr 20.000, -

Personell driftsavdelingen

Økning personell driftsavdelingen, 100% stilling. Økte arealer og kraftig etterslep på vedlikehold av infrastruktur. Kvæningen barne- og ungdomsskole har fått et betydelig større areal som skal driftes. Erfaringene så langt tilsier en økt ressurs her. Bassengdriften opptar også ca 3 timer hver ukedag. 494 500,-

Drift Kvæningen barne- og ungdomsskole

Økte kostnader på drift av skolen. Brannvarsling, vann og avløp. 87 000,-

Økning av renholdstjenesten

Økning personell på renhold, 100% stilling. Kvæningen barne- og ungdomsskole har fått et betydelig større areal som skal driftes. Erfaringene så langt tilsier en økt ressurs her. Den nye renholdsplanen for skolen er ikke ferdig. Den vil synliggjøre det totale behovet. 460 000,-

2.3.3. Helse og omsorg

Organisering, oppgaver og utfordringer

Helse- og omsorgsetaten

Etaten skal sikre trygge helse- og omsorgstjenester til alle som oppholder seg i Kvæningen kommune, i henhold til de rettslige rammene som regulerer kommunale helse- og omsorgstjenester. Spesielle utfordringer eller pålegg som må hensyntas de neste årene:

Kvæningen har en stadig aldrende befolkning, som man må kunne forvente vil ha et økt behov for helsetjenester i fremtiden. Helsetjenestene i kommunen er ikke dimensjonert økonomisk eller praktisk for dette, og rekrutteringssituasjonen vedrørende helsepersonell er svært vanskelig.

Det er vedtatt at hjemmetjenesten skal bygges opp og Gargo skal bygges ned. En målsetting som er en god plan, men det blir utfordrende å få til koordinerte overlappende prosesser for å gjennomføre dette. Det må gis økonomi til å bemanne hjemmetjenesten på nattetid slik at hjemmeboende ikke trenger å tilbys plass på Gargo i tilfeller med kun små funksjonstap. Kommunen tilbyr trygghetsalarmer som mottakerne betaler egenandel for der en del tjenestemottakerne er avhengig av pårørende og naboer for å bistå dersom det er behov for hjelp på natt. Dersom nytt helsehus ikke kommer før om mange år, bør det vurderes å bygge 6-8 omsorgsleiligheter tilpasset personer med funksjonsnedsettelse. Leieinntektene vil dekke store deler av kommunens utgifter og være langt billigere enn en sykehjemsplass.

Det er mange fritidsboliger i Kvæningen og tilreisende, spesielt sommersesongen. Flere reindriftutøvere har Kvæningen som sommerbosted, hvilket medfører økt press på det kommunale helseapparatet. Dette burde kommunen jobbe politisk mot å få en statlig overføring som vertskommune.

I TU gjenstår et stort stykke arbeid for å jobbe mot RO rapporten. Kommunen ikke er i stand til å levere de tjenestene som er gitt beboerne i form av vedtak. Der er noen vedtak som kan reduseres noe, men samtidig kommer flere krav på bemanning bla. i forbindelse med bruk av tvang og makt. I disse sakene er det ikke mulig å få dispensasjon til redusert bemanning. Kommunen har tjenestemottakere som vil kreve langt mere og omfattende tjenester i årene som kommer.

Kommuneoverlegen går av med pensjon sommeren 2021, og har vært nødt til å samle opp permisjon, ferie og avspasering. Dette vil medføre en ekstra kostnad på 9 måneder overlegelønn i 2021. Kommunen er ikke tildelt ny turnuslege fra mars 2021. En lege tar ut i Nord-Norges permisjon. Dette vil medføre en stor utfordring for å sikre drift av legevakt, og vi vil måtte påregne kostnader i denne forbindelse.

Langturnus på TU: Med å organisere de ansatte i egne vaktlag vil vi jobbe med forbedring av tjenestetilbud, redusere sykefraværet, bedre arbeidsmiljøet, få rekruttert høgskolepersonell og få kontroll over forbruket. Den foreslåtte turnusen skal ikke være dyrere enn dagens forbruk, med mindre vi får vakante stillinger som vi ikke klarer å fylle opp. Videre vil det være hensiktsmessig å la et eksternt firma gjennomgå vedtakene på TU. Merkostnad vi bli dekket opp med større refusjon for resurskrevende brukere.

Rekruttering sykepleiere på Gargo: Det har over år vært søkt etter sykepleiere uten resultater. Etter å ha lyst ut sykepleiestillinger med mulighet for langturnus på Gargo (med forbehold om godkjenning) har det kommet inn en rekke søknader. Det viser seg at denne type turnus er attraktiv. I dag har kommunen sykepleiere fra byrå som koster langt mer enn sykepleier i 100 % stilling. Det re viss utfordringer med å få på plass langturnus så i første omgang jobber for rekruttering av sykepleiere til ordinær 3 delt turnus der vi har noen på plass. Innleie av sykepleiere fra byrå er ikke tatt med i budsjettet. Det er utfordrende i hele Norge å rekruttere sykepleiere, det er derfor usikkert om vi lykkes med rekrutteringen. Med vakanse må vi belage oss på fortsatt drift med hjelp fra byrå.

I hjemmetjenesten er det mulig å prøve ut hvilende hjemmevakt som rykker ut på trykghetsalårmer. Denne ordningen vil være lagt billigere enn aktiv våken nattevakt. Dette vil mest sannsynlig være tilstrekkelig i en periode, muligens 1-2 år før behovet for aktiv nattevakt melder seg. Videre vil det medføre økte kostnader med oppstart og drift av dagsenter for demente.

Dagsenter for demente kommer i drift i løpet av 2020. Saksbehandlerstillingen blir i førsteomgang 20 %, men når sykepleiesituasjonen er stabil, vil avdelingssykepleier på Gargo ha 15 % stilling saksbehandler.

Avdeling ergoterapi

Avdelingen har 1 ergoterapeut i 100% stilling. Oppgavene er helsefremmende og forebyggende arbeid for kommunens innbyggere, ofte etter sykdom, skade eller funksjonsfall. Tjenesten innebærer tiltak for opptrening, forebyggende arbeid eller kompensere tiltak som hjelpemidler og tilrettelegging. Formålet med ergoterapitjenesten er å øke innbyggerens selvstendighet og mulighet for å bo lenger hjemme, herunder å formidle hjelpemiddel fra korttidslager, kartlegge, søke og følge opp hjelpemidler gjennom folketrygden, syn og hørselskontakt, hverdagsrehabilitering, håndtrening, boligtilpassing og tilrettelegging, velferdsteknologi, samt å være koordinator for demensteamet og leder for koordinerende enhet.

Økende antall eldre, og begrenset omsorgsboliger og institusjonsplasser tilsier at helsehjelpen i stor grad må gis i brukerens egenbolig. Det vil trolig resultere i et økt behov for f.eks. hverdagsrehabilitering for å gjenvinne funksjon, forebyggende tiltak gjennom frisklivssentralen som er med på å opprettholde funksjon hos kommunens innbyggere, samt hjelpemidler og tilrettelegging av bolig for å kompensere for varig funksjonsfall. Det er lite handlingsrom i budsjettet til enheten pga at den kun består av 1 ansatt.

Avdeling rus og psykisk helse

Avdelingen har 3 ansatte og 2,75 årsverk. Tjenesten er lovpålagt jf. helse- og omsorgstjenestelovens § 1-1, § 3-1, §3-2, samt tjenestebeskrivelsen for rus- og psykisk helse i Kvæningen kommune. Tjenestens viktigste oppgaver er å gjennomføre individuelle samtaler og veiledning, miljøterapeutisk arbeid i hjemmet, å hjelpe til å mestre og strukturere hverdagen, å hjelpe til å koordinere nødvendige tiltak og tjenester, samt bistand til utarbeidelse av individuell plan og eventuell kriseplan.

Den skal også bidra og oppfordre til tverrfaglig samarbeid, med regelmessige samarbeidsmøter der det er nødvendig. Spesielle tiltak innen avdelingen er forebyggende arbeid som info eller "undervisning" til andre etater, som f.eks. skole, og lavterskeltilbud "Møteplassen" som er åpent mandager og torsdager. Tjenesten skal bygge på respekt, trygghet og kontinuitet. Målet med tjenesten er at pasientene skal kunne mestre sitt eget liv og beholde/ øke sin livskvalitet, med eller uten helseplager.

Verdens helseorganisasjon forventer at psykiske lidelser vil være den viktigste årsaken til sykdomsbelastning i vestlige land i 2020. Det er derfor all grunn til å tro at behovet for tjenester vil være økende i kommende budsjettperiode. Det foreligger klare forventninger fra statlig hold at kommunene samarbeider med spesialisthelsetjenesten om drift av tverrfaglige, tverretatlige samhandlingsteam for langvarige psykisk syke, gjerne i kombinasjon med ruslidelser. Dette har kommunen fått dedikerte midler til, men det er en utfordring å finne fram til en hensiktsmessig driftsmodell som tilfredsstiller faglige krav samtidig som utgiftene holdes nede. Enheten ser også et behov for tjenestetilbud på ettermiddag og helg. Enheten rammes ikke negativt av budsjettforslaget. Det er lite handlingsrom i budsjettet til enheten, og det er ikke foreslåtte tiltak.

Tjenesten for utviklingshemmede (TU)

TU har 21 ansatte (skal etter turnus være 29 fordelt på 17.85 %, 9 vakanser i turnus). Tjenesten er lovpålagt jf. helse- og omsorgstjenesteloven. TU gir helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming i hovedsak i brukernes hjem. Den tjenesten som er mest omfattende er personlig assistanse i form av ADL-trening/praktisk bistand til beboere på Furutoppen. Andre helse- og omsorgstjenester som ytes er dagtilbud, omsorgsbolig, individuell plan, omsorgslønn, avlastning, støttekontakt, hjemmehjelp samt helsetjenester i hjemmet.

TU har utfordringer tilknyttet vakanser, mange deltidsstillinger, arbeidsmiljø og avvik på drift av tjenesten i forhold til lovens krav. Disse avvik er brudd på arbeidstidsbestemmelsene med utstrakt bruk av overtid, herunder også planlagt overtid. Det er også innvilgede vedtak om tjenester som ikke blir gitt, og bemanningsplan, turnus og budsjett er ikke dimensjonert for å levere tjenestene i henhold til vedtakene.

Det leies inn eksternt firma for vedtaksgjennomgang. Det lages også bemanningsplan og turnus i henhold til vedtakene etter de reguleringer som blir foretatt.

Det jobbes med etablering av langturnus der de ansatte deles inn i 4 separate vaktlag. Hvert av vaktlagene (teamene) bemannes med minimum 1 høgskoleutdannet som er vaktansvarlig og teamleder, og som har det overordnede faglige ansvaret. Det vil heve kvaliteten på tjenestene, tilfredsstille bemanningskrav i forhold til tvangsvedtak, bidra positivt arbeidsmiljøet. Avtale med fagforeningene vurderes å lukke avvik. Den vil også redusere belastningen på de ansatte, da det legges inn lange arbeidsfrie perioder i turnusen. Eventuelle avvik på iverksetting av vedtak om tjenester må kommunen rette opp i etter vedtaksgjennomgangen med eksterne. Enheten rammes ikke negativt av budsjettforslaget. Det er lite handlingsrom i budsjettet til enheten, og det er ikke foreslåtte tiltak.

Fysioterapi og Friskliv

I denne avdelingen er det 2 personer i 100% stillinger kommunal fysio (av dette går ca 100% stilling til frisklivssentralen) og 1 person med 75% kommunalt driftstilskudd.

Fysioterapeutene ved avdelingen undersøker, tester, følger opp med behandling og treningsveiledning, underviser og holder kurs, driver med rehabilitering, habilitering og forebyggende trening. De deltar på tverrfaglige møter både på pasientnivå og systemnivå, og er medlemmer i forskjellige team og råd. Tilbudene gis til hele befolkningen i alle aldre, på institutt, i hjemmet til pasienten, på sykestua, på sykehjem, På Furutoppen, på skolen og i barnehager, ute og inne i treningslokaler.

Enheten har også ansvaret for driften av Frisklivssentralen og holder instruktører til trening, samtaler og annen oppfølging, både dagtid og kveldstid. Dette utgjør ca 100 % stilling kommunefysioterapeut. Enheten rammes ikke negativt av budsjettforslaget. Det er lite handlingsrom i budsjettet til enheten, og det er ikke foreslåtte tiltak. Det er ikke meldt noe særskilte utfordringer i avdelingen.

Legesenter

Legesenter har årsverk 3 legehjemler i 100% stillinger, 1 lege i spesialisering 100% og 2,5 stillinger merkantilt personell.

Viktigste oppgave er ivaretagelse av innbyggernes helse. Kommuneoverlege har ansvar for helsen i hele kommunen, blant annet tilsynsmyndighet, smittevernoverlege, tilsynslege Gargo, kommunens hovedlaboratorie, medisinsalg, i tillegg til mange andre helsetjenester for befolkningen i kommunen.

Legekantoret får store utgifter på legesiden i 2021. Kommuneoverlege går av i juni. Legekantoret har ikke fått tildelt ny turnus f.o.m. 1. mars 2021, og 1 lege avvikler Nord-Norgespermisjon/sykehusåret i spesialiseringen i 2021. Det er derfor behov for én 100% legestilling vikariat og én 100 % kommuneoverlegestilling.

Legekantorets lokaler er svært nedslitte og passer dårlig inn i dagens standard. På tross av oppussing av legekantorene, ble ikke veggene mellom kantorene noe tettere. Dette kan gå ut over pasientsikkerheten. På lab er det svært vanskelig å få inn rullestol. Vi har pasienttoalett i korridor, der andre pasienter kan se inn hvis vi har tvunget urinprøve og helsepersonell må være til stede.

Legekantoret la i fjor inn et ønske om å få bygget et avlukke ved luka. Grunnen til det er at det er svært ubekvemt for pasientene, og for oss, da vi ikke kan be om alle opplysninger vi trenger siden alle på venteværelset vil høre hva vi spør om og hva pasienten svarer.

Vi har store utgifter og mye merarbeid på grunn av covid-19. Innkjøp av smittevernutstyr blir som regel bestilt inn for seg, og videresendt til «Koronakontoen», men en del kommer også på vårt eget budsjett, da det kan være vanskelig å skille hva som er vanlig forbruk og hvor mye som er ekstra forbruksmateriell. Den merkantile ressursen har ekstra rengjøring daglig, med mye smitterehold mellom hver pasient, og på slutten av dagen. Det er også kjøpt inn mye nytt engangsutstyr, i stedet for flerbruksutstyr til sterilisering. Mye merarbeid med Covid-19-testing for både leger og merkantilt personell. Tidspresset er blitt generelt betydelig større siden mars 2020. Enheten rammes ikke negativt av budsjettforslaget. Det er lite handlingsrom i budsjettet til enheten, og det er ikke foreslåtte tiltak.

Gargo sykestue og sykehjem

Antall årsverk:

pleien	26,8 (ansatte 44)
vaskeri	1
kjøkken	2,95
merkantilt	2
enhetsleder	1

Opgavene er blant annet legevakt mellom kl. 15.00–08.00, sykestue funksjon, lang- og korttidsplasser, avlastning, rehabilitering og opptrening og avrusning. I tillegg er det natttilsyn for hjemmetjenesten på Lukas, eldreboligen og hybelhuset. Det finnes også lager for smittevernutstyr for helse-enheter i Kvænanen kommune. Andre oppgaver er forkontor/lønningskontor, vederlagsberegning, utfakturering inklusive støttefunksjon for økonomi avdelingen ved fravær. Det driftes også vaskeri for flere enheter, samt kjøkken.

Tjenesten har store utfordringer grunnet manglende tilgang til egnet personale. Det er mange vakante sykepleier- og helsefagarbeider stillinger, og enheten er helt avhengige av eksterne byrå-vikarer. Tjenestetilbudet er svært ofte avhengige av at pensjonister stiller opp.

Bygningsmassen er svært gammel, og manglende budsjett for adekvat vedlikehold har satt sine spor. Utformingen og avdelingenes plassering umuliggjør en mer økonomisk og tidsrett drift. Det jobbes for å rekruttere kompetent personell, som vil sikre forsvarlig drift. Enheten rammes ikke negativt av budsjettforslaget. Det er lite handlingsrom i budsjettet til enheten, og det er ikke foreslåtte tiltak.

Hjemmetjenesten

	Årsverk	Ansatte
hjemmesykepleien	9,54	13
leder	1	1
hjemmehjelp	2,5	3
dagsenter	0,8	2

Opgavene er å yte sykepleie i hjemmet (stell, tilsyn, legemiddeladministrering og veiledning/tilrettelegging/opplæring, hverdagsrehabilitering, ernæringsoppfølging, sårstell, prøvetaking). Hjemmehjelp jobber med rengjøring av bolig, matombringing, handling, hjelp med personlig hygiene.

Dagaktivitetstilbud for demente omfatter aktiviteter som skal bidra til økt trivsel og meningsfull hverdag for personer for demens, medvirke at de som ønsker det kan bo hjemme så lenge som mulig, samt bidra til avlastning for pårørende.

Hjemmetjenesten tildeler også støttekontakt, omsorgslønn, velferdsteknologi og omsorgsboliger.

Hjemmetjenesten har i dag ingen nattjeneste. Dette medfører at personer som har behov for nattilsyn må tilbys sykehjems plass. Unntaket er brukere som bor i omsorgsboliger på Gargo-flata. Her er det Gargo sykehjem som utfører nattilsyn samt alarmhåndtering.

Helse- og omsorgstjenestelovens § 3-1 sier at kommunen skal sørge for at personer som oppholder seg i kommunen tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester. For å oppfylle ansvaret i § 3-1 skal kommunen tilby helsetjenester i hjemmet. Dersom dette innefatter tilsyn på natt, og det ikke er ønskelig med opphold på Gargo sykehjem- og sykestue, betyr det at kommunen må tilby hjemmesykepleie på natt i hjemmet.

Innføring av planlagt velferdsteknologi (fallalarm, dørsensor, digitale tilsyn og GPS) vil medføre at vi har behov for noen som responderer på alarmhåndtering på natt. Det må tas en avgjørelse om hvem som skal stå ansvarlig for dette: Hjemmetjenesten, Gargo sykehjem eller pårørende.

Det etableres nå et dagsenter for demente som et ny etablert tjenestetilbud. Det er ikke lagt inn midler i budsjett til drift. Det er nødvendig å jobbe for en løsning vedrørende bemanning på natt, dersom innbyggerne skal få bo hjemme så lenge som mulig. Enheten rammes ikke negativt av budsjettforslaget. Det er lite handlingsrom i budsjettet til enheten, og det er ikke foreslåtte tiltak.

Helsestasjon- og skolehelsetjenesten

	Årsverk	Ansatte
Helsesykepleier	100 %	1 (konstituert)
Barne- og ungdomsarbeider	20 %	1

Tjenestens oppgave er helsefremmende og forebyggende arbeid for barn og unge 0-20 år, gravide og foresatte. Denne er en lovpålagt tjeneste som skal ivareta fysisk og psykisk helse, helseundersøkelser, vaksinerings, oppsøkende virksomhet, helseopplysning og veiledning er sentrale oppgaver. Den bidrar i kommunens folkehelsearbeid og smittevernarbeid.

Tidlig utskriving fra føde/barsel stiller høyere krav til kompetanse i kommunen. Med store avstander innad i kommunen og kun en helsesykepleier er det ikke gitt at vi klarer hjemmebesøk innen 10 dager etter fødsel. Det er sjelden jordmor klarer hjemmebesøk mellom 1-3 dager etter fødsel og det gjør det enda mer sårbart og nødvendig at vi klarer å følge opp barselfamilien på en god måte. Flere faglige krav fordrer at tjenesten er oppdatert og det brukes mer tid til blant annet dokumentasjon og tverrfaglig samarbeid. Tjenesten henger etter når det gjelder å få på plass elektroniske journaler. Vi mangler i dag et tilbud om helsestasjon for ungdom, som er en lovpålagt tjeneste. Dette er et minimumsbudsjett med lite å gå på. Størsteparten går til lønnstilling. Per dagsdato er det tvilsomt at nabokommunene tilbyr interkommunalt samarbeid om helsestasjon- og skolehelsetjenesten. Dette vil antagelig koste dyrt og gi et betydelig redusert tilbud til kommunens brukere av tjenesten. Jordmortjenesten, som vi har interkommunalt samarbeid med har en høy pris og et minimalt tilbud til gravide i kommunen. Det er lite handlingsrom i budsjettet til enheten, og det de forslagene til reduksjon vil medføre et redusert tilbud til barn og unge, og til forebyggende arbeid.

Kommentarer til prioriterte tiltak i driftsbudsjettet

Ekstra uttak NN-permisjon for legene

Alle legene har i sin arbeidsavtale ordning med de gamle Nord-Norgereglene om at man opparbeider 4 måneders permisjon med lønn etter 3 år i stillingen. I 2021 tar en av legene ut sin permisjon på 4 måneder. Kommuneoverlegen sier opp sin stilling og blir pensjonist. Han har ikke kunnet avvike permisjon de siste årene og det har hopet seg opp med 9 måneders ubrukt permisjon som nå må avvikles.

Ikke mulig med salg av pasientplasser på Gargo med redusert drift

Vi har i flere år forsøkt å få en inntekt ved salg av sykehjems plasser til andre kommuner. Dette har vi ikke klart å få til å fungere – det er rett og slett ikke marked for dette. Vi har inntil budsjettet for 2020 latt det stå igjen et restbeløp til dette, men for 2021 tar vi dette ned til null. Vi skal budsjettere med realistiske inntekter og vi må innse at dette ikke er realistisk.

Effekt av velferdsteknologi og hverdagsrehabilitering

Når vi får tatt i bruk velferdsteknologi og hverdagsrehabilitering vil dette gi effekt ved at flere kan bo hjemme lengre. Dette må dog suppleres med nattevakt i hjemmesykepleien for å få full effekt.

Redusert behov for vertsfamilie og avlastning

Beløpet er hovedsakelig satt av til vertsfamilie til elever på videregående skole og det er ingen av våre brukere som bruker dette nå. Av de som nå bor i kommunen kommer det heller ingen de nærmeste årene. Avlastning kan reduseres litt grunnet mindre behov.

Redusert sykelønnsrefusjon Gargo sykehjem

For noen år siden ble det budsjettet med en relativt høy sykelønnsrefusjon fordi man visste at sykefraværet kom til å ligge på et merkbart nivå. Dette ble gjort for å få et realistisk budsjett, men et avgjørende element er da å ha en motpost med vikarutgifter som er større. I ettertid har det blitt kuttet kun i motposten, men ikke i inntekten og det har oppstått en skjevhet. Dette retter vi nå opp for at budsjettet skal bli mer realistisk.

Økt kostnad drift krisesenter for Tromsø og omegn hvor vi er deltaker

Prisen har blitt indeksregulert opp gjennom årene uten at vi har gjort det samme. Derfor må vi nå gjøre en større korrigerings for å komme opp på faktisk kostnad. Endringen skyldes ingen andre forhold i avtalen.

Økt kostnad jordmortjeneste samarbeid med Nordreisa

Prisen har blitt indeksregulert opp gjennom årene uten at vi har gjort det samme. Derfor må vi nå gjøre en større korrigerings for å komme opp på faktisk kostnad. Endringen skyldes ingen andre forhold i avtalen. Det er prosess på gang med å se på denne avtalen.

Økte egenbetalinger ergoterapi

Ta i bruk mulighetene for inntekter, egenandeler til trygghetsalarmene og håndtrening.

Økte kostnader sosialbudsjettet

Økningen skyldes i hovedsak innkortingene i AAP-ordningen (arbeidsavklaringspenger). Da denne ble redusert fra 4 til 3 år fører dette til at flere havner på kommunal sosialhjelp istedenfor statlig AAP.

Ergoterapi - innsparing i postene for utstyr og inventar

Det er i 2018 og 2019 ikke brukt budsjetterte midler fra postene utstyr og utstyr og inventar. Potensiale til innsparing er 25.000. Konsekvens er potensielt merforbruk når det blir nødvendig å investere i nytt kontorutstyr, utstyr til rehabilitering / håndtrening eller ved behov for nytt utstyr ved lokalt hjelpemiddellager. En enkel rullestol, kjøpt fra forhandler koster f.eks. 14 776 kr.

Stilling i forbindelse med FACT

Kommunen har mottatt midler til FACT arbeid, og disse midlene kan brukes til lønn. Så fremt det ikke ender opp med at kommunen må dekke interkommunale utgifter tilknyttet FACT så vil tiltaket få begrensede konsekvenser for etaten.

[Kommentarer til prioriterte tiltak i driftsbudsjettet](#)

Reduksjon merkantil personell på Gargo

Per dagsdato er det høyt arbeidspress på de merkantile og enhetsleder på Gargo, spesielt grunnet covid-19 og de ekstra arbeidsoppgavene dette medfører. Det er skissert at det med innføring av dataverktøy kan effektiviseres her, men denne delen er utenfor etatsleders kompetanseområde, her må andre uttale seg.

Reduksjon av saksbehandlerstilling

Det må satses på kompetanseheving i forhold til saksbehandling i kommunen. Hvorvidt det er realistisk at etaten skal klare saksbehandlinga innenfor mindre enn 50 % er usikkert. Her må i så tilfellet etatsleder være beredt til å bistå for å sikre at frister overholdes.

Reduksjon legestillinger

Konsekvensen vil være at kommunen får utfordringer med rekruttering, og at kommunen ikke blir i stand til å drifte legevakt. Vi vil da måtte kjøpe legevaktstjenester fra nabokommune. Samme konsekvens dersom vi velger å la legestilling stå vakant i 6 måneder.

Kutt i helsestasjon

Konsekvens av kutt av 20% stilling barne- og ungdomsarbeider helsestasjon- og skolehelsetjenesten. Det kan bli potensielt flere barn- og unge med stress, angst og psykososiale plager. Kan bli omfattende hvis plagene ikke blir oppdaget tidlig og det ikke blir satt inn tiltak. Barne- og ungdomsarbeider bruker tiden til å veilede elever og lærere særlig når det gjelder utfordringer knyttet til adferd og det psykososiale miljøet. Dette er satt i system via faste tverrfaglige samarbeidsmøter med skolen. Utfordring for tjenesten og kommunen å fange opp trender og "hva som rører seg" blant de unge. Minimalt med ressurser gjør tjenesten mindre tilgjengelig med tanke på at helsesykepleier skal serve hele tjenesten alene. Tilbud om helsestasjon for ungdom utgår, da helsesykepleier ikke har mulighet til å være til stede etter skoletid. En lovpålagt tjeneste.

Kutt TU

Det driftes i dag med lovbrudd på TU, og særlige reduksjoner i vedtak er ikke realistiske etter etatsleders vurderinger. Det er hensiktsmessig å leie inn eksterne for å gjøre revisjon av vedtakene. Skrive nye vedtak, lage bemanningsplan.

2.3.4. Sentraladministrasjon (Stab / Støttefunksjoner)

Kommunedirektørens kontor

Beskrivelse av enhetens ansvar og hovedoppgaver: Ledelse, administrasjon og styring av hele kommuneorganisasjonen. De sentrale funksjonene innen personal- og organisasjonsarbeid. Innbefatter bl.a. ansvaret for internkontroll, arbeidsmiljø, kvalitetsutvikling og avvikshåndtering. Ingen særlige utfordringer eller pålegg som må hensyntas de neste årene eller tiltak endring, engangs eller fast.

Servicekontoret

Enhetens hovedoppgave er generell service og informasjonsarbeid, blant annet kommunens hjemmesider og Facebook-side. I tillegg utføres det saksbehandling, kommunens faglige ekspertise på saksbehandlingssystem og spørsmål om saksbehandling. Enheten har ansvaret for kommunens arkiv, finne saker i arkivet for publikum som ønsker dette samt post og varehåndtering inn og ut av kommunen. Den fungerer også som politisk sekretariat ved å sende dokumenter til/fra politiske møter. Det betjenes innbyggere med både inn- og utgående korrespondanse pr brev, e-post og telefoner.

Spesielle utfordringer eller pålegg som må hensyntas de neste årene eller tiltak endring, engangs eller fast: Ingen særlige.

Økonomikontoret

Enheten utbetaler lønn og oppgjør for kjøp og leie av varer og tjenester til kommunal tjenesteproduksjon. Den jobber systematisk med å forholde seg til de frister som til enhver tid gjelder for utbetalinger og sikrer korrekt oppgjør til rett tid. Andre oppgaver er å kreve inn oppgjør for kommunale egenandeler, husleie, oppgjør for salg av tjenester, kommunale eiendomsgebyrer, refusjoner og andre krav som kommunen rettmessig har krav på. Enheten skal ha gode rutiner med fakturering for å oppnå så god likviditet som mulig og ha ansvar for å følge opp at innbetalinger kommer i henhold til forfall, eventuelt iverksette de nødvendige tiltak slik at oppgjør kommer. I tillegg har den ansvar for rapporteringer av nødvendige opplysninger til andre myndigheter og terminvise rapporteringer til politiske utvalg.

Økonomikontoret er eiendomsskattekontor og har ansvar for å sørge for taksering og utskrivning av eiendomsskatt. Den behandler søknader om Husbankmidler, både startlån/formidlingslån og bostøtte.

Spesielle utfordringer eller pålegg som må hensyntas de neste årene: Det må følges opp endringer i satser, lover og regelverk som berører rutiner og økonomisystem fra Stortinget og regjering. Et viktig tiltak er å satse på y rekruttering der vi satser på å få økt kompetanse innen budsjettarbeid og økonomisk analyse.

IKT – lokalt

Grov beskrivelse av enhetens ansvar og hovedoppgaver: Ingen egen avdeling med ansatte. Ansvar 123 brukes i dag til utgifter for alle enhetene i Kvæningen kommune. Regnskapsprogrammer hos økonomiavdelingen, journalsystem for legekantor, løsninger i skole og barnehager, integrasjoner mellom helsesektor og økonomi, mm. Bruk av mobiler og en del utstyr tilknyttet slike løsninger. Utbygging av dekning for mobiler i bygg. Utbygging av trådløse nett i kommunen. Ansatte ble overført til IT samarbeidet "NorIKT" fra 01.01.2020.

Spesielle utfordringer eller pålegg som må hensyntas de neste årene: Få orden på plassering av utgifter, få til at alle enheter selv dekker dette, f. eks. CGM til legekantor. Kjøp av utstyr initiert av enheten skal betales av dem selv. Få bedre kontroll og oversikt med hvilke mobilnummer som brukes eller ikke på telefonregninger.

IKT – felles NorIKT

Grov beskrivelse av enhetens ansvar og hovedoppgaver: Eget ansvar 124 for interkommunale utgifter. Dette ansvar vil øke i 2020, fordi arbeidskraft kjøpes gjennom NorIKT. Øker tilsvarende som ansvar 123 minker, først og fremst på grunn av lønn. Denne endringen vil skje i 2020, og vil ligge på dette nivå fremover.

2.3.5. Oversikt over alle tiltak

Kommunedirektørens forslag til driftsbudsjett 2021-2024.

	2021	2022	2023	2024
--	------	------	------	------

Mer-/mindreforbruk konsekvensj. budsjett	-51 681	-51 681	-51 681	-51 681
Totale driftskostnader fra investeringsbudsjett	467 651	1 425 857	2 879 993	3 815 538
Valgte driftstiltak	-415 970	-1 374 176	-2 828 312	-3 763 857
Mer-/mindreforbruk budsjettversjon	0	0	0	0

Valgte tiltak

Totale driftskostnader fra investeringsbudsjett	467 651	1 425 857	2 879 993	3 815 538
--	----------------	------------------	------------------	------------------

<i>Kommunedirektørens forslag til investeringsbudsjett 2021 til 2024</i>	467 651	1 425 857	2 879 993	3 815 538
--	---------	-----------	-----------	-----------

POLITISK STYRINGSORG OG SENTRALADMINISTRASJON	2 708 298	4 156 403	4 017 512	4 431 610
<i>Anslag fra KLP på reduserte pensjonsutgifter</i>	-450 000	-450 000	-450 000	-450 000
<i>For lite budsjettetert til driftsavtaler edb-anlegg</i>	500 000	500 000	500 000	500 000
<i>Forventet pris- og lønnsvekst perioden 2022 til 2024</i>	0	1 364 091	2 257 165	2 906 921
<i>Medlemsskap i Digifin, utvikling av digitale tjenester for kommunen gjennom KS</i>	23 800	23 800	23 800	23 800
<i>Redusert utgift til driftstilskudd interkommunalt arkiv Troms IKS</i>	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
<i>Reserverte bevilgninger</i>	225 898	862 162	127 947	94 539
<i>Resultat av organisasjonsgjennomgang</i>	0	-450 000	-850 000	-950 000
<i>Resultat av årets lønnsforhandlinger</i>	1 995 250	1 995 250	1 995 250	1 995 250
<i>Utgifter til valg i 2021 og 2023</i>	102 250	0	102 250	0
<i>Økning politikergodtgjørelse</i>	25 000	25 000	25 000	25 000
<i>Økt kostnad forsikring personell</i>	75 000	75 000	75 000	75 000
<i>Økt kostnad støtte til andre trossamfunn</i>	21 100	21 100	21 100	21 100
<i>Årlige driftsutgifter nytt sak-arkivsystem ACOS Websak</i>	210 000	210 000	210 000	210 000

OPPVEKST OG KULTUR	-1 123 100	-1 550 600	-1 748 100	-1 773 100
<i>Bemanningsreduksjon Burfjord barnehage</i>	-460 000	-460 000	-460 000	-460 000
<i>For mye budsjettetert tilskudd til voksenopplæring</i>	200 000	200 000	200 000	200 000
<i>Forsinkelse vedtatt kutt skoledrift i 2020 må tas neste år</i>	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000
<i>Medlemskontingent Nord-Troms Friluftsråd</i>	31 000	31 000	31 000	31 000
<i>Prisøkning utgifter til skoleskyss</i>	90 900	90 900	90 900	90 900
<i>Pålagt telefonvakt på dagtid for lærere hvilket utløser telefongodtgjørelse</i>	50 000	50 000	50 000	50 000

<i>Redusert behov for stipendordning lærere etterutdanning kun 2 lærere pr år</i>	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
<i>Reduserte utgifter introduksjonstjenesten fra 2021 vedtatt i tidligere øk.plan</i>	-270 000	-270 000	-270 000	-270 000
<i>Ytterligere kutt i skoledrift fra 2021 vedtatt i tidligere øk.plan</i>	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
<i>Ytterligere reduksjon bemanning Kv. b & u skole</i>	0	-402 500	-575 000	-575 000
<i>Økning foreldrebetaling barnehage</i>	-50 000	-75 000	-100 000	-125 000
<i>Økt egenbetaling kulturskole og leie av instrumenter</i>	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
<i>Økt refusjon elever fra andre kommuner</i>	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000

HELSE OG OMSORG	1 800 000	1 018 000	17 500	-574 750
<i>Effekt av velferdsteknologi og hverdagsrehabilitering</i>	0	0	-1 000 500	-1 592 750
<i>Ekstra uttak NN-permisjon for legene</i>	1 150 000	0	0	0
<i>Ikke mulig med salg av pasientplasser på Gargo med redusert drift</i>	508 000	508 000	508 000	508 000
<i>Reduksjon 20 % stilling miljøarbeider</i>	-115 000	-115 000	-115 000	-115 000
<i>Redusert behov for vertsfamilie og avlastning</i>	-250 000	-250 000	-250 000	-250 000
<i>Redusert sykelønnsrefusjon Gargo sykehjem</i>	800 000	800 000	800 000	800 000
<i>Vakant stilling pleie Gargo 2021</i>	-368 000	0	0	0
<i>Økt kostnad drift krisesenter for Tromsø og omegn hvor vi er deltaker</i>	25 000	25 000	25 000	25 000
<i>Økt kostnad jordmortjeneste samarbeid med Nordreisa</i>	75 000	75 000	75 000	75 000
<i>Økt kostnad pga full drift av dagsenter fra 2021 etter prøveår 2020</i>	50 000	50 000	50 000	50 000
<i>Økte egenbetalinger ergoterapi</i>	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
<i>Økte kostnader sosialbudsjettet</i>	150 000	150 000	150 000	150 000
<i>40 % stilling finansiert med FACT-midler</i>	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000

NÆRING, UTVIKLING OG TEKNISK	375 000	375 000	375 000	375 000
<i>Båttransport-Forvaltning øyer og vegløse bygder</i>	<i>20 000</i>	<i>20 000</i>	<i>20 000</i>	<i>20 000</i>
<i>FDV-driftskostnader</i>	<i>25 000</i>	<i>25 000</i>	<i>25 000</i>	<i>25 000</i>
<i>Økning opplæring brannkorps</i>	<i>50 000</i>	<i>50 000</i>	<i>50 000</i>	<i>50 000</i>
<i>Økt kostnad kartlisens NUT</i>	<i>60 000</i>	<i>60 000</i>	<i>60 000</i>	<i>60 000</i>
<i>Økt kostnad vintervedlikehold kommunale småveier</i>	<i>220 000</i>	<i>220 000</i>	<i>220 000</i>	<i>220 000</i>

BYGG OG ANLEGG	43 832	43 832	43 832	43 832
<i>Salg av BUFFF (blåbygget)</i>	<i>-56 168</i>	<i>-56 168</i>	<i>-56 168</i>	<i>-56 168</i>
<i>Økt kostnad forsikringer</i>	<i>100 000</i>	<i>100 000</i>	<i>100 000</i>	<i>100 000</i>

FELLESOMRÅDE	-4 220 000	-5 416 811	-5 534 056	-6 266 449
<i>Oppgavekorrigert vekst av rammeoverføringer fra staten</i>	<i>-2 970 000</i>	<i>-2 970 000</i>	<i>-2 970 000</i>	<i>-2 970 000</i>
<i>Redusert inntekt fra salg av konsesjonskraft</i>	<i>1 350 000</i>	<i>1 350 000</i>	<i>1 350 000</i>	<i>1 350 000</i>
<i>Reduserte renteutgifter på grunn av rekordlav rente</i>	<i>-2 100 000</i>	<i>-2 100 000</i>	<i>-1 600 000</i>	<i>-1 600 000</i>
<i>Vekst i frie inntekter 2022 til 2024</i>	<i>0</i>	<i>-1 196 811</i>	<i>-1 814 056</i>	<i>-2 546 449</i>
<i>Økt eiendomsskatt nye master gjennom Kvæningen</i>	<i>-500 000</i>	<i>-500 000</i>	<i>-500 000</i>	<i>-500 000</i>

Tiltak som ikke er valgt i denne budsjettversjonen

OPPVEKST OG KULTUR	0	0	0	0
<i>Nedlegging av barnehageavdeling Badderen fra 01.08.2023</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>-575 000</i>	<i>-1 150 000</i>
<i>Økt utgift til PPT tjenestekjøp fra Alta</i>	<i>90 000</i>	<i>90 000</i>	<i>90 000</i>	<i>90 000</i>

HELSE OG OMSORG	0	0	0	0
<i>Reduksjon i refusjon fra staten ressurskrevende brukere</i>	<i>1 700 000</i>	<i>1 700 000</i>	<i>1 700 000</i>	<i>1 700 000</i>

Reduksjon merkantil Gargo	0	-494 500	-494 500	-494 500
Reduksjon saksbehandlerstilling helse	-115 000	-115 000	-115 000	-230 000
Redusert fra 4 til 3 legestillinger fra og med 2022	0	-575 000	-575 000	-575 000
Vakant legestilling halvt år i 2021	-575 000	0	0	0
Vedtatt i økonomiplan ytterligere kutt Gargo fra 2021	-1 025 000	-1 025 000	-1 025 000	-1 025 000
Vedtatt i økonomiplan ytterligere kutt TU fra 2021	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
Videreføring av midler til velferdsteknologiutvikling	0	0	0	0

NÆRING, UTVIKLING OG TEKNISK	0	0	0	0
Kostnader pc/nettbrett	20 000	15 000	15 000	15 000
Økning budsjett vintervedlikehold Spildra	138 000	138 000	138 000	138 000

BYGG OG ANLEGG	0	0	0	0
Aftenvakt idrettshall 50 % stilling	241 500	241 500	241 500	241 500
Redusert drift ved nedlegging barnehage Badderen	0	0	-69 000	-230 000
Økning personell driftsavdelingen. Kvæningen barne og ungdomsskole	494 500	494 500	494 500	494 500
Økt kostnad drift av nytt skolebygg, brannvarsling og vann- og avløpskostnader	87 000	87 000	87 000	87 000
Økt renhold nytt skolebygg	460 000	460 000	460 000	460 000

FELLESOMRÅDE	0	0	0	0
Redusert skatt- og rammeoverføring gjennom inntektssystemet	1 034 000	1 034 000	1 034 000	1 034 000
Renteøkning i økonomiplanen fra 2022	0	250 000	375 000	600 000

2.3.6. Generelle tiltak og kommunedirektørens verbalforslag

Kvæningen menighet har per nå følgende stillinger: 70 % kirkeverge + 15 % kirkegårdsarbeider, 50 % kirketjener og 70 % organist stilling som er vakant. Menigheten forvalter 3 kirker og 3 kirkegård. Det avholdes ca. 3 gudstjenester per måned og litt under 20 begravelser per år. Menigheten har kommet med et innspill om at dagens ressurser er ikke tilfredsstillende til å utføre menighetens lovpålagte oppgaver og at menighetens eiendom har stort etterslep i vedlikehold.

Kommunedirektør ber menighetsrådet i løpet av 1. halvåret 2021 om å lage en kort- og langsiktig plan på menighetens framtidige prioriteringer og ressursbehov, spesielt kirkebygg og kirkegård. Menigheten oppfordres til å hente bistand fra bispedømmet og kirkens arbeidsgiverorganisasjon. Samtidig foreslås det at menighetsrådet kartlegger muligheter å etablere interkommunalt samarbeid, spesielt i forhold til stillingsressurser. Kommuneadministrasjonen kan bistå i arbeidet.

2.4. INVESTERINGSPROGRAM 2021 – 2024

Investeringer vedtas i henhold til kommunestyrets vedtatte investeringsbudsjett 2021 / økonomiplan 2021-2024, med tilhørende budsjettskjema.

Lånerammen for ordinære investeringer ment som finansiering av nybygg/anskaffelser settes til kroner 13.220.000,- i 2021.

Lånerammen for videreutlån fra Husbanken settes til 10.000.000,- i 2021.

	2021	2022	2023	2024
Netto investering i konsekvensjustert budsjett	0	0	0	0
Sum finansieringsbehov nye tiltak	28 585 000	15 350 000	30 000 000	0
Sum fond	-990 000	-87 500	0	0
Sum overført fra drift	0	0	0	0
Sum lån	-13 220 000	-15 262 500	-30 000 000	0
Sum tilskudd	0	0	0	0
Sum annet	-14 375 000	0	0	0
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0
Sum renter og avdrag beregnet drift	467 651	1 425 857	2 879 993	3 815 538
Sum andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Netto driftskonsekvenser	467 651	1 425 857	2 879 993	3 815 538

Valgte tiltak

Videreførte tiltak fra siste økonomiplan	6 450 000	15 000 000	30 000 000	0
<i>AP/KB Forprosjekt bygg i helse og omsorg - oppfølging av eksternt utredning med 750 000 første år 2020</i>	5 000 000	15 000 000	30 000 000	0
<i>Renter og avdrag</i>	162 500	809 688	2 260 001	3 203 126
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	0	0	0	0

<i>Boligfelt Sætra syd. grunnlagsinvesteringer</i>	1 000 000	0	0	0
<i>Renter og avdrag</i>	32 500	64 438	63 688	62 938
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	0	0	0	0
GARDEROBE BRANNSTASJON Ren og skitten sone	200 000	0	0	0
<i>Renter og avdrag</i>	8 625	17 082	16 856	16 632
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	0	0	0	0
Renovering av utleieboliger v1	250 000	0	0	0
<i>Renter og avdrag</i>	14 375	28 469	28 094	27 719
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	0	0	0	0

Usorterte tiltak	22 135 000	350 000	0	0
<i>Ekstraordinær nedbetaling av gjeld pga tippemidler fra Fylkeskommunen</i>	14 375 000	0	0	0
<i>Renter og avdrag</i>	0	0	0	0
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	0	0	0	0
Grunnundesøkelser kommunale tiltak	400 000	200 000	0	0
<i>Renter og avdrag</i>	9 750	24 207	28 772	28 436
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	0	0	0	0
Hovedplan vann. Rullering med tiltaksdel	400 000	0	0	0
<i>Renter og avdrag</i>	23 000	45 550	44 950	44 350
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	0	0	0	0
Nytt sak-arkivsystem ACOS Websak	460 000	0	0	0
<i>Renter og avdrag</i>	19 838	39 287	38 769	38 252
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	0	0	0	0
Reguleringsplan boligfelt Omsnes	350 000	0	0	0
<i>Renter og avdrag</i>	15 094	29 892	29 498	29 105
<i>Andre driftskonsekvenser</i>	0	0	0	0

Reguleringsplan Burfjord sentrum/småbåthavn	150 000	150 000	0	0
Renter og avdrag	6 469	19 280	25 453	25 116
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Renovering svømmehall	2 500 000	0	0	0
Renter og avdrag	61 750	122 432	121 006	119 582
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Vannbehandlingsanlegg Kvænangsbotn	3 500 000	0	0	0
Renter og avdrag	113 750	225 532	222 906	220 282
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0

Tiltak som ikke er valgt i denne budsjettversjonen

Videreførte tiltak fra siste økonomiplan	0	0	0	0
ATV med utstyr for skogbrann/oppgradering av eldre og utrangert utstyr	250 000	0	0	0
Renter og avdrag	14 375	28 469	28 094	27 719
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Avhending av Ravelsnes kai Spildra - saneringskostnader 2020	0	0	450 000	0
Renter og avdrag	0	0	48 375	95 738
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Kjøp av ny steamkjele driftsavdelingen	0	250 000	0	0
Renter og avdrag	0	14 375	28 469	28 094
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Opprusting av informasjon/rasteplasser. Kommunal egenandel 2020	0	250 000	0	0
Renter og avdrag	0	26 875	53 188	52 438
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0

Parkering/Søppel/Toalett fasiliteter, Friluftsliv, utfartsårer og scooterløyper 2020	0	200 000	200 000	200 000
Renter og avdrag	0	8 625	25 707	42 563
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Renovering av teknisk rom- Fløy C-Gargo v1	200 000	0	0	0
Renter og avdrag	11 500	22 775	22 475	22 175
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Skifte av taktekke. Stormveien 22,24 og 26	0	250 000	0	0
Renter og avdrag	0	14 375	28 469	28 094
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Utbedring Burfjord industrikai 2020	0	5 000 000	5 000 000	0
Renter og avdrag	0	121 875	363 516	480 470
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0

Usorterte tiltak	0	0	0	0
Burfjord Industrikai	0	500 000	0	0
Renter og avdrag	0	12 188	24 164	23 883
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Reguleringsplan Labukta Industriområde	0	175 000	175 000	0
Renter og avdrag	0	7 546	22 491	29 694
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Sanering av Gargu 3	300 000	0	0	0
Renter og avdrag	17 250	34 163	33 713	33 263
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0
Vannbehandlingsanlegg Kjækan	0	3 500 000	0	0
Renter og avdrag	0	113 750	225 532	222 906
Andre driftskonsekvenser	0	0	0	0

2.4.1. Kommentarer til prioriterte investeringer

AP/KB Forprosjekt bygg i helse og omsorg - oppfølging av ekstern utredning med 750 000 første år 2020

Dette er midler avsatt til investering i nytt helsebygg. Konseptvalg vil her bli lagt fram for politisk behandling i desember 2020.

Boligfelt Sætra syd. Grunnlagsinvesteringer

Sætra sør er regulert til boligformål, og det foreligger en reguleringsplan. Denne må justeres, slik at plasseringer av infrastruktur er på plass før utbygging Videre må det tas høyde for å få satt av midler til opparbeidelse av feltet med framføring av vann, avløp, strøm, veilys, mm.

Garderobe brannstasjon - ren og skitten sone

Det er i dag ikke ren og skitten sone for ansatte i brannkorpset. Dette er et arbeidsmiljøkrav som må oppfylles.

Renovering av utleieboliger

Gjelder påkrevd renovering av utleieboliger. Bakgrunnen er tilstandsvurderingsrapport og driftsavdelingens egne prioriteringer

Grunnundersøkelser kommunale tiltak

En felles pott for grunnundersøkelser for eventuelle kommunale prosjekter. Nytt helsebygg, reguleringsplan Omsnes, Labukta industriområde, småbåthavn i Burfjord.

Hovedplan vann - rullering med tiltaksdel

Tiltak i planen fra 2009 – 2018 er ikke fullført som skissert, og må derfor tas opp til ny prioritering ved rullering av plan for perioden 2020 – 2030. Vi ser for oss innleid bistand her. Dette er omfattende, og valg som fattes vil ha betydning for utviklingen rundt om i kommunen. Tiltak vil være nødvendig og det vil gi økte gebyrer, slik at det må fattes gode beslutninger hva tiltak angår.

Reguleringsplan boligfelt Omsnes

Ligger inne i arealplanen. Mulighet for framskaffelse av attraktive tomter i rimelig nærhet til sentrum i Burfjord. Skape bolyst og utvikling. Private grunneiere.

Reguleringsplan Burfjord sentrum/småbåthavn

En revidering av reguleringsplan (1985) må være på plass før en eventuell småbåthavn kan realiseres. Alternativt en egen reguleringsplan for småbåthavn

Renovering svømmehall

Utbedring av eksisterende basseng, driftsutstyr og anlegg. Ikke tatt høyde for dette i prosjektet for nytt skolebygg. Laget egen sak på dette, til politisk behandling.

2.4.2. Kommentarer til uprioriterte investeringer

ATV med utstyr for skogbrann/oppgradering av eldre og utrangert utstyr

I dag har vi ikke en ATV for bruk ved skogbrann. Utskifting av gammelt og utrangert utstyr.

Avhending av Ravelsnes kai Spildra – saneringskostnader

Vedtak om avhending – behandlet av Kvæningen kommunestyret i 19.12.2016. Berørte parter har vært involvert (grunneiere og grendelag), samt at Teknisk utvalg 06.04.2017 har hatt dette til gjennomgang. Ingen har meldt interesse for å overta kaia. Referansetall fra prosjektet i Seglvik (2012) ved fjerning av gammel kai etter brann. Med bakgrunn i dette estimeres det en kostnad

Kjøp av ny steamkjele driftsavdelingen

Den vi har er gammel og utrangert. Tidligere blitt reparert flere ganger.

Opprusting av informasjon/rasteplasser. Kommunal egenandel

Tiltaket ligger inne i kommunedelplan for idrett, friluftsliv og kultur

Dette gjelder langs E6. Avsatt parkeringsformål i arealplanen. Dette vil kunne gjennomføres med en kommunal egenandel og ekstern midler

Parkering/Søppel/Toalett fasiliteter, Friluftsliv, utfartsårer og scooterløyper 2020

Tiltaket ligger inne i kommunedelplan for idrett, friluftsliv og kultur

Dette gjelder ved populære utfartsområder. Dette kan gjennomføres med en kommunal egenandel og ekstern midler

Renovering av teknisk rom, Fløy C - Gargo

Blant annet med nødvendig utskifting av utstyr og varmtvannsbereder

Skifte av taktekke. Stormoveien 22, 24 og 26

Bakgrunn i vedlikeholdsrapport og driftsavdelingens egne vurderinger. Taktekket har overskredet anbefalt levetid.

Utbedring Burfjord industrikai

Utbedring og spunting vest for fiskemottaket. Viktig for å hindre pågående utvasking. Utvaskingen skjer kontinuerlig og en utbedring her blir stadig mer nødvendig.

Burfjord Industrikai

Nødvendig utbedring av eksisterende fenderverk. Viktig for å kunne bruke kaia

Reguleringsplan Labukta Industriområde

Det er avsatt et område for industri i arealplanen for Labukta området. Privat grunneier. Området må reguleres før en eventuell realisering av prosjektet

Sanering av Gárgu 3

Gjelder sanering av boligen, som kommunen kjøpte. Boligen er bestemt revet.

Vannbehandlingsanlegg Kjækan

Nytt vannbehandlingsanlegg i Kvænangsbotn. Økende problemer med forekomster av miljøbakterier. Ofte kokevarsel. Ligger inne i tiltaksdelen i hovedplan for vann

Vannbehandlingsanlegg Kvænangsbotn

Nytt vannbehandlingsanlegg i Kvænangsbotn. Økende problemer med forekomster av miljøbakterier. Ofte kokevarsel. Ligger inne i tiltaksdelen i hovedplan for vann.

2.4.3. Finansiering av investeringer 2021 – 2024

Kommunedirektørens forslag til investeringsbudsjett 2021-2024

Beskrivelse	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Kvæningen						
Investeringer i varige driftsmidler	99 883 694	2 900 000	14 210 000	15 350 000	30 000 000	0
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	517 468	500 000	525 000	525 000	525 000	525 000
Utlån av egne midler	4 778 871	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
Avdrag på lån	4 122 087	18 375 000	18 375 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
SUM INVESTERINGSUTGIFTER	109 302 120	31 775 000	43 110 000	30 875 000	45 525 000	15 525 000
Kompensasjon for merverdiavgift	-19 735 744	0	0	0	0	0
Tilskudd fra andre	-359 300	-14 375 000	-14 375 000	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-4 858 366	-3 500 000	-3 500 000	-5 000 000	-5 000 000	-5 000 000
Bruk av lån	-95 722 109	-12 000 000	-23 220 000	-25 262 500	-40 000 000	-10 000 000
SUM INVESTERINGSINNTEKTER		-29 875 000	-41 095 000	-30 262 500	-45 000 000	-15 000 000
Overføring fra drift	-517 468	-500 000	-525 000	-525 000	-525 000	-525 000
Netto avs. til eller bruk av bundne invest.fond	-3 428 159	-1 200 000	-500 000	0	0	0
Netto avs. til eller bruk av ubundet invest.fond	736 279	-200 000	-990 000	-87 500	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	15 182 746	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-600 000	-1 900 000	-2 015 000	-87 500	0	0

Beskrivelse	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Fremført til inndekning i senere år udekket beløp	0	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt investering B

<i>Bevilgningsoversikt per rammeområde - investering</i>						
Bevilgningsoversikt per rammeområde - investering	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Garderobe brannstasjon ren og skitten sone	0	0	200 000	0	0	0
Hovedplan vann. Rullering med tiltaksdel	0	0	400 000	0	0	0
Nytt sak-arkivsystem ACOS Websak	0	0	460 000	0	0	0
Reguleringsplan boligfelt Omsnes	0	0	350 000	0	0	0
Renovering svømmehall	0	0	2 500 000	0	0	0
Vannbehandlingsanlegg Kvængsbøtn	0	0	3 500 000	0	0	0
Boligfelt sætra syd. Grunnlagsinvesteringer	0	0	1 000 000	0	0	0
Grunnundersøkelser kommunale tiltak	0	0	400 000	200 000	0	0
Reguleringsplan Burfjord sentrum/småbåthavn	0	0	150 000	150 000	0	0
Renovering av utleieboliger	0	200 000	250 000	0	0	0
AP/KB Forprosjekt bygg i helse og omsorg - oppfølging av ekstern utredning med 750 000 første år	0	750 000	5 000 000	15 000 000	30 000 000	0
Renovering av C og D-fløy på Gargo Sykehjem inkl. teknisk rom	0	400 000	0	0	0	0
Rådhuset. Renovering av utvendig fasade	0	150 000	0	0	0	0
Støydemping i Burfjord Barnehage	0	100 000	0	0	0	0
Utskifting av brannsentral på Rådhuset	0	150 000	0	0	0	0
AP/KB Molo Seglvik 900 000 finansiert med 200 000 fra disp. fond og 700 000 fra bundet fond	0	900 000	0	0	0	0
Ombygging av hybelhuset ifbm etablering av dagsenter	0	250 000	0	0	0	0
Ny bil interkommunal brannberedskap	276 684	0			0	0
Ny bil interkommunal feiervesen	270 582	0	0	0	0	0
Ny bil eget brannvesen forsikringsoppgjør	361 113	0	0	0	0	0
Kai Burfjord	818 142	0	0	0	0	0
Infrastruktur trafikksikringstiltak	2 654 718	0	0	0	0	0
Ny skole og flerbrukshall	69 496 025	0	0	0	0	0
Inventar ny skole	5 454 731	0	0	0	0	0
Renovering av helsefløy og lysarmatur rådhuset	262 470	0	0	0	0	0
Kai Spildra Dunvik	110 436	0	0	0	0	0
Div komm bygg/anlegg	443 050	0	0	0	0	0
Egenkapitalinnskudd KLP	517 468	500 000	525 000	525 000	525 000	525 000
Videreformidlingslån fra Husbanken	4 778 871	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
avdrag på lån	4 122 087	18 375 000	18 375 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
avsetninger	16 519 025	0	0	0	0	0
moms på investeringer	19 735 744	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	125 821 146	31 775 000	43 110 000	30 875 000	45 525 000	15 525 000

VEDLEGG 1: AVGIFTER, GEBYRER OG BETALINGSSATSER

AVFALLSSERVICE AS RENOVASJONGEBYR TIL FORBRUKER 2021

Tekst År	2020		2021	
Type abonnement	Eks. mva.	Inkl. mva.	Eks. mva.	Inkl. mva.
RENOVASJON				
Standardabonnement	3 503	4 379	3 591	4 488
Miniabonnement	2 849	3 561	2 920	3 650
Miniabonnement kompost	2 849	3 561	2 920	3 650
Storabonnement	5 092	6 365	5 219	6 524
Fritidsabonnement	891	1 114	913	1 142
Fritidsabonnement m/dunk	1 943	2 429	1 992	2 489
Byttegebyr dunk	275	344	282	352
Kjøp av dunk	659	824	675	844
Hentegebyr dunk inntil 6 mtr.	1 028	1 285	1 054	1 317
SLAM				
Slam inntil 4 m3				
- tømming hvert år	1 787	2 234	1 832	2 290
- tømming hvert 2. år	894	1 118	916	1 145
Slam fritidsboliger				
- tømming hvert 3. år	596	745	611	764
- tømming hvert 4. år	447	559	458	573
Slam pr. m3 (> 4 m3)	492	615	504	630
Ekstra tømming septik	2 357	2 946	2 416	3 020
Ekstra tømming i per. 1.11-30.04	3 535	4 419	3 623	4 529
Gebyr manglende merking/rydding	549	686	563	703

Økning renovasjon	2,5 %
Økning miniab.	2,5 %
Økning fritidsab.	2,5 %
Økning slam	2,5 %

Gjelder fra 01.01.2021

Kommunal renovasjon eierkommunene

Kvæningen kommune

Ekstra avgift - etterdrift Navit 2021

5,00 %

	Ant.ab.	Pris 2021	Sum	Ny pris eks. mva	Ny pris inkl .mva	Økning eks mva	Økning inkl mva
Standard	364	3 591	1 307 124	3 771	4 714	180	225
Mini/kompost	123	2 920	359 160	3 066	3 833	146	183
Stor	18	5 219	93 942	5 480	6 850	261	326
Fritid	558	913	509 454	959	1 199	46	58
Fritid med dunk	1	1 992	1 992	2 092	2 615	100	125
			2 271 672				

Kontroll

Standard	65 520
Mini/kompost	17 958
Stor	4 698
Fritid	<u>25 768</u>
Sum	113 944

KVÆNANGEN KOMMUNE

Kommunale avgifter, gebyrer og
betalingssatser

Næring, utvikling og teknisk

Vedtatt i kommunestyret den 9.12.2020

URIMELIG GEBYR OG FRITAK FRA GEBYR

I særlige tilfeller kan administrasjonssjefen (eller den han/hun har gitt fullmakt) fastsette et passende gebyr, hvis gebyret er urimelig i forhold til det arbeidet og de kostnader kommunen har hatt. På samme grunnlag kan også Rådmannen (eller den han/hun har gitt fullmakt) helt eller delvis gi fritak for betaling av kommunale gebyrer i en konkret sak. Rådmannen (eller den han/hun har gitt fullmakt) kan gi helt eller delvis gi fritak for betaling av kommunale gebyrer i en konkret sak for mindre næringsaktører der gebyret virker særlig tyngende for virksomheten.

REDUSERT GEBYR FOR FRIVILLIGE LAG OG FORENINGER

For allmennyttige tiltak av ikke kommersiell karakter i regi av frivillige lag og foreninger, reduseres gebyret med 90 % for saker etter plan og bygningsloven, matrikkelloven, konsesjonsloven og jordloven.

ANDRE AKTUELLE GEBYRREGULATIV

Feiegebyret settes til 405,- + mva.

Gebyrregulativet rulleres årlig

BYGGESAK

	<u>2020</u>	<u>2021</u>
Søknad med krav til ansvarsrett. PBL § 20-1	5 000,-	5 150,-
Søknad uten krav til ansvarsrett. PBL § 20-4	4 100,-	4 220,-
Riving av bygg med krav til ansvarsrett. PBL § 20-1	1 025,-	1 160,-
Riving av bygg uten krav til ansvarsrett. PBL § 20-4	1 025,-	1 160,-
Søknad om rammetillatelse. PBL §§ 20-1 og 20-4	6 000,-	6 180,-
Søknad om igangsettingstillatelse nr. 1. PBL §§ 20-1 og 20-4	1 900,-	1 960,-
Igangsetting, pr. påfølgende.	1 300,-	1 340,-
Søknad om personlig ansvarsrett som selvbygger. SAK 10 § 6-8	1 100,-	1 130,-
Søknad om bruksendring PBL § 20-1	3 700,-	3 810,-
Endringssøknad	1 100,-	1 130,-
Avbrutt tiltak:	50% av fastsatt gebyr.	
Avviksbehandling	900,-	930,-
Søknad om dispensasjon, m/ høring	5 000,-	5 150,-
Søknad om dispensasjon, u/høring	1 000,-	1 030,-
Søknad om midlertidig brukstillatelse	2 000,-	2 060,-
Ulovlig byggearbeid	Som for ny søknad + medgått tid.	
Timepris for medgått tid	1 100,-	1 130,-
	(kun hvis det ikke er fastsatt andre gebyrer, jf. gebyrforskrift)	
Utslippstillatelse for bolig og fritidsbolig	2 000,-	2 060,-

KART OG OPPMÅLING:

Det kreves ett samlet gebyr for oppmålingsforretning og matrikkelføring.

OPPRETTING AV MATRIKKELENHET:

Oppretting av grunneiendom og festegrunn samt matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn med oppmåling.

0-500m ²	10 000,-	10 300,-
501-2000m ²	17 000,-	17 510,-
Deretter pr. 1000m ² for areal 2001-20000m ²	1 000,-	1 030,-
Overskytende etter medgått tid.		
Punktfeste	6 000,-	6 180,-

For bebygd og kartlagt punktfeste (uten markarbeid) beregnes 50 % gebyr

Landbrukseiendom måles etter medgått tid, minstesats kr 3000,-.

Rabatt på oppmålingsgebyr for flere tomteinmålinger i samme rekvisisjon:	Rabatt fra full pris
Første 2 tomter	0%
Påfølgende 3-5 tomter	30%
Fra 6. tomt	50%

Oppretting av anleggseiendom

0-2000m ³	16 000,-	16 480,-
2001 – økning pr. påbegynte 1000m ³	1 100,-	1 130,-

Oppretting av matrikkelenhet uten oppmålingsforretning

Oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning. (midlertidig forretning, Kontorforretning)	3 000,-	3 090,-
--	---------	---------

I tillegg kommer gebyr for å utføre oppmålingsforretning i samsvar med pkt. 9.1.1 - 9.1.6. innen fristen på 3 år.

Seksjonering av eiendom:

Oppretting/oppmåling av uteareal på eierseksjoner	7 500,-	7 730,-
---	---------	---------

GRENSEJUSTERING:	<u>2020</u>	<u>2021</u>
Grunneiendom		
0-250m ²	3 000,-	3 090,-
251-500m ²	5 000,-	5 150,-
Anleggseiendom		
0-250m ³	3 000,-	..3 090,-
251-1000m ³	..5 000,-	5 150,-

AREALOVERFØRING:

Grunneiendom		
0-250m ²	..4 000,-	4 120,-
251-500m ²	6 000,-	6 180,-
Deretter pr overskytende 500m ²	500,-	520,-
Anleggseiendom		
0-250m ²	4 300,-	..4 430,-
251-500m ²	6 000,-	6 180,-

KLARLEGGING AV EKSISTERENDE GRENSE DER GRENSEN TIDLIGERE ER KOORDINATBESTEMT VED OPPMÅLINGSFORRETNING:

Inntil 2 punkter	3 000,-	3 090,-
For hvert nytt punkt eller påbegynt 100m grenselengde	500,-	520,-

KLARLEGGING AV EKSISTERENDE GRENSE DER GRENSEN IKKE TIDLIGERE ER KOORDINATBESTEMT ELLER KLARLEGGING AV RETTIGHETER:

Inntil 2 punkter	4 000,-	4 120,-
For hvert nytt punkt eller påbegynt 100m grenselengde	500,-	520,-

PRIVAT GRENSEAVTALE MED OPPMÅLING (EKSISTERENDE GRENSE IHHT SKYLDDELING, UTSKIFTING)

For inntil 2 punkter eller 100m grenselengde	4 000,-	4 120,-
For hvert nytt punkt eller påbegynt 100m grenselengde	500,-	520,-

REGISTRERING AV JORDSAMEIE

Gebyr for registrering av eksisterende jordsameie faktureres etter medgått tid.
Minstegebyr kr 3000,-.

TIDSRISTER FOR OPPMÅLING

Tidsfristen som er fastsatt i matrikkelforskriften § 18 første ledd løper ikke i perioden 15. oktober til 1. juni pga. fare for snø og tele som umuliggjør oppmåling.

AVBRUDD I OPPMÅLINGSFORRETNING ELLER MATRIKULERING

Gebyr for utført arbeid når saken blir trukket før den er fullført, må avvises, eller ikke lar seg matrikkelføre på grunn av endrede hjemmelsforhold, settes til 1/3 av gebyrsatsene

UTSTEDELSE AV MATRIKKELBREV

Matrikkelbrev inntil 10 sider	175,-	180,-
Over 10 sider	350,-	360,-

(*fastsatt i § 16 matrikkelforskriften)

TINGLYSING

Tinglysingsgebyr og dokumentavgift som forskutteres av kommunen kreves inn fra rekvirent av forretning.

TIDSPUNKT FOR INNKREVING

Gebyr kreves normalt inn i forkant av forretningen.

EIENDOMSDATA - MEGLERPAKKE

Bygningsdata	Kr 200
Eier og naboliste	Kr 200
Ledningskart	Kr 200
Målebrev	Kr 200
Godkjente bygningstegninger	Kr 500
Midlertidig brukstillatelse og ferdigattest	Kr 400
Gjeldende planstatus med bestemmelser	Kr 300
Kommunale avgifter og gebyrer	Kr 200
Legalpant	Kr 100
Opplysninger om konsesjonsplikt og priskontroll	Kr 200

DELING AV EIENDOM OG KONSESJON

Søknad om deling iht. PBL 20-1 pkt. m)	1 000,-	1 030,-
Deling iht. jordlovens § 12	2 000,-	2 060,-

For søknader i strid med plan påløper også dispensasjonsgebyr.

Søknad om konsesjon: 2‰ av kjøpesum, men minimum kr 1500 og maks kr 5000

Det betales ett gebyr når det deles fra flere tomter i samme søknad fra en eiendom. Når det søkes om konsesjon fordi eieren ikke skal oppfylle lovbestemt boplikt (slektskapskonsesjon), jf. konsesjonsloven § 5 andre og tredje ledd og § 9 fjerde ledd, skal det ikke betales gebyr. Det skal betales ett gebyr ved søknad om konsesjon for en eiendom selv om der er flere erververe av samme eiendom

PLANSAKSBEHANDLING

2020

2021

Oppstartsmøte

Oppstartsmøte er gratis.

Redusert gebyr og fritak for gebyr

Ønsker kommunen at planområdet utvides skal det kun betales gebyr for den del søker ønsker å regulere.

Annet

Ved skriftlig tilbaketrekking av en sak og før den legges ut til offentlig ettersyn, skal 1/3 av gebyret tilbakebetales.

Det samme gjelder når en sak må anses som uaktuell som følge av manglende oppfølging av saken fra forslagsstiller.

Dersom det faste utvalget for plansaker ved sin 1. gangs behandling av saken velger å ikke legge planen ut til offentlig ettersyn skal 1/3 av gebyret tilbakebetales.

Fremsetter kommunal planmyndighet et alternativt forslag til det innsendte utkastet og dette blir vedtatt, kan gebyret reduseres med inntil 1/3 dersom det gir vesentlig redusert utbyggingspotensial / utbyggingsareal i forhold til det private forslaget

Konsekvensutredninger

For planer som faller inn under forskrift om konsekvensutredninger for planer etter PBL (FOR-2017-06-21-854), skal det betales et tilleggsgebyr på **kr 15 000,- 15 450,-**

I de tilfeller kommunens behandling av saken medfører kostnader knyttet til innhenting av ekstern fagkyndig bistand skal dette betales av forslagsstiller. Det forutsettes at slike kostnader avklares mellom kommunen og forslagsstiller på et tidligst mulig stadium i prosessen.

Planprogram

For behandling av planprogram betales et gebyr på **kr 10 000,- 10 300,-**

Gebyret skal være betalt før det gjøres vedtak.

Gebyrsetser for reguleringsplaner (områderegulering og detaljregulering)

Samlet gebyr for reguleringsplaner blir summen av pkt. A, B og eventuelt C og D.

A) Basisgebyr behandling av reguleringsplan **kr 15 000,- 15 450,-**

B) Arealgebyr etter planområdets areal

For hvert påbegynt arealintervall på 1.000 m² **kr 1 000,- 1 030,-**

C) Bygningsgebyr etter bebyggelsens areal

Det skal betales gebyr for arealer som ligger både over og under terreng innen planområdet. Både eksisterende bebyggelse som skal bli stående og ny bebyggelse skal regnes med. For hver m² bebygd areal (BYA) skal det betales et tillegg **kr 5,- pr m²** Gebyret beregnes ut fra maks utnyttelsesgrad på byggearealer.

D) Tilleggsgebyr

Kommunen kan kreve et tilleggsgebyr per time dersom forslagsstiller fremmer endringsforslag underveis.

E) Unntak

Følgende forslag til reguleringsformål er fritatt for arealgebyr:

- Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur som skal være til offentlig formål, jf. PBL § 12-5 nr. 2, jf. § 12-7 nr. 14 når aktuell myndighet forestår reguleringsarbeidet.

- Friområder som skal være til offentlig formål, jf. PBL § 12-5 nr. 3, jf. § 12-7 nr. 14. Unntaket gjelder kun for den del som ikke skal bebygges.
- Landbruks-, natur- og friluftsførmål samt reindrift, samlet eller hver for seg, herunder områder for jordbruk, skogbruk, reindrift, naturvern, jordvern, særlige landskapshensyn, vern av kulturmiljø eller kulturminne, friluftsområder og sæterområder.
- Vern av kulturmiljø eller kulturminne, jf. PBL § 12-5 nr. 5, dersom bevaringshensynet er til hinder for ny arealbruk, eller arealutvidelser eller totalfornyelse (hovedombygging), eller dersom gebyret vil være til hinder for vurdering av bevaringsmessige aspekter.
- Andre ikke kommersielle og allmennyttige formål kan vurderes fritatt.

GEBYRSATS FOR MINDRE ENDRINGER IHT. PBL §§ 12-14 ANNET LEDD

For mindre endringer i vedtatte reguleringsplaner **kr 6 000,-** **6 180,-**

Gebyret betales også i saker der kommunen avslår en søknad, og velger å ikke bruke sin kompetanse til å foreta en mindre endring.

TILBAKEBETALING AV GEBYR FOR PLANSAKSBEHANDLING

Dersom det faste utvalget for plansaker ved sin første gangs behandling av saken velger å ikke legge planen ut til offentlig ettersyn skal 1/3 av gebyret tilbakebetales.

Fremsetter kommunal planmyndighet et alternativt forslag til det innsendte utkastet og dette blir vedtatt, kan gebyret reduseres med inntil 1/3 dersom det gir vesentlig redusert utbyggingspotensial/ utbyggingsareal i forhold til det private forslaget.

DISPENSASJONER FRA KOMMUNEPLAN, REGULERINGSPLAN, PLANKRAV ELLER BESTEMMELSER I PLAN- OG BYGNINGSLOVGIVNINGEN

For behandlingen av søknad om dispensasjon fra plan- og bygningslovgivningen og fra planbestemmelser betales gebyr etter følgende tabell:

Enkle/ubetydelige dispensasjoner som kommunen kan vurdere på egen hånd og i ubetydelig grad påvirker sektormyndighetene direkte og ikke krever høring **kr 1 000,-** **1 030,-**

Normale dispensasjoner, der høring er påkrevd eller der dispensasjonen er prinsipiell og krever betydelig vurdering/utredning før vedtak **kr 5 000,-** **5 150,-**

Ved avslag sendes ikke saken på høring, men gebyret kreves inn uavhengig av dette.

Særlig omfattende dispensasjoner kan faktureres med tillegg for medgått tid.

SALG OG BORTFESTE AV KOMMUNAL GRUNN

Gebyr for kommunale boligtomter:

Kommunen tar ikke betalt for grunnen, for den planmessige avklaringa og annen tilrettelegging. I henhold til kommunestyrevedtak 12/32, datert 27.06.2012 så skal erverver betale følgende gebyr:

Oppmåling og matrikkelføring iht. satser for oppretting av matrikkelenhet
Tinglysningsavgifter. 2x tinglysingsgebyr a kr 525 + dokumentavgift. (Tinglysing av nytt bruksnummer og tinglysing av skjøte)
Engangsgebyr tilkobling kommunal vannledning: Se gebyrregulativ vann og avløp
Engangsgebyr kommunal avløpsledning: Se gebyrregulativ vann og avløp

Dersom det skal kjøpes tilleggsarealer til kommunale boligtomter prises dette med kr 100/m². Erverver må i tillegg dekke kostnader til nødvendig saksbehandling, oppmåling, matrikkelføring og tinglysing etter gjeldende satser.

Næringstomter:

100,- pr. m² v/salg

Årlig festeavgift: 5,- pr. m².

FELLINGSavgift HJORTEVILT

Satser for fellingsavgift fastsettes årlig av kommunen i samme vedtak som fellingstillatelsen innenfor rammene fra Miljødirektoratet. I jaktåret 2017/2018 er satsene slik

Dyr	Sats
Elg, ungdyr/voksen	537
Elg kalv	316

HUSLEIEGEBYRER

Grunnpris pr. m ²	01.01.2018
Ordinære boliger	71,95
Eldreboliger u/70	70,47
Eldreboliger o/70	63,59

Øvrige gebyrer (gjelder for enkelte leiligheter)

Stipulert strøm pr. m ²	15
Fiber (hvis inkludert i leieavtalen)	500
Vask pr. m ²	5,55
Møbler pr. m ²	6

VANN- OG AVLØPSGEBYRER

Saksprotokoll, Kvæningen kommunestyre den 20.12.2017 med virkning fra 01.01.2018

Vedtak

Kommunalt vann- og avløpsgebyr får ingen økning.

Rammer for gebyrberegning

- Gebyrene skal ikke overstige kommunens kostnader, men kan avregnes over en 4 års periode.
- Overslag over forventede kostnader (drifts- og kapitalkostnader) for de nærmeste 4 årene skal foreligge før gebyrenes størrelse fastsettes.
- Gebyrberegning baseres på Lov om kommunale vass- og kloakkavgifter av 31. mai 1974 samt nasjonale og kommunale forskrifter om vann- og avløpsgebyrer.

Engangsgebyr for tilknytning

Engangsgebyr betales ved tilknytning til offentlig vann- og/eller avløpsledningsnett. Engangsgebyret skal være likt for alle abonnenter og skal betales ved første gangs tilknytning.

Engangsgebyr for tilknytning til kommunal vannledning **kr 12 731,40 eks. mva /**
kr 15 914,30 inkl. mva

Engangsgebyr for tilknytning til kommunal avløpsledning **kr 19 716,90 eks. mva /**
kr 24 646,10 inkl. mva

Kommunen kan fastsette avvikende engangsgebyr for tilknytning, jfr. pkt. 5.5 i Forskrift om vann- og avløpsgebyrer i Kvæningen kommune.

Årsgebyr

Årsgebyret består av et abonnementsgebyr og et forbruksgebyr.

Abonnementsgebyr

Abonnementsgebyret er årsgebyrets faste del som skal dekke kommunens faste kostnader for vann- og/eller avløpstjenestene.

De faste kostnadene for år 2017 utgjør følgende andel av de totale års kostnader for:

- Vann: 48,25 %
- Avløp: 43,84 %

Abonnementsgebyret differensieres etter brukerkategori:

- Abonnementsgebyr for næring betales av næringseiendommer, offentlige virksomheter, borettslag og bolig med mer enn to boenheter.
- Abonnementsgebyr for forsamlingshus, idrettsforeninger, frikirkesamfunn, kirke, grendehus og andre lag og foreninger som driver sine hus på ikke kommersielt grunnlag.
- Abonnementsgebyr for bolig betales av øvrige abonnenter, og er delt inn i to brukerkategorier, en for fritidsbolig/hytte og en for bolig.

Alle abonnenter i en brukerkategori betaler likt abonnementsgebyr.

Gebyret for næringseiendommer fastsettes på grunnlag av fjorårets vannforbruk, basert på kommunens kapitalkostnader.

Abonnementsgebyr:	Vann	Vann	Avløp	Avløp
	Kr/inkl. mva	Kr/eks. mva	Kr/inkl. mva	Kr/eks. mva
Hytte/fritidsbolig	2546,50	2037,20	3943,41	3154,73
Bolig	2546,50	2037,20	3943,41	3154,73
Forsamlingshus mv. 10% Bolig	254,65	203,72	394,34	315,47
Næring	5092,60	4074,10	7886,69	6309,35

Forbruksgebyr

Forbruksgebyret er et variabelt gebyr og beregnes på grunnlag av målt eller stipulert vannforbruk, begge basert på nedenstående enhetspris:

Forbruksgebyr	Enhetspris for vann:		Enhetspris for avløp	
	Kr/inkl. mva	Kr/eks. mva	Kr/inkl. mva	Kr/eks. mva
	15,28	12,22	23,71	18,97

Målt forbruk (vannmåler)

Forbruksgebyret baseres på faktisk vannforbruk (vannmåler) og pris pr. m³.

Avløpsmengde regnes lik vannmengde. Unntak fra dette må dokumenteres av abonnenten, jfr. § 8 i Forskrift om vann- og kloakkgebyrer i Kvæningen kommune.

Forbruksgebyr ved bruk av vannmåler

- Vann: Enhetspris (12,22 kr/m³) x målt forbruk/eks. mva
- Avløp: Enhetspris (18,97 kr/m³) x målt forbruk/ eks. mva

Stipulert forbruk (areal i m² x 1,25m³/m²)

Forbruksgebyret baseres på stipulert forbruk og pris pr. m³.

Stipulert forbruk (m³) beregnes slik:

Bruksareal (BRA) (m²) x spesifikt forbruk (m³/m²)

- Arealet beregnes som bruksareal BRA (m²) etter NS 3940
- Spesifikt forbruk er satt til **1,25 m³/m²** (BRA)

Forbruksgebyr/- Boliger: Eks. mva

- Vann: Enhetspris (12,22 kr/m³) x stipulert forbruk (m³)
Stipulert forbruk (m² * 1,25m³/m²)
- Avløp: Enhetspris (18,97 kr/m³) x stipulert forbruk (m³)
Stipulert forbruk (m² * 1,25m³/m²)

Forbruksgebyr/- Hytte/Fritidshus: Eks. mva

- Vann: Enhetspris (12,22 kr/m³) x stipulert forbruk (m³)
- Avløp: Enhetspris (18,97 kr/m³) x stipulert forbruk (m³)

Vannmåler

Abonnenter eier vannmåleren. Alle kostnadene for installasjon, drift, avlesning m.m. dekkes av abonnenten.

Følgende satser gjøres gjeldende fra og med 1.1. 2018. EKS. MVA.

KOMMUNALE TJENESTER:

Kommunen leier kun ut utstyr og tjenester ved ledig kapasitet eller når tjenesten ikke kan kjøpes på det lokale marked.

1. TJENESTER:

Timepris for mann i ordinær arbeidstid kr. 574,00.- pr. time. Etter endt arbeidstid og i helgene kr.830,00.- Minstesats 2 timer.

2. BERGBORREMASKIN:

Kr. 957,00.- pr. leie +kr. 957,00.- pr. påbegynte døgn over ett døgn.

3. STIMKJELE OG HØYTRYKKSSPYLER VOGN:

Tidsforbruk regnes fra forberedelse til arbeidet igangsettes medregnet transport tur retur, og til verktøy som er benyttet er klargjort for nytt oppdrag, som tillegg kommer medgått tid hos kunde.

Utstyr som stimkjele, spylevogn leies kun ut med 2 mann.

Rigg + første arbeidstime: kr. 1148,00 + 1784,00 = kr. 2932,00.-

Etter endt arbeidstid/helger: kr. 1661,00 + 2298,00 = kr. 3959,00.-

Stimkjele: kr. 638,-

4. HOPPETUSSE:

Kr. 510,00.- pr. leie + kr. 510,00.- pr. påbegynte døgn over ett døgn.

5. PUMPER:

Vanntinepumpe og bøttepumpe med slanger kr. 255,00.- pr. leie + kr. 255,00.- pr. påbegynte døgn over ett døgn.

Bensindrevet slampumpe kr. 446,00.- pr. leie + kr.446,00.- pr. påbegynte døgn over ett døgn.

6. FYLLING AV TRYKKLUFTFLASKER:

Kr 110,00.- pr. fylling. (Godkjente flasker.)

7. KLORKALSIUM:

Kr. 6,00 pr. kg.

8. KAMERA FOR AVLØP:

Leies kun ut med mann.

Kr. 697.- pr. leie + Kr. 697 pr. påbegynte time.

9. ASFALT OG BETONGSAGING:

Kr. 957,00.- pr. leie + kr. 957,00 pr. påbegynte time.

VED TILBAKELEVERING:

Utstyr regnes ikke for tilbakelevert verksted før det er kontrollert av kommunalt tilsatte og kvittert inn.

Motoriserte verktøy skal være kontrollert oppfylt for drivstoff og olje ved tilbakelevering.

VEDLEGG 2: Kontrollutvalget - Budsjettramme 2021 – kontroll og tilsyn

K-Sekretariatet

Utvalg: Kontrollutvalget i Kvæningen kommune	Saksnummer: 21/2020	Møtedato: 10.9.2020	Saksbehandler: Bjørn H. Wikasteen
---	-------------------------------	-------------------------------	---

BUDSJETTRAMME 2021 – KONTROLL OG TILSYN – KVÆNANGEN KOMMUNE

Innstilling til vedtak:

- 1. Budsjettramme for kontroll og tilsyn for 2021 vedtas med netto driftsutgifter på til sammen kr 677.500,- før lønns- og prisjusteringer for kontrollutvalgets egen virksomhet og eventuelle andre politiske vedtak.*
- 2. Budsjettforslaget for 2021 skal følge innstillingen til årsbudsjettet etter kommuneloven § 14-3 tredje ledd til kommunestyret.*
- 3. Kontrollutvalget viser til forskrift om kontroll og revisjon § 2 samt kommentarer i Kontrollutvalgsboken fra Kommunal- og regionaldepartementet, 2011, for behandling av kontrollutvalgets budsjettforslag. Utvalget forutsetter at behandlingen skjer som beskrevet her.*

Saken gjelder:

Budsjettramme for kontrollutvalgets virksomhet for 2020 – Kvæningen kommune.

Vedlegg til saken:

- A: Trykte vedlegg:
- B: Utrykte vedlegg:

Saksutredning:

Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner § 2 fastsetter framgangsmåten ved behandling av budsjett for kontrollutvalgets og revisjonens samlede virksomhet. Paragrafens første ledd lyder slik:

Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Forslaget skal følge innstillingen til årsbudsjettet etter kommuneloven § 14-3 tredje ledd til kommunestyret eller fylkestinget.

Det vises videre til Kontrollutvalgsboken, Kommunal- og regionaldepartementet, 2011, side 25:

Budsjettforslag fra kontrollutvalget kan bare endres av kommunestyret. Grunnen til at kontrollutvalgets budsjett er i en særstilling, er at utvalget skal være fritt og uavhengig av de organene som utvalget skal kontrollere. Det er uheldig om administrasjonen eller et organ som kontrollutvalget skal kontrollere og ha tilsyn med, for eksempel formannskapet eller administrasjonsutvalget, får innvirkning på tilsynsorganets budsjetttramme.

Formannskapet kan likevel, i sitt samlede budsjett, foreslå et lavere beløp enn det kontrollutvalget foreslår. Kontrollutvalgets budsjettforslag skal imidlertid uendret følge det samlede budsjettforemlegget til kommunestyret, slik at kommunestyret ved budsjettbehandlingen har informasjon om både kontrollutvalgets forslag og formannskapets innstilling til budsjett.

Budsjettforslaget skal dekke både kontrollutvalgets egen virksomhet inkl. sekretariatsfunksjonen og kjøp av revisjonstjenester.

Post	Budsjett 2020	Budsjett 2021
Ledergodtgjørelse	kr 30 000,00	kr 30 000,00
Møtegodtgjørelse	kr 35 000,00	kr 35 000,00
Tapt arbeidsfortjeneste	kr 5 000,00	kr 5 000,00
Kontorutgifter	kr 4 000,00	kr 4 000,00
Hotell/overnatting	kr 10 000,00	kr 10 000,00
Kontingent medlem FKT	kr 0	kr 3 500,00
Kurs, konferanser, opplæring mv.	kr 10 000,00	kr 20 000,00
Reiseutgifter	kr 15 000,00	kr 15 000,00
Møteutgifter	kr 4 000,00	kr 6 000,00
Kjøp av ekstern bistand	kr 30 000,00	kr 30 000,00
Kjøp av tjenester til revisjon	kr 407 000,00	kr 411 000,00
<u>Kjøp av sekretariatstjenester</u>	<u>kr 106 000,00</u>	<u>kr 108 000,00</u>
<u>Sum utgifter</u>	<u>kr 656 000,00</u>	<u>kr 677 500,00</u>

Kommentarer:

Godtgjørelser er satt opp i henhold til kommunens eget godtgjørelsesreglement. Det er tatt høyde for 3-4 møter pr. år. Tapt arbeidsfortjeneste er stipulert.

Opplæring/ kurs/ konferanser omfatter utgifter til å holde medlemmene oppdatert på områder knyttet til kontrollutvalgets arbeid. Det er kommet ny kommunelov samt andre lovendringer

som krever en viss oppdatering på kursfronten. Posten kurs/opplæring/kontingent er derfor øket med kr 10 000,- til kr 20 000,-. Det åpner for deltakelse på flere kurs, herunder nettbaserte kurs. Det blir ventelig også et lokalt fagkurs i Tromsø i løpet av 2021 for kontrollutvalgene i regionen. Årskontingent Forum for Kontroll – og tilsyn er tatt med som egen post med kr 3500,-.

Reisekostnader er basert på en viss aktivitet til kurs/konferanser og reisevirksomhet i forbindelse med utvalgets møteaktiviteter.

KomRev NORD brukt deflator på 3 %. Årsaken er at noen kontrollutvalg må behandle tallene før anslag for kommunal deflator publiseres i St prp. nr. 1 (statsbudsjettet). For KomRev NORD har ikke dette annet enn likviditetsmessige konsekvens ettersom de regulerer etter 3

faktisk deflator for 2018 (2,9 % iht. TBU-rapporten fra juni2019) når de fakturerer pr. 1. okt. 2019. Fakturering pr. 1. april 2019 skjedde etter budsjettet deflator for 2018 som var 2,6 %. April faktureringen blir dermed som en a-konto fakturering som etter beregnes etter reell deflator i månedsskiftet august/september (med forfall 1. oktober).

Honoraret til K-Sekretariatet er prisjustert med sist anslått deflator for 2019 som er 3 % (kilde: Kommuneproposisjonen 2020, - side 18).

Kjøp av sekretariatstjenester for kontrollutvalget og revisjonstjenester er i henhold til prospektene om opprettelse av selskapene K-Sekretariatet IKS og KomRev NORD IKS, og har tidligere vært behandlet i kontrollutvalget og kommunestyret.

Kjøp av sekretariatstjenester for kontrollutvalget og revisjonstjenester er i henhold til prospektene om opprettelse av selskapene K-Sekretariatet IKS og KomRev NORD IKS, og har tidligere vært behandlet i kontrollutvalget og kommunestyret.

Tromsø, 31.8.2020

Bjørn H. Wikasteen
Seniorrådgiver

K-Sekretariatet

Kvæningen kommune
v/ ordfører

Deres ref.: Saksbeh.: Bjørn Halvor Wikasteen **Telefon: Dato: Vår ref.:** 28/2020-429.5.5 **E-postadr.:** bhw@k-sek.no
777 88046 14.10.2020

KVÆNANGEN KOMMUNE – KONTROLLUTVALGET – MELDING OM VEDTAK

Sak 21/20

BUDSJETTRAMME 2021 – KONTROLL OG TILSYN – KVÆNANGEN KOMMUNE

Vedtak:

1. Budsjettramme for kontroll og tilsyn for 2021 vedtas med netto driftsutgifter på til sammen kr 677.500,- før lønns- og prisjusteringer for kontrollutvalgets egen virksomhet og eventuelle andre politiske vedtak.
2. Budsjettforslaget for 2021 skal følge innstillingen til årsbudsjettet etter kommuneloven § 14-3 tredje ledd til kommunestyret.
3. Kontrollutvalget viser til forskrift om kontroll og revisjon § 2 samt kommentarer i Kontrollutvalgsboken fra Kommunal- og regionaldepartementet, 2011, for behandling av kontrollutvalgets budsjettforslag. Utvalget forutsetter at behandlingen skjer som beskrevet her.

**

Saken bes fulgt opp i tråd med pkt. 2 og 3.

Vedlagt følger saksfremlegget.

Med vennlig hilsen

Bjørn H. Wikasteen
Seniorrådgiver

Postadresse: K-Sekretariatet IKS Fylkeshuset Postboks 6600 9296 TROMSØ	Hovedkontor: Strandvn. 13, TROMSØ Tlf. 77 78 80 43	Avdelingskontor: Postmottak 9479 HARSTAD Tlf. 77 02 61 66	Avdelingskontor: Ringv. 1 9300 FINNSNES Tlf. 91 35 19 94	Avdelingskontor: Rådhuset 8305 SVOLVÆR Tlf. 95 10 90 02	Organisasjonsnr: 988 064 920 www.k-sek.no
--	---	---	--	---	--

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
219/20	Kvæningen formannskap	01.12.2020
88/20	Kvæningen kommunestyre	08.12.2020

Fastsetting av planprogram for kommuneplanens samfunnsdel 2021-2032

Henvisning til lovverk:

Plan- og bygningsloven, <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2008-06-27-71>

Vedlegg

- 1 Planprogram for kommuneplanens samfunnsdel 2021-2032, datert 20.11.2020
- 2 Merknadsbehandling
- 3 Høringsbrev
- 4 Referat fra regionalt planforum 12.11.20

Saksprotokoll i Kvæningen formannskap - 01.12.2020

Behandling:

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

I henhold til plan- og bygningslovens §§ 4-1 og 11-13 godkjenner og fastsetter kommunestyret planprogram for Kommuneplanens samfunnsdel 2021-2032, datert 23.11.2020.

Kommunedirektørens innstilling

I henhold til plan- og bygningslovens §§ 4-1 og 11-13 godkjenner og fastsetter kommunestyret planprogram for Kommuneplanens samfunnsdel 2021-2032, datert 23.11.2020.

Saksopplysninger

Formannskapet sendte forslaget til planprogram for kommuneplanens samfunnsdel 2021-2032 til offentlig ettersyn, med høringsfrist 13.11.2020.

Kommunen har mottatt 9 uttalelser innen høringsfristen.

- Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
- Fylkesmannen i Troms og Finnmark
- Sametinget
- Statens vegvesen
- Kystverket Troms og Finnmark
- Mattilsynet
- Ragnhild Enoksen
- Troms og Finnmark fylkeskommune
- Norges vassdrags- og energidirektoratet

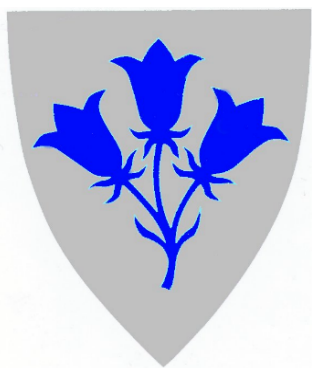
Vurdering

Kvænangen kommune gjennomfører et opplegg for ledelsesutvikling i planlegging og prosessledelse, med utgangspunkt i planprosessen for kommuneplanens samfunnsdel. Bedriftskompetanse AS leder denne prosessen, og bistår i utarbeidelsen av plandokumenter. De har bistått kommunen i utarbeidelsen av forslaget til planprogram og merknadsbehandling. Prosessen med utarbeidelse av planprogrammet har inkludert politikere og kommuneorganisasjonen for øvrig.

I henhold til plan – og bygningslovens §4-1 skal et planprogram redegjøre for formål med planarbeidet, planprosessen med frister og deltakere, opplegget for medvirkning, spesielt i forhold til grupper som antas å bli særlig berørt, hvilke alternativer som vil bli vurdert og behovet for utredninger

Høringsbrevene er samlet i vedlegg 3. Høringsinstansene støtter i hovedsak planprogrammet, men fremmer også noen endringsforslag. Behandling av uttalelsene framgår av vedlegg 2. I høringsprosessen er det avholdt regionalt planforum den 12.11.2020, referat vedlagt. Det meste av det som ble fremmet i forumet er tatt med i de skriftlige hørings svarene fra sektorene.

Kommunedirektøren tilrår at kommuneplanens samfunnsdel kan fortsette fordi det ikke foreligger betydelige motforestillinger til planprogrammet. Planprogrammet er justert i samsvar med merknadsbehandling og framsendes kommunestyret for vedtak om godkjenning.

2020

Kommuneplanens samfunnsdel 2021-2032

Planprogram

Behandling	Dato
Forslag til planprogram FSK 176/20	25.09.20
Revidert forslag	20.11.20

Foto: Terje Leirbakken

Forsidebilde: Dan F. Skovli

Innhold

1. Innledning.....	3
2. Retningslinjer, forventninger, veiledere og kunnskapsgrunnlag	4
3. Eierskap til planprosessen	7
4. Kvæנגensamfunnet i et overordnet perspektiv	8
5. Kvæningen kommune som organisasjon	11
6. SWOT-analyse.....	12
7. Kvængens utfordringsbilde oppsummert.....	13
8. Alternative utviklingsretninger	13
9. Forslag til visjon, mål og satsingsområde 2021-2032	17
10. Gjennomgående perspektiver	18
11. Kommunesenter, områder og grender.....	18
12. Andre plantema som er relevant for samfunnsdelen.....	20
13. Arealstrategier	22
14. Utredningsbehov i planperioden	23
15. Framdriftsplan, milepæler og medvirkning	23
Vedlegg A Utdrag fra Plan og bygningsloven.....	26
Vedlegg B Referansedokumenter	0

Foto: Irene Segelvik

1. Innledning

Lovhjemmel og bakgrunn

Kvænen kommunen har igangsatt samfunnsplanlegging med hjemmel og pålegg i Lov om planlegging og byggesaksbehandling (PBL). Lovens formål er *bærekraftig utvikling* til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner. En oversikt over PBLs mest relevante lovbestemmelser er gjengitt i vedlegg A.

Samfunnsdelen er kommunens overordnede plan og dekker alle kommunens roller; demokratisk arena, samfunnsutvikling, tjenesteyting, forvaltning, myndighet, arbeidsgiver samt eier av grunn og infrastruktur. Samfunnsdelen skal ivareta både samfunnets utvikling og kommunen som organisasjon. Samfunnsplanlegging innebærer politisk sett å lede kunnskapsbasert, systematisk og langsiktig (2021-2032). Planmessig ledelse innebærer også helhetstenkning - gjennomgående perspektiver og hensyn på tvers av sektorer og interessegrupper står sentralt.

Planarbeidet for kommunestyreperioden 2019-2023 ble innledet ved at administrasjonen produserte et kunnskapsgrunnlag. I juni 2020 gjennomførte kommunen et politisk verksted om framtidutviklingen. Begge disse aktivitetene har bidratt til viktig grunnlag til planen.

Samfunnsdelen skal utvikles som en overordnet og kortfattet plan. Den skal være overbygning for kommunedelplaner, temaplaner, strategiplaner samt økonomiplanen. Den skal inneholde arealstrategier. Kommunestyret vedtok ny kommuneplanens arealdel i 2019.

Dette planprogrammet gjør rede for formålet med planarbeidet, planretningslinjer, medvirkning, alternative utviklinger, tidsplan samt behovet for utredninger.

Effektmål for kommuneplanens samfunnsdel

- En overordnet plan som reelt styrer samfunnsutviklingen.
- Planen bygger på en god forståelse av de mest relevante utviklingstrekkene og dekker alle relevante plantema.
- Tydelig på visjon, målbilde, strategier, satsinger og gjennomgående perspektiver.
- Arealstrategier som ivaretar både næring, folkehelse, samferdsel, stedsutvikling, naturmangfold og klima.
- Overbygning for kommunens samlede planverk, koblet til økonomiplanen med handlingsdel med virkning fra 2022.

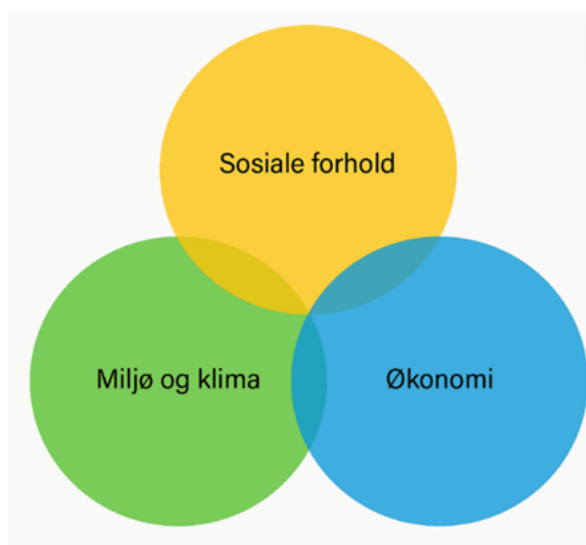
Prosessmål for planleggingen

- Planprosessen er den viktigste arenaen for overordnede diskusjoner om framtid, bærekraft og attraktivitet i kommunen vår.
- Innbyggere, næringslivet og frivilligheten har vært delaktig i utforming av kommuneplanen.
- Samfunnsdelen bygger på god dialog med og innspill fra andre myndigheter.
- De politiske vedtakene i planprosessen er godt forberedt og forankret.
- Bygger på relevant kunnskap og funn fra arealplanprosessen og omstillingsprosjektet.
- Forsterket planprosesskompetanse inspirerer til ledelse gjennom plan (ledelsesutvikling).

2. Retningslinjer, forventninger, veiledere og kunnskapsgrunnlag

FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål er utarbeidet med tanke på solidaritet med kommende generasjoner. Bærekraftig utvikling defineres som «utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov».

«Bærekraftig utvikling» ble først brukt i rapporten «Vår felles framtid» (Brundtland-kommisjonen, 1987). Den skulle løse fattigdoms- og miljøproblemer, og bidra til å forandre måten vi tenker om miljø- og utviklingsspørsmål. Målenes tidshorizont er til år 2030. Bærekraftsmålene oppsummeres ofte som «Sosiale forhold», «Miljø og klima» samt «Økonomi» som følger vist i figuren til venstre. De 17 bærekraftsmålene er inndelt i 169 delmål, hvorav mange har stor relevans for lokal samfunnsutvikling og kommuneplanens samfunnsdel. Utfyllende

informasjon om FNs bærekraftsmål er tilgjengelig på www.fn.no.

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023

Følgende utfordringer legges til grunn av Regjeringen:

- Et bærekraftig velferdssamfunn.
- Et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og forsvarlig ressursforvaltning.
- Et sosialt bærekraftig samfunn.
- Et trygt samfunn for alle.

Planprogrammet tar hensyn til disse forventningene og en omfattende liste av statlige og rikspolitiske retningslinjer, se Vedlegg B.

Status for interkommunalt samarbeid i Troms og Finnmark (NIVI Rapport 2019:4)

Statlige myndigheter har uttrykt et tydelig ønske om at kommunene videreutvikler interkommunalt samarbeid. Samarbeid med andre kommuner har i mange år vært en viktig tjenestestrategi i Kvæningen. Vi har hele 35 registrerte samarbeidsordninger, og er vertskommune for en av dem. Vi er åpne for å vurdere ytterligere samarbeid.

Veiledere

Statlige myndigheter tilbyr en betydelig mengde temaveiledere som er relevant for kommuneplanens samfunnsdel. Disse dokumentene er relevante både for kommuneplanen og underliggende kommunedelplaner. De dekker tema som medvirkning, barn og unges plass i planprosesser, klima samt samiske forhold. Veilederne er ikke bindene på samme måte som lov og forskrift, men utfyller retningslinjer og forventninger. Se vedlegg B for liste.

Relevante erfaringsrapporter

Planprogrammet bygger på en rekke forskningsrapporter om lokal samfunnsutvikling. De viktigste er:

- Suksessrike distriktskommuner anno 2018, (Telemarksforskning TF-rapport nr. 442 2018).
- Utredning om små kommuner (Telemarksforskning, 2019).
- NIVI Rapport 2019:2 Gode grep i Troms.
- Hvorfor vokser steder? Knut Vareide (2018).
- Tiltak for å stimulere til økt innovasjon og utvikling i små distriktskommuner (Telemarksforskning, TF-549/2020).

Regionale retningslinjer

Troms og Finnmark fylkeskommunes planstruktur er i støpeskjeen. Kvæningen kommune har som intensjon å be om møtetid i regionalt planforum i løpet av planprosessen.

Kommuneplanens arealdel

Kommuneplanens arealdel skal, under ideelle omstendigheter, bygge på samfunnsdelen med tilhørende arealstrategier. Kommunestyret vedtok kommuneplanens arealdel 23. januar 2019. I mangelen på kommuneplanens samfunnsdel med tilhørende arealstrategier, utredet kommunen satsingsområder, mål og utviklingsstrategier som grunnlag for

arealdelen. Det samfunnsmessige grunnlaget er gjengitt i planbestemmelsene (PS2/19) til arealdelen. Arealstrategiene i den nye samfunnsdelen blir en kombinasjon av å bekrefte arealdelen, og samtidig tilføre nye strategier og ny merverdi til planleggingen.

Omstillingsplan for Kvæningen kommune 2018–2020

Kvæningen kommune ble i 2017 tildelt omstillingsmidler fra Troms fylkeskommune i tre år, med mulighet for forlengelse i tre år til. Bakgrunnen for tildelingen var blant annet en svært høy andel sysselsatte i offentlig sektor, fallende folketall over mange år og en utfordrende demografi. For å snu trendene skulle arbeidsplasser skapes i privat sektor og gjøre kommunen mindre avhengig av offentlige arbeidsplasser. Samfunnsplanleggingen skal bygge på og tilstrebe sammenfall med planene og rapportene i omstillingsprosjektet, der dette er mulig. Samfunnsdelen skal uansett vurdere nye muligheter.

Kunnskapsgrunnlag

Kvæningen kommune har utarbeidet et eget kunnskapsgrunnlag felles for ny kommunal planstrategi og kommuneplanens samfunnsdel. Kunnskapsgrunnlaget består i tillegg av:

- Kvæningen kommune, Utviklingsanalyse (Proneo AS) (november 2017)
- Kvæningen kommune, Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer (juni 2018)
- Kvæningen kommune, Omstillingsplan 2018-2020
- Kvæningen kommune, Helhetlig risiko og sårbarhetsanalyse (2018)
- Kvæningen kommune, Organisasjonsgjennomgang (november 2019)
- Kvæningen kommune, Kommuneplanens arealdel (januar 2019)
- Kvæningen kommune, Landbruket som ressurs i Kvæningen (juni 2019)
- Kvæningen kommune, Gjennomgang av tjenester til personer med utviklingshemming (juli 2018)

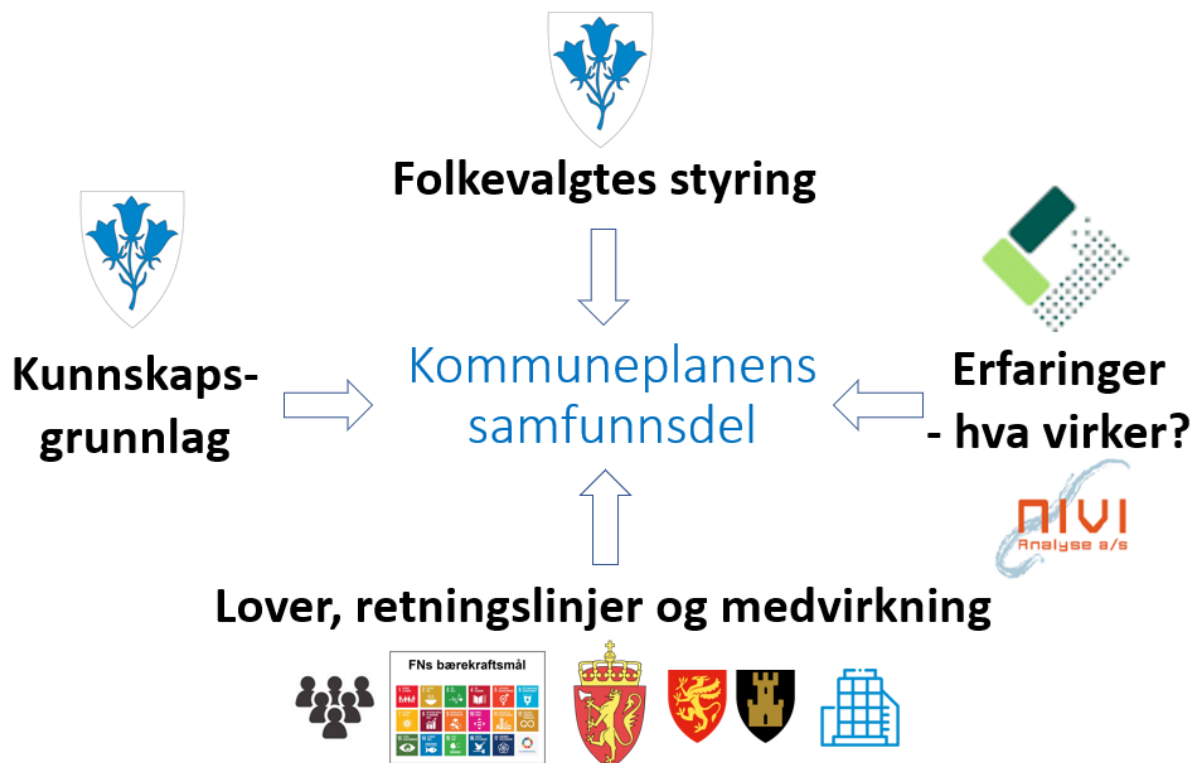
Kommunedelplanene for kulturminner samt idrett, friluftsliv og kultur har også betydelige faktadeler som inngår i kunnskapsgrunnlaget. Dokumentene gjøres tilgjengelig på kommunens planportal.

3. Eierskap til planprosessen

Arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel ble innledet med to politiske verksteder; 23. januar 2019 og 22. juni 2020. De folkevalgte gav sine innledende innspill til samfunnsutviklingen, og er godt forberedt på planlegging generelt og medvirkning spesielt.

Figuren illustrerer hvordan arbeidet med samfunnsdelen gjennomføres for å innfri alle lovkrav og andre myndigheters forventninger, og samtidig ivareta politiske og andre lokale innspill fra befolkningen, næringslivet og frivillige organisasjoner.

Kvæningen kommune har satt av rikelig med tid til å innhente og bearbeide innspill fra alle hold som tar interesse. Vi tar sikte på at selve plandokumentet vedtas i sommermånedene, eventuelt tidlig på høsten.

Arbeidet er politisk organisert med Kommunestyret som formell planmyndighet og Formannskapet som planutvalg. Kommunedirektør m/ledergruppe samt to planleggere inngår i den administrative organiseringen. Både politisk og administrativt nivå vil være aktive i utredninger, medvirkning og beslutningstaking, helt fram til ferdig vedtatt samfunnsdel.

4. Kvænangensamfunnet i et overordnet perspektiv

Rik på naturressurser

Kvænangen kommune forbindes med:

- Nærhet til store fiskeriressurser
- God plass i fjorder og sund velegnet som oppdrettslokaliteter
- Vannkraftressurser for store og små kraftverk
- Vind
- Ekstraordinært store og attraktive mineralressurser
- Plass til landbasert matproduksjon
- Reinbeiteområder
- Tømmer og andre skogressurser
- Vakker natur som grunnlag for helårs reiseliv og aktiviteter
- God plass og andre kvaliteter til fritidsbebyggelse (hyttefelt, rorbuanlegg ol).

Naturressursene skal komme lokalsamfunnet til gode i form av økt lokal sysselsetting og ringvirkninger.

Synkende folketall og høyere gjennomsnittsalder

Kunnskapsgrunnet viser at den demografiske utviklingen er Kvænangens største utfordring. Hvis nedgangen i folketallet fortsetter i samme takt som de siste 20 årene, vil det bli enda mer krevende å rekruttere nye medarbeidere til privat og offentlig virksomhet. Rådende framskriving er at folketallet skal fortsette å synke, uansett hvilke scenarier for innvandring og nasjonal vekst som legges til grunn.

Samtidig med at vi har blitt færre, har vi blitt gradvis eldre. En alderssammensetning med flere seniorer har konsekvenser for forholdet mellom antall aktive arbeidstakere og antall pensjonister, som normalt blir mottakere av kommunale omsorgstjenester, før eller siden. Omsorgstjenestene fordrer dyktige medarbeidere og store økonomiske ressurser.

Synkende folketall og økende gjennomsnittsalder er utviklingstrekk som det tar flere år å snu. Vi må arbeide langsiktig med å tilføre samfunnet flere arbeidsplasser, og samtidig gjøre kommunen mer attraktiv som bosted for personer i arbeidsdyktig alder.

I gang med næringsutvikling

Kvænangen kommune er omstillingskommune, og har begynt å høste frukter av denne ordningen. Bakgrunnen for omstillingsprosjektet er «...en svært høy andel sysselsatte i offentlig sektor (bare 1 av 3 jobber i privat sektor), fallende folketall over mange år og en utfordrende demografi. For å snu trendene skal omstillingsmidlene brukes til å skape arbeidsplasser i privat sektor i Kvænangen og gjøre kommunen mindre avhengig av de offentlige arbeidsplassene» (sitat fra utviklingsanalysen til omstillingsprosjektet).

Vi forbereder også et nytt prosjekt for å styrke sysselsettingen; «Næringsvennlig kommune» etter modell fra Innovasjon Norge og med finansiering fra fylkeskommunen.

Samfunnsdelen skal være koordinert med disse prosjektene, samtidig som planprosessen skal holde døren godt åpen for helt nye innspill.

Matproduksjon

Fiske, landbruk og reindrift har lange tradisjoner i Kvæningen kommune. Bare for noen tiår siden var «*fiskerbonden*» et relevant begrep; folk livnærte seg av kombinasjoner av primærnæringer, gjerne ispedd sesongarbeid i andre bransjer. Bebyggelsen var spredt, og en betydelig mengde mat ble hentet hjem fra naturen og ved selvhushold. Biform og næring var delvis sjøsamisk og kvensk kulturarv.

Betydningen av det lokale, tradisjonelle landbruket og de tradisjonelle fiskeriene har avtatt. Det landes en begrenset mengde fisk i kommunen, og det er langt færre som livnærer seg av jordbruk nå enn før. Oppdrettsnæringen har etter hvert utviklet seg til en stor næring i kommunen. Mulighetene for ytterligere matproduksjon til lands har vært gjenstand for en egen studie «*Landbruket som ressurs i Kvæningen*» (2019).

Mineralutvinning

Kvæningens muligheter innen mineralutvinning er en naturlig del av samfunnsplanleggingen. Etterspurte og verdifulle mineraler er kartlagt og delvis utredet. Kommunen ønsker en inkluderende og konstruktiv prosess med alle aktører som kan bli påvirket av eventuell framtidig gruvedrift i kommunen. Samfunnsdelen skal behandle disse mulighetene, og bidra til at kommunen kan ta stilling til flest mulig spørsmål knyttet til dem.

Reiseliv og fritidskommunen Kvæningen

Reiseliv og tilrettelegging for fritidsboliger er godt i gang. Samfunnsdelen kan forventes å inneholde føringer for fortsettelsen av disse næringene.

Økende regional mobilitet – E6 i utvikling

Innenfor samferdsel er det to viktige, rådende utviklinger:

- Veiforbindelsen Kvæningen-Alta, har blitt kraftig forbedret de siste årene. Kjøretiden og transportkostnadene er betydelig redusert. Dette har forenklet utveksling av varer, tjenester og arbeidskraft mellom Kvæningen og Alta.
- I 2021 kan vi forvente byggestart i sydlig retning ved at Nye Veier AS skal bygge en ny E6 vegløsning med tunneler gjennom Kvæangsfjellet. Prosjektet vil redusere kjøretiden mellom Kvæningen og regionsenteret Storslett. Også for dette prosjektet vil utveksling av varer, tjenester og arbeidskraft i begge retninger forenkles.

Økte mobilitet kan også gjøre interkommunalt samarbeid og andre offentlige samfunnsfunksjoner enklere, billigere og ikke minst tryggere. Nye muligheter som følge av E6 utviklingene er sentrale for kommuneplanens samfunnsdel.

Pendling til og fra andre kommuner.

Kommunen har en høy grad av pendling, spesielt ut av kommunen.

Sesongbeboere – reindriftsutøverne

Kvænangen er en viktig reindriftskommune med fem reinbeitedistrikter i vår-, sommer- og høstsesongen. Ifølge tall fra Landbruksdirektoratet, avdeling reindrift, har rundt 400 personer sommerboplass i kommunen. Under oppholdet i Kvænangen gir disse et løftet bruk av tjeneste- og aktivitetstilbud i kommunen, og er viktige kunder for lokalt næringsliv (*sitat fra kommuneplanens arealdel*).

5. Kvæningen kommune som organisasjon

Egen virksomhet er et viktig tema i kommuneplanens samfunnsdel. Samfunnsdelen skal være planoverbygning til kommunedelplaner som regulerer sentrale leveranseområder som kultur og oppvekst, helse og omsorg, teknikk med videre. Samfunnsdelen forventes å gi føringer og prioritere mellom satsinger som påvirker driften av hele kommunen.

Kommunal tjenesteutvikling

Kunnskapsgrunnlaget omhandler tjenestene med tilhørende kostnader, resultater og utfordringer. Tjenestene må tilpasses den reelle aldersfordelingen i samfunnet, samtidig som nye lovpålagte oppgaver finner sin løsning.

Digitalisering

Vi er godt i gang med å digitalisere tjenestene våre, til fordel for innbyggerne og de ansatte. En del tjenester gjenstår, men blir digitalisert så snart ressursituasjonen tillater.

Organisasjonsgjennomgang

Kvæningen kommune mottok i 2019 en ekstern organisasjonsgjennomgang. Rapporten anbefaler en administrativ struktur med kommunedirektør og tre sektorledere for Plan/teknisk, Kultur og oppvekst samt Helse og omsorg.

Kommunal kompetanse

Kvæningen kommune opplever at det er krevende å rekruttere til visse stillinger, både lederstillinger og enkelte profesjoner.

Kommunale driftskostnader

På en del områder ligger vi høyt i driftskostnader, sammenlignet med andre kommuner.

Kommunal økonomi

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter var negativt (-2,7%) for 2019, etter et spesielt godt år i 2018 (12,5%). Netto lånegjeld er 113,5 % av brutto driftsinntekter. Disposisjonsfondet utgjør 12,3%.

Investeringsnivået har vært høyt de siste årene. Det foreligger betydelige planer for å investere innen helse og omsorg.

Kommunen har ekstraordinære inntekter pga konsesjonskraft og havbruk. Spesielt havbruksfondet er en ustabil inntektskilde.

Vi utnytter virkemiddelapparatet meget godt, men har fortsatt mer å hente.

Vi forventer at en ny kommuneplan vil fordre ressurser (personale og arbeidsmidler) for å gjennomføre handlingsdelen. Dette vil kreve stor nøkternhet i driften og evne til å redusere kostnadsnivået.

6. SWOT-analyse

Sterke sider	Svake sider
Muligheter Utbygging av havn og industriområder. Mineralressurser utvinnes og foredles. Landbruk i lys av klimaendringene (lengre vekstsesong og nye arter). Innovasjon innen sjømatnæring (makroalger, landbasert oppdrett, oppdrett nye arter mv). Foredle marint råstoff og landbruksprodukter – bredere satsing på matproduksjon. Videreutvikle og modernisere vannkraften. Vindkraft og solenergi som fornybare energikilder. Videreutvikle reiselivet helårs, med flere aktiviteter. Hyttekommunen selges aktivt – videreutvikling av varer og tjenester til fritidsbefolkningen. Satsing på lokale gründere og samskaping. Boligbygging gjenopptas – ny boligpolitikk. Styrke samarbeid med Nordreisa, Alta m. fl i både offentlig og privat sektor. Digitalt fjernarbeid.	Trusler Varer og tjenester leveres i økende grad fra Alta og Nordreisa (handelslekkasje øker). Ny industri og større næringsinitiativ uteblir – investorene kommer ikke vår vei. Boligmassen selges til fritidsformål uten påfyll av nye helårsboliger. Elevtallet i skolen fortsetter å synke. Langvarige og dyptgripende interessekonflikter om arealbruk (sjø og land). Gjennomføringen av kommunale tjenester svekkes pga dårlig tilgang på kompetanse. Konkurransen om nasjonal og regional politisk oppmerksomhet samt virkemidler. Evnen til samhold, samarbeid og samskaping holder ikke tritt med framtidens behovet. Avmaktsfølelse og svekket omdømme.

7. Kvænangens utfordringsbilde oppsummert

Samfunnets og kommunens utfordringsbilde oppsummeres som følger:

- Næringslivet og den lokale sysselsettingen.
- Rekruttering og alminnelig attraktivitet blant jobbsøkere.
- Kommunens bolig- og fritidsmuligheter innfrir ikke unge menneskers behov.
- Modernisering av og innovasjon innen kommunale tjenester.

Disse utfordringene ansees som grunnleggende for Kvænangensamfunnet. Hvis de løses, kan kommunen forvente økt sysselsetting, vekst og en positiv samfunnsutvikling.

8. Alternative utviklingsretninger

Bærekraftsvurdering

Regjeringen forventer at kommunal planlegging skal gjennomføres med FNs bærekraftsmål lagt til grunn, jmfør pkt 2. Dette er en ny nasjonal forventning fra 2019. Vi er kjent med at norske kommuner har løst dette på flere forskjellige måter.

Kvænangens kommune skal gjennomføre en *bærekraftsvurdering* tilpasset planprosessen og samfunnsutfordringene våre. Hensikten er å styrke forståelsen av sammenheng mellom lokale og globale forhold. Bærekraftsmålene går delvis i hverandre; ett mål kan være gunstig for den økonomiske utviklingen og samtidig ugunstig for miljøet. Det er viktig å beskrive mulige interessekonflikter på en helhetlig måte, på tvers av sektorer og nivåene globalt, nasjonalt, regionalt og lokalt.

Vi må ta stilling til om vi skal arbeide med alle bærekraftsmål, eller noen utvalgte. Noen av målene gjenspeiler Kvænangens utfordringer, handlingsrom og muligheter mer enn andre. Vurderingen skal identifisere mulige strategier og tiltak for samfunnsdelen.

Kommunestyret skal ta stilling til bærekraftsvurderingen tidlig i medvirkningsfasen etter stadfesting av planprogrammet.

Attraktivitet

Attraktivitet dreier seg om målgruppene de tre B-er; *befolkning, besøk og bedrifter*.

Suksessrike distriktskommuner kjennetegnes ved:

- Attraktivitet skapes i samspill mellom kommune, næringsliv, frivillig sektor m.fl. Samspill om framtiden må bygges på tillit, som igjen kan være en funksjon av medvirkning og dialog.
- Arbeid med attraktivitet er tidkrevende og langsiktig, og passer bedre som et overordnet plantema enn som et enkeltstående vedtak.
- Kommunen må alltid kunne reagere raskt hvis nye muligheter oppstår – dette omtales også som «beredskap for flaks».
- Vekst i næringslivet kommer mest sannsynlig i de bransjene som kommunens næringsliv allerede er sterke i.
- Mangelfulle arealplaner og byggesaksbehandling kan være et hinder for private investeringer. Det er viktig å fornye bygningsmasse (boliger, næringsbygg) løpende.

Kilde: *Suksessrike distriktskommuner anno 2018, Telemarksforskning TF-442/2018.*

Vi vektlegger å arbeide med attraktivitet på en helhetlig måte. Telemarksforskning attraktivitetstabell utgjør et utvalg av områder vi kan satse på. En viktig del av arbeidet med samfunnsdelen er å gjøre strategiske valg om satsinger som kan øke attraktiviteten.

	Bosted	Besøk	Bedrift
Areal og bygninger	Boligtomter, arealer og boliger	Overnatting, hytter og hyttetomter	Næringsareal og næringsbygg
Ameniteter	Kommunale tjenester, fritidstilbud og natur	Attraksjoner og aktiviteter, natur.	Service fra det offentlige og det private. Økonomiske incentiver
Omdømme	Omdømme som bosted	Omdømme for besøk, destinasjons-markedsføring	Omdømme som næringssted
Stedlig kultur og identitet	Lokal identitet, åpenhet og optimisme	Gjestfrihet, service	Risikovilje og vilje til vekst, samarbeidsånd, næringsvennlighet

Tabell fra «Hvorfor vokser steder» (Knut Vareide).

Det som er best for barna

Tilrettelegging for gode oppvekstvilkår for barn og unge skal ha høy prioritet. Barn og unge må derfor få en stor plass i kommunens planverk. Både for å gi barn og unge bedre liv og sosial trygghet, men også for å styrke forholdet mellom unge mennesker, lokalsamfunnet og de lokale yrkesmulighetene, i et utviklingsperspektiv. Vi kan styrke troen blant våre unge om *bolyst* og *blilyst* i Kvæningen.

Samarbeid mellom oppvekstsektoren og arbeidsgiverne i kommunen kan bidra til det, og til arbeidspraksis for elever som behøver eller ønsker et alternativ til vanlig skoleteori.

Dialog og medvirkning med barn og unge, samt foreldregenerasjonen, står sentralt i denne planprosessen.

Helhetlig politikk for stedsutvikling

Stedsutvikling skal behandles i samfunnsdelen med følgende målsettinger for øye:

- Kvæningen skal framstå som en attraktiv for tilflyttere og dagens befolkning.
- Bolig-, areal- og transportplanleggingen skal være samordnet¹.
- Burfjord kan videreutvikles til et godt kommunesenter.

Stedsutvikling er et bredt plantema hvor engasjementet normalt bør være stort. Alle bygdene i Kvæningen skal være med i vurderingene.

Boligpolitikk for sosial bærekraft og samfunnsutviklingen

Intensjonen er å ta tak i boligsituasjonen tidligst mulig, fordi den er en hemske for rekruttering. Samfunnsdelen, arealdelen og boligpolitisk plan kan besvare utfordringer som:

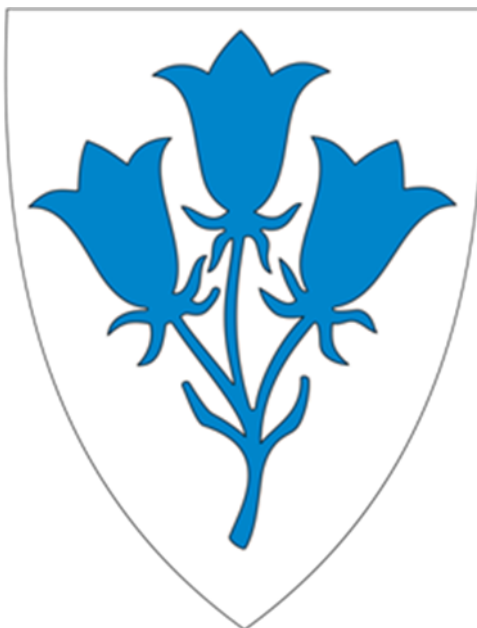
- Innfrielse av boligsosiale behov, redusere trangboddhet og kommunens plikter og rolle overfor de som er vanskeligstilt i boligmarkedet. Legge til rette for «leie til eie» og lignende løsninger i samarbeid med Husbanken og andre aktører.
- Tilpasse boligmassen til aldersforskyvningen i samfunnet – flere seniorer skulle normalt tilsi etterspørsel etter sentrumsnære leiligheter.
- Dialog med befolkningen om boligbehov generelt og konkrete ønsker for nye boliger.
- Dialog med reindriftsutøverne om eventuelle boligbehov.
- Boliger til tilflyttere, herunder også et utleietilbud for «prøvebo».
- Modernisere og eventuelt redusere kommunalt, eid boligmasse.
- Vurdere nye boligkonsepter, som mikrohus, heltreboliger mv.
- Styrke samarbeid mellom kommune, utbyggere, næringsaktører, grunneiere Husbanken om boligutvikling.
- Øke kunnskapene om virkemidler for boligutvikling.
- Bidra til å redusere avgangen av helårsboliger til fritidsmarkedet.
- Areal til boligfelt og leilighetsprosjekter, samt stimulere til privat boligbygging.

---

¹ Statlige planretningslinjer for samordnet bolig, areal- og transportplanlegging (Kgl res av 26.09.2014) er lagt til grunn for kommuneplanens arealdel.

9. Forslag til visjon, mål og satsingsområde 2021-2032

Kvæningen kommune – Visjonskonkurranse utlyses

Hovedmål for samfunnsutviklingen i prioritets rekkefølge

Økt nærings-
aktivitet og
sysselsetting

Attraktivt
lokalsamfunn

Samarbeid

Satsingsområder i prioritets rekkefølge:

- Næringsutvikling – flere arbeidsplasser i privat sektor.
- Rocka stedsutvikling (se punkt 11).
- Boliger for alle.
- Barn, ungdom og unge voksne.
- Gode helse – hele livet.
- Samarbeid og tillitsbygging.

Tallfestet og målbar

Kommuneplanens samfunnsdel skal så langt det lar seg gjøre, inneholde tallfestede målsettinger. Resultatene skal være mest mulig målbare ved framtidig evaluering av planverkets nytteverdi.

10. Gjennomgående perspektiver

Gjennomgående perspektiver er plantemaer med stor betydning, og som gjelder hele samfunnet samt flere av kommunens tjenesteområder.

Klima

Dette plantemaet er høyt prioritert internasjonalt, nasjonalt og regionalt. Klimautviklingen påvirker, og påvirkes av, flere sektorer og tjenester. Samfunnsdelen forventes å gi overordnet politikk for andre planer og enkeltvedtak som påvirker klimautviklingen og ivaretar klimatilpasningen. Bærekraftsvurderingen vil innlede vårt planarbeid om klimatilpasning og utslippsreduksjon. Statlige planretningslinjer legges til grunn.

Folkehelse

Både samfunnet, kommunen og den enkelte innbygger har alt å tjene på at vi har en helhetlig tilnærming til helseutviklingen. Planprosessen skal brukes til å utrede gode strategier for å styrke folkehelsen. Samhandling med lag og foreninger, trafikkmmyndigheter og bedrifter blir viktig.

Dette gjennomgående perspektivet må sees i sammenheng med satsingsområdet «God helse – hele livet», som er helse- og omsorgsorientert og skal bygge på oversikten over befolkningens helsetilstand og påvirkningsfaktorer.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Vi ønsker å videreutvikle vårt opplegg for samfunnssikkerhet og beredskap i lys av erfaringene etter Covid-19 pandemien.

Risiko forbundet med Kvængsfjellet (skred over vei og trafikkulykker) erstattes av alminnelig risiko forbundet med store tunneler (for eksempel kjøretøybrann i tunnel).

Klimatilpasning videreføres.

Universell utforming

Kommunen har et spesielt ansvar for at personer med nedsatt funksjonsevne.

11. Kommunesenter, områder og grender

Steder og tilhørighet betyr mye i Kvæng, både kulturelt og politisk. Historiske forhold påvirker hvordan vi tenker rundt steder og områders utvikling i dag. Det er viktig at vi knytter utviklingsstrategier til alle områdene og grendene. Strategiene skal underbygge *bolyst* og *bilyst*, gjerne inspirert av attraktivitetstabellen på side 11. Kvæng kommune ser på strategier for steds- og grendeutvikling som gode tema å drøfte i medvirkningsfasen.

Rocka Burfjord

Utviklingen i kommunesenteret skal understøtte hele Kvæningen-samfunnets attraktivitet. Burfjord må utvikles slik at stedet kommer alle innbyggerne i kommunen til gode. Vi skal tilføre sterkere appell til unge, nysgjerrige og modige jobbsøkere. Tettstedet bør tilføres noen tilbud som normalt forbindes med mer urbane strøk, med kultur, flere sosiale møteplasser samt økt omsetning av varer og tjenester. Miljøgate, utendørs opprusting og alminnelig forskjønnelse skal bidra til det visuelle. Vi skal legge til rette for fjernarbeid slik at personer kan bo i kommunen vår selv om de er ansatt andre steder i verden. Vi skal vektlegge helhetlige løsninger for bolig, handel, tjenester, transport, trafikksikkerhet, folkehelse og universell utforming. Sentrumsplanen skal lages med innspill fra alle innbyggerne i kommunen, alle aldre.

Jøkelfjord og Alteidet – arena for ekstremt reiseliv

Jøkelfjord og Alteidets muligheter innen det ekstreme, naturbaserte reiselivet skal legges til rette for. Randonee, fjordcruise, brevandring og tindeturer er aktuelle kommersielle muligheter. Den store og viktige satsingen innen sjømat skal videreføres. Jøkelfjord samfunnshus og Alteidet samfunnshus skal være sosiale møtesteder.

Badderer, Nordstraumen og Kjøllefjord i utvikling

Badderer er et viktig industrielt tyngdepunkt i kommunen. Industri, handel og landbruk skal videreutvikles. Vi arbeider for å etablere flere fritidsboliger i området. Badderer grendehus skal være sosialt samlingspunkt.

Indre Kvæningen – helt naturlig

Områdets grønne kvaliteter er et godt grunnlag for naturbaserte næringer. Vi skal øke matproduksjonen, både volum- og nisjepreget lokalmatproduksjon. Reiselivet skal videreutvikles med bakgrunn i vern av attraktive naturområder, friluftsliv, gårdsturisme etc. Skogressursene representerer verdier for fortsatt lokal verdiskapning. Kvæningsbotn grendehus skal være sosialt samlingspunkt.

Sørstraumen – knutepunkt til natur og næring

Sørstraumen er portalen mot Indre Kvæningen. Området skal videreutvikles med nye tilbud i grensesnittet mellom næring, kultur og natur. Vi skal tilføre nye fritidsboliger innenfor rammen av et hensiktsmessig kulturminnevern. De vernede områdene i hele kommunen presenteres fra Kvæningen næringsbygg. Sørstraumen grendehus skal være sosialt samlingspunkt.

Ytre Kvæningen – muligheter mot storhavet

Ytre Kvæningen er rik på ressurser, natur og muligheter. Naturressurser som fiskeri, reiseliv og mineraler har stort potensiale. Området har en utilgjengelighet som gir attraktive muligheter. Små bygder langt fra allfarvei har kontraster med bylivet mange i dag lever, og er dermed et attraktivt reisemål. Tilgjengelighet må sikres gjennom gode kommunikasjoner for folk og næringsliv.

12. Andre plantema som er relevant for samfunnsdelen

Samfunnsdelen forventes å utgjøre planoverbygning for en stor bredde av plantema som er relevante for samfunns- og tjenesteutviklingen.

Utdanning

Kvæningen kommune ønsker å arbeide med nye løsninger for å tilby innbyggerne et bedre utdanningstilbud lokalt. Framtidens arbeidsliv innebærer at yrkesaktive personer må etter- og videreutdanne seg gjennom hele yrkeskarrieren. Behovene gjelder alle sektorer og både VGS, fagskole og høyere utdanning. Vi ser i retning av et innovativt utdanningscenter med utstrakt bruk av digitale løsninger. I tillegg kan et slikt senter støtte elever og studenter med bibliotek og et sosialt fellesskap. Målsettingen er at en større del av utdanningen skal kunne gjennomføres uten å måtte flytte fra Kvæningen.

Naturmangfold

Dette plantemaet er relevant i Kvæningen kommune, som har flere av sine mulige næringssetninger og fritidsaktiviteter knyttet til naturressursene. Både fiskeriene, oppdrettsnæringen, reiselivet, landbruket, mineralnæringen, fornybar energi og friluftslivet påvirker naturmangfoldet. I tillegg er det viktig at infrastruktur, samferdsel og aktivitet gjennomføres slik at naturmangfoldet ikke svekkes utover hva som kan ansees som bærekraftig.

Jordvern og landskapsvern

Som en kommune med lange og nye muligheter innen landbruk, og med et attraktivt kulturlandskap, er det naturlig å sette landskap og jordvern på dagordenen i samfunnets øverste planverk. Det er en sammenheng mellom landskapsvernet og kulturminneforvaltningen omtalt nedenfor.

Samisk og kvensk

Samisk og kvensk kultur har bidratt til å forme det samfunnet vi har i dag. Kvæningen kommune ønsker å ta vare på samfunnets historiske identiteter, språk, tradisjonskunnskap og næringsmuligheter som følger med det samiske og kvenske blant oss, herunder også sjøsamiske fiskeres rettigheter i henhold til Deltakerloven §21. Vi skal fortsette å yte språkopplæring i samsvar med Opplæringsloven kapittel 6.

Kulturminnevern

Kvæningen kommunes kulturminneplan, som samfunnsdelen skal utgjøre overbygning for, er av helt ny dato. Samfunnsdelen vil behandle strategier, mål og tiltak for kulturminneforvaltningen, og sørge for en planmessig sammenheng mellom samfunnsdelen og kommunedelplanen.

Kulturminner gir minnerike opplevelser for tilreisende. Vi ser kulturminnene i en reiselivssammenheng. Kulturminnene har også lokal betydning for alminnelig kulturell aktivitet, samt en kobling til de samiske og kvenske kvalitetene i samfunnet vårt.

Integrering av utenlandske tilflyttere

Vi er forpliktet til å gi utenlandske tilflyttere et godt liv og gode framtidsmuligheter. Dette gjelder spesielt barn og unge.

Fattigdom

Et lokalsamfunn vil alltid ha personer med svak privatøkonomisk situasjon. Muligheter og virkemidler for å motvirke fattigdom må vurderes som en del av samfunnsdelen. Fattigdom går lett i arv hvis de riktige grepene ikke tas i tide.

Vannforvaltning

Vannforskriften fastslår at alle vassdrag, grunnvann, kyst- og sjøvann (fra én nautisk mil utenfor grunnlinjen og inn til land) skal klassifiseres og karakteriseres i enheter kalt vannforekomster.

Vann er en sentral ressurs i kommunen vår. Vann representerer store naturverdier, næringsmuligheter, fritidsmuligheter og opplevelser, men er også en del av risikobildet innen samfunnssikkerheten. Kommunen har seks vernede vassdrag.

Vi inngår Troms og Finnmark vannregion og Nordreisa-Kvæningen vannområde. Nytt plandokument etter fylkessammenslåingen er under utvikling. Nordreisa kommune stiller vannområdekoordinator. De nasjonale føringene for oppdatering av de regionale vannforvaltningsplanene for 2022-2027. Som kommune har vi særskilte ansvar innen vannforvaltning, i tillegg til at vannforvaltningen påvirker forhold som folkehelse, naturmangfold mm. Vannforvaltningen er en del av planprosesser som definert i Plan- og bygningsloven, og er både sektor- og næringsovergripende.

Planutviklingen må vurdere mål og tiltak i lys av pliktene vi har som kommune.

Samferdsel, kollektivtrafikk, myke trafikanter og trafikksikkerhet

Samferdselstilbudet i kommunen er i hovedsak veitransport, samt noen viktige båtruter til øysamfunnene og de vegløse bygdene/grendene i kommunens ytre del.

Bærekraftsvurderingen vil behandle klima- og miljøaspektet av samferdselen, og mulige tiltak for samfunnsdelen derav.

Havneutviklingen gjelder både sjømat, transport, kultur, rorbumuligheter samt reiseliv.

Adgangen til kollektiv transport og tilrettelegging for myke trafikanter (gange, sykkel) og personer med funksjonsnedsettelse (rullestoler, rullatorer og spesialhjelpemidler) er viktig for miljø, inkludering og folkehelsen.

Arbeid med trafikksikkerhet skal redusere risikoen for ulykker. Vegtrafikken er i utvikling, ikke minst tungtrafikken på grunn av den økende sjømatproduksjon i Troms og Finnmark. Vi må vurdere å planfeste tiltak i lys av at store trafikkulykker er kommunens største risiko, jamfør helhetlig ROS.

Idrett, friluftsliv og kultur

Kvæningen kommunes kommunedelplan for idrett, friluftsliv og kultur, som samfunnsdelen skal utgjøre overbygning for, er fra 2018. Samfunnsdelen vil behandle strategier, mål og tiltak for disse plantemaene, og sørge for en planmessig sammenheng mellom samfunnsdelen og kommunedelplanen.

Samfunnsplanleggingen omfatter kulturelle utfoldelsesmuligheter, for alle i hele kommunen. Disse plantemaene omfatter både infrastruktur (alt fra kulturhus til enkle stier), organisering (lag, foreninger og offentlig) til aktiviteter. Samfunnshusene er helt sentrale for samhold, trivsel og kultur i bygdene. Småbåthavner er i grenselandet mellom kultur og næring, og åpner for helårs aktivitet for befolkning, reiseliv og fiskere. Vi ser på mulighetene for å senke terskelen for deltakelse i aktiviteter gjennom delingsordninger for utstyr for friluftsliv, arrangementer mv.

Fritids- og hyttekommunen Kvæningen

Fritidssektoren er en viktig inntektskilde for oss. Hyttebefolkningen er et positivt innslag i kommunen. Videreutviklingen av hyttemulighetene må balanseres mot mulige nedsider innen miljø og kommunale kostnader, samtidig som vi må opprettholde et godt forhold alle som besøker oss. Hyttebefolkningen er velkomne i kommunen vår, både som brukere av naturområdene og som deltakere og bidragsytere i kulturelle og andre aktiviteter. Jfr rapporten Hytteturismen i Kvæningen kommune (2019).

Vi bør markedsføre kommunen som permanent bokommune ovenfor hyttebefolkningen som allerede kjenner til hva vi kan by på.

Fortsatt fritidsbebyggelse må vurderes nøye opp mot andre lokale interesser som bærekraftig arealforvaltning, naturforvaltning, vannkvalitet, tjenestebehov og ikke minst landbrukets og reindriftens langsiktige interesser.

Arbeidsgiverpolitikk

Personalpolitiske mål og tiltak kan bli en følgekonskvens av samfunnsdelen, og må vurderes løpende i planprosessen. Arbeidstakerorganisasjonene inngår i medvirkningen.

13. Arealstrategier

Generelt

Arealstrategiene skal utledes fra andre strategier og satsinger som er et resultat av planprosessen for kommuneplanens samfunnsdel. Strategiene tas med videre til framtidig rullering av kommuneplanens arealplan.

Hver enkelt del av samfunnsdelen skal vurderes; hva innebærer dette for arealplanen og tilhørende forvaltningsansvar. I tillegg, bærekraftsvurderingen og medvirkningen forventes å få betydning for arealstrategiene.

Overordnede forhold

Klimatilpasning, med særskilte hensyn til havstigning, flom og ekstremvær.

Tilrettelegging for økt sysselsetting i privat sektor.

Alle primærnæringene skal fortsatt ha gode rammer. Kystsoneplanleggingen må ta hensyn til både tradisjonelt fiske, dagens oppdrett, framtidens oppdrett samt transport på sjøen.

Det skal etableres gode sammenhenger mellom areal i fjorden, i strandsonen og i tilstøtende landareal for næring, transport og kultur.

Samordning og helhetlige løsninger for boligutvikling, transport, grøntareal, kultur, handel, næring, offentlige tjenester og sosiale møteplasser.

Vern av natur, landskapsformer og kulturminner.

14. Utredningsbehov i planperioden

Følgende utredninger planlegges gjennomført vinteren/våren 2020:

- Nytt utdanningscenter i Kvæningen.
- Bærekraftsvurdering.
- Covid-19 pandemien – erfaringer og mulighetsstudie.
- Metode for å koble sammen kommuneplan, kommunedelplaner og økonomiplan/handlingsplan.

I tillegg kommer visjonskonkurransen. Utredningene skal behandles av kommunestyret før de legges til grunn for kommuneplanens samfunnsdel.

15. Framdriftsplan, milepæler og medvirkning

Tabellen på neste side viser milepæler i planutviklingen. Innbyggerne, næringslivet og frivilligheten i Kvæningen kommune inviteres til å gi innspill om hele samfunnsutviklingen og kommunens tjenester.

Invitasjonen til å delta i medvirkningen gjelder også reindriftsutøverne og fritidsbefolkningen som med jevne mellomrom oppholder seg i kommunen.

Ungdomsrådet, elderrådet og rådet for personer med funksjonsnedsettelse skal i tillegg behandle planprogram, utredningene og planutkast.

Medvirkningen skal styrke dialogen med barn, unge og unge voksne om framtidsmulighetene i Kvæningen.

Måned 2020 - 2021	09 20	10 20	11 20	12 20	01 22	02 20	03 20	04 20	05 19	06 20	07 20	08 21	09 21
Aktivitet													
Kunnskapsgrunnlag													
Utarbeide forslag til planprogram													
Offentlig høring av forslag planprogram													
Regionalt planforum			12.										
Endelig vedtak planprogram				8.									
Bærekraftsvurdering og andre utredninger													
Medvirkning													
Politisk behandling av utredningene													
Utarbeide planforslag													
Høring av planutkast Medvirkning													
Endelig planvedtak													

Møter med lokalt næringsliv, eventuelle investorer, industriaktører samt store grunneiere. Sees i sammenheng med omstillingsprosjektet og eventuelt næringsvennlig kommune.

Egne møter med reindriftsnæringen og samiske grupperinger med interesser i fjorden.

Lag, foreninger og frivillige interesseorganisasjoner, herunder grendeutvalg og tilsvarende.

Arrangementer med barn i barnehage i samarbeid mellom planleggere, oppvekstsektoren og FAU. Data fra barnetråkk, tegnekonkurranser og intervjuer.

Møter med elever, enten på skolen eller som kveldsarrangement for ungdomsskole/VGS.

Møte med unge voksne/foreldre om oppvekst og attraktivitet for familier.

Møte med bosatte innvandrere om integrering og rekruttering.

Møte med ansattes tillitsvalgte i kommunens organisasjon, om samfunnsutviklingen, tjenesteutviklingen, kompetansebehov og andre konsekvenser av kommuneplanen.

Medvirkningen skal skje gjennom møter og utviklingsverksteder i hele kommunen.

Skriftlige innspill skal kunne gis veldig enkelt via kommunens nettside. Kvæningen kommune vil lytte til forslag om ytterligere medvirkning underveis i planprosessen.

Oppslag på Kvæningen barne- og ungdomsskole

Vedlegg A Utdrag fra Plan og bygningsloven

Utdrag fra fellesbestemmelsene i PBL

Planlegging etter loven skal bidra til å samordne statlige, regionale og kommunale oppgaver og gi grunnlag for vedtak om bruk og vern av ressurser.

Planlegging og vedtak skal sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter. Det skal legges vekt på langsiktige løsninger, og konsekvenser for miljø og samfunn skal beskrives.

Prinsippet om universell utforming skal ivaretas i planleggingen og kravene til det enkelte byggetiltak. Det samme gjelder hensynet til barn og unges oppvekstvilkår og estetisk utforming av omgivelsene.

Utdrag fra PBLs innledende bestemmelser

Oppgaver og hensyn i planlegging etter loven. Innenfor rammen av § 1-1 skal planer etter denne lov:

- a) sette mål for den fysiske, miljømessige, økonomiske, sosiale og kulturelle utviklingen i kommuner og regioner, avklare samfunnsmessige behov og oppgaver, og angi hvordan oppgavene kan løses
- b) sikre jordressursene, kvaliteter i landskapet og vern av verdifulle landskap og kulturmiljøer
- c) sikre naturgrunnet for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv
- d) legge til rette for verdiskaping og næringsutvikling
- e) legge til rette for god forming av bygde omgivelser, gode bomiljøer og gode oppvekst- og levekår i alle deler av landet
- f) fremme befolkningens helse og motvirke sosiale helseforskjeller, samt bidra til å forebygge kriminalitet
- g) ta klimahensyn gjennom reduksjon av klimagassutslipp og tilpasning til forventede klimaendringer, herunder gjennom løsninger for energiforsyning, areal og transport
- h) fremme samfunnssikkerhet ved å forebygge risiko for tap av liv, skade på helse, miljø og viktig infrastruktur, materielle verdier mv.
- i) legge til rette for helhetlig forvaltning av vannets kretslop, med nødvendig infrastruktur.

Planleggingen skal fremme helhet ved at sektorer, oppgaver og interesser i et område ses i sammenheng gjennom samordning og samarbeid om oppgaveløsning mellom sektormyndigheter og mellom statlige, regionale og

kommunale organer, private organisasjoner og institusjoner, og allmennheten.

Planleggingen skal bygge på økonomiske og andre ressursmessige forutsetninger for gjennomføring og ikke være mer omfattende enn nødvendig.

Planer skal bidra til å gjennomføre internasjonale konvensjoner og avtaler innenfor lovens virkeområde.

Vedtatte planer skal være et felles grunnlag for kommunal, regional, statlig og privat virksomhet i planområdet.

Kommunestyret skal sørge for å etablere en særskilt ordning for å ivareta barn og unges interesser i planleggingen.

Utdrag fra PBL §11 om kommuneplan

Kommunen skal ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel med handlingsdel og arealdel.

Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver, og bør omfatte alle viktige mål og oppgaver i kommunen. Den skal ta utgangspunkt i den kommunale planstrategien og legge retningslinjer og pålegg fra statlige og regionale myndigheter til grunn.

Det kan utarbeides kommunedelplan for bestemte områder, temaer eller virksomhetsområder.

Kommuneplanen skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer, og revideres årlig. Økonomiplanen etter kommuneloven § 44 kan inngå i handlingsdelen.

Utdrag fra §11 om samfunnsdelen

Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Den bør inneholde en beskrivelse og vurdering av alternative strategier for utviklingen i kommunen.

Kommuneplanens samfunnsdel skal være grunnlag for sektorenes planer og virksomhet i kommunen. Den skal gi retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres i kommunal virksomhet og ved medvirkning fra andre offentlige organer og private.

Kommuneplanens samfunnsdel skal legges til grunn for kommunens egen virksomhet og for statens og regionale myndigheters virksomhet i kommunen.

Kommuneplanens handlingsdel gir grunnlag for kommunens prioritering av ressurser, planleggings- og samarbeidsoppgaver og konkretiserer tiltakene innenfor kommunens økonomiske rammer.

Vedlegg B Referansedokumenter

Lover, forskrifter og statlige planretningslinjer

- Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven)
- Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)
- Lov om folkehelsearbeid samt Forskrift om oversikt over folkehelsearbeidet
- Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m.
- Lov om likestilling og forbud mot diskriminering
- Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (Sivilbeskyttelsesloven), samt tilhørende Forskrift om kommunal beredskapsplikt
- Reindriftsloven, Grunnloven og internasjonale konvensjoner (samiske forhold)
- Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)
- Lov om kulturminner (kulturminneloven)
- Lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere
- Lov om barnehager (barnehageloven)
- Lov om grunnskolen og den vidaregående opplæringa (opplæringslova)
- Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven)
- Lov om havner og farvann (havne- og farvannsloven)
- Lov om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven)
- Forskrift om rammer for vannforvaltningen
- Forskrift om oversikt over folkehelsearbeidet
- Forskrift om habilitering og rehabilitering, individuell plan og koordinator

Planretningslinjer og andre nasjonale føringer:

- Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging (mai 2019)
- Statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning, samt tilhørende veileder (veileder i nettversjon på www.miljodirektoratet.no).
- Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen
- Statlig planretningslinje for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging
- Leve hele livet - en kvalitetsreform for eldre (St. Meld. 15 (2017-2018))
- Natur for livet - Norsk handlingsplan for naturmangfold (St. Meld. 14 (2015-2016))
- Samhandlingsreformen (St. Meld. 47 (2008-2009))
- Klimatilpasning i Norge – (Meld. St. 33 (2012–2013))
- Folkehelsemeldingen – Gode liv i et trygt samfunn (St. Meld. 19 (2018-2019))
- Nasjonal kompetansepolitisk strategi 2017-2021
- Nasjonal strategi for boligsosialt arbeid (2014–2020)
- Kulturens kraft – Kulturpolitikk for fremtida (Meld. St. 8 (2018-2019))
- Distriktsmeldingene Bærekraftige byer og sterke distrikt, Meld. St. 18 (2016-2017) og Levende lokalsamfunn, Meld. St. 5 (2019-2020)
- Bolig for velferd – Nasjonal strategi for boligsosialt arbeid (2014–2020), Departementene
- Opplev Norge – unikt og eventyrlig, Meld. St. 19 (2016 – 2017).
- NOU 2016: 18 Hjertespråket - Forslag til lovverk, tiltak og ordninger for samiske språk
- Samisk språk, kultur og samfunnsliv – Digitalisering Meld. St. 31 (2019 –2020)

Regionale føringer og rapporter (foreløpig liste):

- Utvikling i økonomiske nøkkeltall for Troms og Finnmark i 2019, Fylkesmannen 2020.
- Mineralstrategi for Nord-Norge 2019
- Fylkesplan for Troms 2014-2025
- Regional transportplan for Troms 2018-2029
- Regional plan for landbruk i Troms 2014-2025
- Regional plan for handel og service Troms 2016-2025
- Regional forvaltningsplan vannregion Troms 2016-2021
- Planprogram Troms vannregion 2022-2027
- Hovedutfordringer Troms vannregion 2022-2027
- Regional bibliotekplan for Troms 2017-2028
- Regional plan for friluftsliv, vilt og innlandsfiske Troms 2016-2021
- Regionalt bygdeutviklingsprogram for Troms og Finnmark 2019-2022
- Regionalt næringsprogram for landbruket i Troms og Finnmark 2019-2022
- Handlingsplan for Regionalt næringsprogram Troms og Finnmark 2019-2022
- NIVI Rapport 2019:2 Gode grep i Troms.

Relevante veiledere:

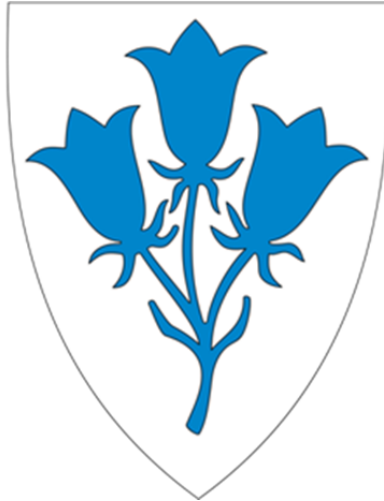
- T-1494 Kommunal planstrategi
- T-1492 Kommuneplanprosessen, Miljøverndepartementet
- T-1491 Kommuneplanens arealdel, Miljøverndepartementet
- H-2302 B Medvirkning i planlegging, Kommunal- og moderniseringsdepartementet
- Barn og unge i plan og byggesak, Kommunal- og moderniseringsdepartementet 2020.
- Sametingets planveileder, Sametinget
- Reindrift og planlegging etter plan- og bygningsloven (2009, regjeringen.no)
- Håndbok i aldersvennlig lokalsamfunn (2020)
- Plan for friluftslivet ferdselsårer, M-1292 Miljødirektoratet
- IS-2110 God oversikt – en forutsetning for god folkehelse
- Nasjonale føringer for arbeidet med oppdatering av de regionale vannforvaltningsplanene (2019), Klima og miljødepartementet
- Klimahjelperen, DSB
- Klimaprofil Troms - et kunnskapsgrunnlag for klimatilpasning (mars 2016/juli 2017).
- Lokal tilpasning til et klima i endring (2011). KS.
- Kartlegging og verdsetting av friluftsområder, M98-2013, Miljødirektoratet 2013
- Tillit, KS folkevalgtprogram 2019-2023. Kapittel 7 Samfunnsplanlegging.
- Kulturminner og verdiskapning i Nord-Norge, Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU rapport 66 (2013)).
- Suksessrike distriktskommuner anno 2018, Telemarksforskning TF-rapport nr. 442.
- Utredning om små kommuner (Telemarksforskning, 2019).
- Tiltak for å stimulere til økt innovasjon og utvikling i små distriktskommuner Telemarksforskning (TF-549/2020).
- Hvorfor vokser steder? (Knut Vareide, 2018).
- Håndbok i aldersvennlig lokalsamfunn (KS, 2020).

Nord-Troms regionråd:

- Nord-Troms regionråd, Overordnet styrings- og strategidokument 2016-2019
- Kunnskapsgrunnlag 2018, Status og strategier transport infrastruktur i Nord-Troms
- Varsel om en mulig krise, Kompetansebeholdningen i helse- og omsorgsektoren, i Nord-Troms kommunene, Uit – Norges arktiske universitet 2016
- Omdømmebygging i Nord-Troms, Sluttrapport (januar 2015)
- Entreprenørskaps-satsing i Nord-Troms 2015-2017 (2014)

Lokale dokumenter:

- Kvæningen kommune, Utviklingsanalyse (Proneo AS) (november 2017)
- Kvæningen kommune, Kunnskapsgrunnlag (juli 2020)
- Kvæningen kommune, Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer (juni 2018)
- Kvæningen kommune, Omstillingsplan 2018-2020
- Kvæningen kommune, Organisasjonsgjennomgang (november 2019)
- Kvæningen kommune, Planstrategi 2016-2019
- Kvæningen kommune, Kommuneplanens arealdel (januar 2019)
- Kvæningen kommune, Kystsoneplan 2013 – 2028 (rullert, vedtatt 2015)
- Kvæningen kommune, Landbruket som ressurs i Kvæningen (juni 2019)
- Kvæningen kommune, Gjennomgang av tjenester til personer med utviklingshemming (juli 2018)
- Kvæningen kommune, Kommunedelplan for kulturminner. Hoveddokument (2019)
- Kommunedelplan for idrett, friluftsliv og kultur (2018)
- Masteroppgave i stedsutvikling, «Kampen for tilværelsen», Sosiokulturell studie av utviklingsdiskurser i Kvæningen, Anne Berit Bæhr (januar 2016)
- Hytteturismen i Kvæningen kommune, Økonomiske effekter og strategier (Kvæningen kommune/Seljeseth 2019).
- Kvæningen kommune, Politisk verksted 22. juni 2020, besvarelser.

Kvæningen kommune

Kommuneplanens samfunnsdel 2021-2032 – Kommunedirektørens behandling av uttalelser etter offentlig høring av planprogram høsten 2020

Kommunen har mottatt 9 uttalelser, hvorav en fra lokalsamfunnet. Høringsinstansene støtter i hovedsak planprogrammet, men fremmer også noen endringsforslag. Behandling av uttalelsene framgår av vedlegg. Kopi av høringsinstansenes brev følger også vedlagt.

Referat fra møte i Troms og Finnmarks regionale planforum 12. november er enda ikke mottatt. De skriftlige uttalelsene samsvarer med de muntlige tilbakemeldingene i møtet. Kommunen har dessverre ikke mottatt skriftlige uttalelser fra Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard, ei heller fra Husbanken. Begge disse instansene deltok i regionalt planforum. Sent ankomne dokumenter vil bli lagt ved saken i medvirkningsperioden desember – mars 2021.

Uttalelsene skal følge saken og utnyttes fullt ut også i arbeidet med selve plandokumentet. Flere av uttalelsene er relevant for framtidig arbeid med kommuneplanens arealdel, kommunedelplaner, temaplaner, drift av infrastruktur etc.

Uttalelsene inneholder også en del nyttig informasjon om tilskuddsordninger som etatene vil følge opp ved passende anledninger.

Konklusjon er at arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel kan fortsette fordi det ikke foreligger betydelige motforestillinger til planprogrammet. Planprogrammet er justert i samsvar med merknadsbehandling og framsendes kommunestyret for vedtak om godkjenning.

Burfjord, 23. november 2020

Janne Kankaala
Kommunedirektør

Mattilsynet	Innstilling
Kvæningen kommune har gjort en bra jobb med å installere vannbehandling på vannverka av litt størrelse. Men dei aller minste er uten desinfeksjon.	Tatt til etterretning (TE)
Mattilsynet har lenge hatt fokus på vannledningsnettet. (...) I Kvæningen kommune er en del av ledningsnettet forholdsvis nytt. Det er likevel forventet at det er god oversikt tilstanden til nettet, gjennomført farekartlegging og konkrete planer om nødvendig utskifting av nettet. (...)	TE
<p>Drikkevann av tilfredsstillende kvalitet er en av grunnforutsetningene for utvikling av næringslivet. I de områdene av kommunen som ikke er dekket av kommunale vannverk, kan dette være en utfordring.</p> <p>En liten virksomhet som må etablere og drifte sitt eget vannverk, har ei ekstra kneik å passere for å få driften til å gå. Vannverket blir en ekstra virksomhet som må etableres parallelt med hovedvirksomheten. Det kan være krevende behov for ekstra kompetanse og ressurser både til etablering og drift.</p>	TE
Når det gjelder turistnæringen, er det viktig å legge til rette med tilgjengelige sanitærforhold. Det er svært uheldig for drikkevannskilder og smittefare til beitedyr dersom store grupper av tilreisende bruker «naturtoalettet» eller tømmer bobil/campingvogntoalettet i naturen.	TE
<p>Fisk og havbruk – ivaretagelse av hensyn til fiskehelse og fiskevelferd</p> <p>Kystsoneplanen er viktig for Kvæningen.</p> <p>Viser til Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023 pkt 2.4: «Fylkeskommunal og kommunal planlegging er viktig for å sikre fiskeri og havbruksnæringens langsiktige arealbehov, samtidig som andre samfunns- og miljøinteresser blir ivaretatt».</p>	TE

Kvæningen kommune kommentar:

Innspillene tas med til rullering av arealdelen, kystsoneplanen og videreutvikling av vannforsyningen.

DSB	Innstilling
<p>DSB henviser til Fylkesmannen for høringsinnspill vedrørende samfunnssikkerhet og beredskap. DSB opplyser om at etaten har innsigelseskompetanse etter plan- og bygningsloven i plansaker som berører følgende områder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Virksomheter som håndterer farlige stoffer herunder storulykkevirksomheter • Transport av farlig gods • Brannsikkerhet herunder tunneller og underjordiske anlegg • Tilfluktsrom (sivilforsvarsdistriktene) 	TE

Kvæningen kommune kommentar:

Fylkesmannen har ikke uttalt seg om samfunnssikkerhet og beredskap i denne høringsprosessen.

Innsigelse er ikke relevant for samfunnsdelen.

Kystverket	Innstilling
<p>Samfunnsdelen er fremstilt i et format som er lett å lese og gir en grei fremstilling av målene og satsingsområdene for Kvæningen.</p>	TE
<p>Kommunen må være observant på at det ikke tilrettelegges for aktiviteter som kommer til hinder for sikkerhet og framkommelighet på sjøen.</p> <p>En hovedutfordring generelt er å knytte havn/kaianlegg, nærings- og industriarealer og veg sammen på en funksjonell og hensiktsmessig måte.</p> <p>Kystverket kan ikke se at fremtidig ønsket bruk av sjøarealene er spesifikt nevnt i samfunnsdelen. Hvordan ønsker kommunen at sjøarealene skal brukes? I Kapitlet om samferdsel står det blant annet at samferdstilbudet i kommunen i hovedsak er veitransport, og «...noen viktige båtruter til øysamfunnene og de vegløse bygdene/grendene i kommunens ytre del». Videre står det at «Havneutviklingen gjelder både sjømat, transport, kultur, rorbumuligheter samt reiseliv». Hva mener kommunen med dette? Hvilken retning ønsker man for utviklingen fremover?</p> <p>Det fremkommer at økt næringsaktivitet og sysselsetting er ett av hovedmålene for samfunnsutviklingen i kommunen. Videre er næringsutvikling og flere arbeidsplasser i privat sektor et prioritert satsingsområde, og i SWOT-analysen er innovasjon innen sjømatnæring nevnt som en mulighet. Samfunnsplanen sier lite om hvordan kommunen ønsker å utnytte sine fortrinn og muligheter.</p> <p>Med bakgrunn i ovennevnte oppfordres Kvæningen kommune til å definere en strategi for kommuneplanens samfunnsdel omkring maritim næring, samferdsel og ønsker fremtidig bruk av sjøarealene.</p>	TE

Kvæningen kommune kommentar:

Informasjonen om havneutvikling er tilstrekkelig for planprogrammet. Vi tar uttalelsen i sin helhet med videre for samfunnsdelen (selve plandokumentet), arealdelen og reguleringsplaner.

Hva angår «Samfunnsplanen sier lite om hvordan kommunen ønsker å utnytte sine fortrinn og muligheter»; planprogrammet belyser dette i tilstrekkelig grad. Ytterligere utdyping kan forventes i selve samfunnsdelen.

Strategier vil også framkomme av samfunnsdelen (selve plandokumentet).

Norges vassdrags- og energidirektorat	Innstilling
<p>Klimautfordringer og naturfare Kvænangens kommunes arealdel er fra 2019. Vi mener at NVEs ansvarsområder i hovedsak er ivaretatt i eksisterende arealplan.</p> <p>Planprogrammet for samfunnsdelen legger opp til å vurdere klimautfordringer og klimatilpassing. NVE anbefaler at kommunen legger vekt på helhetlig forvaltning i nedbørfelt, vurderer behovet for overordna overvannsplaner og planlegger den kommunale utviklingen slik at man unngår å bygge seg inn i nye utfordringer knyttet til naturfare.</p> <p>Arbeidet med klimatilpasning skal bidra til at samfunnet blir bedre rustet til å møte klimaendringene. Klimatilpasning handler om å ta hensyn til dagens og fremtidens klima. Klimaprofil for Troms gir et kortfattet sammendrag av klimaet, forventede klimaendringer og klimautfordringer i denne delen av landet. Klimaprofilen finnes på www.klimaservicesenter.no. Klimaprofilen er et viktig kunnskapsgrunnlag og hjelpemiddel i kommunens overordnede planlegging.</p> <p>Kommunen ønsker å forsterke Burfjord som kommunesentra. Vi minner om at Burfjord ligger på mulige kvikkleireavsetninger og at det også har vært hendelser i området. Det er derfor spesielt viktig at grunnforholdene vurderes i forbindelse med ny planlegging i området.</p> <p>Flere nyttige veiledere og verktøy finnes på www.nve.no/arealplan.</p>	<p>TE</p>

Kvænangen kommune kommentar:

Innspillene tas med til rullering av arealdelen. Klimaprofilen for Troms var omtalt og lagt til grunn i planprogrammet.

Fylkesmannen i Troms og Finnmark	Innstilling
<p>GENERELT: Kommuneplanens samfunnsdel skal behandle langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Fylkesmannens innspill er primært vurdert ut ifra kommunens funksjon som samfunnsutvikler og organisasjon (tjenesteyter, forvalter og arbeidsgiver).</p> <p>Fylkesmannen vil berømme kommunen for et fyldig og godt planprogram. Kvæningen kommune har vedtatt kommunal planstrategi hvor dere har prioritert å få på plass en samlet kommuneplan (samfunn og areal). Det er veldig bra at det sittende politiske styret deltar aktivt i utforming av kommuneplanen. Slikt sett vil den være et godt overordnet styringsverktøy for kommunen.</p> <p>Arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel og planstrategien må ses i sammenheng. I samfunnsdelen må det være en kobling til underliggende planer, at det vises til disse planene og forholdet dem mellom. Dette gjelder særlig der hvor temaer i samfunnsdelen vil bli konkretisert nærmere i delplaner eller videre i arealplanen.</p> <p>I det videre arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel må det utarbeides en handlingsdel. Handlingsdelen skal inneholde et handlingsprogram for å gjennomføre kommuneplanens samfunnsdel for de fire påfølgende budsjettår eller mer og vil gi grunnlag for kommunens prioritering av ressurser, planleggings- og samarbeidsoppgave. Den skal i tillegg konkretisere tiltakene innenfor kommunens økonomiske rammer.</p> <p>Ved å knytte handlingsdelen direkte til samfunnsdelen forsterkes det at handlingsprogrammet ikke er en selvstendig planoppgave, men en konklusjon på hvordan samfunnsdelen skal følges opp. Det er forutsatt at handlingsdelen rulleres årlig, slik at kommunestyret får anledning til å påvirke og følge med på hvordan kommuneplanen følges opp og om det er behov for endringer.</p> <p>For at det kommunale plansystemet skal fungere effektivt, må det være en god kobling mellom handlingsdelen og økonomiplanen. Føringerne fra kommuneplanen skal speiles i økonomiplanen som igjen skal konkretiseres videre i årsbudsjettet.</p>	TE
<p>AREALSTRATEGI: Kommunens arealstrategi er en langsiktig og overordnet plan, som fastlegger prinsippene for kommunens arealforvaltning. Det er veldig bra at dere allerede på dette stadiet har tatt opp arbeidet med arealstrategien. Da kan det legges til rette for at det kan bli gjenstand for medvirkning og politisk behandling.</p> <p>I forhold til det videre arbeidet vil arealstrategien gi et oppdatert grunnlag for utforming av et endelig planforslag med både samfunnsdel og arealdel. Med bakgrunn i forventet utvikling og erkjente utfordringer vurderes framtidens muligheter og veivalg. En godt gjennomarbeidet arealstrategi vil kunne gi tydelige signaler på hovedretninger i utviklingen og unngå unødig planarbeid i områder hvor man ikke ønsker endret arealbruk.</p> <p>Vi viser her også til diskusjonen i planforum 11. november 2020 hvor det blant annet ble pekt på at målsettinger og løsninger fra prosessen og arbeidet med kommuneplanens arealdel fra 2019 må speiles og vises i samfunnsdelen. Mange prinsipielle standpunkt og avklaringer er</p>	TE TE Se kommentar

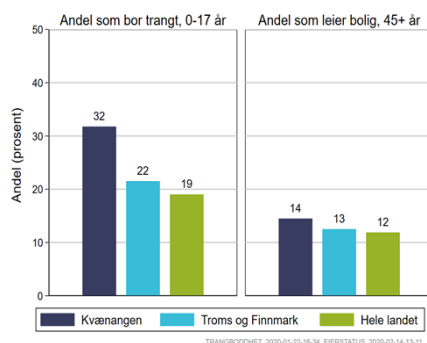

<p>innarbeidet i arealplanen og det bør slik sett være tydelige koblinger, for eksempel spredt bosetting kontra tettstedutvikling kontra ressursvern.</p> <p>I arbeidet med arealstrategien er det viktig at dere blant annet ser på:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Sammenhengen mellom bosettingsmønster, befolkningsvekst og arealbehov ➤ Arealregnskap over utbyggingsareal som ligger inne i gjeldende plan for å evaluere om avsatte områder er dekkende for det framtidige behovet. ➤ Analyser av forventet befolkningsutvikling som grunnlag for framtidig arealbehov. Behov for nye utbyggingsareal bør belyses og begrunnes. ➤ Analyser av næringsutvikling for å sikre områder til framtidig næringsvirksomhet, herunder stedbunden næring og annen nye næringer. Behov for nye utbyggingsareal bør belyses og begrunnes. 	TE
<p>UNIVERSELL UTFORMING:</p> <p>Det er et uttalt nasjonalt mål om et universelt utformet Norge innen 2025. Etter diskriminerings- og likestillingsloven har alle virksomheter en plikt til å arbeide aktivt og målrettet for å fremme universell utforming. I planforum 12. november sa dere at universell utforming skal ivaretas i det videre planarbeidet. Dette er veldig bra.</p> <p>Universell utforming bygger på et menneskerettighetsperspektiv, og innebærer en rett til lik og likeverdig tilgjengelighet til samfunnets alminnelige funksjoner. Kvæningen kommune kan med fordelt drøfte universell utforming som et ledd i samfunnsutviklingen i kommunen, sektorenes virksomhet på dette feltet og behovet for særskilte grep når det gjelder videre planlegging.</p> <p>Vi anbefaler dere å tilføre ett punkt i kommuneplanen om at universell utforming skal være et tverrsektorielt gjennomgående perspektiv i all kommunal planlegging og tjenesteyting. Dette innebærer at universell utforming skal ligge til grunn for verdier og holdninger i hele kommunens virksomhet og tjenesteleverandør.</p> <p>I det videre arbeidet med universell utforming kan dere se til Halden kommune som har laget en <i>Strategi for universell utforming i Halden 2018-2025</i>. Denne er oversiktlig og lettlest. Vi tror den kan være en inspirasjon til dere i det videre arbeidet med universell utforming.</p>	TE
<p>HELSE OG OMSORG:</p> <p>I forslaget til planprogram beskriver kommunen demografiske utfordringer knyttet til økende andel eldre, og økte behov for helse- og omsorgstjenester. Fylkesmannen er kjent med at kommunen nå har vedtatt kommunal planstrategi for perioden 2020-2023, hvor det er bestemt at kommunen skal lage en helse- og omsorgsplan som ferdigstilles våren 2022.</p> <p>Kommuneplanens samfunnsdel bør på et overordnet nivå beskrive utfordringene når det gjelder demografi og helse- og omsorgstjenester samt mål og strategier for tjenestene. Det vil gi nyttige føringer for den kommende helse- og omsorgsplanen.</p> <p>Utfordringene på folkehelseområdet er betydelige i Kvæningen. Kommunen lagde en oversikt over helsetilstanden i 2018, slik folkehelseloven krever. Den beskriver i kap. 2 («Hovedutfordringer») hvilke forhold ved helsetilstanden i befolkningen som kommunen bør prioritere å gjøre noe med.</p> <p>Folkehelseloven sier i § 6 bl.a. at kommunen i sitt arbeid med kommuneplaner etter plan- og bygningsloven skal fastsette overordnede mål og strategier for folkehelsearbeidet, som er egnet til å møte de utfordringer kommunen står overfor. Funnene i oversikten over helsetilstanden skal være utgangspunkt for dette. Kommunen må altså ta utgangspunkt i kap. 2 i oversikt over helsetilstanden fra 2018, og bruke kommuneplanens samfunnsdel til å utforme mål og strategier for å møte de viktigste lokale folkehelseutfordringene som er beskrevet der. Så langt</p>	TE

<p>som mulig bør målene være konkretisert og tallfestet, slik at det er mulig å evaluere på et seinere tidspunkt om målene er nådd.</p>	
<p>BARN OG UNGE: Vi viser til vårt innspill i forbindelse med Kvæningen kommunes planstrategi som ble gitt tidligere i høst.</p> <p>Vil vi understreke at det er positivt at kommunen skriver i forslaget at tilrettelegging for gode oppvekstvilkår for barn og unge skal ha høy prioritet, og at barn og unge derfor må få en stor plass i kommunens planverk. Både for å gi barn og unge bedre liv og sosial trygghet, men også for å styrke forholdet mellom unge mennesker og samfunnet forøvrig.</p> <p>Det er og positivt at et hovedmål for samfunnsutviklingen i planprogrammet er barn, ungdom og unge voksne - og at kommunen ønsker å styrke dialogen om fremtidsmulighetene i Kvæningen kommune med barn, unge og unge voksne.</p>	TE
<p>BOLIGPOLITIKK/BOLIGSOSIALE FORHOLD: Kommunenes boligpolitikk og boligplanlegging må være en integrert del av kommunens strategi for samfunns- og arealutviklingen. Regjeringen forventer at boligpolitikken legger til rette for en variert befolkningsstruktur gjennom god tilgang på boligtomter som grunnlag for tilstrekkelig, variert og sosial boligbygging. Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023, formidler at kommunene må ta boligsosiale hensyn i areal- og samfunnsplanleggingen gjennom krav til boligstørrelse og nærområder, og ved å regulere nok boligtomter.</p> <p>Kommunen må planlegge for et tilbud med tilrettelagte boliger for eldre og personer i alle aldre med nedsatt funksjonsevne. Regjeringen forventer at kommunene legger til rette for leie-til-eie løsninger for vanskeligstilte i boligmarkedet.</p> <p>Bolig vil være et sentralt virkemiddel for flere av kommunens målsettinger for samfunnsutviklingen. Fylkesmannen vil berømme kommunen for at boligpolitikk for sosial bærekraft og samfunnsutvikling har fått en viktig plass i planprogrammet, og peker på fundamentale utfordringer i kommunens boligpolitikk. Kommunen har i sin planstrategi, som Fylkesmannen hadde på høring tidligere i år, beskrevet at kommunen skal utarbeide en boligpolitisk plan som tar for seg de samlede boligbehovene i kommunen, også for de vanskeligstilte gruppene på boligmarkedet. Fylkesmannen ser dette som et veldig positivt og viktig grep i kommunens samfunnsplanlegging.</p> <p>I planprogrammet for kommuneplanens samfunnsdel fremkommer det fra kunnskapsgrunnlaget at den demografiske utviklingen er Kvæningens største utfordring i den forstand at befolkningsframskrivningen viser at det blir færre innbyggere og flere eldre i kommunen i årene som kommer. Ved inngangen til 2020 var det registrert 1.191 innbyggere i Kvæningen kommune. Prognosene fremover mot 2050 viser en negativ befolkningsvekst på 2,4 prosent og anslått innbyggertall for 2050 er 1.162. Ifølge SSB sine tall er andelen yrkesaktive (20-66 år) i forhold til pensjonister (67 år +) i 2020 på 2,2. Prognosene viser at andelen vil synke fremover og anslaget for 2050 er 1,4.</p> <p>Dette gir store konsekvenser for boligpolitikk, boligplanlegging og tjenesteproduksjon. Kunnskapsgrunnlaget konkluderer med at kommunens boligtyper per i dag ikke speiler den demografiske sammensetningen og utfordringen i kommunen med en betydelig økning i antall eldre. Kommunen står med andre ord overfor store utfordringer med å tilrettelegge boliger og</p>	<p>TE</p> <p>TE</p> <p>TE</p>

tjenester for en aldrende befolkning og vanskeligstilte på boligmarkedet. Det vil derfor få betydning hvordan kommunen tilrettelegger boliger for eldre og personer med behov for kommunale tjenester, med tanke på kvalitativt gode boliger og en kostnadseffektiv tjenesteproduksjon. Fra SWOT-analysen i planprogrammet konkluderes det også med at det er en trussel for samfunnet at boligmassen selges til fritidsformål uten påfyll av nye helårsboliger. Kommunen er videre en stor reindriftskommune med fem reinbeitedistrikter i vår-, sommer- og høstsesongen, og har ifølge planprogrammet rundt 400 personer med «sommerboplass» i kommunen. Denne gruppen utgjør derfor en stor del av befolkningen i kommunen størstedelen av året, i tillegg til de i underkant av 1.200 folkeregisterregistrerte innbyggerne. I en boligpolitisk plan bør kommunen også ha fokus på reindriftsutøvernes behov for boliger og velferdstjenester.

Av Folkehelseprofilen til Kvæningen ser vi at trangboddhet for barn og unge i aldersgruppen 0-17 år (2018) er en utfordring. Trangboddhet regnes som en risikofaktor for barn og unges utvikling og oppvekstkår, og kommunen må se nærmere på dette når Boligstrategiplanen skal utarbeides. Andelen barn og unge som bor trangt i Kvæningen kommune er betydelig høyere enn gjennomsnittet for både fylket og landet.

I arbeidet med en Boligstrategiplan, bør boligplanlegging knyttes til kommunens status med hensyn til rekruttering av arbeidskraft og tjenester i lokalsamfunnet. Tilgang til varierte boligtyper vil være avgjørende for at personer og bedrifter enkelt kan etablere seg og bli værende i en kommune eller arbeidsmarkedsregion. Dette har kommunen fokus på i planprogrammet, og det ser Fylkesmannen på som svært positivt.

LANDBRUK:

Kvæningen kommune viser gjennom sitt planprogram at de er bevisst på sine utfordringer og muligheter på landbruksområdet. Rapporten fra prosjektet «Landbruket som ressurs i Kvæningen», utgjør en del av kunnskapsgrunnlaget for kommunens arbeid med planstrategi og kommuneplanens samfunnsdel. I dette prosjektet har kommune gjort et grundig arbeid med å utrede landbrukets behov.

Landbruk har også fått plass i planprogrammet for strategisk næringsplan, og vi har inntrykk av at kommunen følger godt opp på dette området.

Som referansedokumenter til arbeidet med samfunnsplanen har kommunen tatt med «Regional plan for landbruk i Troms 2014-2025» og «Regionalt næringsprogram for landbruket i Troms og Finnmark 2019-2022» med tilhørende handlingsplan. Et annet sentralt dokument som gjerne kan tas med her er «Regionalt bygdeutviklingsprogram for landbruket i Troms og Finnmark 2019-2022», der Regionalt næringsprogram inngår som et delprogram.

REINDRIFT:

Hele Kvæningen kommunes areal ligger innenfor det samiske reinbeiteområdet. Det er viktig at naturgrunnlaget for samisk kultur og språk, næringsutvikling og samfunnsnivå sikres. I inngrep innenfor det samiske reinbeiteområdet må reindriftsinteresser vurderes. Reindriften er en arealkrevende næring og berøres derfor av de fleste arealinngrep i kommunen. Dette kan være skogsveier, hyttebygging, boligbygging, turisme, industriområder mv. Reindriften berøres på alle nivåer i planleggingen: dispensasjoner, reguleringsplaner, arealplaner, samfunnsplaner, næringsplaner osv.

I Temaveilederen: Reindrift og planlegging etter Plan- og bygningsloven står det innledningsvis følgende:

«Retningslinjer for langsiktig arealbruk skal inngå som en del av den kommunale planstrategien og danne basis for det mer konkrete arbeidet med kommuneplanens arealdel. Den langsiktige arealstrategien skal vise sammenhengen mellom framtidig samfunnsutvikling og arealbruk, og angi langsiktige utviklingsretninger i kommunen og områder for særlig utvikling og vern for å vareta de arealhensynene som fremgår av § 3-1, herunder sikre naturgrunnlaget for reindriften, samt bidra til å gjennomføre internasjonale konvensjoner og avtaler knyttet til reindriften innenfor lovens virkeområde.»

Det er viktig den fremtidige planleggingen og inkludere reindriftshensynet og har kontakt med reindriftnæringen i alle planer og enkeltsaker hvor denne kan berøres. Eksempelvis i kommuneplanens samfunnsdel, kommuneplanens arealdel, kommunale næringsplaner og landbruksplaner.

Reindriften er som sagt en arealkrevende og den største trusselen og utfordringen næringen har i dag er tap av beiteland. I arealplansammenheng står reindriftsinteresser og rettigheter i en særstilling gjennom næringas ekstensive bruk av store arealer og opparbeidede rettigheter gjennom mange hundre års bruk. I tillegg påvirkes reindriften i stor grad av klimaendringene. F.eks kan mye nedbør ha konsekvenser for beitene, spesielt på vinterstid.

Vi anbefaler at det videre i kommuneplanens samfunnsdel vektlegges, og blir redegjort for hvilke prioriteringer, mål og strategier som er nødvendig for å ivareta reindriftnæringens interesser.

Det gjøres også oppmerksom på at de berørte reinbeitedistrikter er selvstendige høringsinstanser og saker som berører reindriften, skal på høring.

TE

Kvæningen kommune kommentar: Økonomiplan og handlingsdel vil være ett og samme dokument i framtiden. Vi prioriterer koblingen mellom samfunnsdelen og annet planverk høyt.

Kommunens planstrategi innebærer at arealdelen rulleres etter at samfunnsdelen er vedtatt. Vi er noe tilbakeholdne med å legge føringer fra eksisterende arealdel til grunn for den nye samfunnsdel.

Kommunen er spesielt takknemlige for det fylldige innspillet vedrørende boligutvikling. Planprogrammet er justert mht boligbehov for reindriftsutøvere. Kommunens generelle vurdering er at trangboddhet blant barn og unge bør undersøkes nærmere, og at det kan være et tiltakene i samfunnsdelen eller i boligpolitisk plan.

Universell utforming er definert som et gjennomgående perspektiv.

Helse og omsorgsutfordringene knyttet til demografi er tilstrekkelig beskrevet.

Regionalt næringsprogram for landbruket i Troms og Finnmark 2019-2022 er allerede i vedlegg B. Bygdeutviklingsprogrammet og temaveilederen om reindrift er nå tilføyd vedlegg B.

Medvirkning med samiske interessegrupper prioriteres.

Sametinget	Innstilling
<p>Sametinget registrerer at Kvæningen kommune har lagt ned et godt arbeid med tanke på innhold og strategier for arbeidet med samfunnsplanen fremover. Vi er positive til at samisk identitet, historie, kulturminner, kultur, næring og språk er tatt inn i kunnskapsgrunnlaget og at tradisjonell og lokal kunnskap skal vektlegges i planleggingen. Vi registrerer også at Sametingets planveileder og sikring av naturgrunnlaget for samisk kultur, næring og samfunnsliv i planleggingen, jamfør plan og bygningsloven §3.1, er også nevnt som føring for planleggingen.</p>	TE
<p>Samisk språk Sametinget savner for øvrig et større fokus på samisk språk og strategier for utvikling og opplæring av det i planforslaget. Dette har stor betydning for identitet og samisk kultur i kommunen og regionen for øvrig. Sametinget har som mål at samisk språk styrkes og at språket blir en naturlig del av den norske offentligheten Sametinget kjenner til at det tilbys samisk som fremmedspråk i grunnskolen i Kvæningen. Sametinget forventer at Kvæningen tar inn strategier i samfunnsplanen for omfang og mål for å styrke samisk opplæring og utvikling. Vår språk- avdeling i Sametinget vil kunne være behjelpelig med et slik arbeid Vi minner om at i følge LOV-1990-05-18-11, Lov om stadnamn (Stadnamnlova) § 9 andre ledd skal "Samiske og kvenske stadnamn som blir nytta blant folk som bur fast på eller har næringsmessig tilknytning til staden, skal til vanleg brukast av det offentlege t.d. på kart, skilt, i register saman med eventuelt norsk.</p>	TE
<p>Samiske kulturminner Sametinget er fornøyd med at Kvæningen kommune har en kulturminneplan på plass. Kulturminner bør i tillegg til formidling for reiseliv som er nevnt i planprogrammet, også formidles lokalt for å fremme samisk identitet og kultur. Sametinget vil minne om at kulturminner og miljø må ses i sammenheng med planlagte arealformål i samfunnsplanen slik at den blir et godt verktøy for arealplanleggingen. Sametinget anbefaler at både formidling lokalt og for reiseliv av kulturminner prioriteres i samfunnsplanen samt at kulturminner og miljø tas med i vurderingen for planlagte arealformål.</p>	TE

Kvæningen kommune kommentarer (gjelder også neste side):

Planprogrammet justeres mht samisk språk.

Medvirkningen justeres til å omfatte en egen dialog også med fjordfiskerne og andre som driver på tradisjonelt vis i og ved sjøen.

Kvæningen kommune vil legge konsultasjon til grunn for dialog og samhandling med de samiske gruppene i kommunen når tiden er moden for det (lovvedtak gjenstår).

<p>Samisk tradisjonelle næringer</p> <p>Reindrift, fiskeri og andre utmarksnæringer kan tilskrives som samiske tradisjonelle næringer i Kvænangen kommune. De er sentrale kulturbærere for samisk kultur i kommunen og representerer også mulighet for utvikling med tanke på arbeidsplasser og økonomisk avsetning or kommunen. Sametinget mener det er viktig at begge perspektivene signaliseres i samfunnsplanleggingen. De nevnte næringene utsettes for arealpress, noe som kan skaper konflikter i forhold til andre brukere av arealene. Kvænangen har hatt en rekke kystzoneplan og-dispensasjons-saker hvor konflikt mellom fiskeri og havbruk er aktualisert. Og som dere beskriver så har dere mange reinbeitedistrikt i Kvænangen som er brukere av store areal og utgjør mange mennesker i sommerhalvåret. Vi registrere at det er utfordrende å avklare sameksistens mellom reindriften og tiltak knyttet til fritidsutbygging og kraftutbygginger.</p> <p>Sametinget er positive til at Kvænangen setter dialog med næringa på dagsorden for samfunnsplanen og vi tolker det slik at kommunen ønsker å være tidlig ute og i dialog med næringa for å utarbeide gode strategier. Dere nevner reindriften spesielt i denne sammenheng. Vi vil også anbefale at yrkesgruppen knyttet til tradisjonelt fiske også taes med på egne møter for å få frem deres synspunkt tidlig og på en god måte i og med at det har vært en rekke konflikter knyttet til bruk av sjøområdene i kommunen de senere åra.</p>	TE
<p>Medvirkning</p> <p>Sametinget ser medvirkning fra samiske interesser som viktig i planarbeid. Samiske interesser og lokalsamfunn vil kunne være reinbeitedistrikt eller siida, bygdelag, utmarkslag, laksefiskelag, sauebeitelag, forening og andre interesseorganisasjoner. Samiske kultursentre, museer og lignende i kommune eller region kan ha foretatt dokumentasjonsarbeid av tradisjonell kunnskap som vil kunne være relevant i denne sammenheng. Medvirkning og samarbeid fra slike institusjoner vil derfor kunne være nyttig.</p> <p>Ifølge Plan- og bygningsloven § 5-1 andre ledd, påligger det kommunen å "sikre medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging". Også Sametingets planveileder, kapittel 4. i bokstav e) understreker at de som legger frem planer bør "iverksette aktive tiltak for å sikre reel medvirkning der siktemålet er å oppnå informert samtykke fra direkte berørte samiske interesser og lokalsamfunn, herunder samiske barn".</p>	TE
<p>Konsultasjonsloven som verktøy for å forebygge konflikter</p> <p>Som nevnt på planforum så er de varslet fra departementet at konsultasjonsloven er på vei til Stortinget for vedtak. Dette skal være et konfliktforebyggende tiltak for dialog og medvirkning der kommuner og fylkeskommuner har plikt i å konsultere samiske interesser i tiltak hvor de berøres. Kjennetegn for en konsultasjon er at partene som møtes søker å oppnå felles forståelse, er åpen og gir full informasjon og skal foregå i god tro med mål om enighet om tiltak. Det kan avvikles flere konsultasjoner, formålet bør være at det oppnås enighet i saken, eller at en blir enig om hva en skal være uenig om. Protokoll skrives i en tradisjonell konsultasjon der partenes vurderinger og konklusjon tas inn. Denne skal følge saken og legges ved om partene ønsker det.</p> <p>Sametinget anbefaler å ta i bruk konsultasjon som verktøy i arbeidet med samfunnsplanen. Konsultasjon vil særlig kunne være til nytte i arealplansaker der konfliktene er mer tilspisset. Sametinget vil kunne være behjelpelig med råd i denne sammenheng.</p> <p>Her kan dere lese mer om saken og høringen som har vært i forbindelse med konsultasjonsloven: https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/regjeringen-folger-opp-stortingets-vedtak-og-sender-forslag-om-a-lovfeste-samenes-konsultasjonsrett-pa-horing/id2680357/</p>	TE

Statens vegvesen	Innstilling
<p>Vi viser til deres oversendelse av planprogram til kommuneplanens samfunnsdel, datert 29.09.20. Vi viser også til den gode og nyttige presentasjon av planprogrammet kommunen hadde i regionalt planforum 12.11.20.</p> <p>Statens vegvesen har ansvar for å sørge for at føringer i Nasjonal transportplan (NTP), Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, vegnormalene og andre nasjonale og regionale arealpolitiske føringer blir ivaretatt i planleggingen. Vi uttaler oss som forvalter av riksveg på vegne av staten og som statlig fagmyndighet med sektoransvar innenfor vegtransport. Sektoransvaret er uavhengig av hvem som er vegeier.</p>	TE
<p>Vårt innspill</p> <p>Av planprogrammet til Kvæningen kommune framkommer det at kommunen har et bevisst forhold til de utfordringene kommunen har. Vi savner imidlertid en problematisering av de utfordringene kommunen har når det gjelder trafiksikkerhet.</p> <p>Som vi skrev i vårt hørings svar til planstrategien går hovedferdselsåren for landsdelen, E6, gjennom kommunen. Bosettingsstrukturen er preget av bosetting i bygder og spredt bosetting. En betydelig del spredt bebyggelse er i stor grad etablert som randbebyggelse langs E6. Kollektivtilbudet innad i kommunen er relativt beskjedent. Handel og bruk av andre tjenester i kommunen betinger derfor utstrakt bruk av bil som framkomstmiddel.</p> <p>Dette øker sjansen for trafikkfarlige situasjoner. Vi vil derfor be kommunen om å ha denne spesifikke utfordringa som et av grunnlagene i samfunnsdelen. Samfunnsdelen danner igjen grunnlaget for revideringen av kommuneplanens arealdel. Det er positivt at kommunen skal revidere sin trafiksikkerhetsplan i 2021, men også kommunens areal- og transportplanlegging har stor betydning for trafiksikkerheten.</p> <p>For øvrig viser vi til vårt innspill til kommunal planstrategi.</p>	TE

[Kvæningen kommune kommentarer:](#)

Trafiksikkerhet er tilstrekkelig belyst i planprogrammet.

Troms og Finnmark fylkeskommune	Innstilling
<p>Troms og Finnmark fylkeskommune skal som regional planmyndighet veilede og bistå kommunene i deres planleggingsoppgaver. Ved utarbeidelse av kommuneplaner og reguleringsplaner skal fylkeskommunen ivareta interesser som berører kulturminne-, kulturmiljø- og landskapshensyn, friluftsliv, samordnet bolig- areal- og transportplanlegging, kjøpesenter, regional plan eller planstrategi, barn og unges interesser, universell utforming, fylkesveger, havbruksinteresser og akvakultur. Etter folkehelseloven har fylkeskommunen også et ansvar for å ivareta folkehelse i planleggingen og samfunnsutviklingen. FNs bærekraftsmål og klimaloven legges til grunn for fylkeskommunens vurdering av plansaker.</p>	TE
<p>Planprogram Planprogram for kommuneplanens samfunnsdel i Kvænangen er et gjennomført og informativt dokument. Fylkeskommunen ønsker likevel å minne kommunen på intensjonen bak planprogrammet og hva plan- og bygningsloven (pbl., 2008, § 4-1) krever. Det er viktig å skille mellom planprogram og selve kommuneplanen. Planprogrammet skal ifølge lovverket inneholde:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Formål - Planprosess (frister og deltakere) - Opplegg for medvirkning (hva, når, hvem?) - Behov for utredninger 	TE
<p>I kapittel 2 i planprogrammet, 'retningslinjer, forventninger, veiledere og kunnskapsgrunnlag' ønsker fylkeskommunen å minne om at kunnskapsgrunnlaget 'Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer (juni 2018)' kan oppdateres med nyere data fra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Folkehelseundersøkelsen i Troms og Finnmark 2019 med vekt på trivsel og livskvalitet (Det vises til tidligere innspill i sammenheng med kunnskapsgrunnlaget og kommunal planstrategi hvor data på kommunenivå for Kvænangen ble vedlagt.) - Folkehelseundersøkelsen i Troms og Finnmark 2019 om samisk, kvensk og norsk/finsk befolkning. Samisk og kvensk beskrives som relevant plantema i kapittel 12. og denne undersøkelsen er aktuell for å belyse utfordringsbildet. - NY! Oppvekstprofil 2020: https://www.fhi.no/hn/folkehelse/folkehelseprofil/ (noen indikatorer har manglende eller utilstrekkelig tallgrunnlag) - Folkehelseprofil 2020 www.fhi.no/hn/folkehelse/folkehelseprofil/ 	TE
<p>Kapittel 3 i planprogrammet viser godt hvordan kommunen har tenkt å arbeide med samfunnsdelen for å innfri alle lovkrav.</p>	TE
<p>SWOT-analysen i kapittel 6 er svært oversiktlig. Som en del av planprogrammet skulle vi ønske at kommunen skrev noe om hvordan kommunen skal ta i bruk analysen i samfunnsdelen/planprosessen.</p>	TE
<p>Kvænangen kommune opplever nedgang i folketall, og viser gjennom planprogrammet at dette er utfordringer som blir tatt seriøst. I kapittel 7, 'Kvænanngens utfordringsbilde oppsummert', blir samfunnets og kommunens utfordringsbilde oppsummert som følger:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Næringslivet og den lokale sysselsettingen. - Rekruttering og alminnelig attraktivitet blant jobbsøkere. - Kommunens bolig- og fritidsmuligheter innfrir ikke unge menneskers behov. - Modernisering av og innovasjon innen kommunale tjenester. 	TE

<p>Disse utfordringene ansees som grunnleggende for Kvæningen-samfunnet. Hvis de løses, kan kommunen forvente økt sysselsetting, vekst og en positiv samfunnsutvikling. Kvæningen kommune er en omstillingskommune og er ferdig med 3 av 6 år av omstillingsprogrammet. Omstillingsprogrammet er en lokalt avgrenset innsats fra kommunen, Innovasjon Norge og Troms og Finnmark fylkeskommune for å snu en trend og skape vekst. I Kvæningen har omstillingsprogrammet gitt positive effekter i form av arbeidsplasser og styrking av bedrifters utviklingskapasitet. Det er estimert i evalueringen av programmet etter litt over 2 år at det har blitt skapt og sikret 32,1 arbeidsplasser (om lag halvt om halvt). De har allerede passert målsettingen for de første 3 år i omstillingsperioden.</p> <p>Kommunen har en særlig viktig rolle i form av å tilrettelegge for næringslivet i form av oppdaterte planer og ledige arealer. Kommunen skal nå sette i gang med konseptet «næringsvennlig kommune» for å fjerne flaskehals og øke servicenivået i forhold til lokalt næringsliv. Arbeidet med en ny samfunnsplan vurderes som en annen viktig tilrettelegging for befolkning og næringsliv i Kvæningen kommune og resultatet av dette kan være et nytt og viktig bidrag for å snu en negativ trend».</p>	<p>TE</p> <p>TE</p>
<p>I kapittel 9, 'Forslag til visjon, mål og satsingsområde 2021-2032', trekkes det frem tre hovedmål i prioritert rekkefølge:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Økt nærings-aktivitet og sysselsetting - Attraktivt lokalsamfunn - Samarbeid <p>De tre hovedmålene viser at Kvæningen kommune ønsker å tilrettelegge for utvikling av kommunen som en attraktiv plass å bygge og bo, samt utvikle eksisterende og nye næringsvirksomheter. Kommunen ønsker å være attraktiv for de som vil bygge boliger og fritidsboliger. Kvæningen kommune har kommet opp med gode visjoner og målsettinger. Bolig, areal og transportplanlegging trekkes frem som en sentral statlig planretningslinje for gjennomføring av utviklingsstrategien: Helhetlig politikk for stedsutvikling. Vi ønsker å understreke betydningen av å legge opp til en arealpolitikk som følger god samordning mellom plassering av skole, nye boliger, infrastruktur og virksomheter, blant annet gjennom å fokusere på barns skoleveg og sikkerhet i trafikken. Dette bidrar til å redusere utrygghet og øke trivsel i et lokalsamfunn.</p>	<p>TE</p> <p>TE</p>
<p>Måten kommunen har prioritert hovedsatsingsområder ved å definere gjennomgående perspektiv i kapittel 10 er oversiktlig og leservennlig. Kommunen påpeker at folkehelse skal være et gjennomgående perspektiv, og at det må sees i sammenheng med satsingsområdet «God helse – hele livet», som er helse- og omsorgsorientert og skal bygge på oversikten over befolkningens helsetilstand og påvirkningsfaktorer. Det er positivt at man ser satsingsområdene i sammenheng, men vi minner om det brede folkehelseperspektivet som handler om alt det andre som er utenfor helse- og omsorgssektoren som for eksempel bosted, utdanning, arbeid og fysiske og sosiale miljø.</p> <p>Videre kan en generell føring som folkehelse i alle planer være vanskelig å konkretisere i daglig arbeid. For å lykkes med å ivareta folkehelseperspektivet må kommunen se på hvilke helseutfordringer og påvirkningsfaktorer som er mest relevante for kommuneplanens samfunnsdel.</p> <p>Folkehelseloven sier at oversikten over helsetilstanden skal være utgangspunkt for å fastsette folkehelsefaglige mål og strategier i planleggingen. Det betyr at det skal være en forbindelse mellom de viktigste funnene i oversikten over helsetilstanden og prioriteringene i planene. Vi anbefaler at de viktigste funnene fra en oppdatert oversikt over helsetilstanden og</p>	<p>TE</p> <p>TE</p>

<p>prioriteringene i samfunnsdelen blir mer konkret. I utkastet vises det til at samhandling med lag og foreninger, trafikkmyndigheter og bedrifter er viktig, noe som er bra.</p>	
<p>I kapittel 12 'Andre plantema som er relevant for samfunnsdelen' nevnes samferdsel, kollektivtrafikk, myke trafikanter og trafikksikkerhet. Videre utredning av dette temaet synes å være godt ivaretatt, og vil tilsynelatende bli et mer utdypende og gjennomgående tema i samfunnsdelen. Sett i lys av kommunens visjoner er samferdsel og transport et viktig tema for helhetlig utvikling av kommunen. Videre kan vi nevne viktigheten av å se på folkehelse, barn og unge, trafikksikre arealer for barn osv.</p>	TE
<p>I planprogrammets 'vedlegg B: Lover, forskrifter og statlige planretningslinjer' har kommunen listet opp de aktuelle nasjonale og regionale mål og forventinger til samfunnsplanen. Det er utfyllende lister, og vi syns kommunen har fått med seg de som er viktig. Fylkeskommunen anbefaler likevel å inkludere retningslinjer for:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning, samt tilhørende veileder (veileder i nettversjon på www.miljodirektoratet.no) • Statlig planretningslinje for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging • Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen • Regionale planer og planstrategier 	TE Disse er allerede med i vedlegg B.
<p>Prosess: I kapittel 15 blir 'framdriftsplan, milepæler og medvirkning' presentert. Kvæningen har et godt utgangspunkt ved at politisk ledelse er tidlig kobla på prosessen. I tillegg er det svært positivt at kommunen har gjennomført to politiske verksteder for forankring av samfunnsplanlegging. Aktiv involvering av politikerne er avgjørende for å få forankret planen og planarbeidet og en av intensjonene bak kommuneplanens samfunnsdel. Det virker som politisk styre i Kvæningen er aktivt med på prosessen, og fylkeskommunen ønsker at politikerne sin rolle (involvering) i planprosessen beskrives nærmere i kapittel 15.</p> <p>For å korte ned planprogrammet kan deler tas ut, ikke forkastes, men flyttes direkte til kommuneplanens samfunnsdel. For eksempel informasjonen rundt Kvæningen kommune som organisasjon (kapittel 5), og kommunesenter, områder og grenser (kapittel 11) kan med fordel presenteres først i kommuneplanen, og ikke planprogrammet.</p> <p>Fylkeskommunen viser til internettsiden www.klarspråk.no som inneholder flere praktiske redskap, råd og tips til nytte i planarbeidet. Det vises også til Direktoratet for forvaltning og IKT som har gitt ut et hefte som presenterer eksempler fra kommune og stat om klart språk.</p> <p>Fylkeskommunen ønsker til slutt å påpeke viktigheten rundt å koble planarbeid og planer sammen, for eksempel handlingsdelen til kommuneplanen og økonomiplanen. Mange kommuner slår i dag sammen arbeidet og dokumentene til handlingsdelen og økonomiplanen, dette er noe kommunen kan vurdere.</p>	TE Er beskrevet i kapittel 3.

Kvæningen kommune kommentar: Kapittel 5 og 11 ansees som nødvendig informasjon også i planprogrammet. Vi har forståelse for TFFKs synspunkt, men kommunen som organisasjon, herunder de økonomiske vurderingene, er så viktige for oss at de ønskes lagt til grunn for medvirkningen. Videre, i Kvæningen kommune er innbyggernes forhold til eget bosted av stor betydning. Vi ser allerede et visst engasjement som er stedsrelatert, og finner det riktig å gjøre synlig samfunnsdelens relevans for kommunesenteret og bygdene.

Ragnhild Enoksen, Sørstraumen	Innstilling
<p>Ad pkt 1 Innledning Forslaget til kommuneplanens samfunnsdel 2020 – er et grundig og godt dokument. Særs viktig at kommunen skal bygge på FN's bærekraftsmål. Jeg vil særlig trekke fram bærekraftsmål nr. 11: Bærekraftige byer og samfunn. Planen bygger på en god forståelse av de mest relevante utviklingstrekkene, og det viktigste av dem er at kommunen vår ikke er et bærekraftig samfunn fordi folketallet går nedover og gjennomsnittsalderen blir høyere og høyere. Storsamfunnet har blitt omstrukturert (sentralisert) slik at det ikke er plass for yngre mennesker, og særlig ikke for ungdommer fra 16 – 25 år. Store deler av Kvænangen er allerede så avfolket at siste generasjon som kunne bosette seg der ble født på 1960 og 70-tallet. Hvor lenge vil det vare for resten av kommunen er i samme situasjon? Derfor må kommuneplanens samfunnsdel ha som klar målsetting å gjøre alle bygder i Kvænangen til livsløpssamfunn med plass til mennesker i alle aldersgrupper. Dette må være et gjennomgående perspektiv.</p>	TE
<p>Ad pkt 2 Retningslinjer, forventninger, veiledere og kunnskapsgrunnlag Jeg går til punktet Status for interkommunalt samarbeid i Troms og Finnmark Sammen står man sterkere. Skal Kvænangen kun søke regionalt samarbeid, hvor styrkeforholdet mellom kommunene kan være svært ujevnt og der det også kan være interessemotsetninger? I hvor stor grad har Kvænangen i tillegg kapasitet og mulighet til å inngå samarbeid etter temaer, som kraftkommune, oppdrettskommune, mikrokommune med mer? Her kommenterer to punkter under ett. Det er: Relevante erfaringsrapporter og regionale og statlige retningslinjer Bør ikke planprogrammet også bygge på utredninger og aktuell politikk fra Storting og Regjering? I årevis har jeg ment at Kvænangen kommune er for sein til å se og utnytte muligheter som blir gitt på sentralt hold. Heretter gjelder å vite hva som skjer i maktens sentrum, og jeg har et par tips: NOU nr. 12 2020: «Næringslivets betydning for levende og bærekraftige lokalsamfunn. (Distriktsnæringsutvalgets utredning) Viktor Normann: Demografiutvalget som fortsatt jobber med sin utredning. Går det an å undersøke og finne ut hva mer som kan ha betydning for Kvænangen, eller er det noen i kommunen som er orientert og vet? Har vi ikke en ordfører som reiser mye? Er det f.eks. behov for et møte med sentrale myndigheter i tillegg til møte med regionalt planforum, eller kan de opplyse også om statlig prosesser og politikk? Kommuneplanens arealdel Arealstrategiene i den nye samfunnsdelen blir en kombinasjon av å bekrefte arealdelen, og samtidig tilføre nye strategier og ny merverdi til planleggingen. Dette er viktig. Gjeldende arealdel er en nødløsning fordi den ble vedtatt før kommunen hadde utarbeidet samfunnsdelen. Derfor må det ikke gis dispensasjoner fra arealdelen før samfunnsdelen er ferdig og arealdelen er revidert i samsvar med samfunnsdelen.</p>	TE
<p>Ad pkt 6. SWOT analyse Her bør det være en tilføyelse i det røde feltet «Trusler». Statlige arbeidsplasser forsvinner. Ingen offentlige ny-etableringer/vekst utenom kommunens egen virksomhet.</p>	Se kommentar

<p>Ad pkt 7. Kvænangens utfordringsbilde Jeg foreslår to nye kulepunkt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fylkeskommunal og statlig virksomhet. • Opplæring, utdanning og tiltrekningskraft på unge i alderen 16 – 25 år. 	<p>Se kommentar</p>
<p>Ad pkt 8. Alternative utviklingsretninger Flere av bærekraftsmålene må vies ekstra oppmerksomhet, og jeg gjentar mål nr. 11: Bærekraftige byer og lokalsamfunn. Kvænangen er ikke et bærekraftig samfunn fordi folketallet går nedover og gjennomsnittsalderen blir høyere og høyere. Alt avhenger av at vi klarer å gjøre noe med dette målet uten at det går på bekostning av de andre målene. Det som er best for barna Dette punktet er for svakt. Her må følgende gå fram:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. barn skal ha barnehage- og skoletilbud innenfor helsemessig forsvarlig avstand. 2. arbeidspraksis skal ikke bare gjelde elever som trenger alternativ til vanlig skoleteori. <p>Slik det står, er det et tilbud bare til de med spesielle behov, og det er stigmatiserende samtidig som det utelukker fullt funksjonsdyktige elever. Også blant de kan det være flere som ønsker alternativ til vanlig skoleteori. Derfor må det stå: Samarbeid mellom oppvekstsektoren og arbeidsgiverne i kommunen kan bidra til det, og til arbeidspraksis for elever som ønsker et alternativ til vanlig skoleteori.</p>	<p>TE</p> <p>Se kommentar</p>
<p>Ad pkt 9. Forslag til visjon, mål og satsingsområde 2021 – 2032 Satsingsområder i prioritert rekkefølge Mine tilføyelser med fet skrift.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Næringsutvikling – flere arbeidsplasser i privat sektor. • Utvikling og etablering av fylkeskommunal og statlig virksomhet (jfr. NOU nr. 12 2020) • Opplæringsplasser og utdanningsmuligheter for ungdom og unge voksne • Rocka stedsutvikling (se punkt 11) • Boliger for alle i alle bygdene • God helse – hele livet • Samarbeid og tillitsbygging 	<p>Se kommentar</p>
<p>Ad pkt 11. Kommunesenter, områder og grender Dette punktet kommenterer jeg fordi jeg bor der: Indre Kvænangen – helt naturlig Indre Kvænangen har hatt en rivende utvikling som fritidsområde med omfattende hyttebygging og bruksendring av boliger til fritidshus og sommerhus for reindriftsfamilier, samtidig som det har vært mye større nedgang i tallet på fastboende her enn i bygder som ligger langs E6. Utfordringene her er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mangelen på samordnet og helhetlig strategi for næringsliv, boligutvikling og fritidsbebyggelse. • mangelen på skole og barnehage innenfor helsemessig forsvarlig avstand • god nok tilgang til helse- og omsorgstjenester • å legge til rette for at reindrifta kan bli en ressurs for området • å legge til rette for at eiere av hytter og fritidshus kan bli en ressurs for området <p>Disse utfordringene gjør at kommunen trenger en egen utviklingsplan for dette området, og det haster å komme i gang med en slik plan. Hvor ble det av den stedsutviklingsplanen som det en gang ble jobbet med?</p>	<p>Se kommentar</p>

<p>12. Andre plantema Utdanning Her kommer mine forslag til tilføyelser med feit skrift:</p> <p>Kvænangen kommune ønsker å arbeide med nye løsninger for å tilby innbyggerne et bedre utdanningstilbud lokalt. Framtidens arbeidsliv innebærer at yrkesaktive personer må etter- og videreutdanne seg gjennom hele yrkeskarrieren. Behovene gjelder alle sektorer og både VGS, fagskole og høyere utdanning. Vi ser i retning av et innovativt utdanningscenter med utstrakt bruk av digitale løsninger. I tillegg kan et slikt senter støtte elever og studenter med bibliotek og et sosialt fellesskap. Målsettingen er at en større del av utdanningen skal kunne gjennomføres uten å måtte flytte fra Kvænangen.</p> <p>Kommunen må også jobbe for at det i Kvænangen blir etablert utdannings- og opplæringstilbud som retter seg mot ungdommer og unge voksne fra hele landet. Dette er et viktig bidrag for å bli et livsløpssamfunn.</p> <p>Samisk og kvensk Tilføyelser med feit skrift:</p> <p>Samisk og kvensk kultur har bidratt til å forme det samfunnet vi har i dag. Kvænangen kommune ønsker å ta vare på samfunnets historiske identiteter, tradisjonskunnskap, herunder språk og kulturkompetanse, samt de næringsmuligheter som følger med det samiske og kvenske blant oss, herunder også sjøsamiske fiskeres rettigheter i henhold til Deltakerloven §21.</p> <p>Fritids- og hyttekommunen Kvænangen Tilføyelser med feit skrift:</p> <p>Fritidssektoren er en viktig inntektskilde for oss. Hyttebefolkningen er et positivt innslag i kommunen. Videreutviklingen av hyttemulighetene må balanseres mot mulige nedsider innen miljø og kommunale kostnader, samtidig som vi må opprettholde et godt forhold alle som besøker oss. Jfr rapporten Hytteturismen i Kvænangen kommune (2019). Videre bør hyttefolk stimuleres til å la seg integrere i lokalsamfunnet slik at de bidrar innenfor frivillig sektor, at de blir med og bygger opp næringsliv og offentlig virksomhet, og at de bosetter seg i kommunen (jfr. NOU nr. 12 2020)</p>	TE
<p>Ad pkt 14. Utredningsbehov i planperioden Kan dette tilføyes i avsnittet: Følgende utredninger planlegges gjennomført vinteren/våren 2020:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mulighetene for etablering av regionalt/nasjonalt utdannings- eller opplæringstilbud. <p>I forslaget står det også: <i>Omstillingsplan for Kvænangen kommune 2018–2020 Kvænangen kommune ble i 2017 tildelt omstillingsmidler fra Troms fylkeskommune i tre år, med mulighet for forlengelse i tre år til. Bakgrunnen for tildelingen var blant annet en svært høy andel sysselsatte i offentlig sektor, fallende folketall over mange år og en utfordrende demografi. For å snu trendene skulle arbeidsplasser skapes i privat sektor og gjøre kommunen mindre avhengig av offentlige arbeidsplasser.</i></p> <p>Med setningen som står i forslaget og som har farget rød, mener jeg at staten fraskriver seg ansvaret for arbeidsplasser i de små kommunene. Her overlates alt til kommunal virksomhet og</p>	TE

til privat næringsliv, og det er rett og slett frekt. Blir kommunene slått sammen, overlates den videre skjebne i de små bygdene til det private næringsliv alene. Jeg mener at omstillingsprogrammet også skal omfatte fylkeskommunal og statlig, det vil si offentlig, men ikke kommunal virksomhet tilpasset dagens behov, f.eks kulturarbeidere i stedet for ligningsfunksjonærer, opplæringsplasser med veiledere i stedet for arbeidsformidlere, og kanskje noen desentraliserte, regionale eller nasjonale funksjoner.

Samfunnsplanleggingen skal bygge på og tilstrebe sammenfall med planene og rapportene i omstillingsprosjektet, der dette er mulig. Samfunnsdelen skal uansett vurdere nye muligheter.

Kan nye muligheter for fylkeskommunal og statlig virksomhet i en liten kommune som Kvæningen vurderes eller kommenteres i samfunnsdelen? Hvor mye privat virksomhet hadde det vært i Oslo, Tromsø, Alta eller Storslett uten regional og statlig virksomhet?

Kvæningen kommune kommentarer:

Interkommunalt samarbeid er en viktig ordning for å sikre tjenester som ellers ikke ville vært mulig å levere til innbyggerne.

Det ansees som utenfor et realistisk handlingsrom å levere alle typer kommunale tjenester til alle aldersgrupper til alle bygdene.

NOU nr. 12 2020: «Næringslivets betydning for levende og bærekraftige lokalsamfunn er enda til høring, og utgjør dermed ikke vedtatt politikk. Demografiutvalgets tidsfrist utløper 1. desember 2020. Vi antar at en NOU (utvalgets innstilling) også skal på høring.

Teksten i planprogrammet vedrørende arbeidspraksis er noe justert.

Planprogrammet justeres med innspillet om samisk og kvensk språk, samt innspillet om hyttefolk i kapitel 12.

Kvæningen kommune er alltid positiv til nye statlige og regionale offentlige arbeidsplasser. Det er uansett riktig av kommunen å fokusere først og fremst på nye arbeidsplasser i privat sektor, fordi kommunen har så altfor få av de. Innbyggerne fortjener et bedre utvalg av varer og tjenester lokalt, og en større variasjon av jobber å søke på. Omstillingsprogrammet leverer på nettopp denne strategien, og har til nå lyktes med det. For øvrig; næringsutvikling kan også gjelde offentlige og halvoffentlige arbeidsplasser.

Nye utdanningsmuligheter skal utredes. Vi unngår derfor å detaljbeskrive mulighetene i planprogrammet. Innspillet blir med videre til utredningen.

Kommuneplanens samfunnsdel er alle bygdenes felles og koordinerte plan. Det forventes av kommunen at den leverer planverk som er bygde- og grendeovergripende, og ivaretar kommunens interesser på en helhetlig måte. Stedsutvikling har fått en spesielt stor plass i planprogrammet.

KVÆNANGEN KOMMUNE
Rådhuset, Gárgu 8
9161 BURFJORD

Dykkar ref:
Vår ref: 2019/137
Dato: 12.11.2020
Org.nr: 985399077

 Kvænangen kommune Postmottak
12 NOV 2020
Til behandling:
Saksbehandler: <i>Anne BB</i>
Til orientering

2019/137

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Mattilsynet

Høyringsvar; Planprogram, Kommuneplanens samfunnsdel.

Mattilsynet er statleg sektormyndighet for planter, fisk, dyr, mat og drikkevann og har høyringsrett etter Plan og bygningsloven § 5.4.

Mattilsynet forvaltar mellom anna Matloven og Dyrevelferdsloven med tilhøyrande forskrifter.

Vi har motteke planprogram til kommuneplanens samfunnsdel 2021 - 2032 til høyring med frist 13.11.20.

I planarbeidet har vi eit spesielt fokus på drikkevann, mattrygghet, dyrevelferd/dyrehelse og fiskevelferd/fiskehelse.

«Nasjonale mål for vann og helse» konkretiserer spesifikke nasjonale mål for å sikra god og trygg drikkevannforsyning. Vi savner dette dokumentet i strategiplanen sin oversikt over nasjonale føringar.

Kvænangen kommune har gjort ein bra jobb med å installera vannbehandling på vannverka av litt størrelse. Men dei aller minste er utan desinfeksjon.

I planprogrammet er det mellom anna fokusert på behovet for bustadbyggjing og ønske om utvikling av fritidstilbud inkludert fritidsbustadar. Det er viktig at det blir **planlagt forskriftsmessig drikkevann i forbindelse med nye bustadar og nye eller utvida hytteområder**. Etablering av vannverk kan ta lang tid. Vannverk som leverer vatn til sårbare abonnentar eller meir enn 10 m³ i døgnet, skal plangodkjennast av Mattilsynet.

Mattilsynet har lenge hatt fokus på **vannledningsnett**. På nasjonalt plan er det eit stort etterslep på utskifting og oppgradering av ledningsnett. I 20 og 21 har vi tilsynskampanje med tema ledningsnett. Vi fokuserer på oversikt over tilstanden til nettet, farekartleggjing, drift, internkontroll og gode planar for utskifting av vannledningsnett.

I Kvæningen kommune er ein del av ledningsettet forholdsvis nytt. Det er likevel forventa at det er god oversikt over tilstanden til nettet, gjennomført farekartlegging og konkrete planar om nødvendig utskifting av nettet. Planperioden er lang og det aukar forventningane og behovet for at planar kjem på plass og blir gjennomført.

Ellers er generell utvikling av næringslivet eit mål.

Drikkevann av tilfredsstillande kvalitet er ein av grunnforutsetningane for utvikling av næringslivet. I dei områda av kommunen som ikkje er dekkja av kommunale vannverk, kan dette vera ei utfordring.

Ein liten virksomhet som må etablera og drifta sitt eige vannverk, har ei ekstra kneik å passera for å få drifta til å gå. Vannverket blir ein ekstra virksomhet som må etablerast parallelt med hovedvirksomheten. Det kan vera krevjande behov for ekstra kompetanse og ressursar både til etablering og drift.

Når det gjeld turistnæringa, er det viktig å leggja til rette med tilgjengelige sanitærforhold. Det er svært uheldig for drikkevannskilder og smittefare til beitedyr dersom store grupper av tilreisande brukar «naturtoalettet» eller tømmer bobil/campingvogntoalett i naturen.

Fisk og havbruk – ivaretagelse av hensyn til fiskehelse og fiskevelferd
Kystsoneplanen er viktig for Kvæningen.

Viser til *Nasjonale forventinger til regional og kommunal planlegging 2019-2023* pkt 2.4:

«Fylkeskommunal og kommunal planlegging er viktig for å sikre fiskeri og havbruksnæringens langsiktige arealbehov, samtidig som andre samfunns- og miljøinteresser blir ivare tatt»

Med helsing

Torkjell Andersen
avdelingssjef

*Dette dokumentet er elektronisk godkjent og blir sendt utan signatur.
Dokument som må ha signatur blir i tillegg sendt i papirversjon.*

Vår saksbehandler
Ajeen Arvesen, tlf. +47 33 41 28 41

Dokumentdato
05.10.2020
Deres dato

Vår referanse
2020/24 ARAJ
Deres referanse
2019/127-8

KVÆNANGEN KOMMUNE

Gårgu 8
9161 BURFJORD

 Kvænangen kommune Postmottak
6 OKT 2020
Til behandling:
Saksbehandler: <i>Anni BB</i>
Til orientering
Gradering

Tilbakemelding - Høring - Planprogram til kommuneplanens samfunnsdel 2021 - 2032 - Kvænangen kommune

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) viser til plansaken som dere har sendt på høring. DSB har dessverre ikke kapasitet til å gå inn i alle mottatte plansaker og sender derfor dette generelle svaret.

Det er Fylkesmannen som skal følge opp at hensynet til samfunnssikkerhet er ivaretatt i plansaker. Fylkesmannen har også et ansvar for samordning av statlige innsigelser til kommunale planer.

DSB har innsigelseskompetanse etter plan- og bygningsloven i plansaker som berører følgende områder:

- Virksomheter som håndterer farlige stoffer herunder storulykkevirksomheter
- Transport av farlig gods
- Brannsikkerhet herunder tunneller og underjordiske anlegg
- Tifluktsrom (sivilforsvarsdistriktene)

Siden Fylkesmannen har et overordnet ansvar for å følge opp samfunnssikkerhet i planer, vil også disse områdene kunne inngå som en del av Fylkesmannens oppfølging. DSB samarbeider med Fylkesmannen og vil gi faglig innspill til Fylkesmannen dersom det er nødvendig. Hvis det likevel er behov for direkte involvering av DSB i plansaken, bes det om at høringen sendes inn til DSB på nytt med tydelig angivelse av hvilket forhold det bes om DSBs uttalelse til.

Vi viser for øvrig til www.dsb.no for DSBs veileder om samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging og veileder om sikkerheten rundt storulykkevirksomheter.

Med hilsen
for Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
Administrasjon

Helle G Nielsen
Seksjonssjef

Ajeen Arvesen
Førstekonsulent

KYSTVERKET

Troms og Finnmark

Kvænangen kommune
Gargù 8
9161 Burfjord

Kvænangen kommune Postmottak	
12 NOV 2020	
Til behandling:	
Saksbehandler:	Anne BB
Til orientering	
Gradering	

2019/137

Deres ref.:
2019/127-8

Vår ref.:
2020/8703-2

Arkiv nr.:

Saksbehandler:
Chris-Thomas Jørgensen

Dato:
09.11.2020

Uttalelse fra Kystverket - Høring - Forslag til planprogram til kommuneplanens samfunnsdel 2021-2032 - Kvænangen kommune - Troms og Finnmark fylke

Kystverket Troms og Finnmark viser til Deres brev av 29.09.2020 vedrørende høring av kommuneplanens samfunnsdel 2021-2032. I brevet fremgår det at forslaget til planprogrammet inkluderer varsel om oppstart jf. plan- og bygningsloven § 11-13. Siden varsel om oppstart inngår i forslaget til planprogram, legger vi derfor med informasjon vi ville spilt inn til separat oppstart av planarbeidet.

Kystverket vil i det følgende informere generelt om vår virksomhet. Avslutningsvis gis det informasjon om hva Kystverket mener er spesielt viktig for Deres kommune i denne prosessen.

Kort om Kystverkets ansvar

Kystverket er en nasjonal etat underlagt Samferdselsdepartementet. Kystverket har ansvar for sjøverts samferdsel, særlig sikkerhet og framkommelighet på sjøen. Kystverket har ansvaret for farleier på sjø samt infrastruktur, kaier, moloer, navigasjonsinstallasjoner knyttet opp til disse.

I kommunale planprosesser etter plan- og bygningsloven deltar Kystverket for å sikre framkommelighet, trygg ferdsel, forsvarlig bruk og forvaltning av farvannet samt effektiv og sikker sjøtransport og havnevirksomhet.

Kystverket Troms og Finnmark ser det som viktig at alle tidligere vedtatte planer og plandokumenter blir samordnet slik at arealbruken blir entydig og sammenfallende.

Kystverket skal ivareta nasjonale interesser og føringer med bakgrunn i blant annet:

- Havne- og farvannsloven (2019)
- Prop. 86 L (2018-2019) Lov om havner og farvann
- Nasjonal transportplan 2018-2029
- På den sikre siden – Sjø sikkerhet og oljevernberedskap, St.melding nr. 14 (2004-05)
- Handlingsprogram for Kystverket 2018-2029
- Nasjonal havnestrategi – Regjeringens strategi for effektive havner for å få mer gods på sjø, Samferdselsdepartementet 2015
- Kystverkets perspektivanalyse – Kystverket mot 2050, (Kystverket, 2019)

Regionkontor Troms og Finnmark

Sentral postadresse:	Kystverket Postboks 1502 6025 ÅLESUND	Telefon:	+47 07847	Internett:	www.kystverket.no
				E-post:	post@kystverket.no

For besøksadresse se	www.kystverket.no	Bankgiro:	7694 05 06766	Org.nr.:	NO 874 783 242
----------------------	-------------------	-----------	---------------	----------	----------------

Brev, saks korrespondanse og e-post bes adressert til Kystverket, ikke til avdeling eller enkeltperson

For Nordområdene kan følgende trekkes fram:

- Ny infrastruktur i nord, del 1 og 2 – NTP 2014-2023 Utredningsfasen
- Maritim infrastrukturrapport Svalbard, Finnmark, Troms og Nordland – Mulige farleder for store skip, Kystverket Troms og Finnmark 2011

For å ivareta sjøsikkerheten i norske farvann har Kystverket etablert en omfattende infrastruktur og maritime tjenester. Den fysiske infrastrukturen er blant annet fyr, sjømerker, utdyrninger og fiskerihavner. De maritime tjenestene består i lostjeneste, trafikkovervåkning, elektroniske navigasjonshjelpemidler samt meldings- og informasjonstjenester.

Kystverket har ansvar for statens beredskap mot akutt forurensing og havnesikring i havner med internasjonal trafikk.

Ny havne- og farvannslov

4. juli 2019 vedtok Stortinget ny havne- og farvannslov. Denne trådte i kraft 01. januar 2020. Les mer om den nye loven i [Prop. 86 L \(2018-2019\)](#) og på Kystverkets hjemmeside: <https://www.kystverket.no/Regelverk/havne--og-farvannsloven2/>

Kystverket og kommunale planer

Kystverket er sektormyndighet etter plan- og bygningsloven og skal ha alle kommunale planer på høring.

Maritim virksomhet, bruk av sjøen og sjørettede landarealer til transport, næringsvirksomhet og fritidsbruk har en naturlig plass i samfunnsplanlegging. For slike aktiviteter er det viktig at samfunnsplanen blir fremtidsrettet og gir premisser for avklaring av arealbruk på sjø og land.

Ved den videre arealforvaltning gjennom kommuneplanens arealdel, kommunedelplaner, områdeplaner og detaljplaner må **kommunen være observant på at det ikke tilrettelegges for aktiviteter som kommer til hinder for sikkerhet og framkommelighet på sjøen.**

Post 60 – Tilskudd til kommunale fiskerihavnetiltak

Meld. St. 22 (2015-2016) Nye folkevalgte regioner – roller, struktur og oppgaver, vedtatt i Stortinget, medfører at Kystverkets infrastruktur i statlige fiskerihavner overføres til de nye regionene fra og med 2020. Som følge av regionreformen vil også tilskuddsordningen, Post 60, forvaltet av Kystverket avsluttes fra og med 2020. Siste søknadsrunde er gjennomført, og tilskudd ble tildelt i 2019.

Post 71 – Tilskudd til havnesamarbeid

Tilskuddsordningen skal bidra til mer gods på sjø ved at sjøtransportens konkurranseevne styrkes. Tilskuddet er øremerket til havnesamarbeid som gir bedret transportkvalitet og reduserte kostnader for havnebrukerne. Det kreves en egenfinansiering av minst 50 prosent av prosjektkostnadene.

Målgruppen for tilskudd til havnesamarbeid omfatter norske havner, kommuner og aktører som har mer gods på sjø som mål. Se mer på Kystverkets hjemmeside:

<https://www.kystverket.no/Maritim-infrastruktur/Havner/Tilskuddsordning-for-havnesamarbeid/>

Generelle utviklingstrekk

En hovedutfordring generelt er å knytte havn/kaianlegg, nærings- og industriarealer og veg sammen på en funksjonell og hensiktsmessig måte.

Transportinfrastruktur oppleves ofte begrensende for næringsutvikling, særlig med blikk på eksportorientert næringsliv basert på naturressursene. Alle vekstnæringer er avhengige av velfungerende transport på veg, bane og sjø.

Fiskerinæringen med flåte, industri og havbruk, reiseliv med cruise, ferger og båtruter, mineral- og bergverksnæring og petroleumsnæringen er alle avhengig av en tilpasset og velfungerende havneinfrastruktur og sjørettede næringsarealer.

Mange havner har fortsatt en viktig funksjon for gods- og passasjertransport, selv om mye av dette i dag foregår på landeveien. Akvakulturnæringen har etablert seg i noen havner, med landbaser, fartøy og med slakterier. Fisketurisme benytter også den infrastrukturen som er tilgjengelig.

Havneterminaler for å betjene mineral- og petroleumsnæringa krever en annen oppbygging enn overnevnte, da skipene som benytter disse krever særlig gode maritime forhold samt store bakarealer.

Oppsummerende innspill til kommuneplanens samfunnsdel 2021-2032

Samfunnsplanen er fremstilt i et format som er lett å lese og gir en grei fremstilling av målene og satsningsområdene for Kvæningen.

Kystverket kan ikke se at fremtidig ønsket bruk av sjøarealene er spesifikt nevnt i samfunnsdelen. Hvordan ønsker kommunen at sjøarealene skal brukes? I kapittelet om samferdsel står det blant annet at samferdselstilbudet i kommunen i hovedsak er veitransport, og «... noen viktige båtruter til øysamfunnene og de vegløse bygdene/grendene i kommunes ytre del» Videre står det at «Havneutviklingen gjelder både sjømat, transport, kultur, rorbumuligheter samt reiseliv». Hva mener kommunen med dette? Hvilken retning ønsker man for utviklingen fremover?

Det fremkommer at økt næringsaktivitet og sysselsetting er ett av hovedmålene for samfunnsutviklingen i kommunen. Videre er næringsutvikling og flere arbeidsplasser i privat sektor et prioritert satsningsområde, og i SWOT-analysen er innovasjon innen sjømatnæring nevnt som en mulighet. Samfunnsplanen sier lite om hvordan kommunen ønsker å utnytte sine fortrinn og muligheter.

Med bakgrunn i ovennevnte oppfordres Kvæningen kommune til å definere en strategi for kommuneplanens samfunnsdel omkring maritim næring, samferdsel og ønsket fremtidig bruk av sjøarealene.

Med hilsen

Jan Morten Hansen
regiondirektør

Chris-Thomas Jørgensen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

KVÆNANGEN KOMMUNE
BURFJORD
9161 BURFJORD

Vår dato: 13.11.2020
Vår ref.: 202012230-2
Arkiv: 323
Deres dato: 29.09.2020
Deres ref.: 2019/127-8

Saksbehandler:
Eva Forsgren
22959616/efor@nve.no

NVEs innspill - Offentlig ettersyn - Planprogram til kommuneplanens samfunnsdel 2021-2032 - Kvæningen kommune

Vi viser til høring og offentlig ettersyn for planprogram for kommuneplanens samfunnsdel, samt til møte i planforum 12.11.2020 om planutfordringene. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er nasjonal sektormyndighet med innsigelseskompetanse innenfor saksområdene flom-, erosjon- og skredfare, allmenne interesser knyttet til vassdrag og grunnvann, og anlegg for energiproduksjon og framføring av elektrisk kraft. NVE har t tillegg fått ansvar for å bistå kommunene med å forebygge skader fra overvann gjennom kunnskap om avrenning i tettbebygde strøk (urbanhydrologi) og veiledning til kommunal arealplanlegging.

Klimautfordringer og naturfare

Kvæningens kommunes arealdel er fra 2019. Vi mener at NVEs ansvarsområder i hovedsak er ivaretatt i eksisterende arealplan.

Planprogrammet for samfunnsdelen legger opp til å vurdere klimautfordringer og klimatilpassing. NVE anbefaler at kommunen legger vekt på helhetlig forvaltning i nedbørfelt, vurderer behovet for overordnede overvannsplaner og planlegger den kommunale utviklingen slik at man unngår å bygge seg inn i nye utfordringer knyttet til naturfare.

Arbeidet med klimatilpasning skal bidra til at samfunnet blir bedre rustet til å møte klimaendringene. Klimatilpasning handler om å ta hensyn til dagens og fremtidens klima. Klimaprofil for Troms gir et kortfattet sammendrag av klimaet, forventede klimaendringer og klimautfordringer i denne delen av landet. Klimaprofilen finnes på www.klimaservicesenter.no. Klimaprofilen er et viktig kunnskapsgrunnlag og hjelpemiddel i kommunens overordnede planlegging.

Kommunen ønsker å forsterke Burfjord som kommunesentra. Vi minner om at Burfjord ligger på mulige kvikkleireavsetninger og at det også har vært hendelser i området. Det er derfor spesielt viktig at grunnforholdene vurderes i forbindelse med ny planlegging i området.

Flere nyttige veiledere og verktøy finnes på www.nve.no/arealplan.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor

Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge

Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord

Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør

Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest

Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst

Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Ta gjerne kontakt på e-post eller telefon ved konkrete spørsmål om NVEs saksområder.

Med hilsen

Knut Aune Hoseth
regionsjef

Eva Forsgren
senioringeniør

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

FYLKESMANNEN I TROMS OG FINNMARK
TROMS OG FINNMARK FYLKESKOMMUNE

Fylkesmannen i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmarkku fylkkamánni
Tromssan ja Finmarkun maaherra

Vår dato:

12.11.2020

Vår ref:

2020/9330

Deres dato:

29.09.2020

Deres ref:

Kvæningen kommune
Rådhuset, Gárgu 8
9161 BURFJORD

Saksbehandler, innvalgstelefon

Lone Høgda, 77642136

Fylkesmannens innspill til planprogram for kommuneplanens samfunnsdel 2021 - 2032: Kvæningen kommune

Fylkesmannen i Troms og Finnmark viser til Kvæningen kommunes oversendelse av forslag til planprogram for kommuneplanens samfunnsdel 2021 – 2032. Frist for innspill er 13. november 2020. Planprogrammet har vært presentert og diskutert i regionalt planforum 12. november 2020.

Vårt innspill er grunnlagt i nasjonale føringer og forventninger til kommunal planlegging. Avdeling for Justis og kommunal ved planseksjonen har koordinert Fylkesmannens innspill til planprogram for kommuneplanens samfunnsdel 2021-2032 for Kvæningen kommune.

GENERELT:

Kommuneplanens samfunnsdel skal behandle langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Fylkesmannens innspill er primært vurdert ut ifra kommunens funksjon som samfunnsutvikler og organisasjon (tjenesteyter, forvalter og arbeidsgiver).

Fylkesmannen vil berømme kommunen for et fylldig og godt planprogram. Kvæningen kommune har vedtatt kommunal planstrategi hvor dere har prioritert å få på plass en samlet kommuneplan (samfunn og areal). Det er veldig bra at det sittende politiske styret deltar aktivt i utforming av kommuneplanen. Slikt sett vil den være et godt overordnet styringsverktøy for kommunen.

Arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel og planstrategien må ses i sammenheng. I samfunnsdelen må det være en kobling til underliggende planer, at det vises til disse planene og forholdet dem mellom. Dette gjelder særlig der hvor temaer i samfunnsdelen vil bli konkretisert nærmere i delplaner eller videre i arealplanen.

I det videre arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel må det utarbeides en handlingsdel. Handlingsdelen skal inneholde et handlingsprogram for å gjennomføre kommuneplanens samfunnsdel for de fire påfølgende budsjettår eller mer og vil gi grunnlag for kommunens prioritering av ressurser, planleggings- og samarbeidsoppgave. Den skal i tillegg konkretisere tiltakene innenfor kommunens økonomiske rammer.

Ved å knytte handlingsdelen direkte til samfunnsdelen forsterkes det at handlingsprogrammet ikke er en selvstendig planoppgave, men en konklusjon på hvordan samfunnsdelen skal følges opp. Det er forutsatt at handlingsdelen rulleres årlig, slik at kommunestyret får anledning til å påvirke og følge med på hvordan kommuneplanen følges opp og om det er behov for endringer.

For at det kommunale plansystemet skal fungere effektivt, må det være en god kobling mellom handlingsdelen og økonomiplanen. Føringerne fra kommuneplanen skal speiles i økonomiplanen som igjen skal konkretiseres videre i årsbudsjettet.

AREALSTRATEGI:

Kommunens arealstrategi er en langsiktig og overordnet plan, som fastlegger prinsippene for kommunens arealforvaltning. Det er veldig bra at dere allerede på dette stadiet har tatt opp arbeidet med arealstrategien. Da kan det legges til rette for at det kan bli gjenstand for medvirkning og politisk behandling.

I forhold til det videre arbeidet vil arealstrategien gi et oppdatert grunnlag for utforming av et endelig planforslag med både samfunnsdel og arealdel. Med bakgrunn i forventet utvikling og erkjente utfordringer vurderes framtidens muligheter og veivalg. En godt gjennomarbeidet arealstrategi vil kunne gi tydelige signaler på hovedretninger i utviklingen og unngå unødig planarbeid i områder hvor man ikke ønsker endret arealbruk.

Vi viser her også til diskusjonen i planforum 11. november 2020 hvor det blant annet ble pekt på at målsettinger og løsninger fra prosessen og arbeidet med kommuneplanens arealdel fra 2019 må speiles og vises i samfunnsdelen. Mange prinsipielle standpunkt og avklaringer er innarbeidet i arealplanen og det bør slik sett være tydelige koblinger, for eksempel spredt bosetting kontra tettstedutvikling kontra ressursvern.

I arbeidet med arealstrategien er det viktig at dere blant annet ser på:

- Sammenhengen mellom bosettingsmønster, befolkningsvekst og arealbehov
- Arealregnskap over utbyggingsareal som ligger inne i gjeldende plan for å evaluere om avsatte områder er dekkende for det framtidige behovet.
- Analyser av forventet befolkningsutvikling som grunnlag for framtidig arealbehov. Behov for nye utbyggingsareal bør belyses og begrunnes.
- Analyser av næringsutvikling for å sikre områder til framtidig næringsvirksomhet, herunder stedbunden næring og annen nye næringer. Behov for nye utbyggingsareal bør belyses og begrunnes.

UNIVERSELL UTFORMING:

Det er et uttalt nasjonalt mål om et universelt utformet Norge innen 2025. Etter diskriminerings- og likestillingsloven har alle virksomheter en plikt til å arbeide aktivt og målrettet for å fremme universell utforming. I planforum 12. november sa dere at universell utforming skal ivaretas i det videre planarbeidet. Dette er veldig bra.

Universell utforming bygger på et menneskerettighetsperspektiv, og innebærer en rett til lik og likeverdig tilgjengelighet til samfunnets alminnelige funksjoner. Kvæangen kommune kan med fordelt drøfte universell utforming som et ledd i samfunnsutviklingen i kommunen, sektorenes virksomhet på dette feltet og behovet for særskilte grep når det gjelder videre planlegging.

Vi anbefaler dere å tilføre ett punkt i kommuneplanen om at universell utforming skal være et tverrsektorielt gjennomgående perspektiv i all kommunal planlegging og tjenesteyting. Dette innebærer at universell utforming skal ligge til grunn for verdier og holdninger i hele kommunens virksomhet og tjenesteleverandør.

I det videre arbeidet med universell utforming kan dere se til Halden kommune som har laget en *Strategi for universell utforming i Halden 2018-2025*. Denne er oversiktlig og lettlest. Vi tror den kan være en inspirasjon til dere i det videre arbeidet med universell utforming.

HELSE OG OMSORG:

I forslaget til planprogram beskriver kommunen demografiske utfordringer knyttet til økende andel eldre, og økte behov for helse- og omsorgstjenester. Fylkesmannen er kjent med at kommunen nå har vedtatt kommunal planstrategi for perioden 2020-2023, hvor det er bestemt at kommunen skal lage en helse- og omsorgsplan som ferdigstilles våren 2022. Kommuneplanens samfunnsdel bør på et overordnet nivå beskrive utfordringene når det gjelder demografi og helse- og omsorgstjenester samt mål og strategier for tjenestene. Det vil gi nyttige føringer for den kommende helse- og omsorgsplanen.

Utfordringene på folkehelseområdet er betydelige i Kvæningen. Kommunen lagde en oversikt over helsetilstanden i 2018, slik folkehelseloven krever. Den beskriver i kap. 2 («Hovedutfordringer») hvilke forhold ved helsetilstanden i befolkningen som kommunen bør prioritere å gjøre noe med.

Folkehelseloven sier i § 6 bl.a. at kommunen i sitt arbeid med kommuneplaner etter plan- og bygningsloven skal fastsette overordnede mål og strategier for folkehelsearbeidet, som er egnet til å møte de utfordringer kommunen står overfor. Funnene i oversikten over helsetilstanden skal være utgangspunkt for dette. Kommunen må altså ta utgangspunkt i kap. 2 i oversikt over helsetilstanden fra 2018, og bruke kommuneplanens samfunnsdel til å utforme mål og strategier for å møte de viktigste lokale folkehelseutfordringene som er beskrevet der. Så langt som mulig bør målene være konkretisert og tallfestet, slik at det er mulig å evaluere på et seinere tidspunkt om målene er nådd.

BARN OG UNGE:

Vi viser til vårt innspill i forbindelse med Kvæningen kommunes planstrategi som ble gitt tidligere i høst.

Vil vi understreke at det er positivt at kommunen skriver i forslaget at tilrettelegging for gode oppvekstvilkår for barn og unge skal ha høy prioritet, og at barn og unge derfor må få en stor plass i kommunens planverk. Både for å gi barn og unge bedre liv og sosial trygghet, men også for å styrke forholdet mellom unge mennesker og samfunnet forøvrig.

Det er og positivt at et hovedmål for samfunnsutviklingen i planprogrammet er barn, ungdom og unge voksne - og at kommunen ønsker å styrke dialogen om fremtidsmulighetene i Kvæningen kommune med barn, unge og unge voksne.

BOLIGPOLITIKK/BOLIGSOSIALE FORHOLD:

Kommunenes boligpolitikk og boligplanlegging må være en integrert del av kommunens strategi for samfunns- og arealutviklingen. Regjeringen forventer at boligpolitikken legger til rette for en variert befolkningsstruktur gjennom god tilgang på boligtomter som grunnlag for tilstrekkelig, variert og sosial boligbygging. Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023, formidler at

kommunene må ta boligsosiale hensyn i areal- og samfunnsplanleggingen gjennom krav til boligstørrelse og nærområder, og ved å regulere nok boligtomter.

Kommunen må planlegge for et tilbud med tilrettelagte boliger for eldre og personer i alle aldre med nedsatt funksjonsevne. Regjeringen forventer at kommunene legger til rette for leie-til-eie løsninger for vanskeligstilte i boligmarkedet.

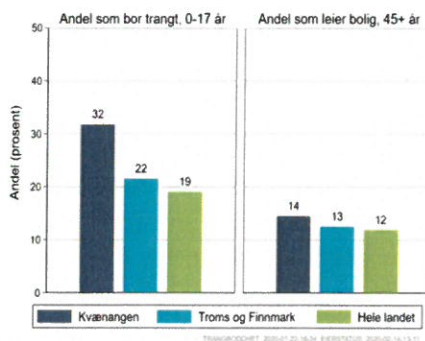
Bolig vil være et sentralt virkemiddel for flere av kommunens målsettinger for samfunnsutviklingen. Fylkesmannen vil berømme kommunen for at boligpolitikk for sosial bærekraft og samfunnsutvikling har fått en viktig plass i planprogrammet, og peker på fundamentale utfordringer i kommunens boligpolitikk. Kommunen har i sin planstrategi, som Fylkesmannen hadde på høring tidligere i år, beskrevet at kommunen skal utarbeide en boligpolitisk plan som tar for seg de samlede boligbehovene i kommunen, også for de vanskeligstilte gruppene på boligmarkedet. Fylkesmannen ser dette som et veldig positivt og viktig grep i kommunens samfunnsplanlegging.

I planprogrammet for kommuneplanens samfunnsdel fremkommer det fra kunnskapsgrunnlaget at den demografiske utviklingen er Kvæningens største utfordring i den forstand at befolkningsframskrivningen viser at det blir færre innbyggere og flere eldre i kommunen i årene som kommer. Ved inngangen til 2020 var det registrert 1.191 innbyggere i Kvæningen kommune. Prognosene fremover mot 2050 viser en negativ befolkningsvekst på 2,4 prosent og anslått innbyggertall for 2050 er 1.162. Ifølge SSB sine tall er andelen yrkesaktive (20-66 år) i forhold til pensjonister (67 år +) i 2020 på 2,2. Prognosene viser at andelen vil synke fremover og anslaget for 2050 er 1,4.

Dette gir store konsekvenser for boligpolitikk, boligplanlegging og tjenesteproduksjon. Kunnskapsgrunnlaget konkluderer med at kommunens boligtyper per i dag ikke speiler den demografiske sammensetningen og utfordringen i kommunen med en betydelig økning i antall eldre. Kommunen står med andre ord overfor store utfordringer med å tilrettelegge boliger og tjenester for en aldrende befolkning og vanskeligstilte på boligmarkedet. Det vil derfor få betydning hvordan kommunen tilrettelegger boliger for eldre og personer med behov for kommunale tjenester, med tanke på kvalitativt gode boliger og en kostnadseffektiv tjenesteproduksjon. Fra SWOT-analysen i planprogrammet konkluderes det også med at det er en trussel for samfunnet at boligmassen selges til fritidsformål uten påfyll av nye helårsboliger.

Kommunen er videre en stor reindriftskommune med fem reinbeitedistrikter i vår-, sommer- og høstsesongen, og har ifølge planprogrammet rundt 400 personer med «sommerboplass» i kommunen. Denne gruppen utgjør derfor en stor del av befolkningen i kommunen størstedelen av året, i tillegg til de i underkant av 1.200 folkeregisterregistrerte innbyggerne. I en boligpolitisk plan bør kommunen også ha fokus på reindriftsutøvernes behov for boliger og velferdstjenester.

Av Folkehelseprofilen til Kvæningen ser vi at trangboddhet for barn og unge i aldersgruppen 0-17 år (2018) er en utfordring. Trangboddhet regnes som en risikofaktor for barn og unges utvikling og oppvekstkår, og kommunen må se nærmere på dette når Boligstrategiplanen skal utarbeides. Andelen barn og unge som bor trangt i Kvæningen kommune er betydelig høyere enn gjennomsnittet for både fylket og landet.

I arbeidet med en Boligstrategiplan, bør boligplanlegging knyttes til kommunens status med hensyn til rekruttering av arbeidskraft og tjenester i lokalsamfunnet. Tilgang til varierte boligtyper vil være avgjørende for at personer og bedrifter enkelt kan etablere seg og bli værende i en kommune eller arbeidsmarkedsregion. Dette har kommunen fokus på i planprogrammet, og det ser Fylkesmannen på som svært positivt.

LANDBRUK:

Kvænanen kommune viser gjennom sitt planprogram at de er bevisst på sine utfordringer og muligheter på landbruksområdet. Rapporten fra prosjektet «Landbruket som ressurs i Kvænanen», utgjør en del av kunnskapsgrunnlaget for kommunens arbeid med planstrategi og kommuneplanens samfunnsdel. I dette prosjektet har kommune gjort et grundig arbeid med å utrede landbrukets behov.

Landbruk har også fått plass i planprogrammet for strategisk næringsplan, og vi har inntrykk av at kommunen følger godt opp på dette området.

Som referansedokumenter til arbeidet med samfunnsplanen har kommunen tatt med «Regional plan for landbruk i Troms 2014-2025» og «Regionalt næringsprogram for landbruket i Troms og Finnmark 2019-2022» med tilhørende handlingsplan. Et annet sentralt dokument som gjerne kan tas med her er «Regionalt bygdeutviklingsprogram for landbruket i Troms og Finnmark 2019-2022», der Regionalt næringsprogram inngår som et delprogram.

REINDRIFT:

Hele Kvænanen kommunes areal ligger innenfor det samiske reinbeiteområdet. Det er viktig at naturgrunnlaget for samisk kultur og språk, næringsutvikling og samfunnsliv sikres. I inngrep innenfor det samiske reinbeiteområdet må reindriftsinteresser vurderes. Reindriften er en arealkrevende næring og berøres derfor av de fleste arealinngrep i kommunen. Dette kan være skogsveier, hyttebygging, boligbygging, turisme, industriområder mv. Reindriften berøres på alle nivåer i planleggingen: dispensasjoner, reguleringsplaner, areal-planer, samfunnsplaner, næringsplaner osv.

I Temaveilederen: Reindrift og planlegging etter Plan- og bygningsloven står det innledningsvis følgende:

«Retningslinjer for langsiktig arealbruk skal inngå som en del av den kommunale planstrategien og danne basis for det mer konkrete arbeidet med kommuneplanens arealdel. Den langsiktige arealstrategien skal vise sammenhengen mellom framtidig samfunnsutvikling og arealbruk, og angi langsiktige utviklingsretninger i kommunen og områder for særlig utvikling og vern for å vareta de arealhensynene som fremgår av § 3-1, herunder sikre naturgrunnlaget for reindriften, samt bidra til å gjennomføre internasjonale konvensjoner og avtaler knyttet til reindriften innenfor lovens virkeområde.»

Det er viktig den fremtidige planleggingen og inkludere reindriftshensynet og har kontakt med reindriftnæringen i alle planer og enkeltsaker hvor denne kan berøres. Eksempelvis i kommuneplanens samfunnsdel, kommuneplanens arealdel, kommunale næringsplaner og landbruksplaner.

Reindriften er som sagt en arealkrevende og den største trusselen og utfordringen næringen har i dag er tap av beiteland. I arealplansammenheng står reindriftsinteresser og rettigheter i en særstilling gjennom næringas ekstensive bruk av store arealer og opparbeidede rettigheter gjennom mange hundre års bruk. I tillegg påvirkes reindrifta i stor grad av klimaendringene. F.eks kan mye nedbør ha konsekvenser for beitene, spesielt på vinterstid.

Vi anbefaler at det videre i kommuneplanens samfunnsdel vektlegger, og blir redegjort for hvilke prioriteringer, mål og strategier som er nødvendig for å ivareta reindriftnæringens interesser.

Det gjøres også oppmerksom på at de berørte reinbeitedistrikter er selvstendige høringsinstanser og saker som berører reindriften, skal på høring.

Fylkesmannen ønsker lykke til i det videre arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel for Kvænangen. Vi stiller til disposisjon ved behov for råd/veiledning i det videre arbeidet. Ved henvendelser ber vi dere oppgi saksnummer **2020/9330**.

Med hilsen

Hans Rønningen
Seksjonsleder plan
Avd. justis- og kommunal

Lone Høgda
seniorrådgiver plan

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Troms og Finnmark fylkeskommune   Fylkeshuset, Postboks 701   9815   VADSØ

Kontaktpersoner fagområder:

Landbruk: Karianne Holm-Varsi, tlf. 78 95 05 70

Oppvekst Barn og unge: Solveig Bjørn, tlf. 77 64 20 51

Helse: Anders Aasheim, tlf. 77 64 24 78

Miljø: Iris Hallen, tlf. 78 95 03 21

Universell utforming og likestilling: Lone A. Høgda, tlf. 77 64 21 36

Reindrift: Biret Risten Eira, tlf. 78484606

Samfunnsikkerhet: Elin Larne, tlf. 78950322

Demografi og økonomi: Marianne Winther Riise, tlf. 77 64 20 42

Fagkoordinator areal: Oddvar Brenna, tlf. 77 64 21 74

Fagkoordinator samfunn: Lone A. Høgda, tlf. 77 64 21 36

Fagkoordinator Husbank Bolig for velferd: Karina Kolflaath, tlf. 77 64 20 50

Klimatilpasning: seksjonsleder Plan

SÁMEDIGGI
SAMETINGET

Poastačujuhuse/adresse Tel: 78 47 40 00
Poastaboksa/postboks 3 Org.nr: 974 760 347
9735 Kárášjohka/Karasjok samediggi@samediggi.no
Áššemeannudeadji Silje Hovdenak
saksbehandler
Tel: +47 78 48 42 80

Kvanangen kommune
Gargù 8
9161 BURFJORD

ÁŠŠI/SAK
20/4169 - 4

MIN ČUJ./VÅR REF.
20/29542

DIN ČUJ./DERES REF.
2019/127-8 3102/2020

BEAIVI/DATO
12.11.2020

Uttalelse til høring av planprogram til kommuneplanens samfunnsdel 2021-2032

Vi mottok brev fra dere 30.09.20. Viser også til vår uttalelse 07.10.20 vedrørende kommunal planstrategi og til vår innspill på planforum 12.11.20.

Sametinget registrerer at Kvænangen kommune har lagt ned et godt arbeid med tanke på innhold og strategier for arbeidet med samfunnsplanen fremover. Vi er positive til at samisk identitet, historie, kulturminner, kultur, næring og språk er tatt inn i kunnskapsgrunnlaget og at tradisjonell og lokal kunnskap skal vektlegges i planleggingen. Vi registrerer også at Sametingets planveileder og sikring av naturgrunnlaget for samisk kultur, næring og samfunnsliv i planleggingen, jamfør plan og bygningsloven §3.1, er også nevnt som føring for planleggingen.

Samisk språk

Sametinget savner for øvrig et større fokus på samisk språk og strategier for utvikling og opplæring av det i planforslaget. Dette har stor betydning for identitet og samisk kultur i kommunen og regionen for øvrig. Sametinget har som mål at samisk språk styrkes og at språket blir en naturlig del av den norske offentligheten

Sametinget kjenner til at det tilbys samisk som fremmedspråk i grunnskolen i Kvænangen. Sametinget forventer at Kvænangen tar inn strategier i samfunnsplanen for omfang og mål for å styrke samisk opplæring og utvikling. Vår språk- avdeling i Sametinget vil kunne være behjelpelig med et slik arbeid

Vi minner om at i følge LOV-1990-05-18-11, Lov om stadnamn (Stadnamnlova) § 9 andre ledd skal "Samiske og kvenske stadnamn som blir nytta blant folk som bur fast på eller har næringsmessig tilknytning til staden, skal til vanleg brukast av det offentlege t.d. på kart, skilt, i register saman med eventuelt norsk.

Samiske kulturminner

Sametinget er fornøyd med at Kvænangen kommune har en kulturminneplan på plass. Kulturminner bør i tillegg til formidling for reiseliv som er nevnt i planprogrammet, også formidles lokalt for å fremme samisk identitet og kultur. Sametinget vil minne om at kulturminner og miljø må ses i sammenheng med planlagte arealformål i samfunnsplanen slik at den blir et godt verktøy for arealplanleggingen. Sametinget

anbefaler at både formidling lokalt og for reiseliv av kulturminner prioriteres i samfunnsplanen samt at kulturminner og miljø tas med i vurderingen for planlagte arealformål.

Samisk tradisjonelle næringer

Reindrift, fiskeri og andre utmarksnæringer kan tilskrives som samiske tradisjonelle næringer i Kvæningen kommune. De er sentrale kulturbærere for samisk kultur i kommunen og representerer også mulighet for utvikling med tanke på arbeidsplasser og økonomisk avsetning or kommunen. Sametinget mener det er viktig at begge perspektivene signaliseres i samfunnsplanleggingen. De nevnte næringene utsettes for arealpress, noe som kan skaper konflikter i forhold til andre brukere av arealene. Kvæningen har hatt en rekke kystsonenplan og- dispensasjons-saker hvor konflikt mellom fiskeri og havbruk er aktualisert. Og som dere beskriver så har dere mange reinbeitedistrikt i Kvæningen som er brukere av store areal og utgjør mange mennesker i sommerhalvåret. Vi registrere at det er utfordrende å avklare sameksistens mellom reindriften og tiltak knyttet til fritidsutbygging og kraftutbygginger.

Sametinget er positive til at Kvæningen setter dialog med næringa på dagsorden for samfunnsplanen og vi tolker det slik at kommunen ønsker å være tidlig ute og i dialog med næringa for å utarbeide gode strategier. Dere nevner reindriften spesielt i denne sammenhengen. Vi vil også anbefale at yrkesgruppen knyttet til tradisjonelt fiske også taes med på egne møter for å få frem deres synspunkt tidlig og på en god måte i og med at det har vært en rekke konflikter knyttet til bruk av sjøområdene i kommunen de senere åra.

Medvirkning

Sametinget ser medvirkning fra samiske interesser som viktig i planarbeid. Samiske interesser og lokalsamfunn vil kunne være reinbeitedistrikt eller siida, bygdelag, utmarkslag, laksefiskelag, sauebeitelag, forening og andre interesseorganisasjoner. Samiske kultursentre, museer og lignende i kommune eller region kan ha foretatt dokumentasjonsarbeid av tradisjonell kunnskap som vil kunne være relevant i denne sammenheng. Medvirkning og samarbeid fra slike institusjoner vil derfor kunne være nyttig.

Ifølge Plan- og bygningsloven § 5-1 andre ledd, påligger det kommunen å "sikre medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging". Også Sametingets planveileder, kapittel 4. i bokstav e) understreker at de som legger frem planer bør "iverksette aktive tiltak for å sikre reel medvirkning der siktemålet er å oppnå informert samtykke fra direkte berørte samiske interesser og lokalsamfunn, herunder samiske barn".

Konsultasjonsloven som verktøy for å forebygge konflikter

Som nevnt på planforum så er de varslet fra departementet at konsultasjonsloven er på vei til Stortinget for vedtak. Dette skal være et konfliktforebyggende tiltak for dialog og medvirkning der kommuner og fylkeskommuner har plikt i å konsultere samiske interesser i tiltak hvor de berøres. Kjentegn for en konsultasjon er at partene som møtes søker å oppnå felles forståelse, er åpen og gir full informasjon og skal foregå i god tro med mål om enighet om tiltak. Det kan avvikles flere konsultasjoner, formålet bør være at det oppnås enighet i saken, eller at en blir enig om hva en skal være uenig

om. Protokoll skrives i en tradisjonell konsultasjon der partenes vurderinger og konklusjon tas inn. Denne skal følge saken og legges ved om partene ønsker det.

Sametinget anbefaler å ta i bruk konsultasjon som verktøy i arbeidet med samfunnsplanen. Konsultasjon vil særlig kunne være til nytte i arealplansaker der konfliktene er mer tilspisset. Sametinget vil kunne være behjelpelig med råd i denne sammenhengen.

Her kan dere lese mer om saken og høringen som har vært i forbindelse med konsultasjonsloven:

<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/regjeringen-folger-opp-stortingets-vedtak-og-sender-forslag-om-a-lovfeste-samenes-konsultasjonsrett-pa-horing/id2680357/>

Sametinget ønsker Kvæningen kommune lykke til videre med arbeidet for samfunnsplanen.

Dearvvuođaiguin/Med hilsen

Sten Olav Heahtá
fágajodiheaddji/fagleder

Silje Hovdenak
seniorráđdeaddi/seniorrådgiver

*Dát reive lea elektrovnnalaččat dohkkehuvvon ja sáddejuvvo vuolláičállaga haga./
Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.*

Reivve vuostáiváldi / Hovedmottaker:
Kvanangen kommune   Gargu 8

9161   BURFJORD

Statens vegvesen

KVÆNANGEN KOMMUNE

Gárgu 8

9161 BURFJORD

Behandlende enhet:
Transport og samfunn

Saksbehandler/telefon:
Toril Iversen / 48014627

Vår referanse:
20/181571-2

Deres referanse:

Vår dato:
13.11.2020

Svar på høring – Planprogram til kommuneplanens samfunnsdel 2021–2032 – Kvæningen kommune

Vi viser til deres oversendelse av planprogram til kommuneplanens samfunnsdel, datert 29.09.20. Vi viser også til den gode og nyttige presentasjon av planprogrammet kommunen hadde i regionalt planforum 12.11.20.

Vår rolle

Statens vegvesen har ansvar for å sørge for at føringer i Nasjonal transportplan (NTP), Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, vegnormalene og andre nasjonale og regionale arealpolitiske føringer blir ivaretatt i planleggingen. Vi uttaler oss som forvalter av riksveg på vegne av staten og som statlig fagmyndighet med sektoransvar innenfor vegtransport. Sektoransvaret er uavhengig av hvem som er vegeier.

Vårt innspill

Av planprogrammet til Kvæningen kommune framkommer det at kommunen har et bevisst forhold til de utfordringene kommunen har. Vi savner imidlertid en problematisering av de utfordringene kommunen har når det gjelder trafikksikkerhet.

Som vi skrev i vårt høringssvar til planstrategien går hovedferdselsåren for landsdelen, E6, gjennom kommunen. Bosettingsstrukturen er preget av bosetting i bygder og spredt bosetting. En betydelig del spredt bebyggelse er i stor grad etablert som randbebyggelse langs E6. Kollektivtilbudet innad i kommunen er relativt beskjedent. Handel og bruk av andre tjenester i kommunen betinger derfor utstrakt bruk av bil som framkomstmiddel.

Dette øker sjansen for trafikkfarlige situasjoner. Vi vil derfor be kommunen om å ha denne spesifikke utfordringa som et av grunnlagene i samfunnsdelen. Samfunnsdelen danner igjen grunnlaget for revideringen av kommuneplanens arealdel. Det er positivt at kommunen skal

Postadresse
Statens vegvesen
Transport og samfunn
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Telefon: 22 07 30 00
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Båtsfjordveien 18
9800 VADSØ

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Regnskap
Postboks 702
9815 Vadsø

revidere sin trafikksikkerhetsplan i 2021, men også kommunens areal- og transportplanlegging har stor betydning for trafikksikkerheten.

For øvrig viser vi til vårt innspill til kommunal planstrategi.

Transportforvaltning Troms og Finnmark
Med hilsen

Oddbjørg Mikkelsen
seksjonsleder

Toril Iversen
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Kopi

FYLKESMANNEN I TROMS OG FINNMARK, Postboks 8112 DEP, 0032 OSLO
TROMS OG FINNMARK FYLKESKOMMUNE, Postboks 701, 9815 VADSØ

KVÆNANGEN KOMMUNE

9161 BURFJORD

Deres ref. 2019/127-8	Vår ref. 20/24322-4	Saksbehandler Karoline Jakobsen Kvalvik	Dato 17.11.2020
--------------------------	------------------------	---	--------------------

Uttalelse til høring - Planprogram til kommuneplanens samfunnsdel 2021-2032, Kvæningen kommune

Troms og Finnmark fylkeskommune skal som regional planmyndighet veilede og bistå kommunene i deres planleggingsoppgaver. Ved utarbeidelse av kommuneplaner og reguleringsplaner skal fylkeskommunen ivareta interesser som berører kulturminne-, kulturmiljø- og landskapshensyn, friluftsliv, samordnet bolig- areal- og transportplanlegging, kjøpesenter, regional plan eller planstrategi, barn og unges interesser, universell utforming, fylkesveger, havbruksinteresser og akvakultur. Etter folkehelseloven har fylkeskommunen også et ansvar for å ivareta folkehelse i planleggingen og samfunnsutviklingen. FNs bærekraftsmål og klimaloven legges til grunn for fylkeskommunens vurdering av plansaker.

Troms og Finnmark Fylkeskommune viser til deres oversendelse, datert 29.09.2020, med høringsfrist 13.11.2020. Seksjon for areal- og samfunnsplanlegging har samordnet uttalelsen fra Troms og Finnmark fylkeskommune på vegne av våre ulike fagområder.

Planprogram

Planprogram for kommuneplanens samfunnsdel i Kvæningen er et gjennomført og informativt dokument. Fylkeskommunen ønsker likevel å minne kommunen på intensjonen bak planprogrammet og hva plan- og bygningsloven (pbl., 2008, § 4-1) krever. Det er viktig å skille mellom planprogram og selve kommuneplanen. Planprogrammet skal ifølge lovverket inneholde:

- Formål
- Planprosess (frister og deltakere)
- Opplegg for medvirkning (hva, når, hvem?)
- Behov for utredninger

I kapittel 2 i planprogrammet, 'retningslinjer, forventninger, veiledere og kunnskapsgrunnlag' ønsker fylkeskommunen å minne om at kunnskapsgrunnlaget 'Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer (juni 2018)' kan oppdateres med nyere data fra:

- [Folkehelseundersøkelsen](#) i Troms og Finnmark 2019 med vekt på trivsel og livskvalitet (Det vises til tidligere innspill i sammenheng med kunnskapsgrunnlaget og kommunal planstrategi hvor data på kommunenivå for Kvæningen ble vedlagt.)
- [Folkehelseundersøkelsen](#) i Troms og Finnmark 2019 om samisk, kvensk og norsk/finsk befolkning. Samisk og kvensk beskrives som relevant plantema i kapittel 12. og denne undersøkelsen er aktuell for å belyse utfordringsbildet.
- NY! Oppvekstprofil 2020: <https://www.fhi.no/hn/folkehelse/folkehelseprofil/> (noen indikatorer har manglende eller utilstrekkelig tallgrunnlag)

- Folkehelseprofil 2020 <https://www.fhi.no/hn/folkehelse/folkehelseprofil/>

Kapittel 3 i planprogrammet viser godt hvordan kommunen har tenkt å arbeide med samfunnsdelen for å innfri alle lovkrav.

SWOT-analysen i kapittel 6 er svært oversiktlig. Som en del av planprogrammet skulle vi ønske at kommunen skrev noe om hvordan kommunen skal ta i bruk analysen i samfunnsdelen/planprosessen.

Kvæningen kommune opplever nedgang i folketall, og viser gjennom planprogrammet at dette er utfordringer som blir tatt seriøst. I kapittel 7, 'Kvæningens utfordringsbilde oppsummert', blir samfunnets og kommunens utfordringsbilde oppsummert som følger:

- Næringslivet og den lokale sysselsettingen.
- Rekruttering og alminnelig attraktivitet blant jobbsøkere.
- Kommunens bolig- og fritidsmuligheter innfrir ikke unge menneskers behov.
- Modernisering av og innovasjon innen kommunale tjenester.

Disse utfordringene ansees som grunnleggende for Kvæningen-samfunnet. Hvis de løses, kan kommunen forvente økt sysselsetting, vekst og en positiv samfunnsutvikling.

Kvæningen kommune er en omstillingskommune og er ferdig med 3 av 6 år av omstillingsprogrammet. Omstillingsprogrammet er en lokalt avgrenset innsats fra kommunen, Innovasjon Norge og Troms og Finnmark fylkeskommune for å snu en trend og skape vekst. I Kvæningen har omstillingsprogrammet gitt positive effekter i form av arbeidsplasser og styrking av bedrifters utviklingskapasitet. Det er estimert i evalueringen av programmet etter litt over 2 år at det har blitt skapt og sikret 32,1 arbeidsplasser (om lag halvt om halvt). De har allerede passert målsettingen for de første 3 år i omstillingsperioden.

Kommunen har en særlig viktig rolle i form av å tilrettelegge for næringslivet i form av oppdaterte planer og ledige arealer. Kommunen skal nå sette i gang med konseptet «næringsvennlig kommune» for å fjerne flaskehals og øke servicenivået i forhold til lokalt næringsliv. Arbeidet med en ny samfunnsplan vurderes som en annen viktig tilrettelegging for befolkning og næringsliv i Kvæningen kommune og resultatet av dette kan være et nytt og viktig bidrag for å snu en negativ trend».

I kapittel 9, 'Forslag til visjon, mål og satsingsområde 2021-2032', trekkes det frem tre hovedmål i prioritert rekkefølge:

- Økt nærings-aktivitet og sysselsetting
- Attraktivt lokalsamfunn
- Samarbeid

De tre hovedmålene viser at Kvæningen kommune ønsker å tilrettelegge for utvikling av kommunen som en attraktiv plass å bygge og bo, samt utvikle eksisterende og nye næringsvirksomheter. Kommunen ønsker å være attraktiv for de som vil bygge boliger og fritidsboliger. Kvæningen kommune har kommet opp med gode visjoner og målsettinger. Bolig, areal og transportplanlegging trekkes frem som en sentral statlig planretningslinje for gjennomføring av utviklingsstrategien: Helhetlig politikk for stedsutvikling. Vi ønsker å understreke betydningen av å legge opp til en arealpolitikk som følger god samordning mellom plassering av skole, nye boliger, infrastruktur og virksomheter, blant annet gjennom å fokusere på barns skoleveg og sikkerhet i trafikken. Dette bidrar til å redusere utrygghet og øke trivsel i et lokalsamfunn.

Måten kommunen har prioritert hovedsatsingsområder ved å definere gjennomgående perspektiv i kapittel 10 er oversiktlig og leservennlig. Kommunen påpeker at folkehelse skal være et gjennomgående perspektiv, og at det må sees i sammenheng med satsingsområdet «God helse – hele livet», som er helse- og omsorgsorientert og skal bygge på oversikten over befolkningens helsetilstand og påvirkningsfaktorer. Det er positivt at man ser satsingsområdene i sammenheng, men vi minner om det brede

folkehelseperspektivet som handler om alt det andre som er utenfor helse- og omsorgssektoren som for eksempel bosted, utdanning, arbeid og fysiske og sosiale miljø.

Videre kan en generell føring som folkehelse i alle planer være vanskelig å konkretisere i daglig arbeid. For å lykkes med å ivareta folkehelseperspektivet må kommunen se på hvilke helseutfordringer og påvirkningsfaktorer som er mest relevante for kommuneplanens samfunnsdel.

Folkehelseloven sier at oversikten over helsetilstanden skal være utgangspunkt for å fastsette folkehelsefaglige mål og strategier i planleggingen. Det betyr at det skal være en forbindelse mellom de viktigste funnene i oversikten over helsetilstanden og prioriteringene i planene. Vi anbefaler at de viktigste funnene fra en oppdatert oversikt over helsetilstanden og prioriteringene i samfunnsdelen blir mer konkret. I utkastet vises det til at samhandling med lag og foreninger, trafikkmyndigheter og bedrifter er viktig, noe som er bra.

I kapittel 12 'Andre plantema som er relevant for samfunnsdelen' nevnes samferdsel, kollektivtrafikk, myke trafikanter og trafiksikkerhet. Videre utredning av dette temaet synes å være godt ivaretatt, og vil tilsynelatende bli et mer utdypende og gjennomgående tema i samfunnsdelen. Sett i lys av kommunens visjoner er samferdsel og transport et viktig tema for helhetlig utvikling av kommunen. Videre kan vi nevne viktigheten av å se på folkehelse, barn og unge, trafiksikre arealer for barn osv.

I planprogrammets 'vedlegg B: Lover, forskrifter og statlige planretningslinjer' har kommunen listet opp de aktuelle nasjonale og regionale mål og forventinger til samfunnsplanen. Det er utfyllende lister, og vi syns kommunen har fått med seg de som er viktig. Fylkeskommunen anbefaler likevel å inkludere retningslinjer for:

- Statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning, samt tilhørende veileder (veileder i nettversjon på www.miljodirektoratet.no)
- Statlig planretningslinje for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging
- Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen
- Regionale planer og planstrategier

Prosess:

I kapittel 15 blir 'framdriftsplan, milepæler og medvirkning' presentert. Kvæningen har et godt utgangspunkt ved at politisk ledelse er tidlig kobla på prosessen. I tillegg er det svært positivt at kommunen har gjennomført to politiske verksteder for forankring av samfunnsplanlegging. Aktiv involvering av politikerne er avgjørende for å få forankret planen og planarbeidet og en av intensjonene bak kommuneplanens samfunnsdel. Det virker som politisk styre i Kvæningen er aktivt med på prosessen, og fylkeskommunen ønsker at politikerne sin rolle (involvering) i planprosessen beskrives nærmere i kapittel 15.

For å korte ned planprogrammet kan deler tas ut, ikke forkastes, men flyttes direkte til kommuneplanens samfunnsdel. For eksempel informasjonen rundt Kvæningen kommune som organisasjon (kapittel 5), og kommunesenter, områder og grenser (kapittel 11) kan med fordel presenteres først i kommuneplanen, og ikke planprogrammet.

Fylkeskommunen viser til internettsiden www.klarspråk.no som inneholder flere praktiske redskap, råd og tips til nytte i planarbeidet. Det vises også til Direktoratet for forvaltning og IKT som har gitt ut et [hefte](#) som presenterer eksempler fra kommune og stat om klart språk.

Fylkeskommunen ønsker til slutt å påpeke viktigheten rundt å koble planarbeid og planer sammen, for eksempel handlingsdelen til kommuneplanen og økonomiplanen. Mange kommuner slår i dag sammen arbeidet og dokumentene til handlingsdelen og økonomiplanen, dette er noe kommunen kan vurdere.

Vi ønsker lykke til med planarbeidet. Ta gjerne kontakt ved behov for avklaringer, råd og veiledning underveis.

Med hilsen

Vibeke Skinstad
Avd.leder plan, folkehelse og kulturarv

Karoline Jakobsen Kvalvik
Samfunnsplanlegger

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Mottakere:
KVÆNANGEN KOMMUNE

Kopi til:
STATENS VEGVESEN
FYLKESMANNEN I TROMS OG FINNMARK
SAMEDIGGI / SAMETINGET

Kvæningen kommune,

9151 Burfjord

Høringsuttalelse

Her er min høringsuttalelse til planprogrammet for kommuneplanens samfunnsdel 2021 – 2032.

1. Innledning.

Forslaget til kommuneplanens samfunnsdel 2020 – er et grundig og godt dokument. Særs viktig at kommunen skal bygge på FN's bærekraftsmål.

Jeg vil særlig trekke fram bærekraftsmål nr. 11: Bærekraftige byer og samfunn.

Planen bygger på en god forståelse av de mest relevante utviklingstrekkene, og det viktigste av dem er at kommunen vår **ikke er et bærekraftig samfunn** fordi folketallet går nedover og gjennomsnittsalderen blir høyere og høyere. Storsamfunnet har blitt omstrukturert (sentralisert) slik at det ikke er plass for yngre mennesker, og særlig ikke for ungdommer fra 16 – 25 år. Store deler av Kvæningen er allerede så avfolket at siste generasjon som kunne bosette seg der ble født på 1960 og 70-tallet. Hvor lenge vil det vare for resten av kommunen er i samme situasjon?

Derfor må kommuneplanens samfunnsdel ha som klar målsetting å gjøre **alle bygder i Kvæningen til livsløpssamfunn med plass til mennesker i alle aldersgrupper**. Dette må være et gjennomgående perspektiv.

2. Retningslinjer, forventninger, veiledere og kunnskapsgrunnlag

Jeg går til punktet

Status for interkommunalt samarbeid i Troms og Finnmark

Sammen står man sterkere. Skal Kvæningen kun søke regionalt samarbeid, hvor styrkeforholdet mellom kommunene kan være svært ujevnt og der det også kan være interessemotsetninger? **I hvor stor grad har Kvæningen i tillegg kapasitet og mulighet til å inngå samarbeid etter temaer, som kraftkommune, oppdrettskommune, mikrokommune med mer?**

Her kommenterer to punkter under ett. Det er:

Relevante erfaringsrapporter og regionale og statlige retningslinjer

Bør ikke planprogrammet også bygge på utredninger og aktuell politikk fra Storting og Regjering? I årevis har jeg ment at Kvæningen kommune er for sein til å se og utnytte muligheter som blir gitt på sentralt hold. Heretter gjelder å vite hva som skjer i maktens sentrum, og jeg har et par tips:

NOU nr. 12 2020: «Næringslivets betydning for levende og bærekraftige lokalsamfunn.
(Distriktsnæringsutvalgets utredning)

Viktor Normann: Demografiutvalget som fortsatt jobber med sin utredning.

Går det an å undersøke og finne ut hva mer som kan ha betydning for Kvæningen, eller er det noen i kommunen som er orientert og vet? Har vi ikke en ordfører som reiser mye?

Er det f.eks. behov for et møte med sentrale myndigheter i tillegg til møte med regionalt planforum, eller kan de opplyse også om statlig prosesser og politikk?

Kommuneplanens arealdel

Arealstrategiene i den nye samfunnsdelen blir en kombinasjon av å bekrefte arealdelen, og samtidig tilføre nye strategier og ny merverdi til planleggingen. **Dette er viktig. Gjeldende arealdel er en nødløsning fordi den ble vedtatt før kommunen hadde utarbeidet samfunnsdelen. Derfor må det ikke gis dispensasjoner fra arealdelen før samfunnsdelen er ferdig og arealdelen er revidert i samsvar med samfunnsdelen.**

6. SWOT-analyse

Her bør det være en tilføyelse i det røde feltet «Trusler».

Statlige arbeidsplasser forsvinner. Ingen offentlige ny-etableringer/vekst utenom kommunens egen virksomhet.

7. Kvæningens utfordringsbilde

Jeg foreslår to nye kulepunkt:

- Fylkeskommunal og statlig virksomhet.
- Opplæring, utdanning og tiltrekningskraft på unge i alderen 16 – 25 år.

8. Alternative utviklingsretninger

Flere av bærekraftsmålene må vies ekstra oppmerksomhet, og jeg gjentar mål nr. 11: **Bærekraftige byer og lokalsamfunn.**

Kvænangen er ikke et bærekraftig samfunn fordi folketallet går nedover og gjennomsnittsalderen blir høyere og høyere. Alt avhenger av at vi klarer å gjøre noe med dette målet uten at det går på bekostning av de andre målene.

Det som er best for barna

Dette punktet er for svakt. Her må følgende gå fram:

1. barn skal ha barnehage- og skoletilbud innenfor helsemessig forsvarlig avstand.
2. arbeidspraksis skal ikke bare gjelde elever som trenger alternativ til vanlig skoleteori. Slik det står, er det et tilbud bare til de med spesielle behov, og det er stigmatiserende samtidig som det utelukker fullt funksjonsdyktige elever. Også blant de kan det være flere som ønsker alternativ til vanlig skoleteori. Derfor må det stå: **Samarbeid mellom oppvekstsektoren og arbeidsgiverne i kommunen kan bidra til det, og til arbeidspraksis for elever som ønsker et alternativ til vanlig skoleteori.**

9. Forslag til visjon, mål og satsingsområde 2021 - 2032

Satsingsområder i prioritert rekkefølge

Mine tilføyelser med fet skrift.

- Næringsutvikling – flere arbeidsplasser i privat sektor.
- **Utvikling og etablering av fylkeskommunal og statlig virksomhet (jfr. NOU nr. 12 2020)**
- **Opplæringsplasser og utdanningsmuligheter for ungdom og unge voksne**
- Rocka stedsutvikling (se punkt 11)
- **Boliger for alle i alle bygdene**
- God helse – hele livet
- Samarbeid og tillitsbygging

11. Kommunesenter, områder og grender

Dette punktet kommenterer jeg fordi jeg bor der:

Indre Kvænangen – helt naturlig

Indre Kvænangen har hatt en rivende utvikling som fritidsområde med omfattende hyttebygging og bruksendring av boliger til fritidshus og sommerhus for reindriftsfamilier, samtidig som det har vært mye større nedgang i tallet på fastboende her enn i bygder som ligger langs E6. Utfordringene her er:

- mangelen på samordnet og helhetlig strategi for næringsliv, boligutvikling og fritidsbebyggelse.

- mangelen på skole og barnehage innenfor helsemessig forsvarlig avstand
- god nok tilgang til helse- og omsorgstjenester
- å legge til rette for at reindrifta kan bli en ressurs for området
- å legge til rette for at eiere av hytter og fritidshus kan bli en ressurs for området

Disse utfordringene gjør at kommunen trenger en egen utviklingsplan for dette området, og det haster å komme i gang med en slik plan. Hvor ble det av den stedsutviklingsplanen som det en gang ble jobbet med?

12. Andre plantema

Utdanning

Her kommer mine forslag til tilføyelser med feit skrift:

Kvæningen kommune ønsker å arbeide med nye løsninger for å tilby innbyggerne et bedre utdanningstilbud lokalt. Framtidens arbeidsliv innebærer at yrkesaktive personer må etterog videreutdanne seg gjennom hele yrkeskarrieren. Behovene gjelder alle sektorer og både VGS, fagskole og høyere utdanning. Vi ser i retning av et innovativt utdanningssenter med utstrakt bruk av digitale løsninger. I tillegg kan et slikt senter støtte elever og studenter med bibliotek og et sosialt fellesskap. Målsettingen er at en større del av utdanningen skal kunne gjennomføres uten å måtte flytte fra Kvæningen.

Kommunen må også jobbe for at det i Kvæningen blir etablert utdannings- og opplæringstilbud som retter seg mot ungdommer og unge voksne fra hele landet. Dette er et viktig bidrag for å bli et livsløpssamfunn.

Samisk og kvensk

Tilføyelser med feit skrift:

Samisk og kvensk kultur har bidratt til å forme det samfunnet vi har i dag. Kvæningen kommune ønsker å ta vare på samfunnets historiske identiteter, tradisjonskunnskap, **herunder språk og kulturkompetanse, samt de næringsmuligheter som følger med det samiske og kvenske blant oss, herunder også sjøsamiske fiskeres rettigheter i henhold til Deltakerloven §21.**

Fritids- og hyttekommunen Kvæningen

Tilføyelser med feit skrift:

Fritidssektoren er en viktig inntektskilde for oss. Hyttebefolkningen er et positivt innslag i kommunen. Videreutviklingen av hyttemulighetene må balanseres mot mulige nedsider innen miljø og kommunale kostnader, samtidig som vi må opprettholde et godt forhold alle som besøker oss. Jfr rapporten Hytteturismen i Kvæningen kommune (2019). **Videre bør hyttefolk stimuleres til å la seg integrere i lokalsamfunnet slik at de bidrar innenfor frivillig sektor, at de blir med og bygger opp næringsliv og offentlig virksomhet, og at de bosetter seg i kommunen (jfr. NOU nr. 12 2020)**

14. Utredningsbehov i planperioden

Kan dette tilføyes i avsnittet:

Følgende utredninger planlegges gjennomført vinteren/våren 2020:

- **mulighetene for etablering av regionalt/nasjonalt utdannings- eller opplæringsstilbud.**

I forslaget står det også:

Omstillingsplan for Kvæningen kommune 2018–2020 Kvæningen kommune ble i 2017 tildelt omstillingsmidler fra Troms fylkeskommune i tre år, med mulighet for forlengelse i tre år til. Bakgrunnen for tildelingen var blant annet en svært høy andel sysselsatte i offentlig sektor, fallende folketall over mange år og en utfordrende demografi. **For å snu trendene skulle arbeidsplasser skapes i privat sektor og gjøre kommunen mindre avhengig av offentlige arbeidsplasser.**

Med setningen som står i forslaget og som har farget rød, mener jeg at staten fraskriver seg ansvaret for arbeidsplasser i de små kommunene. Her overlates alt til kommunal virksomhet og til privat næringsliv, og det er rett og slett frekt. Bli kommunene slått sammen, overlates den videre skjebne i de små bygdene til det private næringsliv alene. Jeg mener at omstillingsprogrammet også skal omfatte fylkeskommunal og statlig, det vil si offentlig, men ikke kommunal virksomhet tilpasset dagens behov, f.eks kulturarbeidere i stedet for ligningsfunksjonærer, opplæringsplasser med veiledere i stedet for arbeidsformidlere, og kanskje noen desentraliserte, regionale eller nasjonale funksjoner.

Samfunnsplanleggingen skal bygge på og tilstrebe sammenfall med planene og rapportene i omstillingsprosjektet, der dette er mulig. **Samfunnsdelen skal uansett vurdere nye muligheter.**

Kan nye muligheter for fylkeskommunal og statlig virksomhet i en liten kommune som Kvæningen vurderes eller kommenteres i samfunnsdelen? Hvor mye privat virksomhet hadde det vært i Oslo, Tromsø, Alta eller Storslett uten regional og statlig virksomhet?

Med vennlig hilsen

Ragnhild Enoksen

Regionalt planforum 12.11.2020 – referat sak 1

Sted:	Digitalt på teams
Tid:	12.11.2020 kl. 10-11.30
Møteleder:	Anne Øvrejorde Rødven
Referent:	Christina Solhaug Joakimsen

Sak 1: Planprogram kommuneplanens samfunnsdel – Kvæningen kommune

Deltakerliste

Sektormyndigheter:		
Anne Øvrejorde Rødven	Anne.ovrejorde@tffk.no	Arealplanlegger, plan, Troms og Finnmark fylkeskommune
Christina Solhaug Joakimsen	christina.joakimsen@tffk.no	Arealplanlegger, plan, Troms og Finnmark fylkeskommune
Karoline Jakobsen Kvalvik	karoline.kvalvik@tffk.no	Samfunnsplanlegger, plan, Troms og Finnmark fylkeskommune
Lone Alien Høgda	fmtrlah@fylkesmannen.no	Seniorrådgiver plan, Fylkesmannen i Troms og Finnmark
Oddvar Brenna	fmtrobr@fylkesmannen.no	fagkoordinator for areal, Fylkesmannen i Troms og Finnmark
Åshild Grønlien Østmoe	Ashild.Ostmoe@dirmin.no	Seniorrådgiver, Direktoratet for mineralforvaltning
Silje Hovdenak	Silje.Hovdenak@samediggi.no	Sametinget
Steinar Vaadal	Steinar.Vaadal@kartverket.no	Fylkeskartsjef, Kartverket
Markus Torstad	Markus.Torstad@kartverket.no	Kartverket
Astrid Lende Einevoll	Astrid.Einevoll@mattilsynet.no	Mattilsynet, region Nord, avdeling Finnmark
Ann Kristin Strandheim	Ann.Kristin.Strandheim@husbanken.no	Seniorrådgiver, Husbanken
Toril Iversen	toril.iversen@vegvesen.no	Statens vegvesen
Karina Kolflaath	fmtrkko@fylkesmannen.no	Seniorrådgiver plan, Fylkesmannen i Troms og Finnmark
Eva Forsgren	efor@nve.no	Senioringeniør, NVE
Elisabeth Jomisko	elisabeth.jomisko@tffk.no	Rådgiver, samferdsel, Troms og Finnmark fylkeskommune
Kvæningen kommune:		

Eirik Losnegaard Mevik	Eirik.Mevik@kvanangen.kommune.no	Ordfører
Janne Kankaala	janne.kankaala@kvanangen.kommune.no	Kommunedirektør
Jan Inge Karlsen	Jan.Inge.Karlsen@kvanangen.kommune.no	Etatsleder, Næring, utvikling og teknisk
Bror Myrvang	bm@bedriftskompetanse.no	Bedriftskompetanse
Bernt Mathiassen	Bernt.Mathiassen@kvanangen.kommune.no	Arealplanlegger
Anne Berit Bæhr	Anne.Bahr@kvanangen.kommune.no	Rådgiver, næring og utvikling
Bjørn Ellefsæter	Bjorn.ellefsater@kvanangen.kommune.no	Seniorrådgiver, konstituert administrasjonssjef

Møtereferat

- Møteleder ønsket velkommen
- Praktisk info
- Opprop og presentasjon av de enkelte deltakerne

Innledning v/Kvænangen kommune

Ordfører innleder (med powerpoint)

- Takker for muligheten å være med, og koordinere tanker og innspill med samfunnsdelen
- Informasjon om kommunen
- Utfordringsbilde – befolkningsnedgang, omstilling i næringa, attraktivitet, demografi, folkehelse, arealutnyttelse (arealer klar til bruk og konflikter)
- Mulighetsrom – rike naturressurser, robust næringsliv, koordinering opp mot Alta, positive folk, aktive lag og foreninger, omstillingskommune, næringsvennlig
- Plansammenheng: Behov for planer og styring gjennom plan. Mangler plankoordinering og å styre etter plan (sammenheng mellom budsjett/økonomi og planer). Regionalt planforum som verktøy for trygg styring fremover.

Bror Myrvang presenterer planarbeidet (presentasjon vedlagt)

- Historikk og grunnlag for planen. Oppstart i januar 2019.
- Kunnskapsgrunnlag, felles for planstrategi og samfunnsdel.
- Oppsummering av utfordringsbildet
- Visjon, hovedmål (3stk) og satsingsområder (6 stk)
- Gjennomgående perspektiver – klima, folkehelse, samfunnssikkerhet og beredskap, universell utforming
- Utredninger – utdanningscenter, bærekraftsvurdering, Covid-19, sammenkobling kommuneplaner og økonomiplan/handlingsplan
- Framdrift og medvirkning
- Problemstillinger fra forventningsnotatet

Innspill fra sektormyndighetene

Lone Alien Høgda, fylkesmannen

- Mange spørsmål besvart gjennom presentasjonen. Skal ikke gå i dybden, bare det mest sentrale
- Vedtatt planstrategi, og der står det at KPA skal rulleres etter KPS er ferdig. Bra!
- Høringsuttalelsen gir en kontaktliste for hvem man kan kontakte for veiledning
- Viktige å synliggjøre koblinger som er gjort i planstrategi. Rød tråd fra kommunal planstrategi og ned, fra KPS, arealstrategier som skal gjøres opp mot KPA
- Starta med arealstrategi er bra, gir grunnlag i KPS for videre føringer i KPA
  - o Veileder fra KMD T-1492
- Forhold mellom KPS handlingsdel og økonomiplan, kan vi komme tilbake til. Viktig at den kommer med, hvis man skal få et godt styringsverktøy gjennom planer og hvordan de følges opp
- Problemstilling 1: imøtekommer alle FM sine interesser og synliggjør utfordringer i planprogrammet
- Problemstilling 3: godt opplegg for medvirkning. Viktig at språket i KPS blir godt og enkelt, tenkt på målgruppa (innbyggere)
- Problemstilling 4: usikker på hva kommunen mener. Konflikter må løses gjennom gode dialoger.

Bror: svaret gode dialoger er logisk ved interessekonflikter. Kommunen ser potensial for interessekonflikter eks. mellom noen næringer. Tar imot gode metoder om noen vet om slike.

Lone: skal prøve å sjekke litt mer om noen på huset har gode erfaringer mtp dialog/metoder i interessekonflikter

Oddvar Brenna, fylkesmannen:

- Arealplan fra 2019 med langdryg tilblivelse. Mange problemstillinger og utfordringer her, som ikke er kommet frem i kunnskapsgrunnlaget. Ønsker tydeligere kobling fra dette inn i planstrategien, kunnskapsgrunnlaget og deretter samfunnsdelen.
- Bør tørre å adressere boligutbygging: spredt vs. konsentrert. Bør tørre å mene noe om fremtidig bosettingsmønstre – hva mener man f.eks. om bosetting på øyene? Kvænangsbotn? Valanhamn. Osv. som vi vet det har vært diskusjon om tidligere.
- Annet formål som vi etterlyser: fokus på fritids- og turistanlegg. Burde kanskje også vært tydelig adressert. Evaluering- har vi de riktige formålene plassert på riktig sted og i riktig omfang?

Karina Kolflaath, fylkesmannen:

- Lest planprogrammet med stor interesse, og berømmer kommunen for at boligpolitikk og bærekraft er adressert i planprogrammet.
- Demografisk utvikling kan gi store konsekvenser for boligpolitikk og boligplanlegging. Planprogrammet sier også at det er kommunen største utfordring.
- Kunnskapsgrunnlaget konkluderer med at dagens boligtyper ikke spiller demografisk sammensetting og utvikling med økende antall eldre. Stor betydning for hvordan kommunen tilrettelegger for eldre og andre med behov for kommunale tjenester. God kvalitet på boliger, riktige størrelser og ikke minst få til kostnadseffektiv tjenesteproduksjon
- Stor reindriftskommune, 5 distrikt. 400 personer med sommerboplass i kommunen. Samla befolkning på ca. 1200 betyr at 400 er et stort antall av de som oppholder seg i kommunen.

Boligpolitisk plan bør ha fokus på dette, reindriftsutøveres behov for boliger og velferdstjenester. Ikke berørt i planprogrammet. Fordel med dialog med reindrifta om dette.

- Trangboddhet for barn og unge 0-17 år. Nevnt for kommunen tidligere at er en stor utfordring. Risikofaktor for barn og unges oppvekstvilkår. Kommunen bør se nærmere på dette. 32% av barna i kommunen bor trangt, høyt ifht. resten av fylket (snitt på 22%). Viktig nå, mtp hjemmeundervisning i pandemien og konsekvenser det vil ha.
- Godt planprogram i det store bildet.

Ann Kristin Strandheim, Husbanken

- Lone og Karina inne på mye
- Husbankens oppdrag er å forebygge at folk blir vanskeligstilte i boligmarkedet, og samtidig bidra med at vanskeligstilte beholder egne bolig. Utgangspunkt for deres innspill.
- Bra planprogram. Inne på mange viktige problemstillinger om boligpolitikk. At det ses i sammenheng med sosial bærekraft positivt.
- Se boliger og tjenester i sammenheng. Forebygge og hjelpe vanskeligstilte. Medvirkning fra folk som jobber i tjenestene viktig i planarbeidet. Sikre gode bo- og tjenestetilbud.
- Barnefamilier og trangboddhet. Ønsker også at det ses på om de bor i leide boliger og om de er i lavinntektshusholdninger. Særskilte sårbare. Metoden leie til eie med på å forebygge levekårsutfordringer og at fattigdom går i arv. Har man denne oversikten er det bra.
- Eldre. Spredt bebyggelse, uegna boliger. Er utfordrende for tjenesteapparatet. Helse og omsorgsdepartementet foreslår at det innføres plankrav for investeringstilskudd fra Husbanken fra 2021. Gjelder heldøgns omsorgsplasser. Stimulere kommunene til helhetlige behovsvurderinger mot det mest kostnadskrevende tilbudene. Innsats på forebygging og aldersvennlige samfunn. Stortingsmeldinga leve hele livet.
- Behov for omsorgsboliger og sykehjem bør ses i sammenheng med utvikling av boligmarkedet og tilgangen på tilrettelagte og universelt utforma boliger. Vet at det jobbes med et helsesenter og omsorgsboliger i Burfjord og at det er dialog med kolleger i Husbanken. Veldig viktig.
- Se boligmassen i sammenheng. Omsorgsboliger. Ha noe som er i mellomstadiet mellom uegna boliger for eldre og sykehjem – boliger som gjør det mulig for eldre å bo over lengre tid i egne hjem og heller motta tjenester der.
- Varierte boligtyper. Nok boliger og varierte boliger. Viktige for innbyggerne med ulike behov, men også viktig for næringslivet og om de kan etablere og utvikle seg i kommunen. Vurdere behov for boligplan, hvis ikke må det forankres i KPS og KPA. Uansett valg, må man ha grunnlag for delmål og tiltak på temaet, som grunnlag til økonomiplan
- Vedlegg B viser til den nasjonale strategien «Bolig for velferd». Denne erstattes av ny strategi for sosial boligpolitikk. Kommer i løpet av denne måneden, og tipser om å se på den.

Karoline Jacobsen Kvalvik, TFFK

- Takker for flott presentasjon.
- Enig med Lone, den svarer på mange spørsmål
- Veldig omfattende planprogram og noe av innhold kan tas ut og flyttes direkte over i KPS. Lange dokumenter ikke hensiktsmessig
- Viktig med godt språk og klart språk. Brukervennlig saksbehandlingsspråk
- Planprogrammet fin SWOT-analyse. Hvordan tenkes den å brukes videre?
- Synliggjøre kobling mellom planene, og samkjøre disse. Mange slår sammen handlingsdel og økonomiplan.

- Viktig å huske hva et planprogram er ment å være – skille mellom det og selve KPS
- Godt utgangspunkt at ordfører og andre folkevalgte er med så tidlig
- Påpeker viktigheten av at folkevalgte skal kobles på planprosessen. Greit å vite litt mer konkret om hva som skal gjøres i medvirkningsprosessen. Planprogrammet sier ikke noe om hvordan disse skal kobles på.
- Ellers er medvirkningsopplegget gjennomført og godt.
- Innspill fra folkehelse legges ved. Utdaterte oversikter brukt, gir innspill om oppdaterte oversikter

Bror: prøve å være mer konkret på hva som burde tas ut.

Karoline: mye informasjon om kommunen som organisasjon, grenser, osv. Viktig at planprogram ikke blir mer omfattende enn nødvendig. Interessant informasjon, men passer bedre i KPS.

Kapittel 5 og kapittel 11.

Astrid Lende Einevoll, mattilsynet

- Bra og spennende å være med på slike prosesser. Fin anledning til å komme med innspill
- Alle disse tingene er avhengige av drikkevann. Berømmer kommunen for at de siste 15 årene har gjort et stort løft på desinfeksjonsanlegg for de største anleggene (ikke de minste)
- I opplistingen av nasjonale mål og regionale mål, savner mattilsynets sine mål.
  - o Samle mindre vannverk i større. Ikke alltid lett i spredtbygde kommuner, men viktig å ha det som tema og fokus. Flest mulig bolighus, hytter og nybygg må ha forhold for tilfredsstillende drikkevann.
- Satsing på næringsutvikling. Mange små næringsforetak utenfor sentrum som må ha eget vannverk, er ganske krevende. Både kompetansemessig og kostnadmessig. Vannforsyning til slike næringsområder viktig og et godt tiltak.
- Ønsker å presisere at drikkevann er forutsetning for utvikling av næringslivet. Utfordring at de ses på som motsetninger og at beskyttelse av drikkevann står i motsetning til utvikling av næringslivet. Drikkevann er en forutsetning for utvikling av næringslivet.
- Ledningsnett til drikkevann på etterskudd mtp. oppdatering. Ikke det eldste i Kvæningen, men med såpass lang planhorisont bør det nevnes noe om utskiftning og når dette skal gjøres. God kartlegging og oversikt viktig.
- Ifbm. utvikling av turisme er det viktig å ha sanitære forhold på plass. Både for å sikre drikkevann, men også for beitedyr (at de beiter der det ikke er gode nok sanitære forhold). Vil bli et problem med mye turisme.
- Interessekonflikter. Beskytte nedslagsfelt. I noen tilfeller med beiteområder trues av utbyggingsområder. Hvordan og i hvor stor grad kan man bruke hensynssoner til dette (beskytte beiteområder på denne måten)? Ofte i arealspørsmål at interessene blir konfliktfylt.

Silje Hovdenak, Sametinget

- Problemstilling 1: Kvæningen har vært veldig flink og lagt mye arbeid i identitetsskaping i planprogrammet. Godt grunnarbeid. Savner fokus på samisk språk, strategier og tanker om det fremover.
- Utviklingsaspektet mtp. fiskeri og reindrift. Ikke bare eksisterende næringer, men også utviklingspotensialet (ikke bare kulturbærere)

- Metoder for interessekonflikter. Konsultasjonsloven skal vedtas, angir plikt til å konsultere samiske interesser. Utvikles nå. Ment som konfliktdempende tiltak. Mer aktuelt på KPA kanskje enn KPS, men greit å være bevisst om det i disse prosessene.
- Konsultasjon: utvikle felles forståelse. Sikre enighet. Full informasjon fra alle. I god tro om å oppnå enighet. Alt fra ett til flere møter. Skal skrives protokoll – oppsummering av vurderinger og konklusjoner.

Åshild G. Østmoe, DMF

- Fokus på mineralutvinning i planprogram positivt. Utvinningsrett i kommunen registrert så sent som i år.
- Interessekonflikter. Lurt å gå i dialog med næringen og få grep om hva som skjer så tidlig som mulig. Hvor er det aktuelt og hvilke konflikter kan oppstå? Lurt å være i forkant.
- Ønsker noen tanker rundt byggeråstoff. Tenke litt på behov og tilgang i kommende planperiode. Sikre egen tilgang på det. Spesielt ansvar for regionale og nasjonale forekomster – registrert en regional forekomst av pukk, må være spesielt oppmerksom på
- Oppfordre til å ha strategier for å få oversikt over forekomster og uttak. Legges til grunn for å bestemme annen arealbruk (turisme, bolig, m.m.) og konflikthåndtering.
- Ikke båndlegge/bygge ned gode forekomster for fremtida, som ikke tenkes benyttet med det første

Toril Iversen, Statens Vegvesen

- Skryter av kommunen. Savner behandling og innarbeiding av våre innspill til planstrategien. Kommer litt til uttrykk gjennom planprogrammet.
- E6 som går gjennom kommunen. Viktig for Statens vegvesen.
- Distriktskommune med mye spredt bebyggelse, med trafiksikkerhetsutfordringer. Savner problematisering av dette i planprogrammet. Betyr ikke automatisk sentralisering, men temaet må belyses.
- Interessekonflikter. Spredt bosetting og trygg skolevei. Trafiksikkerhetsplan skal rulleres neste år, håper at det tas tak i der. Men også i KPA, at kommunen gjør noen tanker om hvordan dette skal løses. Krav om infrastruktur ved åpning for spredt bosetting (avkjørsler, busstopp, belysning, m.m.)
- Ellers et godt planprogram.
- Uttalelse til planprogram vil bli mye det samme som til planstrategien

Elisabeth Jomisko, TFFK samferdsel

- Samferdsel skal utredes ifølge planprogrammet. Ser ut som det ivaretas framover.
- Registrer også at trafiksikkerhetsplanen skal rulleres neste år.

Steinar Vaadal, Kartverket

- Har for det meste med det tekniske å gjøre og mer på arealplanene
- Har sett på hvordan Kvænangen kommune kommuniserer ut planene sine. Har et planregister i kommunekart.com, men der er ikke informasjon oppdatert. Arealplanen ligger f.eks. som ute til høring, ikke som vedtatt. Gir føringer for hvordan andre leser og forholder seg til planene.

- En del av kunnskapsgrunnlaget. Både for kommunen selv, men også innbyggere, næringsliv, sektormyndigheter, m.m.
- Skulle gjerne sett at kommunen sender arealplanene til kontroll til kartverket. Tjeneste kartverket utfører for å sikre at det teknisk med planene er riktig. Legges samtidig ut i de nasjonale basene.
- Etter PBL skal planbasene sendes til årlig kontroll. Savner fra Kvæningen. Både reguleringsplanbase og kommuneplanbasen. Viktig med oppdatert kunnskapsgrunnlag om dette.
- Mulig å søke samarbeid med andre kommuner. Flere i fylket som samarbeider om f.eks. planregisterføring.

Eva Forsgren, NVE

- Forholder seg vanligvis mer til arealplaner
- Ser at kommunen legger opp til å satse mer på Burfjord.
- Generelt dårlig kartlagte løsmasser i hele kommunen. Kjente kvikkleireskred i Burfjord.
- I alle tiltak vil det være krav om vurdering av grunnforhold
- Mulig å gjøre mer overordna kartlegging for Burfjord? Eller andre steder man ønsker fortetting. Gir mer helhetlig tankegang og overordna kartlegging, for å slippe belastning på det private og utbyggere etterpå.
- Fin presentasjon, og godt at politikere og administrasjon er så involverte.

Diskusjon

Karoline, TFFK: kommunen må bare ta direkte kontakt ved eventuelle spørsmål og avklaringer i prosessen fremover.

Erik, ordfører

- Takker for mange gode innspill. Veldig nyttig
- Skeptisk til å ta ut ting i planprogrammet, liker at det står der.
- Håper å kanskje få den ferdig tidligere enn planlagt.

Anne, TFFK: frist for innspill satt til i morgen. Men referat skal vi prøve å få ut tidlig.

Christina, TFFK: Referatet skal komme kjapt

Bror, bedriftskompetanse: Referatet ikke nødvendigvis så viktig, innspillene kommer uansett til i morgen og er viktigst for å komme videre med merknadsbehandling

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
218/20	Kvæningen formannskap	01.12.2020
89/20	Kvæningen kommunestyre	08.12.2020

Godkjenning av handlingsplan 2021- Omstillingsprogrammet i Kvæningen

Henvisning til lovverk:

Vedlegg

- 1 Handlingsplan 2021
- 2 Midtveisevalueirng av omstillingsprogrammet i Kvæningen- Oxford Research
- 3 Porgramstatus vurdering 2020- Omstillingsprogrammet i Kvæningen

Saksprotokoll i Kvæningen formannskap - 01.12.2020

Behandling:

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Kvæningen kommune vedtar Handlingsplan for 2021- Omstillingsprogrammet i Kvæningen. Kommunen bevilger 1 mill. NOK i egenandel til programmet. Det belastes konto 13770. 414.325.
2. Kvæningen kommune utarbeider Omstillingsplan for 2021-2023 i løpet av 1. halvår av 2021.

Kommunedirektørens innstilling

3. Kvæningen kommune vedtar Handlingsplan for 2021- Omstillingsprogrammet i Kvæningen. Kommunen bevilger 1 mill. NOK i egenandel til programmet. Det belastes konto 13770. 414.325.

4. Kvæningen kommune utarbeider Omstillingsplan for 2021-2023 i løpet av 1. halvår av 2021.

Saksopplysninger

Troms fylkeskommune tildelte i fylkesråd, sak 109/17, omstillingsstatus til Kvæningen kommune for 3 år fra 2017 til 2019, med mulighet for forlengelse i 3 år til. Programmet eies av Kvæningen kommune ved kommunestyret. Programledelsen er organisatorisk lokalisert til det kommunale utviklingsselskapet Kvæningen næringsfabrikk AS. Kommunestyret vedtok omstillingsplan for de 3 første årene, den 06.03.2018, og den har vært utgangspunktet for årlige handlingsplaner i 2018, 2019 og 2020. Omstillingsprosjektet finansieres med midler fra Troms og Finnmark fylkeskommune og Kvæningen kommune. De årlige handlingsplanene danner grunnlaget for aktiviteter og bevilgning av midler til programmet, målet er å skape arbeidsplasser og et robust næringsliv. Måltallet var 20 arbeidsplasser i løpet av de 3 første årene og 50 arbeidsplasser i løpet av 6 år.

Programmet står i avslutning av en første programperiode på tre år (2018 – 2020) med en overgang til neste periode (2021 – 2023). Vedtak i Troms og Finnmark fylkeskommune om finansiering er ikke formelt på plass, men forventes behandlet desember 2020.

Vurdering

Omstillingsprogrammets styringsverktøy er omstillingsplan og de vedtatte årlige handlingsplan. Omstillingsplanen beskriver innsatsområder, mål og ressursbruk og med klare periodiserte mål for perioden. Det er nå 3 innsatsområder og budsjett for innsats i det enkelte år. Handlingsdelen har en oversikt over budsjett hvert år med tiltak, resultat, resultatmål og effektmål for året.

Programstatus evaluering for omstillingsår 3 pr. 30.10.20 anbefaler blant annet:

1. Det utarbeides en egen handlingsplan for 2021. (Omstillingsplanen for 2018 – 2020 skal i en eller annen form revideres. Omstillingsstyret skal bidra til at eier kan gjøre en god vurdering av hvordan denne prosessen kan tilrettelegges for å få utarbeidet gode handlingsplaner med rette ambisjoner for de neste tre årene.)
2. I arbeidet med neste programperiode bør man vurdere innsatsområdene.
3. Det skal identifiseres konkrete tiltak på kompetanse som skal implementeres i handlingsplanen. Både tiltak internt og eksternt.

Styret for Kvæningen næringsfabrikk har vedtatt et forslag til handlingsplan for 2021 i sak 75/20. Dette med utgangspunkt i handlingsplan for 2020, samt resultater, erfaringer og evalueringer/ vurdering av år 2020. Kommunedirektøren tilrår at kommunestyret vedtar foreslått handlingsplan for 2021. Det er i kommunens budsjettet for 2021 foreslått at kommunens egenandel til omstillingsprogrammet finansieres med driftsmidler i konto 13770, ansvar 414, funksjon 325.

Gjeldende omstillingsplan 2018-2020 ble vedtatt for første programperiode av omstillingsprosjektet. I programstatusvurderingen anbefales at denne planen revideres og at eier (kommunestyret) vedtar en ny plan for neste programperioden 2021-2023.

Kommunedirektørens mener at samkjøring av revidering av omstillingsplan og andre igangsatte prosesser som kan være nyttige i denne sammenheng. Det gjelder forstudie for Næringsvennlig kommune, som avsluttes i februar/ mars, og planprosessen for kommuneplanens samfunnsdel. I forhold til kommuneplanens samfunnsdel planlegges det medvirkning og møter med næringslivet i januar/ februar. Disse prosessene vil gi en del kunnskap om utfordringer og muligheter næringslivet har, og vil styrke kunnskapsgrunnlaget om betraktelig.

Kommunedirektøren anbefaler at omstillingsplan for neste programperiode 2021-2023 sees i sammenheng med disse prosessene og utarbeides i løpet av 1. halvår i 2021. Handlingsplanen kan revideres i forhold til denne planen.

Handlingsplan 2021

Omstillingsprogrammet i Kvæningen

(Foto: Kurt Solheim, Frikant Mediedesign og Mira Mathiassen)

Innhold

1. Innledning	3
2. Innsatsområder og tiltak 2021	4
2.1. Opplevelsesnæringer. Reiseliv og kulturarbeidsplasser.....	4
2.2. Tilrettelegging og entreprenørskapskultur	5
2.3. Utvikling og samarbeid i eksisterende næringsliv	5
3. Budsjett for 2021	6
4. Finansiering for 2021	6

1. Innledning

Handlingsplan 2021 er en konkretisering av omstillingsarbeidet som pågår i Kvæningen kommune, de tre første årene er nå gjennomført og resultatene har vært svært positive.

Omstillingsarbeidet ble iverksatt som følge av høy andel offentlig arbeidsplasser, fraflytting og aldrende befolkning. Kommunen har de siste årene hatt en markant endring i forholdet offentlige og private arbeidsplasser, samt en mer stabil befolkningsreduksjon enn tidligere, men gjennomsnittsalderen i kommunen øker ennå.

Handlingsplan 2021 bygger videre på de innsatsområder, mål og ressursbruk beskrevet i Omstillingsplanen 2018-2020 samtidig som den implementerer de anbefalinger for 2021 som blir beskrevet i *Programstatusvurdering 2020 Kvæningen kommune*, utarbeidet av Boost Global Innovation på bestilling fra Innovasjon Norge.

Omstillingsplan 2021-2023 forventes ferdigstilt i første kvartal av 2021, dette i påvente av den nye Kommuneplanens samfunnsdel og resultatet av Næringsvennlig kommune, disse dokumentene vil være med på å danne grunnlaget for Omstillingsplanen 21-23.

(Foto Veri Media, Åpen bildebank Kvæningen Kommune)

2. Innsatsområder og tiltak 2021

Hovedhensikten med omstillingsmidler er å gi tilskudd til forstudier og forprosjekt, som skal generere næringsutvikling. Gjennomføring av hovedprosjekt skal primært skje ved hjelp og bidrag fra det ordinære virkemiddelapparatet.

For 2021 foreslås det følgende innsatsområder:

1. **Opplevelsesnæringer. Reiseliv og kulturarbeidsplasser**
2. **Tilrettelegging og entreprenørskapskultur.**
3. **Utvikling og samarbeid i eksisterende næringsliv.**

2.1. Opplevelsesnæringer. Reiseliv og kulturarbeidsplasser.

Med reiseliv defineres overnatting, mat og aktiviteter/opplevelser.

Reiseliv i Kvæningen kommune er fortsatt i mindre grad utviklet i forhold til et sannsynlig potensiale som næringsvirksomhet. Det er påbegynt en jobb med utvikling av en felles reiselivsstrategi for næringen i kommunen, samtidig jobbes det med en utredning fra kommunens side hvor man kartlegger mulige samarbeid med destinasjonsselskap og regionene rundt. Som følge av Covid-19 ser man et større behov for både felles og spesifikk markedsføring og tilrettelegging for reiselivet i kommunen for å skape synlighet, konkurransedyktighet og treffe nye markeder.

For 2021 foreslås følgende tiltak:

Hoved aktivitet	Strategi	Mulige tiltak 2021	Prosjekt mål	Budsjett
A	Økt og bedre overnattings- og serveringskapasitet.	Enkel reiselivsstrategi	Klargjøring av videre reisemålsarbeid.	150 000
B	Utvikle overnattings- og serverings- og opplevelsestilbud for besøkende	Bedriftsrettede tiltak	Økt fokus på utvikling av matopplevelser og helårsarbeidsplasser	600 000
C	Økt attraktivitet for Kvæningen	Felles tiltak eller bedriftsrettede tiltak	Økt synlighet og tilrettelegging for nye markeder.	250 000
	Totalt			1 000 000

2.2. Tilrettelegging og entreprenørskapskultur

Arbeidet med nytt næringsliv omfatter gründervirksomhet og nye arbeidsplasser, og vil skje i størst mulig grad i samarbeid med førstelinjetjenesten i kommunen og Innovasjon Norge Arktis.

Omstillingsprogrammet vil ha en koordinerende rolle og sørge for at enkeltpersoner som tar kontakt med omstillingsprogrammet opplever å få nødvendig oppmerksomhet og oppfølging.

Mulige tiltak

Hoved aktivitet	Strategi	Mulige tiltak 2021	Prosjekt mål	Budsjett
D	Bedriftsrettede tiltak	Støtte utviklingsprosjekter for nyetablerere	Stimulere til nyetableringer	400 000
E	Stimulere til næringssamarbeid	Samarbeide mellom bedrifter om tiltak og nettverksbygging	Et aktivt næringsnettverk.	50 000
F	Bidra til økt kompetanse i lokalt næringsliv	Gründerkompetanse Utviklingskompetanse	Skape og sikre robuste og bærekraftige arbeidsplasser	100 000
	Totalt			550 000

2.3. Utvikling og samarbeid i eksisterende næringsliv

Arbeidet med eksisterende næringsliv er høyt prioritert i omstillingsarbeidet. Dette vil skje gjennom mobiliserende tiltak og prosjekter med vekt på kompetanseheving og konkrete utviklingsprosjekter i bedriftene. Innsatsområdet har satt av midler til å realisere prosjekter i enkeltbedrifter.

Hoved aktivitet	Strategi	Mulige tiltak 2021	Prosjekt mål	Budsjett
G	Proaktivt arbeid	Proaktivt arbeid for å avdekke utviklingspotensial. Studietur.	Inspirere til utvikling og intraprenørskap	100 000
H	Bedriftsrettede tiltak	Støtte til utviklingsprosjekter.	Sikre og skape nye arbeidsplasser. Mer robust næringsliv.	800 000
I	Kompetanseutvikling gjennom bedriftsnettverk	Oppfordre til kompetanseutvikling gjennom regionale/nasjonale bransjenettverk, organisasjoner eller bedriftsnettverk	Økt kompetanse hos målbedrifter, stimulere til intraprenørskap	100 000
	Totalt			1 000 000

3. Budsjett for 2021

	Ramme prosjektstøtte	Prosjektfordelt administrativ tid	Sum kostnader
2.1. Opplevelsesnæringer	1 000 000	300 000	1 300 000
2.2. Tilrettelegging og entreprenørskapskultur	550 000	300 000	850 000
2.3. Eksisterende næringsliv	1 000 000	300 000	1 300 000
Administrasjon	900 000	550 000	1 450 000
Sum	2 550 000	1 450 000	4 000 000

4. Finansiering for 2021

Troms fylkeskommune	3 000 000
Kvænangen kommune	1 000 000
SUM	4 000 000

Evaluering av omstillingsprogrammet i Kvænangen

Midtveisevaluering av omstillingsprogram

Knowledge for a better society

Oxford Research er et nordisk analyseselskap. Vi dokumenterer og utvikler kunnskap gjennom analyser, evalueringer og utredninger slik at politiske og strategiske aktører kan få et bedre grunnlag for sine beslutninger.

Vi kombinerer vitenskapelige arbeidsmetoder med kreativ idéutvikling for å tilføre våre kunder ny kunnskap. Vårt spesialfelt er analyser og evalueringer innen nærings- og regionalutvikling, forskning samt velferds- og utdanningspolitikk.

Oxford Research ble grunnlagt i 1995 og har selskaper i Norge, Danmark, Sverige, Finland og Latvia. Oxford Research er en del av Oxfordgruppen og retter sitt arbeid mot det nordiske og det europeiske markedet.

Oxford Research AS

Østre Strandgate 1
4610 Kristiansand
Norway
(+47) 40 00 57 93
post@oxford.no
www.oxford.no

Oppdragsgiver

Troms og Finnmark fylkeskommune

Prosjektperiode

April - juni 2020

Prosjektteam

André Flatnes

Forord

Denne rapporten inneholder en midtveiseevaluering av omstillingsprogrammet i Kvæningen. Formålet med evalueringen er å vurdere foreløpige resultater av satsingen, innhente erfaringer fra gjennomføringen og gi innspill til forbedringsmuligheter i en eventuell videreføring av programmet.

Evalueringen er gjennomført av sjefsanalytiker André Flatnes. Seniorrådgiver Kristian Figenschau har vært ansvarlig for evalueringsoppdraget fra oppdragsgivers side. Evaluator har i tillegg fått god hjelp av tidligere programleder Merete Jørstad og nåværende programleder Tonny Mathiassen. Vi takker for oppdraget og for godt samarbeid.

Kristiansand, 18. juni 2020

André Flatnes

André Flatnes
Prosjektleder
Oxford Research AS

Innholdsfortegnelse

1. Evalueringens formål og metode	5
<hr/>	
2. Programmets gjennomføring og resultater	6
2.1 Bakgrunn for omstillingsprogrammet	6
2.2 Initiering og gjennomføring av programmet	6
2.3 Organisasjon	7
2.4 Programmets forankring	8
2.5 Målstruktur	8
2.6 Programmets innretting	9
2.7 Resultater av programmet	11
2.8 Programmets måloppnåelse	13
2.9 Næringslivets utviklingsevne	14
3. Evaluators oppsummering og vurdering	16
<hr/>	
3.1 Bakgrunnen for programmet	16
3.2 Organisering og drift	16
3.3 Innretting og måloppnåelse	16
3.4 Overordnet vurdering	17

1. Evalueringens formål og metode

Kvæningen kommune påbegynte sitt omstillingsarbeid i 2017, og Troms og Finnmark fylkeskommune har ønsket å få gjennomført en midtveisevaluering av omstillingsprogrammet. Evalueringen dokumenterer og vurderer sentrale aspekter ved omstillingsprogrammets organisasjon og leveranse, aktiviteter og tiltak, og resultater og måloppnåelse på dette stadiet i programgjennomføringen. Den har et særlig fokus på å identifisere forbedringspunkter.

Evalueringen baserer seg på data fra dokumentgjennomgang, en spørreundersøkelse til bedrifter støttet av programmet og intervjuer med sentrale personer i programmet. Følgende dokumenter er gjennomgått av evaluators:

- Troms fylkeskommune (2017) Konsekvensutredning for Kvæningen kommune
- Proneo (2017) Utviklingsanalyse for Kvæningen
- Relevante saksfremlegg fra Troms og Finnmark fylkeskommune
- Omstillingsplan 2018-20, samt årlige handlingsplaner 2018-20
- Programstatusvurdering for 2019
- Rapporter fra diverse delprosjekter
- Prosjektoversikt
- Oversikt over tilsagn fra Innovasjon Norge til aktører i Kvæningen

Spørreundersøkelsen ble sendt til 30 bedrifter, hvorav 24 responderte. Dette gir en svarprosent på 80, hvilket evaluators betrakter som en svært god svarprosent.

Følgende personer er intervjuet i forbindelse med evalueringen:

Tabell 1: Informanter

Navn	Organisasjon og rolle
Merete Jørstad	Kvæningen næringsfabrikk, programleder (til april 2020)
Anne Berit Bæhr	Kvæningen kommune, næringskonsulent og programleder i strategi- og forankringsfasen
Toril Bakken Kåven	Nordlysmat Drift AS, leder i omstillingsstyret
Bjarte Hollevik	Moonlight Mountain Gear AS, nestleder i omstillingsstyret
Geir Myrøld	Strategisk bedriftsutvikling AS, prosjektleder SMB-utvikling
Bjørn Ellefsæter	Kvæningen kommune, fung. adm. sjef og observatør i omstillingsstyret
Eirik Losnegaard Møvik	Kvæningen kommune, ordfører og observatør i omstillingsstyret
Ingrid Mathisen	Innovasjon Norge, observatør i omstillingsstyret (til 2020)
Randi Abrahamsen	Innovasjon Norge, observatør i omstillingsstyret (fra 2020)
Kristian Figschau	Troms og Finnmark fylkeskommune, observatør i omstillingsstyret

Kilde: Oxford Research

Rapporten består av et datakapittel (kapittel 2) og et kapittel med evaluators vurderinger (kapittel 3). Informasjonen som presenteres i kapittel 2 er innhentet i dokumentgjennomgangen, spørreundersøkelsen og intervjuene beskrevet over. Kapittel 3 inneholder evaluators vurdering av omstillingsprogrammets leveranse, resultater og måloppnåelse, samt innspill til justeringer.

2. Programmets gjennomføring og resultater

Et omstillingsprogram er en ekstraordinær innsats i områder som opplever stort bortfall av arbeidsplasser og nedgang i befolkningen. Et ensidig næringsliv og lav arbeidsmarkedsintegrasjon vil også tillegges vekt i avgjørelsen om eventuell omstillingsstatus, samt lengden på omstillingsperioden og programmets budsjett.

2.1 Bakgrunn for omstillingsprogrammet

Kvæningen kommune er i en sårbar posisjon, med vedvarende synkende folketall og en utfordrende demografi i form av aldrende befolkning. Sysselsettingsmessig er kommunen preget av en stor offentlig sektor, som omfatter om lag to tredjedeler av arbeidsplassene i Kvæningen. Kommunen er den største arbeidsgiveren. Primærnæringene, landbruk og fiskeri, har stått sterkt, og den generelle nedgangen innen denne sektoren har også rammet Kvæningen. Dessuten er entreprenørskapskulturen lite tilstedeværende i kommunen. Sysselsettingen totalt i kommunen ble redusert med om lag 11,5 prosent i tiårsperioden frem mot omstillingsstatus ble innvilget.

2.2 Initiering og gjennomføring av programmet

Troms fylkeskommune innhentet i mars 2015 rapporten Omstillingsbehov i kommunene i Troms, utarbeidet av Telemarksforskning. Hensikten med rapporten var å få et objektivt grunnlag for vurdering av omstillingsbehovet i kommunene i Troms. På bakgrunn av funnene utarbeidet fylkeskommunen en konsekvensutredning, som dokumenterte Kvæningens nærings- og sysselsettingsutvikling, og ga en prognose for fremtiden dersom dagens situasjon ikke ble adressert. Utredningen forelå i mars 2017. Fylkeskommunen konkluderte med at næringsmessige og demografiske omstillingsbehov kvalifiserte Kvæningen som omstillingskommune. I arbeidet med konsekvensutredningen benyttet fylkeskommunen en nyutviklet modul av Panda-verktøyet (Panda RO), og var dermed i front blant fylkeskommunene når det gjaldt å bygge opp denne kompetansen i egen organisasjon.

Kvæningen kommune søkte formelt om omstillingsstatus i oktober 2016. I mai 2017 ble kommunen tildelt omstillingsstatus for perioden 2017-2019, med mulighet for forlengelse i tre nye år. 2017 (fra mai) ble både formelt og i praksis en strategi- og forankringsfase. Kommunens næringsrådsgiver ledet forberedelsene til omstillingsprogrammet i denne fasen. Proneo AS ble engasjert for å utarbeide en utviklingsanalyse som grunnlag for omstillingsarbeidet, og denne forelå i november 2017. På grunnlag av utviklingsanalysen ble det utarbeidet en omstillingsplan for den første treårsperioden og en handlingsplan for første år av programmet, og også i dette arbeidet var Proneo AS en svært viktig ekstern ressurs. Disse styringsdokumentene ble formelt vedtatt i kommunestyret i mars 2018.

Etter treårsperioden vil Troms og Finnmark fylkeskommune ta en avgjørelse om en eventuell forlengelse av programmet, basert blant annet på den eksterne midtveisevalueringen. Forsinkelser i tidlig fase medførte at perioden 2018-20 blir betraktet som den første treårsperioden i gjennomføringen.

Programmet har i perioden 2017-19 (to budsjettår) hatt et samlet budsjett på åtte millioner kroner, hvorav seks millioner kroner (75 prosent) er omstillingsmidler fra KMD (kap. 553 post 65 Omstillingsprogram ved akutte endringer i arbeidsmarkedet) via fylkeskommunen, og to millioner kroner (25 prosent) er

tildelt fra Kvæningen kommune. Kommunen mottar ikke næringsfondsmidler fra fylkeskommunen i perioden med omstillingsstatus. I tillegg har programmet hentet om lag 0,6 millioner kroner fra Innovasjon Norges verktøykasse for omstillingsprogrammer, som medfinansiering av strategifasen i etableringen av programmet og SMB-utvikling.

2.3 Organisasjon

Programmet eies av Kvæningen kommune ved kommunestyret. Programledelsen ble organisatorisk lokalisert i utviklingsselskapet Kvæningen Næringsfabrikk AS, som er heleid av kommunen. Bakgrunnen for beslutningen om å plassere programmet i en ekstern organisasjon var delvis å markere at programmet skulle være en ressurs for næringslivet, og at det derfor var ønskelig med en avstand til kommuneorganisasjonen. Modellen ble betraktet som hensiktsmessig også for tiden etter omstillingsstatus.

Omstillingsprogrammet er bemannet med en programleder, som er ansatt i full stilling fra juni 2018. Programlederen blir av informanter beskrevet som kompetent og engasjert, og god til å samarbeide, skape tillit, mobilisere og aktivisere. Dette var kvaliteter som var viktig for programmet å besitte særlig i den tidlige fasen. Faglig tyngde innen bedriftsutvikling (for eksempel forretningsmodellering) og administrasjon var mindre fremtredende, men denne kompetansen kunne til dels hentes fra andre deler av organisasjonen. Det var utskiftning i funksjonen som programleder i april 2020. Ny programleder har lokal næringslivserfaring.

I den tidlige fasen av programmet var omstillingsstyret sammensatt primært av politikere, med ordfører som styreleder. I henhold til informanter ble det fra flere hold kritisert at styret ikke var velfungerende og at lokalt næringsliv ikke var tilstrekkelig representert, og dette ledet til en utskiftning av store deler av styret omkring årsskiftet 2018-19. Det nye omstillingsstyret består av seks personer, hvorav fem er lokale bedriftsledere. Den nye, eksterne styrelederen hadde erfaring fra både næringsliv og politikk, i og utenfor Kvæningen. Innovasjon Norge, Troms og Finnmark fylkeskommune, ordfører og fungerende administrasjonssjef er faste observatører i styret. En vesentlig andel av arbeidet i omstillingsstyret omhandler saksbehandling av mottatte søknader om tilsagn. De to observatørene fra virkemiddelapparatet brakte med seg viktig kunnskap om gjennomføring av omstillingsarbeid, og ble dermed sentrale medspillere for programledelsen og styret.

De fleste informantene fremholder at styret er aktivt og fremoverlent, og fungerer som en strategisk ressurs for programlederen og programmet som sådan. Samtidig har det vært betydelige utskiftninger i omstillingsstyret i Kvæningen, og styrekompetansen blant medlemmene har derfor vært varierende. Ikke alle medlemmene har gjennomført ordinært INTRO-kurs, og det har ved enkelte anledninger, som ved utskiftningen i januar 2019, vært nødvendig at fylkeskommunen og Innovasjon Norge har bidratt med kompetansetilførsel.

Det tok noe tid i oppstarten for å få programmet operativt. Dette var knyttet til riggingen av programmet, både organisatorisk og bemanningsmessig. Informanter fremholder at samarbeidet mellom kommunen, programlederen og omstillingsstyret er godt, og at rolleforståelsen er god. Grensdragningen mellom programlederen og kommunens næringskonsulents arbeidsfelt er avklart og velfungerende. Næringsrådgiveren arbeider primært med plansaker og forvaltning av noen mindre fond som kommunen disponerer, mens programlederen arbeider i hovedsak med utviklingssaker.

2.4 Programmets forankring

Omstillingsprogrammets forankring i næringslivet rapporteres å være god. Kommunens næringsliv er av begrenset utstrekning, og det er rimelig å anta at programmets tilbud til næringslivet er godt kjent. I strategi- og forankringsfasen ble det arbeidet aktivt for å profilere programmet, og et betydelig antall bedrifter ble konsultert i forbindelse med utarbeidelsen av utviklingsanalysen. I gjennomføringen av programmet har dessuten i overkant av 30 bedrifter hatt direkte inngripen med programmet, som til-sagnsmottakere eller deltakere i SMB-utvikling. Det har tidligere eksistert en næringsforening i kommunen, og det arbeides for å få denne operativ igjen.

Programmet har en tydelig formell forankring i kommunestyret, som eier av programmet og gjennom vedtak av omstillingsplaner og årlige handlingsplaner. I tillegg er ordfører aktivt engasjert og fast observatør i styret, og kommunestyret for øvrig informeres hvert halvår gjennom programleders orienteringer om programmets aktiviteter og resultater. Informanter fremholder at politikerne i kommunen generelt sett er meget positive til omstillingsprogrammet.

Forankringen i kommunens administrasjon rapporteres å være på langt svakere enn det er på politisk nivå i kommunen. Formelt sett har fungerende administrasjonssjef en rolle som observatør i omstillingsstyret, men oppfølgingen er begrenset. Noen informanter fremholder at næringskonsulenten burde være sterkere koblet til omstillingsprogrammet, for å undersøke muligheter for økt samspill.

2.5 Målstruktur

Omstillingsprogrammet har som målsetting å bidra til å skape og sikre 20 nye arbeidsplasser (årsverk) i Kvæningen i løpet av tre år. Måltallet er fordelt på innsatsområder og årstall for den første treårsperioden. Det er i tillegg definert kvantifiserte delmål knyttet til bedriftsetableringer, bedriftsutviklingsprosjekter og kompetanseutviklingsprosjekter. Målsettingen for hele seksårsperioden, dersom omstillingsarbeidet forlenges etter tre år, er 50 arbeidsplasser. I tillegg skal omstillingsarbeidet bidra til økt robusthet i næringslivet.

Utviklingsanalysen anbefalte følgende innsatsområder for omstillingsarbeidet i Kvæningen:

- Opplevelsesnæringer (herunder reiseliv, matopplevelser og kulturnæring)
- Attraktivitet (herunder blant annet stedsutvikling, tilrettelegging for primærnæringer, økt attraktivitet for nyetableringer og økt attraktivitet som besøks- og bosted)
- Utvikling og samarbeid i eksisterende næringsliv (bransjeuavhengig satsing)

Den opprinnelige omstillingsplanen hadde tre innsatsområder. Det er betydelig kontinuitet i innsatsområdene fra utviklingsanalysen til omstillingsplanen fra 2018, der endringene primært er språklige. Innsatsområdene i omstillingsplanen inneholder to bransjerettede innsatsområder, hvorav det ene rettet spesifikt mot reiselivsnæringen og det andre mot næringslivet som helhet. Det tredje innsatsområdet retter seg mot å styrke kommunens attraktivitet, gjennom tilretteleggende tiltak både på samfunnsnivå og for å styrke entreprenørskapskulturen i kommunen. Den opprinnelige omstillingsplanen hadde disse innsatsområdene:

- Opplevelsesnæringer
- Tilrettelegging og entreprenørskapskultur

- Utvikling og samarbeid i eksisterende næringsliv

Under et styreseminar i januar 2019, der innsatsområdene og strategiene for handlingsplanen for 2019 ble fastsatt, ble det avdekket et behov for konkretisering av innsatsområdene. Handlingsplanen ble konkretisert til følgende områder:

- Reiseliv – overnatting, mat og opplevelser
- Nytt Næringsliv
- Eksisterende næringsliv
- Attraktivitet for næringslivet
- Kompetanse, rekruttering og nettverk

Endringen av innsatsområdene innebar både en omformulering og omstrukturering av eksisterende innsatsområder, samtidig som kompetanse, rekruttering og nettverk kom inn som nytt innsatsområde. For 2020 er det valgt å gå tilbake til de opprinnelige tre innsatsområdene fra «Omstillingsplan 2018-2020 Kvæningen kommune». Erfaringer fra 2019 med to ekstra innsatsområder hadde vist at det er en del overlapp mellom de ulike innsatsområdene. De innsatsområdene som kom inn «ekstra» for 2019, er dermed innlemmet i innsatsområdene for 2020.

Boost Global International er engasjert som ekstern prosessleder for programstatusvurderingen. Det ble ikke gjennomført programstatusvurdering i 2018, med begrunnelse at programmet på dette tidspunktet var kommet for kort i sin utvikling. Etter det innledende arbeidet i 2019 er det en klar anbefaling å spisse og konkretisere handlingsplanen for 2020 ytterligere og kanskje se på sammenfatning av noen innsatsområder. Programstatusvurderingen anbefalte at styret deltar mer aktivt i dette arbeidet slik at områdene blir mer forankret i styret. Programstatusvurderingen anbefalte også etablering av et system for løpende registrering av resultater i form av arbeidsplasser, samt kompetansehevingstiltak for omstillingsstyret.

2.6 Programmets innretting

Omstillingsprogrammet i Kvæningen består i stor grad av bedriftsinterne utviklingsprosjekter, det vil si prosjekter der enkeltbedrifter mottar finansiell støtte til å gjennomføre prosjekter i egen bedrift. I tillegg er prosjektet SMB-utvikling et betydelig prosjekt i programmets portefølje. Dette prosjektet har omstillingsorganisasjonen selv som tilsagnsmottaker, og en ekstern konsulent som ansvarlig kursholder og rådgiver. Konseptet innebærer kompetanseoverføring til bedriftene som deltar. Det er generelt sett gjennomført få tilretteleggende prosjekter, med relativt få tilsagn til kommunen og omstillingsprogrammet. Prosjektporteføljen beskrives mer utfyllende i det følgende.

Prosjektporteføljen

Prosjektporteføljen til omstillingsprogrammet i Kvæningen (per 1. april 2020) inneholder totalt 73 motatte søknader. Av disse er 60 innvilget, én er videresendt, seks er avslått og seks er ikke ferdigbehandlet. Fordelingen på kategorier fremgår av tabell 2.

Tabell 2: Søknader fordelt på innvilgede, videresendte, avslåtte og ikke ferdigbehandlede

Status for søknad	Antall tilsagn
Innvilget	60
Videresendt	1
Avslått	6
Ikke ferdigbehandlet	6
Totalt	73

Kilde: Omstillingsprogrammet i Kvæningen

Prosjektporteføljen til omstillingsprogrammet i Kvæningen inneholder totalt 60 innvilgede tilsagn, på måletidspunktet 1. april 2020. Disse har et samlet tilsagnsbeløp på om lag 6,2 millioner kroner. Tilsagnsbeløpene varierer mellom 8 250,- kroner og 1 495 500,- kroner, med et gjennomsnittlig tilsagnsbeløp på om lag 103 000,- kroner. Det ble tildelt et relativt stort antall tilsagn i 2018, da programmet var i en etableringsfase. I 2019 gikk antall tilsagn noe ned, samtidig som samlet tilsagnsbeløp økte. I første kvartal 2020 er det er det innvilget ti tilsagn. Tabell 3 viser antall og samlet tilsagnsbeløp for innvilgede søknader per år. Om lag 184 000,- kroner er tilbakeført.

Tabell 3: Tilsagn fra programmet per år. Antall og samlet beløp.

År	Antall tilsagn	Samlet beløp innvilget
2018	27	1 962 229
2019	23	3 517 993
2020 (første kvartal)	10	728 700
Totalt	60	6 208 922

Kilde: Omstillingsprogrammet i Kvæningen

Programmet har hatt klart størst aktivitet innen innsatsområdet eksisterende næringsliv (50 prosent av samlet tilsagnsbeløp), mens 30 prosent av samlet tilsagnsbeløp er tildelt prosjekter innen innsatsområdet reiseliv. Av de resterende midlene er ni prosent tildelt prosjekter innen innsatsområdet nytt næringsliv, åtte prosent innen innsatsområdet kompetanse, rekruttering og nettverk og tre prosent innen innsatsområdet attraktivitet for næringslivet. Tallene fremgår av tabell 4.

Tabell 4: Tilsagn fra programmet fordelt på innsatsområde. Antall, beløp og andel.

Innsatsområde	Antall tilsagn	Samlet beløp innvilget	Andel samlet tilsagnsbeløp
Reiseliv – overnatting, mat og opplevelser	23	1 859 071	30
Nytt næringsliv	8	564 750	9
Eksisterende næringsliv	17	3 105 125	50
Attraktivitet for næringslivet	2	180 000	3
Kompetanse, rekruttering og nettverk	10	499 976	8
Totalt	60	6 208 922	100

Kilde: Omstillingsprogrammet i Kvæningen

Av de 60 tilsagnene har omstillingsprogrammet vært tilsagnsmottaker for åtte prosjekter (36 prosent av samlet tilsagnsbeløp). Dette gjelder blant annet SMB-utvikling, samt blant annet enkelte kurs, seminarer, rapporter, etc. Kvæningen kommune har vært mottaker av tre tilsagn (fire prosent av samlet tilsagnsbeløp), som blant annet gjelder kartlegging av landbrukseiendommer og gjennomføring av PLP-kurs.

De resterende 49 tilsagnene (59 prosent av samlet tilsagnsbeløp) er gitt til næringsaktører i kommunen. Enkelte bedrifter har mottatt flere tilsagn, slik at porteføljen av bedrifter som er støttet inneholder 32 unike bedrifter (inkludert én elevbedrift). Av disse har elleve bedrifter mottatt tilsagn på mellom 100 000,- kroner og 650 000,- kroner fra programmet, fordelt på ett eller flere tilsagn. Størst samlet tilsagn er tildelt bedriftene Moonlight Mountain Gear AS med 643 250,- kroner (tre tilsagn), og Synatur AS med 396 750,- kroner (fire tilsagn). Tallene fremgår av tabell 5.

Tabell 5: Tilsagn fra omstillingsprogrammet – sentrale aktører. Antall, beløp og andel.

Mottaker	Antall tilsagn	Samlet beløp innvilget	Andel samlet tilsagnsbeløp
Omstillingsprogrammet	8	2 255 999	36
Kvæningen kommune	3	267 000	4
Andre	49	3 685 923	59
Totalt	60	6 208 922	100

Kilde: Omstillingsprogrammet i Kvæningen

SMB-utvikling

Omstillingsprogrammet i Kvæningen har benyttet seg av verktøyet SMB-utvikling, som inngår i Innovasjon Norges verktøykasse for omstillingsprogrammer. Det er gjennomført både forstudie og forprosjekt. Forstudien inneholdt informasjonsmøte og generell synliggjøring av muligheten overfor næringslivet. Leder for omstillingsprogrammet hadde en aktiv rolle i mobiliseringsarbeidet. Totalt ble det gjennomført intervjuer og gjort vurderinger av om lag 20 bedrifter i forstudien. 16 bedrifter ble invitert til å delta i forprosjektet. Dette ble gjennomført i perioden mai til november 2019, og sluttrapportert i desember. Fire bedrifter fullførte ikke prosessen og én bedrift kom til underveis, hvilket tilsier at 13 bedrifter gjennomførte i henhold til egen prosjektplan. Strategisk bedriftsutvikling AS ble engasjert som ekstern prosjektleder til å lede SMB-utvikling. Konseptet ble finansiert med 400 000,- kroner fra omstillingsprogrammet og 400 000,- kroner fra Innovasjon Norge. I tillegg betalte bedriftene en egenandel.

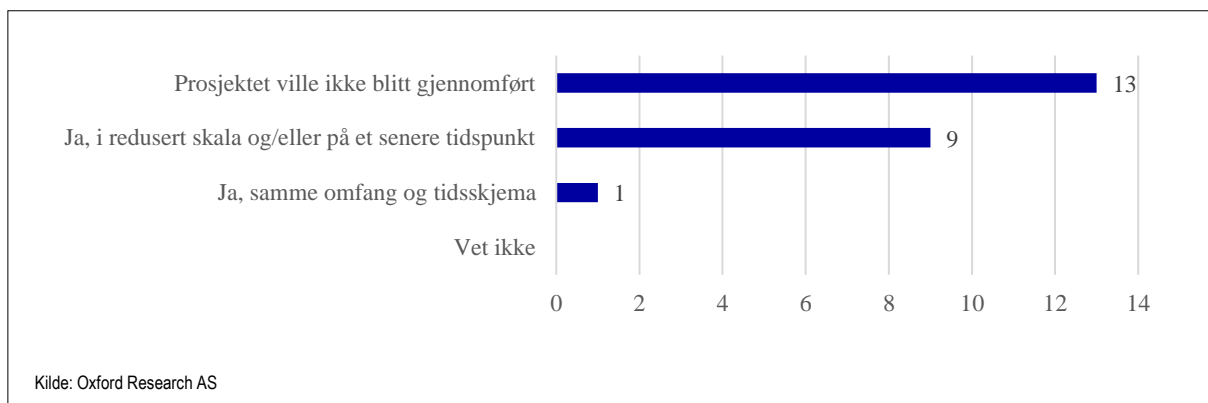
To fellessamlinger var del av gjennomføringen av SMB-utvikling, der individuell bedriftsanalyse og utarbeidelse av prosjektplan med konkrete tiltak ellers er den sentrale aktiviteten. Hver bedrift mottar rådgivning i opp mot fire møter, med varighet opp mot seks timer. Informanter fremholder at deltakerne uttrykte tilfredshet med å bli utfordret av eksterne rådgivere, samt få sparring og bistand til å iverksette nye utviklingsprosjekter. Bedriftene har benyttet kompetansetilførselen til å tydeliggjøre hvordan deres vekstambisjoner skal nås. For flere bidro deltakelsen til en profesjonalisering av virksomheten, og en bevisstgjøring om risikovurdering i utviklingsaktiviteter.

2.7 Resultater av programmet

I spørreundersøkelsen til bedriftene som er støttet av omstillingsprogrammet ble det undersøkt om det aktuelle prosjektet (utviklingsaktiviteten) ville blitt realisert uten støtten (figur 1). Dette omhandler satsingens innsatsaddisjonalitet, altså i hvilken grad den offentlige støtten er avgjørende for at prosjektene ble iverksatt, fremskyndet eller oppskalert. Offentlige virkemidler for næringsutvikling blir gjerne legitimert på grunnlag av deres addisjonalitet. Av 23 respondenter svarer 13 at prosjektet ikke ville blitt gjennomført uten støtten fra programmet og ni at prosjektet er blitt fremskyndet og/eller oppskalert som følge av støtten. Totalt 22 av 23 respondenter (96 prosent) svarer dermed at støtten var

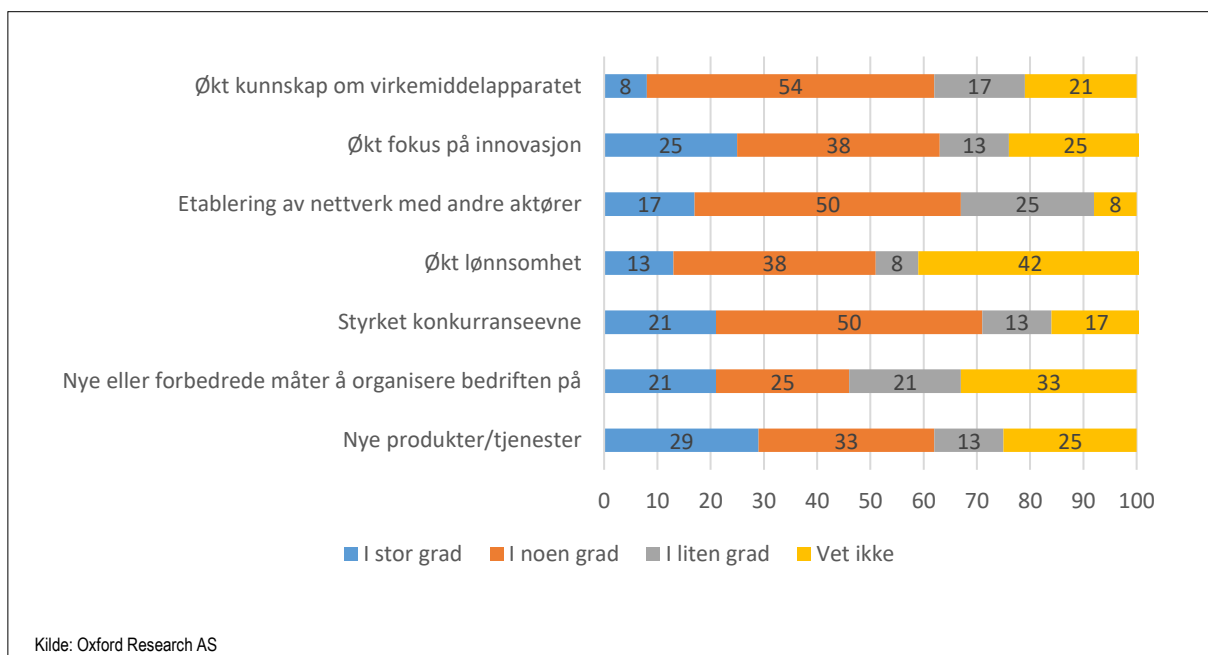
avgjørende for at prosjektene ble iverksatt, fremskyndet eller oppskalert. Innsatsaddisjonaliteten kan dermed betegnes som meget høy.

Figur 1: Omstillingsprogrammets innsatsaddisjonalitet

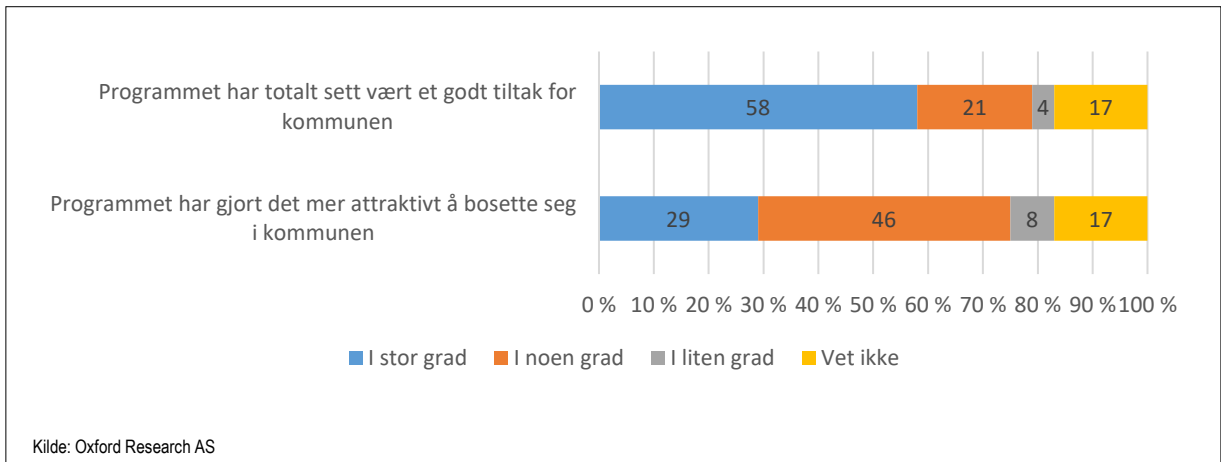
Bedriftene ble bedt om å oppgi i hvilken grad støtten har gitt ulike typer effekter for mottakers egen utviklingsevne og virksomhet (figur 2). Dersom man slår sammen respondentene som har svart «i stor grad» eller «i noen grad» ser man at effekten har vært størst for «styrket konkurransevne» (71 prosent) og «nye tjenester/produkter» (67 prosent).

Figur 2: Effekten av støtten fra omstillingsprogrammet for bedriftene

Respondentene ble spurt om deres overordnede vurdering av programmet (figur 3). 79 prosent av respondentene mener at programmet i stor eller noen grad totalt sett er et godt tiltak for kommunen, hvorav 58 prosent i stor grad. Tilsvarende mener 75 prosent at programmet i stor eller noen grad har gjort kommunene mer attraktiv som bosettingskommune, hvorav 29 prosent i stor grad.

Figur 3: Overordnet vurdering av betydningen av omstillingsprogrammet

2.8 Programmets måloppnåelse

Omstillingsprogrammet har selv etablert gode systemer for løpende innhenting av data i form av nye og sikrede arbeidsplasser. Anmodningene om utbetaling fra kommunen til fylkeskommunene for 2018 og 2019 oppgir denne type resultater, og omfanget av næringslivet i kommunen bidrar til å gjøre denne oppgaven overkommelig. For 2018 ble det rapportert om nye fire arbeidsplasser. Oversikten per 1. november 2019 viser at det på dette tidspunktet var rapportert om ytterligere seks nye arbeidsplasser med bistand fra omstillingsprogrammet, mens fire arbeidsplasser var sikret. Tallene viser at det er spesielt innen reiselivsnæringen og i det eksisterende næringslivet det er sikret og skapt arbeidsplasser. Informanter fremholder at enkelte av de nye arbeidsplassene innen reiseliv nok kan forventes å forsvinne med covid19-krisen.

Som del av evalueringens spørreundersøkelse er det også innhentet data for «Hvor mange nye arbeidsplasser (årsverk) støtten fra omstillingsprogrammet har bidratt til å realisere i din bedrift. Vennligst oppgi per 1. februar 2020 (før covid19-krisen)». 23 bedrifter har gitt tilbakemelding på spørsmålet, og disse rapporterer om totalt 12,9 nye arbeidsplasser. Arbeidsplassene er realisert i 13 bedrifter, mens ti bedrifter ikke rapporterer en effekt i form av etablerte arbeidsplasser. Tallene kommer frem av tabell 6. Dersom vi stipulerer at effekten i form av nye arbeidsplasser er lik blant bedriftene som ikke har respondert på undersøkelsen som for dem som har respondert på undersøkelsen, ender vi med en effekt på dette tidspunktet i programgjennomføringen på 15,7 nye arbeidsplasser.

Tabell 6: Etablerte årsverk med støtte fra omstillingsprogrammet

Kategori	Antall bedrifter	Totalt antall årsverk
Ingen skapte årsverk	10	0
0,1 til 1,9 skapt årsverk	10	6,9
2 eller flere skapte årsverk	3	6,0
Totalt	23	12,9
Totalt stipulert effekt	28	15,7

Kilde: Oxford Research

Omstillingsprogrammet rapporterer om ti nye arbeidsplasser per 1. november 2019. I evalueringen dokumenteres bistand til 15,7 nye arbeidsplasser per 1. februar 2020.

Omstillingsprogrammet rapporterer om fire sikrede arbeidsplasser per 1. november 2019. I evalueringen er det også innhentet data for sikrede arbeidsplasser i perioden. 23 av 28 mottakere av spørreundersøkelsen rapporterer om totalt 12,6 sikrede arbeidsplasser (16,4 stipulert for helheten).

Av spørreundersøkelsen fremgår det at seks av arbeidsplassene er realisert i tre bedrifter. Tabell 7 viser antall nye arbeidsplasser realisert i hver av disse bedriftene.

Tabell 7: Nye arbeidsplasser fordelt på bedrifter

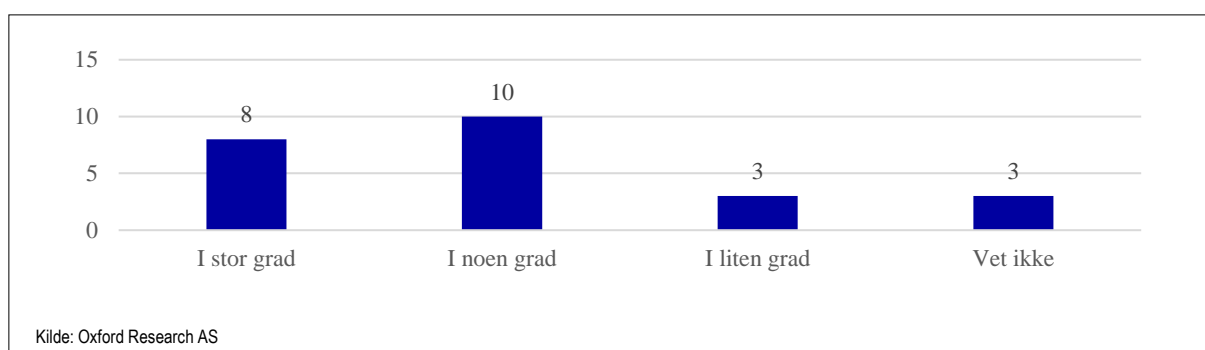
Bedrift	Antall nye arbeidsplasser
Isbreen The Glacier	2
Moonlight Mountain Gear	2
TD Rør	2
Totalt	6

Kilde: Oxford Research

2.9 Næringslivets utviklingsevne

Mottakerne av spørreundersøkelsen er spurt om programmets betydning for styrking av bedriftens utviklingsevne (figur 4). Svarene viser at 18 av 24 respondenter oppgir at programmet har hatt stor eller noen grad av betydning for styrking av utviklingsevnen. 75 prosent av de deltagende bedriftene har dermed styrket sin utviklingsevne som følge av støtten fra omstillingsprogrammet.

Figur 4: Omstillingsprogrammets betydning for styrking av bedrifters utviklingsevne

En annen indikator på næringslivets utviklingsevne kan være antall innvilgede søknader om tilskudd fra Innovasjon Norge, og beløpsmessig omfang av samlet støtte. Figur 5 viser antall tilsagn og samlet tilsagnsbeløp til aktører i Kvæningen, årlig i perioden 2010-19. Gjennomsnittlig antall tilsagn per år er 3,8, og gjennomsnittlig samlet årlig tilsagnsbeløp 1,15 millioner kroner. Tendensen i perioden er svakt negativ. I perioden 2010-14 var det i snitt 5,2 tilsagn og det gjennomsnittlige samlede årlige tilsagnsbeløpet var 1,24 millioner kroner. For perioden 2015-19 var dette redusert til 2,4 tilsagn og et samlet tilsagnsbeløp på 1,07 millioner kroner i snitt per år.

Figur 5: Innovasjon Norges tilsagn til aktører i Kvæningen. 2010-2019. Antall og beløp i tusen kroner.

3. Evaluators oppsummering og vurdering

Dette kapitlet inneholder Oxford Researchs oppsummering og vurderinger av omstillingsprogrammet i Kvæningen, basert på data presentert i det foregående kapitlet.

3.1 Bakgrunnen for programmet

Kvæningen kommune er i en sårbar posisjon, med vedvarende synkende folketall og en utfordrende demografi i form av aldrende befolkning. Sysselsettingsmessig er kommunen preget av en stor offentlig sektor, som omfatter om lag to tredjedeler av arbeidsplassene i Kvæningen. Kommunen er den største arbeidsgiveren. Primærnæringene har stått sterkt og den generelle nedgangen innen denne sektoren har også rammet Kvæningen. Dessuten er entreprenørskapskulturen lite tilstedeværende i kommunen. Sysselsettingen totalt i kommunen ble redusert med om lag 11,5 prosent i tiårsperioden frem mot omstillingsstatus ble innvilget.

3.2 Organisering og drift

Oxford Research mener omstillingsprogrammets organisasjon og drift fungerer som forutsatt ved tidspunktet for midtveiseevalueringen, og at det ikke er forhold ved organiseringen og driftingen av programmet som hindrer en god leveranse. Programorganisasjonen er nå uten vesentlige behov for justeringer i sammensettingen av styret, rolleforståelsen blant involverte aktører eller kompetansen i programledelsen og omstillingsstyret.

Styrets sammensetning har imidlertid vært preget av diskontinuitet, som kan antas å ha påvirket prioriteringer av tiltak og kompetansenivået til styremedlemmene. Sammensetningen har gått fra å være politisk dominert til å bli bemannet med personell fra næringslivet. Oxford Research erfarer at dagens modell, med kun næringslivsrepresentanter, blir utfordret, og at det er aktuelt med en mindre justering der også kommunen er representert på styremedlemnivå. Dette vil styrke programmets forankring i kommunen, samtidig som næringslivet fremdeles har flertall i styret. Oxford Research ser positivt på en slik justering, da det gir kommunen større tyngde hva angår prioritering av tilretteleggende tiltak.

3.3 Innretting og måloppnåelse

Omstillingsprogrammer har anledning til selv å avgjøre balansen mellom bedriftsrettede og tilretteleggende prosjekter i sin portefølje. Balansen påvirkes gjerne av programorganisasjonens kompetanse, interesser og erfaring, samt vekstgrunnlaget i kommunens næringsliv. For eksempel vil programmer gjerne trekkes mot vektlegging av tilretteleggende prosjekter dersom programlederen og omstillingsstyre har liten næringsutviklingskompetanse, og næringslivet er vekstfattig. Motsatt vil en vekstkraftig kommune med en programleder med omfattende utviklingskompetanse, samt et styre med høy oppmerksomhet om næringsutvikling, gjerne trekker programmet mot å være bedriftsrettet. Ettersom bidrag til å skape nye arbeidsplasser er den viktigste målsettingen for omstillingsprogrammer, er det viktig å rigge organisasjonen på en slik måte at motkrefter til en bedriftsrettet profil blir adressert. Oxford Research mener omstillingsprogrammet i Kvæningen på en meget god måte har lyktes med dette, ikke minst gjennom nærings sammensettingen og -orienteringen av styret og programleders evne til å arbeide mobiliserende.

Omstillingsprogrammet valgte en innretning med tre innsatsområder. To er bedriftsrettede, hvorav det ene retter seg mot alt eksisterende næringsliv og det andre peker ut reiseliv som en bransje det skal arbeides særlig med. Det tredje innsatsområdet retter seg mot å styrke kommunens attraktivitet, gjennom tilretteleggende tiltak både på samfunnsnivå og for å styrke entreprenørskapskulturen i kommunen.

Omstillingsprogrammet i Kvæningen består i stor grad av bedriftsinterne utviklingsprosjekter, det vil si prosjekter der enkeltbedrifter mottar finansiell støtte til å gjennomføre prosjekter i egen bedrift. I tillegg er prosjektet SMB-utvikling et betydelig prosjekt i programmets portefølje. Dette prosjektet har omstillingsorganisasjonen selv som tilsagnsmottaker, og en ekstern konsulent som ansvarlig kursholder og rådgiver. Konseptet innebærer kompetanseoverføring til bedriftene som deltar. Det er gjennomført få tilretteleggende prosjekter, med relativt få tilsagn til kommunen og omstillingsprogrammet.

Omstillingsprogrammet har som målsetting å bidra til å skape og sikre 20 nye arbeidsplasser (årsverk) i Kvæningen i løpet av tre år. Evalueringen dokumenterer 15,7 nye og 16,4 sikrede arbeidsplasser for perioden. Det vil si totalt 32,1 arbeidsplasser for perioden, hvilket Oxford Research mener er et meget godt resultat. Med dette resultatet er den formelle målsettingen oppnådd. Oxford Research mener imidlertid at resultatet er svært solid også uavhengig av målsettingen. Som nevnt er Kvæningen en nærings svak kommune, og har vært operativt over en kortere tidsperiode og med et mindre budsjett enn tiltenkt på tidspunktet for midtveisevalueringen. Dette må tas med i vurderingen av oppnådde resultater. Det sentrale er at programmet har lyktes med den valgte arbeidsformen, og kan derfor vise til en solid prosjektportefølje. Samtidig bør det pekes på at måling av arbeidsplasser alltid vil være beheftet med en grad av usikkerhet, og at dette bør tas med i betraktningen. Særlig gjelder dette sikrede arbeidsplasser.

Omstillingsprogrammer skal også bidra til å styrke næringslivets utviklingsevne. Evalueringen viser at 75 prosent av de deltakende bedriftene selv mener de har styrket sin utviklingsevne som følge av støtten fra omstillingsprogrammet.

3.4 Overordnet vurdering

Oxford Research mener omstillingsprogrammet i Kvæningen har hatt en svært positiv utvikling siden oppstarten, og kan vise til meget gode resultater. Programmet har tatt en posisjon i kommunen som gravitasjonspunkt for aktivitet både internt i bedrifter og i noen grad i form av tiltak for å styrke kommunens attraktivitet. Blant bedriftene som har svart på spørreundersøkelsen i evalueringen sier hele 79 prosent at omstillingsprogrammet i stor eller noen grad er et godt tiltak for kommunen, mens 75 prosent sier at det har gjort kommunen mer attraktiv som bosettingskommune. 96 prosent av bedriftene sier at støtten fra programmet var avgjørende for at deres aktuelle prosjekt ble iverksatt, fremskyndet eller oppskalert. Programmet bidrar med andre ord til betydelig utviklingsaktivitet.

Fremdriften i omstillingsprogrammet er etter Oxford Researchs vurdering meget god, gitt resultatene for nye og skapte arbeidsplasser. Arbeidsformen som benyttes er proaktiv mobilisering av bedrifter, gjennom bedriftsbesøk og andre former for oppfølging av mulige utviklingsidéer i næringslivet. En første kontakt mellom bedrift og omstillingsprogram følges gjerne opp med en dialogbasert prosess som leder frem til en formell søknad til omstillingsprogrammet. Utvikling av næringsattraktivitet og akkvisisjon er i mindre grad anvendte strategier i omstillingsarbeidet.

Programmet har en prosessuell søknadsbehandling, hvilket innebærer at programlederen, ved behov, bistår søkere med å videreutvikle og forbedre søknader til programmet. Oxford Research vurderer dette som en hensiktsmessig arbeidsform, ettersom flertallet av søkerne ikke har erfaring med virkemiddelapparatet og med søknadsskriving, og man ville mistet potensielle, gode utviklingsprosjekter uten en slik arbeidsform. Programmets innsatsaddisjonalitet er svært høy, og vitner om en stor mobilisering der bedrifter utviser vilje til å prioritere utviklingsarbeid, så lenge noe inspirasjon og bistand gis fra omstillingsprogrammet. Samlet sett er bedriftene i Kvæningen per i dag i liten grad brukere av virkemiddelapparatet, og omstillingsprogrammets noe lavere terskel for tilsagn synes å ha gitt kommunens næringsliv et løft hva angår prioritering av utviklingsaktivitet.

Oxford Research mener at deltakerne i omstillingsprogrammet bør tilbys kompetanse innen både forretningsmodellering, søknadsutforming og annet som setter dem bedre i stand til å utvikle og gjennomføre innovasjonsprosjekter. Sparringen kan skje på ulikt vis, avhengig av tilgjengelige kompetanseresurser. Det er underordnet hvem leverandøren av denne kompetansen er, enten det er programledelsen, regionale utviklingsaktører, eller andre. Programlederen kan eventuelt selv håndtere oppgaven, i det minste deler av den. Ellers kan det leies inn fagpersonell med spisskompetanse innen Business Model Canvas eller tilsvarende modeller, slik det gjøres blant annet i gjennomføringen av SMB-utvikling. I enkelttilfeller vil også rådgivere fra Innovasjon Norge kunne fylle denne rollen, for eksempel når et etablert kundeforhold allerede foreligger. Oxford Research mener det også er viktig at programmet besitter tilstrekkelig henvisningskompetanse, og at observatøren fra Innovasjon Norge involveres aktivt der det er usikkert om søknaden kvalifiserer for støtte fra Innovasjon Norge.

Tilfanget av søknader til omstillingsprogrammet har vært godt, og er fremdeles godt etter om lag halvveis gjennomført omstillingsprogram. Særlig fra reiselivsnæringen er det rekruttert et stort antall søknader; 23 av 60 tilsagn er tildelt innen innsatsområdet reiseliv. Innsatsområdet eksisterende næringsliv er tildelt 17 tilsagn. Som andel av totalt tilsagnsbeløp har reiselivsnæringen mottatt 30 prosent, mot 50 prosent for eksisterende næringsliv. Dette innebærer at tilsagnene til reiselivsnæringen i snitt er beløpsmessig mindre enn tilsagnene til eksisterende næringsliv. Samtidig gjør reiselivsnæringens sammensetting det utfordrende å løfte næringen på kort sikt, gitt manglende ressurser både finansielt- og personellmessig. Næringen utgjøres til dels av små, nye bedrifter, og reiselivsbedriftene gjennomfører i større grad småprosjekter når disse håndteres bedriftsinternt. Skal næringen som helhet løftes er det gjerne behov for et større samarbeidsprosjekt.

Oxford Research mener omstillingsprogrammet bør være oppmerksom på eventuelle tilretteleggende prosjekter som kan gi god effekt for utviklingen i kommunen. Som nevnt er reiselivsnæringen en næring det gjerne er behov for å arbeide tilretteleggende for, i form av å utvikle møteplasser, strategier, etc. Næringsvennlig kommune, et annet tilretteleggende konsept, vil dessuten høyst sannsynlig bli iverksatt i 2020, og blant annet forbedre nærings servicen fra kommunen til næringslivet i Kvæningen.

I omstillingsbevilgningen for programmets tredje år har fylkeskommunen tilrådd at omstillingsprogrammet og Kvæningen kommune gjennomfører Næringsvennlig kommune. Oxford Research mener det er svært hensiktsmessig at fylkeskommunen benytter omstillingsbevilgningen til denne type tilråddinger til omstillingsprogrammer, og at dette kan være et eksempel til etterfølgelse for andre fylkeskommuner. Bevilgningen i forbindelse med utbetalingsanmodningen fra omstillingskommunen utgjør en styringskanal som fylkeskommunen med fordel kan benytte seg av.

Gitt at Kvæningen kommune får forlenget omstillingsperioden til totalt seks år, er det ved programavslutning en klar forventning fra KMD, fylkeskommunen og Innovasjon Norge om at kommunen har styrket sin utviklingsevne, det vil si evnen til å fungere som en medspiller og ressurs for næringslivet. Denne utviklingsevnen er knyttet til økonomiske ressurser, personell, kompetanse, etc., og inkluderer blant annet interne personellressurser allokert til næringsutvikling, eksterne ressurser (som utviklings-selskap) og regionale samarbeidsorganer. Oxford Research observerer at svært mange omstillingskommuner ikke har avklart hvordan man skal innrette næringsutviklingsarbeidet fremover, etter seks år med omstilling. Dette svekker åpenbart evnen til å fungere som utviklingsressurs for næringslivet. Vi anbefaler derfor at omstillingskommuner senest to år før avsluttet seksårsperiode, påbegynner en prosess med sikte på å ha på plass det utviklingsapparatet som skal tas videre når den ekstraordinære omstillingsperioden er over. Det må også sikres at prosessen rigges på en slik måte at man faktisk har utviklingsapparatet på plass når omstillingsprogrammet avsluttes.

OXFORD RESEARCH

Denmark

Oxford Research A/S
Falkoner Allé 20
2000 Frederiksberg
office@oxfordresearch.dk

Norway

Oxford Research AS
Østre Strandgate 1
4610 Kristiansand
post@oxford.no

Sweden

Oxford Research AB
Norrandsgatan 11
111 43 Stockholm
office@oxfordresearch.se

Finland

Oxford Research Oy
Fredrikinkatu 61a, 6krs.
00100 Helsinki
office@oxfordresearch.fi

Baltics/Riga

Oxford Research Baltics SIA
Elizabetes iela 51-12
LV-1010, Rīga
info@oxfordresearch.lv

Belgium/Brussels

Oxford Research c/o ENSR
5. Rue Archimède
Box 4, 1000 Brussels
office@oxfordresearch.eu

Omstillingsområde:	Kvæningen
Fylke:	Troms og Finnmark
Omstillingsenhet:	Kvæningen næringsfabrikk AS
Omstillingsperioden:	2018 – 2020 (omstillingsstatus foreløpig gitt for tre år).
Omstillingsår:	2020
Deltakere:	Styreleder Toril Bakken Kåven Programleder Tonny Mathiassen Styremedlemmer: Bjarte Hollevik Roy-Iver Isaksen Evy Andersen Hanne Wiesener Observatører: Innovasjon Norge, Randi Abrahamsen Troms fylkeskommune, Kristian Figenschau Ordfører Eirik Losnesgaard Mevik Rådmannskontoret Janne Kankaala Astrid Green, prosessleder, Boost Global Innovation AS

PROGRAMSTATUSVURDERING - VURDERINGSSKJEMA

Underskrifter:

Gjennomført: 30. oktober 2020

INFORMASJON OG VEILEDNING

Metodikk

Som grunnlag for programstatusvurderingen samler omstillingsområdet inn faktainformasjon som distribueres til vurderingsteamet. Dette består av omstillingsledelsen, rådgiver fra Innovasjon Norge og ekstern prosesskonsulent.

Teamet går i fellesskap gjennom i alt 12 hovedindikatorer og vurderer de relevante faktorer for hver hovedindikator. Det gjøres en oppsummering med begrunnelse for valg av "karakter" for hver hovedindikator. Oppsummeringen og begrunnelsen skal være enstemmig. En nærmere beskrivelse fremkommer av prosessbeskrivelsen.

Karakterskala

Karaktergivning er basert på en skala fra 1 til 5 med følgende "karakter":

- 1 = "ikke tilstede", brukes hvor faktor/hovedindikator ikke har betydning, er irrelevant, ikke tatt hensyn til eller ikke hatt påvirkning/resultat på faktor/hovedindikator
- 2 = "svak", brukes hvor faktor/hovedindikator har liten påvirkning eller ikke i spesiell grad har hatt påvirkning/resultat på faktor/hovedindikator
- 3 = "tilfredsstillende", brukes hvor faktor/hovedindikator har hatt tilfredsstillende påvirkning/resultat på faktor/hovedindikator
- 4 = "betydelig", brukes hvor faktor/hovedindikator har hatt betydelig påvirkning/resultat på faktor/hovedindikator
- 5 = "topp", brukes unntaksvis hvor man virkelig har lyktes i påvirkning/resultat på faktor/hovedindikator – her skal det ikke være noe å trekke.

Det er utarbeidet ett skjema for hver hovedindikator hvor det er flere *faktorer* som skal vurderes i henhold til ovenstående karakterskala. *Bemerk at karakterskalaen er individuelt beskrevet for den enkelte faktor.* Før "karakter" for hovedindikator fastsettes skal det anføres sterke og svake sider for denne hovedindikator og gis en konklusjon. Deretter gis en sammenfattende vurdering basert på beskrevet karakterskala. Det enkelte medlem fyller først ut sitt skjema basert på egen vurdering. I tillegg føyer man til andre faktorer som man mener har betydning. Dette skal være gjort før møtet.

Gjennomføring

På møtet går man sammen gjennom faktorene og begrunner sine valg. Deretter lager man en felles vurdering av sterke/svake sider og konkluderer for til slutt å gi en omforent "karakter" for hovedindikatoren. Det er summen av karaktergivning og etterfølgende vurdering som er grunnlaget for fastsettelse av "karakter" for hovedindikator. *Denne vil derfor ikke være et matematisk gjennomsnitt av karakterene for de enkelte faktorer.*

Etter møtet vil ekstern prosesskonsulent utarbeide et sammendrag som viser "diamanten" med hovedkonklusjon, vurdering og anbefaling. Denne sendes ut til deltakerne for kvalitetssikring mht faktafeil, misforståelser, osv.

Rapporten

Rapporten for programstatusvurdering består av følgende elementer:

1. En forside som presenterer området og deltakerne som har utført vurderingen
2. En veiledning som beskriver prosessen
3. Et sammendrag som viser diamanten med hovedkonklusjon, vurdering og anbefaling
4. Et vurderingsskjema pr hovedindikator

SAMMENDRAG

Hovedkonklusjon

Omstillingsprogrammet i Kvæningen er godt i gang etter en periode med innledende organisering og oppstart. Omstillingsplanen ble vedtatt i Kvæningen kommunestyre 6. mars 2018. Med en innkjøring av arbeidet over noen år ser man nå høy grad av resultatoppnåelse. Programmet har allerede nådd sitt mål om 20 arbeidsplasser i 2020 og ligger an til over 35 arbeidsplasser for den første 3 års perioden av programmet. Omstillingsplanen er utarbeidet med en inndeling i 3 innsatsområder som ble utvidet til 5 i 2019, men justert tilbake til 3 områder for 2020 da noen av områdene ble dels overlappende. Omstillingsplanen er spisset mot de aktuelle utfordringer næringslivet i Kvæningen står overfor. Bakgrunnen for tildelingen er blant annet en svært høy andel sysselsatte i offentlig sektor, fallende folketall over mange år og en utfordrende demografi. Etter det innledende arbeidet for 2018 - 2020 er det nå en klar anbefaling å spisse og konkretisere arbeidet ytterligere i arbeid med strategi og handlingsplaner for den neste 3 - årsperioden man går inn i. Etter denne perioden vil Troms og Finnmark fylkeskommune ta en avgjørelse om en eventuell forlengelse av programmet, basert blant annet på den eksterne midtveisevalueringen gjennomført av Oxford Reseach. Evalueringen var positiv og konkluderer med at omstillingsprogrammet i Kvæningen har hatt en svært positiv utvikling siden oppstart, og kan vise til meget gode resultater. Finansiering av den neste perioden er ikke besluttet politisk hos Troms og Finnmark fylkeskommune, men det antas at vedtak skjer i løpet av desember 2020. Styret deltar aktivt i arbeidet og veien videre med hvordan man skal gripe an ny «Omstillingsplan» for neste periode. Dette må avklares sammen med eier av omstillingsprogrammet. Aktivitetsnivået er høyt tross programlederskifte våren 2020 og Covid19 - krise. Styreleder har gått inn med ekstra ressurser i denne perioden. Det er utviklet en god form på programarbeidet og omstillingsorganisasjone fremstår som godt rustet til å fullføre den første 3 - årsperioden og igangkjøre videre arbeid.

Vurderinger

Innledning

Dette er 2. gang det gjennomføres programstatusvurdering for Kvæningen. Det understrekes at hensikten med programstatusvurdering er å kunne benytte en hel dag til å vurdere eget utviklingsarbeid, se helheten i prosessene og sammen konkretisere hvor en bør vurdere ytterligere innsats for å bli bedre. Vurderingene her er rettet mot forbedringspotensialet, og er således ikke en balansert beskrivelse av arbeidet i Kvæningen.

Handlingsplan 2020

Dokumentet «Omstillingsplan 2018 – 2020 for Kvæningen kommune» med «Handlingsplan for 2020» er dokumentene omstillingselskapet styrer etter. Programleder presenterte handlingsplanen og status i denne.

- Omstillingsplanen beskriver innsatsområder, mål og ressursbruk og har klare periodiserte mål for perioden 2018-2020. Det er nå 3 innsatsområder og budsjett for innsats i det enkelte år.
- Handlingsdelen har en oversikt over budsjett hvert år med tiltak, resultat, resultatmål og effektmål for 2020.

Rapport fra de 3 innsatsområdene for 2020 var fokusert på tiltak og aktiviteter, og programleder presenterte resultatmål og budsjett og avvik fra mål og budsjett for 2020.

Konklusjon: Omstillingsarbeidet har kommet fint igang med implementering. Det er beskrevet en rekke gode tiltak, og det er konkretisert hva som skal oppnås i 2020, antall arbeidsplasser de ulike årene og avsatt budsjett til de ulike områdene. Programledelsen har med dette mulighet til å kunne vurdere avvik og måloppnåelse.

Prosessindikatorer

Etablering

Ikke vurdert i år.

Profil

Det vises til gjennomgang av handlingsplan 2020. Omstillingsplanen har klare mål vedrørende bto. arbeidsplasser som både er periodisert og fordelt på områder. Dette er meget bra. Man har også jobbet bra med mobilisering og skal fortsette dette arbeidet. Dette, sammen med aktiviteter som nå er igangsatt og planer fremover bør kunne være grunnlag for å konkretisere hvilke tiltak som skal iverksettes årlig for den neste 3 – årige programperioden. Beskrivelse av resultater som skal oppnås i 2021 må være slik at det kan dokumenteres og/eller observeres i hvor stor grad målene nås. Det planlegges et styrearbeide for denne diskusjonen, samt en avklaring på hvor omfattende arbeid som skal legges til grunn for «oppgradering» eller «revisjon» av eksisterende plan som har vært gjeldende for perioden 2018 – 2020. Det skal igangsettes et «næringsvennlig kommune» – prosjekt. Her vil man kunne samkjøre arbeidet og finne gode arbeidsformer sammen med kommunen og andre relevante næringsaktører. Det skal igangsettes et mer strukturert arbeid på kommunikasjon. En enkel kommunikasjonsplan skal utarbeides

Organisering

Kvæningen har ikke noen andre tydelige utviklingsmiljø og omstillingsarbeidet har funnet sin plass. Omstillingsprogrammet samarbeider godt med både næringsforening og kommunen. Koordineringen med kommunen skal bedres ytterligere da en ny person på næring i kommunen skal inn omstillingsstyret. Omstillingsprogrammet er organisert i et eget AS - Kvæningen næringsfabrikk. Dette selskapet har etter noen utskiftninger innledningsvis fått på plass et godt styre med representanter fra næringsliv. De har også observatører fra kommune, fylkeskommune og Innovasjon Norge. Det er viktig at disse observatørene er bevisst sin rolle. Det er viktig at styremedlemmene har fokus på næringsutvikling og er ambassadører for omstillingsarbeidet. Ny programleder startet sitt arbeid våren 2020 og igangsetter forbedring av styringsmekanismer for administrasjon av programmet, verktøy mm. som gjør planlegging, gjennomføring og rapportering og arkivarbeid enklere de neste årene. Programleder har god og relevant kompetanse og erfaring, men programmet har behov for et bredere team og utvidet kapasitet med tanke på oppbygging av struktur og rutiner.

Portefølje

Det er viktig å være klar over at omstillingsmidlene skal benyttes som en ekstraordinær innsats i tillegg til den ordinære næringsutvikling. Den skal altså ikke erstatte det ordinære næringsutviklingsarbeidet. Det er derfor viktig med en spissing av innsatsen rettet mot de områder hvor man kan gjøre en forskjell ved å utløse et potensiale eller skape nye muligheter. Samtidig må en i små kommuner se helheten. For Kvæningen er dette konkretisert til at man har definert innsatsområdene nokså bredt. Resultatet hittil i 2020 har vært at man har tiltak i alle program områdene. (Pr.1. april hadde man 73 mottatte søknader. Av disse ble 60 innvilget, en videresendt, seks avslått og 6 var ikke ferdig behandlet.) Tallet er på slutten av dette året er sågar enda høyere. Det er viktig at porteføljen gjenspeiles i overordnet plan satt av kommunestyret. Det skal jobbes effektivt og IKKE lage store og kompliserte systemer for oppfølging av porteføljen, men være klare og tydelige og finne en form som gjør arbeidet med oppfølging og rapportering klar og enkel. Saksfremlegg til styret er forbedret. Sluttrapporter fra de som har mottatt prosjektmidler skal innrettes slik at vi får inn det vi forventer for videre oppfølging og rapportering. Vi ønsker gode rutiner på å kvalitetssikre prosjektavslutninger.

Oppfølging, læring og erfaringsoverføring

Omstillingsorganisasjonen har tatt i bruk begrepsapparatet PLP (Prosjektlederprosessen). Kurs i strategi og forankringsfasen er gjennomført, men ikke for hele det sittende styre. Det er ønskelig å sette opp egne kompetansetiltak også for styret. Man deltar på samlinger med andre omstillingsorganisasjoner. Innovasjon Norge vil initiere et arbeid der programlederne i regionen samles for felles muligheter. Både fylkeskommunen og

Innovasjon Norge er gode kontakter som både veileder og rådgiver for Programleder. Kvæningen kommune med næringsavdelingen er en god sparringpartner. Det skal vurderes et årlig seminar med næringsfokus for samhandling med andre aktører.

Videreføring av omstillingsarbeidet

Ikke vurdert i år, men omtalt slik for videre arbeid:

Programmet står i avslutning av en første programperiode på tre år (2018 – 2020) med en overgang til neste periode (2021 – 2023). Vedtak i Troms og Finnmark fylkekommune om finansiering er ikke formelt på plass, men forventes behandlet desember 2020. Man jobber i omstillingsorganisasjonen som om arbeidet fortsetter for å få til et sømløst arbeid videre. Med grunnlaget som er lagt før første programperiode er Kvæningen Næringsfabrikk rustet til videre arbeid. Det er anbefalt at omstillingskommuner senest to år før avsluttet seksårsperiode, påbegynner en prosess med sikte på å ha på plass det utviklingsapparatet som skal tas videre når den ekstraordinære omstillingsperioden er over. Det må også sikres at prosessen rigges på en slik måte at man faktisk har utviklingsapparatet på plass npr omstillingsprogrammet avsluttes.

Effektindikatorer

Kompetanse

Omstillingsorganisasjonen påpeker at kompetanse er et viktig mål for fremtidens arbeidsplasser og er satt inn som eget mål i planen. Det er derimot ikke definert kompetansemål innenfor de ulike programområdene. Det er ikke definert områder som gründerkompetanse og utviklingskompetanse. Styret skal få mene noe om dette området i videre arbeid slik at dette kan defineres bedre. Omstillingsstyret lagt ekstra vekt på programmet SMB Utvikling der 15 bedrifter deltar og tilegner seg kompetanse på ulike områder rundt sin bedrift og vurderer å kjøre dette igjen. Flere bedrifter har også deltatt på PLP – kurs. Det er anbefalt å omtale kompetanse og kompetansemål i årlige handlingsplaner. Kompetanse bør konkretiseres mer for neste programperiode.

Samhandling mellom sentrale aktører

Denne indikatoren ble ikke gjennomgått da vi tidligere under både i gode diskusjoner innledningsvis rundt handlingsplanen samt under andre indikatorer som etablering og kompetanse har omhandlet samhandling.

Demografisk utvikling

Kvæningen kommune er i en sårbar posisjon, med vedvarende synkende folketall og en utfordrende demografi i form av aldrende befolkning. Sysselsettingsmessig er kommunen preget av en stor offentlig sektor, som omfatter om lag to tredjedeler av arbeidsplassene i Kvæningen. Det har skjedd en liten endring i prosentvis fordeling den siste tiden som gjør at den private andelen har økt noe i forhold til den offentlige. Vi har god oversikt over demografi som vi tar i betraktning når man legger planer videre. Det er også et spørsmål om man skal ha et eget fokus på mangfold, telle kvinner, menn etc i videre arbeid med ny strategi og handlingsplaner. Dette må man ta stilling til ved videre arbeid.

Arbeidsplasser

Arbeidsplasser er omstillingsprogrammets viktigste mål. Det er viktig her igjen å understreke at omstillingsprogrammet kan bidra til etablering av nye arbeidsplasser, men ikke selv skape disse. Man har tilgang på statistikk og kan hente ut tall fra blant annet SSB, men disse kommer for sent for å kunne brukes i omstillingsprogrammets årsrapporter. Det er viktig at det lages en enkel rutine/system for hvordan følge opp arbeidsplassutviklingen. Programleder skal sørge for at rapportering skjer i alle prosjektene.

Det er etablert gode systemer for løpende innhenting av data i form av nye og sikrede arbeidsplasser. I tillegg har Innovasjon Norge nylig utarbeidet en mal som klart sier noe om hvordan man skal foreta telling av arbeidsplasser. Rutinen for dette innføres umiddelbart.

Robust næringsstruktur

Fylkeskommunen kan bidra til å identifisere data i PANDA – et analysverktøy. Selv om Kvæningen er en liten kommune med få innbyggere viste den innledende analysen at kommunen har et bredt næringsgrunnlag.

Programmets måloppnåelse

Programmet er kommet godt igang og har levert målbare resultater. Det er gjort mye i mobiliseringsarbeid og igangsetting av forstudier, forprosjekter og hovedprosjekter. Målet om arbeidsplasser er nådd i 2020. Programmet rapporterer om 35 nye arbeidsplasser. Tallene viser at det er spesielt innen reiselivsnæringen og i det eksisterende næringslivet det er sikret og skapt arbeidsplasser. Det er spenning rundt hvordan Covid19 – krisen vil slå ut. Man har et stort nettverk også utover det lokale i Kvæningen, men jobber foreløpig i all hovedsak lokalt.

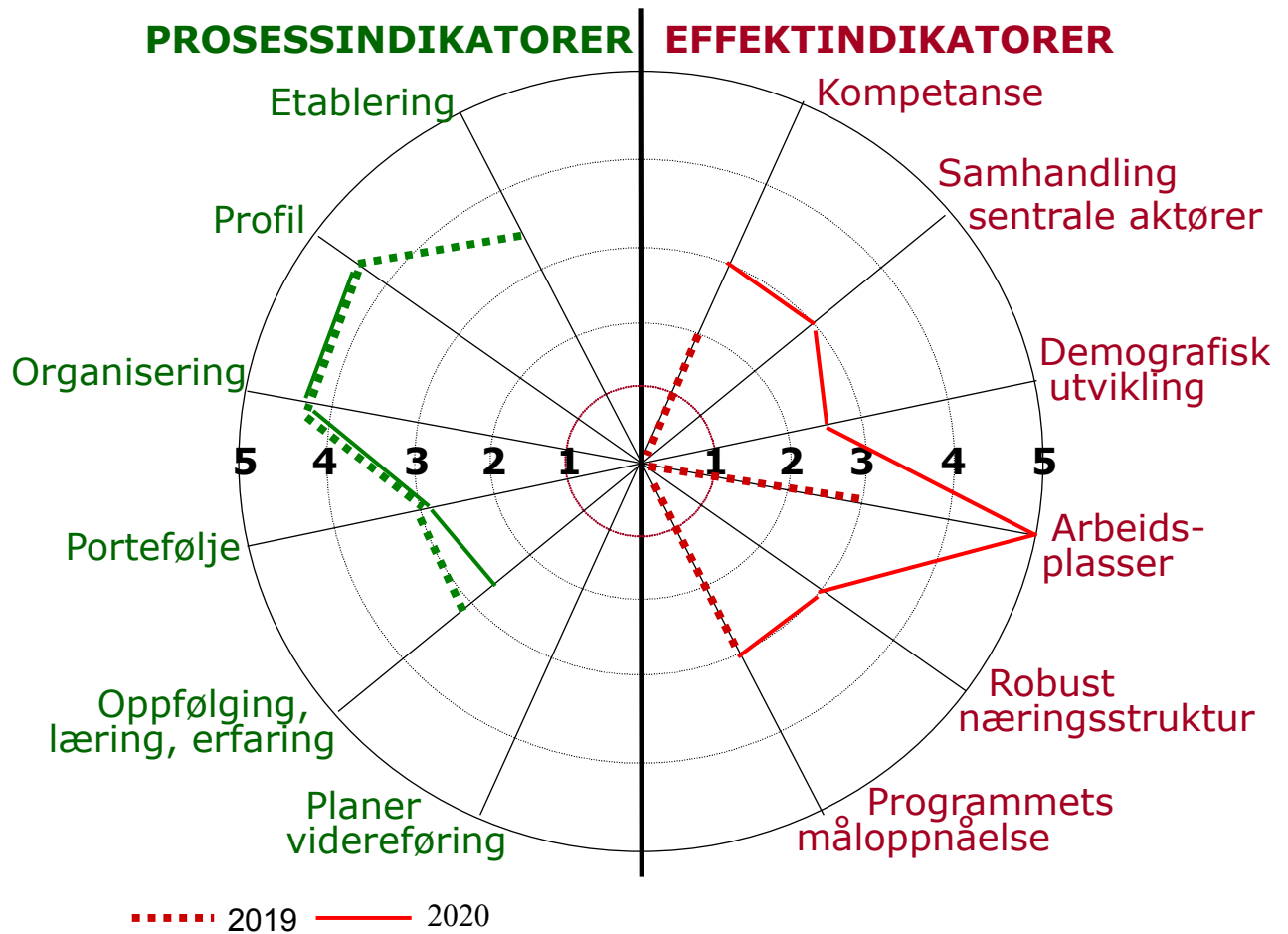
Ellers skal en ressurs fra kommunen (næring) inn i omstillingsstyret. Dette betyr en enda sterkere samhandling om næringsutvikling i tiden fremover.

Anbefalinger for 2021

Det gis følgende anbefalinger:

1. Det utarbeides en egen handlingsplan for 2021. (Omstillingsplanen for 2018 – 2020 skal i en eller annen form revideres. Omstillingsstyret skal bidra til at eier kan gjøre en god vurdering av hvordan denne prosessen kan tilrettelegges for å få utarbeidet gode handlingsplaner med rette ambisjoner for de neste tre årene.)
2. I arbeidet med neste programperiode bør man vurdere innsatsområdene.
3. Det skal identifiseres konkrete tiltak på kompetanse som skal implementeres i handlingsplanen. Både tiltak internt og eksternt.
4. Programleder og styre skal gjøre seg kjent med hva som ligger tilgjengelig for omstillingsorganisasjonen på Regionalomstilling.no.
5. Implementere Innovasjon Norge sin metode for telling av arbeidsplasser.
6. Det skal utvikles bedre rutiner for planlegging, gjennomføring og oppfølging av omstillingsarbeidet.(arkiv mm) Sjekk konkret muligheten for å koble på kommunens nye system.
7. Kommuniasjonsarbeidet skal forbedres. En enkel kommunikasjonsplan implementeres.
8. Styret deltar aktivt i arbeidet dersom kommunen igangsetter et prosjekt med næringsvennlig kommune for å få til en god samhandling.
9. Det skal vurderes et årlig seminar med fokus på næringsliv.
10. Man jobber godt og grundig med saksbehandlingen. Det skal samhandles ytterligere med blant annet Innovasjon Norge for å generere ressurser i form av andre programmer og tiltak i virkemeiddelapparatet, samt tidlig avverge tilskudd som ikke er berettiget i form av formaliteter mm.
11. Programleder skal delta aktivt inn mot initiativet Innovasjon Norge igangsetter for programlederne i regionen.

Omstillingsområde:	Kvæningen
Fylke:	Troms og Finnmark
Omstillingsår:	2019

ETABLERING

INDIKATOR 1

3x2 år: Fylles ut år **1 2 3 4 5 6**

2x2 år: Fylles ut år **1 2 3 4**

Beskrivelse:

Det skal vurderes i hvilken grad etableringen av omstillingsarbeidet har vært vellykket. Har det vært mindre vellykket, kan denne indikatoren bidra til å sette fokus på hva som bør forbedres.

Kommentar:

Denne hovedindikatoren vil ha størst betydning første år. Her vurderes også hvordan strategi- og forankringsfasen er gjennomført, og hvordan iverksettelsen av gjennomføringsfasen har gått.

I noen tilfelle går prosessen så sent at det også er viktig å vurdere indikator i år 2. Skulle det være et fortsatt problem, dvs score 3 eller mindre, skal indikatoren vurderes årlig – se også siste faktor/påstand.

Vurdering:

Karakterbeskrivelse fremgår av veiledningen.

Sett kryss

Faktor/påstand					1	2	3	4	5
Strategiarbeidet har engasjert alle sentrale aktører* – ingen mangler									
1=De fleste mangler	2=En/ flere aktør-grupper mangler	3=Alle aktør-grupper er med	4=Noen i aktør-gruppene mangler	5=Alle er med					
Det er full enighet om mål og strategier									
1=Stor strid/uenighet	2=	3= Enighet om hovedstrategier	4=	5=Full tilslutning					
Etableringen har gått iht plan med nødvendig "fart og driv"									
1=Stadige utsettelse	2=Noen utsettelse	3= Iht. prosjektplan	4= Litt fortere	5= Fortere enn planlagt					
Alle aktuelle organisasjonsformer har vært grundig vurdert**									
1=Ingen	2= Proforma vurdering	3=To er vurdert mot hverandre	4=Flere er vurdert	5=Reell vurdering av alle					
Det er lagt særlig stor vekt på å rekruttere personer med gjennomføringskraft og relevant kompetanse									
1=Ingen vurdering	2= Bare fokus på representativitet	3= Størst fokus på representativitet	4=Lik fokus på begge	5= Størst fokus på kompetanse					
Det er tatt tak i problemer som oppsto under etableringen og det er ingen "verkebyller" som påvirker omstillingsarbeidet									
1=Ikke registrert, men de finnes	2= Registrert/ ikke fulgt opp	3=Definert i handlingsplan	4=Tatt tak i, under løsning	5=Ingen/ straks ryddet opp i alle					
Folk flest i omstillingsområdet er engasjert i det som foregår og etableringen er fullt ut forankret i lokalsamfunnet -									
1=Kun "establishment"	2=Flere sentrale aktørgrupper mangler	3=De fleste aktørgrupper er med	4=Alle aktør-gruppene er med	5=Full mobilisering					

* Med aktør menes alle **aktørgrupper** – stikkord her er:

Politikere: formannskap, kommunestyre

Administrasjon: rådmann, etatsledere, ansatte

Næringsliv: hjørnesteinsbedrifter, næringsforening, næringslivsledere, fagforeninger

Befolkning: bygdelag, foreninger, ungdom, kvinner, folkemøter,

FoU: skoler, forskningsvirksomheter,

**Aktuelle organisasjonsformer: Avd. i kommunen, Prosjektorganisert, AS, KF, Stiftelse

Sammenfattende vurdering

1 = Etableringen har gått meget dårlig, omstillingsarbeidet er ikke kommet i gang

2 = Det har vært problemer med etableringen, og disse er ikke godt nok løst

3 = Det har vært problemer med etableringen, men disse er tilfredsstillende løst

4 = Etableringen har gått bra, med god driv og iht. plan

5 = Etableringen har skapt engasjement og har gått problemfritt

Begrunnelse:

Sterke sider:	Svake sider:
Konklusjon:	

PROFIL

INDIKATOR 2

3x2 år: Fylles ut år **1 2 3 4 5 6**

2x2 år: Fylles ut år **1 2 3 4**

Beskrivelse:

Det skal vurderes i hvilken grad programmets innsatsområder, målsetninger og legitimitet er konkretisert og kommunisert.

Kommentar:

Denne hovedindikator går rett på omstillingsprogrammets visjoner og mål. Det er viktig å få frem i hvilken grad målene er kommunisert og målbare og hvordan handlingsplaner følges opp. I denne sammenheng er det også viktig å få fram hvilken fokus styret har på dette og hvordan styret følger opp

Vurdering:

Karakterbeskrivelse fremgår av veiledningen.

Sett kryss

Faktor/påstand					1	2	3	4	5
Visjoner og mål er realistiske, målbare og periodisert 1=Fullstendig urealistiske 2=Generelle, runde ord 3=Målene er spesifiserte 4=Målene er også kvantifisert 5=Målene er i tillegg periodisert								X	
Innsatsområdene er klart beskrevet og avgrenset 1=Ingen klar beskrivelse 2= Generell beskrivelse 3=Strukturert beskrevet og avgrenset 4= Med klar handlingsplan 5=Handlingsplanen er også målsatt									X
Det er full oppslutning om mål og innsatsområder i omstillingsområdet 1=Stor uenighet om valgte innsatsområder 2=Enighet om minst ett område 3=Enighet om hovedområdene 4=Enighet om valgte innsatsområder og mål 5=Full enighet om prioriterte innsatsområder og mål									X
Det foretas evaluering med sikte på revisjon av omstillingsplanen annet hvert år x1=Ingen endringer gjøres 2= Gjennomføres mht innføring av endringer 3=Spisses mht prioriterte innsatsområder 4=I tillegg klarere mål 5=Full revisjon av innsatsområder og mål									
Det er ingen opposisjon fra aktører som er definert utenfor satsingsområdene 1=Meget stor opposisjon 2=Noe opposisjon 3=Rimelig enighet 4=God forståelse 5=Full forståelse								X	
Handlingsplanene gjennomføres med stor styrke og iht. plan 1=Ingen 2=Vurderes ad hoc 3=Rimelig oppmerksomhet 4= Månedlig statusrapport 5=Avvik følges opp og rapporteres ut over omstill.org.									X
Det er utviklet og anvendt egen kommunikasjonsplan 1=Det finnes ingen egen komm.plan 2= Informasjon gis sporadisk 3=Det er laget info-strategiplan 4=Det gis info til forskjellige målgrupper 5= Aktiv og bevisst bruk av info-plan						X			

Sammenfattende vurdering:

- 1** = Stor uenighet om mål og innsatsområder. Uklare, ikke særlig kvantifiserte mål
2 = Ingen prioritering mellom innsatsområdene/uklare avgrensinger
3 = Det er klare og prioriterte innsatsområder. I noen grad kvantifiserte mål
4 = Klare kvantifiserte mål og prioriterte innsatsområder med delmål som er periodisert
5 = Som 4, men i tillegg bred enighet/eierskap/forankring til mål og innsatsområder hos alle sentrale aktører

4+

Begrunnelse:

Sterke sider: Kommunen har igangsatt et initiativ til næringsvennlig kommune – prosjekt. Har satt inn arbeid for å kommunisere innad og grunnlag for å jobbe tettere.	Svake sider: Hva er det kommunen skal dekke? Litt usikker om befolkningen vet hva dette er? (– hvem får støtte , hvem får ikke, etc?)
Konklusjon: Stor enighet om arbeidet, men har litt å gå på når det gjelder maredsføring/kommunikasjon ut mot befolkningen. Det har vært en kraftig forbedring av næringsarbeidet i perioden med omstilling – vi har fått mer struktur på næringsarbeidet vårt.	

ORGANISERING

INDIKATOR 3

3x2 år: Fylles ut år **1 2 3 4 5 6**

2x2 år: Fylles ut år **1 2 3 4**

Beskrivelse:

Det skal vurderes hvor godt omstillingsarbeidet er organisert og bemannet samt hvor godt det fungerer i området.

Kommentar:

Vurderingen skal omfatte både styre/styringsgruppe og administrasjon/daglig ledelse samt de sentrale aktører. Det er videre viktig at det er et bevisst skille mellom omstillingsprogrammet og andre program/organisasjoner.

Vurdering:

Karakterbeskrivelse fremgår av veiledningen.

Sett kryss

Faktor/påstand					1	2	3	4	5
Det er full enighet om organisering og ledelse av programmet									
1=Ingen enighet	2=Uenighet om org.form og bemanning	3=Aksept for valgt org.form og bemanning	4=God understøttelse av styre og adm.	5=Full enighet om den beste org. og bemanning					x
Styret er satt sammen av ressurspersoner med naturlig autoritet og med særlig relevant kompetanse – det arbeider proaktivt									
1=Alt for stort styre	2=Ikke alle styremedlemmer er aktive	3=Rimelig god størrelse og sammensetning	4=Sterkt og aktivt styre	5=Arbeider og profilerer omstillingen også utenom styret					x
Observatørene i styret er i særlig grad aktive som veiledere, nettverksbyggere m.m.									
1=Nei	2=Unntaksvis	3=På forespørsel i styremøter	4=Minst en er meget aktiv	5=Alle er meget aktive					x
Administrasjonen er meget bevisst satt sammen av personer med riktig kompetanse/riktig kompetanseprofil (en person utgjør administrasjonen)								x	
1=Ikke vurdert	2=Bare delvis riktig kompetanse	3=Administrasjonen har generelt riktig kompetanse	4=Minst en har meget riktig kompetanse	5=Meget bevisst sammensatt/riktig kompetanseprofil					
Det er et meget klart skille mellom omstillingsprogrammet og andre organisasjoner og program som kommune, forskjellige næringssselskap, LUK, Arena, o.a.							X		
1=Nei, meget uklar	2=Uklar	3=Rimelig klart for organisasjonene	4=Rimelig klart også for kundene	5=Meget klar for alle aktører					
Det foreligger klare rutiner for arbeidet i administrasjonen (stillingsbeskrivelser, kvalitetssikrede skriftlige rutiner for post, arkiv, saksbehandling, regnskap, rapportering, o.a.)							x		
1=Nei	2=Grov oppgavebeskrivelse	3=Generell beskrivelse av oppgaver og rutiner	4= Skriftlige rutiner, rapportkrav og maler	5=Som 4 pluss kvalitetssikret					
Det er et særlig godt samarbeid mellom administrasjon og næringsliv, kommuneadministrasjon, politikere, skole, forskning, virkemiddelapparatet o.a.								x	
1=Nei, ikke bevisst	2=Jevnlig kontakt med minst to aktørgrupper	3=Adm. har minst kvartalsvise møter med aktørene	4=Det er minst et prosjekt med hver aktørgruppe	5=Særlig god					

Sammenfattende vurdering

- 1 = Organisasjonen fungerer ikke og må revurderes
- 2 = Organisasjonen fungerer dårlig og betydelige utskiftninger er påkrevd
- 3 = Omstillingsorganisasjonen fungerer rimelig godt
- 4 = Omstillingsorganisasjonen arbeider meget proaktivt
- 5 = Politikere, kommuneadministrasjon, lokalt næringsliv, virkemiddelapparat og skole/forskning arbeider tett sammen med omstillingsorganisasjonen mot felles mål og strategier

4

Begrunnelse:

Sterke sider: IN - igansetter et samarbeid med alle programlederne i nord for nye muligheter – erfaringsutvekslinger mm – koble på tiltak mm Fylkeskommunen kan koble mot FOU – gi innspill til plan kommunen (samfunnsplan) kan styrke samarbeidet med flere aktører.	Svake sider: Har bra kompetanse i programleder, men har behov for et bredere team. Ikke nok kapasitet på administrasjon, arkiv, offentlighet mm. (dette er et fag).
Konklusjon: Observatører har alltid vært aktive, og vært dyktige på balansegang i oppgaven som observator. Ønsker mer kompetanse i styret på virkemidler – brude vi ha mer opplæring her? Det	

må gjøres et arbeid på administrasjon (arkiv, rutiner mm) – trenger flere ressurser til dette.
Kommunen kjøper nå nytt system – kan vi koble oss på dette? Ta inn en person til arkiv?

PORTEFØLJE

INDIKATOR 4

3x2 år: Fylles ut år   **1**   **2**   **3**   **4**   **5**   **6**

2x2 år: Fylles ut år   **1**   **2**   **3**   **4**

Beskrivelse: Aktivitetsnivået i omstillingsarbeidet skal vurderes. I hvilken grad gjenspeiler ressursinnsatsen de gitte mål og innsatsområder? Klarer programmet å igangsette forstudier/forprosjekt og engasjere de egentlige eierne til videre utredninger, prosjektgjennomføring og realisering av gevinster?

Kommentar:

Denne hovedindikatoren skal både avklare omfanget av prosjekter og hvordan ressursene fordeles på de prioriterte strategier. Omstillingsbevilgingen skal primært nyttes i FS og FP, det vil si legge til rette for at de egentlige eiere og ordinære virkemiddelapparat kan overta. Det er også viktig å få frem hvordan programmet klarer å skape forankring, medfinansiering og gjennomføringsevne. Porteføljerapport fra faktagrunnlagets kapittel 4 må være fylt ut!

Vurdering:

Karakterbeskrivelse fremgår av veiledningen.

Sett kryss

Faktor	1	2	3	4	5
Prosjektporteføljen gjenspeiler fullt ut programmets prioriterte innsatsområder 1=Det er ingen målrettet sammenheng 2=Minst et område har få/ingen prosjekt 3=Det er prosjekter i alle innsatsområder 4=Det er forstudier og forprosjekter i alle innsatsområder 5=Ressursinnsatsen gjenspeiler prioriteringen					X
Programmet er bevisst på viktigheten av å bidra til forstudier/forprosjekt? 1=Det er ingen bevisst oppfølging 2=Det mangler FS i minst 1 strategi 3=Det er FS i alle strategier 4=Mer enn halvparten av alle prosjekter er FS 5=Bevisst vurdering av ressursbruk og fordeling FS-FP-HP					X
Det er A-eiere* i alle prosjekter 1=Ikke vurdert/kravsett 2=Det er ikke A-eiere i alle prosjekter 3=A-eierskap kreves i alle prosjekter 4=A-eier-rollen utfordres i prosjektgjennomføringen 5=Det er aktive A-eiere i alle prosjekter		X			
Det er en klar sammenheng mellom prosjektmål og program mål 1=Ingen sammenheng 2=Generell vurdering 3=Blir alltid vurdert i saksfremlegget 4=Blir vektlagt av programmet i prosjektoppfølingen 5=I tillegg vurdert i sluttrapporten				X	
Alle viktige kompetansemiljøer er engasjert i prosjektporteføljen 1=Ikke definert/registrert 2=Programmet har definert aktuelle kompetansemiljøer 3=Programmet registrerer hvilke miljø som er med 4=Programmet oppmuntrer til deltakelse 5=Programmet har engasjert flere kompetansemiljøer					
Programmet kvalitetssikrer prosjektavslutninger – anbefalinger følges opp 1=Kun prosjektoppgjør 2=Registrering av sluttrapport, prosjektoppgjør 3=Generell vurd. av sluttrapport og anbefaling 4=Anbefaling følges opp mot A-eiere/oppdr.giver 5=I tillegg bevisst, målrettet og aktiv oppfølging		2-			
Programmet videreformidler prosjekter til andre ressursmiljøer/programmer/virkemiddelordninger? 1=Ingen bevisst videreformidling 2=Unntaksvis vurdering ved avslag 3=Generell vurdering hver gang – søker samarbeid med andre 4=Involverer/overfører flere prosjekter 5=Involverer/overføre mange – følger opp			X		

*A-eier: Bidrar med betydelige prosjektmidler og kan opptre som oppdragsgiver. Stiller store krav til fremdrift og resultater

Sammenfattende vurdering

- 1 =** Mange prosjekter uten klar referanse til prioriterte innsatsområder og mål
2 = Mer enn 80% av tilskuddene er bevilget til et mindretall av innsatsområdene. Minst ett innsatsområde er uten prosjekt
3 = Det er prosjekter i alle innsatsområder, alle har forstudier, porteføljen følges opp både mht innsatsområde, fase, ressursinnsats og total kostnad
4 = Som 3, og i tillegg meget klar forankring til mål, kompetansemiljøer og A-eiere
5 = En klar og bevisst styring av porteføljen med fokus på realisering av omstillingsprogrammets innsatsområder og mål oppnåelse

3

Be grunnelse:

Sterke sider: Gode på struktur opp mot målsetting. Bra saksfremstillinger. Vi er knyttet til noen universiteter mm.	Svake sider:
Konklusjon: Må strukturere sluttrapporter slik at vi får inn det vi forventer for videre oppfølging og rapportering. Ønsker gode rutiner på å kvalitetssikre prosjektavslutninger. (god oppfølging av prosjektene) Ønsker å jobbe godt med aktører i forkant av saker, spesielt IN mm.	

OPPFØLGING, LÆRING OG ERFARINGSOVERFØRING

INDIKATOR 5

3x2 år: Fylles ut år   **1** **2** **3** **4** **5** **6**

2x2 år: Fylles ut år   **1** **2** **3** **4**

Beskrivelse:

Det skal vurderes hvor godt programmet sikrer at kompetanseoppbygging og erfaringsoverføring skjer i programmet.

Kommentar:

Denne hovedindikator fokuserer på i hvilken grad programmet klarer selv å etablere et felles begrepsapparat, ivaretar erfaring fra eget område og andres og hvordan programmet evner å bruke dette bevisst for å skape engasjement, ny kompetanse samt ivareta og vurdere nye innspill i prosessen.

Vurdering:

Karakterbeskrivelse fremgår av veiledningen.

Sett kryss

Faktor/påstand					1	2	3	4	5
Programmet har innført og anvender bevisst begrepsapparatet PLP 1=Ikke interessant 2=Sier at det skal følges, men ingen konsekvens ved avvik 3=Programmet er opplært og bruker det 4=De fleste samarbeidende aktører bruker det 5=Alle bruker det								x	
Programmet er kjent med og bruker regionalomstilling.no aktivt: 1=kjenner ikke 2=vet det finnes, ikke bevisst bruk 3=Har gjennomført INTRO-kurs 4=Har tatt i bruk maler og andre verktøy 5=Alle viktige aktører kjenner regionalomstilling.no					x				
Det er etablert fellesarenaer/møteplasser for prosjekter/kompetansemiljøer 1=Nei 2=Etablert, ikke aktiv 3=Minst en aktiv arena 4=Flere aktive m/sekretariat 5=Innenfor alle satsingsområder							x		
Programmet samarbeider aktivt og utveksler erfaringer og metoder med andre omstillingsområder 1=Nei, tilfeldig 2=Årlig kontakt/møte på generell basis 3=Samtaler jevnlig med minst ett omr. 4=Har felles prosjekter med andre omstill.områder 5=Samarbeider/utnytter hverandres ressurser					x				
Programmet er bevisst på utvikling av lokale/regionale kompetansemiljøer 1=Ikke bevisst 2= Ser kompetansebehov 3= Komp.miljø er registrert og kontaktet 4= Det er minst en konkret utviklingsplan 5= Partnerskapsavtale inngått med flere miljøer								x	
Det er etablert web-baserte hjelpemidler 1=Nei 2=Henviser til andre organisasjoners sider 3=Egen webside med generell informasjon 4=Nedlasting av maler og sjekklister 5=Fullt system – kontinuerlig oppdatert							x		

Sammenfattende vurdering

- 1 =** Ingen bevisst oppfølging, læring eller erfaringsoverføring
- 2 =** Opplæring, oppfølging og erfaringsoverføring skjer "tilfeldig" – behersker bare delvis Begrepsapparatet, bruker ikke bevisst regionalomstilling.no
- 3 =** Oppfølging av prosjekter skjer med krav om praktisk bruk av begrepsapparatet; fokus på mål, beslutningseffektivitet samt risikovurdering og håndtering i enkeltprosjekter, møtearenaer er etablert. Regionalomstilling.no er kjent og brukes
- 4 =** Opplæring, erfaringsoverføring og læring skjer gjennom planlagt opplæring i bruk av begrepsapparatet, det er etablert flere møteplasser og arenaer som bevisst brukes og aktivt følges opp. Aktivitetene kobles opp mot omstillingens mål og innsatsområder
- 5 =** Aktiv oppfølging på alle plan med klart lederfokus og konsekvent gjennomført

3-

Begrunnelse:

<p>Sterke sider: Bruker PLP, med tilpasning i omfang. Akkurat blåst liv i næringsforeningen (vi har en rolle som sekretær). Det blir flere felles plattformer fremover. IN vil samle alle programledere for felles muligheter.</p>	<p>Svake sider: Bruker ikke regionalomstilling.no – må restarte litt igjen. Opplæring av nytt mannskap.</p>
<p>Konklusjon: Opplæring i styret? Alle har ikke vært igjennom introkurset. Styrekurs – hvordan jobber vi i styret? Kan vi vurdere igangsette et årlig seminar for samhandling med næringsaktører.</p>	

VIDEREFØRING AV OMSTILLINGSARBEIDET

INDIKATOR 6

3x2 år: Fylles ut år

1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---

2x2 år: Fylles ut år

1	2	3	4
---	---	---	---

Beskrivelse:

Det skal vurderes i hvilken grad programmet vurderer og forbereder en videreføring av utviklings-arbeidet etter omstillingsperioden.

Kommentar:

Denne hovedindikator vil ha størst betydning de siste årene av omstillingsperioden. IN har også eget tilbud om prosjekt for slik avklaring.

Vurdering:

Karakterbeskrivelse fremgår av veiledningen.

Sett kryss

Faktor/påstand	1	2	3	4	5
Programmet evaluerer løpende egen rolle (styrke/svakhet) i omstillingsprosessen 1=Ingen bevisst vurdering 2=Kun ved eksterne innspill om betydelige endringer 3=Ved hver revisjon av strategiplanen 4=Årlig, ved hver års/ halvårs-rapport 5=Løpende og bevisst					
Programmet har gjennomført endringer i sin organisasjon/måte å arbeide på 1=Nei 2=Har registrert behov for endringer 3=Mindre endringer 4=Prinsipielle/større endringer gjennomført 5=Valgt org.form er meget vellykket					
Programmet er i gang med å utvikle verktøy/metoder/teknikker /kompetanse som vil være tilgjengelig etter omstillingsperioden 1=Har ikke planlagt dette 2=Har ikke startet noen vurdering 3=Vurderer hva som bør videreføres/ utvikles 4=Lagt plan for hva som skal være tilgjengelig 5=Gjennomført					
Programmet har organisert videreføring av utviklingsarbeidet 1=Ikke planlagt 2=Prosessen er planlagt 3=Tiltak iverksatt 4=Vedtatt organisering iverksatt 5=Fremtidig organisasjon er etablert					
Programmet har engasjert eiere og andre sentrale aktører i videreføringsarbeidet 1=Ikke planlagt 2= Prosessen er planlagt 3=Eiere/aktører ansvarliggjort, tiltak iverksatt 4=Eiere/aktører aktive og engasjerte 5=Eiere/aktørene har vedtatt hvordan arbeidet skal videreføres					
Programmet vurderer større regionalt samarbeid i fortsettelsen 1=Ikke tatt stilling 2=Bevisstgjort problemstilling 3=Iverksatt vurdering 4=Etablert kontakter 5=Regionalt samarbeid besluttet					

Sammenfattende vurdering:

- 1 = Programmet har ingen holdning til videreføring av utviklingsarbeidet
- 2 = Programmet er bevisst behovet for videreføring, forstudie vurderes iverksatt
- 3 = Programmet forbereder egen organisasjon og egne system for utviklingsarbeidet og har alternative løsninger for videreføring. Programeiere/aktører er engasjert
- 4 = Programmet har valgt løsning og funnet eiere for videreføring
- 5 = Programmet har besluttet et opplegg for videreføring av utviklingsarbeidet

Begrunnelse:

Sterke sider:	Svake sider:
Konklusjon:	

KOMPETANSE

INDIKATOR 7

3x2 år: Fylles ut år 1 2 3 4 5 6

2x2 år: Fylles ut år 1 2 3 4

Beskrivelse:

Det skal vurderes i hvilken grad programmet bidrar til økt utviklingskompetanse* i området.

Kommentar:

Behovet for å forsterke egen utviklingsevne står sentralt i omstillingsarbeidet. Er de opptatt av gjennomføringsevnen? Hvordan omstillingsorganisasjonen legger til rette for gjennomføring av systematisk kompetanseutvikling i forhold til de sentrale aktører er en viktig oppgave. Da må programmet ha definert "hvor skoen trykker". Det vises til faktamalen kap 7.

Vurdering:

Karakterbeskrivelse fremgår av veiledningen.

Sett kryss

Faktor/påstand					1	2	3	4	5
Omstillingsorganisasjonen har vurdert hvilke områder/sectorer som har størst behov for kompetanse - og dette er gjenspeilet i handlingsplanen									
1=Kompetanse er ikke prioritert	2=Kompetanse-kategorier er definert	3=Kompetanse-kategorier er målsatt i handlingsplanen	4=Kompetanse-tiltak er iverksatt	5=Kompetanse er egen strategi					
Det foreligger klare tiltak for utvikling av styrets og administrasjonens kompetanse									
1=Ikke definert	2=Planlagt tiltak	3=Spesifiserte og planlagte tiltak	4=Iverksatt iht. plan	5=Tiltak gjennomført iht. plan - oppnådde resultater tatt i bruk			x		x
Det er gjennomført Innovasjon Norge's styreseminar for omstillingsorganisasjon									
1=Ikke gjort	2=Planlagt tiltak	3=seminar gjennomført	4=Anbefalte tiltak fra seminar iverksatt	5=Tiltak gjennomført iht. plan - oppnådde resultater tatt i bruk			x		
Kompetansemiljøene (inkl FoU) i området er engasjert i kompetanseoppbyggingen					x				
1=Det foreligger ingen konkrete tiltak	2=Kompetansemiljøene er involvert i noen grad	3=Det foreligger partnerskap for kompetanseutviklingen	4=Det er kvantifiserte mål for kompetanseutviklingen	5=Større utv.tiltak med minst halvparten av kompetansemiljøene er gjennomført og evaluert					
Det er kontakt med flere FoU-miljøer utenfor omstillingsområdet						x			
1=Ikke vurdert	2=Man vet om flere FoU-miljøer	3=Ja, flere direkte relatert til aktuelle strategier	4=Det er etablert minst ett prosjekt	5=Det er flere større prosjekter igangsatt					
Det er etablert kvantifiserte mål og indikatorer for kompetanseoppbyggingen								x	
1=Nei	2=Generelle hensikts-formuleringer	3=Generelle indikatorer	4=Flere kvantifiserte mål	5= Alt i kvantifiserte og kvalifiserte mål					

* Utviklingskompetanse kan her oppfattes som en kombinasjon av kunnskap, ferdigheter og holdninger

Sammenfattende vurdering

1 = Utviklingskompetanse er ikke del av mål og er ikke beskrevet i innsatsområdene.

Det er ingen bevisst holdning i styret/administrasjonen

2 = Det finnes minst ett prosjekt som har kompetanseoppbygging som hovedmål

3 = Utviklingskompetanse er målsatt og det er etablert flere kompetanseprosjekter knyttet til områdets kompetansemiljøer

4 = Utviklingskompetanse omfatter større tiltak i flere innsatsområder, eller kompetanse er eget innsatsområde med konkrete mål

5 = Bedret utviklingskompetanse kan dokumenteres basert på gjennomførte tiltak

Begrunnelse:

<p>Sterke sider: Man samhandler med næringsforeingen om kompetansetiltak. Utvikles en statusanalyse for reiseliv - her kan det komme kompetansetiltak som kan bidra i arbeidet vårt. SMB - utvikling er gjennomført.</p>	<p>Svake sider: Har ikke igangsatt prosjekter med FOU - det stort potensiale her. Kan man nytte seg av kompetansemegler? Kan IN/Fylkeskommune tilrettelegge mer her.</p>
<p>Konklusjon: Kunne det være en ide for styret og se på et spesifikt case for å øke kompetansen på muligheter/virkemidler/kompetane mm i en opplæring? Holde et nytt styrekurs i forbindelse med ny programperiode. Hva er rolle, ansvar mm for oss som sitter i styret. Kan slå sammen styreopplæring med de andre kommunale selskapene. Hvem utarbeider ny omstillingsplan for 2021 - 2023.? Skal styret delta evt. utarbeide handlingsplan pr. år som tidligere. Hva mener eier? Få til en effektiv organisering av dette, revisjoner mm. Planen må si noe om videreføring av arbeidet slik at vi har et effektivt apparat når omstilling i sin form er over.</p>	

SAMHANDLING MELLOM SENTRALE AKTØRER

INDIKATOR 8

3x2 år: Fylles ut år

1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---

2x2 år: Fylles ut år

1	2	3	4
---	---	---	---

Beskrivelse:

Det skal vises hvordan programmet har bidratt til flere møteplasser, bedre samarbeid og samhandling i omstillingsområdet og hvordan dette har bidratt til en positiv næringsutvikling.

Kommentar:

Det er viktig å få frem hvordan samarbeidet mellom offentlige, mellom offentlige og private, og mellom private virksomheter har blitt bedret og hvilke konsekvenser for næringsutvikling dette har medført. Dette gjelder samhandlingstiltak hvor omstillingsorganisasjonen har bidratt. Viktige spørsmål er: Er «næringsvennlig kommune» iverksatt? Er det etablert bransjeforeninger? Er det etablert forpliktende samarbeidsrelasjoner mellom virksomheter?

Vurdering:

Karakterbeskrivelse fremgår av veiledningen.

Sett kryss

Faktor					1	2	3	4	5
Programmet har målsatt samarbeid 1=Nei 2=Generelt omtalt 3=Enkelttiltak konkretisert 4=Målsatt i omstillingsplanen 5=I tillegg klart definerte mål i handlingsplanen									
Programmet har bidratt til bedre samhandling mellom offentlige virksomheter 1=Nei 2= Usikkert, ikke dok. 3=Programmet har målsatte tiltak 4=Det er igangsatt tiltak for bedre samhandling 5=Aktørene melder om klart bedre samhandling									
Det er etablert interkommunalt samarbeid innen næringsutvikling 1=Nei 2= Samarbeid under planlegging 3= Bindende avtale foreligger 4= Etablert, i drift 5=Aktørene melder om klare positive resultater									
Det er etablert samarbeidsarenaer mellom offentlige og private virksomheter, herunder skoler, FoU, mv 1=Nei 2= Samarbeid under planlegging 3=Bindende avtale foreligger 4= Flere etablerte samarbeidsarenaer fungerer 5= Aktørene melder om klare positive resultater									
Det er etablert samarbeidsarenaer mellom private næringsvirksomheter 1=Nei 2= Samarbeid under planlegging 3=Minst en arena etablert 4=To eller flere større prosjekt er iverksatt pga dette 5= Aktørene melder om klare positive resultater									
Det er dokumentert økt samarbeid <u>ut over</u> omstillingsområdet som resultat av programmet 1=Nei 2=Under planlegging 3=Formelt samarbeid vedtatt 4=Samarbeidet er aktivert 5= Aktørene melder om klare positive resultater									
De institusjonelle aktørene* er aktive deltakere i utviklingen av næringslivet 1=Nei 2=De etterlyses i næringsutviklingsprosessene 3=En til to aktører er aktive 4=Aktører er aktive i plan og gjennomføring 5=Meget aktive og har tatt på seg ansvar i nær.utv. prosessen									

* regionale høyskoler, FoU-institusjoner, regionale/lokale konsulentmiljø

Sammenfattende vurdering

- 1 = Det arbeides ikke med tiltak for etablering av bedre samarbeid
- 2 = Det foreligger forslag om å etablere samarbeid
- 3 = Samarbeid er definert og målsatt i omstillingsplan og handlingsplan
- 4 = Mer enn tre større samarbeidsprosjekter er etablert
- 5 = Det er dokumentert klare positive resultater av samarbeidsprosjekter/det er meget godt samarbeid i området

3

Begrunnelse:

Sterke sider:	Svake sider:
Konklusjon:	

DEMOGRAFISK UTVIKLING

INDIKATOR 9

3x2 år: Fylles ut år

1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---

2x2 år: Fylles ut år

1	2	3	4
---	---	---	---

Beskrivelse:

Det skal vurderes i hvilken grad programmet har maktet å bidra til endring av de negative prognoser som lå til grunn for omstillingsstatusen og om området er blitt mer omstillingsdyktig.

Kommentar:

Endringer i demografisk utvikling vil først skje over tid. Det tidligste vil vanligvis være etter at omstillingsprogrammet har fungert i halve omstillingsperioden. Det er imidlertid viktig at prognoser utarbeidet i strategi- og forankringsfasen er lagt til grunn. Det vises til faktainnsamlingens pkt 9 som grunnlag for vurdering av denne indikator. Her bør det også drøftes hva som er det geografiske arbeidsmarkedsområdet. Hva er pendlerstatus? Mål og tiltak for endringer?

Vurdering:

Karakterbeskrivelse fremgår av veiledningen.

Sett kryss

Faktor					1	2	3	4	5
Demografiske forhold ved start omstillingsperioden er definert og opplegg for oppfølging og rapportering er beskrevet 1=Nei 2=Bruker ikke/kjenner ikke til prognoser 3= Status og prognose er utarbeidet 4=Det er utarbeidet opplegg for oppfølging 5=Opplegget er integrert del av handlingsplanen									
Programmet analyserer og rapporterer årlig endringer i demografiske forhold 1=Nei 2=Ingen analyse, kun standard SSB-tall 3=Gjør en generell analyse og rapporterer 4=Har definert og fokuserer på viktige områder 5=Rapporterer også relative endr. ift. andre områder								x	
Det har skjedd en klar positiv befolkningsendring i forhold til prognose 1=Dårligere enn prognose 2= Ingen endring ift. startprognose 3=Status er bedre enn prognose 4=Utviklingen er konsekvent bedre enn prognose 5=Utviklingen er så god at nedgang er stoppet						x			
Tiltak med deltakelse av begge kjønn er et prioritert område 1= Ingen 2=Enkelttiltak planlagt/iverksatt 3=Tiltak målsatt og del av omstillingsplan 4=Tiltak også målsatt i handlingsplan. Resultat oppnådd 5=Klar positiv endring i kjønnsbalansen					x				
Ungdom har engasjert seg i omstillingsprosessen 1=Ingen fokus eller tiltak 2=Enkelttiltak planlagt/iverksatt 3=Ungdomstiltak målsatt og del av omstillingsplanen 4=Ungd.tiltak også målsatt i handlingsplan. Resultat oppnådd 5=Det er en klar og målbar bedring i ungdoms-engasjementet						x			
Det er en mer positiv holdning til omstilling i befolkningen 1=Omstilling oppfattes som negativt 2=Det er mye neg. omtale 3=Omstilling er akseptert i befolkningen 4= Omstilling oppfattes positivt i befolkningen 5= Større pos. endr. i området ut over omstillingsplan kan dok.								x	
Det er fokusert på andre spesifikke demografiske forhold (innvandring, pendling, etc) 1=Nei 2=Enkelttiltak planlagt 3=Målsatt og del av omstillingsplan 4=Målsatt og del av handlingsplan. Konkrete res. oppnådd 5=Resultat så gode at man har lyktes i satsingen					x				

Sammenfattende vurdering

- 1 = Demografisk utvikling er ikke målsatt eller fokusområde i omstillingsprosessen
 2 = Det er definert enkelttiltak
 3 = Det er en bevisst satsning på å oppnå målsatte endringer i demografiske forhold
 4 = Det foreligger dokumenterte resultat som viser en positiv trend ift startprognosen
 5 = Måltall fra omstillingsplanen er oppnådd

3-

Begrunnelse:

<p>Sterke sider:Har brukt kommuneprofilen og sett på utviklingen. Vi måler ikke etter dette, men har oversikt over dette – nyttig å følge med på disse dataene. Info fra kommunen kan hentes inn mm. – også fra fylkeskommunen. Vi har begge kjønn som søkere! Har vært snakket om flyktninger mm også.</p>	<p>Svake sider: Har vært irrelevart å fokusere spesielt å kvinner (vi tar imot alle)</p>
<p>Konklusjon:Konsekvensanalysen ligger til grunn. Skal man ha et fokus på mangfold, telle kvinner, menn etc i videre arbeid med ny strategi og handlingsplaner?</p>	

ARBEIDSPASSER

INDIKATOR 10

3x2 år: Fylles ut år	1	2	3	4	5	6
----------------------	---	---	---	---	---	---

2x2 år: Fylles ut år	1	2	3	4
----------------------	---	---	---	---

Beskrivelse:

Det skal vurderes i hvilken grad programmet bidrar til nye og sikring av eksisterende arbeidsplasser.

Kommentar:

Syssetsetting er en viktig faktor for fylkeskommunen i etablering av omstillingsprogram. Utfordringen for programmet vil ofte være å kunne synliggjøre sitt bidrag til slik etablering/sikring av arbeidsplasser. Lønnsomhet er et sentralt element.

Vurdering:

Karakterbeskrivelse fremgår av veiledningen.

Sett kryss

Faktor					1	2	3	4	5
Typer arbeidsplasser er spesifisert og definert									x
1=Nei	2=Kun i bruttotall	3=Kun i brutto- og nettotall	4= Spesifisert i antall brutto, netto og sikring	5=Ytterligere spesifisert i bto, nto, sikring, ny/eksisterende virksomhet mv.					
Arbeidsplasser er målsatt og periodisert i aktuelle strategier og handlingsplaner								x	
1=Nei	2=Kun som endelig mål	3= Periodisert i strategiplanen	4= I tillegg også periodisert i handlingsplanen	5=Fullt periodisert og detaljert beskrevet					
Arbeidsplassene er målsatt til eksisterende og/eller nye virksomheter som ledd i besluttet strategi (f eks akkvisisjon)							x		
1=Ikke nevnt eller målsatt	2=Delvis nevnt, f eks antall gründere	3=Generelt målsatt og prioritert	4= Detaljert målsatt i eksist. knoppskytning. nyetablering, akkvisisjon, gründere, mv.	5= I tillegg rettet mot bransjer					
Arbeidsplasser rapporteres basert på etablerte enkle målemetoder for telling av arbeidsplasser								x	
1=ikke nevnt	2=SSB-tall	3=Bearbeidet av SSB, NAV, annen off. statistikk	4=I tillegg vurderinger basert på rapport fra prosjekter (PL-rapport)	5=I tillegg eget spørreopplegg til aktørene					
Antall sysselsatte i privat sektor har økt ift folketallet med grunnlag fra statistikk fra Brønnøysundregistrene og SSB									x
1=Ikke nevnt	2=Negativ utvikling	3=Samme forhold som tidligere	4=Svak positiv utvikling	5=Klar positiv utvikling					

Sammenfattende vurdering

- 1 = Arbeidsplasser er ikke registrert i omstillingsområdet mål og strategiplan
- 2 = Arbeidsplasser er satt som mål for omstillingsperioden, men ikke sentralt tema i omstillings- og handlingsplan
- 3 = Arbeidsplassmål er definert, spesifisert i kategorier og periodisert
- 4 = Arbeidsplassmålkategoriene følges nøye opp og programmets bidrag rapporteres årlig
- 5 = I tillegg til 4 viser resultatet at programmet har bidratt til flere arbeidsplasser enn målsatt

5

Begrunnelse:

Sterke sider: Vi har laget eget tellesystem. En klar positiv utvikling! Har etablert ca. 35 av mål på 20 arbeidsplasser.	Svake sider:
Konklusjon: Det er kommet en mal på hvordan arbeidsplasser skal telles. Dette implemteres i neste periode. Skal vi jobbe spesielt mot å hente arbeidsplasser? (akkvisisjon). Hvor mange arbeidsplasser skal vi tørre å ha som mål for den neste perioden. Må bruke tid på å tenke grundig igjennom mål arbeidsplasser før man beslutter dette i neste 3 - årsperiode.	

ROBUST NÆRINGSSTRUKTUR

INDIKATOR 11

3x2 år: Fylles ut år

1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---

2x2 år: Fylles ut år

1	2	3	4
---	---	---	---

Beskrivelse:

Få frem programmets bevisste holdning og definisjon av begrepet "robust næringsstruktur" og hva som er planlagt/gjort i den sammenheng.

Kommentar:

Denne hovedindikatoren er sentral i omstillingssammenheng. Det er viktig at programmet har en bevisst holdning og kunnskap til hva som ligger i begrepet og hva de kan gjøre for å få til en mer robust næringsstruktur relatert til eget område. Målene her er ikke relatert bare til bedrifter som har fått støtte, men til lokalt næringsliv generelt. Det vises også til faktagrunnlaget kap 11. I konklusjonen må det også fremgå om næringsgrunnlaget er godt nok til å få til en positiv næringsutvikling!

Vurdering:

Karakterbeskrivelse fremgår av veiledningen.

Sett kryss

Faktor	1	2	3	4	5
Det er en allsidig størrelse på næringslivet i området 1=bare micro-bedrifter 2=få bedr. >4 ansatte 3= god mix smb 4= et par bedr >40 ansatte 5=god mix store/mellom-store og små bedr	X				
Næringslivet betjener et differensiert marked 1=primært lokalmarkedet 2=primært regionen 3= i tillegg bredt tilbud 4= i tillegg nasjonalt marked 5=>70% nasjonalt / internasjonalt marked					X
Næringslivet gir et bredt tilbud av produkter og tjenester 1=meget ensidig 2=få bransjer 3= mange bransjer 4= i tillegg samarb om lev. 5=god bredde og dybde av tilbud		X			
Det er økt antall nyetableringer og flere knoppskytinger 1=Nedgang 2= Omtrent som tidligere 3= En viss økning 4= mer enn dobbel så stor økning 5=i tillegg flere samarbeidsprosjekt				X	
Bedrifter som deltar i omstill.programmet har utviklet nye produkter/tjenester 1=Nei 2=Under utvikling 3=Det foreligger nye produkter/tjenester 4=Nye produkter og tjenester er i ordinær produksjon 5=Betydelig omsetningsøkning er rapportert					X
Bedrifter som deltar i omstillingsprogrammet har dokumentert bedre lønnsomhet - rapport til omstillingsprogrammet (basert på egne regnskap) 1=Ikke observert/rapportert 2=Nedgang 3= Omtrent som tidligere 4= Økning på mellom 0-20% 5= Det er en økning på over 20%	X				
Det er etablert system/metode for å måle utviklingen av robusthet 1=Nei 2= kun "synsing" 3= noe vurdering 4=kvalitative måleindikatorer 5=kvantitative måleindikatorer	X				

Sammenfattende vurdering

- 1** = "Robust næringsutvikling" er ikke målsatt eller spesielt omtalt i omstillingsprogrammet
2 = "Robust næringsutvikling" er beskrevet på generelt grunnlag og enkeltprosjekter kan forekomme
3 = "Robust næringsutvikling" er definert og beskrevet i omstillings- og handlingsplan på bakgrunn av en statusanalyse. Mål er satt og periodisert.
4 = Det er i tillegg utarbeidet system for måling og rapportering. Rapporten viser en klar positiv endring (kun karakter 3 med overvekt av 4 i enkeltfaktorene)
5 = "Robust næringsutvikling" er en sentral strategi som området følger opp meget nøye, og det er registrert meget gode resultater (4 og 5 i enkeltfaktorene)

3

Begrunnelse:

Sterke sider: Gjør analyse ved saksbehandling. Tar med de dataene som er relevante og tilgjengelige.	Svake sider:
Konklusjon: Det finnes noe data i PANDA – analyse. Fylkeskommunen kan bidra. (sto mye om dette i den innledende rapporten – at Kvæningen er robust – bredt grunnlag selv om vi er få).	

PROGRAMMETS MÅLOPPNÅELSE

INDIKATOR 12

3x2 år: Fylles ut år   1   2   3   4   5   6

2x2 år: Fylles ut år   1   2   3   4

Beskrivelse:

Det skal vurderes i hvilken grad programmet har vært en sentral bidragsyter i næringsutviklingen.

Kommentar:

Denne hovedindikator skal vise i hvilken grad programmet har klart å spisse de generelle mål til områdets behov og hvordan de følger disse opp. *Hovedpoenget er å gjøre de rette ting, ikke gjøre tingene rett!*

Vurdering:

Karakterbeskrivelse fremgår av veiledningen.

Sett kryss

Faktor	1	2	3	4	5
De oppnådde resultater innen programmets definerte innsatsområder samstemmer godt med programmets periodiserte mål 1=Nei 2=Mindre klar sammenheng 3=Klar sammenheng 4=Meget klar sammenheng 5=Entydig					x
Programmet har gode oppfølgings- og rapporteringsrutiner 1=Nei 2=Rapportene er gjort basert på vurderinger 3=Det er laget rutiner for oppfølging og rapportering 4=Det er laget et dekkende sett av rutiner 5=Rutinene følges og rapportering skjer iht. disse			x		
Omstillingsorganisasjonen har en sentral rolle i næringsutviklingen 1=Nei 2=Noe tilbaketrasket 3=Er en av flere som kontaktes 4=Er blant de fremste 5=Er den ledende uten konkurrenter					x
Omstillingsorganisasjonen har etablert et godt regionalt og nasjonalt nettverk som bidrar til at områdets mål også gjenspeiles i regionale mål 1=Nei 2=Holder seg til omstillingsområdet 3=Godt nettverk, god kommunikasjon regionalt 4=Påvirker aktivt regionale planverk 5=Er sentral pådriver i regionale planer		x	x		

Sammenfattende vurdering

- 1 = Programmålene er ikke spesielt relatert til områdets situasjon
- 2 = Resultatene kan relateres til omstillingsprosessens aktiviteter
- 3 = Resultatene gjenspeiler i stor grad målene til omstillingsområdet
- 4 = Omstillingsområdet har god regional kontakt og påvirkning
- 5 = Omstillingsområdet ligger foran målene og påvirker aktivt næringsutviklingen i regionen

3

Begrunnelse:

<p>Sterke sider: Bruker nettverk aktivt, men når det kommer til omstilling så jobber vi foreløpig mye lokalt.</p> <p>En ny ressurs fra kommunen skal inn i styret (næring) – dette kan betyr enda bedre samhandling. Har god regional dialog spesielt via IN og fylkeskommune + andre.</p> <p>Konklusjon: Koble kommunen og omstilling tettere sammen.</p>	<p>Svake sider:</p>
--	---------------------

Anbefalinger fra 2019 – (svar på om anbefalingene er gjennomført i 2020)

1. Det utarbeides en egen handlingsplan for 2020 som eget dokument slik man gjorde for 2019 med klare mål for hva som skal oppnås i 2020. Måloppnåelsen må være dokumenterbar og/eller observerbar og bedre forankret i styret.
Tiltak er gjennomført.
2. Finne metoder/system for telling og måling.
Det er gjennomført telling og måling – inn mot neste år tar man i bruk malen som er utarbeidet fra IN.
3. Hele styret skal også få en større forståelse av hva omstillingsorganisasjonen skal gjøre og levere. De ønsker å sette opp egne kompetansetiltak.
Ønsker å gjøre mer på dette mot neste år. Man skal vurdere hvilke kurs og sette dette opp i neste års handlingsplan.
4. Det er kompetansen innenfor næringsutvikling i styret som er sentral og ikke politisk representativitet. Det er viktig i omstillingsarbeidet at omstillingsstyret, administrasjonen i kommunen og politikere er ambassadører for omstillingsarbeidet. Det er kommunen som har søkt omstillingsmidler og er eier av omstillingsprogrammet.
Det er fokus på dette. Styret er engasjerte og fremstår som ambassadører for programmet.
5. Vurdere innsatsområdene. Skal noen slås sammen? Diskutere noen områder nærmere slik som diskusjonen rundt landbruk. Innsatsområdene og porteføljen bør forankres bedre i styret. I denne forbindelse skal styret også ta en diskusjon rundt A, B og C – eierskap.
Tiltak gjennomført. (neste år vil det være flere problemstillinger som må med i diskusjonen covid 19, digitalisering mm)
6. Det skal utvikles bedre rutiner for planlegging, gjennomføring og oppfølging av omstillingsarbeidet.(arkiv mm)
Dette punktet må gjentas for 2021 – dette arbeidet er ikke fullført.
7. Kommunisasjonsarbeidet skal forbedres. Kommunikasjonsplanen skal vedtas i styret og iverksettes, implementeres.
Det gjøres noe på kommunikasjon, men det er ikke laget en kommunikasjonsplan. Dette punktet videreføres til anbefaling for 2021.
8. Kompetansetiltak spesifiseres med mål for 2020.
Det er gjort noe på kompetanse, men dette må spesifiseres med for 2021.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
226/20	Kvæningen formannskap	01.12.2020
90/20	Kvæningen kommunestyre	08.12.2020

Videreføring av koronafond for bedrifter og lag/foreninger i Kvæningen

Henvising til lovverk:

EØS regelverk for statlig støtte

Lov om offentlig støtte <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1992-11-27-117>

Forskrift om offentlig støtte <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/1992-12-04-907>

Vedlegg

1 Reglement for støtte til bedrifter og lag/foreninger - koronafond

Saksprotokoll i Kvæningen formannskap - 01.12.2020

Behandling:

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Kvæningen kommune viderefører koronafondet til bedrifter og lag/foreninger til å gjelde for 3. og 4. kvartal i 2020, og 1. kvartal i 2021. Formålet med koronafondet er å gi støtte til bedrifter og lag/foreninger i Kvæningen kommune som er rammet av koronasituasjonen, og som ikke får god nok uttelling av øvrige støtteordninger
2. Rammen for koronafondet, post 14725.411.325 økes med kr. 250 000,- i 2020. Økningen reguleres med kr. 155 000 fra post 14722.411.325, og kr. 95 000,- fra post 14729.411.325. Etter reguleringen er den totale rammen på kr. 600 000 i post 14725.411.325, av det øremerkes kr. 450 000,- til bedrifter og kr. 150 000,- til lag og foreninger.
3. Kvæningen kommune avsetter kr. 250 000,- til koronafond, på konto 14722.411.325 i 2021. Koronafondet skal gjelde i 1. kvartal 2021. Søknadsfrist for 1. kvartal 2021, settes til 15.03.21. Behovet for videreføring utover det, vurderes etter 1. kvartal 2021.
4. Kommunestyret vedtar de foreslåtte endringer i Retningslinjer for støtte til bedrifter og lag/foreninger – koronafond, vedtatt i sak 46/20, den 24.06.2020.

Kommunedirektørens innstilling

5. Kvæningen kommune viderefører koronafondet til bedrifter og lag/foreninger til å gjelde for 3. og 4. kvartal i 2020, og 1. kvartal i 2021. Formålet med koronafondet er å gi støtte til bedrifter og lag/foreninger i Kvæningen kommune som er rammet av koronasituasjonen, og som ikke får god nok uttelling av øvrige støtteordninger
6. Rammen for koronafondet, post 14725.411.325 økes med kr. 250 000,- i 2020. Økningen reguleres med kr. 155 000 fra post 14722.411.325, og kr. 95 000,- fra post 14729.411.325. Etter reguleringen er den totale rammen på kr. 600 000 i post 14725.411.325, av det øremerkes kr. 450 000,- til bedrifter og kr. 150 000,- til lag og foreninger.
7. Kvæningen kommune avsetter kr. 250 000,- til koronafond, på konto 14722.411.325 i 2021. Koronafondet skal gjelde i 1. kvartal 2021. Søknadsfrist for 1. kvartal 2021, settes til 15.03.21. Behovet for videreføring utover det, vurderes etter 1. kvartal 2021.
8. Kommunestyret vedtar de foreslåtte endringer i Retningslinjer for støtte til bedrifter og lag/foreninger – koronafond, vedtatt i sak 46/20, den 24.06.2020.

Saksopplysninger

Kvæningen kommunestyre etablerte i sak 46/20 et koronafond, til dekning av deler av faste utgifter i bedrifter og lag/foreninger som ble rammet av Covid -19 utbruddet og myndighetenes smitteverntiltak. Ordningen ble i første omgang vedtatt for mars- juni, og skal være et supplement for de statlige kompensasjonsordningene. Kommunestyret vedtok at ordningen skal evalueres før den videreføres.

Utbruddet av koronapandemien og myndighetenes smitteverntiltak skaper fortsatt utfordringer for store deler av norsk næringsliv, og stortingset har vedtatt kompensasjonsordning 2, som skal være tom 28.02.2021. Den nye statlige ordningen bygger på den opprinnelige kompensasjonsordningen.

Vurdering

Ved etablering av koronafondet bevilget kommunestyret kr. 250 000,- øremerket til næringsliv og bedrifter og kr. 100 000,- øremerket lag og foreninger. I første søknadsrunde ble delt ut kr. 211 083,- til næringsaktører/bedrifter og kr. 54 700,- til lag og foreninger.

Ved første søknadsrunde søkte 11 bedrifter om tilskudd fra koronafondet. 7 av bedriftene var overnattings- og reiselivsbedrifter, og 4 var øvrig service- og handelsnærings. 8 av søknadene fikk bevilget støtte, 1 ble avvist på grunn av manglende dokumentasjon og 2 ble avslått pga at

de ikke tilfredsstilte vilkårene i reglementet for ordningen. Høgeste utbetalte støttebeløp i denne søknadsrunden var på kr. 50 000,-, og laveste utbetaling var på kr. 7 900,-.

7 lag og foreninger søkte om tilskudd i denne rundet; 4 fikk bevilget tilskudd, 2 tilfredsstilte ikke vilkårene for ordningen og 1 har ikke sendt inn etterspurt dokumentasjon. Høgeste utbetalte støttebeløp i denne runden var på kr. 20 100,- og laveste på kr. 6 900,-

Dette kan tyde på det Covid -19 utbruddet har hatt størst konsekvenser for lokale reiselivsbedrifter. Støtte fra det lokale koronafondet er gått til dekning av utgifter som ikke ble dekket av de statlige kompensasjonsordningene. Kommunedirektøren vurderer at fondet har truffet bra, og vært fungert som et supplement for de øvrige kompensasjonsordningene.

Kvænangen kommune har registrert at Covid-19 utbruddet og smitteverntiltak har fortsatt konsekvenser for lokalt næringsliv, da spesielt for reiselivsaktører og andre lokale arrangører. Staten har utvidet og bevilget midler til en videreføring av de statlige kompensasjonsordninger til næringslivet. Statens nye kompensasjonsordning skal gjelde til 28.02 med mulighet for forlengelse.

På bakgrunn av utviklingen vi ser i koronasituasjonen anbefaler kommunedirektøren at kommunens lokale korona-fond utvides til å gjelde ut 2020. Kommunedirektører foreslår at ordningen skal også gjelde i 1.kvartal i 2021.

Kommunedirektøren tilrår at det budsjettet reguleres innenfor rammen av 411- næringsfondet, og at den totale rammen for koronafondet 14725 økes til kr. 600 000,-. Økningen på kr. 250 000,- dekkes med følgende omdisponeringer: Kr. 155 000 flyttes fra post 14722 og kr. 95 000,- fra post 14729.

dim1	Budsjettposter	Budsjett regulering 24.05.20	Foreslått regulering
14707	DIVERSE BIDRAG	295000,00	295000,00
14722	TILSKUDD NÆRINGSFORMÅL (søknadsbasert)	500000,00	345000,00
14725	TILSKUDD	350000,00	600000,00
14729	Omstillingsprogrammet	95000,00	0
14736	Tilskudd turistinformasjon/ drift av rasteplass	110000,00	110000,00
Sum utgifter		1350000,00	1350000,00
17700	refusjoner fra andre	-250000,00	-250000,00
18300	TILSKUDD FRA FYLKET	-30000,00	-30000,00
18770	KONSEJONSAVGIFTER	-1030000,00	-1030000,00
19000	RENTEINNTJEKT BANKINNSKUDD	-40000,00	-40000,00
Sum inntekter		-1350000,00	-1350000,00

Kommunedirektøren foreslår at kr. 450 000,- øremerkes til bedrifter og kr. 150 000,- til lag/foreninger. Det innebærer en økning fra forrige søknadsrunde, på kr. 200 000,- til næringsdrivende og en økning på kr. 50 000,- til lag/foreninger. 84 % av rammen til bedriften ble delt i 1. søknadsrunde, og 54,7 % av rammen til lag/foreninger. Det som ikke ble delt ut i 1. runde (2. kvartal 2020) videreføres til neste søknadsrunde. Det betyr at i søknadsrunde 2 (3. og 4. kvartal i 2020) blir den rammen for bedrifter på kr. 238 917,- og kr. 95 300 til lag og foreninger. Kommunedirektøren foreslår at søknadsfristen for 2. søknadsrunde settes til 08.12, for å rekke å behandle søknaden i desember.

Statens kompensasjonsordning varer tom 28.02.21, med mulighet for forlengelse. For at den kommunale ordningen skal samsvare med den statlige, foreslår kommunedirektøren at den kommunale kompensasjonsordningen videreføres i 1. kvartal i 2021. Kommunedirektør tilrår en ramme på inntil 250 000,- for post 14722.411.325 i 2021. Søknadsfrist for ordningens 3. runde settes til 15.03.21. Ordningen evalueres etter 1. kvartal

Retningslinjer for Kvæningen kommunes fond for støtte til bedrifter og lag/foreninger pga. Korona-situasjonen

(vedtatt i sak 46/20 den 24.06.20 i kommunestyret og videreført i sak /20 , den 08.12.20)

1. Bakgrunn og mål for ordningen

Kvæningen kommune disponerer 600.000 NOK fra ansvarsområde 411 – næringsfondet til ekstraordinær koronastøtte for bedrifter i Kvæningen kommune. 450 000 NOK øremerkes til bedrifter / næringsdrivende og 150 000 NOK til lag/foreninger i 2020. I 1. kvartal 2021 disponeres 250 000 NOK til samme formål. Summen tas fra post 14722. 411.325 – tilskudd. I tillegg Kvæningen kommune tilbyr betalingsutsettelse på lån og inngåelse av nedbetalingsavtaler av gjeld til kommunen i 2020. Ordninger gjelder fra mars til desember 2020, og januar til mars 2021.

Flere av bedriftene i Kvæningen er rammet av Covid-19 utbruddet som startet i mars 2020. Staten har stengt noen av bedriftene, og andre har måttet styre ned sin virksomhet pga restriksjoner i reiser og bevegelser i samfunnet.

Kvæningen kommune ønsker at denne ordningen skal være et bidrag til de som er rammet av koronasituasjonen og som ikke faller inn under- eller kommer dårlig ut av andre økonomiske koronahjelpetiltak.

Dette reglementene er laget i henhold til Lov om offentlig støtte, LOV-1992-11-27-117, og EØS reglement for statsstøtte.

2. Tiltak som iverksettes som behovsprøvde ytelser etter søknad

- a) Betalingsutsettelse på lån i forbindelse med næringsaktivitet
- b) Inngåelse av nedbetalingsavtaler for gjeld til kommunen.
- c) Tilskudd til dekning av deler av faste utgifter. Støtten gis som bagatellmessig støtte i henhold til statsstøtteregelverket. Støttens størrelse avhenger av hvor mye omsetningen har falt, størrelsen på foretakets uunngåelige faste kostnader, og hvorvidt foretaket er pålagt å stenge av staten. Det kan gis tilskudd inntil 75 % av dokumenterte utgifter.

3. Ordningen gjelder for foretak

- a) Bedrifter og lag/foreninger registrert i Kvæningen kommune
- b) Har dokumenterbar nedgang i omsetning som følge av koronautbruddet
- c) Hadde en forholdsvis sunn økonomi i perioden før koronautbruddet i mars 2020.
- d) Enkeltpersonsforetak som er hovedinntekt eller viktig biinntekt
- e) Har søkt den statlige ordningen eller undersøkt om de faller inn under denne ordningen.

4. Ordningen gjelder ikke for

- a) Selskap uten aktivitet
- b) Selskap under konkursbehandling
- c) Selskaper som har mottatt offentlig støtte på over 200.000 euro i løpet de siste 3

regnskapsår (100.000 for støtte innen veitransportsektoren). Det er ingen grense for tilskudd til landbruk, fiskeri- og havbruksnæringen.

5. Hva kan dekkes

- a) Faste utgifter som ikke dekkes av andre statlige støtteordninger
- b) Faste utgifter i følgende poster i næringsoppgaven ansees som uunngåelige faste kostander:
  - 6300 leie av lokaler
  - 6340 Lys, varme
  - 6395 Renovasjon, vann, avløp, renhold mv
  - 6400 Leie av maskiner, inventar, transportmidler
  - 6700 Fremmed tjeneste (regnskap, revisjon, rådgivning ol)
  - 6995 Elektronisk kommunikasjon
  - 7040 Forsikring og avgifter på transportmidler
  - 7490 Kontingenter
  - 7500 Forsikringspremie, samt netto renteutgifter
- c) Eventuelle andre dokumentert utgifter

6. Hva dekkes ikke med denne ordningen

- a) Nedbetaling av gjeld
- b) Investeringer og/eller innkjøp av driftsutstyr og driftsmaterialer
- c) Regninger forfalt før 31.12.2019 for søknader i andre kvartal 2020.
- d) Regninger forfalt før 30.05.2020 for søknader tredje og fjerde kvartal 2020
- e) Regninger forfalt før 31.12.2020 for søknader i 1. kvartal 2021.

7. Hva søknaden skal inneholde

- a) En kort beskrivelse av virksomheten, forretningside og marked (hvem er du/dere, hva gjør du/dere for å tjene penger og hvem betaler for tjenestene/varene).
- b) Beskrivelse av omsetningsendring som følge av Covid-19 utbruddet og/eller restriksjoner, hvilke tiltak som har vært innført for å avhjelpe situasjonen og hva bedriften planlegger å gjøre fremover. Dokumentasjon på omsetningstap skal legges ved.
- c) Beskrivelse av hvilke andre hjelpetiltak og støtteordninger som er omsøkt (bankforbindelse, sametinget, statens ordning, Innovasjon Norge osv.) Opplysninger om støtte er innvilget.
- d) Beskrivelse av bedriftens økonomi, dekningsbidrag og resultat (kopi av årsregnskap eller oversikt fra regnskapsfører) for de to siste regnskapsår 2018 og 2019 (midlertidig hvis endelig regnskap ikke er klart). For enkeltpersonsforetak: næringsoppgave for de samme årene.
- e) Oppstilling av faste utgifter for kvartalsvis mars, april, mai og juni etter eventuelt nedstyring av driften. Summene skal oppgis uten mva. om bedriften er mva-pliktig.
- f) Bekreftelse på at bedriften ikke har mottatt bagatellmessig støtte som overskrider grensen på 200.000/100.000 (gjelder ikke landbruk, fiskeri- og havbruksnæringen)
- g) Søknadsfrist til første søknadsrunde (2. kvartal2020) : 15. juni 2020
Søknadsfrist til andre søknadsrunde (3. og 4. kvartal 2020): 08. desember 2020
Søknadsfrist til tredje søknadsrunde (1. kvartal 2021): 15 .mars 2021

8. Søknadsbehandling og tildeling

Ordningen utlyses på hjemmesidene til Kvæningen kommune, og søknadene skal sendes elektronisk til Kvæningen kommune, via www.regionalforvaltning.no. Fondsstyret står for vurdering av søknadene og tildeling av støtte. Tildelt støtte utbetales etter vedtak i fondsstyret.

9. Ikrafttredelse

Reglementet gjelder fra vedtak i sak 46/20, den 24.06.20 i kommunestyret. Endringene gjelder fra vedtak om forlengelse av ordningen i sak / 20, den 08.12.20.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
215/20	Kvæningen formannskap	01.12.2020
91/20	Kvæningen kommunestyre	08.12.2020

Omdisponering av øremerket tilskudd til vedlikehold og rehabilitering i kommunen(Koronamidler)

Henvising til lovverk:

Saksprotokoll i Kvæningen formannskap - 01.12.2020

Behandling:

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Vedtatt bruk av tilskuddsmidler i kommunestyresak 77/20 omdisponeres; De totale midlene på 125 000,- i punkt 2 og 3, omdisponeres til utskifting av plassbelysning i Skoleveien 2-24. Det innhentes pris på dette arbeidet og utbedres så langt det lar seg gjøre, innenfor en ramme på 125 000,- kroner

Kommunedirektørens innstilling

Vedtatt bruk av tilskuddsmidler i kommunestyresak 77/20 omdisponeres; De totale midlene på 125 000,- i punkt 2 og 3, omdisponeres til utskifting av plassbelysning i Skoleveien 2-24. Det innhentes pris på dette arbeidet og utbedres så langt det lar seg gjøre, innenfor en ramme på 125 000,- kroner

Saksopplysninger

Kvænanngen kommunestyre vedtok i sak 77/20 en prioritering, for bruk av øremerket tilskudd til vedlikehold og rehabilitering i kommunen (Koronamidler). Kommunen har fått overført 500 000,- kroner i tilskudd. Med bakgrunn i retningslinjene for bruk av tilskottet, gjorde kommunestyret den 20.10.20, følgende vedtak;

Vedtak:

1. Tilleggsfinansiering av ombygging og tilrettelegging av kjøkken på hybelbygget. (Dagsenter). Prisoverslag 100 000,-
2. Badderen Barnehage. Utskifting av 3 felt Brettex undertak hvor det er utført midlertidig nød reparasjon. 50 000,-
3. Skifte av renner og nedløp på Rådhuset. 75 000,-
4. Så langt midlene rekker utskifting av gatelys med følgende prioritet: 1. Fra fylkesveien til gamle Kjækan skole. 2. Sætra boligfelt. 3. Alteidet.

Vurdering

Etter at dette vedtaket ble fattet, er det opplyst om at Pkt. 2, reparasjon av taket i Badderen barnehage, er gjennomført og tatt innenfor tidligere vedtatt budsjett. Vedrørende pkt. 3, utskifting av renner og nedløp på rådhuset, så er det blitt seint ut på året og årstiden for slikt arbeid, er ikke det beste. Blir også vanskelig å få på plass en utførende her før årsskiftet. Kontrakt må være inngått før 2021.

Når det gjelder plassbelysning så er status følgende:

Vi har en del plassbelysning som er ute av drift (Ikke veglys). Dette er i Skoleveien 2-24

Alle gassutladningslamper som inneholder kvikksølv har all produksjon i EU opphørt og disse er ikke tilgjengelig lengere på det Norske marked (Gjelder HQL og HPL pærer). Det medfører at vi må ta et kommunalt løft, med utskifting av all plassbelysning de nærmeste årene. Disse typer armaturer, befinner seg stort sett som plassbelysning rundt på alle kommunale bygg/områder

Det foreslås derfor å kunne omdisponere midlene i punkt 2 og 3, i vedtaket. Totalt 125 000,- Dette til utskifting av plassbelysning. Som første prioritet tas plassbelysningen innenfor Skoleveien 2-24. Gamle Tu, Internatet og skoleområdet.

Området benyttes ofte av blant annet skoleelever og andre «myke» trafikanter. Dette vil være et viktig trafikksikkerhetstiltak i området.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
214/20	Kvæningen formannskap	01.12.2020
92/20	Kvæningen kommunestyre	08.12.2020

Flytting av bom - Låvanveien

Henvisning til lovverk:

Vedlegg

1 Risikovurdering snøskred Låvanveien

Saksprotokoll i Kvæningen formannskap - 01.12.2020

Behandling:

Endringsforslag fra Eirik Mevik AP: «Flytting gjennomføres i 2021» endres til «flytting gjennomføres så snart som mulig».

Kommunedirektørens innstilling med endringsforslaget fra AP ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Bom på kommunal KV 1045 ved gamle felleskjøpkaia flyttes ut til Fiskeplassen ved Geitberget.

Kostnader anslåes til kr. 20 000,-

Tiltaket belastes ansvar 680 – kommunale veier, og flytting gjennomføres så snart som mulig.

Kommunedirektørens innstilling

Bom på kommunal KV 1045 ved gamle felleskjøpkaia flyttes ut til Fiskeplassen ved Geitberget.

Kostnader anslåes til kr. 20 000,-

Tiltaket belastes ansvar 680 – kommunale veier, og flytting gjennomføres i 2021.

Saksopplysninger

Kvænanen kommune satte i 2019 opp bom på Låvanveien, dette for å kunne sperre veien fysisk ved fare for skred, eller stengt vei som følge av skred.

Tidligere år ble det benyttet sperrebukker til formålet. En fant det praktisk å sette bommen ved gamle Felleskjøpkaia.

Økt bruk av veien og området, som følge av turisme/ hytteutleie og tilrettelegging i området har ført til flere tilbakemeldinger på plasseringen.

Dette i hovedsak fra beboere, og folk med eiendommer på Låvan, samt brukere av fiskeplassen.

Det er fremmet forslag om å flytte denne til Fiskeplassen.

Ved en eventuell stengt vei, så vil det med båtfrakt være en kortere transport av folk og gods fra Fiskeplassen ut til Låvan enn fra Alteidet. Her ligger også til rette for parkering, noe det ikke er inne ved gamle Felleskjøpkaia. Videre vil det ikke begrense tilgangen til brukere av fiskeplassen.

Veien ut til Låvan har vært, og er skredutsatt, og kommunen har forholdt seg til de utfordringer dette innebærer. Bruk av værobservasjoner, info fra Varsom.no og skredfarevurderinger benyttes slik at en kan prøve unngå hendelser som kan medføre fare for liv og helse.

Kvænanen kommune har fått utarbeidet en risikovurdering - snøskred Låvanveien. Denne er utarbeidet av Bjørnulf Håkenrud. Ligger som vedlegg til saken.

Vurdering

Det foreligger en risikovurdering – snøskred Låvanveien, som er lagt til grunn for vurdering om en eventuell flytting av bom fra den gamle Felleskjøpkaia kan imøtekommes.

Det er gjennomført en risiko-identifisering med bakgrunn i NVEs aktsomhetskart for snøskred. Det er sett på helninger og sannsynlige utløsningsområder. Videre beskrives kjente skredløp i området. Videre er det gjort samtaler med folk lokalt.

Risikoanalysene ved ulike hendelser for snøskred er basert på risiko-identifisering i kapittel 1, og tatt utgangspunkt i rapporten Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse, Kvænanen kommune 2018.

Hele strekningen fra gamle Felleskjøpkaia ut til Låvan er vurdert, og det er sett på tidligere hendelser, og eventuelle skredhendelser som kan oppstå.

Slik det fremgår av rapporten så er den mest overhengende faren for snøskred i Storura.

En plassering av bom ved Fiskeplassen vil ivareta behovet for å stenge veien ved fare for skred, eller utløst skred. En stengning vil uansett bli varslet ut via Varsling 24, og dette vil også kunne bidra til at folk som er på Låvan unngår ferdsel mellom bebyggelsen på Låvan og Fiskeplassen når veien er stengt.

Fiskeplassen er et populært sted for mange, og flytting av bommen ut til Fiskeplassen vil gi økt ferdsel da veien vil være åpen hele vinteren. Med nåværende bom har folk parkert ved kaia, og gått tur videre på den stengte Låvanveien ut til Fiskeplassen.

Det er ikke kjente hendelser på denne strekningen hvor noen har vært berørt eller kommet til skade. Det forekommer små skred på denne strekningen, men av mindre karakter. Disse kan utgjøre en viss fare.

Hvorvidt det vil være flere eller færre som vil gå her vites ikke, men en anser ikke at det er noe som vil øke risikoen for personskade.

Fiskebrygga, bålplassen og grill hytta på Fiskeplassen er mye brukt. Når veien stenges, så oppleves det negativt for de som ønsker å ta en tur dit.

Det å stenge en del av Låvanveien (Kaia – Fiskeplassen) med en minimal fare, kan føre til at forståelsen svekkes også for farlige strekninger.

En flytting av bommen vil ikke redusere antall dager med stengt vei til og fra Låvan ved eventuelt fare for skred, eller utløste skred.

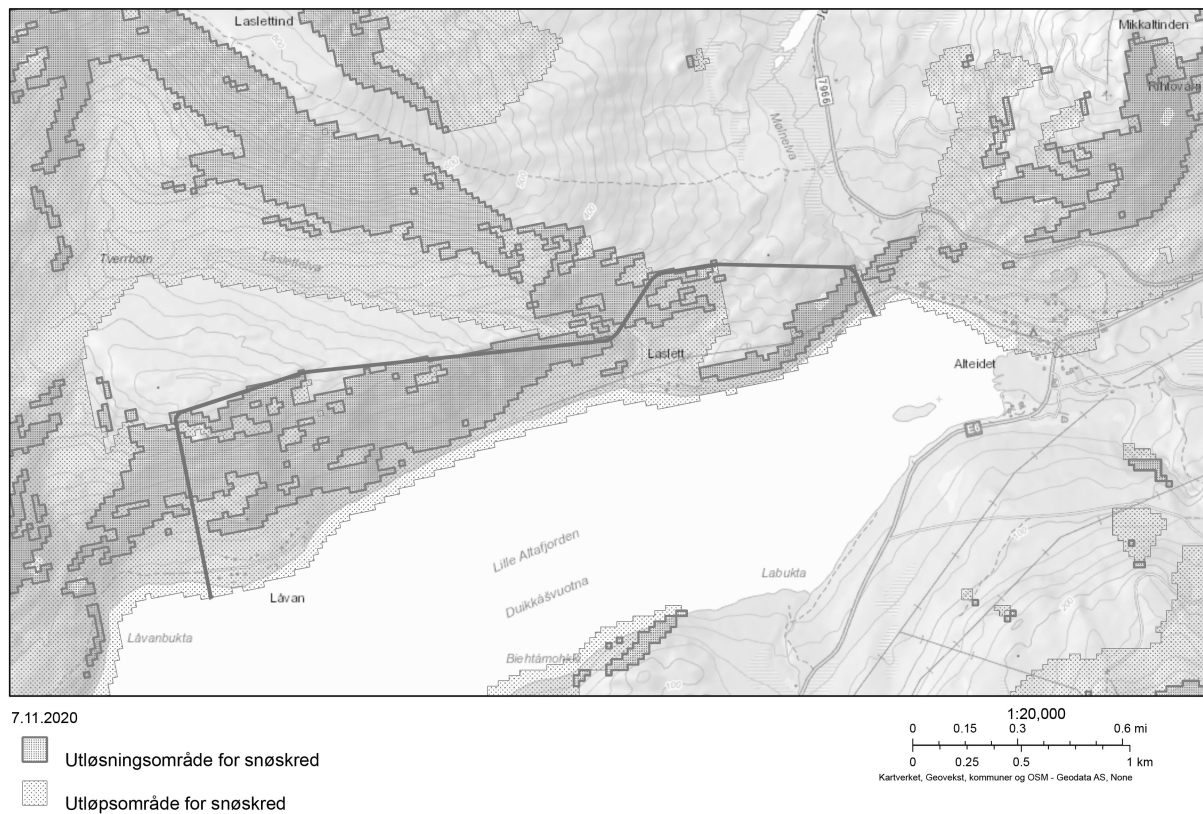
Ut fra rapporten og kjennskap til området, så vil en kunne tilrå en flytting av bom fra dagens plassering ved kaia frem til Fiskeplassen.

Risikovurdering snøskred Låvanveien

Låvanveien i Kvænangen kommune i Nord-Troms går langs Lille Altafjorden vestover fra E6 på Alteidet til Låvan i sørvendt terreng. Det er bratt nok til at det kan gå snøskred de fleste steder. Denne vurderingen viser hvor de kan nå veien, skredstørrelse, hyppighet og konsekvenser, spesielt med tanke på et forslag om å flytte bommen fra kaia ved Alteidet til Geitsteinen fiskeplass.

1. Risiko-identifisering

NVEs aktsomhetskart for snøskred inkluderer hele Låvanveien (figur 1).

Fig. 1. NVEs aktsomhetskart for snøskred med vurdert område inntegnet, hentet fra <https://temakart.nve.no/link/?link=SnoskredAktsomhet>

Utløpskart i appen Varsom Regobs er basert på helning, sannsynlige løseområder, sannsynlige utløpsområder og terrengformer. Det er noe mer detaljert enn aktsomhetskartet i figur 1, og viser at lange skredutløp (5% av skred går lenger) kan treffe så godt som hele Låvanveien fra Bukta på Alteidet til og med bebyggelsen i Låvan, med unntak av deler av Laslett.

Terreng og bratthet

Helninger på 27-55 grader samler mest snø. I terreng brattere enn 55 grader vil snøen som oftest skli ut kontinuerlig. Bratthetskartet i figur 2 viser at svært mye av terrenget over Låvanveien er 27-50 grader. På bildet i figur 4 sees en del berg som bryter opp lia, og det er mange små og større terrengformasjoner. Det gjør at snøvær og vind ikke bygger opp like mye snø overalt, og skred vil styres og bremses ned mot Låvanveien av rygger og framspring.

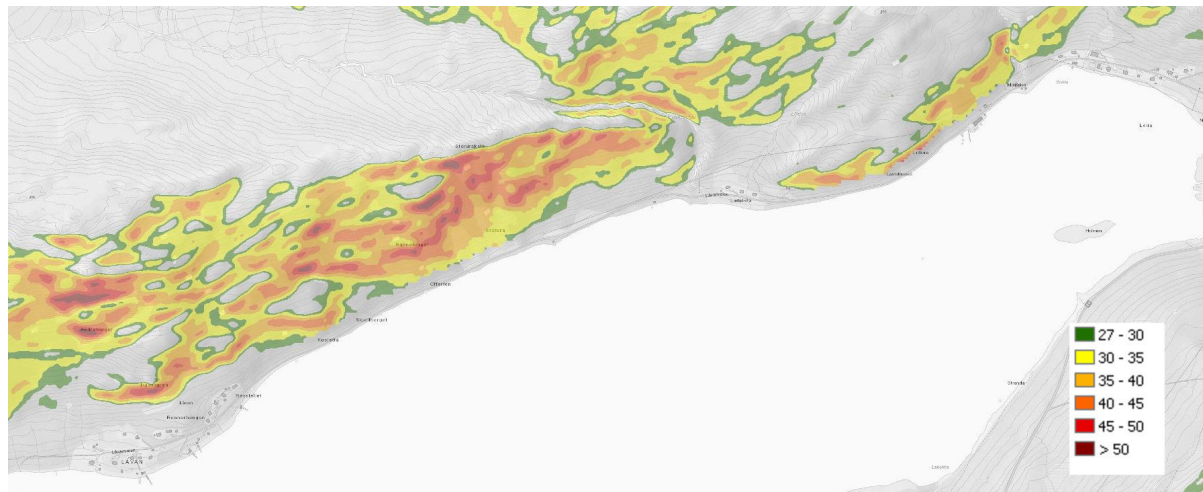

Fig. 2. Bratthetskart fra SeNorge.no

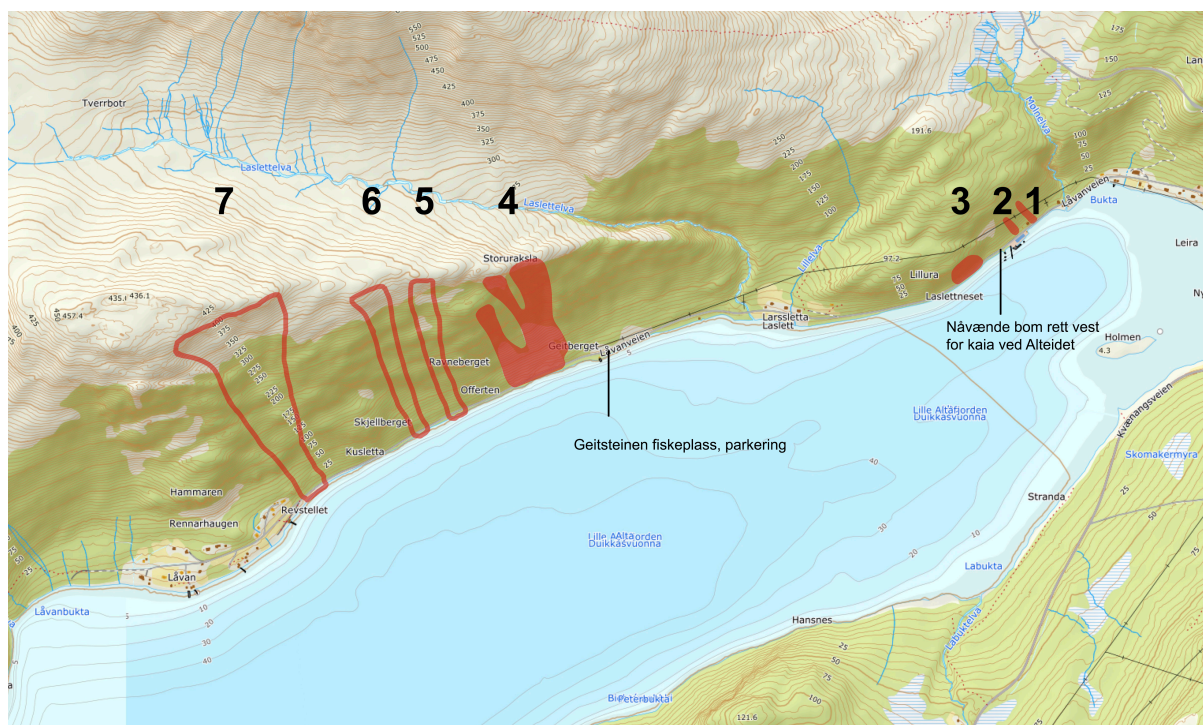

Fig. 3. Kart som viser området Låvan - Alteidet og kjente skredløp, nåværende bomplassering ved kaia, og Geitsteinen fiskeplass. Skredløp 5 sees i skogen, men har ikke informasjon om skred her.

Skred på Låvanveien

Ut fra befaringer gjort for Kvæningen kommune vinteren 2020, registreringer i RegObs, og samtaler med folk lokalt, har vi en bra oversikt over hvor det går skred og skredstørrelser. (tabell 1). Alle skred er naturlig utløst, dvs. menneskelig ferdsel/aktivitet har ikke vært utløsende årsak.

Skredløp/sted	Dato	Str.	Kommentar	Kilde
1. Låvanv. 109	18.04.20	Små	Vått løssnøskred øst for hus, på veikant	regobs.no
2. Låvanv. 116	18.04.20	Små	Vått løssnøskred mot kai, øst for bom, på vei	regobs.no
3. Lillura	04.03.20	Små	Tørt løssnøskred, på vei	regobs.no
	24.03.20	Små	Noen våte løssnøskred, få klumper på vei	regobs.no
	01.04.20	Små	Noen våte flakskred, på vei	regobs.no
	16.04.20	Små	Vått løssnøskred/klumper, på vei	regobs.no
	18.04.20	Små	Noen våte løssnøskred, på vei	regobs.no
4. Storura	28.03.05	Stort	Vått skred, på sjøen	Dag Å Farstad
	13.04.18	Stort	Vått flakskred, 100 m bredt, på vei	regobs.no
	14.02.19	Middels	Antatt gått under mildvær, på vei	regobs.no
	03.03.20	Små	Tørt løssnøskred, ikke på vei	regobs.no
	16.04.20	Små	Vått løssnøskred, på vei	regobs.no
	08.04.20	Små	Vått løssnøskred, på vei	regobs.no
	19.04.20	Middels	Noen våte løssnøskred, på vei	regobs.no
	20.04.20	Middels	Noen våte løssnøskred, på vei	regobs.no
05?.05.20	Små	Noen våte løssnøskred, 5 m fra vei	regobs.no	
6. Skjellberget	Feb. 02	Stort	Tok kraftlinja, på sjøen	Oddvar Johnsen
7. Ved Revstellet	84/85	Stort	På sjøen	Oddvar Johnsen
	06/07	?	Usikker stedsangivelse, på vei	Sonja K Granås

Tab. 1. Kjente skred på Låvanveien. Alle er naturlig utløst, dvs. menneskelig ferdsel/aktivitet har ikke vært utløsende årsak.

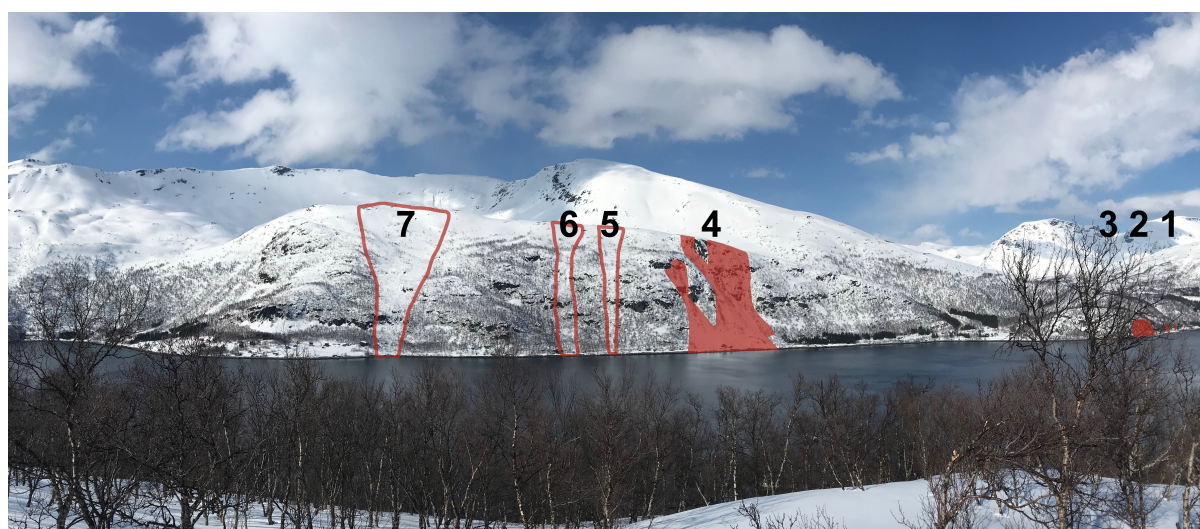

Fig. 4. Foto over området Låvan - Alteidet med kjente skredløp inntegnet

Øst for nåværende bom ned mot lagerbygningen på den gamle felleskjøpskaia og huset rett ved på oversiden av Låvanveien, gikk det to svært små våte skred april 2020. Disse ble utøst av sol/varme fra berg oppi skogen omkring 50 moh (skredløp 1 og 2).

I Lillura vest for nåværende bom går det små skred, men ikke hver vinter (skredløp 3). Disse er gjerne utløst av sol/varme fra berg opptil 50 moh, og når lett ned på Låvanveien. Selv vinteren 2019/20 som var snørik, var det bare svært små skred her.

Rett vest for Geitsteinen fiskeplass er mulig ny plassering for bommen. Her er det parkeringsplass ved fiskeplassen. Det er ikke kjent at skred har nådd ned på Låvanveien her eller østover mot Laslett (pers. med. Oddvar Johnsen, Dag Åsmund Farstad). Skogen ovenfor Låvanveien viser ingen skredløp, terrenget her er generelt noe slakere enn i Storura, og har små avgrensede brattheng.

I Storura er det grovt sett to skredløp som ender på hver sin side av den store blokka Heststein midt i Storura (skredløp 4). Her går det skred stort sett hver vinter, de fleste fra midten av mars og utover våren. Øst for Heststein er det to renner opp til Storuraksla 320 moh og ganske jevnt bratt helt til topps. Her har det gått skred i innblåst fokksnø, eventuelt utløst av skavlbrekk ved toppen. Sol, varme eller regn har løst ut våte skred ved berg flere steder i skredløpet. Flere skred her har vært store. Skredløpet vest for Heststein har startsoner ved berg opptil omkring 200-250 moh. Like vanlig er det at skred starter ved lavere berg. Fjellsida her er brutt opp av berg og flater, og skred har stort sett vært små til middels store.

Det er tre skredløp i skogen mellom Storura og Låvan som går helt opp mot ryggen 400 moh (skredløp 5, 6 og 7). Her kan det noen vintre samle seg mye snø øverst, noe som enkelte år har gitt store skred på sjøen som har tatt skogen. I skredløp 5 er det ikke informasjon om skred, selv om skredløpet sees i skogen likt skredløp 6.

Klima

Låvanveien ligger i et område med kystklima. Normal (gjennomsnittlig) årsnedbør for normalperioden 1971-2000 er 1000-1500 mm. Normal årsmaksimum av snømengde er 250-500 i mm vannekvivalent (2,5-5 m snø). Framherskende vindretninger er vekslende SV-NV og landvind fra SØ-Ø. Mest nedbørførende vindretning er SV-NV. Normal (gjennomsnittlig) årstemperatur i lufta er 0-4 grader C. Klimaet gir ofte snørike vintre der det bygges opp store snømengder i løsnemråder over Låvanveien. Beregning av bruddkanthøyde, skredbredde og skredstørrelser ut fra værforhold prioriteres ikke, siden det ikke vil tilføre vurderingen noe utover det tabell 1 viser.

Skog

Skog må være svært tett og grov for å ha forebyggende effekt av betydning når det gjelder å motvirke at skred løsner. Skogen i løsnemråder over Låvanveien vurderes ikke til å være tett og grov nok til å ha en slik betydning. Skogen nedover i utløpsområder kan noen steder bremse små skred. Dette gjelder ikke skredløpene i figur 3 og 4 hvor det er mest busker og kun enkelte større trær. Store skred knekker grov skog (jf. et skred vest for bebyggelsen i Låvan 2006/07).

Over parkeringen ved Geitsteinen fiskeplass og østover langs Låvanveien er det et smalt belte med tett granskog (Fig. 4). Denne granskogen kan utgjøre en siste liten hindring for eventuelle skred, men det er terrenget ovenfor som i hovedsak bremser og hindrer eventuelle skred fra å nå parkeringen ved Geitsteinen fiskeplass.

2. Risikoanalyse - skred, sannsynlighet og konsekvenser

Ulike skredstørrelser klassifiseres hovedsaklig ut fra volum og skadepotensiale (tabell 2). I denne risikovurderingen vurderes konsekvenser for liv og helse, som generelt kan klassifiseres slik tabell 3 viser. Konsekvenser for miljø og økonomiske verdier/produksjonstap blir ikke vurdert skjematisk i tabellene nedenfor, men tas i noen grad med i kapittel 3.

Skredstr.	Volum, m ³	Skadepotensiale på/ved Låvanveien
1 små	< 100	Ikke fare for at person til fots eller på ski blir begravd, men kan bli klemt mot autovern/kantstein eller trær
2 middels	< 1 000	Kan begrave, skade eller drepe en person
3 store	< 10 000	Kan begrave og ødelegge biler, skade lastebiler, mindre bygninger og skog. Personer/kjøretøy kan havne på sjøen.
4 svært store	< 100 000	Kan begrave og ødelegge store lastebiler, flere bygninger og skogsområder. Ikke observert på Låvanveien,
5 ekstremt store	> 100 000	Katastrofal skade mulig. Ikke potensiale på Låvanveien.

Tab. 2. Skredstørrelse og skadepotensiale

Ufarlig	En viss fare	Farlig	Katastrofalt
Ingen personskader	Få og små personskader	Alvorlige skader/en person død	Flere døde

Tab. 3. Klassifisering av konsekvenser for liv og helse

Risikoanalyse for ulike hendelser med snøskred

Risikoanalysene er basert på risiko-identifiseringen i kapittel 1, og har tatt utgangspunkt i rapporten Helhetlig risiko og sårbarhetsanalyse, Kvæningen kommune 2018. Ulike hendelser kan inntreffe med flere ulike sannsynligheter og konsekvenser. For enkelhets skyld plasseres de i tabellene nedenfor der de passer best, selv om en hendelse kan passe flere steder. En slik forenkling tvinger fram konkrete vurderinger av risiko basert på objektive kriterier og faglig skjønn. Grønt betyr akseptabel risiko. Gult betyr at tiltak skal vurderes. Rødt betyr uakseptabel risiko og at tiltak skal gjennomføres for å redusere risikoen.

Ferdse med snøskuter gjør tiden man oppholder seg i skredutløpssoner kortere sammenlignet med ferdsel til fots eller på ski, mens det å høre eller se hva som skjer i omgivelsene kan være vanskeligere. Derfor settes skuterkjøring sammen med ferdsel til fots eller på ski.

I en bil er man bedre beskyttet mot små til middels store skred enn til fots eller på snøskuter. Det kan likevel medføre en viss fare for personskade å kjøre inn i et lite skred.

Sannsynlighet for at skred påvirker person:	Konsekvens:	Ufarlig	En viss fare	Farlig	Katastrofalt
Mer enn 1 gang pr år					
Mellom 1 gang pr år til 1 gang pr 10 år					
Mellom 1 gang pr 10 år til 1 gang pr 50 år			Til fots, på ski eller skuter		
Mindre enn 1 gang pr 50 år			P ved kaia Bilkjøring		

Tab. 4. Risikoanalyse for området ved nåværende bom og Låvanveien forbi Lillura bort til Laslett

Sannsynlighet for at skred påvirker person:	Konsekvens:	Ufarlig	En viss fare	Farlig	Katastrofalt
Mer enn 1 gang pr år					
Mellom 1 gang pr år til 1 gang pr 10 år					
Mellom 1 gang pr 10 år til 1 gang pr 50 år					
Mindre enn 1 gang pr 50 år		P ved fiskepl. Bilkjøring	Til fots, på ski eller skuter		

Tab. 5. Risikoanalyse for området fra Laslett til mulig bomplassering rett vest for Geitstein fiskeplass

Sannsynlighet for at skred påvirker person:	Konsekvens:	Ufarlig	En viss fare	Farlig	Katastrofalt
Mer enn 1 gang pr år					
Mellom 1 gang pr år til 1 gang pr 10 år					
Mellom 1 gang pr 10 år til 1 gang pr 50 år				I bil, til fots, på ski eller skuter	
Mindre enn 1 gang pr 50 år				I bil, til fots, på ski eller skuter	

Tab. 6. Risikoanalyse for området fra og med Storura til bebyggelsen i Låvan hvis veien stenges ut fra skredfare (gul rubrikk), og hvis veien aldri stenges (rød rubrikk).

3. Risikoevaluering og tiltak

Ferdsel på Låvanveien forbi Storura uten at Kvænangen kommune gjør tiltak medfører fare for personskade i løpet av noen tiår, ut fra observerte skred og vurderinger i kapittel 2 (tabell 6, rød rubrikk). Å stenge veien når det er skredfare, er et tiltak som gjør risikoen akseptabel (tabell 6, gul rubrikk). Erfaringen fra vinteren 2019/20 er at kommunen klarte å stenge veien før det gikk skred i Storura, og holdt veien stengt til etter at det sluttet å gå skred. Dette ble basert på mange års erfaring med Låvanveien, været, skredvarsel og skredfarevurderinger i felt gjort av undertegnede.

En utfordring er å ikke holde stengt flere dager enn nødvendig samtidig som sikkerheten for folk ivaretas. Snø og skredfare er komplekst, og man må regne med at man ikke alltid treffer riktig, verken med stengning eller åpning. Noen dager med varme og sol kan det være riktig å åpne på morgenen etter nattas frost, og stenge igjen utpå dagen når snødekket tiner.

Andre tiltak er å legge ut bilder på kommunens nettsider av skred som har gått, med lenke til regobs.no eller skredvurderingsrapport når det blir laget. Informasjon om skredfare basert på lokale forhold kan sendes til folk som har eiendommer langs Låvanveien. Kommunen kan få satt opp skilt øst for Storura og vest for det vestligste skredløpet som tydelig forteller om skredfare. Denne risikovurderingen kan legges tilgjengelig på kommunens nettsider.

Klimaendringer kan gi mer skredvær i framtida (snønedbør og vind). Løsneområder kan pålagres med større mengder snø, som kan gi større skred. Det forventes at dette vil ha størst effekt der store skred går nå, men kan også øke skredstørrelsen i f.eks. Lillura.

Konsekvenser ved flytting av bom

En flytting av bommen fra kaia ved Alteidet til Geitsteinen fiskeplass er foreslått. Den mest overhengende skredfaren er i Storura, og den nye bomplasseringen vil ivareta behovet for å stenge veien her. De som har eiendommer i Låvan, bør få tilrettelagt informasjon om skredfare med utgangspunkt i lokale forhold. Dette kan bidra til at folk som er i Låvan, unngår ferdsel mellom bebyggelsen i Låvan og Geitsteinen når veien er stengt.

Flytting av bommen vil gi økt ferdsel med bil forbi Lillura siden fiskeplassen er et populært utfartsmål. Å kjøre med bil forbi Lillura vil være tryggere enn å gå der, selv om små skred kan treffe siden på en bil eller bil kan kjøre inn i snøklumper og skred som ligger på veien.

Med nåværende bom har folk parkert på kaia der, og gått tur videre på den stengte Låvanveien. Det kan bli like mange eller færre som gjør dette hvis bommen flyttes og veien er åpen hele vinteren, noe som ikke øker risikoen for personskade.

Parkering ved Geitsteinen fiskeplass kan være tryggere enn å parkere på kaia ved Alteidet, siden vi ikke har registrerte skred ned til Låvanveien ved fiskeplassen.

Fiskebrygga, bålplassen og grillhytta på Geitsteinen blir mye brukt av folk fra Kvænangen og andre steder også om vinteren. Når veien stenges, oppleves det negativt for de som ønsker å ta en tur dit. Å stenge en del av Låvanveien med minimal fare, kan føre til at forståelsen svekkes også for farligere strekninger.

En flytting av bommen vil ikke gi fære dager med stengt vei til og fra Låvan, siden det er skredfare i Storura som er hovedårsaken til at veien stenges. Dette vil fortsatt ha negativ effekt for turisme/hytteutleie i Låvan. Eventuell båtfrakt av folk forbi den stengte veien vil kunne gjøres kortere når man ikke trenger å kjøre helt til Alteidet, selv om forholdene for å legge til med båt ved fiskeplassen ikke er så gode.

Oppsummert vil en flytting av bommen fra den gamle felleskjøpskaia ved Alteidet til Geitsteinen fiskeplass være positivt på flere måter, og ikke medføre økt fare for liv og helse.

Fig. 5.
Øverst til venstre og høyre: Stort skred i Storura 28.03.2005 (foto Dag Åsmund Farstad/ Kvæningen kommune).

Midten til venstre: Flere middels skred i Storura på begge sider av den store blokka (Heststein) 20.04.2020 (foto Bjørnulf Håkenrud).

Midten til høyre: Storura sett fra Storuraksla med Geitstein fiskeplass litt til venstre for midten av bildet 11.04.2020 (foto Bjørnulf Håkenrud).

Nederst til høyre: Svært små skred i Lillura 19.04.2020 (foto Bjørnulf Håkenrud).

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
204/20	Kvæningen formannskap	17.11.2020
93/20	Kvæningen kommunestyre	08.12.2020

Kommunedelplan for energi og klima - Merknadsbehandling og vedtak av planprogram

Henvising til lovverk:

Vedlegg

- 1 innspill Fylkesmannen i Troms og Finnmark
- 2 innspill MDG
- 3 Planprogram til politisk behandling 01.11.2020

Saksprotokoll i Kvæningen formannskap - 17.11.2020

Behandling:

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

I medhold av plan- og bygningslovens § 12-9 fastsettes planprogrammet for kommunedelplan for Klima og energi for Nord-Troms. Planprogrammet er datert 01.11.2020.

Kommunedirektørens innstilling

I medhold av plan- og bygningslovens § 12-9 fastsettes planprogrammet for kommunedelplan for Klima og energi for Nord-Troms. Planprogrammet er datert 01.11.2020.

Saksopplysninger

Bakgrunn:

Med utgangspunkt i vedtak om utarbeidelse av Kommunedelplan klima og energi, har kommunene Lyngen, Storfjord, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvæningen inngått et samarbeid om rullering av eksisterende kommunedelplan fra 2010 (Vedtatt i sak 32/19 i Nord- Troms Regionråd).

I kommunal planstrategi heter det at langsiktige overordnede mål for kommunens klima- og miljøarbeid skal fastsettes i kommuneplanens samfunnsdel. Kommunedelplan klima og energi blir en egen delplan.

I forkant av rullering av eksisterende kommunedelplan skal det utarbeides et planprogram (Fremlagt i tidligere sak), med formål å beskrive prosessen, foreslå hva planen skal inneholde, hvor den skal plasseres i plan og styringssystemet, og hvordan man arbeider frem til kommunedelplanen foreligger.

Utarbeiding av klima og energiplan blir ledet av referansegruppen vedtatt opprettet av Nord Troms Regionråd 19. september 2019.

Referansegruppen er opprettet med mål om revidering av nåværende Kommunedelplan for energi og klima. Det ble ved opprettelsen av Referansegruppen forutsatt innleie av konsulent til utførelse av revidering av kommunedelplanen fra 2010. Rambøll Norge er engasjert som rådgiver.

Referansegruppen består nå av:

Navn	Stilling/Funksjon	Kommune
Kåre Fjellstad	Teknisk Sjef	Lyngen Kommune
Kjell Ove Lehne	Teknisk sjef	Skjervøy Kommune
Bård Bendik Grøtta Fanghol	Kommuneplanlegger	Kåfjord Kommune
Jan Inge Karlsen	Etatsleder Næring, utvikling og teknisk	Kvæningen Kommune
Dag Funderud	Sektorleder	Nordreisa Kommune
Joakim Nilsen	Planlegger	Storfjord Kommune

Lyngen Kommune, ved Kåre Fjellstad, koordinerer arbeidet i referansegruppa og er kontaktpunkt inn mot Rambøll.

Høring

Planprogram for kommunedelplan for klima og energi i Nord-Troms ble jf. § 12-9 i plan- og bygningsloven annonsert i midten av september 2020, og sendt ut på høring med høringsfrist på 6 uker.

Det er ved fristens utløp kommet inn to innspill med til sammen 10 merknader

1. Fra Miljøpartiet De Grønne ved Silja Skjelnes-Mattila datert 14. oktober 2020
2. Fra Fylkesmannen i Troms og Finnmark ved Lars Smeland datert 27.oktober 2020.

Begge innspillene følger som vedlegg til saken.

Vurdering

Generelle betraktninger til innspillene

Gjennomgangen av innspillene viser at det er relevante forhold som blir tatt opp. Vi har gått igjennom alle punkter i innspillene sortert og gruppert dem. Vår vurdering er besvart for de enkelte punktene i tabellen under.

Av disse merknadene ble 4 tatt til følge helt eller delvis (merket grønn), 5 ble tatt til orientering (merket gul), og 1 ble ikke tatt til følge (merket rød).

Fylkesmannen i Troms og Finnmark (FM)

	Merknad	Rådmannens vurdering
1	FM etterlyser mål og hovedtema i planen	<p>Mandatet fra Rådmannsutvalget har vært å rullere dagens Klima og energiplan fra 2010.</p> <p>Planprogrammet beskriver innholdet i en Klima og energiplan der målsetting er å gi en status på utvalgte tema og peke på mulige tiltak i en felles handlingsplan for kommunene i Nord Troms.</p> <p>Tema i Klima og energiplanen er satt til rulling/revidering av eksisterende plan med hensyn på områdene:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klimagassutslipp • Energiforbruk • Energiressurser • Energiforsyning <p>Innholdet er beskrevet tydelig i kapittel 5.2 i planprogrammet.</p> <p>Punktet inngår i planarbeidet.</p>
2	FM etterlyser evaluering av dagens plan fra 2010 Spesielt er det ønskelig at tiltak for reduksjon i klimagass knyttet til biltransport og utslipp fra landbruket blir evaluert	<p>Planprogrammet beskriver at vi som en del av rulleringen, vil gå igjennom status for de 4 områdene som inngår i revidering av kommunedelplanen.</p> <p>Evaluering av tiltak og effekten av disse vil kunne komme frem i planutkastet.</p> <p>Vi ser poenget med at tidlig evaluering kunne gitt et annet utgangspunkt for planprogrammet.</p> <p>Vi tar med oss innspillet i det videre arbeidet.</p> <p>Tas til orientering</p>
3	FM oppfordrer kommunene til å sette ambisiøse mål om å: -benytte «Klimasats-ordningen»	

	<ul style="list-style-type: none"> - benytte innkjøpsordninger til å stimulere til kjøp av produkt med «lavt klimafotavtrykk» -sette klima i fokus ved kommunale byggeprosjekt -elektrifisere kommunens bilpark 	<p>Vi tar med oss oppfordringene i det videre arbeidet</p> <p>Tas til orientering</p>
4	FM anbefaler å sette mål for bevaring av naturtyper som bidrar til CO ₂ -binding	<p>Vi tar dette til orientering</p>
5	FM ønsker lokale handlingsplaner for den enkelte kommune FM peker på viktigheten av at effekten av tiltak beregnes økonomisk for å fastslå kostnad og gevinster.	<p>Det er referansegruppas intensjon at den interkommunale kommunedelplanen inneholder handlingsplan for de tiltak som er felles for kommunene i Nord Troms.</p> <p>Kommunedelplanen vil danne et grunnlag for videre arbeid med individuelle mål og tiltak for enkeltkommunene.</p> <p>Referansegruppens medlemmer må ta arbeidet videre i egen kommune og supplere planen med lokale mål og tiltak.</p> <p>Punktet inngår delvis i planarbeidet.</p> <p>Tas til orientering</p>
6	FM etterlyser en gjennomgang av hensynet til Klimatilpasning. Det pekes her spesielt på mål om å ta vare på robuste økosystem som kan bidra som flombuffer og vannfordrøyer. FM ber om en redegjørelse for hvilke planer som vil ivareta dette i kommunene i Nord- Troms	<p>Tema er aktuelt for Samfunnsdelen av kommuneplanen i den enkelte kommune.</p> <p>Det innarbeides som en generell kommentar om at det er viktig å ha fokus på klimatilpasning blant annet ved å ta vare på robuste økosystem som kan bidra som flombuffer og vannfordrøyer.</p> <p>Hensyntas som generell kommentar men ikke som hovedtema</p>

Miljøpartiet de Grønne De Grønne (MDG)

	Merknad	Rådmannens vurdering
1	MDG ønsker en «utvidelse» av tematikk og innhold i planen med fokus på miljø der tema som naturmangfold, pollinatorstrategier, biologisk mangfold, avløpsproblematikk og plastforurensning blir	<p>Mandatet fra Rådmannsutvalget har vært å rullere dagens Klima og energiplan fra 2010. Dette var også grunnlaget for utlysning av konkurranse med innhenting av rådgiver.</p> <p>Planprogrammet beskriver innholdet i en Klima og energiplan. Tema i Klima og energiplanen er satt</p>

	<p>behandlet. MDG ønsker en Miljø, klima og energiplan.</p>	<p>til rulling/ revidering av eksisterende plan med hensyn på områdene:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klimagassutslipp • Energiforbruk • Energiressurser • Energiforsyning <p>Naturvern, Pollinatorstrategier, Biologisk mangfold, Avløpsproblematikk og Plastforurensning er hver for seg omfattende tema. Tema som hører hjemme i en miljøplan. Men det krever utredninger som det ikke er tatt høyde for ved tilbudsinnhenting på rulling av dagens plan.</p> <p>Det er ikke avsatt midler til utredning av ovennevnte tema innen miljø i dette planarbeidet.</p>
2	<p>MDG ønsker en forankring i FN's bærekraftsmål -delmål med lokal forankring</p>	<p>FN's Bærekraftsmål er en del av de globale føringer som ligger til grunn for planarbeidet (ref. 4.1 i planprogrammet.)</p> <p>På et overordnet nivå ligger dette inn i planprogrammet, men dersom et utvidet arbeid på dette området skal gjennomføres vil det kreve ekstra ressurser i prosjektet.</p> <p>En utvidet gjennomgang av de 17 bærekraftsmålene og de 169 delmålene med føringer for de lokale målsettinger vil kunne utarbeides og konkretiseres i de lokale handlingsplanene.</p> <p>Det er ikke avsatt midler til utredning av Bærekraft som eget hovedtema i dette planarbeidet.</p> <p>Hensyntas som generell kommentar men utredes ikke som hovedtema ved rulling av planen</p>
3	<p>MDG ønsker en plan som er formulert forpliktende for kommunene slik at den blir realisert og unngår å bli en «skrivebordsplan»</p>	<p>Referansegruppen vil gjennom sitt engasjement i arbeidet tilstrebe at planen får realistiske, operasjonelle og tidsbestemte mål for å unngå at dette blir en «skrivebordsplan»</p> <p>Punktet inngår i planarbeidet.</p>
4	<p>MDG ønsker lokale handlingsplaner for den enkelte kommune</p>	<p>Det er referansegruppas intensjon at den interkommunale kommunedelplanen inneholder handlingsplan for de tiltak som er felles for kommunene i Nord Troms.</p> <p>Kommunedelplanen vil danne et grunnlag for videre arbeid med individuelle mål og tiltak for enkeltkommunene.</p> <p>Referansegruppens medlemmer må ta arbeidet videre i egen kommune og supplere planen med lokale mål og tiltak.</p>

		Punktet inngår delvis i planarbeidet. Tas til orientering
--	--	--

Fylkesmannen i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmárkku fylkkamánni
Tromssan ja Finmarkun maaherra

Vår dato:

27.10.2020

Vår ref:

2020/9095

Deres dato:

24.09.2020

Deres ref:

2017/39

Lyngen kommune
Strandveien 24
9060 LYNNGSEIDET

Saksbehandler, innvalgstelefon
Lars Smeland, 78950403

Planprogram - energi og klima - fylkesmannens uttalelse

Fylkesmannen i Troms og Finnmark viser til varsel om oppstart av arbeidet med kommunedelplan for energi og klima i Nord-Troms, med høring av planprogram. Høringsfristen er 6 uker fra kunngjøring og utsending av planprogrammet, dvs. 05.11.2020.

Den eksisterende energi- og klimaplanen for Nord-Troms sier at «*Global oppvarming som følge av menneskeskapt klimagassutslipp er den største miljøutfordringen verdenssamfunnet står overfor*». Denne utfordringen er ikke blitt mindre i løpet av de 10 årene som er gått. Fylkesmannen vil berømme kommunene i Nord-Troms for at de vil arbeide sammen om tiltak i klima- og energiplanleggingen. Det åpner for synergieffekter.

Innspill til planprogrammet

Planprogrammet gir en god beskrivelse av planprosessen, men er svært generelt og sier ikke noe om målene for planen. Det ville vært en fordel om planprogrammet tydelig sier hva som er målet med planen, og at planprosessen skal stake ut veien til målet. Temaene som kommunene vil fokusere på i planarbeidet, kan også tydeliggjøres.

Vi forstår kap. 5.2 i planprogrammet slik at kommunene vil ta utgangspunkt i eksisterende delplan og revidere innholdet. Energi- og klimaplanen fra 2010 ble utarbeidet gjennom en åpen og omfattende prosess, og planen har gode og tydelige mål for reduksjon i klimagassutslippene og omlegging til fornybar energi. Svakheten med planen er at mange av tiltakene i handlingsprogrammet er for generelle, og ansvaret for oppfølgingen ikke er konkret nok. Kunnskapsgrunnlaget må også oppdateres.

Det hadde vært nyttig om en evaluering av den tidligere planen ble inkludert i planprogrammet. En slik evaluering bør beskrive hvilke tiltak som er gjennomført, hvilken effekt de har hatt, og hvilke erfaringer kommunene har fått. Ved å inkludere evalueringen i planprogrammet, kan den stimulere til et offentlig engasjement og debatt på et tidlig

E-postadresse:
fmtfpost@fylkesmannen.no
Sikker melding:
www.fylkesmannen.no/melding

Postadresse:
Postboks 700
9815 Vadsø

Besøksadresse:
Strandvegen 13, Tromsø
Damsveien 1, Vadsø

Telefon: 78 95 03 00
www.fylkesmannen.no/tf

Org.nr. 967 311 014

tidspunkt i planprosessen. Det vil ikke kommunene oppnå, om evalueringen først innarbeides i det endelige planforslaget.

Fylkesmannen kjenner ikke tilstrekkelig til hvilken effekt den eksisterende energi- og klimaplanen har hatt i kommunene. Vi mener det er særlig interessant å vite om tiltakene for å redusere biltrafikken og utslippene fra landbruket har hatt noen effekt, og om kommunene i arealplanleggingen har vektlagt reduksjon i klimagassutslipp. Vi ber om at dette innarbeides i evalueringen av eksisterende plan.

For at energi- og klimaplanen skal ha en reell effekt, anbefaler vi at tiltakene i handlingsplanen innarbeides i det årlige arbeidet med økonomiplanen og budsjettet. Dette er vesentlig for at ikke planen skal «glemmes», slik det framgår på side 2 i planprogrammet.

Vi registrerer for øvrig at framdriftsplanen i planprogrammet må revideres.

Innspill til planarbeidet

De statlige planretningslinjene for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning legger føringer for innholdet i planen. Fylkesmannen oppfordrer kommunene til å fastsette ambisiøse mål for utslippsreduksjoner i tråd med planretningslinjene og benytte støtteordningen *Klimasats* i enda større grad enn hittil. Vi oppfordrer kommunene til å bruke offentlige anskaffelser til å stimulere etterspørsel etter produkter som er produsert med lavutslippsteknologi, til å jobbe med klimatiltak innen offentlige byggeprosjekter, herunder klimagassanalyser, få utslippsfrie byggeplasser og prioritere å få helelektriske bilparker.

Transport er den største enkeltutslippskilden i Norge, og ifølge planen fra 2010, også i Nord-Troms. Det er derfor vesentlig å sette inn tiltak på dette området, både når det gjelder bil- og båt-trafikken. Vi utfordrer kommunene til å vurdere hvordan de gjennom en samordnet bolig, areal- og transportplanlegging kan skape attraktive, bærekraftige tettsteder som bidrar til å redusere klimagassutslippene.

I energi- og klimaplanen fra 2010 framgår det at klimagassutslippene fra landbruket utgjør nær 30% av klimagassutslippene fra kommunene i Nord-Troms. Vi anbefaler at kommunene utformer konkrete tiltak som fører til at landbruket kan redusere utslippene i tråd med intensjonsavtalen mellom bondeorganisasjonene og regjeringen som ble inngått i fjor.

Naturtyper og CO₂-binding

Vi anbefaler at kommunene i planen setter mål om å ta vare på økosystemer og naturtyper som kan bidra til å redusere klimagassutslippene. Myr og skog har særlig stor betydning for CO₂-binding. Planen bør derfor inkludere tiltak mot avskoging, skogskjøtselstiltak, og eventuelt tiltak for økt opptak av CO₂ i skog og andre landarealer, jf. de statlige planretningslinjene kap. 3. Det bør drøftes hvilke følger dette må få i arealplanleggingen.

Utforming av tiltak i handlingsplanen

Mange av tiltakene i handlingsplanen i eksisterende plan er generelle, og ansvaret for oppfølging ligger til «*Alle kommuner*». Fylkesmannen anbefaler at handlingsplanen differensieres mellom de ulike kommunene, og beskriver helt konkrete tiltak med forventet kostnad/besparelse på samme format som budsjettet og økonomiplanen i den enkelte

kommune. Dermed kan tiltakene hentes direkte inn i det årlige budsjett- og økonomiplanarbeidet.

Verktøy og veiledning

Miljødirektoratet har mye informasjon om klima og energiarbeidet på sine hjemmesider: <https://www.miljodirektoratet.no/myndigheter/klimaarbeid/kutte-utslipp-av-klimagasser/> og <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/klima/>

Konkrete verktøy og veiledning finnes på følgende nettsteder:

- Om klimasats: <https://www.miljodirektoratet.no/myndigheter/klimaarbeid/kutte-utslipp-av-klimagasser/klimasats/>
- Veileder for klima- og energiplanarbeidet: <https://www.miljodirektoratet.no/myndigheter/klimaarbeid/kutte-utslipp-av-klimagasser/klima-og-energiplanlegging/>
- Klima- og energitiltak i ulike sektorer: <https://www.miljodirektoratet.no/myndigheter/klimaarbeid/kutte-utslipp-av-klimagasser/klima-og-energitiltak/>
- Klimaregnskap og regnemaler: <https://www.miljodirektoratet.no/myndigheter/klimaarbeid/kutte-utslipp-av-klimagasser/utslippsregnskap-og-regnemaler/>
- Webinarer: <https://www.miljodirektoratet.no/aktuelt/arrangementer/webinar/>
- Klimapodcast: <https://www.miljodirektoratet.no/tjenester/klimapodcast/>
- Filmer om lokalt klimaarbeid: <https://www.youtube.com/playlist?list=PLKecgvGqdo5jGGfbLMU4-84AKIly8i4zB>
- Facebook-gruppa Lokalt klimaarbeid: <https://m.facebook.com/groups/889455147886760/>
- Digitaliseringsdirektoratet, verktøy for bærekraftige anskaffelser <https://kriterieveviseren.difi.no/>

Mange kommuner har gjort et viktig nybrottsarbeid som andre kan lære av. Vi vil særlig nevne følgende eksempler:

- Klima- og energiplanen for Bodø kommune: <https://bodo.kommune.no/getfile.php/1313122-1562053022/Natur%2C%20milj%C3%B8%20og%20landbruk/Bod%C3%B8%20kommunes%20klima-%20og%20energiplan%202019-2031%281%29.pdf>
- Klimaplanen og klimaarbeidet i Trondheim kommune: <https://www.trondheim.kommune.no/klimaplan/>
- Grønn strategi for Bergen kommune: <https://www.bergen.kommune.no/hvaskjer/tema/gronn-strategi/slik-skal-bergen-bli-fossilfri>

Klimatilpasning

Planprogrammet sier ingenting om hensynet til klimatilpasning, og vi forstår det slik at klimatilpasning ikke er et tema i dette planarbeidet. Planprogrammet og de senere plandokumentene bør imidlertid beskrive hvilke planer som omfatter/ er tenkt å omfatte dette temaet. Det viser at kommunene har et bevisst forhold til dette arbeidet. Klimatilpasning er et tverrfaglig tema som vil kunne påvirke alle sidene av kommunesamfunnet på sikt. Det er derfor viktig at kommunene i de overordnede kommuneplanene utmeisler en klar strategi for dette arbeidet, og at temaet ivaretas i øvrige areal- og temaplaner.

I arbeidet med klimatilpasning anbefaler fylkesmannen at kommunene setter seg mål for å ta vare på robuste økosystemer. Slike systemer leverer vesentlige økosystemtjenester som reduserer farene ved klimaendringene. Myr, våtmarksområder og kantvegetasjon langs vassdrag er eksempler på økosystemer med viktige funksjoner som flombuffer og vannfordrøyer. Disse økosystemene reduserer derfor negative konsekvenser av økt nedbør og overvann.

Fylkesmannen skal påse at arbeidet med å redusere klimagassutslippene i fylket prioriteres. Vi har i oppgave å veilede kommunene og utfordre dem til å gjennomføre konkrete tiltak som bidrar til reduserte utslipp. Fylkesmannen ser fram til videre kontakt med kommunene i Nord-Troms i arbeidet med delplanen. Vi er tilgjengelige for spørsmål og drøftinger om kommunene ønsker det. Ved skriftlige henvendelser, vennligst oppgi saksnummeret, jf. vår ref.

Med hilsen

Oddvar Brenna
fagkoordinator for areal

Lars Smeland
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Gáivuotna suohkan / Kåfjord kommune	Postboks 74	9148	OLDERDALEN
Kvænangen kommune	Rådhuset, Gárgu 8	9161	BURFJORD
Nordreisa kommune	Postboks 174	9156	STORSLETT
Skjervøy kommune	Postboks 145	9189	SKJERVØY
Storfjord kommune	Oldersletta 1	9046	OTEREN
Norges vassdrags- og energidirektorat	Postboks 5091 Majorstua	0301	OSLO
Sametinget - Sámediggi	Åvjovárgeaidnu 50	9730	KARASJØK
Troms og Finnmark fylkeskommune	Fylkeshuset, Postboks 701	9815	VADSØ

Joakim Stensrud Nilsen

Fra: Silja Skjelnes-Mattila <silja.skjemattila@gmail.com>
Sendt: onsdag 14. oktober 2020 20:10
Til: post@lyngen.kommune.no; Joakim Stensrud Nilsen
Emne: Høringsinnspill til planprogrammet for kommunedelplan energi og klima, Nord-Troms

Høringsinnspill

Felles innspill fra Miljøpartiet de Grønne i kommunene Lyngen, Kåfjord og Storfjord angående planprogrammet for kommunedelplan energi og klima, Nord-Troms

1) Navn og omfang

Vi mener at den nye planen må hete Miljø-, klima- og energiplan, og at omfanget av planen må defineres deretter. I planprogramdokumentet brukes både navnet klima- og energiplan og navnet miljø- og klimaplan (for eksempel under kapittel 6.1 og 6.2), men omfanget som er beskrevet tangerer i svært liten grad miljøspørsmål. Planen mangler fokus på helt sentrale temaer som naturvern, pollinatorstrategier, biologisk mangfold, avløpsproblematikk, og for eksempel plastforurensing, for å nevne noen. Verden står ikke bare overfor en klimakrise, men også en artsmangfoldskrise og en plastkrise.

2) Bruk av FNs bærekraftsmål

Det er nasjonale forventninger til at FNs 17 bærekraftsmål skal være et grunnlag for den kommunale og fylkeskommunale planleggingen. For at man skal kunne bruke FNs bærekraftsmål som et verktøy, må de brytes ned i målbare enheter tilpasset regionen. Vi håper derfor at bærekraftsmålene brytes ned og konkretiseres under denne planprosessen.

3) Forpliktende oppfølging

Dessverre ble svært lite av planen fra 2010-2014 fulgt opp i kommunene. Utfordringene med oppfølging beskrives også i planprogramdokumentet:

En ulempe med en egen plan kan være at planen «glemmes». Derfor bør kommunene være ekstra bevisst på hvordan kommunedelplanen skal kobles og forankres i kommuneplan, økonomiplan og årsbudsjett. Implementering av kommunedelplan energi og klima i den daglige driften blir også en viktig arbeidsoppgave fremover.

Planen bør derfor utformes med et særskilt fokus på kommunenes ansvar, forpliktelser og oppfølging av kommunedelplanen.

4)

Selv om dette skal være en felles plan for kommunene, med felles mål og strategier, mener vi det vil være av stor betydning for den enkelte kommune at planen åpner for lokale tilpasninger. Handlingsdelen må kunne spesifiseres med lokale utfordringer i de enkelte kommunene.

Med vennlig hilsen

Kåfjord MDG ved Tania Lopez og Linda Aarøen Lien
Lyngen MDG ved Helga Ringbakken og Mikal Nerberg
Storfjord MDG ved Kasper Holmen og Silja Skjelnes-Mattila

Beregnet til

Politisk behandling i kommunene

Lyngen, Storfjord, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvæningen, Nord Troms.

Dato

1. november 2020

PLANPROGRAM

KOMMUNEDELPLAN

ENERGI OG KLIMA

PLANPROGRAM

KOMMUNEDELPLAN ENERGI OG KLIMA

Oppdragsnavn **Rullering av kommuneplan for energi og klima i Nord- Troms**
Prosjekt nr. **1350040615**
Mottaker **Kommunene i Nord- Troms**
Dokument type **Planprogram- saksgrunnlag for politisk behandling**
Versjon **1**
Dato **01.11.2020**
Utført av **Inge Grøntvedt**
Kontrollert av **Anne Orderdalen Steen og Heidi Ødegård Berg**
Godkjent av **Inge Grøntvedt**

Rambøll
Kobbes gate 2
PB 9420 Torgarden
N-7493 Trondheim

T +47 73 84 10 00
<https://no.ramboll.com>

INNHALDSFORTEGNELSE

1.	Innledning	2
2.	Plassering i plan- og styringssystem	2
3.	Virkningsperiode for plan	3
4.	Retningslinjer	4
4.1	Globale føringer	4
4.2	Nasjonale føringer	4
4.3	Lokale eller regionale føringer	4
5.	Virkemidler og Omfang	5
5.1	Kommunens rolle/ virkemidler	5
5.2	Omfang	5
6.	Roller og Planprosess	8
6.1	Administrativ organisering	8
6.2	Politisk organisering og medvirkning	8
6.3	Medvirkning fra innbyggere og interessenter	8
6.4	Høring og offentlig ettersyn	9
6.5	Bruk av konsulent	9
7.	Framdriftsplan	10

1. INNLEDNING

Med utgangspunkt i vedtak om utarbeidelse av Kommunedelplan energi og klima, har kommunene Lyngen, Storfjord, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvænangen inngått et samarbeid om rullering av eksisterende kommunedelplan fra 2010 (Vedtatt i sak 32/19 i Nord- Troms Regionråd).

Etter offentlig utlysning og tilbudsvurderinger er Rambøll Norge AS engasjert som rådgiver i arbeidet med rullering av Kommunedelplan energi og klima fra 2010, samt i forbindelse med utarbeidelse av utkast til planprogram (dette dokumentet).

I kommunal planstrategi heter det at langsiktige overordnede mål for kommunens klima- og miljøarbeid skal fastsettes i kommuneplanens samfunnsdel. Kommunedelplan energi og klima inngår i denne samfunnsdelen, og skal være kommunenes strategi og handlingsprogram for en bærekraftig utvikling av lokalsamfunnene i Nord-Troms.

I forkant av rullering av eksisterende kommunedelplan skal det utarbeides et planprogram (dette dokumentet), med formål å beskrive prosessen, foreslå hva planen skal inneholde, hvor den skal plasseres i plan og styringssystemet, og hvordan man arbeider frem til kommunedelplanen foreligger.

2. PLASSERING I PLAN- OG STYRINGSSYSTEM

Det er i hovedsak to alternative plasseringer av kommunedelplan energi og klima i plan- og styringssystemet;

- Alternativ 1: Egen energi- og klimaplan
- Alternativ 2: Integrering av energi og klima i kommuneplanens samfunnsdel

Kommunene i Nord- Troms har vedtatt å utarbeide en egen energi- og klimaplan (alternativ 1 over), også omtalt som kommunedelplan energi og klima.

Det er både fordeler og ulemper med en selvstendig energi og klimaplan. Fordeler med en selvstendig plan kan være:

- Kommunene er i ulike faser i planarbeidet og det blir lettere å utforme en egen overordnet plan for alle seks kommunene som behandles uavhengig av det øvrige planarbeidet.
- Kommuneplanens samfunnsdel fastsetter langsiktige mål og strategier for kommunens arbeid, mens energi og klimaplan konkretiserer disse. Det er derfor naturlig at planen har en noe hyppigere rullering enn kommuneplanens samfunnsdel.
- Energi og klimaspørsmål kan bli mer synlig både internt i kommunen og utad i befolkningen og næringslivet ved behandling i egen plan.
- Med en egen energi og klimaplan får hver kommune et plandokument som kan brukes som et underlag for egne handlingsplaner og beslutninger som involverer klima- og energispørsmål.

En ulempe med en egen plan kan være at planen «glemmes». Derfor bør kommunene være ekstra bevisst på hvordan energi- og klimaplanen skal kobles og forankres i kommuneplan, økonomiplan og årsbudsjett. Implementering av kommunedelplan energi og klima i den daglige driften blir også en viktig arbeidsoppgave fremover.

3. VIRKNINGSPERIODE FOR PLAN

Det foreslås en planperiode for Kommunedelplan på 12 år (2021-2033).

Planer som behandler klima- og energispørsmål skal vurderes revidert minst hvert fjerde år, jf. statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning. Kommunedelplan energi og klima anbefales revidert i tråd med disse retningslinjene.

Videre bør det utarbeides handlingsplan som spenner fra to til fire år. Handlingsplanen omfatter definerte mål og aktiviteter innen energi og klima. Denne handlingsplanen kan være et nyttig verktøy for å prioritere og sikre gjennomføring av tiltak som samsvarer med definert målsetting, og anbefales benyttet som grunnlag i kommunenes årlige budsjettprosess.

4. RETNINGSLINJER

Det er en rekke planer, avtaler og lover som er styrende og/ eller retningsgivende for arbeidet med rullering av kommunedelplan energi og klima.

4.1 Globale føringer

FNs bærekraftsmål er verdens arbeidplattform, blant annet for å sikre rettferdighet, god helse og stanse tap av naturmangfold og klimaendringer. Målene skal vise vei mot en bærekraftig utvikling på kort og lang sikt.

Regjeringen har besluttet at FNs bærekraftsmål, som Norge har sluttet seg til, skal være et politiske hovedspor som grunnlag for vår tids største utfordringer. Det er derfor viktig at bærekraftsmålene integreres i samfunns- og arealplanleggingen i kommunene.

4.2 Nasjonale føringer

Kommunal og Moderniseringsdepartementet har vedtatt nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019 – 2023 (vedtatt 14. mai 2019.) Her legges det vekt på at samfunnet står ovenfor flere store oppgaver:

- Å skape et bærekraftig velferdssamfunn
- Å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning
- Å skape et sosialt bærekraftig samfunn
- Å skape et trygt samfunn for alle

Staten har videre fastsatt retningslinjer for klima og energiplanlegging:

«Kommunene, fylkeskommunene og staten skal gjennom planlegging og øvrig myndighets og virksomhetsutøvelse stimulere til, og bidra til reduksjon av klimagassutslipp, samt økt miljøvennlig energiomlegging. Planleggingen skal også bidra til at samfunnet forberedes på og tilpasses klimaendringene (klimatilpasning).»

Stortinget har i Lov om klimamål gjeldende fra 01.01.2018 vedtatt en ambisiøs målsetting relatert til klima: utslipp av klimagasser i 2030 skal reduseres med minst 40% sammenlignet med referanseåret 1990, og med 80 -95% innen 2050.

4.3 Lokale eller regionale føringer

Hver enkelt kommune har forankret utarbeidelse av kommunedelplanen i Samfunnsdelen av sin overordnede Kommuneplan. Det er så langt, ikke avdekket øvrige regionale eller lokale planer eller vedtak utover dagens Kommunedelplan for energi og klima fra 2010.

5. VIRKEMIDLER OG OMFANG

Energi og klimaarbeid i kommunene er samfunns- og sektorovergripende. Energi- og klimaplan skal være en plan for hvordan kommunene kan benytte sin rolle som samfunnsaktør, og for hvordan kommunen kan driftes på en mer energi- og klimavennlig måte. Innenfor denne avgrensningen skal planen omhandle mål og tiltak innen energi og klima. For ytterligere detaljer se kommende delkapittel (omfang).

5.1 Kommunens rolle/ virkemidler

Kommunens virkemidler viser mulighetsrommet kommunen har i energi- og klimaarbeidet. Nedenfor er en liste over virkemidler med eksempler under. Listen er ikke uttømmende.

- Juridiske virkemidler
  - Plan- og bygningsloven, Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging
- Samordnet bolig, - areal og transportplanlegging, kjørerestriksjoner
- Insentiver/markedsbaserte virkemidler
  - Bompenger, avgiftsparkering, fordeler for null -og lavutslippskjøretøy, tilskuddsordninger, renovasjonsavgifter og Offentlige anskaffelser
- Dialog og nettverk
  - Kommunen som fasilitator, kommunen som veileder, kommunen som nettverksaktør
- Holdningsskapende arbeid, informasjon og medvirkning
- Virkemiddelpakker

- Statlige insentivprogrammer med vekt på gode regionale løsninger på tvers av kommunegrensene
  - Klimasats, Enova

Det bør også avklares hvorvidt kommunedelplan energi og klima kan gjøres juridisk bindende.

5.2 Omfang

Dette arbeidet tar utgangspunkt i eksisterende kommunedelplan energi og klima fra 2010. Rambøll vil foreta en rullering/ revidering av eksisterende plan med hensyn på områdene:

- Klimagassutslipp
- Energiforbruk
- Energiressurser
- Energiforsyning

Områdene defineres som følger:

Energiforbruk

Energiforbruk omfatter her bruk av elektrisk kraft og termisk energi i byggsektor og industrisektor, samt drivstoff i transportsektoren. Planen vil presentere energiforbruket på kommunenivå med forbehold om at slik informasjon er tilgjengelig.

Energiforsyning

Energiforsyning omfatter her både elektrisk kraft og termisk energi. Planen vil sammenfatte en oppdatert oversikt over status for energiforsyning i kommunene fordelt på følgende bransjer, med forbehold om at informasjon foreligger:

- Vannkraft
- Vindkraft (på land)
- Termisk energi (fjernvarme, nærvarme)
- Fossil energi (fyringsolje, gass)

I tillegg vil det gis en overordnet status over utviklingen innenfor følgende bransjer, i Nord-Troms, der informasjon om disse er tilgjengelig:

- Solenergi
- Vindkraft (til havs)
- Tidevann- og bølgekraft

Ressurser/ ressurstilgang

Økonomisk vekst og forbruk gjør at avfallsmengdene fortsetter å vokse i Norge. Den nasjonale målsettingen er å produsere mindre avfall samtidig som vi utnytter ressursene bedre. Verdens naturressurser er under økt press. Det er derfor avgjørende for klimaet, naturen og miljøet at ressursene brukes langt mer effektivt, slik at vi reduserer behovet for å ta ut nye ressurser.

I en sirkulær økonomi må produktene vare så lenge som mulig. Ved å bruke produkter og avfall om igjen, utnyttes de samme ressursene flere ganger og minst mulig går tapt. Hvordan kan kommunene bidra til sirkulær økonomi gjennom å utnytte ressurser som i dag ofte blir betraktet som et problem/avfall?

Planen vil sammenfatte en oversikt på nasjonalt nivå, samt kommunalt nivå dersom det foreligger, over total avfallsmengde og avfall fordelt på følgende behandlingsmåter:

- Fyllmasse og dekkmasse
- Sendt til materialgjenvinning
- Biogassproduksjon
- Kompostering
- Deponering
- Levert til forbrenning
- Evt annen behandling

Med dette som utgangspunkt vil planen gjøre opp status på nåsituasjonen, samt se muligheten for å styrke den sirkulære økonomien ytterligere.

Klimagassutslipp

Utslppsregnskapet utarbeidet av Miljødirektoratet viser utslipp av klimagassene, CO₂, metan (CH₄) og lystgass (N₂O) fordelt på ni sektorer. Planen sammenfatter en oversikt på nasjonalt og kommunalt nivå over status klimagassutslipp fordelt på følgende sektorer:

- Industri, olje og gass
- Veitrafikk – endres til transport
- Annen mobil forbrenning
- Energiforsyning

- Sjøfart
- Jordbruk – endres til landbruk (inkluderer i tillegg skogbruk)
- Oppvarming
- Luftfart
- Avfall og avløp

Der det faller seg naturlig vil Rambøll planen trekke en parallell opp mot de andre områdene som inngår i kommunedelplanen.

I forbindelse med rullering av kommunedelplan energi og klima vil status innen disse områdene i forhold til målsetting fra 2010 vurderes. Det vil deretter bli foreslått nye mål med tilhørende tiltak for å svare ut denne målsettingen.

6. ROLLER OG PLANPROSESS

6.1 Administrativ organisering

Arbeidet med utarbeiding av klima- og miljøplan blir ledet av referansegruppen vedtatt opprettet av Nord Troms Regionråd 19. september 2019.

Referansegruppen er opprettet med mål om revidering av nåværende Kommunedelplan for energi og klima. Det ble ved opprettelsen av Referansegruppen forutsatt innleie av konsulent til utførelse av revidering av kommunedelplanen fra 2010.

Referansegruppen består av:

Navn	Stilling/Funksjon	Kommune
Kåre Fjellstad	Teknisk Sjef	Lyngen Kommune
Kjell Ove Lehne	Teknisk sjef	Skjervøy Kommune
Bård Bendik Grøtta Fanghol	Kommuneplanlegger	Kåfjord Kommune
Jan Inge Karlsen	Etatsleder Næring, utvikling og teknisk	Kvænangen Kommune
Dag Funderud	Sektorleder	Nordreisa Kommune
Joakim Nilsen	Planlegger	Storfjord Kommune

Lyngen Kommune ved Kåre Fjellstad koordinerer arbeidet i referansegruppa og overfor konsulenten.

6.2 Politisk organisering og medvirkning

For å sikre at klima- og miljøplan blir det politiske styringsverktøyet det er ment å være, er det viktig med politisk medvirkning og politiske styringssignaler underveis i planleggingen. Formannskapet eller det utvalg som har myndighet som kommuneplanutvalg har ansvar for planprosessen.

Både formannskapet, de øvrige politiske utvalgene planen berører og kommunestyret involveres gjennom:

- Informasjon om Planprogrammet og deltagelse i høringsrunde til planprogrammet
- Deltagelse i høringsrunde til Planutkastet
- Deltagelse i behandling av endelig plan

Kommunenes representanter i Referansegruppa sørger for politisk behandling i tråd med egne retningslinjer i den enkelte kommune.

6.3 Medvirkning fra innbyggere og interessenter

I arbeidet med energi- og klimaplan vil det være viktig å sikre medvirkning fra innbyggerne og sentrale interessenter. Dette for å skape eierskap til prosessen, og muligheter for samarbeid.

Kartlegging av hvilke interessenter som skal gis varsel om planarbeidet må fastsettes av den enkelte kommune.

Det er viktig å ha en realistisk ambisjon om medvirkning i de ulike fasene. Gjennom moderne teknologi og sosiale medier skal det likevel være mulig å nå mange, og ikke minst ta imot innspill fra alle som ønsker å engasjere seg i planarbeidet.

Innbyggermedvirkningen vil også ha som hensikt å samle informasjon, gode ideer og å øke

engasjementet. Det vil være ønskelig å involvere barn og unge i denne prosessen. Idedugnader og bruk av sosiale medier er eksempler på metoder for innbyggermedvirkning som kan passe i denne prosessen.

6.4 Høring og offentlig ettersyn

Høring vil foregå i tråd med retningslinjer og det legges opp til høringsrunde både til Planprogrammet og i neste omgang når utkast til Plandokument foreligger. Vi foreslår en felles adresse for innsendelse av innspill.

Innspill til Planprogrammet og til selve Planutkastet vil bli registrert, sortert og gruppert, kommentert og vurdert. Behandling vil bli gjort i referansegruppa.

Frister for innspill settes i tråd med de frister man benytter i forhold til plan og bygningsloven - fortrinnsvis 6 uker i hver runde.

6.5 Bruk av konsulent

For å ha kapasitet og kompetanse til utarbeidelse av planprogram, samt arbeid med rullering og utforming av ny kommunedelplan, er det etter utlysning gjennomført en konkurranse i tråd med Lov om offentlige anskaffelser. Rambøll Norge AS er engasjert som rådgiver. Arbeidet ledes av Anne Orderdalen Steen ved Rambølls Miljøavdeling i Trondheim. Heidi Ødegaard Berg, David Nilsson og Inge Grøntvedt ved Rambølls Trondheimskontor er også med i arbeidet.

7. FRAMDRIFTSPLAN

Proessen fram mot ferdig Kommunedelplan for energi og klima er i korte trekk skissert i prosessplanen illustrert under.

Politisk behandling, grad av involvering og omfang av innspill vil innvirke på tidsplan. Det tas forbehold om dette og en justering av planen.

Del i arbeidsprosess	Tentativ Tidsperiode	Måned
1. Utforming av planprogram med prosessbeskrivelse	Uke 26-32	Juni -August 2020
2. Ferie	Uke 28 – 30	Juli 2020
3. Ferdigstilling av planprogram	Uke 33-34	
4. Behandling av planprogram	Uke 34-36	
5. Annonsering planprogram/invitere til innspill med frist 6 uker etter annonsering	Uke 34-40	August-september 2020
6. Bearbeide innspill til planprogram. Planprogrammet ferdigstilles.	Uke 40-44	September - oktober2020
7. Sluttbehandling av planprogram	Uke 45-50	Nov/Des 2020
8. Revidering av planen fra 2010 Status/mål/handlingsplan.	Uke 50-2020 -Uke 6 -2021	Des 2020- jan 2021
9. Behandling av utkast til plan	Uke 7-10 -2021	Feb 2021
10. Utforming av presentasjon og gjennomføring av for eksempel webinar, folkemøter eller andre aktiviteter	Uke 11-14 -2021	Mars /April 2021
11. Innhenting av høringsuttalelser etter høring av utkastet til plan- frist 6 uker Bearbeide innspill til planen	Uke 14-20 - 2021 Uke 20-22 - 2021	April/mai 2021
12. Slutføring av plan etter innspill	Uke 22 (Leveranse 01.06.2021)	Juni 2021
13. Politisk behandling av endelig plan	Uke 22- 26 - 2021	Juni 2021
14. Implementering i kommunene	Fra uke 27 -2021	Juli 2021 -

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
220/20	Kvæningen formannskap	01.12.2020
94/20	Kvæningen kommunestyre	08.12.2020

Budsjettreguleringer pr desember 2020

Henvisning til lovverk:
Økonomireglement for Kvæningen kommune

Saksprotokoll i Kvæningen formannskap - 01.12.2020

Behandling:

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Drift

Det vedtas følgende budsjettreguleringer for å komme nærmere budsjettbalanse:

Beskrivelse	Konto	Debet (utgift)	Kredit (inntekt)
Midler til utvidet introduksjonsprogram – pga covid 19	11xxx	153 700	
Mottatt særskilt tilskudd fra IMDI	18100		153 700
Midler til smittevern – pga covid 19	11xxx	141 000	
Ekstra skjønnsmidler til smittevern fra Fylkesmannen	18040		141 000
Skjønnsmidler til ressurskrevende tjenester	11xxx	28 814	
Skjønnsmidler til smittesporing	11xxx	20 000	
Fordelt tilbakeholdt skjønnsmidler fra Fylkesmannen 2020	18040		48 814
Redusert bruk av utlånsmidler fra lånefondet	19400	13 700 000	
Redusert behov for utlånsmidler i 2020	15200		13 700 000
Påfyll kommunalt NF– krisepakke fra TFFK, brukes i 2021	15500	1 700 000	
Tilskudd fra Troms og Finnmark fylkeskommune	17300		1 700 000

Sum		15 743 514	15 743 514

Kommunedirektørens innstilling

Drift

Det vedtas følgende budsjettreguleringer for å komme nærmere budsjettbalanse:

Beskrivelse	Konto	Debet (utgift)	Kredit (inntekt)
Midler til utvidet introduksjonsprogram – pga covid 19	11xxx	153 700	
Mottatt særskilt tilskudd fra IMDI	18100		153 700
Midler til smittevern – pga covid 19	11xxx	141 000	
Ekstra skjønnsmidler til smittevern fra Fylkesmannen	18040		141 000
Skjønnsmidler til ressurskrevende tjenester	11xxx	28 814	
Skjønnsmidler til smittesporing	11xxx	20 000	
Fordelt tilbakeholdt skjønnsmidler fra Fylkesmannen 2020	18040		48 814
Redusert bruk av utlånsmidler fra lånefondet	19400	13 700 000	
Redusert behov for utlånsmidler i 2020	15200		13 700 000
Påfyll kommunalt NF– krisepakke fra TFFK, brukes i 2021	15500	1 700 000	
Tilskudd fra Troms og Finnmark fylkeskommune	17300		1 700 000
Sum		15 743 514	15 743 514

Saksopplysninger

Økonomireglementet pkt 2.3.1 sier at det er kommunestyret selv som må foreta endringer i driftsbudsjettet dersom det oppstår merinntekter på over 200 000,-. På samme måte er det også kommunestyret selv som må foreta endringer i de komponenter som hører innunder finansutgifter/bruk- og avsetning til fond.

Det har kommet et vedtak fra IMDI hvor de gir et særskilt tilskudd til utvidet introduksjonsprogram som følge av covid-19. Beløpet vi har mottatt på 153 700,- foreslås regulert inn på ansvar 275 Introduksjonstjenesten for å benyttes som forutsatt. Motposten blir ved å øke posten for tilskudd fra IMDI tilsvarende.

Fylkesmannen har tildelt ekstra skjønnsmidler til smittevern med 141 000,- som vi har mottatt sammen med ordinært skjønn for november. Dette foreslås regulert til ansvar 188 Coronavirus

for å benyttes som forutsatt. Motposten blir her ved å øke posten for skjønnsmidler fra FM tilsvarende.

Fylkesmannen har videre i eget vedtak fordelt tilbakeholdte skjønnsmidler for 2020 til alle kommuner i fylket. Kvæningen kommune fikk tildelt 28 814,- til ressurskrevende tjenester og 20 000,- til smittesporing. Beløpene er utbetalt sammen med ordinært skjønn for november. Dette foreslås regulert til henholdsvis ansvar 381 Tjenester for utviklingshemmede for beløpet som angår ressurskrevende tjenester og ansvar 188 Coronavirus for beløpet som angår smittesporing. Motposten her blir også ved å øke posten for skjønnsmidler fra FM tilsvarende.

Det er i budsjettet for 2020 opprinnelig vedtatt bruk av disposisjonsfond til utlån fra næringsfondet med 14 300 000,-. Det faktiske utlån i 2020 blir kun med 600 000,-. Det foreslås derfor å regulere budsjettet i tråd med regnskap og resterende midler med 13 700 000,- forutsettes videreført i budsjettet for 2021. Denne reguleringen medfører en redusert tildeling til utlån og tilsvarende bruk av disposisjonsfond i inneværende budsjettår.

TFFK har som en del av krisepakke – fase 3 for 2020 jf. Prop. 127 S (2019-2020) fordelt med påfyll til kommunale næringsfond hvor Kvæningen kommune er tildelt 1 700 000,-. Beløpet reguleres til ansvar 411 Tilskudd næringslivet. Da beløpet utbetales så sent på året og det blir vanskelig å tildele noe i inneværende budsjettår, foreslås det at dette avsettes til bundet fond for å benyttes etter tildelingskriterier i neste budsjettår. Motposten her blir tilskudd fra fylket.

Vurdering

Dersom foreslåtte reguleringer vedtas vil regnskap og budsjett i større grad vise budsjettbalanse ved avleggelse av årsregnskapet for 2020.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
213/20	Kvæningen formannskap	01.12.2020
95/20	Kvæningen kommunestyre	08.12.2020

Saksprotokoll i Kvæningen formannskap - 01.12.2020

Behandling:

Tilleggsforslag fra Eirik Mevik, AP:

Kommunestyret legger til grunn at kommunedirektøren har god økonomirapportering internt i administrasjonen og derfor kan de månedlige økonomirapportene til formannskapet utgå. Kommunestyret ber kommunedirektøren straks rapportere til formannskapet dersom det foreligger overskridelser utover budsjettet som ikke lar seg hente inn i løpet av budsjettåret.

Kommunedirektørens innstilling med tilleggsforslaget fra AP ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Rapporten tas til orientering.

Kommunestyret legger til grunn at kommunedirektøren har god økonomirapportering internt i administrasjonen og derfor kan de månedlige økonomirapportene til formannskapet utgå. Kommunestyret ber kommunedirektøren straks rapportere til formannskapet dersom det foreligger overskridelser utover budsjettet som ikke lar seg hente inn i løpet av budsjettåret.

Månedlig økonomirapportering, oktober 2020

Kommunedirektørens innstilling

Rapporten tas til orientering.

Saksopplysninger

Viser til vedlagte rapport pr 31. oktober 2020.

Vurdering

Totalt sett er vi ganske i balanse. Noen store sprekker i noen enheter, men dette veies opp at det går bedre andre steder.

Økonomirapport pr 31. oktober 2020

Kvæningen kommune	Regnskap	Totalt budsjett (1)	Rest	Forbruk i %
Lønn inkl sos. utg.	100 190 737	95 668 204	-4 522 532	105
Øvrige utgifter	87 543 537	100 232 729	12 689 192	87
Inntekter	-188 847 897	-198 681 320	-9 833 423	95
	-1 113 623	-2 780 386	-1 666 763	40

Sentraladministrasjonen	Regnskap	Totalt budsjett (1)	Rest	Forbruk i %
Lønn inkl sos. utg.	5 570 788	4 209 330	-1 361 458	132
Øvrige utgifter	11 400 241	10 741 626	-658 615	106
Inntekter	-1 761 730	-3 215 417	-1 453 686	55
	15 209 299	11 735 540	-3 473 759	130

Avviket skyldes hovedsakelig postering av pensjon som gjøres opp ved årsoppgjøret.

Skatt og rammetilskudd	Regnskap	Totalt budsjett (1)	Rest	Forbruk i %
Øvrige utgifter	18 049 560	15 548 333	-2 501 227	116
Inntekter	-144 616 495	-146 647 540	-2 031 045	99
	-126 566 935	-131 099 206	-4 532 272	97

Renter og avdrag	Regnskap	Totalt budsjett (1)	Rest	Forbruk i %
Øvrige utgifter	12 998 012	13 316 527	318 514	98
Inntekter	-2 940 657	-2 458 333	482 324	120
	10 057 355	10 858 193	800 838	93

Navn på Enheten 10* Politisk styring	
	Kommentarer:
Lønn	Større utbetalinger til møtegodtgjørelser enn budsjettert
Øvrige utgifter	Abonnementsutgifter og sekretariatsfunksjon allerede betalt og dette vil utjevnes gjennom året i forhold til budsjett. Større utgifter til rekruttering av ny kommunedirektør enn budsjettregulert beløp.
Inntekter	
Generell kommentar:	

Navn på Enheten 120 Formannskapskontor	
	Kommentarer:
Lønn	Ledige lønnsmidler pga vakant adm.sjef stilling
Øvrige utgifter	Ledige midler til kjøregodtgjørelse og diettgodtgjørelse
Inntekter	
Generell kommentar:	

Navn på Enheten 122 Servicekontor	
	Kommentarer:
Lønn	

Øvrige utgifter		
Inntekter		Merinntekt refusjon sykepenger i forhold til budsjett
Generell kommentar:		

Navn på Enheten 121 Økonomiavdelinga		
		Kommentarer:
Lønn		Merforbruk til ekstrahjelp på grunn av sykefravær/vakant stilling.
Øvrige utgifter		Abonnementer og andre avtaler belastes i januar og gjelder hele året
Inntekter		Manglende gebyrinntekter i forhold til budsjett. Men refusjon fra NAV som ikke er budsjettert dekker opp merforbruket på andre områder.
Generell kommentar:		

Navn på Enheten 123 IT-avdeling		
		Kommentarer:
Lønn		
Øvrige utgifter		Fortsatt merutgifter i forhold til budsjett både til driftsavtaler og edb-anlegg og i tillegg lisensutgifter. Allerede vedtatte budsjettreguleringer har gitt et større handlingsrom.
Inntekter		
Generell kommentar:		

Oppvekst og kultur	Regnskap	Totalt budsjett (1)	Rest	Forbruk i %
Lønn inkl sos. utg.	26 914 893	24 814 757	-2 100 135	108
Øvrige utgifter	7 423 525	7 662 849	239 325	97
Inntekter	-7 896 239	-6 914 717	981 522	114
	26 442 178	25 562 890	-879 288	103

Navn på etaten: Oppvekst og kultur, oktober 2020		
200		Kommentarer:
Lønn		
Øvrige utgifter		
Inntekter		
Generell kommentar:		

Navn på Enheten: : Kulturskolen i Kvæningen		
240		Kommentarer:
Lønn		
Øvrige utgifter		
Inntekter		Elevavgifter for høsthalvåret kommer ikke før i desember
Generell kommentar:		

Navn på Enheten: Voksenopplæring		
224		Kommentarer:
Lønn		vedtatt nedlagt men lønn vil henge ved til høsten 2020
Øvrige utgifter		
Inntekter		

- VO kjøper tjeneste fra Ata integrerings og kompetansesenter for en deltager fra til årsskifte 2021. Prisen for fulltidstilbud er 25.000- Reisetilskudd på kr 1000 per mnd kommer i tillegg.
  - VO kjøper også et nettbasert kurs for språkopplæring, av godkjent tilbyder for en deltager. Pris 1800,-
- Ingen endringer fra forrige mnd.

Navn på Enheten : Kvæningen barne- og ungdomsskole		
211		Kommentarer:
Lønn		Stort fravær i personalgruppa, pga ferier og sykefravær. Dette fører til høyt vikarbruk. Det er også blitt nødvendig å gjøre avtaler med IKT, og innkjøp av tjenester, da IKT nord ikke leverer de tjenesten som skolen trenger.
Øvrige utgifter		IKT utstyr var ikke budsjettert med- Innkjøp av IKT utstyr og elevpc har medført store utgifter. Overgang og integrering til nye dataprogrammer koster penger. Eksempel integrering fra Visma til Acos. Digitale læringsressurser – lisenser (nettbaserte bøker) har også ført til økte utgifter. Det har også blitt kjøpt inn mange skohyller (inventar) som det ikke var med i bygget når vi flyttet inn i nytt skolebygg. Utgiften vil svare seg på sikt med mindre slitasje på bygget. Innkjøp av smittevernsutstyr har kostet mye penger. Her kan nevnes skillevegger (Rom og pulter) til å ha på klasserom, i de klasserommene som det er flest elever og det er minst areal, der hvor 1. meters grensen er vanskelig og å holde. Alle elever ha eget hodesett til lyd, dette har kostet penger. Dispensere til antiback og oppmerkjingsutstyr har det også vært nødvendig å gå til innkjøp av.
Inntekter		Inntektene vil øke da det er kommet flere elever fra andre skoler.
Generell kommentar:		

Navn på Enheten: SFO		
232		Kommentarer:
Lønn		
Øvrige utgifter		
Inntekter		
Generell kommentar:		

Navn på Enheten: Burfjord barnehage		
225		Kommentarer:
Lønn		
Øvrige utgifter		
Inntekter		
Generell kommentar:		

Navn på Enheten: Badderen barnehage		
227		Kommentarer:
Lønn		
Øvrige utgifter		
Inntekter		
Generell kommentar: Alt innafor etter budsjett.		

Navn på Enheten: Fritidsklubb		
258		Kommentarer:
Lønn		
Øvrige utgifter		
Inntekter		16.000 Støtte fra Frifond til utstyr på klubben.
Generell kommentar: Alt i h.h.t budsjett. Fortsatt store deler av budsjettet igjen, da vi ikke har startet opp med klubbdrift enda.		

Navn på Enheten: Ungdomsråd		
251		Kommentarer:
Lønn		
Øvrige utgifter		
Inntekter		
Generell kommentar:		

Navn på Enheten: Bibliotek		
		Kommentarer:
Lønn		Vikar inne i perioder
Øvrige utgifter		Lavt forbruk, liten aktivitet
Inntekter		Inntekt refusjon sykepenger
Generell kommentar:		

Navn på Enheten: Intro		
275		Kommentarer:
Lønn		Overforbruk lønn
Øvrige utgifter		
Inntekter		
Generell kommentar: Lav aktivitet med en deltaker igjen. Tjenesten har ikke introduksjonskoordinator lenger, men ivaretas av etaten.		

Navn på Enheten: Adm. Oppvekst		
200		Kommentarer:
Lønn		
Øvrige utgifter		
Inntekter		
Generell kommentar:		

Navn på enheten: Kunnskapsløfte		
Ansvar: 216		Kommentarer:
Lønn		
Øvrige utgifter		
Inntekter		
Generell kommentar:		

Navn på Enheten Leirskoleopphold		
Ansvar: 219		Kommentarer:
Lønn		Ingen forbruk
Øvrige utgifter		Ingen forbruk

Inntekter		Ingen forbruk
Generell kommentar: Pga. Covid-19 har ingen vært på leirskole. Tas igjen vår 2021.		

Navn på Enheten Den kulturelle skolesekken		
Ansvar 239		Kommentarer:
Lønn		
Øvrige utgifter		
Inntekter		
Generell kommentar:		

Navn på Enheten Kulturadministrasjon		
Ansvar 250		Kommentarer:
Lønn		
Øvrige utgifter		
Inntekter		
Generell kommentar:		

Navn på Enheten Kulturvern		
Ansvar 252		Kommentarer:
Øvrige utgifter		
Inntekter		
Generell kommentar:		

Navn på Enheten Støtte til kulturformål		
Ansvar 257		Kommentarer:
Lønn		
Øvrige utgifter		
Generell kommentar:		

Navn på Enheten Ungdommens kulturmønstring UKM		
Ansvar 259		Kommentarer:
Øvrige utgifter		Ingen forbruk
Generell kommentar: Ikke vært gjennomført UKM i år.		

Navn på Enheten Inkluderende barnehage og skole Pulje 5		
Ansvar 228		Kommentarer:
Lønn		
Øvrige utgifter		
Inntekter		
Generell kommentar: Ressursperson ansatt i oktober 2020		

Helse og omsorg	Regnskap	Totalt budsjett (1)	Rest	Forbruk i %
Lønn inkl sos. utg.	52 278 189	51 399 784	-878 405	102
Øvrige utgifter	9 674 903	8 929 646	-745 257	108
Inntekter	-13 464 673	-11 796 676	1 667 997	114
	48 488 418	48 532 754	44 335	100

Navn på Enheten Ledelse og støttefunksjoner A300		
		Kommentarer:
Lønn		Grunnet overlappende lønnsutbetaling tidligere etatsleder og ny etatsleder
Øvrige utgifter		Noe av det budsjetterte må gå til velferdsteknologi som vil ha en større kostnad enn budsjettert.
Inntekter		

Hjemmesykepleien A372		
		Kommentarer
Lønn		<ul style="list-style-type: none"> • sykefraværet i oktober var på 16,5 %. • Vakante stillinger: 85 % sykepleier, 20% helsefagarbeiderstilling. • vakante stillinger og mangel på tilkallingsvikarer har ført til økt overtidsbruk. • Stillingsøkning i helgene fra 2 til 3 ansatte ble ikke iverksatt før i oktober måned (vi skulle etter planen iverksette dette i januar)
Øvrige utgifter		Bruk av vikarbyrå (1sykepleier fra februar til dd og 1 sykepleier fra juni til dd)
Inntekter		Skyldes høyere refusjon sykefravær enn forventet
Generell kommentar: overskudd på 13 934 kr		

Navn på Enheten: Helsestasjon		
		Kommentarer:
Lønn		
Øvrige utgifter		Noe ekstra utgifter til kontor: White Board tavle, kalender 2021 og vaksinebestilling.
Inntekter		
Generell kommentar:		

Navn på Enheten: TU		
		Kommentarer:
Lønn		Overforbruk lønn. Skyldes inntak av vikarer til tjenester som ikke er budsjettert, mange vakante stillinger, stor mangel på vikarer og derfor bruk av overtid
Øvrige utgifter		Mindre forbruk øvrige utgifter. Kan delvis forklares med at det ikke er kommet faktura på kjøp av alle tjenester
Inntekter		Mindre statlige overføringer enn budsjettert, andre inntekter er større enn budsjettert.
Generell kommentar: overforbruk skyldes bl.a. mindre statlige overføringer, mange vakanser, lite vikarer og tjenestetimer som ikke er budsjettert. Summen av dette utgjør at TU kommer ut med et overforbruk		

Gargo A371		
		Kommentarer
Lønn		Høyt sykefravær spesielt 2. tertial 2020
Øvrige utgifter		<ul style="list-style-type: none"> - Merforbruk særlig pga. kjøp av tjenester fra vikarbyrå (i tillegg kommer en faktura etterskuddsvis) - Høyere utgifter på medisinske forbruksvarer 11100

		<ul style="list-style-type: none"> - Høyere utgifter på matvarer 11150 - Høyere utgifter på annet forbruksmateriell 11210 - Høyere utgifter på medisinsk utstyr 12090 - Høyere utgifter på materialer vedlikehold 12500 - Høyere utgifter på vaskeriutgifter 12600
Inntekter		Inntektssvikt knyttet til: <ul style="list-style-type: none"> - Ikke mulig med salg av sykehjems plasser til nabokommuner - Vederlag sykehjems plasser kommer delvis i desember
Totalt – 1.071.676,47 NOK		

Ergoterapi		
		Kommentarer:
Lønn		Budsjettendring, trukket 200 000 i lønn.
Øvrige utgifter		Oversteget budsjettet for utgifter alarmsentral med 5 686,01, forbruk 111,37%.
Inntekter		5 149,76 mer i inntekter fra alarmsentral hva som budsjettet til.
Generell kommentar: (Maks 2 – 3 setninger)		

Navn på Enheten FYSIOTERAPIAVDELINGEN A331		
September 2020		Kommentarer:
Lønn		Ingenting å bemerke
Øvrige utgifter		Ingenting å bemerke
Inntekter		Det er ennå ikke kommet inn fastlønnstilskudd for de to kommunale stillingene, derfor fremdeles mye som mangler på inntekt (Er det søkt om fastlønnstilskudd? Tredje gang jeg spør.)
Generell kommentar: Ganske hard slitasje på en del av treningsutstyret, og vi har flere ganger måttet skiftet smådeler. Fare for at noe utstyr må erstattes av nytt om en stund.(ikke i år)		

Navn på Enheten Frisklivssentralen		
2020		Kommentarer:
Lønn		Ingen lønn utbetales fra dette budsjettet.
Øvrige utgifter		Ingenting å bemerke
Inntekter		Vi krever ikke inn treningsavgift hver gang, ber om en stor sum når dette halvåret er over.
Generell kommentar: Nytt treningstilbud for eldre med balanse- og forflytningsproblemer startet opp - gruppetrening på flerbrukshuset x 2 pr uke.		

Teknisk sektor	Regnskap	Totalt budsjett (1)	Rest	Forbruk i %
Lønn inkl sos. utg.	5 711 514	5 502 139	-209 375	103,8
Øvrige utgifter	7 841 960	9 563 570	1 721 608	82
Inntekter	-5 864 328	-6 755 683	-891 354	86,8
	7 689 145	8 310 025	620 879	92,5

Navn på Enheten : NUT Administrasjon		
		Kommentarer:
Lønn		Fast lønn og pensjon har et overforbruk på ca 70 000,- kroner
Øvrige utgifter		688 Brøyting på Spildra

		Opphør av brøytekontrakt. Innleid brøytemateriell for brøyting og opptaking av vei ved flere anledninger. Utfordringer å finne egnet brøytemateriell med kapasitet. Tatt opp i forbindelse med budsjett 2021. Hjorteviltforvaltning overforbruk på 35000,- Ettersøk skadet vilt Pensjon overforbruk på 61 000,-
Inntekter		Inntektene fra dispensasjoner og delingssaker er noe redusert som følge av etterslep og forsinket saksbehandling. Byggesaksforskriften har bestemmelser om reduksjon og frafall av gebyr dersom fristen for saksbehandling overskrides. Beregnet inntekt på byggesaker viser et lite overskudd. Vi har hatt utgifter på oppmålingsmateriell. Foreløpig 14000,-. Bekledning og utstyr. Videre så vil vi få lønnsutgifter til tre månedersverk for oppmålingsingeniør. (Medgått tid for Åsmund er ikke iberegna i regnestykket.) Samtidig så vil vi spare mye på «kjøp av tjenester» når vi ikke kjøper oppmålingstjenester fra Nordreisa. Målet er at vi skal klare å komme i balanse på oppmålingssida ILA sesongen. Samtidig som vi skaper en lokal arbeidsplass og forhåpentligvis kan gi bedre tjenester til folket. Oppmålingssesongen kom i gang nå på ettersommeren. Vi har ikke nådd å komme i gang med etterarbeidet og fakturering.t. Vi har manglende inntekter på 167 000,-
Generell kommentar: Økte utgifter- budsjett på samme nivå, gir budsjettmessige utfordringer i 2020.		

Navn på Enheten : NUT - Renhold		
		Kommentarer:
Lønn		Ikke budsjettert for vikarbruk ved sykefravær og ferier.120 000,- I overforbruk, budsjettregulering tatt i betraktning. Vil gi økt forbruk i løpet av året. Økt renhold i forbindelse med Corona. På grunn av pandemien har vi måttet styrke renhold på alle bygg. Det vil si at vi har utvidet renhold på toalettrom og alle berøringspunkter, flere ganger for dagen. Dette er i tillegg til renholderes daglige arbeidsplan som består av vedlikehold av gulv, rundvask av pasientrom ved utflytting/dødsfall, smittevask, toalettrom og ellers holde et bra inn klima. Fast lønn renhold har et mindreforbruk.
Øvrige utgifter		Det er kjøpt inn et større lager med rengjøringsmateriell på grunn av Coronakrisen. Papir, rengjøringsmidler, hånddesinfeksjon og utstyr til klasserom på skolen og i bhg. Dette gjør et utslag i overforbruk på 42000,-så langt. Dette vil kunne jevne seg ut , om det blir «normale» tilstander.
Inntekter		
Generell kommentar: Ikke budsjett for vikarbruk, gir store utslag budsjettmessig. Har vært en nedgang i sykefraværet. Fortsetter dette så vil det gi utslag i kostnadene på vikarbruken		

Navn på Enheten : NUT Drift		
		Kommentarer:
Lønn		Fast lønn i balanse
Øvrige utgifter		Overforbruk på strøm 11800; 28500,- Overforbruk forsikring 11850; kr 55000,- Båten Sydvind har NUT ikke hatt kapasitet, til å gjøre noe med. Medfører økte utgifter som det ikke er budsjettert for. Prosessen med fjerning er startet

		Kjækan skole er solgt. Utgifter overført Kjækan skoles venner fom 1 juli 2020. Et overforbruk på ca 90000,- ved salg. På Kvænangen barne og ungdomsskole er det undrebudsjetteringer i forbindelse med overgangen til ny skole
Inntekter		Manglende inntekter på Fiskemottakene i Burfjord og Seglvik. Vedrørende OPS-fremleiebygg så betaler Kvænangen kommune mer i leie enn det vi får i leieinntekter. Ved fullt belegg vil dette utgjøre kr. 48 480,- pr. år. Det vil tilkomme leieinntekter på Burfjord Industribygg, som nå har 2 leietakere.
Generell kommentar: Med bakgrunn i de budsjetttrammene som er, så vil det bli utfordrende å holde kommunal infrastruktur på forventet standard		

Navn på Enheten : NUT –kommunal brannberedskap		
630		Kommentarer:
Lønn		Fast lønn er underbudsjettet. Overforbruk på 80000,-
Øvrige utgifter		Ikke budsjett på 110-sentral. Overforbruk 100 000,- For lavt budsjett Nødnett , overforbruk på 42 000,-
Inntekter		Mangler inntekt på direktevarsling av bygg. Årsbudsjettet med 15000,- Her vil det ikke tilkomme inntekter. Andre inntekter er variabel
Generell kommentar: Kan bli mindre inntekter enn det som er budsjettet. Underbudsjettet på enkelte poster. Merforbruk pr oktober på 119 000,-		

Kvænangen Feiervesen		
631		Kommentarer:
Lønn		Ingen ansatt
Øvrige utgifter		
Inntekter		Feiegebyr: Feiegebyret viser en underdekning,
Generell kommentar:		

Driftsrapport på etatsnivå

Bygg og anlegg	Regnskap	Totalt budsjett (1)	Rest	Forbruk i %
Lønn inkl sos. utg.	5 445 303	5 092 616	-352 687	107
Øvrige utgifter	15 228 303	14 604 534	-623 768	104
Inntekter	-6 624 154	-5 604 426	1 019 728	118
	14 049 451	14 092 723	43 271	99,6

Næring og tilskudd	Regnskap	Totalt budsjett (1)	Rest	Forbruk i %
Øvrige utgifter	3 874 162	18 759 167	14 885 005	21
Inntekter	-5 417 595	-14 575 833	-9 158 239	37
	-1 543 433	4 183 333	5 726 766	-37

Bygg og anlegg

Overforbruk på bygg og anlegg skyldes:

Kjækan skole har vært driftet fram til og med 1.juli 2020. Ikke budsjett for dette ansvaret etter at skolen ble lagt ned. Overforbruk/underbudsjettering på kommunale enheter: Strøm, innleid vedlikehold, materialer vedlikehold, rengjøringsmateriell, V/A.

Overforbruk lønn er tilknyttet nødvendig vikarbruk renhold. Ikke budsjettert for vikarbruk her. Er budsjettregulert opp imot sykkelønsrefusjoner. Coronasituasjonen har medført økt bruk av ressurser og rengjøringsmateriell.. Avskrivninger er periodisert men regnskapsmessig ført for hele året. Det er også et overforbruk på Kvæningen barne og ungdomsskole. Etter at nyskolen kom i drift, så er det ikke tatt høyde for dette i budsjettet
Avskrivninger er i minus. 370 000,-

Teknisk sektor

Inntekter: Ikke innkommet inntekter på oppmåling, vil synliggjøres på slutten av året. Viser ved utgangen av september en samlet svikt i inntekten på ca 167 000,-. Lønnsutgifter på oppmåler er ikke budsjettert. Blir sett opp imot inntekter på oppmåling. Økt pensjonsutgifter. Brann lønn og lønn forøvrig på teknisk sektor, for lave lønnsbudsjetteringer.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
96/20	Kvæningen kommunestyre	08.12.2020

Forvaltningsrevisjonsrapport - praktisering av startlånsordningen

Vedlegg

- 1 Forvaltningsrevisjonsrapport - praktisering av startlånsordningen
- 2 Kontrollutvalgets vedtak i sak 25/2020

Kontrollutvalgets innstilling

Kontrollutvalget rår kommunestyret å fatte slik *vedtak*:

1. Kommunestyret viser til oppsummering og konklusjoner samt anbefalingen i rapporten «*Praktisering av startlånsordningen*».

2. Kommunestyret ber kommunedirektøren gi en skriftlig redegjørelse om planlagte og gjennomførte tiltak for å imøtekomme revisjonens anbefalinger i rapporten om:

a. Utarbeider nye retningslinjer for startlånsordningen. I utarbeidelse av nye retningslinjer bør kommunen påse at retningslinjene gir tilstrekkelig veiledning om hvem som er i målgruppen, eventuelle prioriteringer blant ulike målgrupper for ordningen, hvilken dokumentasjon som er påkrevd og hvilke kriterier som gjelder for tildeling. Kommunen bør også vurdere hvorvidt retningslinjene bør gi veiledning der forskriften gir anvisning om skjønn og individuelle tilpasninger.

b. Treffer tiltak for å sikre at saksbehandlingen av søknader under startlånsordningen er i tråd med regelverk og kommunens egne retningslinjer, herunder

1. påser at kommunens informasjonsgrunnlag for behandling av den enkelte sak er fullstendig
2. påser at behandling av søknader forestås av habile saksbehandlere
3. at tildeling er i tråd med startlånordningens formål og basert på behovsvurderinger

4. iakttar frarådingsplikten etter finansavtaleloven § 47

5. gjør vurderinger av hvilke avdrags- og rentevilkår som skal gjelde ved tildelinger

6. påser at panteobjektet gir tilstrekkelig sikkerhet for lånesummen

7. sikrer likebehandling av søkere under startlånsordningen, jf. punktene ovenfor

c. Treffer tiltak for å sikre at grunnlaget for kommunens avgjørelser i saker om startlån blir tilstrekkelig dokumentert og arkivert.

d. Treffer tiltak for å sikre at kommunestyret gis riktig og tilstrekkelig informasjon om låneordningen herunder om tildelings- og avslagspraksis opp mot forskriftens bestemmelser og om kommunens ansvar og risiko under ordningen.

3. Redegjørelse som nevnt i pkt. 2 ovenfor gis punktvis til kontrollutvalget hvor det fremgår hvilke tiltak kommunen vil iverksette (ev. har iverksatt) og hvilke vurderinger som er gjort, for å imøtekomme anbefalingene i rapporten.

4. Frist for tilbakemelding til kontrollutvalget settes til 8. april 2021.

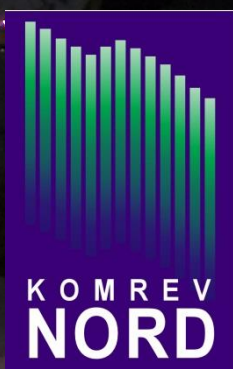
Saksopplysninger

Det vises til vedlagte forvaltningsrevisjonsrapport og kontrollutvalgets vedtak i sak 25/20.

FORVALTNINGSREVISJON

Praktisering av startlånsordningen

Kvæningen kommune

Rapport 2020

Forord

På grunnlag av bestilling fra kontrollutvalget i Kvæningen kommune har KomRev NORD gjennomført forvaltningsrevisjon av kommunens praktisering av startlånsordningen.

Kontrollutvalgets plikt til å påse at forvaltningsrevisjon gjennomføres følger av lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 23-2 første ledd bokstav c. Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger, jf. kommuneloven § 23-3 første ledd.

Før igangsetting av forvaltningsrevisjonsprosjektet har revisjonen vurdert egen uavhengighet overfor Kvæningen kommune, jf. kommuneloven § 24-4 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 16-19. Vi kjenner ikke til forhold som er egnet til å svekke tilliten til vår uavhengighet og objektivitet.

Takk til administrasjonen i Kvæningen kommune for samarbeidet i anledning denne forvaltningsrevisjonen.

Tromsø, 6.11.2020

Knut Teppan Vik
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Margrete Mjølhus Kleiven
Prosjektleder, forvaltningsrevisor

Susanne Arntzen Langnes
*Prosjektmedarbeider,
forvaltningsrevisor*

0 SAMMENDRAG

Etter bestilling fra kontrollutvalget i Kvæningen kommune har KomRev NORD IKS gjennomført en forvaltningsrevisjon av kommunens praktisering av startlånsordningen. Bestilling av forvaltningsrevisjon var en del av kontrollutvalgets oppfølging av tidligere saker om startlån i kommunen, herunder KomRev NORDs revisjonsbrev nr. 23.

Startlån skal bidra til at personer med langvarige boligfinansieringsproblemer kan skaffe seg en egnet bolig og beholde den. Startlån kan tildeles for kjøp av bolig, oppføring av ny bolig, refinansiering og tilpasning/utbedring av bolig. Kommunen søker årlig om midler fra Husbanken og videreformidler lån etter vurderinger av søkere opp mot krav i forskrift om startlån fra Husbanken. Kommunestyret i Kvæningen har årlig godkjent låneopptak fra Husbanken på kr 10 millioner. Kommunens samlede gjeld til Husbanken er pr. juni 2020 kr 86,7 millioner. Kommunens søknadsbehandling har fra og med 2019 hovedsakelig vært elektronisk gjennom et saksbehandlingssystem levert av Husbanken. For tidligere år er dokumentasjonen lagret i kommunens ordinære saksbehandlingssystem.

På forvaltningsrevisjonens fire problemstillinger har revisor konkludert med at:

1. **Kvæningen kommune har retningslinjer under låneordningen som ikke fullt ut er i samsvar med gjeldende forskrift.**
2. **Kvæningen kommune har ikke forvaltet startlånsordningen i samsvar med regler i lov og forskrift og øvrige retningslinjer.**
3. **Administrasjonssjefen har gitt uriktige opplysninger til kommunestyret om kommunens ansvar og risiko under låneordningen.**
4. **Saker om låneordningen har ikke fullt ut vært forsvarlig opplyst med hensyn til gjeldende krav i lov og forskrift.**

Våre konklusjoner bygger på følgende oppsummerte funn og vurderinger for hver av de fire problemstillingene:

Problemstilling 1: Har Kvæningen kommune retningslinjer under låneordningen som er i samsvar med gjeldende forskrift?

Ifølge forskrift om startlån fra Husbanken § 10 kan kommunene fastsette eget regelverk *i samsvar med* forskriften. Revisors gjennomgang av kommunale retningslinjer fra 2013 og 2018 viser noe avvikende formuleringer sammenlignet med forskriften og retningslinjene til Husbanken. Kommunen sine retningslinjer for behovsvurderingen som skal gjøres, harmonerer ikke med Husbankens bestemmelser om behovsvurdering.

Revisors vurdering er derfor at Kvæningen kommune **ikke fullt ut har oppfylt** revisjonskriteriet om at retningslinjer under låneordningen må være i samsvar med gjeldende forskrift om startlån fra Husbanken. Revisors vurdering er også at Kvæningen kommune **ikke fullt ut har oppfylt** revisjonskriteriet om at retningslinjer under låneordningen må være i samsvar med Husbankens retningslinjer for startlån. Vurderingene gjelder for kommunens retningslinjer for 2013 og 2018.

Problemstilling 2: Forvalter Kvæningen kommune startlånsordningen i samsvar med regler i lov og forskrift og øvrige retningslinjer?

Kommunen kan ifølge forskrift om startlån fra Husbanken gi startlån til personer som ikke får lån eller tilstrekkelig lånebeløp i ordinære kredittinstitusjoner. Tildelingen skal skje etter en behovsvurdering, og forskriften angir hva kommunen skal legge vekt på. Forskriften er også bestemmende for hvilke formål kommunen kan gi lån til. Kommunen skal innhente og kontrollere opplysninger som er nødvendige for å behandle søknader om startlån og ved utbetaling av startlån, jf. forskriften § 9. Revisor har lagt til grunn at kommunen må ha dokumentasjon som kan belyse om praksis er i tråd med gjeldende forskrift.

Revisors besvarelse av problemstilling 2 er i rapportens kapitler 5 til og med 9 og vi har undersøkt praksis i årene 2015 til og med 2019. Revisor har fått tilgang til kommunens skriftliggjorte vedtak i disse årene. Tildelingsbrevene i perioden 2015 til og med 2018 inneholder ikke informasjon om hvilke faktiske opplysninger kommunen har lagt til grunn for sin avgjørelse. På revisors forespørsel har kommunen sendt dokumentasjon som ligger til grunn for et utvalg av innvilgelsene i hvert av de fem årene som inngår i denne forvaltningsrevisjonen. Avslagsbrevene inneholder redegjørelser for rettslige grunnlag og faktiske opplysninger. Vi har gjennomgått 31 saker der kommunen har innvilget omsøkte lån i perioden 2015 til 2019. Utvalget av innvilgelsessaker utgjør dermed nærmere 40 % av totalt antall innvilgelsessaker i femårsperioden. Vi har i tillegg undersøkt samtlige 15 saker fra samme tidsperiode der kommunen har avslått søknad om startlån.

At vi har konkludert med at Kvæningen kommune ikke har forvaltet startlånsordningen i samsvar med regler i lov og forskrift og øvrige retningslinjer, bygger på følgende oppsummerte funn og vurderinger:

- Kommunen har i søknadsbehandlingen hatt informasjon om søkers økonomi, bosted og sivilstand. I flere saker der startlån er innvilget, kan ikke kommunen dokumentere å ha blitt forelagt dokumentasjon fra søker på at vedkommende har fått avslått lånesøknad i det ordinære kredittmarkedet. Dette gjelder flere av sakene vi har undersøkt i samtlige fem år våre undersøkelser gjelder for, og forholdet anses å bryte med forskrift om startlån fra Husbanken § 3 første ledd. Kommunen har dermed i samtlige år i flere saker ikke fullt ut påsett at søknader inneholder relevante opplysninger for å kunne tas under behandling.
- Kommunen har i flere saker – i årene 2015 til og med 2018 – ikke dokumentert at tildelinger av lån etter ordningen er basert på en behovsvurdering slik forskrift om startlån fra Husbanken § 3 gir anvisning på. Revisors vurdering er at kommunen i disse sakene heller ikke har begrunnet sin avgjørelse om innvilgelse av lån i tråd med forvaltningsloven § 25. For 2019 er revisors vurdering at revisjonskriteriet om begrunnelse er oppfylt.
- Kommunen har i ett konkret tilfelle ikke sikret at saksbehandling av søknad forestås av habil saksbehandler. Vi har funnet at i dette konkrete tilfellet, var saksbehandler inhabil.
- Alle undersøkte innvilgede lån er tildelt for formål som nevnt i forskrift om startlån fra Husbanken. Kommunen har imidlertid i flere saker – i samtlige undersøkte år – ikke kunnet dokumentere å ha gjort vurderinger som godtgjør at tildelingen faktisk er i samsvar med formål angitt i forskrift om startlån fra Husbanken § 4. Revisor viser særskilt til kommunes praksis med å gi startlån for refinansiering.

- Kommunen har i ett konkret tilfelle ikke overholdt sin plikt etter finansavtaleloven § 47 første ledd til å meddele søker skriftlig fraråding fra å ta opp lån. I et annet tilfelle tilsier sakens dokumentasjon at frarådingsplikten trolig ble utløst – uten at fraråding ble gitt.
- Kommunen har satt rente- og avdragsvilkår på lånene, jf. forskriften § 6. Kommunen har imidlertid ikke dokumentert at det ligger til grunn vurderinger i tråd med forskriften § 6 i sakene hvor det er gitt nedbetalingstid på 50 år. Kommunen har satt nedbetalingstid på 25 og 30 år på flere av lånene som er til refinansiering.
- Kommunen har krevd sikkerhet for lån i søkers bolig. Det inngår imidlertid saker hvor det ikke er sikre opplysninger om husets verdi og/eller sikre opplysninger om huset sikkerhet for hele lånebeløpet.
- Kommunen har i samtlige undersøkte avslagssaker dokumentert i vedtaksbrev at avslaget er gjort etter vurderinger av søker opp mot forskrift om startlån fra Husbanken § 3. I disse sakene anser revisor at begrunnelseskravet etter forvaltningsloven § 25 er oppfylt. Det inngår imidlertid i undersøkelsen et avslag med begrunnelsen at midler er brukt opp gjeldende år, mens henvisningen til regelverket i dette vedtaket gir uttrykk for at det var gjort en vurdering av søker. I kommunens avslagsbrev er det vist at ordningen er strengt behovsprøvd, men innvilgelsespraksisen synes å ha vært mye videre enn hva forskriften om startlån fra Husbanken gir anvisning om.
- Kommunen har i sin behandling av søknader om lån gjennom den undersøkte tidsperioden ikke sikret likebehandling i søknadsbehandlingen.

Revisor vil fremheve at den grunnleggende mangelen på etterprøvbarehet i kommunens vurderinger av søkere (i 2015-2018) opp mot startlansordningens uttrykkelige vilkår og formål, er forbundet med en vesentlig risiko for at likebehandlingsprinsippet har blitt brutt. Kvæningen kommune har hatt en vid praksis for tildeling av startlån til refinansiering av gjeld. Praksis synes å være i strid med forskriften og revisor viser i denne sammenheng særskilt til at tildeling av startlån skal skje etter en streng behovsvurdering. Vurderinger etter forskriften er altså ikke godtgjort i kommunens dokumentasjon. Kommunens avgjørelser av søknader innkommet i 2019 er mer etterprøvbare, men også dette året har revisor funnet mangler i den dokumenterte saksbehandlingen.

Revisor finner grunn til å bemerke at kommunens praksis i de undersøkte årene gir grunnlag for å stille spørsmål ved om søkers interesser har vært tilstrekkelig ivaretatt. Den avdekkede praksisen gir også grunnlag for å stille spørsmål ved om hensynet til betryggende kontroll etter dagjeldende kommunelov § 23 nr. 2 er ivaretatt.

Problemstilling 3: Har administrasjonssjefen gitt kommunestyret riktig informasjon om kommunens ansvar og risiko under låneordningen?

Problemstilling 4: Har saker om låneordningen vært forsvarlig opplyst med hensyn til gjeldende krav i lov og forskrift?

Problemstillingene 3 og 4 er behandlet i kapittel 11. Revisor har vurdert at administrasjonssjefen i kommunestyrets sak 6/19 ga uriktige opplysninger om kommunens tapsrisiko i forbindelse med startlansordningen. Revisor har ikke funnet andre saker der kommuneadministrasjonen har søkt å opplyse kommunestyret om tapsrisikoen, og etter revisors syne innebærer dette forholdet et brudd på forsvarlighetskravet med hensyn til de årlige redegjørelsene kommunestyret har fått med henblikk på kommunens låneopptak fra Husbanken og påfølgende praktisering av startlansordningen overfor kommunens innbyggere.

Forvaltningsrevisjonen har tatt for seg perioden 2015 til og med 2019. Kvæningen kommunes uttalelse til forvaltningsrevisjonsrapporten er inntatt i kapittel 13. Kommunen tar til etterretning KomRev NORDs konklusjoner på de fire problemstillingene og viser til at tiltak vil bli iverksatt. Fra og med 2020 har kommunen vært pålagt å bruke Husbankens saksbehandlingssystem Startskudd og ny forskrift om Husbankens låneordninger har trådt i kraft.

På bakgrunn av revisors funn, vurderinger og konklusjoner er revisors anbefalinger at Kvæningen kommune:

- **Utarbeider nye retningslinjer for startlånsordningen.** I utarbeidelse av nye retningslinjer bør kommunen påse at retningslinjene gir tilstrekkelig veiledning om hvem som er i målgruppen, eventuelle prioriteringer blant ulike målgrupper for ordningen, hvilken dokumentasjon som er påkrevd og hvilke kriterier som gjelder for tildeling. Kommunen bør også vurdere hvorvidt retningslinjene bør gi veiledning der forskriften gir anvisning om skjønn og individuelle tilpasninger.
- **Treffer tiltak for å sikre at saksbehandlingen av søknader under startlånsordningen er i tråd med regelverk og kommunens egne retningslinjer,** herunder
  - påser at kommunens informasjonsgrunnlag for behandling av den enkelte sak er fullstendig
  - påser at behandling av søknader forestås av habile saksbehandlere
  - at tildeling er i tråd med startlånordningens formål og basert på behovsvurderinger
  - iakttar frarådingsplikten etter finansavtaleloven § 47
  - gjør vurderinger av hvilke avdrags- og rentevilkår som skal gjelde ved tildelinger
  - påser at panteobjektet gir tilstrekkelig sikkerhet for lånesummen
  - sikrer likebehandling av søkere under startlånsordningen, jf. punktene ovenfor
- **Treffer tiltak for å sikre at grunnlaget for kommunens avgjørelser i saker om startlån blir tilstrekkelig dokumentert og arkivert.**
- **Treffer tiltak for å sikre at kommunestyret gis riktig og tilstrekkelig informasjon om låneordningen** herunder om tildelings- og avslagspraksis opp mot forskriftens bestemmelser og om kommunens ansvar og risiko under ordningen.

Innholdsfortegnelse

0	SAMMENDRAG	4
1	INNLEDNING	2
1.1	Bakgrunn og bestilling	2
1.2	Startlånsordningen i Kvæningen.....	2
2	PROBLEMSTILLINGER OG REVISJONSKRITERIER	4
2.1	Problemstillinger	4
2.2	Revisjonskriterier	4
3	METODE, DATAMATERIALE OG AVGRENSING	13
3.1	Metode og datamateriale	13
3.2	Avgrensninger og presiseringer.....	16
4	KVÆNANGEN KOMMUNES RETNINGSLINJER OM LÅNEORDNINGEN 18	
4.1	Revisors funn.....	18
4.2	Revisors vurderinger	21
4.3	Konklusjon	21
5	FORVALTNING AV STARTLÅNSORDNINGEN I 2015.....	22
5.1	Revisors funn.....	22
5.2	Revisors vurderinger	28
6	FORVALTNING AV STARTLÅNSORDNINGEN I 2016.....	31
6.1	Revisors funn.....	31
6.2	Revisors vurderinger	35
7	FORVALTNING AV STARTLÅNSORDNINGEN I 2017.....	38
7.1	Revisors funn.....	38
7.2	Revisors vurderinger	44
8	FORVALTNING AV STARTLÅNSORDNINGEN I 2018.....	47
8.1	Revisors funn.....	47
8.2	Revisors vurderinger	55
9	FORVALTNING AV STARTLÅNSORDNINGEN I 2019.....	58
9.1	Revisors funn.....	58
9.2	Revisors vurderinger	62
10	OPPSUMMERING, KOMMENTARER OG KONKLUSJON.....	64
11	OPPLYSNINGER TIL KOMMUNESTYRET	66
11.1	Revisors funn.....	66
11.2	Revisors vurderinger	67
11.3	Konklusjon	67
12	KONKLUSJONER	68
13	KOMMUNEDIREKTØRENS UTTALELSE	69
14	ANBEFALINGER.....	71
15	REFERANSER.....	72

1 INNLEDNING

1.1 Bakgrunn og bestilling

Startlån ble innført i 2003 i Norge. Husbanken gir lån til kommuner for videre utlån av startlån til enkeltpersoner. Startlån skal bidra til at personer med langvarige boligfinansieringsproblemer kan skaffe seg en egnet bolig og beholde den. Startlån kan bevilges for kjøp av bolig, refinansiering med pant i egen bolig, kjøpe ut ektefelle og til tilpasning/utbedring av bolig. Søknad om startlån sendes til kommunen.

Kontrollutvalget i Kvæningen kommune drøftet i flere saker i 2019 kommunens praksis for tildeling av startlån (og tilskudd). I slutten av november 2019 var kommunens samlede utlån ca. kr 88 millioner og fordelte seg på litt over hundre låntakere blant kommunens befolkning. Kontrollutvalget vedtok i sak 25/19 at KomRev NORD skulle vurdere to konkrete lånesaker. I revisjonsbrev nr. 23 fremgikk resultatet av revisors undersøkelser og vurderinger av disse to sakene.

Kontrollutvalget vedtok i sak 35/19 å bestille forvaltningsrevisjon rettet mot Kvæningen kommunes praktisering av startlånsordningen som en oppfølging av funn og vurderinger i revisjonsbrev nr. 23.

KomRev NORDs overordnede prosjektskisse ble behandlet av kontrollutvalgets medlemmer pr. e-post i februar 2020.

1.2 Startlånsordningen i Kvæningen

Kvæningen kommune har siden 2004 fordelt midler over startlånsordningen¹. I kommunens delegasjonsreglementer av 2012 og 2017² fremgår det at kommunestyret delegerer sin avgjørelsesmyndighet etter husbankloven, med de til enhver tid gjeldende forskrifter og endringer i lov, til formannskapet. Midlene til videreutlån og støtteordninger behandles etter retningslinjer fastsatt av kommunestyret og Husbanken. Delegeringen gjelder ikke avgjørelsesmyndighet som ligger til kommunestyret selv i henhold til lov, forskrift eller reglement, jf. kommuneloven § 8 nr. 3. Formannskapet har i delegasjonsreglementene delegert sin avgjørelsesmyndighet til administrasjonssjefen. Administrasjonssjef kan kun avgjøre enkeltsaker og saker som ikke er av prinsipiell betydning. Kommunens økonomiavdeling behandler søknader om lån og tilskudd til boligformål, og de har hatt en saksbehandler i full stilling for behandling av disse sakene.

I årene 2014 til 2019 har kommunen fordelt nye lån pr. år på kroner³:

8 509 381	2014
6 899 996	2015
8 305 288	2016
10 451 175	2017
10 773 154	2018
4 778 871	2019

Kvæningen kommunes samlede gjeld til Husbanken er pr 24.06.2020 kr 86 682 499. Kommunens nedbetaling på lånet bokføres først ved årsslutt. Kommunen har avsatt til tapsfond kr 100 000 i 2019.

¹ Jf. utredning i kommunestyrets sak 4/13 *Godkjenning opptak av startlån*

² Delegasjonsreglement av 2012 vedtatt av kommunestyret i sak 47/12, i møte 19.9.2012 (enkelte endringer i 2013) og delegasjonsreglement av 2017 vedtatt av kommunestyret

³ På regnskapskonto 05200 *Utlån* som gjelder formidlingslån og i noter i regnskapet

Det er ikke påløpt tap hittil i 2020. Det er to tvangsauksjoner på gang, men disse blir trolig ikke avgjort før 2021.

Fra 2020 er tilskudd til etablering overført til kommunerammen, og Husbanken behandler ikke lenger søknader om avsetninger til tapsfond.

Fram til og med 1.1.2017 gjorde kommunen også selv innkrevingen av startlån. Fra 1.1.2017 overtok Lindorff AS administrasjonen av utlånene på vegne av Kvæningen kommune.

Fra 1.1.2020 ble alle kommuner pålagt å benytte Husbankens saksbehandlingssystem *Startskudd*. Søknader skal sendes inn gjennom dette systemet, og saksbehandler i kommunen skal gjennom dette systemet få beslutningsstøtte underveis i saksbehandlingen. På tidspunktet forvaltningsrevisjonen startet, hadde Kvæningen kommune tatt i bruk dette saksbehandlingssystemet. Kommunen hadde tidligere hatt Husbanken sitt saksbehandlingssystem *Startsak*. Også i dette systemet var det beslutningsstøtte for saksbehandler. Saksbehandlingssystemet *Startsak* ble stengt fra 1.1.2020.

Mens denne forvaltningsrevisjonen har vært gjennomført, har kommunen gjort vurderinger av hvordan startlånssaker i det videre skal behandles. Alternative løsninger var å tilsette noen i kommunen i brøkstilling for å håndtere sakene, gjøre ytterligere opplæring internt eller få i stand avtale med annen kommune. Revisor oppfatter at det foreløpig ikke er tatt avgjørelse om hvilken løsning som velges. I rapportens kapittel 13 inngår kommunedirektørens uttalelse til rapporten hvor det redegjøres for enkelte tiltak som vil bli iverksatt for fremtiden.

2 PROBLEMSTILLINGER OG REVISJONSKRITERIER

2.1 Problemstillinger

På bakgrunn av kontrollutvalgets bestilling besvarer vi i denne forvaltningsrevisjonen følgende fire problemstillinger:

- 1. Har Kvæningen kommune retningslinjer under låneordningen som er i samsvar med gjeldende forskrift?**
- 2. Forvalter Kvæningen kommune startlånsordningen i samsvar med regler i lov og forskrift og øvrige retningslinjer?**
- 3. Har administrasjonssjefen gitt kommunestyret riktig informasjon om kommunens ansvar og risiko under låneordningen?**
- 4. Har saker om låneordningen vært forsvarlig opplyst med hensyn til gjeldende krav i lov og forskrift?**

2.2 Revisjonskriterier

Kilder for utledning av revisjonskriterier

Revisjonskriterier er krav, normer og/eller standarder som kommunens praksis på det reviderte området skal vurderes i forhold til. I denne forvaltningsrevisjonen utleder vi revisjonskriterier fra følgende kilder:

- Forskrift 12.3.2014 nr. 273 om startlån fra Husbanken
- Lov 25.9.1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)
- Lov 10.2.1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven)
- Lov 25.6.1999 nr. 46 om finansavtaler og finansoppdrag (finansavtaleloven)
- Lov 8.2.1980 nr. 2 om pant (panteloven)
- Forskrift 21.12.2015 nr. 1851 om rente- og avdragsvilkår for lån i Husbanken
- Husbankens veileder om tapsdeling og administrering av startlån
- HB 7.B.13 Retningslinjer for startlån fra Husbanken
- HB 8.B.21 Retningslinjer om tilskudd og tilpasning av bolig med mer
- HB 7.C.17 Veileder for kommunal saksbehandling av startlån og tilskudd til etablering og tilpasning av bolig m.m.

Någjeldende forskrift om startlån er *forskrift 18.11.2019 nr. 1546 om lån fra Husbanken*. Gjeldende forskrift trådte i kraft 1.1.2020 og erstattet forskrift 12.3.2014 nr. 273 om startlån fra Husbanken. Ny kommunelov trådte i kraft høsten 2019. Forvaltningsrevisjonen ble bestilt primo 2020 og den innebærer undersøkelser av kommunens praksis fram til og med primo 2020. I denne forvaltningsrevisjonen er det dermed tidligere kommunelov og tidligere forskrift om startlån som har relevans for utledning av revisjonskriterier.

Kvæningen kommune har hatt egne retningslinjer for startlån. Vi omtaler kommunens retningslinjer i denne rapporten, og vi vurderer dem opp mot Husbankens forskrift og retningslinjer om startlånsordningen. Kommunale retningslinjer som er i tråd med Husbankens reglement, utgjør også en kilde for utledning av revisjonskriterier. Kvæningen kommunes retningslinjer gir ikke regler for

saksbehandlingen utover de reglene som følger av ovennevnte kilder. Revisor utleder derfor ikke revisjonskriterier særskilt fra disse retningslinjene.

I det følgende er nærmere omtale av de ovennevnte kildene og vår utledning av revisjonskriterier for hver av de fire problemstillingene.

Utledning av revisjonskriterier

Problemstilling 1

Har Kvæanganen kommune retningslinjer under låneordningen som er i samsvar med gjeldende forskrift?

Det følger av forskriften om startlån fra Husbanken § 10 annet ledd at «kommunene kan fastsette eget regelverk i samsvar med forskriften». Kvæanganen kommune fastsatte retningslinjer for ordningen i oktober 2013 og i april 2018. De første retningslinjene ble altså vedtatt før forskriften av 2014 trådte i kraft. Da det kom ny forskrift måtte kommunen gjøre vurdering av om kommunens retningslinjer av 2013 var i tråd med og/eller måtte endres som følge av den nye forskriften. Revisor vurderer derfor de kommunale retningslinjene både fra 2013 og 2018 opp mot forskriften om startlån som trådte i kraft i 2014.

For vurderinger av kommunens egne retningslinjer er det også relevant å sammenligne med bestemmelser i forskrift 21.12.2015 nr. 1851 om rente- og avdragsvilkår for lån i Husbanken og forskriften om tapsdeling.

Forskrift om startlån i Husbanken § 10 annet ledd annet punktum angir at kommunale retningslinjer «skal sendes Husbanken til orientering». Det er altså valgfritt for kommunen om den utarbeider eget regelverk, men der dette er utarbeidet, skal disse oversendes Husbanken. Husbanken skal etter bestemmelsen ikke gi noen form for godkjenning av kommunens regelverk/retningslinjer.

Forskriften om startlån fra Husbanken angir formålet med ordningen, hvem som kan få startlån, hva det kan gis lån til, rente- og avdragsvilkår, om sikkerhet for lånet og dekning av tap. Forskriften inneholder også bestemmelse om klageadgang og om oppfølging, kontroll og obligatorisk saksbehandlingssystem.

Forskriftsbestemmelsen om kommunalt regelverk pålegger ikke kommunene å fastsette regelverk, men åpner altså for at kommunen har sine egne regler under ordningen. Ordlyden «i samsvar med forskriften» må forstås som at kommunens regelverk ikke kan ha avvikende regler fra forskriften. Kommunen kan altså ikke åpne for å gi startlån til andre personer enn de som oppfyller vilkårene etter forskriften og heller ikke til andre formål enn det som er angitt i forskriften. Forskriften inneholder en del bestemmelser om hva kommunen må vurdere i sin saksbehandling. Noen av Husbankforskriftens bestemmelser inneholder «skal» og andre bestemmelser angir at «kommunene står fritt», «kommunen gis anledning» eller «kommunen kan».

Husbanken har også retningslinjer for startlånsordningen: *HB 7.B.13 Retningslinjer for startlån fra Husbanken*. Kommunale retningslinjer kan ikke fravike fra Husbankens retningslinjer. I retningslinjene står det blant annet at «kommunen kan utarbeide egne retningslinjer for hvordan ordningen skal praktiseres, forutsatt at disse ivaretar formålet og hovedintensjonene for ordningen».

Det er naturlig å forstå at kommunens regelverk/retningslinjer kan gi føringer for hvordan kommunen (saksbehandler) skal gjøre prioriteringer av søknader, hva som skal vektlegges i vurderinger, veiledning til hvilken dokumentasjon som skal innhentes, arkiveres og veiledning for

vektingen av ulike hensyn i konkrete vurderinger. Kommunale retningslinjer kan også inneholde bestemmelser om hvordan søknadsbehandlingen i kommunen skal være organisert, herunder hvem som skal stå for saksutredning, avgjørelse, utsendelse av vedtak/dokumenter etc. Det kan ikke oppstilles krav til hva kommunens eget regelverk skal omhandle, men *kommunale retningslinjer kan altså ikke fravike fra Husbankens forskrift*.

Vi utleder som revisjonskriterier for besvarelse av problemstilling 1 at Kvænanen kommune sine retningslinjer under låneordningen må:

- være i samsvar med gjeldende forskrift om startlån fra Husbanken
- være i samsvar med gjeldende retningslinjer om startlån fra Husbanken

Problemstilling 2

Forvalter Kvænanen kommune startlånsordningen i samsvar med regler i lov og forskrift og øvrige retningslinjer?

Forskrift om startlån fra Husbanken § 3 angir at kommunen *kan gi startlån*. Når bestemmelsen inneholder ordet «kan» innebærer det at kommunen ikke er pålagt å innvilge søknad om lån selv om vilkårene for lån er oppfylt. Forskrift om startlån fra Husbanken inneholder tildelingskriterier, det vil si hvem som kan få startlån og hva det kan gis startlån til. Forskriften inneholder også bestemmelser om saksbehandlingen og vurderingene knyttet til beregning av betjeningsevne (og frarådingsplikten ved innvilgelse). Når det gjelder rente- og avdragsvilkår, kommer forskrift om rente- og avdragsvilkår for Husbanken til anvendelse. Forskrift om startlån fra Husbanken omhandler videre regler om dokumentbehandling knyttet til utsendelse av lånedokumenter, aksept og mottak av lånedokumenter i retur, samt prosedyre i forbindelse med sikkerhetsstillelse og utbetaling.

Formålet med startlån er å bidra til at personer med langvarige boligfinansieringsproblemer kan skaffe seg en egnet bolig og beholde den, jf. forskriften § 1.

Kommunen kan ifølge forskriften § 3 første ledd gi startlån til personer som *ikke får lån eller tilstrekkelig lånebeløp i ordinære kredittinstitusjoner*.

Startlån skal tildeles etter en *behovsprøving*. I vurderingen skal kommunen legge vekt på om søkeren:

- a) forventes å ha langvarige problemer med å finansiere eid bolig og*
- b) har benyttet muligheten til sparing innenfor de økonomiske mulighetene søkerens inntekter og nødvendige utgifter til livsopphold gir*

Søkeren må ha evne til å betjene lånet over tid og fortsatt ha nødvendige midler igjen til livsopphold.

I retningslinjene har Husbanken skrevet at startlån er behovsprøvd og kan omfatte blant andre unge i etableringsfasen, barnefamilier enslige, funksjonshemmede, flyktninger, personer med oppholdstillatelse på humanitært grunnlag og andre økonomisk vanskeligstilte husstander.

Forskriften angir også at uavhengig av vurderingene etter annet ledd kan kommunen gi startlån i alle disse situasjonene:

- a) husstanden har barn eller særlige sosiale eller helsemessige utfordringer, og hensynet til å sikre en trygg, god og stabil bosituasjon innen kort tid taler for det,*
- b) husstanden har problemer med å dekke boutgiftene, og refinansiering med startlån kan bidra til at husstanden kan bli boende i boligen sin,*

- c) boligsituasjonen hindrer mulighetene til å opprettholde et arbeidsforhold, eller hindrer utvikling av det lokale næringslivet eller
- d) lånet bidrar til å bedre utnyttelse av kommunalt disponerte boliger

I Husbankens veileder om startlån står det om *kravet til betjeningsevne*. Det innebærer å forsøke å sikre at låntaker kan betale de fremtidige boutgiftene. Dette for å unngå at husstanden mister boligen gjennom tvangssalg på grunn av manglende betaling. Kravet til betjeningsevne for startlån er ikke det samme som bankenes krav til betjeningsevne i henhold til boliglånsforskriften⁴, men kommunen har frarådingsplikt dersom det er usikkerhet knyttet til framtidig betjeningsevne. Utgangspunktet for beregning av betjeningsevne er husstandens inntekt etter skatt, som fratrekkes et beløp til husstandens livsopphold. Husbanken anbefaler å ta utgangspunkt i SIFOs standardbudsjett, og tilpasse dette til den enkelte husstands økonomiske situasjon. Disponibelt til livsopphold må minimum utgjøre veiledende sats for økonomisk sosialhjelp. I tillegg må saksbehandler ta hensyn til andre faste utgifter. Disponibelt beløp etter boutgifter etter fradrag for alle øvrige utgifter danner utgangspunkt for å beregne hvor stort startlån husstanden kan betjene, når antatte faste utgifter i fremtidig bolig er hensyntatt.

Ved vurdering av betjeningsevne bør kommunen også vektlegge leieutgift for egnet alternativ bolig, nivået på dagens husleie, og hvilke boutgifter lånsøker har klart å dekke med egen inntekt over tid, uten å supplere inntekten med opptak av forbruksgjeld.

Kravet til betjeningsevne er ikke til hinder for at renter på startlånet kan dekkes av økonomisk starthjelp i en overgangsperiode. Dette kan gjelde husstander som har et uutnyttet inntekspotensial, for eksempel familier som mottar introduksjonsstønad, og der kjøp av bolig vurderes som den beste løsning med hensyn til å sikre barna en stabil og god bolig raskt. Da må kommunen forplikte seg til å bistå familien med nødvendig økonomisk støtte og hjelp til å komme i arbeid og det må foreligge en plan for når og hvordan familien skal bli økonomisk selvhjulpen gjennom egen inntekt.

Forskrift om startlån § 9 første ledd angir at kommunen skal innhente og kontrollere opplysninger som er nødvendige for å behandle søknader om startlån og ved utbetaling av startlån.

Forskrift om startlån fra Husbanken § 4 angir *hva det kan gis lån til*:

- a) Kjøp av bolig
- b) Utbedring og tilpasning av bolig,
- c) Oppføring av ny bolig og
- d) Refinansiering av dyre lån dersom det bidrar til at husstanden kan bli boende i boligen.

Forskriften § 4 annet ledd angir at boligen skal være egnet for husstanden, nøktern og rimelig sammenliknet med prisnivået på stedet. Kommunen kan bruke startlånet til å *fullfinansiere boligen* eller som *topplån* der private eller som topplån der private eller Husbanken gir grunnfinansiering. Kommunen skal vurdere om samfinansiering kan oppnås.

I veilederen til Husbanken står det at startlån er ikke et generelt refinansieringslån, men kan gis til *husstander som står i fare for å miste boligen gjennom tvangssalg på grunn av høye boutgifter*.

---

⁴ Boliglånsforskriften § 3 om betjeningsevne angir at finansforetaket skal beregne kundens evne til å betjene lånet basert på kundens inntekt og alle relevante utgifter, herunder renter, avdrag på lån og normale utgifter til livsopphold. I vurderingen av kundens betjeningsevne skal finansforetaket legge inn en renteøkning på 5 prosentpoeng fra det aktuelle rentenivået. Ved fastrentelån skal det legges inn en tilsvarende renteøkning fra utløpet av rentebindingsperioden. Dersom lånekunden ikke har tilstrekkelige midler til å dekke normale utgifter til livsopphold etter en slik renteøkning, skal lånet ikke innvilges.

Refinansiering med startlån må resultere i at husstanden kan få et trygt og godt boforhold i egen eid bolig. Boligen må være egnet for husstanden over tid. En nøktern og rimelig bolig innebærer at boutgiftene vil være rimelige sammenlignet med alternative leieboliger. Dette sikrer låntaker mulighet for økonomisk støtte til å bli boende i boligen ved eventuelt inntektsbortfall i framtiden, fordi faste utgifter og renter på startlånet vil innebære lavere utgifter enn ved å leie en tilsvarende bolig.

Det er ikke krav om egenkapital for å få startlån. Startlånet kan dekke hele kjøpesummen inkludert omkostninger.

Dersom låntaker oppfyller kravene egen bank stiller for å gi grunnfinansiering bør kommunen kun tilby toppfinansiering. Dette for å sikre at startlånrammen rekker til flest mulig i målgruppen og at startlån ikke «konkurrerer» med ordinære banklån.

Forskrift om startlån fra Husbanken § 6 første ledd henviser til at *rente- og avdragsvilkår* er regulert i forskrift 21.12.2015 nr. 1851 om rente- og avdragsvilkår for Husbanken. I § 6 annet ledd fremgår det at startlån fra kommunen skal tilbys på utgangspunkt i Husbankens rente- og avdragsvilkår. Startlån har en nedbetalingstid på 30 år. I særlige tilfeller kan kommunene innvilge en nedbetalingstid på inntil 50 år. Det forutsettes da at:

- a) det dokumenteres at låntaker har varig lav inntekt,
- b) det sannsynliggjøres at boligen tilfredsstiller husstandens behov over lang tid,
- c) det sannsynliggjøres at tilgjengelige private leieboliger i området er uegnede og/eller innebærer en betydelig høyere utgift på lang sikt enn det aktuelle startlånet og
- d) det dokumenteres at kommunen ikke anser det som økonomisk forsvarlig å gi et lån med kortere nedbetalingstid

Vilkåret i annet ledd bokstav a kan fravikes dersom husstanden har barn eller står i fare for å miste boligen, og husstanden kan dokumentere lav, forutsigbar inntekt. Vilklårene i annet ledd bokstavene b og c kan også fravikes dersom husstanden står i fare for å miste boligen.

I behandlingen av startlånsaker gjelder også frarådingsplikten i finansavtaleloven § 47 første ledd. I bestemmelsen står det at *«Dersom kredittgiveren, før kredittavtale inngås med en forbruker eller kreditten utbetales eller salgning overgis til forbrukeren, må anta at økonomisk evne eller andre forhold på forbrukerens side tilsier at denne alvorlig bør overveie å avstå fra å ta opp kreditten eller fra å gjennomføre kredittavtalen, skal kredittgiveren underrette forbrukeren om dette. Slik underretning skal skje skriftlig»*.

Kommunen gis anledning til å påplusse husbankrenten inntil 0,25 prosentpoeng til dekning av administrative kostnader. Dersom det dokumenteres at de faktiske utgiftene til administrasjon og forvaltning av låneordningen overstiger 0,25 prosentpoeng, kan kommunene i tillegg kreve gebyr for inndekning av det overskytende beløpet.

Kommunene står fritt til å tilby gunstigere rente- og avdragsvilkår, blant annet andre nedbetalingsplaner. Slike avtaler endrer ikke lånevilkårene som gjelder mellom kommunen og Husbanken.

Om *sikkerhet for lånet og dekning av tap* angir forskriften § 7 at lån fra Husbanken gis som gjeldsbrevlån. Startlån fra kommunen skal sikres med pant i boligen eller adkomstdokumenter til boligen.

Kommunen har tapsrisikoen for de første 25 prosent av gjenstående hovedstol samt forfalte renter og omkostninger før realisering av pant. Staten har tapsrisikoen for et eventuelt restbeløp etter realisering av pantet.

Ifølge forskriften § 8 annet ledd er det *klageadgang* etter forvaltningslovens regler på kommunens vedtak om tildeling, utmåling av startlån og på avvisning og avslag på søknader om startlån. Bestemmelser om dette er i forvaltningsloven kapittel VI. Ifølge forvaltningsloven § 27 tredje ledd plikter kommunen å gi opplysninger om klageadgang, klagefrist, klageinstans og den nærmere fremgangsmåte ved klage, samt om retten etter fvl. § 18, jf. § 19 til å se sakens dokumenter.

Andre relevante bestemmelser i forvaltningsloven for vurdering av kommunens praktisering av startlånsordningen, er blant annet kapittel V som har bestemmelser om begrunnelse av vedtak. Sentralt i denne forvaltningsrevisjonen er § 24 om at enkeltvedtak skal grunngis. Ifølge forvaltningsloven § 25 skal det i begrunnelsen skal vises til de regler vedtaket bygger på, med mindre parten kjenner reglene. I den utstrekning det er nødvendig for å sette parten i stand til å forstå vedtaket, skal begrunnelsen også gjengi innholdet av reglene eller den problemstilling vedtaket bygger på.

I begrunnelsen skal dessuten nevnes de faktiske forhold som vedtaket bygger på. Er de faktiske forhold beskrevet av parten selv eller i et dokument som er gjort kjent for parten, er en henvisning til den tidligere framstilling tilstrekkelig. I tilfelle skal det i underretningen til parten vedlegges kopi av framstillingen.

De hovedhensyn som har vært avgjørende ved utøving av forvaltningsmessig skjønn, bør nevnes. Er det gitt retningslinjer for skjønnsutøvingen, vil i alminnelighet en henvisning til retningslinjene være tilstrekkelig.

Et sentralt forvaltningsrettslig hensyn er likebehandling/forbudet mot usaklig eller urimelig forskjellsbehandling; like tilfeller skal behandles likt i den grad ikke relevante hensyn begrunner forskjellsbehandling. Kommunen skal avgjøre søknader om startlån etter en konkret behovsvurdering. Revisor finner opplysninger om søkers økonomiske situasjon og situasjon for øvrig i søknadene med vedlegg. Vi gjengir en del slike opplysninger i denne rapporten for å belyse hvilken informasjon kommunen hadde om søkeren for behandling av saken. Opplysningene som vi gjengir har relevans for den behovsvurderingen som kommunen etter forskriften var pålagt å gjøre. Selv om vi har en del opplysninger om søkerne, er det vanskelig for revisor å ta stilling til om det er tilfeller som er like både faktisk og rettslig. Revisor anser imidlertid det som relevant under kravet om likebehandling å undersøke om kommunen har vurdert samtlige søkere i henhold til forskriften. Det vil for eksempel kunne være brudd på likebehandlingsprinsippet om noen får sin sak vurdert og behandlet uten at alle relevante opplysninger foreligger. Overholdelse av likebehandlingsprinsippet kan undersøkes gjennom undersøkelse – og sammenligninger – av kommunens begrunnelser i saker med innvilgelse og avslag. Kommunen får hvert år et beløp for videreutlån. Det kan være saklig å begrunne et avslag med at beløpet for videreutlån er brukt opp det aktuelle året, fordi andre i målgruppen har søkt og fått bevilget lån tidligere det året⁵. Det vil imidlertid kunne være brudd på likebehandlingsprinsippet om noen som ikke er i målgruppen, har fått innvilget lån dette året.

Andre sentrale bestemmelser for kommunens saksbehandling er i forvaltningsloven § 6. Ifølge bestemmelsen er en offentlig tjenestemann inhabil til å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse eller til å treffe avgjørelse i en forvaltningssak når han selv er part i saken.

---

⁵ <http://jusinfo.no/index.php?site=default/721/1285/1326/1328>

Likeså er han inhabil når andre særegne forhold foreligger som er egne til å svekke tilliten til hans upartiskhet; blant annet skal det legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for ham selv eller noen som han har nær personlig tilknytning til.

Er den overordnede tjenestemannen inhabil, kan avgjørelse i saken heller ikke treffes av en direkte underordnet tjenestemann i samme forvaltningsorgan.

Som følge av ovennevnte redegjørelser utleder vi som revisjonskriterier for besvarelse av problemstilling 2 at Kvæningen kommune i sin forvaltning av startlånsaker må:

- Påse at søknaden inneholder relevante opplysninger for å kunne tas under behandling
- Påse at saksbehandling forstås av saksbehandler som er habil. Inhabil saksbehandler plikter å avstå fra behandlingen av saken
- Begrunne avgjørelsen i tråd med forvaltningslovens krav
- Sikre likebehandling i saksbehandlingen

- Dokumentere at tildelinger av lån etter ordningen er:
  - til formål som nevnt i forskrift om startlån fra Husbanken § 4
  - til personer som ikke får lån eller tilstrekkelig lånebeløp i ordinære kredittinstitusjoner
  - besluttet fordi det er foretatt behovsvurdering slik som bestemt i forskrift om startlån fra Husbanken § 3
  - overholde plikten til å fraråde låneopptak i henhold til finansavtaleloven
  - har rente- og avdragsvilkår i tråd med forskriftens § 6
- sikret med pant i boligen eller adkomst dokumenter til boligen

- Dokumentere at avslag på søknad om startlån er:
  - gjort etter vurderinger av søker opp mot forskriften § 3

Problemstilling 3

Har administrasjonssjefen gitt kommunestyret riktig informasjon om kommunens ansvar og risiko under låneordningen?

Ifølge forskrift om startlån fra Husbanken § 7 annet ledd har kommunen tapsrisikoen for de første 25 prosent av gjenstående hovedstol samt forfalte renter og omkostninger før realisering av pantet. Staten har tapsrisikoen for et eventuelt restbeløp etter realisering av pantet.

Husbanken har med hjemmel i forskriften § 10 fastsatt retningslinjer for tapsdeling, tapsfond og administrering av startlån. Retningslinjene utdypet regelen om tapsdeling.

Er lånet innfridd, refinansiert eller tatt opp i en annen finansinstitusjon, vil tapsdeling med Husbanken ikke kunne benyttes.

Tapsdeling kan brukes når det er konstatert tap på startlån ved realisering av pantobjektet eller gjennomført gjeldsordning. Kommunen må søke om tapsdeling innen ett år etter at tapet er konstatert. Retningslinjene viser til hvilket søknadsskjema kommunen skal benytte.

Ved realisering av pantobjektet skal renter og omkostninger dekkes først.

Renter og omkostninger som påløper senere enn seks måneder etter oppsigelsen av lånet, men før pantet blir realisert tas ikke med i beregningsgrunnlaget for tapsdelingen med mindre kommunen kan sannsynliggjøre at den ikke er å bebreide at salgsprosessen tok så lang tid. I slike tilfeller kan renter og omkostninger som påløper i inntil ett år etter oppsigelsen av lånet, men før pantet blir realisert, likevel tas med i beregningsgrunnlaget for tapsdelingen.

I de første seks månedene etter at pantet er realisert, men før søknad om tapsdeling er sendt fra kommunen, kan renter og omkostninger som etter låneavtalen skulle ha vært betalt av startlånskunden, legges til tapet og beregningsgrunnlaget for tapsdelingen. Eventuell overkurs som ikke dekkes av pantet (og som skulle ha vært betalt av startlånskunden), kan også legges til tapet og beregningsgrunnlaget for tapsdelingen.

I gjeldsordninger skal det ikke søkes om tapsdeling før gjeldsordningen er fullført. Renteutgifter som kommunen har hatt ved betjening av sitt innlån og som etter låneavtalen skulle dekkes av låntaker i gjeldsordningsperioden og frem til søknad om tapsdeling er sendt fra kommunen, kan legges til tapet og beregningsgrunnlaget for tapsdelingen hvis dette ikke blir dekket ved dividende.

Renter som påløper etter at søknad er sendt fra kommunen og frem til kommunen innbetaler sin andel av tapet, dekkes ikke.

Retningslinjene inneholder bestemmelser om tap som Husbanken ikke dekker. Husbanken dekker normalt ikke noen del av tap som følge av kommunens brudd på finansavtaleloven § 47. Husbanken kan i særlige tilfeller godkjenne deling av tap som har oppstått ved at kravet har blitt redusert gjennom dom eller forlik grunnet manglende overholdelse av finansavtaleloven § 47.

Husbanken dekker heller ikke tap som har oppstått når kommunen ikke har pantsikring eller ikke har sikret godt nok pant i boligen. Vurderingen av pantets godhet gjøres ut fra panteverdien på lånetidspunktet. Husbanken kan likevel godkjenne deling av tap hvis mangel på pantsikkerhet er godt begrunnet og lånetilsagnet er gitt før 1. januar 2011.

Tapsdeling forutsetter at kommunen innbetaler sin andel av tapet innen tre måneder etter at deling er innvilget. Det tapet kommunen etter eventuell tapsdeling med Husbanken må bære, kan belastes kommunens tapsfond dersom vilkårene for det er oppfylt.

Hvis kommunen etter tapsdeling er gjennomført får inndrevet beløp, skal kommunen bli godskrevet kostnadene ved innkrevingen. Deretter skal Husbanken godskrives beløp inntil det beløpet Husbanken har dekket i tapsdelingen. Overskytende beløp godskrives kommunen.

Ifølge kommuneloven (1992) § 23 nr. 2 første punktum skal administrasjonssjefen påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet. Begrepet «forsvarlig» kan ikke gis et strengt konkretisert innhold, og det vil bero på hva saken gjelder. En umiddelbar forståelse av bestemmelsen er at det må legges fram riktige og relevante opplysninger for de folkevalgte slik at de kan treffe avgjørelse på riktig grunnlag. En relevant parallell er utredningskravene som gjelder for enkeltvedtak; en sak skal være så godt opplyst som mulig før vedtak treffes. Det er et grunnleggende ulovfestet krav til offentlige organer om å treffe avgjørelser på grunnlag av en forsvarlig saksbehandling. Bestemmelsen pålegger administrasjonssjefen å gi riktige opplysninger til kommunestyret om kommunens ansvar og risiko under låneordningen. Revisor kan ikke oppstille krav til hvilke opplysninger administrasjonssjefen må gi, men at de opplysninger som legges fram må være riktige samt at ikke opplysninger med relevans for kommunestyret holdes tilbake.

For besvarelse av problemstilling 3 utleder vi som revisjonskriterium at administrasjonssjefen må gi riktige og relevante opplysninger til kommunestyret.

Problemstilling 4

Har saker om låneordningen vært forsvarlig opplyst med hensyn til gjeldende krav i lov og forskrift?

Også under denne problemstillingen er kommuneloven (1992) § 23 nr. 2 første punktum den relevante kilden for utledning av revisjonskriterier.

For denne problemstillingen anser revisor det som hensiktsmessig å undersøke hvorvidt administrasjonssjefen har gitt riktige opplysninger til kommunestyret i saker som omhandler startlånsordningen. I den sammenheng er det også relevant å vurdere om det kan være opplysninger som er utelatt.

Vi utleder som revisjonskriterium for besvarelse av problemstilling 4 at administrasjonssjefen må gi riktige og relevante opplysninger til kommunestyret om saker om låneordningen.

Revisjonskriteriene vi har utledet, oppgis i tekstboks innledningsvis i kapitlene de brukes i.

3 METODE, DATAMATERIALE OG AVGRENSING

3.1 Metode og datamateriale

Forvaltningsrevisjonen er gjennomført i henhold til gjeldende standard for forvaltningsrevisjon⁶. I det følgende beskriver og drøfter vi hvordan vi har gått fram i våre undersøkelser av de fire problemstillingene. Vi drøfter også dataenes pålitelighet og gyldighet. Med dette menes hvorvidt dataene som er innsamlet er mest mulig nøyaktige og om det samlede datamaterialet utgjør relevant og tilstrekkelig grunnlag for å vurdere den reviderte virksomheten opp mot de utledete revisjonskriteriene og konkludere på problemstillingene.

Revisor sendte 9.3.2020 brev om oppstart av forvaltningsrevisjonen til Kvæningen kommune v/konstituert administrasjonssjef. Økonomileder ble oppnevnt som vår kontaktperson. Vi avholdt oppstartsmøte med økonomileder 19.3.2020.

Problemstilling 1 innebærer at revisor skal sammenligne kommunens egne retningslinjer med forskrift om startlån fra Husbanken og vurdere om kommunens regelverk er i samsvar med Husbankens forskrift. Vi sammenligner også kommunens retningslinjer opp mot Husbankens retningslinjer for startlånsordningen ettersom disse også er styrende for kommunenes praktisering etter ordningen. Denne delen av undersøkelsen omhandler kun kommunens skriftliggjorte retningslinjer, og ikke om praktiseringen har vært i tråd med gjeldende regelverk.

Problemstilling 2 er undersøkelser av Kvæningen kommunes praktisering av startlånsordningen og vurderinger av om den har vært i samsvar med regler i lov og forskrift og øvrige retningslinjer. I *kommunens regnskap* på (regnskapskonto) *art 05200 Utlån* finner revisor informasjon om utbetalinger under ordningen for hvert år. Regnskapet viser hvem startlån er utbetalt til, beløp, bilagsnummer og bilagsdato samt total utbetaling. I kommunens regnskap på *art 9202 avdragsinntekt formidlingslån* er det informasjon om innbetalinger. For årene 2015 og 2016 fremgår navn på låntaker slik at revisor har fått informasjon om hvem innbetalingen er fra/gjelder. For årene 2017-2019 hvor Lindorff har forestått innkrevingen, står ikke låntakers navn på denne regnskapskontoen.

Under problemstilling 2 redegjør revisor – ved bruk av regnskapsopplysninger for årene 2015-2019 – for samlet beløp kommunen har utbetalt under startlånsordningen, hvor mange som fikk utbetalt lån samt størrelsen på det enkelte lån. Administrasjonssjefen har hvert år rapportert til kommunestyret om bruken av startlånsmidler. Under problemstilling 2 gjengir vi denne informasjonen.

I *kommunens saksbehandlingssystem*⁷ finnes oversikter over saker fordelt pr. år og disse oversiktene inneholder informasjon om blant annet søknadsdato, omsøkt beløp, om det er gitt avslag eller innvilget søknad og om beløpet er utbetalt. Revisor har fått disse oversiktene. Revisor har også for hver av disse nevnte årene fått kopi av de *skriftliggjorte vedtakene*. Revisor beskriver derfor for hvert av årene formålet med utbetalt lån, løpetid og vilkår for lånet.

For hvert av de nevnte årene har vi valgt ut startlånssaker hvor kommunen har innvilget søknad for undersøkelser av kommunens saksbehandling. Til grunn for utvelgelsen er regnskapsopplysningene og oversiktene fra kommunens saksbehandlingssystem. Når det gjelder avslag, har vi undersøkt hvordan kommunen har begrunnet disse.

⁶ RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon fastsatt av Norges Kommunerevisorforbunds styre 1. februar 2011

⁷ Revisor redegjør for kommunens saksbehandlingssystem senere i dette kapitlet

I tabellen nedenfor er oversikt over antallet søknader som har kommet til kommunen i årene 2015-2019 og om kommunen har innvilget søknaden eller gitt avslag.

Tabell 1. Oversikt over antallet søknader, fordelt pr år og resultat (innvilgelse og avslag) for årene 2014-2019

År	Utbetalinger totalt (nye lån)	Antall innvilgelser	Antall avslag
2015	6 899 996	25	2
2016	8 305 288,25	20	2
2017	10 451 174,58	13	2
2018	10 773 154	12	4
2019	4 778 871	9	5

Kilde: Kvæningen kommunes regnskap 2015-2019, dokumentasjon i kommunens saksbehandlingssystemer benyttet i søknadsbehandlingen

For utvelgelse av saker tok vi utgangspunkt i bestilling fra kontrollutvalget som innebar at revisor skulle

- a) undersøke og gjøre vurderinger av et tilfeldig utvalg av saker over flere år
- b) gjøre ytterligere undersøkelser og eventuelt vurderinger av lånesakene omtalt i revisjonsbrev nr. 23
- c) undersøke og gjøre vurderinger av eventuelle lånesaker fra tidligere ledende ansatte i kommunen eller folkevalgte med sentrale verv

I undersøkelsesutvalget inngår – i tråd med punkt a – saker for hvert av årene 2015, 2016, 2017, 2018 og 2019. De to sakene som det henvises til i punkt b er omtalt i KomRev NORDs revisjonsbrev nr. 23, og de inngår også i vårt utvalg i denne forvaltningsrevisjonen. Revisor har i utvelgelsen av saker, i henhold til punkt c ovenfor, undersøkt om det er personer utover de to som punkt b omhandler, som har fått tildelt lån over ordningen. I kapitlene 5 til 9 er det oversikt over de utvalgte sakene.

For å belyse og kunne gjøre vurdering av Kvæningen kommunes forvaltning av de utvalgte sakene ba revisor om å få tilsendt all dokumentasjon som kommunen hadde arkivert for hver av sakene. I tillegg til de skriftlige vedtakene, er søknad med vedlegg og eventuell dokumentasjon som kommunen har utarbeidet under vurderingen av søkere. Det kan være beregninger, budsjetter, skriftliggjorte vurderinger opp mot forskrift og retningslinjer.

I oppstartsmøte fikk revisor informasjon fra økonomileder om hvordan saksbehandlingen har vært herunder om hvor kommunen har arkivert dokumentasjon for søknadsbehandlingen.

Dokumentasjonen for startlånssakene som har vært behandlet i Kvæningen kommune er arkivert i ulike systemer. Revisor fikk forklart fra økonomileder at for årene 2015, 2016 og 2017 fylte søkere inn søknadsskjema pr papir. Kommunen scannet inn søknadene og la de inn i saksbehandlingssystemet kalt Ephorte. Underliggende dokumentasjon med informasjon om for eksempel inntektsforhold, utgifter, etc. har ikke blitt arkivert i Ephorte. Det har dermed vært noe utfordrende for kommunen å framskaffe all dokumentasjon for alle sakene. Søknad om startlån og kommunens saksbehandling foregår nå elektronisk. Det ble åpnet for elektronisk søknad i 2018. Det elektroniske systemet ble levert av Husbanken og het «StartSak». Fra 1.1.2020 ble det obligatorisk for alle kommunene å benytte Husbanken sitt system som heter «Startskudd». Kommunen er pålagt å integrere dette saksbehandlingssystemet for startlånssaker med kommunens eget saksbehandlingssystem. For tiden er imidlertid dokumentasjon kun i Husbankens system fordi det ennå er uklart hvordan dette skal organiseres over på kommunens saksbehandlingsverktøy. Revisor har som følge av dette etterspurt dokumentasjon som har vært arkivert både i Ephorte og i

saksbehandlingssystemet levert av Husbanken. Revisor har fått tilgang til dokumentasjon for sakene behandlet i Startskudd. For flertallet av sakene som ikke var arkivert i dette saksbehandlingssystemet kunne ikke økonomileder finne annen dokumentasjon enn søknad og vedtak. I forbindelse med oversendelse av dokumentasjon, redegjorde økonomileder for at det var meget mangelfullt utover søknad og vedtak. Han opplyste at i noen saker har ikke dokumentasjon blitt scannet. Ifølge økonomileder har revisor fått den dokumentasjonen som kommunen har arkivert for de sakene vi etterspurte.

For å besvare **problemstilling 3** om administrasjonssjefen har gitt kommunestyret riktig informasjon om kommunens ansvar og risiko under låneordningen, har vi gjennomgått innkallinger og protokoller fra kommunestyremøter for å finne saker som omhandler startlånsordningen. Administrasjonssjefen ga kommunestyret i sak 6/19 informasjon om tapsdeling, og vi vurderer hvorvidt det ble gitt riktig informasjon i denne saken. Informasjonen ble gitt i sak som omhandler opptak av startlån for 2019. Administrasjonen har hvert år lagt fram sak for kommunestyret om godkjenning om låneopptak. Kommunestyret vedtar lånebeløpet i anledning budsjettbehandlingen. Revisor undersøker under denne problemstillingen om det også i øvrige saker skulle vært lagt fram opplysninger om ansvar og risiko under låneordningen.

Også for besvarelse av **problemstilling 4** – om saker om låneordningen vært forsvarlig opplyst med hensyn til gjeldende krav i lov og forskrift – har vi gjennomgått saker om låneordningen som er fremlagt for kommunestyret. Også her bygger våre redegjørelser på informasjon i innkallinger og protokoller fra kommunestyremøter. Administrasjonssjefen har ved de årlige framlagte sakene om låneopptak gitt kommunestyret informasjon om bruk av midlene for inneværende år. Vi har sammenlignet informasjonen gitt til kommunestyret med de funn vi har gjort under de tre ovennevnte problemstillingene.

Kommunens praksis under startlånsordningen har som nevnt vært behandlet i flere saker i kontrollutvalget. Revisor har i denne forvaltningsrevisjonen også benyttet opplysninger i saksutredninger fra kontrollutvalgssaker om startlånsordningen. I tillegg benytter vi informasjon i KomRev NORDs revisjonsbrev nr. 23. For besvarelse av samtlige av problemstillingene har vi innhentet muntlig informasjon fra økonomileder. Økonomileder er saksbehandlers overordnede og har signert på vedtak som saksbehandler har truffet. Der saksbehandler selv ikke har behandlet saken, har økonomileder forestått saksbehandlingen og disse vedtakene har blitt signert av administrasjonssjefen.

Gyldighet og pålitelighet

Med gyldige data menes at dataene som samles inn i undersøkelsen, skal utgjøre et relevant og tilstrekkelig grunnlag for å vurdere den reviderte virksomheten opp imot revisjonskriteriene og problemstillingene. Revisjonen mener at det datamaterialet som er presentert som «revisors funn» i rapporten, oppfyller dette gyldighetskravet.

Regnskapsopplysninger er relevant ved at de inneholder informasjon om kommunens utbetalinger og samlet gjeld. I tillegg viser regnskapsopplysningene innbetalinger over ordningen. Revisor regner slike data for pålitelige. Vi har innhentet slike opplysninger for perioden 2015 til og med 2019, noe revisor anser som tilstrekkelig.

Når det gjelder kommunens saksbehandling, er søknadene relevante fordi de skal belyse opplysninger om søker. Slike opplysninger skal kommunen vurdere opp mot forskriftens bestemmelser. Kommunens vedtak er relevant fordi her fremkommer resultatet av kommunens

saksbehandling. Vedtaket skal også vise hva kommunen har lagt vekt på, jf. forvaltningslovens begrunnelseskrav. Regelverket pålegger kommunen å gjøre vurderinger av søkers behov for lån samt søkers økonomiske situasjon forut for låneopptak og med et eventuelt låneopptak. Der kommunens vedtak ikke synliggjør slike vurderinger, har eventuelle andre arkiverte dokumenter fra saksbehandlingen relevans. Når det gjelder muntlige opplysninger har vi vurdert det som tilstrekkelig å snakke med økonomileder.

For samtlige saker om startlån har revisor – i varierende omfang – blitt forelagt dokumentasjon⁸. Revisor vurderer antallet saker som vi har undersøkt for hvert av årene 2015 til og med 2019 som et tilstrekkelig utvalg for å belyse og vurdere praksisen for hver av årene. Økonomileder har opplyst at revisor har fått tilsendt de dokumentene som er arkivert hos kommunen for de sakene som vi ba om all dokumentasjon som kommunen har. Revisor anser å ha tilstrekkelig data for å vurdere kommunens praksis opp mot revisjonskriteriene og konkludere på problemstillingen. Vi bemerker imidlertid at revisor ikke kan belyse eventuelle vurderinger som ikke er nedtegnet skriftlig.

Med pålitelige data menes at dataene skal være mest mulig nøyaktige. Revisjonen har vurdert eventuelle feilkilder i det innsamlede datamaterialet. Vi har sammenliknet de ulike typene data med hverandre for å avdekke eventuelle motsetninger i opplysninger som fremkommer i dem. I tillegg har vi framlagt datamaterialet for kommunen. På bakgrunn av forannevnte vurderinger, sammenlikninger og verifiseringer, forutsetter revisjonen at det ikke er vesentlige feil i datamaterialet som presenteres i rapporten.

Påliteligheten og gyldigheten i det presenterte datamaterialet er også sikret gjennom revisjonens interne kvalitetssikringssystem.

3.2 Avgrensninger og presiseringer

Da kommunen i 2013 vedtok retningslinjer for ordningen gjaldt forskrift 22.12.2004 nr. 1759 om startlån fra Husbanken. Som tidligere nevnt trådte en ny forskrift om startlån i kraft året etter; i 2014. Våre undersøkelser av kommunens forvaltning av startlånsaker under problemstilling 3 gjelder perioden 2015-2019, og vi har ansett det som hensiktsmessig å legge samme tidsperiode til grunn for problemstilling 1. Vi har altså avgrenset undersøkelsen under problemstilling 1 til å gjelde vurderinger av kommunens egne retningslinjer av 2003 og 2018 opp mot startlånsforskriften av 2014.

Så fremt vilkårene i forskrift om startlån er oppfylt, *kan* kommunen innvilge startlån. Revisor gjør vurderinger av kommunens saksbehandling herunder hvorvidt kommunen gjennom sin dokumentasjon synliggjør at praktiseringen er i tråd med gjeldende regler og retningslinjer. Revisor tar derfor ikke på selvstendig grunnlag til om søknader skulle vært innvilget eller ikke. I søknadene som kommunen har fått, inngår det et felt kalt «Fremtidig månedsbudsjett for husstanden etter låneopptak». Det er altså et framtidig budsjett hvor omsøkte lånebeløp fylles inn sammen med øvrige utgifter og inntekter. Dette gir et netto beløp som skal dekke levekostnader. Under vår presentasjon av hvilken informasjon kommunen har hatt for avgjørelse av de utvalgte sakene, omtaler vi nettobeløpet som er angitt i søknaden som «*nettobeløp per måned som skal dekke levekostnader*». Lavekostnader er ensbetydende med kostnader til livsopphold, som vil si beløpet vedkommende som minimum må sitte igjen med av inntekten etter at faste boutgifter er betalt. Dette er midler som skal dekke utgifter til blant annet mat, klær, husholdningsartikler, strøm, internett

⁸ I fremlegg til kontrollutvalgets sak 35/19 står det at kommunen har gitt noen avslag muntlig. Revisor har ikke mulighet for å etterprøve dette eller gjøre vurderinger av eventuell muntlig saksbehandling.

osv., og beløpet vil variere om søker er enslig, har samboer/ektefelle og/eller barn. Som redegjort for i vår utledning av revisjonskriterier i kapittel 2 foran, anbefaler Husbanken kommunene å ta utgangspunkt i SIFOs standardbudsjett tilpasset den enkelte husstands økonomiske situasjon i vurderingen av søkers betjeningsevne. Disponibelt til livsopphold må ifølge Husbanken minimum utgjøre veiledende sats for økonomisk sosialhjelp. For mange av de undersøkte sakene inngår det ikke informasjon om hva som er lagt til grunn som søkers kostnader til livsopphold.

I noen av sakene inngår informasjon om forbruksutgifter beregnet for den konkrete søkeren. For disse sakene er det dermed informasjon om søkers «overskudd» eller «underskudd» per måned, og vi gjengir i våre fremstillinger opplysninger om hvorvidt søker har vært ansett å ha månedlig over- eller underskudd.

Opplysninger i startlånsaker er undergitt taushetsplikt etter forvaltningsloven § 13 da de gjelder «noens personlige forhold»⁹. Opplysningene regnes også som personopplysninger, jf. personopplysningsloven. Både opplysninger om søkeren selv og om personer i søkerens husstand er personopplysninger og også opplysninger underlagt taushetsplikt. Søkeren må avgi slike opplysninger for å få saken behandlet, og kommunen kan også ha behov for å innhente ytterligere personopplysninger herunder opplysninger underlagt taushetsplikt. Dette for at kommunen skal kunne foreta de vurderinger den er pålagt etter gjeldende regelverk om startlånsordningen, jf. også forvaltningsloven § 17 om at saken skal være så godt opplyst som mulig før vedtak treffes. For at revisor skal kunne vurdere kommunens saksbehandling opp mot revisjonskriteriene utledet fra gjeldende regelverk, har vi gjennomgått opplysningene som kommunen har hatt for sin avgjørelse av søknader i perioden 2015-2019. Revisor har i beskrivelsene av de enkelte sakene under «revisors funn» vektlagt at søkerne ikke skal identifiseres, men vi er klar over at vår bruk av opplysningene kan medføre identifisering. Det er slik at flere av opplysningene har vært nødvendig å gjengi for å kunne belyse kommunens saksbehandling og gjøre vurderinger av om kommunen kan dokumentere korrekt saksbehandling. Disse opplysningene er utelukkende gjengitt for å kunne vurdere kommunens praksis. Revisor presiserer at våre vurderinger gjelder Kvæningen kommune. Det er kommunen som har ansvaret for å sikre at søker blir vurdert i henhold til gjeldende regelverk.

To av startlånsakene som inngår i undersøkelsesutvalget var omtalt i KomRev NORDs revisjonsbrev nr. 23 og vi har ikke kunnet beskrive kommunens saksbehandling uten å gjengi informasjon om hvem disse mottakerne av startlån er, jf. revisjonskriterier om å vurdere habilitet i saksbehandlingen.

Revisor har ikke funnet at kommunen i perioden 2015-2019 har behandlet lånesøknader fra ledende ansatte eller folkevalgte i kommunen utover lånesaken omtalt i revisjonsbrev nr. 23.

---

⁹ Forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 1: «Enhver som utfører tjeneste eller arbeid for et forvaltningsorgan, plikter å hindre at andre får adgang eller kjennskap til det han i forbindelse med tjenesten eller arbeidet får vite om noens personlige forhold».

4 KVÆNANGEN KOMMUNES RETNINGSLINJER OM LÅNEORDNINGEN

Har Kvæningen kommune retningslinjer under låneordningen som er i samsvar med gjeldende forskrift?

Revisjonskriterier

Kvæningen kommune sine retningslinjer under låneordningen må være i samsvar med gjeldende forskrift om startlån fra Husbanken.

Kvæningen kommune sine retningslinjer under låneordningen må være i samsvar med Husbankens retningslinjer for startlån fra Husbanken.

4.1 Revisors funn

Kommunens retningslinjer av 2013

Kvæningen kommune har siden startlånsordningens oppstart i 2003, hatt egne retningslinjer¹⁰. Kommunestyret vedtok i møte 31.10.2013, i sak 58/13, nye retningslinjer for startlån i Kvæningen kommune. På dette tidspunktet gjaldt forskrift 22.12.2004 nr. 1759 om grunnlån fra Husbanken. Denne forskriften § 5 annet ledd fastsatte at kommunen kunne fastsette eget regelverk innenfor de retningslinjene som var gitt av Husbanken.

På tidspunktet det ble vedtatt kommunale retningslinjer under ordningen, gjaldt Husbankens retningslinjer av januar 2013: «*Retningslinjer for startlån fra Husbanken*» (HB 7.B.13). Retningslinjene utdypet forskriften og angir hvem som kan få lån, hva det kan gis lån til og låneutmålingen. Retningslinjene inneholder også nærmere veiledning for rente- og avdragsvilkår, sikkerhet for lånet, klageadgang samt om rapporteringer, tapsdeling og tapsfond.

I fremlegg til kommunestyrets sak 58/13 sto det at det 1.7.2013 kom presisering fra Husbanken om skjerpede krav vedrørende tildeling av startlån og at kravene vedrørte søkere, egenkapitalkrav og behovsprøving. Det ble vist til at selve startlånsordningen ikke er underlagt finansavtaleloven, men at saksbehandlerne måtte rette seg etter den. I den forbindelse var det ifølge administrasjonssjefen nødvendig å oppdatere kommunens retningslinjer for startlån. Vedlagt i saken var Husbankens retningslinjer av januar 2013 «*Retningslinjer for startlån fra Husbanken*», HB 7.B.13 og administrasjonssjefens forslag til nye retningslinjer.

Kommunens retningslinjer viser til Husbankens retningslinjer. Kommunens retningslinjer inneholder angivelse av hvilke formål det kan ytes lån til:

- kjøp av helårsboliger og andre type bygg som etter utbedring skal nyttes til bolig – til toppfinansiering eller fullfinansiering
- utbedring av eldre boliger
- oppføring av bolig – som topplån
- refinansiering av dyre lån i andre finansieringsinstitusjoner dersom det bidrar til at husstanden får en mulighet til å bli boende i boligen

¹⁰ Kommunens retningslinjer datert 11.4.2003 ble vedtatt av kommunestyret i sak 12/03. Revisors undersøkelser går ikke tilbake til tidsperioden disse retningslinjene gjaldt.

- forhåndsgodkjenninger – skriftlig godkjenning at lånsøker vil få startlån hvis søker finner en egnet bolig.

Dette er tilsvarende angivelse av formål som i Husbankens forskrift og retningslinjer. Det gjelder imidlertid ikke fullt ut for strekpunkt to; «utbedring av eldre boliger». Husbankens forskrift og retningslinjer inneholder ikke «eldre». I tillegg inngår det «tilpasning av bolig» i Husbankens angivelse av dette formålet for startlån.

Det står i Husbankens retningslinjer at *«det er en forutsetning av boligen ikke er dyrere enn at søker kan klare å betjene boutgiftene over tid og fortsatt ha nødvendige midler igjen til livsopphold»*. Kommunens retningslinjer inneholder ikke denne presiseringen og det er ikke veiledning i kommunens retningslinjer om hvordan vurderinger av betalingsevne skal gjøres.

Om hvem som kunne få lån, fremgikk det av retningslinjene at det kan gis til husstander som ikke får lån eller omsøkt lånebeløp i ordinære kredittinstitusjoner og som har langvarige problemer med finansiering av eid bolig. Det står også at «startlån skal tildeles etter en behovsprøving». Det er ikke nærmere veiledning til kommunen om hva som skal inngå i behovsprøvingen.

Retningslinjene til Husbanken konkretiserer hvem som kan få startlån; unge i etableringsfasen, barnefamilier, enslige, funksjonshemmede, flyktninger, personer med oppholdstillatelse på humanitært grunnlag og andre økonomisk vanskeligstilte husstander. Kommunen har i sine retningslinjer av 2013 tilsvarende opplisting. Det er ikke gitt noen føringer i kommunens retningslinjer om eventuell prioritering blant disse aktuelle søkergruppene.

Låneutmåling er ikke omtalt i Kvæningen kommune sine retningslinjer. I Husbanken sine retningslinjer står det at *«kommunen kan velge å bruke startlånet til å fullfinansiere boligen eller som topplån der det er private eller Husbanken gir grunnfinansiering. Som prinsipp kan kommunen legge til grunn at jo mer vanskeligstilt husstanden er, jo større andel av finansieringen bør være startlån. For særlig vanskeligstilte husstander kan startlånet brukes i kombinasjon med tilskudd til etablering og tilpasning av bolig»*.

Når det gjelder rente- og avdragsvilkår viser Husbankens retningslinjer til forskrift 25.5.2011 nr. 550 om rente- og avdragsvilkår for lån i Husbanken. Ifølge kommunens retningslinjer skal startlån tilbys med utgangspunkt i Husbankens rente- og avdragsvilkår.

Den 1.4.2014 trådte forskrift 12.3.2014 nr. 272 om startlån fra Husbanken i kraft. Denne forskriften ga samme beskrivelser som tidligere forskrift om formålet med ordningen og hva det kan gis lån til. Forskriften tydeliggjorde hva kommunen skulle legge vekt på i behovsprøvingen. Det kom fram i den nye forskriften at kommunen i vurderingen av tildeling av startlån (behovsprøvingen) skulle legge vekt på om søkeren:

- a) forventes å ha langvarige problemer med å finansiere eid bolig og
- b) har benyttet muligheten til sparing innenfor de økonomiske mulighetene søkerens inntekter og nødvendige utgifter til livsopphold gir.

Det presiseres i forskriften at søkeren må ha evne til å betjene lånet over tid og fortsatt ha nødvendige midler igjen til livsopphold.

Videre åpner forskriften for at kommunen uavhengig av vurderingen som er gjort i henhold til punkt a og b ovenfor, kan gi startlån i noen gitte tilfeller. Blant disse årsakene er uttrykkelig nevnt at husstanden har problemer med å dekke boutgiftene, og refinansiering med startlån kan bidra til at husstanden kan bli boende i boligen sin.

Kommunens retningslinjer inneholdt setningen «det anbefales samfinansiering med ordinær kredittinstitusjon hvis mulig». Forskriften av 2014 fikk bestemmelse om at kommunen kan bruke startlånet til å fullfinansiere boligen eller som topplån der private eller Husbanken gir grunnfinansiering. «*Kommunen skal vurdere om samfinansiering kan oppnås*».

De nye retningslinjene utdypet også rente- og avdragsvilkårene. Utgangspunktet var at startlån skulle tilbys med utgangspunkt i Husbankens rente- og avdragsvilkår. Det står videre at startlån har en nedbetalingstid på inntil 30 år. I særlige tilfeller kan kommunene innvilge en nedbetalingstid på 50 år. Forskriften inneholder vilkår som i så tilfelle må være oppfylt.

Kommunen gjorde ikke endringer i egne retningslinjer etter at forskriften av 2014 trådte i kraft.

Kommunens retningslinjer av 2018

Kommunestyret i Kvæningen godkjente i møte i april 2018, i sak 25/18, nye retningslinjer for startlån i Kvæningen kommune. Administrasjonssjefens innstilling i saken var:

«Reviderte retningslinjer for startlån i Kvæningen kommune, retningslinjer for tilskudd til etablering i egen bolig og tilskudd til tilpasning av bolig, vedtas som kommunens retningslinjer for startlån og tilskudd.

Kvæningen kommune skal følge Husbankens retningslinjer, forskrifter og gjeldende lover i opptak, videretildeling og administrativ behandling av startlån og tilskudd til etablering og tilpasning av bolig».

Som saksopplysninger står det i fremlegget at det på grunn av endringer i kommunens saksbehandlingsrutiner for startlån, jf. «eie-før-leie»-modellen – sak 60/17 – og nye gebyrsatser, må kommunens nye retningslinjer godkjennes av kommunestyret og deretter av Husbanken. Det er utover dette ikke opplysninger i saksfremlegg om hvilke endringer som er gjort i de reviderte retningslinjene som ble lagt fram for kommunestyret.

For kommunens retningslinjer vedtatt i august 2018 er det relevant å vurdere disse opp mot forskrift 12.3.2014 nr. 272 om startlån fra Husbanken. I retningslinjer for startlån i Kvæningen kommune som ble vedtatt i 2018 fremkommer det at «bruk av startlån reguleres av bl.a. følgende lover og forskrifter:

Husbankens retningslinjer HB 7.B.13

Retningslinjer for tapsdeling, tapsfond og administrering av startlån HB 7.B.15

Forskrift om startlån fra Husbanken: FOR-2014-03-12-273, endret: FOR-201512-21-1851 fra 01.01.2016

Finansavtaleloven

Panteloven

Forvaltningsloven

Gjeldsordningsloven»

Videre står det at «*Kvæningen kommune skal i all hovedsak følge Husbankens retningslinjer, forskrifter og gjeldende lover i opptak, videretildeling og administrativ behandling av startlån*». Formuleringen «i all hovedsak» kan oppfattes som at Husbankens forskrift kan fravikes. Det er ikke i forskriften gitt bestemmelser som tilsier at noen av forskriftens bestemmelser kan fravikes. Om retningslinjer angir forskrift om startlån i Husbanken § 10 annet ledd at «kommunene kan fastsette eget regelverk i samsvar med forskriften».

Formålet er likt angitt i kommunens retningslinjer som i forskriften. Når det gjelder hvem som kan få startlån, er det ikke helt likelydende ordlyd i kommunens retningslinjer. I disse er det enkelte setninger som er utelatt sammenlignet med forskriften.

Setninger som er utelatt i kommunens retningslinjer sammenlignet med forskriften, er at «startlån skal tildeles etter en behovsprøving» og at «søkeren må ha evne til å betjene lånet over tid og fortsatt ha nødvendige midler igjen til livsopphold». I forskriften står det at kommunen uavhengig av vurderingene, kan gi startlån i nærmere bestemte tilfeller. Disse nærmere bestemte tilfellene er likelydende formulert i kommunens retningslinjer som i forskriften. Det er imidlertid ikke angitt i kommunens retningslinjer at dette er tilfeller som gjelder uavhengig av den behovsprøvingen som er beskrevet.

4.2 Revisors vurderinger

Det er ikke krav til hva kommunens retningslinjer skal inneholde informasjon om. Kommunen gis imidlertid ikke anledning til å ha regler som fraviker fra Husbankens forskrift og retningslinjer. Dette gjaldt ved fastsettelse av kommunale retningslinjer for ordningen både i 2013 og 2018.

Kommunens retningslinjer i 2013 og 2018 inneholder i stor utstrekning de samme opplysningene som forskriften og retningslinjene til Husbanken.

Husbankens forskrift viser til at startlån skal tildeles etter en behovsvurdering. Forskriften angir deretter to forhold som kommunen skal legges vekt på vedrørende søkeren. I tillegg angir forskriften tilfeller hvor kommunen uavhengig av behovsvurderingen, kan gi startlån.

Kommunens retningslinjer fra 2013 har bestemmelse om at startlån skal tildeles etter en behovsprøving. Kommunens beskrivelser av behovsvurderingen har ikke samme innhold som beskrivelsene i Husbankens forskrift. Kommunen sine retningslinjer for behovsvurderingen som skal gjøres, harmonerer ikke med Husbankens bestemmelser om behovsvurdering.

Husbankens forskrift angir at *utbedring og tilpasning av bolig* er ett av formålene det kan ytes startlån til. Kommunens retningslinjer for 2013 omtalte dette som «utbedring av eldre bolig». Ordet tilpasning inngår ikke, og «eldre» er lagt til. Kommunens retningslinjer kan på dette punkt oppfattes som en begrensning av dette formålet.

Någjeldende kommunale retningslinjer inneholder setningen «*Kvæningen kommune skal i all hovedsak følge Husbankens retningslinjer, forskrifter og gjeldende lover i opptak, videretildeling og administrativ behandling av startlån*» som kan gi uttrykk for at Husbankens forskrift kan fravikes.

Som følge av ovennevnte er revisors vurdering at Kvæningen kommune **ikke fullt ut har oppfylt** revisjonskriteriet om at retningslinjer under låneordningen må være i samsvar med gjeldende forskrift om startlån fra Husbanken. Revisors vurdering er også at Kvæningen kommune **ikke fullt ut har oppfylt** revisjonskriteriet om at retningslinjer under låneordningen må være i samsvar med Husbankens retningslinjer for startlån. Vurderingene gjelder for kommunens retningslinjer for 2013 og 2018.

4.3 Konklusjon

På bakgrunn av ovennevnte funn og vurderinger er revisors konklusjon at Kvæningen kommune har retningslinjer under låneordningen som ikke fullt ut er i samsvar med gjeldende forskrift.

5 FORVALTNING AV STARTLÅNSORDNINGEN I 2015

Forvalter Kvæningen kommune startlånsordningen i samsvar med regler i lov og forskrift og øvrige retningslinjer?

Revisjonskriterier

Kvæningen kommune må i sin forvaltning av startlånsaker:

- Påse at søknaden inneholder relevante opplysninger for å kunne tas under behandling
- Påse at saksbehandling forestås av saksbehandler som er habil. Inhabil saksbehandler plikter å avstå fra behandlingen av saken
- Begrunne avgjørelsen i tråd med forvaltningslovens krav
- Sikre likebehandling i saksbehandlingen

- Dokumentere at tildelinger av lån etter ordningen er:
  - til formål som nevnt i forskrift om startlån fra Husbanken § 4
  - til personer som ikke får lån eller tilstrekkelig lånebeløp i ordinære kredittinstitusjoner
  - besluttet fordi det er foretatt behovsvurdering slik som bestemt i forskrift om startlån fra Husbanken § 3
  - overholde plikten til å fraråde låneopptak i henhold til finansavtaleloven
  - har rente- og avdragsvilkår i tråd med forskriftens § 6
- sikret med pant i boligen eller adkomstdokumenter til boligen

- Dokumentere at avslag på søknad om startlån er:
  - gjort etter vurderinger av søker opp mot forskriften § 3

5.1 Revisors funn

For året 2015 søkte Kvæningen kommune Husbanken om lån under startlånsordningen på kr 10 millioner. Kommunen fikk først innvilget slike midler på kr 8,6 millioner fra Husbanken.

I sak 49/15, i kommunestyrets møte 21.10.2015¹¹ orienterte administrasjonssjefen kommunestyret om praktiseringen av startlånsordningen for 2015. Det ble rapportert om at «i år har 21 søkere søkt om startlån med positivt utfall. I tillegg har 3 søkt og fått avslag. 1 søknad er klaget på og behandlet på ny med positivt utfall. Dessuten er det 2 store refinansieringsaker under behandling. Utlån: 8 6000 000 fordelt på 22 positive tilsagn blir et gjennomsnittlig forbruk 390 900 pr søker».

Administrasjonssjefen rapporterte altså til kommunestyret at administrasjonen hadde behandlet 27 saker og at de tildelte midlene fra Husbanken på kr 8,6 millioner var fordelt. I samme kommunestyremøte, under sak 50/15, var det sak om søknad om tilleggs lån for 2015. På sensommeren hadde det kommet beskjed fra Husbanken om at kommunen likevel ville få **kr 10 millioner**, det vil si restmidler på kr 1,4 millioner. Videre hadde Husbanken gitt informasjon om at det var mulig å søke om ytterligere midler hvis nødvendig.

¹¹ Saken gjaldt godkjenning av søknad om opptak av startlån for 2016

Kvænangen kommune hadde som følge av Husbankens informasjon sendt søknad om ytterligere kr 3,6 millioner, altså kr 5 millioner samlet for 2. halvdel av 2015. Kommunen fikk tilsagn fra Husbanken på kr 5 millioner, og kommunestyret godkjente i sak 50/15 andre gangs opptak av lånemidler fra Husbanken for 2015. Også i sak 50/15 ble det rapportert til kommunestyret om at det hittil i år (pr 22.9.) var behandlet 27 søknader om startlån og at tilgjengelige midler var oppbrukt. Det ble av administrasjonssjefen vist til at ny tilførsel av startlånsmidler var nødvendig «hvis kommunen skulle kunne være en god bokommune, jf. boligsatsing i Nord-Troms».

Kommunens samlede låneopptak i 2015 fra Husbanken var altså kr 13,6 millioner.

I kommunens regnskap 2015 er det på *art 05200 Utlån* utgiftsført totalt kr 31 120 399,58 dette året. I årsregnskapets note 8 står det at av dette er **kr 6 899 996** nye lån. Resten er refinansiering av gamle lån hvor låntaker enten har søkt om å få økt låneramme og gammelt lån da er avsluttet og erstattet med nytt, men også noen lån hvor søker har kommet noe «skjevt ut» og har fått avsluttet gammelt lån med noen ubetalte terminer og fått et nytt lån hvor ubetalte låneterminer da blir lagt til lånesaldoen og avdragstiden da blir tilsvarende lenger. Administrasjonen rapporterte altså at det var utbetalt midler under ordningen som følge av refinansiering av gammel gjeld og at innvilget beløp fra Husbanken for 2015 var disponert.

I kommunens saksbehandlingssystem er det registrert at det var 25 personer som fikk utbetalt startlån. I tabell 2 nedenfor er oversikt over saker hvor kommunen *utbetalte startlån i 2015*. Oversikten er laget av revisor på bakgrunn av kommunens oversikt for dette året samt de skriftlige vedtaksbrevene. Vi gjengir utbetalingsdato, utbetalt beløp, løpetid på lånet samt hvilket formål lånet ifølge vedtaksbrevet er ytt til. Total utbetaling av startlån er ifølge kommunens oversikt over startlånssaker for 2015, kr 9 966 528. I tillegg innvilget og utbetalte kommunen i 2015 kr 510 000 i etableringstilskudd og kr 60 000 i tilpasningstilskudd.

Tabell 2. Utbetalinger startlån 2015

Utbetalingsdato	Beløp	Løpetid	Formål
10.4.2015	488 320	25 år	Fullfinansiering (refinansiering)
16.2.2015	380 000	25 år	Fullfinansiering (refinansiering)
18.2.2015	210 000	25 år	Fullfinansiering (refinansiering)
10.4.2015	160 000	25 år	Fullfinansiering (refinansiering)
10.4.2015	800 000	35 år	Fullfinansiering (refinansiering)
25.11.2015	500 000	Ikke info	Toppfinansiering
13.4.2015	55 000	13 år	Fullfinansiering (refinansiering)
10.4.2015	583 575	30 år	Fullfinansiering (refinansiering)
20.5.2015	202 525	25 år	Fullfinansiering (refinansiering)
7.5.2015	324 275	30 år	Refinansiering
15.6.2015	575 000	30 år	Toppfinansiering
29.4.2015	150 000	10 år	Fullfinansiering (refinansiering)
24.4.2015	411 750	25 år	Fullfinansiering (refinansiering)
1.7.2015	73 775	30 år	Fullfinansiering (refinansiering)
17.9.2015	52 525	10 år	Toppfinansiering
10.8.2015	190 000	15 år	Fullfinansiering
1.7.2015	270 000	15 år	Fullfinansiering
18.9.2015	700 000	30 år	Fullfinansiering
17.8.2015	148 075	25 år	Toppfinansiering
23.9.2015	324 000	20 år	Fullfinansiering
21.12.2015	600 000	50 år	Fullfinansiering
23.9.2015	450 000	25 år	Fullfinansiering
10.11.2015	2 088 708	50 år	Fullfinansiering
7.12.2015	150 000	15 år	Fullfinansiering (refinansiering)
30.11.2015	79 000	Ikke info	Ikke info

Startlanssakene som vi har markert i tabellen, er saker som vi omtaler kommunens saksbehandling av nærmere nedenfor (under overskriften «gjennomgang av utvalgte saker»). I den siste raden inngår det en sak hvor revisor ikke har informasjon om løpetid og formål fordi vi ikke har fått oversendt vedtaksbrevet.

I de 24 vedtaksbrevene som revisor har fått oversendt og som gjelder innvilgelse av startlån, er det inntatt standardformuleringer. I overskriften i vedtaksbrevene i disse 24 sakene står det hva det er innvilget startlån til. Nesten samtlige vedtaksbrev (19 av de totalt 24 vedtaksbrevene som revisor har fått) inneholder overskriften «*Startlån som fullfinansiering*». Høyeste lånebeløp er i overkant av kr 2 millioner og laveste er på i overkant av kr 50 000. Gjennomgang av regnskapsopplysninger tilsier at flere av lånene som i vedtaksbrevets overskrift er angitt å være «startlån som fullfinansiering», er refinansiering av tidligere gjeld under ordningen.

Ett av de 24 vedtaksbrevene angir i overskriften at det gjelder «refinansiering», mens to av vedtaksbrevene angir i overskriften at lånet gjelder «toppfinansiering». I tillegg til angivelse av låneformål, inneholder overskriften i vedtaksbrevene søkers navn og personnummer.

Vedtaksbrevene inneholder informasjon om *vilkår for lånet* hvor det er informasjon om at rentevilkårene fastsettes av Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Husbanken etter retningslinjer gitt av Stortinget. Under vilkår for lånet er det også informasjon om total løpetid på lånet og om det er med eller uten avdragsfri periode. Det henvises også til at de konkrete rente- og avdragsvilkårene følger av vedlagt låneavtale og betalingsplan.

Under oversikten *sikkerhet for lånet* i vedtaksbrevet står det om at kommunen krever sikkerhet i bolig, og her er boligen til søker angitt med gårds- og bruksnummer. Under *øvrige betingelser* står det at boligen til enhver tid skal disponeres som forutsatt i søknaden. Under denne overskriften står det også at tilbudet er gitt på grunnlag av innsendte dokumenter. Det inngår ikke mer informasjon i selve vedtaksbrevet fra kommunen om hvilke faktiske opplysninger som ligger til grunn for kommunens avgjørelse. Kommunens vedtaksbrev hvor startlån innvilges, inneholder ikke redegjørelse for rettslig grunnlag for avgjørelsen. Vedtaksbrevene har informasjon om utbetaling og klage. Ifølge vedtaksbrevene er følgende vedlegg: gjeldsbrev/låneavtale, pantedokument, betalingsplan og SEF-skjema.

For syv av disse 25 sakene hvor kommunen utbetalte startlån, har revisor etterspurt dokumentasjon utover selve vedtaksbrevet – det vil si informasjon/dokumentasjon som søker har sendt inn og som kommunen har basert sine vurderinger på. I tillegg har vi etterspurt eventuelle dokumenterte vurderinger i sakene. Vi har også gjennomgått informasjonen som ligger til grunn for to av søknadene som ble avslått dette året.

Gjennomgang av utvalgte saker

- Innvilgelser

Formål

- Utbedring av bolig

Blant de undersøkte sakene, var det to som gjaldt lån for **utbedring av bolig**. Sakene inneholder ikke opplysninger om boligene som søknadene om utbedring av, gjelder. I begge sakene er det vedlagt dokumentasjon for hva utbedringsarbeidet koster. Revisor oppfatter av opplysninger i sakene at søkerne allerede hadde startlån fra kommunen. I begge sakene slås det eksisterende startlånet sammen med det nye. Søker som fikk innvilget startlån på kr 73 775 hadde allerede lån på kr 1,3 millioner. Nedbetalingstid på nytt lån ble satt til 30 år. Søker som fikk innvilget kr 160 000 hadde startlån på omtrent kr 500 000. Nedbetalingstiden ble satt til 25 år.

Det er ikke i noen av disse to sakene dokumentasjon eller opplysninger om hvorvidt søker har oppsøkt ordinær kredittinstitusjon og fått avslag. Revisor har ikke kjennskap til om avslag fra ordinær kredittinstitusjon ble forelagt kommunen i forbindelse med behandlingen av tidligere søknad om startlån. Søkerne var enslige. Begge søkerne var i fast jobb og det er opplysninger fra søkerne om inntekter og utgifter. For begge søkerne var det også opplysninger om nettobeløp som skulle dekke levekostnader. For den ene søkeren var netto som skulle dekke levekostnader angitt til kr 22 000 per måned. Vedkommende var fast ansatt i Kvæningen kommune. Den andre søkeren kommer ut med netto som skulle dekke levekostnader på kr 13 000. I kommunens dokumentasjon i sakene er det ikke informasjon om hva som er lagt til grunn som nødvendige midler for å dekke livsopphold.

I begge disse sakene har kommunen i vedtaket stilt krav om at kommunen skal ha første prioritets pant i boligen. I dokumentasjonen som revisor er forelagt vedrørende disse to sakene inngår det ikke opplysninger om boligens verdi. Revisor har ikke kjennskap til om slik informasjon lå til grunn da kommunens tidligere behandlet søknad om startlån for disse to personene. Revisor har ikke informasjon om hvorvidt lånet ble sikret innenfor 100 prosent av verdi etter utbedringen.

Det er ikke dokumentasjon som kan belyse kommunens vurderinger av behov. Det inngår ikke noe informasjon om det kan forventes at søkerne sparer.

- Refinansiering

To av de syv undersøkte sakene fra 2015 gjaldt **refinansiering**. Vedkommende som fikk innvilget startlån på kr 150 000 med nedbetalingstid på 10 år, var fast ansatt i Kvæningen kommune. Det fremkommer at vedkommende eide bolig. Netto som skulle dekke levekostnader var angitt til kr 15 800. Det var informasjon om annen gjeld. Kommunen stilte vilkår om første prioritets pant i eiendommen.

Det andre lånet som skulle gå til refinansiering, var på kr 380 000 med nedbetalingstid på 25 år. Det inngår informasjon om at søkeren hadde misligholdt lån. Kommunen har for denne søkeren avsluttet tidligere lån, innfridd flere lånetidspunkter og opprettet et nytt lån. Dette fremkommer det ikke informasjon om i selve vedtaksbrevet fra kommunen. Kommunen har i vedtaksbrevet skrevet at *«det anbefales at utstyr som kan frigjøre kapital avhendes snarlig, og overskudd går til nedbetaling på innvilget lån»*.

Kommunens vedtaksbrev i disse to sakene inneholder ikke informasjon om at kommunens avgjørelse innebar refinansiering av tidligere gjeld. Disse to sakene inneholder ikke informasjon om kommunens vurderinger av søkerne opp mot vilkårene i forskrift om startlån fra Husbanken.

- Reetablering

Denne personen var enslig med to barn, hadde fast jobb og eide bolig. Søknadsgrunnlaget var opplyst å være **reetablering**. Søknaden inneholdt opplysninger om månedsbudsjett etter låneopptak og viste netto som skulle dekke levekostnader på kr 30 000. Vedkommende søker hadde opplyst å ha bruttoinntekt per måned på kr 51 000. Det var krysset av for at siste års selvangivelse og lønsslipp for de siste to månedene var vedlagt. Det var også krysset av for at det var vedlagt dokumentasjon på annen type gjeld enn boliglån samt avtaler i forbindelse med samlivsbrudd.

Ifølge søknaden ønskes det kr 183 830, og vi ser av søknaden av søker allerede hadde startlån på kr 2 075 000. Dette beløpet ble først i vedtaksbrev av 23.9.2015 innvilget. Dette ble korrigeret med

vedtaksbrev av 10.11.2015 hvor det fremkommer at søker er innvilget startlån på kr 2 088 708. Revisor oppfatter at søker allerede har lån og at det dermed skjer en refinansiering.

Nedbetalingstiden er angitt til 50 år. Vilkår for lånet er første prioritets pant i nærmere bestemt eiendom i kommunen. Øvrige betingelser er også angitt. Lånet utbetales når låneavtale mottas av kommunen i signert form og tinglyst pantedokument med forutsatt prioritet eller inneståelseserklæring fra megler foreligger. Men det står også påført vedtaksbrevet at lånet er utbetalt. Det siste av de tre nevnte vedtaksbrevene er datert samme dag som utbetalingen ble gjort.

Saken inneholder ikke noe dokumentasjon for kommunens vurderinger opp mot gjeldende regelverk.

- Førstegangs boligetablering

I 2015 var det to av de utvalgte sakene hvor lån ble innvilget for **førstegangs boligetablering**. Dokumentasjonen i den ene av disse sakene viser at søkeren først hadde fått en forhåndsgodkjenning fra kommunen. Kommunen hadde vurdert husstandens økonomiske situasjon og kommet til at vedkommende kunne betjene et startlån på inntil kr 600 000. I forhåndsgodkjenningen var dette forutsetningen for et eventuelt låneopptak. Kommunen skrev at boligen måtte være nøktern. Kjøpesummen måtte ikke være høyere enn antatt omsetningsverdi. Dersom boligen trengte utbedringer, måtte kostnadene ved boligkjøpet og utbedringen ikke overstige beløpet søker kunne innvilges. Andre vilkår var at kommunen måtte ha førsteprioritets pant i boligen.

Kommunen innvilget et lån til førstegangs boligetablering på kr 600 000. Nedbetalingstiden var på 50 år.

Lånebeløpet er høyere enn kjøpesummen og kommunen viste til at beløpet i pantedokumentet inkluderte også midler til utbedring av bolig. Det er ikke informasjon i saken om utbedringene ville øke boligens verdi slik at den ga sikkerhet for hele lånebeløpet.

I dokumentasjonen er det et fremtidig månedsbudsjett og informasjon om at søker ville ha netto som skulle dekke levekostnader på kr 14 118. Ifølge søknaden var det vedlagt siste års selvangivelse, lønsslipp og dokumentasjon på annen inntekt. Det er krysset av for at det er vedlagt dokumentasjon på annen type gjeld enn boliglån samt kjøpekontrakt og takst. Salgsoppgaven er vedlagt i dokumentasjonen som revisor har fått for denne saken. Det er også vedlagt en verdi- og lånetakst for boligeiendommen. Det er ikke dokumentasjon for kommunens vurderinger i denne saken.

Den andre av disse to sakene om første gangs boligetablering gjaldt to personer som leide kommunal bolig. Begge var i fast jobb på søknadstidspunktet. Startlån ble innvilget med kr 145 000 med nedbetalingstid på 25 år. Ifølge kjøpekontrakt var kjøpesummen på kr 900 000. I søknaden fremkom det at søkerne hadde finansiering også i privat finansieringsinstitusjon. I søknaden var det opplysninger om verditakst og lånetakst, og det er informasjon om at søkerne hadde noe lån i privat bank. I søknaden var det informasjon om at nettobeløp for dekning av levekostnader var på kr 31 000 per måned. Det var krysset av for at dokumentasjon som var vedlagt søknad var: siste års selvangivelse, lønsslipp, bekreftelse på annen finansiering/egenkapital. Videre er opplyst vedlagt dokumentasjon på annen type gjeld enn boliglån og kjøpekontrakt. Det var også vedlagt tilbud om finansiering fra privat bank. Kommunen har i vedtaksbrev innvilget lånet.

Kommunens vurderinger er ikke særskilt dokumentert.

Avslag i ordinær kredittinstitusjon

I én av de undersøkte sakene skulle boligkjøp finansieres hovedsakelig gjennom lån fra privat bank. I de øvrige undersøkte sakene fra 2015 var det ikke informasjon om hvorvidt søker hadde fått avslag på lån i ordinær kredittinstitusjon. I noen av sakene hadde søker allerede startlån, men det er ingen informasjon i sakene om hvorvidt søker ved første gangs innvilgelse av startlån hadde fått avslag i ordinær kredittinstitusjon. Revisor tar forbehold om at slik dokumentasjon kan ha vært sendt til kommunen på et tidligere tidspunkt, men det har altså ikke blitt belyst i forbindelse med søknadsbehandlingen i 2015.

Behovsvurdering

I de undersøkte sakene inneholdt søknadene informasjon om hvor mye midler søker ville ha igjen til nødvendig livsopphold etter et eventuelt låneopptak i tråd med søknad. Ikke i noen av sakene har revisor funnet skriftliggjorte vurderinger eller beregninger fra kommunens side. Det er ikke skriftlig informasjon som kan belyse om kommunen har vurdert om søkerne forventes å ha langvarige problemer med å finansiere eid bolig, og heller ingen vurdering av muligheten til sparing. Kommunens dokumentasjon inneholder ingen redegjørelser for om kommunen selv anså søkeres økonomi tilfredsstillende for låneopptak i privat bank.

Frarådingsplikten

Kommunen har ikke frarådet låneopptak i noen av de undersøkte sakene fra 2015.

Rente- og avdragsvilkår

Kommunen har i alle de undersøkte sakene vist til at rente- og avdragsvilkår er regulert i Husbankens forskrift om rente- og avdragsvilkår.

To av de undersøkte lånene ble gitt med 50 års nedbetalingstid. Det er ikke informasjon i kommunens dokumentasjon om hvilke vurderinger som ble gjort og som dannet grunnlag for å fravike forskriftens hovedregel om nedbetalingstid på inntil 30 år.

Sikret med pant i boligen eller adkomstdokumenter til boligen

For alle de undersøkte lånene har kommunen krevd at startlånet sikres med pant i boligen, men det er ikke i alle sakene at revisor har funnet sikre opplysninger om hvorvidt panteobjektet ga sikkerhet for hele lånesummen.

○ Avslag

Som det fremkom av administrasjonens informasjon til kommunestyret, hadde kommunen avslått tre søknader. Én sak gjaldt søknad om tilskudd og to av de avslåtte søknadene gjaldt startlån.

Den ene søknaden om startlån som ble avslått dette året var fra et ektepar som tidligere hadde fått startlån fra kommunen. Avslått søknad gjaldt refinansiering. Det var opplyst at søker hadde misligholdt lån og det var informasjon om forbruksgjeld. Søknaden inneholdt også informasjon om bolig. Kommunens vedtaksbrev med avslag inneholder overskriftene «regelverk», «faktiske forhold som er lagt til grunn» og «klage».

Under regelverk står det at «*I henhold til forskrift og retningslinjer er startlån en behovsprøvd ordning. Startlån skal bidra til at husstander med boligetableringsproblemer skal få mulighet til å etablere seg og bli boende i nøkterne og gode boliger. Startlån kan bl.a. gis til unge i etableringsfasen, barnefamilier, enslige forsørgere, funksjonshemmede, flyktninger, personer med oppholdstillatelse på humanitært grunnlag og andre økonomisk vanskeligstilte husstander som har*

problemer med å få tilfredsstillende finansiering i det private kredittmarked på grunn av lav inntekt og/eller manglende egenkapital. Kommunen viser i vedtaket til at en forutsetning for å få innvilget startlån er at kommunen vurderer søkers økonomiske evne til å betjene lånet ved siden av andre utgifter, og at dette kan dokumenteres».

Som faktiske forhold skrev kommunen i avslaget at søknad om refinansiering av kortgjeld ikke kommer inn under startlansordningen. Kommunen viste også til at en større refinansieringssøknad tidligere ble innvilget slik at bolig kunne beholdes.

Også den andre søkeren som fikk avslag, hadde tidligere innvilget startlån. Søker hadde flere forbrukslån og ønsket refinansiering på kr 160 000. I søknaden var det informasjon om at netto som skulle dekke levekostnader etter et eventuelt nytt låneopptak ville bli kr 6 000 pr måned. Kommunens avslag inneholder redegjørelse for regelverk som redegjort for ovenfor. Under faktiske forhold skrev kommunen at total lånemengde var så høy at ytterligere lån ikke kunne påregnes ut fra dagens økonomiske situasjon.

5.2 Revisors vurderinger

I samtlige undersøkte saker har søknadene inneholdt informasjon om hva det søkes lån til; kjøp av bolig, utbedring av bolig, oppføring av ny bolig eller refinansiering. Kommunen har med dette hatt informasjon i saksbehandlingen til å kunne vurdere hvorvidt lån kan gis fordi det omfattes av forskriftens § 4 første ledd om hva kommunen kan gi lån til.

Forskrift om startlån § 4 annet ledd angir at boligen skal være egnet for husstanden, nøktern og rimelig sammenlignet med prisnivået på stedet. Samtlige søknader har inneholdt informasjon om hvilken eiendom søker eier eller ønsket å kjøpe. I saken hvor kommunen innvilget startlån for kjøp av ny bolig, var det utfyllende informasjon til kommunen gjennom verditakst. De øvrige sakene gjaldt refinansiering og utbedring. Slik revisor ser det har kommunen hatt tilstrekkelig informasjon i saksbehandlingen til å kunne gjøre vurderinger i tråd med forskriften § 4 annet ledd.

Samtlige søknader inneholdt også informasjon om søkers inntekter og utgifter som har betydning for behovsvurderingen som kommunen er pålagt å gjøre etter forskriften § 3. Det var – med ett unntak – ikke informasjon i de undersøkte sakene fra 2015 om hvorvidt søkerne hadde fått avslag i ordinær bank.

Etter revisors vurdering har Kvænangen kommune i sin forvaltning av undersøkte startlanssaker i 2015 **ikke fullt ut oppfylt** revisjonskriteriet om å påse at søknaden inneholder relevante opplysninger for å kunne tas under behandling. Revisor anser det mangelfullt at kommunen ikke kan dokumentere hvorvidt flertallet av de her aktuelle søkerne hadde fått avslag på forespørsel om kreditt på markedsmessige vilkår.

Revisor har ikke for noen av sakene i 2015 grunnlag for å stille spørsmål ved saksbehandlers habilitet. Revisor anser det derfor *ikke relevant å gjøre vurdering* opp mot revisjonskriteriet om at kommunen i sin forvaltning av startlansaker må påse at saksbehandling forestås av saksbehandler som er habil.

Alle de undersøkte sakene om tildeling av startlån gjaldt til formål som er nevnt i forskrift om startlån fra Husbanken § 4. Flere saker gjaldt refinansiering. I forskriften § 4 første ledd bokstav d står det at kommunen kan gi lån til refinansiering av dyre lån *dersom det bidrar til at husstanden kan bli boende i boligen*. Ingen av sakene om refinansiering inneholdt kommunens vurderinger av

om refinansiering vil bidra til at husstanden kan bli boende i boligen. Etter revisors vurdering har dermed Kvæningen kommune i sin forvaltning av startlanssaker *i flere saker ikke oppfylt* revisjonskriteriet om å dokumentere at tildelingen av lån etter ordningen er til formål som nevnt i forskrift om startlån fra Husbanken § 4. Revisor legger i vurderingen vekt på at flere av de undersøkte sakene gjaldt refinansiering, men at kommunen ikke for noen av dem har dokumentasjon som kan belyse at til grunn for innvilgelse er tilstrekkelige vurderinger opp mot forskriftens krav.

Alle de undersøkte sakene inneholdt informasjon om søkers økonomiske forhold, og kommunen kan ut fra slike opplysninger hatt grunnlag for å vurdere søkers mulighet til å få lån i ordinær kredittinstitusjon. Slike vurderinger er imidlertid ikke dokumenterte i kommunen og det er kun i én av de undersøkte sakene informasjon som viser at søker hadde oppsøkt ordinær kredittinstitusjon før det ble søkt om startlån. Kommunen har ikke krevd dokumentasjon for avslag i bank i de tilfellene der dette ikke var vedlagt søknad. Etter revisors vurdering har Kvæningen kommune i det store flertallet av de undersøkte sakene i 2015 *ikke oppfylt* revisjonskriteriet om å dokumentere at tildelingen av lån etter ordningen er til personer som ikke får lån eller tilstrekkelig lånebeløp i ordinær kredittinstitusjon.

Ikke i noen av de undersøkte sakene fra 2015 hvor kommunen innvilget startlån, er kommunens vurderinger dokumenterte. Det vil si at revisor ikke har grunnlag for å belyse hvorvidt kommunens tildeling er gjort etter en behovsprøving slik som forespeilet i forskriften § 3. Det er ikke i noen saker skriftlig informasjon om kommunen har lagt vekt på at søkeren a) forventes å ha langvarige problemer med å finansiere eid bolig og b) har benyttet muligheten til sparing innenfor de økonomiske mulighetene søkerens inntekter og nødvendige utgifter til livsopphold gir. Ifølge forskriften må søkeren ha evne til å betjene lånet over tid og fortsatt ha nødvendige midler igjen til livsopphold. Kommunen kan uavhengig av en slik behovsvurdering gi startlån i tilfeller som beskrevet i § 3 fjerde ledd. Det er heller ikke dokumentasjon for slike vurderinger i sakene. Revisors vurdering er at Kvæningen kommune *ikke har oppfylt* revisjonskriteriet om å dokumentere at tildelingen av lån etter ordningen er basert på en behovsvurdering slik som bestemt i forskrift om startlån fra Husbanken § 3.

Foreliggende dokumentasjon gir ikke revisor godt nok grunnlag for å gjøre vurdering av revisjonskriteriet om at kommunen må overholde plikten til å fraråde låneopptak i henhold til finansavtaleloven. Foreliggende opplysninger gir ikke klare indikasjoner som tilsier at frarådingsplikten har inntrådt.

Kommunens lånetilbud inneholder rente- og avdragsvilkår. For to av de undersøkte sakene var det innvilget nedbetalingstid på 50 år. Ifølge forskrift om startlån § 6 annet ledd kan dette innvilges kun i «særlige tilfeller». Forskriften angir hvilke forutsetninger som må foreligge for å kunne benytte nedbetalingstid på 50 år. Som følge av at dette ikke er dokumentert av kommunen i disse sakene, er revisors vurdering at Kvæningen kommune i to av de undersøkte sakene *ikke har oppfylt* revisjonskriteriet om å dokumentere at tildelingen av lån etter ordningen har rente- og avdragsvilkår i tråd med forskriften § 6. Rentebetingelsene er i tråd med Husbankens, jf. forskriften § 6 første ledd.

I alle tildelingene hadde kommunen sikret lån med pant i boligen. Flere av sakene inneholdt imidlertid ikke opplysninger om boligens verdi. Revisor kan dermed ikke se hvorvidt samtlige lån var innenfor boligens verdi. Revisors vurdering er at Kvæningen kommune i flere saker *ikke har oppfylt* revisjonskriteriet om å ha dokumentert at tildelingen av lån etter ordningen er sikret med pant i boligen eller adkomstdokumenter til boligen.

Avgjørelse av søknad om startlån er enkeltvedtak. Enkeltvedtak skal ifølge forvaltningsloven § 24 første ledd begrunnes. I annet ledd i denne bestemmelsen står det at i andre saker enn klagesaker kan forvaltningsorganet la være å gi samtidig begrunnelse dersom det innvilger en søknad og det ikke er grunn til å tro at noen part vil være misfornøyd med vedtaket. Når kommunen har innvilget startlanssøknadene i tråd med søkerens ønsker, oppfatter revisor at det i utgangspunktet ikke kan oppstilles som krav at selve vedtaksbrevet til søker skulle inneholde begrunnelse. Revisor bemerker imidlertid at forvaltningslovens krav til begrunnelse ikke bare skal sikre at parten i saken forstår innholdet og resultatet i saken. Begrunningskravet skal også bidra til grundighet i kommunens saksbehandling. Vår undersøkelse viser at kommunens begrunnelse for at søknader kunne innvilges i tråd med forskrift om startlån ikke er redegjort for i øvrig dokumentasjon som knytter seg til saksbehandlingen. I saker som angår startlån, må begrunningskravet i forvaltningsloven § 24 ses i sammenheng med at startlån fra Husbanken er et «knapphetsgode» som skal baseres på behovsprøving. Revisors vurdering er på bakgrunn av dette at Kvæningen kommune i de undersøkte sakene hvor startlån ble innvilget **ikke har oppfylt** revisjonskriteriet om å begrunne avgjørelsen i tråd med forvaltningslovens krav.

Kommunens skriftliggjorte vedtak om avslag redegjør for kommunens vurdering av søker. Etter revisors vurdering har Kvæningen kommune for de undersøkte sakene i 2015 **oppfylt** revisjonskriteriet om å dokumentere at avslag på søknad er gjort etter vurderinger av søker opp mot forskriften § 3. For kommunens brev til søker med avslag, er revisors vurdering at Kvæningen kommune **har oppfylt** revisjonskriteriet om å begrunne avgjørelse i tråd med forvaltningslovens krav. Vedtaksbrevene inneholder redegjørelser for regelverk og faktiske forhold som avgjørelsen bygger på.

Ut fra foreliggende opplysninger er det vanskelig for revisor å si noe sikkert om det er saker dette året som er sammenlignbare og som det er relevant å problematisere kommunens behandling av opp mot kravet om likebehandling. Revisor bemerker imidlertid at kommunen i 2015 har hatt en utstrakt praksis med refinansiering av lån uten at det i sakene inngår dokumenterte vurderinger av om dette har vært i tråd med forskriften. Et annet forhold som kan være problematisk, er om kommunen har behandlet søknader om startlån uten at søker faktisk har søkt ordinær bank først om finansiering. Av opplysningene i saken oppfatter revisor at kommunen har hatt informasjon med relevans for å gjøre behovsvurdering. Når det gjelder avslag i bank, oppfatter revisor at dette er noe som skal være dokumentert. Revisor har ikke godt nok grunnlag for å gjøre en sikker vurdering opp mot revisjonskriteriet om at kommunen må sikre likebehandling i saksbehandlingen, men vil likevel poengtere at de avdekkede mangler ved kommunens praksis innebærer betydelig risiko for brudd på dette prinsippet.

6 FORVALTNING AV STARTLÅNSORDNINGEN I 2016

Forvalter Kvæningen kommune startlånsordningen i samsvar med regler i lov og forskrift og øvrige retningslinjer?

Revisjonskriterier

Kvæningen kommune må i sin forvaltning av startlånsaker:

- Påse at søknaden inneholder relevante opplysninger for å kunne tas under behandling
- Påse at saksbehandling forestås av saksbehandler som er habil. Inhabil saksbehandler plikter å avstå fra behandlingen av saken
- Begrunne avgjørelsen i tråd med forvaltningslovens krav
- Sikre likebehandling i saksbehandlingen

- Dokumentere at tildelinger av lån etter ordningen er:
  - til formål som nevnt i forskrift om startlån fra Husbanken § 4
  - til personer som ikke får lån eller tilstrekkelig lånebeløp i ordinære kredittinstitusjoner
  - besluttet fordi det er foretatt behovsvurdering slik som bestemt i forskrift om startlån fra Husbanken § 3
  - overholde plikten til å fraråde låneopptak i henhold til finansavtaleloven
  - har rente- og avdragsvilkår i tråd med forskriftens § 6
- sikret med pant i boligen eller adkomstdokumenter til boligen

- Dokumentere at avslag på søknad om startlån er:
  - gjort etter vurderinger av søker opp mot forskriften § 3

6.1 Revisors funn

Kommunestyret godkjente i sak 49/15 søknad om opptak av startlån på **kr 10 millioner** for 2016. I kommunestyrets sak 5/17, i møte 22.2.2017, rapporterte administrasjonssjefen at av de 10 millioner kroner som var lånt fra Husbanken, var det pr. 31.12.2016 forbrukt kr 7 160 783. Midlene ble fordelt på 20 lån. Det ble også rapportert om at i tillegg ble fire søknader avslått og én søknad trukket samt ble ett tilsagn slettet fordi forutsetningene for utbetaling ikke ble innfridd¹². Når det gjaldt tilskudd, hadde kommunen fått kr 100 000 fra Husbanken for videretildeling. Kommunen hadde mottatt fire søknader hvorav den i to saker innvilget tilskudd og to fikk avslag. Kommunen hadde fått kr 400 000 i tilskuddsmidler for etablering, og for disse midlene hadde kommunen fått ti søknader hvorav syv fikk søknaden sin innvilget og tre søkere fikk avslag.

I regnskapet for 2016 står det i note 9 om *vesentlige poster og transaksjoner i regnskapet* at det i investeringsregnskapet på konto 5200 (utlån) i 2016 var postert kr 27 509 603, 87. Det ble rapportert at av dette var kr 8 305 288,25 nye lån og resten var refinansiering. Om refinansieringen opplyste kommunen at:

- noen gjaldt gamle lån hvor låntaker hadde søkt om å få økt låneramme og gammelt lån da ble avsluttet og erstattet med nytt,

¹² I saksfremlegget står det at «ett tilsagn ble slettet på grunn av utgått på tid». Revisor oppfatter at det vil si at søker ikke innen tidsfristen sendte inn nødvendig dokumentasjon for utbetaling av innvilget lån.

- noen lån gjaldt hvor søker hadde kommet noe «skjevt ut» og fikk avsluttet gammelt lån med noen ubetalte terminer og fått et nytt lån hvor ubetalte låneterminer ble lagt til lånesaldoen og avdragstiden ble tilsvarende lenger.

Revisor har fått kommunens oversikt over saker innkommet og behandlet i 2016. I tabellen nedenfor er oversikt over sakene hvor startlån ble utbetalt.

Tabell 3. Utbetalinger startlån 2016

Utbetalingsdato	Beløp	Løpetid	Formål
2.12.2016	50 574	50 år	Fullfinansiering (refinansiering)
20.4.2016	1 334 337	50 år	Fullfinansiering (refinansiering)
19.2.2016	200 000	25 år	Fullfinansiering (utbedring av bolig)
8.1.2016	200 000	30 år	Toppfinansiering
4.5.2016	1 280 000	30 år	Fullfinansiering (samt refinansiering)
20.1.2016	124 525	25 år	Fullfinansiering
20.4.2016	315 000	30 år	Toppfinansiering
8.4.2016	60 000	25 år	Fullfinansiering (refinansiering)
8.4.2016	18 500	22år	Fullfinansiering (refinansiering)
29.6.2016	335 000	30 år	Fullfinansiering (refinansiering)
27.6.2016	1 944 000	25 år	Fullfinansiering (refinansiering)
29.6.2016	330 000	25 år	Fullfinansiering
2.8.2016	288 000	25 år	Fullfinansiering
12.10.2016	209 768	25 år	Fullfinansiering (refinansiering)
19.10.2016	110 000	10 år	Fullfinansiering (refinansiering)
11.11.2016	130 000	10 år	Fullfinansiering (refinansiering)
23.11.2016	25 794		Refinansiering
6.12.2016	33 986		Refinansiering

I flertallet av kommunens skriftliggjorte vedtak om innvilgelse av startlån i 2016 er overskriften fullfinansiering. Dokumentasjon i sakene og regnskapsopplysninger viser at flere av søkerne hadde startlån fra kommunen og at flere saker dermed gjaldt refinansiering/sammenslåing av lån. De skriftlige vedtakene i 2016 som innvilger startlån er likt utformet som vedtakene i 2015; de inneholder henvisning til søknad og informasjon om innvilget beløp. Vedtakene er videre delt inn etter overskriftene «vilkår for lånet», «sikkerhet for lån og tilskudd», «øvrige betingelser», «utbetaling» og «klage».

Revisor etterspurte fra kommunen dokumentasjon utover kommunens vedtaksbrev for fem av sakene som kommunen innvilget dette året. Disse sakene er markert i tabellen over, og i det følgende er redegjørelse for sakene og kommunens saksbehandling av disse. Vi har også dokumentasjon for to av sakene hvor kommunen avsto søknaden.

Gjennomgang av utvalgte saker

- Innvilgelser

Formål

- Utbedring av bolig

Blant de undersøkte sakene om startlån fra 2016, var det to av dem som ble utbetalt for **utbedring av bolig**. I begge sakene viser dokumentasjonen at søkerne fra før hadde startlån i kommunen. Det ene paret som fikk innvilget lån til dette formålet, hadde året før blitt innvilget et beløp for første gangs boligetablering/toppfinansiering. Kommunen slo dette lånet sammen med det nye lånebeløpet innvilget i 2016 på kr 124 525, og samlet lånebeløp ble omtrent kr 270 000. Nedbetalingstiden var 25 år. Søkerne hadde opplyst i søknaden at de hadde lån som var misligholdt. Verditaksten på boligen var i søknaden opplyst å være på kr 1,2 millioner. Verdi- og lånetakst var med i søknaden i

2015. Denne informasjonen om boligen som startlånet gjaldt, er dermed dokumentert. Samlet lånebeløp i privat bank og startlån oversteg ikke verdien på boligen. Kommunen krevde første prioritets pant i boligen. I søknaden var det krysset av for at dokumentasjon på arbeidskostnader var vedlagt, men slikt dokument inngår ikke i den dokumentasjonen revisor er forelagt. Søkerne var begge i fast jobb. I den dokumentasjonen som revisor har fått, inngår ikke vurderinger av søkerne opp mot vilkårene i forskriften.

Heller ikke i den andre saken hvor kommunen innvilget startlån for utbedring av bolig, har revisor fått dokumentasjon for hvilke utbedringer som skulle gjennomføres. Det var imidlertid krysset av i søknaden for at dette var vedlagt. I kommunens vedtak står det at lånebeløpet kan utbetales mot attesterte regninger eller etter annen avtale. Det inngår heller ikke i denne saken noen skriftliggjorte vurderinger fra kommunens side av søker opp mot forskriftens bestemmelser. Søker var enslig med barn og i fast jobb i kommunen. Nettobeløpet som var oppgitt til dekning av livskostnader per måned var opplyst å være kr 24 000. Startlånet på kr 335 000 til utbedring ble slått sammen med tidligere startlån som på søknadstidspunktet var på nesten kr 800 000. Nedbetalingstiden ble satt til 30 år. Verditaksten på boligen var i søknaden angitt å være kr 1,1 millioner.

- Refinansiering

Blant de utbetalte lånene i 2016 var et beløp på i overkant av kr 33 000 og sakens dokumenter viser at dette var **refinansiering**. Vedkommende hadde startlån fra kommunen på over kr 2 millioner og hadde misligholdt lån. I dokumentene revisor har fått fra 2016, lå det ikke søknad tilknyttet denne utbetalingen. Det var imidlertid en del annen dokumentasjon, som e-postkorrespondanse, som tilsier at vedkommende på et tidligere tidspunkt kan ha hatt en søknad inne. Av denne e-postkorrespondansen virker det som at kommunen ikke fikk en ny søknad i 2016. Søker har fått refinansiert et lån på litt over kr 2 millioner. Av e-postene i saken oppfatter revisor at vedkommende hadde mange mindre lån som vedkommende ikke hadde klart å betale. I en e-post skrev kommunen: «*Vi har besluttet å imøtekomme din søknad om refinansiering med ny pant i din eiendom, slik at du slipper kausjon el.a.*». Ifølge vedlegg til en av e-postene hadde vedkommende sendt inn oversikt over utestående gjeld. Det inngår imidlertid ikke noen opplysninger om inntektsforhold og utgifter. I e-post fra kommunen ble vedkommende bedt om å ta med slike opplysninger til møte. Av tilgjengelig dokumentasjon kan det se ut som at saken til søker «ble tatt opp igjen». Kommunen skrev i en e-post at «*det at saken nå har dratt så langt ut i tid uten at du en gang har innbetalt de skyldige låneterminer før lånet ble sagt opp i sin helhet fra vår side, har forsterket vårt inntrykk av at du verken har betalingsevne eller betalingsvilje til å betjene et så stort lån*». Kommunen har sendt oss oversikt over alle saker i 2015, og i denne inngår flertallet av vedtaksbrevene fra kommunen til søker. I denne bunken inngikk ikke vedtaksbrevet til kommunen. Men det ligger et dokument med personopplysninger samt inntekts- og utgiftsopplysninger i denne bunken som tilhører denne saken. Det er altså saksdokumenter på denne personen både for 2015 og 2016, og revisor oppfatter at kommunen har hatt en del informasjon om vedkommende i forbindelse med refinansieringssaken i 2016.

- Reetablering

Blant de utbetalte startlånene dette året, var ett på i overkant av kr 1,2 millioner. Sakens dokumenter viser at lånet gjaldt **kjøp av bolig og refinansiering** av gjeld hos flere kreditorer. Nedbetalingstiden var 30 år.

Søker hadde samboer og barn. I søknaden var det inntektsopplysninger. Av søknaden er det vanskelig å se om søker hadde gitt samtlige opplysninger om gjeld på søknadstidspunktet, men vi ser av sakens dokumenter at kommunen innhentet dette. Kommunens dokumenter inneholder informasjon om ulike kreditorer med fordeling av gjeld samt har kommunen hatt informasjon om

betalingsordninger som har vært avtalt. Det er ikke inntatt informasjon om hvor mye søker ville ha til dekning av levekostnader per måned. Vedlagt søknaden var verdi- og lånetakst på boligen. Boligen hadde låneverdi på kr 840 000 og kjøpesum var ifølge kjøpekontrakt på kr 980 000. Kommunen har utstedt pantedokument på kr 1,4 millioner som vil si at i det totale lånebeløpet inngår også refinansieringen¹³.

- Førstegangs boligetablering/ny bolig

I 2016 utbetalte Kvæningen kommune et startlån på kr 200 000 til et ektepar. Nedbetalingstiden var på 30 år. Lånet var toppfinansiering for oppføring av ny bolig. Ekteparet hadde grunnfinansiering via Husbanken. Sakens dokumenter viser at dette lånet kom i tillegg til et tidligere innvilget lån på kr 331 000. Revisor oppfatter at det var noen kostnader som ikke var medregnet i den første søknaden om startlån fra kommunen, slik at kommunens toppfinansiering utgjorde kr 531 000. Kommunens pantekrav var på kr 531 000 i huset, prioritert etter Husbankens pantekrav.

Søknaden inneholdt informasjon om søkerens inntekter og utgifter. Det var vedlagt dokumentasjon om huset som var under bygging.

Avslag i ordinær kredittinstitusjon

Ikke i noen av de undersøkte sakene fra 2016 er det informasjon om hvorvidt søker har fått avslag i ordinær kredittinstitusjon.

Behovsvurdering

Kommunen har for de undersøkte sakene ikke kunnet framskaffe dokumentasjon som kan belyse hvordan søker er blitt vurdert opp mot forskriftens bestemmelse om behovsvurdering. I én av de undersøkte sakene er det imidlertid skrevet av kommunen at de betviler søkers betalingsevne og betalingsvilje, men kommunen innvilget likevel lån.

Frarådingsplikten

Låneopptak er ikke frarådet i noen av de undersøkte sakene. I én av de undersøkte innvilgelsene av startlån var det informasjon om at kommunen betvilte søkers betalingsevne og betalingsvilje. Det er ikke informasjon i saken som indikerer at kommunen har frarådet låneopptak.

Rente- og avdragsvilkår

I to av de undersøkte sakene kan ikke revisor av vedtakene se hvilke rente- og avdragsvilkår som var satt. Dokumentene viser imidlertid til vedlagt gjeldsbrev/låneavtale. I de øvrige sakene står det om rente- og avdragsvilkår i selve vedtaket; at rentevilkårene fastsettes av departementet og Husbankens retningslinjer gitt av Stortinget.

Sikret med pant i boligen eller adkomstdokumenter til boligen

Kommunen har ved innvilgelse av lån krevd første prioritets pant i boligen.

- Avslag

Revisor har dokumentasjon for to av søknadene som kommunen avsto i 2016. I begge sakene er det informasjon til kommunen om hva omsøkt lån skal gå til, søkers inntekter og utgifter.

I begge vedtakene er det henvisning til regelverket. Det vises – som i 2015 – til at startlån er en behovsprøvd ordning. Det vises videre til at «startlån skal bidra til at husstander med

---

¹³ Inngår også et tilskudd som søker har blitt innvilget.

boligetableringsproblemer skal få mulighet til å etablere seg og bli boende i nøkterne og gode boliger. Startlån kan bl.a. gis til unge i etableringsfasen, barnefamilier, enslige forsørgere, funksjonshemmede, flyktninger, personer med oppholdstillatelse på humanitært grunnlag og andre økonomiske vanskeligstilte husstander som har problemer med å få tilfredsstillende finansiering i det private kredittmarked på grunn av lav inntekt og/eller manglende egenkapital. En forutsetning for å få innvilget startlån er at kommunen vurderer søkers økonomiske evne til å betjene lånet ved siden av andre utgifter, og dette kan dokumenteres».

I den ene saken er avslag gitt med begrunnelse at boligen var uegnet eiendom/uegnet for enslig. Av begrunnelsen forstår revisor at den konkrete eiendommen var en landbrukseiendom og kommunen viser til at den ikke finansierer landbrukseiendom. Kommunen viste også til at søker hadde fått avslag i bank til finansiering og skrev at *«kommunen har ikke anledning til å overprøve banken hvis spørsmålet gjelder avslag for manglende egenkapital».*

I denne saken viser kommunen også til at *«beregning etter Sifo-modellen (pålagt å bruke) viser også underskudd på samtlige beregningsprøver med forskjellig løpetid. Søker anbefales å spare opp egenkapital til senere bruk».*

Også i den andre saken viser kommunen til Sifo-beregninger som faktisk grunnlag for avslag. Kommunen skrev at *«pga. høy kreditorgjeld vil søker komme negativt ut på Sifo-modell (vedlegg). Isolert sett er ikke søknad om 1.000.000,- totalt til boliglån vanskelig, men pga kreditorgjelda må søknaden avslås».*

6.2 Revisors vurderinger

I samtlige undersøkte saker har søknadene inneholdt informasjon om hva det søkes lån til; kjøp av bolig, utbedring av bolig, ny bolig eller refinansiering.

Forskrift om startlån § 4 annet ledd angir at boligen skal være egnet for husstanden, nøktern og rimelig sammenlignet med prisnivået på stedet. Samtlige søknader har inneholdt informasjon om hvilken eiendom søker eier eller ønsket å kjøpe. Når det gjelder de to undersøkte sakene som gjaldt utbedring av bolig, gir ikke foreliggende dokumentasjon grunnlag for å belyse de konkrete utbedringene og om de faller innenfor «utbedring av bolig» i forskrift om startlån § 4. Søknadene inneholdt informasjon om tidligere lån og inntekts- og utgiftsopplysninger. Det var ikke informasjon i sakene fra 2016 om hvorvidt søker hadde fått avslag i ordinær bank. Revisors vurdering er at Kvæningen kommune i sin forvaltning av lånesaker i 2016 i **noen grad har oppfylt** revisjonskriteriet om å påse at søknaden inneholder relevante opplysninger for å kunne tas under behandling.

Revisor har ikke for noen av sakene i 2016 grunnlag for å stille spørsmål ved saksbehandlers habilitet. Revisor anser det derfor ikke relevant å gjøre vurdering opp mot revisjonskriteriet om at kommunen i sin forvaltning av startlånsaker må påse at saksbehandling forestås av saksbehandler som er habil.

Alle de undersøkte sakene hvor startlån ble innvilget i 2016, var til formål som er nevnt i forskrift om startlån fra Husbanken § 4. Flere saker gjaldt refinansiering. I forskriften § 4 første ledd bokstav d står det at kommunen kan gi lån til refinansiering av dyre lån dersom det bidrar til at husstanden kan bli boende i boligen. Ingen av sakene om refinansiering inneholder kommunens vurderinger av om refinansiering vil bidra til at husstanden kan bli boende i boligen. Etter revisors vurdering har dermed Kvæningen kommune i sin forvaltning av startlånsaker i **flere saker ikke oppfylt** revisjonskriteriet om å dokumentere at tildelinger av lån etter ordningen er til formål som nevnt i

forskrift om startlån fra Husbanken § 4. Revisor legger i vurderingen vekt på at flere av de undersøkte sakene gjaldt refinansiering, men at kommunen ikke for noen av dem har dokumentasjon som kan belyse at slike vurderinger har blitt gjort. Vi legger også vekt på at det i to av sakene ble innvilget lån til utbedring, men at det i kommunens dokumentasjon ikke er godtgjort at det ble gjort vurderinger av om utbedringen falt inn under forskriftens bestemmelse om lån til dette formålet.

Som følge av at det ikke i noen av de undersøkte sakene fra 2016 var informasjon om hvorvidt søker hadde fått avslag i ordinær kredittinstitusjon, er revisors vurdering at Kvæningen kommune **ikke har oppfylt** revisjonskriteriet om å dokumentere at tildelinger av startlån er til personer som ikke får lån eller tilstrekkelig lånebeløp i ordinære kredittinstitusjoner.

Revisors vurdering er videre at Kvæningen kommune **ikke har oppfylt** revisjonskriteriet om å dokumentere at tildelinger av lån er basert på en behovsvurdering slik som bestemt i forskrift om startlån fra Husbanken § 3. Vurderingen er begrunnet i at kommunens dokumentasjon ikke belyser hvordan søkere har blitt vurdert opp mot forskriftens bestemmelse om behovsvurdering. I én av de undersøkte sakene er det imidlertid skrevet av kommunen at de betviler søkers betalingsevne og betalingsvilje. På tross av dette har kommunen innvilget lån i den aktuelle saken.

Revisor har ikke sikre opplysninger for å kunne vurdere hvorvidt frarådingsplikten inntrådte i noen av sakene. Men kommunens egne skriftlige opplysninger til en av søkerne som fikk innvilget startlån, indikerer at kommunen burde ha frarådet låneopptak. Revisor viser i denne sammenheng til finansavtaleloven § 47 første ledd som angir at «*Dersom kredittgiveren, før kredittavtale inngås med en forbruker eller kreditten utbetales eller salgsting overgis til forbrukeren, må anta at økonomisk evne eller andre forhold på forbrukerens side tilsier at denne alvorlig bør overveie å avstå fra å ta opp kreditten eller fra å gjennomføre kredittavtalen, skal kredittgiveren underrette forbrukeren om dette. Slik underretning skal skje skriftlig*».

Basert på foreliggende opplysninger er revisors vurdering at Kvæningen kommune **har oppfylt** revisjonskriteriet om rente- og avdragsvilkår.

Kommunen har ved innvilgelse av lån krevd første prioritets pant i boligen. Revisors vurdering er imidlertid at kommunen i én av de undersøkte sakene **ikke har oppfylt** revisjonskriteriet om å dokumentere at tildelinger av lån etter ordningen er sikret med pant i boligen.

Ifølge forvaltningsloven er det ikke absolutt krav om samtidig begrunnelse når kommunen innvilger en søknad og det ikke er grunn til å tro at noen part vil være misfornøyd med vedtaket. I saker som angår startlån, må imidlertid begrunnelseskravet i forvaltningsloven § 24 ses i sammenheng med at startlån fra Husbanken er et «knapphetsgode» som skal baseres på behovsprøving. Kommunens begrunnelse for innvilgelse fremkommer heller ikke i den dokumentasjonen som knytter seg til hver enkel undersøkt sak. Revisors vurdering er at Kvæningen kommune i sin forvaltning av undersøkte startlånssaker i 2016 **ikke har oppfylt** revisjonskriteriet om å begrunne avgjørelsen i tråd med forvaltningslovens krav.

Ifølge forvaltningsloven må kommunen ved avslag på søknad i begrunnelsen vise til de regler vedtaket bygger på, med mindre parten kjenner reglene. Kommunen skal også nevne de faktiske forhold som vedtaket bygger på, jf. forvaltningsloven §§ 24 og 25. Kommunens avslag inneholder redegjørelser for regelverk og faktiske forhold som avgjørelsen bygger på. Kommunens skriftliggjorte vedtak om avslag redegjør for kommunens vurdering av søker. Etter revisors vurdering har Kvæningen kommune for de undersøkte sakene i 2016 **oppfylt** revisjonskriteriet om

å dokumentere at avslag på søknad er gjort etter vurderinger av søker opp mot forskriften § 3. Begrunnelseskravet er oppfylt i sakene som kommunen avslo.

Ut fra foreliggende opplysninger er det vanskelig for revisor å si noe sikkert om det er saker dette året som er sammenlignbare og som det er relevant å problematisere kommunens behandling av opp mot kravet om likebehandling. Kommunens praksis med å gi startlån for refinansiering fortsatte i 2016. Revisor har ikke godt nok grunnlag for å gjøre en entydig vurdering opp mot revisjonskriteriet om at kommunen må sikre likebehandling i saksbehandlingen. Vi bemerker at når saker har blitt behandlet uten at all relevant dokumentasjon forelå, er det problematisk med tanke på likebehandling. Heller ikke for 2016 har kommunen lagt fram dokumentasjon som belyser hvorvidt søker ikke ville få lån i ordinær bank. I tillegg viser vår undersøkelse at det dette året ble innvilget lån i et tilfelle hvor kommunen uttrykte skepsis til søkers betalingsevne- og vilje uten å samtidig å ha frarådet låneopptaket. Den ovenfor beskrevne praksisen anses fra revisors side å være beheftet med betydelig risiko for brudd på likebehandlingsprinsippet.

7 FORVALTNING AV STARTLÅNSORDNINGEN I 2017

Forvalter Kvæningen kommune startlånsordningen i samsvar med regler i lov og forskrift og øvrige retningslinjer?

Revisjonskriterier

Kvæningen kommune må i sin forvaltning av startlånsaker:

- Påse at søknaden inneholder relevante opplysninger for å kunne tas under behandling
- Påse at saksbehandling forestås av saksbehandler som er habil. Inhabil saksbehandler plikter å avstå fra behandlingen av saken
- Begrunne avgjørelsen i tråd med forvaltningslovens krav
- Sikre likebehandling i saksbehandlingen

- Dokumentere at tildelinger av lån etter ordningen er:
  - til formål som nevnt i forskrift om startlån fra Husbanken § 4
  - til personer som ikke får lån eller tilstrekkelig lånebeløp i ordinære kredittinstitusjoner
  - besluttet fordi det er foretatt behovsvurdering slik som bestemt i forskrift om startlån fra Husbanken § 3
  - overholde plikten til å fraråde låneopptak i henhold til finansavtaleloven
  - har rente- og avdragsvilkår i tråd med forskriftens § 6
- sikret med pant i boligen eller adkomst dokumenter til boligen

- Dokumentere at avslag på søknad om startlån er:
  - gjort etter vurderinger av søker opp mot forskriften § 3

7.1 Revisors funn

Kommunestyret vedtok i sak 5/17, i møte 22.2.2017, å godkjenne opptak av startlån for 2017 med **kr 7 millioner**. Administrasjonssjefen rapporterte til kommunestyret i denne saken at «*i henhold til finansavtaleloven skal nå søkere av boliglån alltid henvende seg til sin egen bankforbindelse eller annen finansieringskilde før de kan søke kommunen om startlån. Vanligvis innvilges det herfra kun toppfinansiering til kjøp av brukt bolig, eller som EK/toppfinansiering til oppføring av ny bolig (så fremt grunnfinansieringskilden godtar startlån som EK). Denne presiseringen i Finansavtaleloven har medført et noe lavere utlånsbehov, som kanskje vil merkes mer i inneværende år. Men søknadsaktiviteten avhenger også i stor grad av hva som ellers skjer i kommunen, med arbeidsplasser, nyskaping innenfor næringslivet mv.*».

Videre sto det i saken til kommunestyret at kommunen søker om tilskudd i samme anledning. Tilskuddene var i ferd med å omlegges, fra direkte bruk til kjøp/etablering i bolig til en del av bostøtteordningen. Det betød for kommunens del at kommunen sannsynligvis ville motta stadig mindre av disse midlene.

I årsregnskapet for 2017 i note 9 om vesentlige poster og transaksjoner i regnskapet står det: «*I investeringsregnskapet på konto 05200 (utlån) er det i 2017 postert 10 451 174,58. Dette er utlånsmidler fra Husbanken med nytt låneopptak i 2017 med 7 000 000 og resten iflg tilsagn og låneopptak fra året før. Hele lånerammen vi forvalter er pr årsskiftet utlånt*».

I note 15 rapporteres det blant annet at «Kvæningen kommune har utestående krav, men ved hjelp av Kredinor som samarbeidspartner er kravene sikret med pant i eiendeler eller utlegg i lønn/trygd som etter en helhetsvurdering ikke har gitt grunnlag for avsetninger til påregnelig tap. I tillegg har Kvæningen kommune avsatt på bundet driftsfond 150 000,- som tapsfond for startlån/etableringslån. Eventuelle tap på formidlingslån vil imidlertid bli delt med Husbanken som da tar den største andelen av det realiserte tapet».

I kommunestyrets sak 24/18, i møte 25.4.2018, ble det rapportert at kommunen i 2017 tok opp lån fra Husbanken under startlansordningen på kr 7 millioner. Fra 2016 ble det overført kr 4 409 972 i ubrukte midler, slik at det var til disposisjon totalt kr 11 409 972. Restmidler ved årets slutt var på kr 958 797. Herav vedtatt, ikke utbetalt var ifølge rapporteringen kr 475 000. Antall søknader totalt ble 18, herav ble 14 innvilget lån og fire fikk avslag. Bruken av midlene er strengt behovsprøvd, skrev saksbehandler i saksutredningen. Administrasjonen skrev i utredningen i sak 24/18 at «det er stadig etterspørsel etter startlån – og da spesielt til kjøp av brukte boliger. Flere fikk fullfinansiert boligkjøp og færre søkte om toppfinansiering. Reparasjon/utbedringer omtrent som tidligere år Refinansieringssøknader 2. Kravet om behovsprøving vil bli et stadig sterkere moment i vurdering av søkere, jfr. Gjeldende regelverk. Enhver som etterspør startlån vil først bli henvist til deres egen bankforbindelse eller annen finansieringskilde, slik at kommunens låneformidling ikke er bankpreget og ikke er konkurrent til lokale banker, men et supplement.

Et av Husbankens mål er å bidra til at flere langvarig vanskeligstilte på boligmarkedet skal kunne eie sin egen bolig. Flyktninger regnes som vanskeligstilte på boligmarkedet og skal prioriteres ved tildeling av startlån og tilskudd».

Tabellen nedenfor viser utbetalt beløp pr person, utbetalingsdato og formålet med lånet for de 13 personene som fikk utbetalt startlån. Det inngår også informasjon om lånets løpetid.

Tabell 4. Utbetalinger startlån 2017

Utbetalingsdato	Beløp	Løpetid	Formål
11.1.2017	27 575	50 år	Fullfinansiering
12.1.2017	278 997,6		Toppfinansiering
12.1.2017	1 300 000	<i>Ikke opplysninger</i>	Refinansiering og byggelån ¹⁴
9.3.2017	295 000	50 år	Fullfinansiering (refinansiering)
30.5.2017	205 000	25 år	Fullfinansiering (utbedring av bolig)
2.6.2017 ¹⁵	1 298 652	50 år	Fullfinansiering
6.9.2017	245 000	25 år	<i>Ikke info</i>
6.9.2017	741 000	27 år	Fullfinansiering (Utbedring av bolig og refinansiering)
27.9.2017	1 300 000	<i>Ikke opplysninger</i>	Fullfinansiering (kjøp av bolig)
2.10.2017	1 550 000	<i>Ikke opplysninger</i>	Fullfinansiering
17.10.2017	400 000	30 år	Fullfinansiering (toppfinansiering)
14.11.2017	210 000	10 år	Fullfinansiering (refinansiering)
7.11.2017 ¹⁶	2 600 000	20 år	Fullfinansiering (refinansiering)

Kilde: Kvæningen kommunes regnskap 2017 art 05200 utlån og kommunens vedtak i startlanssaker 2017

I kommunens regnskap for 2017 er det på art 05200 utlån ført utbetalinger på til sammen kr **10 451 175**. Totalbeløpet fordeler seg på 13 utbetalinger¹⁷. Av disse 13 utbetalingene foretatt i 2017, er det for én av dem et vedtak truffet året før som ligger til grunn. Vedkommende søkte om

¹⁴ Dette vedtaket inneholder fraråding om låneopptak.

¹⁵ Totalbeløpet er fordelt på to utbetalinger: kr 1 298 462 den 2.6.2017 og kr 190 den 21.6.2017

¹⁶ Totalbeløpet er fordelt på to utbetalinger: kr 2 587 204 den 7.11.2017 og kr 12 796 den 8.11.2017

¹⁷ Det er 15 utbetalinger hvor det for to personer er to utgiftsføringer

ytterligere midler i 2017. Det er altså 12 personer på disse 13 utbetalingene listet opp i tabellen ovenfor.

For samtlige 12 personer har Kvæningen kommune skriftliggjort avgjørelsen om å innvilge startlån. Revisors gjennomgang av vedtaksbrevene oppsummeres til:

- flertallet av vedtakene inneholder «fullfinansiering» i overskriften, mens det varierer om lånet gjelder refinansiering, utbedring, kjøp av bolig
- revisor kan ikke av vedtaket om innvilgelse av startlån på kr 27 575 lese hva startlånet er innvilget til/formålet. Det samme gjelder vedtaket om innvilgelse av startlån på kr 245 000.
- fire fikk startlån fullt ut til refinansiering av gjeld
- tre fikk startlån som skulle fordeles på utbedring av bolig og refinansiering av gjeld
- to fikk startlån til kjøp av bolig
- én fikk startlån som toppfinansiering

I sakene hvor kommunen innvilget søknad om startlån inngår det ikke informasjon i selve vedtaksbrevet som kan belyse kommunens vurdering av søkeren opp mot forskriftens § 3 om hvem som kan få startlån. I ett av vedtakene – som ligger til grunn for utbetaling av startlån på kr 1,3 millioner – fremkommer det imidlertid at kommunen fraråder et så stort låneopptak grunnet liten inntektsevne i familien. Kommunen skrev i vedtaket at «*søkere kommer negativt ut på Sifo-modell. Høye byggekostnader. Liten inntektsevne, men sparer noe på refinansiering av eldre lån*».

Vedtakene inneholder ellers informasjon om lånevilkår. Det vises til at rentevilkårene fastsettes av Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Husbanken etter retningslinjer gitt av Stortinget. I dette avsnittet angis det også at lånet er annuitetslån og hvilken løpetid som er bestemt samt om det skal være en avdragsfri periode. Som det fremkommer i tabell 4 ovenfor, har det vært gitt ulik løpetid på lån og det er ikke i alle vedtakene informasjon om total løpetid. Vedtaksbrevet henviser til at rente- og avdragsvilkårene følger av vedlagte låneavtale og betalingsplan.

Vedtaksbrevene inneholder videre informasjon om sikkerhet for lånet, øvrige betingelser, om utbetaling og klagerett.

I det følgende er nærmere omtale av de fem sakene som vi har bedt kommunen om å sende oss dokumentasjon for utover selve vedtakene. Blant disse fem sakene inngår én av de sakene som er omtalt i KomRev NORDs revisjonsbrev nr. 23.

Gjennomgang av utvalgte saker

- Innvilgelser

Formål

- Refinansiering

Alle de fem sakene fra 2017 som vi har gjennomgått særskilt, gjaldt refinansiering. For to av dem skulle lån til refinansiering gjøre utbedring av bolig mulig.

Den ene saken vi har sett på gjaldt utbetalingen av startlån på kr 295 000 til refinansiering av boliglån med nedbetalingstid på 50 år. Av sakens opplysninger oppfatter revisor at beløpet er et restbeløp etter boligbygging. Boligbyggingen var finansiert hovedsakelig med lån fra Husbanken, samt hadde kommunen gitt startlån til byggingen. Boligen var eid av et ektepar.

Søknaden inneholdt opplysninger om gjeld og inntekt. Brutto utgifter var ikke fylt inn. Det var i søknaden krysset av for at siste års selvangivelse, dokumentasjon for trygdeutbetalinger og

dokumentasjon på annen type gjeld var vedlagt søknaden. Det lå ved dokumentasjon for kostnadene det ble søkt om lån til. Det var ikke informasjon om søker hadde henvendt seg til privat bank om finansiering.

I kommunens tilsagnsbrev fremkommer det at Husbanken har første prioritets pant i boligen for lånebeløpet Husbanken innvilget. Kvæningen kommune har andre prioritet på lån på kr 531 000 og tredje prioritet på lånet på kr 295 000. I dokumentene oversendt revisor inngår ikke takst, men det er påført pr. penn informasjon om verditakst på kr 2,2 millioner. Samlet lån oversteg denne verdien.

I dokumentasjonen revisor er tilsendt er brev om tilsagn, signert tilsagnsbrev og kredittavtale. Kommunens vurderinger i saken er ikke dokumentert overfor revisor.

Når det gjelder utbetalingen på kr 205 000, var det startlån til en søker som var enslig, med barn og som hadde fast jobb i kommunen. Det ble søkt om startlån for utbedring av bolig og vedlagt søknaden var et tilbud på arbeidene pålydende kr 200 000. Søkeren hadde allerede startlån i kommunen på kr 650 000 og kr 160 000 samt noe forbruksgjeld hos privat kredittinstitusjon.

Det er ikke informasjon om at søker hadde forsøkt å få lån annet sted før vedkommende henvendte seg til kommunen. I saken var det ikke opplysninger om verdien på boligen. Ifølge søknaden hadde vedkommende netto som skulle dekke levekostnader på over kr 18 000. Kommunen har i behandlingen av denne søknaden fylt inn månedsbudsjett og her kommer det fram at søker ville ha overskudd på nesten kr 10 000 hver måned.

Blant dokumenter i saken er kommunens vedtak, kredittavtale med finansieringsplan. Tilsagnet er signert av søker/låntaker. Det er også informasjon om hvilken sikkerhet kommunen har; for lånet på kr 650 000 har kommunen første prioritets pant i boligen, og for lånet på kr 160 000 har kommunen andre prioritets pant. Det siste innvilgede lånet på kr 205 000 har kommunen opprettet tredje prioritets pant. I sakens dokumenter er det ikke noen opplysninger om verdien på boligen. Revisor finner ingen informasjon om kommunens vurderinger av om søker er i målgruppen for ordningen, om vedkommende kan spare eller hvorvidt utbedringene er nødvendig for at vedkommende skal kunne beholde boligen. Dokumentasjonen inneholder ingen opplysninger om eventuell kontakt med privat bank om låneopptak.

Blant utbetalingene av startlån dette året, var også en på kr 1,3 millioner. Nedbetalingstiden var 50 år. Søker hadde samboer og barn. Søknaden inneholdt en del informasjon om situasjonen til søker. Vedkommende hadde ikke undersøkt i annen bank. Taksten på boligen var opplyst å være på kr 980 000, men det var også opplyst at det har vært gjort utbedringer på boligen siden taksten ble tatt. Det var ikke dokumentasjon på eventuell ny verddivurdering. Søker opplyste å stå i fare for å miste boligen da kommunalt lån var misligholdt.

Månedsbudsjett er fylt ut i dokumentene revisor er forelagt, og er her overskuddet for søker beregnet til å være omtrent kr 600 pr måned. Da har søker gjort justeringer i standardbeløpene fra SIFO. Søker har vist til at samboer har inntekter. Revisor kan ikke av kommunens dokumentasjon se hvorvidt kommunen har tatt i betraktning samboers økonomi ved behandlingen av søknaden.

Med innvilgelse av denne ble nåværende pantedokument på kr 1 280 000 slettet og det ble opprettet nytt pantedokument til nytt lån på kr 1,3 millioner. I tilsagnsbrevet er det informasjon om at det er tatt første prioritets pant i boligen på kr 1 430 000 og henholdsvis andre og tredjeprioritets pant på kr 93 500 og 96 137.

Kommunens begrunnelse for innvilgelse fremkommer i brev om tilsagn: «*Kvænanen kommune er kommet fram til at dere er best tjent med å kunne beholde boligen, slik at refinansiering er godkjent. Det kan IKKE påregnes flere refinansieringer med startlån*».

Utbetalingen av startlån på kr 210 000 med nedbetalingstid på 10 år, gjaldt refinansiering av forbruksgjeld. Søker var enslig med ett barn og hadde fast jobb. Ifølge søknaden hadde søker allerede startlån i kommunen på i overkant av kr 1,3 millioner.

Det er informasjon i søknaden om søkers inntekter og utgifter samt noen konkrete opplysninger om vedkommendes nåværende situasjon. Ifølge månedsbudsjettet som var fylt ut, ville søker ha netto som skulle dekke levekostnader på i overkant av kr 19 000.

I dokumentasjon er også verdivurdering av boligen. Markedsverdien pr. 2013 ble vurdert til kr 1 150 000. Det er ikke informasjon i saken om verdien hadde steget siden vurderingen ble gjort. Kommunen hadde første prioritets pant i boligen på i underkant av kr 1,4 millioner. For beløpet på kr 210 000 ville kommunen ha andre prioritets pant i boligen. Tilgjengelig informasjon i saken kan tyde på at lånet oversteg boligens verdi. Revisor tar forbehold om at verdien på boligen kan ha steget, men det er det ikke noen opplysninger om.

Øvrig dokumentasjon i denne saken er signert tilsagnsbrev og kredittavtale. Kommunens vurderinger av søker inngår ikke i dokumentene som revisor har fått.

Startlånet på kr 2,6 millioner er omtalt av KomRev NORD i revisjonsbrev nr. 23. Revisor er i anledning denne forvaltningsrevisjonen ikke forelagt dokumentasjon utover det som tidligere er sendt til oss. Denne saken inneholder informasjon om søkerne herunder at de har stillinger i Kvænanen kommune. Husstanden hadde både enebolig og hytte. Søknaden om startlån var på kr 970 000 for refinansiering av gjeld. Det er opplysninger om husholdningens nettoinntekt og hvor mye husholdningen hadde igjen til livsopphold hver måned etter at låneutgiftene var betalt. Det var informasjon om taksten på husstandens hytte. Det var også informasjon om husstandens primærbolig. Markedsverdi på hus og hytte var henholdsvis kr 1 970 000 og kr 870 000. Det var også informasjon i saken om restsaldo på lån. Panthaver var SNN.

Av kommunens tilsagnsbrev 12.9.2017 fremgår det at søker ble innvilget et startlån på kr 2,6 millioner. Husstandens totale gjeld har blitt refinansiert. Kommunen har tatt pant i både hus og hytte. Lånet er med avdragstid på 20 år.

Som det fremkommer av vårt revisjonsbrev ble det i disse undersøkelsene stilt spørsmål til kommunen om vurderinger av om søker var i målgruppen, hvorfor det ikke ble tvangs salg av hytte og hvorfor ikke bare søknadsbeløp ble innvilget, men hele lånet ble refinansiert.

Avslag i ordinær kredittinstitusjon

Ikke i noen av de undersøkte sakene med innvilgelse av startlån i 2017 er det dokumentasjon i saken om at søker har fått avslag i ordinær kredittinstitusjon.

Behovsvurdering

De undersøkte sakene inneholder informasjon om søkers inntekter og utgifter og hvor mye søker vil ha igjen til å dekke nødvendige livkostnader ved låneopptaket. Ikke i noen av de undersøkte sakene inngår det særskilt dokumentasjon av kommunens vurderinger av søkerne opp mot forskrift om startlån § 3 om hvem som kan få startlån.

Frarådingsplikten

Blant de fem sakene fra 2017 som vi har beskrevet nærmere, var det ikke i noen frarådet låneopptak.

Rente- og avdragsvilkår

I alle vedtaksbrevene er det informasjon om at rentevilkårene fastsettes av Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Husbanken etter retningslinjer gitt av Stortinget. Kommunens vedtaksbrev til den enkelte søker inneholder også informasjon om total løpetid og om det er en avdragsfri periode på lånet. Ellers følger det av vedtaksbrevene at rente- og avdragsvilkårene følger av vedlagte låneavtale og betalingsplan. I alle de undersøkte sakene fra 2017 er kredittavtale vedlagt og her inngår informasjon om rente- og avdragsvilkårene.

To av de undersøkte lånene ble innvilget med 50 års nedbetalingstid. I disse sakene er det ikke dokumentasjon for kommunens vurderinger av å velge så lang nedbetalingstid. I den ene saken inngår det imidlertid informasjon i selve vedtaksbrevet om at lån er innvilget for at husstanden er tjent med å beholde boligen.

Sikret med pant i boligen eller adkomstdokumenter til boligen

For samtlige undersøkte lån i 2017 er det informasjon i saken om at kommunen skulle sikre lånet med pant i boligen. I to av sakene kan informasjon tilsi at lånebeløp oversteg boligens verdi.

- Avslag

Revisor har søknad og kommunens vedtaksbrev i to saker hvor kommunen avsto søknad om startlån. I den ene saken har søker søkt to ganger. Vedkommende fikk i januar 2017 avslått søknad om startlån på kr 231 000 og i februar avslag på søknad om startlån på kr 1 million for refinansiering av gjeld. Søker var enslig, eide egen bolig og det var opplysninger om at vedkommende vil ha netto til å dekke livskostnader på i overkant av kr 7 000 om låneopptak innvilges.

I det første avslagsbrevet (av 26.1.2017) har kommunen skrevet at «*søknad om tilskudd avslås pr. dato pga manglende midler*», mens øvrige redegjørelser i vedtaksbrevet tilsier at kommunen har gjort vurdering av søkers økonomiske situasjon. Vedtaksbrevet inneholder redegjørelser for gjeldende regelverk og faktiske forhold som er lagt til grunn. Kommunen la til grunn at «*pga at dagens inntekt er så lav vil ikke søker klare sine forpliktelser, jfr. Sifo-modell*». Kommunen skrev i avslaget av søker kan forsøke å søke om en refinansiering av all gjeld via startlån. Vedkommende søkte på nytt. Denne søknaden ble avslått i vedtaksbrev 22.2.2017. Som faktiske forhold lagt til grunn, skrev kommunen at «*med dagens inntekt vil ikke søker klare sine låneforpliktelser med lån på 1 000 000. Kommunen har ikke lov til å innvilge lån når det er fare for å gjøre søker til «gjeldsslave». Kommunen kan heller ikke fraråde låneopptak, da differansen som framkommer i låne-/forbruksanalysen er så stor i negativ retning at det umuliggjør positiv innstilling*».

Den andre som fikk avslag på søknad dette året var enslig søker med to barn som leide kommunal bolig. Avslaget ble gitt i desember 2017, som var måneden etter kommunen hadde refinansiert gjelden til en annen søker med kr 2,6 millioner. Vedkommende som fikk avslag kort tid etter, ønsket startlån på kr 1,3 millioner for kjøp av bolig, refinansiering og oppussing. Vedkommende opplyste å ikke ha undersøkt i annen bank. Søker hadde en del forbruksgjeld og hadde snakket med kreditorene om avskrivning av noe ved refinansiering. Søknaden inneholdt informasjon om søkers barn.

I kommunens avslag er det skrevet om faktisk forhold som er lagt til grunn at «*Omsøkt beløp er for mye i forhold til tilgjengelige startlånemidler i kommunen*». Det står også at «*Det kan søkes på ny i 2018 når kommunen får inn nye lånemidler*».

I de tre vedtakene hvor søker fikk avslag, har kommunen skrevet under overskriften «Regelverk» at:

«I henhold til forskrift og retningslinjer er startlån en behovsprøvd ordning. Startlån kan bidra til at husstander med boligetableringsproblemer skal få mulighet til å etablere seg og bli boende i nøkterne og gode boliger. Startlån kan bl.a. gis til unge i etableringsfasen, barnefamilier, enslige forsørgere, funksjonshemmede, flyktninger, personer med oppholdstillatelse på humanitært grunnlag og andre økonomisk vanskeligstilte husstander som har problemer med å få tilfredsstillende finansiering i det private kredittmarked på grunn av lav inntekt og/eller manglende egenkapital.

En forutsetning for å få innvilget startlån er at kommunen vurderer søkers økonomiske evne til å betjene lånet ved siden av andre utgifter, og at dette kan dokumenteres».

Redegjørelsen for regelverket kan forstås som at avslag også i denne sistnevnte saken er begrunnet med vurderinger av søker. Avslagsgrunnen synes likevel å være som nevnt at kommunen på dette tidspunktet hadde brukt opp lånemidlene.

7.2 Revisors vurderinger

Sakene fra 2017 som revisor har sett nærmere på kommunens saksbehandling av, gjaldt alle refinansiering. I én av de to sakene som ble avslått, skulle det omsøkte beløpet gå til også andre formål. Blant innvilgelsene dette året, var refinansiering av en husstands totale gjeld på kr 2,6 millioner.

I alle disse sakene var det informasjon om søkers inntekter og utgifter. I alle sakene var det også informasjon om boligens verdi. I de undersøkte sakene var det ikke dokumentasjon for at søker hadde vært i privat bank først. Revisors vurdering er som følge av ovennevnte at Kvæningen kommune i sin forvaltning av startlanssaker i 2017 **ikke fullt ut har oppfylt** revisjonskriteriet om å påse at søknaden inneholder relevante opplysninger for å kunne tas under behandling.

En av søknadene som ble innvilget av kommunen i 2017 var fra en person som tidligere hadde hatt et sentralt politisk verv i kommunen. Vedkommende og saksbehandler i kommunen har begge en tilknytning til kommunen. Revisor har ingen opplysninger om eventuell kjennskap disse kan ha til hverandre og har ikke grunnlag for å stille spørsmål ved habiliteten til saksbehandler. Revisor har heller ikke for noen av de andre sakene som kommunen behandlet i 2017 grunnlag for å stille spørsmål ved saksbehandlers habilitet. Revisor anser det derfor ikke relevant å gjøre vurdering opp mot revisjonskriteriet om at kommunen i sin forvaltning av startlanssaker må påse at saksbehandling forestås av saksbehandler som er habil.

Refinansiering er et av formålene som startlån kan innvilges til, jf. forskriften § 4 første ledd bokstav d. I én av de fem undersøkte sakene fremkommer det av kommunens vedtak at refinansiering ble innvilget som følge av at kommunen hadde kommet fram til at søker var best tjent med å kunne beholde boligen. De øvrige undersøkte sakene inneholder ikke vurderinger fra kommunen om refinansiering ville bidra til at søker fikk beholde bolig. Etter revisors vurdering har dermed Kvæningen kommune i sin forvaltning av startlanssaker **i liten grad oppfylt** revisjonskriteriet om å

dokumentere at tildelinger av lån etter ordningen er til formål som nevnt i forskrift om startlån fra Husbanken § 4.

Som følge av at det ikke i noen av de undersøkte sakene fra 2017 var informasjon om søker hadde fått avslag i ordinær kredittinstitusjon, er revisors vurdering at Kvæningen kommune **ikke har oppfylt** revisjonskriteriet om å dokumentere at tildelinger av startlån er til personer som ikke får lån eller tilstrekkelig lånebeløp i ordinære kredittinstitusjoner.

Revisors vurdering er videre at Kvæningen kommune **ikke har oppfylt** revisjonskriteriet om å dokumentere at tildelinger av lån etter ordningen er besluttet fordi det er foretatt behovsvurdering slik som bestemt i forskrift om startlån fra Husbanken § 3. Vurderingen er begrunnet i at kommunens dokumentasjon ikke belyser hvordan søkere har blitt vurdert opp mot forskriftens bestemmelse om behovsvurdering.

Den største refinansieringssaken dette året har vært vurdert av KomRev NORD også i revisjonsbrev nr. 23. Vi viser derfor til følgende vurdering av den startlånsaken: *«Etter revisors vurdering foreligger det ikke opplysninger i denne saken som utvetydig tilsier at låntaker er å anse som omfattet av Forskrift om startlån fra Husbanken § 3 første og annet ledd. Revisor ser uansett grunn til å bemerke at låntaker har blitt innvilget et betydelig større lån enn hva han har søkt om, og dette forholdet kan uansett ikke anses hjemlet av forskriftens bestemmelser om startlånsordningens målgruppe og «nedslagsfelt». Det må antas at en slik praktisering av startlånsordningen vil kunne gå på bekostning av andre søkere. Tatt i betraktning låntakers alder, ser revisor også grunn til å stille spørsmål om hvorvidt frarådingsplikten jf. Finansavtaleloven § 47 er iaktatt».*

Basert på foreliggende opplysninger fra kommunens søknadsbehandling er revisors vurdering at Kvæningen kommune **har oppfylt** revisjonskriteriet om rente- og avdragsvilkår. I to av sakene kan informasjon tilsi at lånebeløp oversteg boligens verdi.

Kommunen har heller ikke i 2017 skriftliggjort begrunnelsene for innvilgelse. Også dette året er revisors vurdering at kommunen **ikke har oppfylt** revisjonskriteriet om å begrunne avgjørelse i tråd med forvaltningslovens krav.

Kommunens skriftliggjorte vedtak om avslag inneholder henvisninger til faktisk og rettslig grunnlag. Som rettslig grunnlag for avgjørelsen om å avslå søknaden hadde kommunen vist til forskriftens krav om behovsvurdering. I den ene saken synes imidlertid det faktiske grunnlaget å være at kommunen hadde brukt opp midlene for dette året. For denne saken er det ikke relevant å gjøre vurdering opp mot revisjonskriteriet om at kommunen må dokumentere at avslag på søknad er gjort etter vurderinger av søker opp mot forskriften § 3. Det kan være saklig begrunnelse for avslag at kommunen har brukt opp midlene. Revisor bemerker imidlertid at kommunen dette året hadde innvilget startlån til en av søkerne hvor beløpet oversteg omsøkte beløp. Vedkommende som fikk refinansiert gjeld synes ikke å ha vært i målgruppen for ordningen blant annet ved å være eier av både hus og hytte. Innvilgelsen i den saken medførte at en annen søker dette året ikke fikk reell behandling av sin søknad. Revisor har ikke gjort selvstendige vurderinger av denne søkerens opplysninger om økonomi, men bemerker at vedkommende synes å ha vært i målgruppen.

For den andre saken med avslag er revisors vurdering at kommunen **har oppfylt** revisjonskriteriet om å dokumentere at avslag på søknad om startlån er gjort etter vurderinger av søker opp mot forskriften § 3.

Når det gjelder kommunens begrunnelse i disse sakene, er revisors vurdering at kommunen i den ene **ikke fullt ut har oppfylt** revisjonskriteriet om å begrunne avgjørelse i tråd med forvaltningslovens krav. Revisor begrunner dette i at opplysninger om rettslig grunnlag er misvisende med hensyn til hva som var den faktiske begrunnelsen for avslaget.

Ut fra foreliggende opplysninger er det vanskelig for revisor å si noe sikkert om det er saker dette året som er sammenlignbare og som det er relevant å problematisere kommunens behandling av opp mot kravet om likebehandling. Også dette året er det imidlertid forhold ved kommunens saksbehandling generelt sett som er problematisk med tanke på likebehandling. Som tidligere påpekt er startlån et knapphetsgode og alle søkere skal underlegges de samme vurderinger opp mot konkrete krav i forskrift om startlån fra Husbanken. Dette året innvilget som nevnt kommunen startlån utover omsøkte beløp til en person i en husstand som hadde både bolig og hytte. Dette fremstår som klart å være i strid med formålet med startlånsordningen – som er å bidra til at personer med langvarige boligfinansieringsproblemer kan skaffe seg en egnet bolig og beholde den. Dette året var det en søker som fikk avslag med begrunnelsen at midlene dette året var brukt opp. Det er ikke gitt at vedkommende som søkte senere dette året oppfylte vilkårene for startlån, men søkeren fikk altså ikke en reell behandling av sin søknad dette året.

8 FORVALTNING AV STARTLÅNSORDNINGEN I 2018

Forvalter Kvæningen kommune startlånsordningen i samsvar med regler i lov og forskrift og øvrige retningslinjer?

Revisjonskriterier

Kvæningen kommune må i sin forvaltning av startlånsaker:

- Påse at søknaden inneholder relevante opplysninger for å kunne tas under behandling
- Påse at saksbehandling forestås av saksbehandler som er habil. Inhabil saksbehandler plikter å avstå fra behandlingen av saken
- Begrunne avgjørelsen i tråd med forvaltningslovens krav
- Sikre likebehandling i saksbehandlingen

- Dokumentere at tildelinger av lån etter ordningen er:
  - til formål som nevnt i forskrift om startlån fra Husbanken § 4
  - til personer som ikke får lån eller tilstrekkelig lånebeløp i ordinære kredittinstitusjoner
  - besluttet fordi det er foretatt behovsvurdering slik som bestemt i forskrift om startlån fra Husbanken § 3
  - overholde plikten til å fraråde låneopptak i henhold til finansavtaleloven
  - har rente- og avdragsvilkår i tråd med forskriftens § 6
- sikret med pant i boligen eller adkomst dokumenter til boligen

- Dokumentere at avslag på søknad om startlån er:
  - gjort etter vurderinger av søker opp mot forskriften § 3

8.1 Revisors funn

Kommunestyrets vedtak i sak 24/18, i møte 25.4.2018, var godkjenning av opptak av startlån for 2018 med **kr 10 millioner**. Det ble rapportert til kommunestyret i denne saken at restmidler fra 2017 var på kr 958 797 herunder var kr 475 000 vedtatt innvilget, men ikke utbetalt. Kvæningen kommune hadde i 2018 totalt kr 10 985 797 til disposisjon¹⁸.

Brevet fra Husbanken (av 28.2.2018) til Kvæningen kommune med tildelingen av midler for 2018 var referatsak i kommunestyrets møte 25.4.2018 (RS 6/18). Brevet omhandlet – i tillegg til Husbankens beslutning om tildeling til Kvæningen kommune for 2018 – blant annet hva startlån og tilskudd til etablering skal brukes til. Det ble vist til at et av Husbankens mål var å bidra til at flere langvarig vanskeligstilte på boligmarkedet skal kunne eie sin egen bolig. Et nasjonalt mål var å hjelpe flere vanskeligstilte barnefamilier til å kjøpe egen bolig. Dette gjaldt særlig familier som leide kommunal bolig, men også familier som hadde en ustabil bosituasjon i en uegnet privat utleiebolig. Startlån og tilskudd brukt i refinansiering var ifølge Husbanken gode virkemidler for å unngå at barnefamilier mister boligen på grunn av høye boligutgifter. Startlån og tilskudd til etablering var også viktige virkemidler for å bosette flyktninger, skrev Husbanken i brevet. Flyktninger som leide bolig og som hadde en stabil økonomisk situasjon, burde få muligheten til å kjøpe sin egen bolig. Flyktninger regnes som vanskeligstilte på boligmarkedet, og skulle prioriteres ved tildeling av

¹⁸ Rapportert til kommunestyret i sak 6/19, i møte 27.2.2019

startlån og tilskudd, sto det. Det konkrete målet for 2018 var at kommunene skulle gi minst 50 % av alle startlån og tilskudd til etablering til barnefamilier.

For 2017 kunne tilskudd til etablering også gis til utbedring av bolig som var nødvendig for at boligen fortsatt skal være beboelig og egnet for beboer over tid. Målrettet bruk av startlån, tilskudd og bostøtte, der virkemidlene ses i sammenheng, var ifølge Husbanken viktig for å utnytte potensialet i ordningene. Husbanken skrev videre at kommunen burde utnytte muligheten for lang nedbetalingstid på startlånet ved utmåling av tilskudd. Ved risiko for redusert inntekt i kortere eller lengre perioder i framtiden, ville bostøtte være et risikodempende virkemiddel sammen med mulighet for forlenget nedbetalingstid og/eller avdragsfrihet i en periode.

Om tilskudd skrev Husbanken at det skulle bidra til at personer med behov for tilpasset bolig fikk finansiering til dette, samt øke tilgjengeligheten i boligmassen. Det skulle legges vekt på at behovet for tilpasningen var hensiktsmessig og av varig karakter. Tilskuddet kunne helt eller delvis dekke godkjente kostnader ved tilpasningen, og kunne gis både til nye og eksisterende boliger.

Familier med funksjonshemmet barn skulle være høyt prioritert ved tildeling av tilskudd. Husbanken skrev videre at søkere som hadde et dokumentert behov skulle prioriteres foran de som ønsket å tilrettelegge for et fremtidig behov. De som hadde størst behov skulle prioriteres.

Brevet omhandlet videre avsetning til tapsfond. Det sto at i 2018 kunne det unntaksvis settes av midler til et tapsfond. Husbanken meldte at den ville gå grundig igjennom kommunens låneportefølje før en søknad ble innvilget. Kommuner som hadde behov for å sette midler i et tapsfond måtte dette året søke Husbanken innen 1.9.2018.

I det nevnte kommunestyremøtet var det også sak om revisjon av kommunens retningslinjer for startlån og tilskudd; sak 24/18 *Revisjon av kommunens retningslinjer for startlån og tilskudd*.

Når det gjaldt forvaltningen av startlånsmidlene i 2018 viser kommunens regnskap for 2018 utgiftsført på *art 05200 Utlån* totalt **kr 10 773 154**. Utbetalingene fordelte seg på tolv personer. I tabell 5 nedenfor har vi inntatt informasjon om bilagsdato, utbetalt beløp, løpetid på lånet og formål.

Tabell 5. Utbetalinger startlån 2018

Bilagsdato	Beløp	Løpetid på lånet	Formål
22.2.2018	482 575	20 år	Refinansiering
22.3.2018 ¹⁹	475 000	<i>Ikke oppl.</i>	<i>Ikke opplysn.</i>
14.6.2018 ²⁰	1 400 000	50 år	Fullfinansiering
17.7.2018	162 825	50 år	Refinansiering
9.7.2018 ²¹	275 000	30 år	Refinansiering
3.7.2018 ²²	590 000	25 år	Refinansiering
26.7.2018 ²³	386 000	30 år	Refinansiering
30.8.2018	1 500 000	<i>Ikke oppgitt</i>	Fullfinansiering
7.8.2018 ²⁴	1 400 000	<i>Ikke oppgitt</i>	Fullfinansiering + refinansiering av gjeld
19.10.2018	90 000	10 år	Utbedring/tilpassing
27.11.2018	2 361 754	50 år	Fullfinansiering
6.12.2018	1 650 000	30 år	Fullfinansiering

¹⁹ To utbetalinger, på til sammen kr 475 000

²⁰ To utbetalinger, på til sammen 1 400 000

²¹ Tre utbetalinger, på til sammen 275 000

²² To utbetalinger, på til sammen 590 000

²³ Det er tre utbetalinger registrert på dette navnet, men har slått sammen til totalbeløpet her i tabellen

²⁴ To utbetalinger, på til sammen kr 1 400 000

Kilde: Kvanangen kommunes regnskap 2018 art 05200 utlan og kommunens vedtak i startlansaker 2018

Kommunen har sendt revisor en oversikt over sakene som ble behandlet i 2018. Den inneholder samme navn på låntakere som regnskapet viser. I tillegg viser oversikten at fire søknader ble avslått. Administrasjonen rapporterte til kommunestyret 27.2.2019 at den i 2018 hadde behandlet 16 søknader om startlån, herav ble 12 innvilget, det var ett utgått tilsagn og det hadde blitt gitt tre avslag. Av innvilgede søknader fordelte disse seg slik: seks søknader om startlån til kjøp av brukt bolig, fire lån til utbedringer og fire refinansieringer.

Da administrasjonen i 2019 rapporterte til kommunestyret om praktiseringen av startlån i 2018, ble det opplyst at 2018 ble et år med mange muntlige henvendelser om startlån, da spesielt fra yngre, enslige personer i kommunen. Det ble rapportert at denne gruppen ikke lenger var en prioritert søkergruppe ifølge Husbankens reglement. Disse hadde ifølge administrasjonens opplysninger fått det spesielt vanskelig på grunn av kravet om egenkapital (EK) på minimum 15 % av finansieringsbehov – enten til kjøp av brukt bolig eller ved nybygg. Det vises i kommuneadministrasjonens rapportering til at ifølge Husbankens reglement må denne gruppen spare hvis de ikke har nødvendig egenkapital og så utsette boligkjøp/boligbygging.

Administrasjonen rapporterte videre at Husbanken hadde bedt kommunene om å prioritere strengt etter regelverket, og at det ville gjøre at stadig flere søkere ville oppleve å få avslag. Dessuten var de nødt til å prøve å søke om finansiering i egen bank eller annen finansieringsinstitusjon før de i det hele tatt kunne søke i kommunen på startlån. Dette fordi kommunen ikke skal være en konkurrent til banker/finansieringsinstitusjoner, men et supplement til disse.

Behovet for startlån ville nok være stabilt, meldte administrasjonen med henvisning til at flere som får avslag i bank likevel kan søke kommunen om 100 % finansiering hvis de har spesielle sosiale eller funksjonelle behov, jf. Husbankens reglement for startlån.

Det ble også rapportert om at «det er gledelig at en syrisk familie kunne anskaffe seg egen bolig i kommunen i 2018. Flyktninger er en prioritert gruppe etter HB-reglementet».

Revisor har bedt om kommunens dokumentasjon for saksbehandlingen av de 12 søknadene om startlån som ble innvilget. I det følgende er revisors funn etter gjennomgang av tilsendt dokumentasjon.

Kommunens vedtaksbrev dette året inneholder henvisning til søknad og informasjon om innvilget beløp fordelt på startlån og tilskudd. Vedtakene inneholder informasjon om vilkår for lånet og vilkår for tilskuddet. Videre er det informasjon om sikkerhet for lån og tilskudd, øvrige betingelser, om utbetaling og klage.

Gjennomgang av utvalgte saker

- Innvilgelser

Formål

- Utbedring av bolig

Én av de undersøkte sakene dette året var startlån til **utbedring av bolig**. Kommunen innvilget startlån på kr 90 000 med løpetid på 10 år samt tilskudd på kr 28 000. Søker hadde opprinnelig søkt om startlån på kr 117 500. Kommunen skrev i vedtaksbrevet at «*vurderinger om tilskudd er gjort selv om søker ikke har søkt om dette, men for at søkers husholdningsbudsjett skal balansere*».

Ifølge søknaden var søker gift og hadde ikke barn. Det var informasjon om hvilken bolig søker eide, men ikke informasjon om hvilke utbedringer som skulle gjøres eller dokumentasjon for innhentet tilbud på oppgraderingsarbeider.

Månedsbudsjettet viser netto til å dekke levekostnader på i overkant av kr 9 000. Det var ikke informasjon om søker har henvendt seg til annen bank.

Kommunens vurderinger for innvilgelse er ikke dokumentert. Vedtaket viser til låne- og tilskuddsavtalene, men avtalene er ikke blant dokumentasjonen som revisor har fått tilsendt.

- Refinansiering

Fire av sakene dette året som revisor har gjennomgått, gjaldt startlån til **refinansiering**.

I januar 2018 innvilget Kvæningen kommune startlån på kr 482 575 og tilskudd på kr 40 000. Løpetiden på lånet var på 20 år. Søker var [REDACTED]. Denne saken er omtalt av KomRev NORD i revisjonsbrev. Lånesøknaden var elektronisk, og det var også kommunens søknadsbehandling. Søknaden ble behandlet av økonomileder [REDACTED]. Kommunens vedtak er signert av økonomileder og daværende administrasjonssjef.

Søker hadde fra 2012 et startlån på kr 1,7 millioner og samlet gjeld var pr 2019 på kr 1,9 millioner. I revisjonsbrevet skrev vi: *«I søknaden er NNs inntekter og utgifter per måned summert. Økonomileder har notert i saksdokumentene: «gjennomgått situasjon, over tid kommet i en meget vanskelig økonomisk situasjon, men kan rettes opp med en refinansiering». Under «begrunnelse i søknaden står følgende: «Søker har kommet i et utføre med mange små lån. En refinansiering vil gi færre lån og en mer oversiktlig økonomisk situasjon. Søker vil da kunne være i stand til å beholde enebolig uten at eksterne aktører tar pant i eiendommen. Når inntekter og utgifter legges inn i Husbankens saksbehandlingssystem kommer det automatisk opp en melding om innvilgning eller fraråding, ifølge økonomileder. I NNs sak var utfallet fraråding. Vi har ingen dokumentasjon på at frarådingen ble gitt skriftlig. Økonomileder har innvilget NNs lånesøknad.*

Søkeren var på tidspunktet for søknaden 64 år gammel og hadde, slik økonomileder har vurdert og som revisor også ser ved gjennomlesning av lånesøknaden m/vedlegg, en meget vanskelig økonomisk situasjon. Økonomileder opplyser at dette var en svært vanskelig sak hvor søker argumenterte med at med dette lånet ville han refinansiere dyr gjeld som ville gjøre hans økonomiske situasjon mye bedre. Økonomileder gir uttrykk for å innse at han aldri skulle ha behandlet denne søknaden. Daværende rådmann signerte også på vedtaket».

Etter det revisor kan se skiller ikke sakens fakta seg veldig fra en del andre saker i kommunen som vi har belyst; søker har kommet i en vanskelig situasjon med mange forbrukslån og søkte kommunen om refinansiering over startlånsordningen. Beløpet som ble søkt refinansiert var imidlertid høyt, [REDACTED].

Søkeren opplyste selv i sin søknad at boligen hans var i dårlig stand. Det er ikke sikre opplysninger i søknaden om boligens verdi.

Kommunens vedtak viser til at rente- og avdragsvilkårene følger av vedlagte låneavtale og betalingsplan. Disse to dokumentene er ikke blant dokumentene revisor har fått tilsendt. Kommunen har i vedtaket krevd at lån og tilskudd skal ha prioritet som angitt i låneavtale og tilskuddsavtale. Det står ikke uttrykkelig i saksdokumentene at søker har oppsøkt annen kredittinstitusjon.

Kommunen har ikke skriftliggjorte vurderinger av om kommunen selv burde ha behandlet søknaden.

En annen sak om refinansiering dette året, var et startlån på kr 386 000 med nedbetalingstid på 30 år. I vedtaket har kommunen skrevet at beløpet gjaldt fullfinansiering. I søknaden ble det til at søknadsgrunnlaget var refinansiering og at vedkommende eide egen bolig. Søknaden viste at søker var enslig med barn og vedkommende var ufør. Det var i søknaden ikke krysset av for at det er vedlagt dokumentasjon for at annen finansieringsinstitusjon er forsøkt først. Søker hadde fra før startlån i kommunen og noe forbruksgjeld. Månedsbudsjettet i søknaden viste netto som skal dekke levekostnader på i overkant av kr 13 000.

I vedtaket vises det at rente- og avdragsvilkårene følger av vedlagte låneavtale og betalingsplan. Dette vedlegget er ikke forelagt revisor sammen med dokumentene som gjelder denne saken. Det fremkommer i vedtaket at boligen er sikkerhet for lånet og med prioritet som angitt i låneavtale og tilskuddsavtale. Revisor har ikke fått tilsendt dokumentasjon som kan belyse om kommunen har kommet til at «husstanden har problemer med å dekke boutgiftene, og refinansiering med startlån kan bidra til at husstanden kan bli boende i boligen sin, jf. forskriften § 3 fjerde ledd.

En annen refinansieringssak var et lån kr 590 000 med 25 års nedbetalingstid. Av denne sakens dokumenter oppfatter revisor at startlån skulle finansiere oppgradering av bolig. Søker var enslig, drev for seg selv og eide egen bolig. Dokumentasjonen viser at søker hadde startlån fra før på nesten kr 1,3 millioner.

Vedlagt søknaden var verdivurdering på boligen som lød på kr 1,8 millioner. I verdivurderingen var det informasjon om at ferdigstillelse av arbeider ville øke verdien ytterligere. Det var lagt til grunn i månedsbudsjett at søker ville ha netto på nesten kr 37 000 som skulle dekke levekostnader. I søknaden, under inntekts- og formuesopplysninger, fremkommer det at søker har en del motorvogner og verdien på disse er angitt.

Kommunen skrev i vedtaksbrevet at den skulle ha første prioritets pant i boligen. Samlet lån var lavere enn verdivurderingen av boligen.

I dokumentene som kommunen har sendt revisor var det også tilsagnsbrev som er signert og det er kredittavtale. Det er ikke informasjon om kommunens vurderinger i de dokumentene som revisor er forelagt.

At flere som hadde lån under startlånsordningen, ønsket og fikk innvilget startlån til refinansiering viser flere av sakene revisor har gjennomgått. Kvæningen kommune innvilget startlån på kr 162 525 til refinansiering av gjeld. Nedbetalingstiden var 50 år. Søker var enslig med barn, eide egen bolig og hadde stilling i Kvæningen kommune. Søker hadde startlån fra før på litt over kr 600 000. Verditakst på boligen var ikke vedlagt, men verdien av boligen ble opplyst å være på kr 750 000. Søknaden inneholder fremtidig månedsbudsjett som viser netto som skal dekke livskostnader på kr 20 000. Vedkommende hadde forbruksgjeld.

Kommunen krevde i vedtaket første prioritets pant i søkers bolig. Rente- og avdragsvilkårene følger ifølge vedtaket av vedlagte låneavtale og betalingsplan. Disse dokumentene er ikke blant dokumentasjonen for denne saken. Det er ikke dokumentasjon i saken om avslag i annen kredittinstitusjon. Kommunens vurderinger for innvilgelse er ikke skriftliggjort.

Av de andre refinansieringssakene som revisor har sett på, gjaldt startlån på kr 275 000 med nedbetalingstid på 30 år. Søker var enslig med barn. Vedkommende eide egen bolig og hadde fast ansettelse i kommunen. Søker hadde fra før startlån fra kommunen på over kr 1,6 millioner. Omsøkt beløp skulle refinansiere flere forbrukslån. I saken var det verditakst for boligen og markedsverdien var angitt til kr 2 millioner. Kommunen krevde første prioritets pant i boligen.

Søknaden inneholder informasjon om inntekter og utgifter og netto for å dekke livskostnader på kr 17 000. Det er ingen opplysninger om kontakt med annen finansieringsinstitusjon før søknaden om startlån ble sendt til kommunen. Det er i saken ikke noen skriftliggjorte vurderinger fra kommunens side.

- Førstegangs boligetablering/ny bolig

Regnskapsopplysningene for 2018 viser et lån utbetalt med kr 475 000. Revisor har ikke kommunens vedtak, og vi beskriver derfor informasjon fra søknaden. I søknaden ble det gitt opplysninger om månedsbudsjett hvor det er kommet fram til at netto som skal dekke levekostnader var i underkant av kr 12 000.

Denne søkeren var lærling i en bedrift og bodde på søknadstidspunktet i en annen kommune enn Kvæangen. Søkeren var 29 år. Av søknaden oppfatter revisor at vedkommende leide bolig og formålet med startlån oppgis å være **kjøp av bolig**. Det ble søkt om startlån på kr 515 000 i tillegg til etableringstilskudd på kr 40 000. Ønsket nedbetalingstid var angitt til 30 år. Kommunen har påført søknaden at lånet settes til kr 475 000 med løpetid på 30 år. Det settes fast rente over 5 år på 2,10 %.

I dokumentasjonen som revisor er forelagt er det ikke informasjon som kan belyse om søkeren har undersøkt muligheten for lån i ordinær kredittinstitusjon. Det er heller ikke opplysninger om eventuelle vurderinger som kommunen har gjort. Det inngår blant annet ikke opplysninger om kommunen har gjort en behovsprøving. For denne søknaden kan vi ikke belyse om kommunen har vurdert om søkeren forventes å ha langvarige problemer med å finansiere eid bolig og har benyttet muligheten til sparing innenfor de økonomiske mulighetene søkerens inntekter og nødvendige utgifter til livsopphold gir. Vi kan heller ikke belyse eventuelle vurderinger av evne til å betjene lånet over tid og at vedkommende fortsatt har nødvendige midler igjen til livsopphold.

To andre saker dette året gjaldt også statslån for kjøp av bolig. Kommunen innvilget over startlansordningen kr 2 365 000 til kjøp av bolig. Nedbetalingstiden var 50 år. Søker var gift og de hadde flere barn.

Søknaden inneholdt opplysninger om inntekter og utgifter og samlet netto som skulle dekke levekostnader var nesten kr 25 000. Vedlagt var kjøpekontrakt og verdi- og lånetakst for den aktuelle boligen. Det var ikke informasjon om søker hadde henvendt seg til annen bank først.

Kommunen krevde førsteprioritets pant i boligen. Rente- og avdragsvilkår følger ifølge vedtaket av vedlagte låneavtale og betalingsplan, men disse dokumentene er ikke tilsendt revisor.

Et annet utlån dette året for kjøp av bolig var på kr 1,4 millioner med nedbetalingstid på 50 år. Søker var 44 år, enslig og uføretrygdet. Fremtidig månedsbudsjett etter låneopptak var ikke fullt ut fylt ut, men ut fra opplysningene om inntekter og utgifter ser det ut for at netto leverkostander for søker vil være omtrent kr 15 000. Vedlagt søknaden var kjøpekontrakt som viste at boligen skulle kjøpes for kr 1 250 000. I søknaden var det krysset av for både kjøp av bolig, refinansiering og utbedring/tilpasning.

Det var ikke opplysninger i saken om søker først hadde fått avslag i ordinær bank. Kommunens vurderinger er ikke dokumentert i de opplysningene revisor har fått tilsendt.

Blant utbetalte startlån i 2018, er videre et lån på kr 1,4 millioner. Revisor har ikke et endelig vedtak i denne saken, men et brev med forhåndsgodkjenning. Av sakens opplysninger ser revisor at lånet skulle dekke både kjøp av bolig og refinansiering.

Søker var enslig med barn. I søknaden var det informasjon om inntekter og utgifter. Netto som skulle dekke levekostnader var angitt til kr 20 000. Kjøpekontrakten var vedlagt i saken og den viste kjøpesum på kr 350 000. Kommunen har i forhåndsgodkjenningen skrevet at: *«Kvæningen kommune har vurdert husstandens økonomiske situasjon og kommet fram til at du kan betjene et startlån på inntil kr 1 400 000 og tilskudd til etablering på inntil 41 000. Startlån og tilskudd skal dekke 100 % av kjøpesummen inklusive omkostninger ved kjøpet. Herav andel til refinansiering av gammel kreditorgjeld beregnet til 615 000».*

Saken inneholder ikke kommunens endelige vedtak og revisor kan dermed ikke belyse eventuelle vilkår og betingelser. Det inngår ikke opplysninger i saken om eventuell kontakt med annen finansieringsinstitusjon før søknaden ble sendt til kommunen.

Kvæningen kommune innvilget en annen søker startlån på kr 1 650 000 for kjøp av bolig. Nedbetalingstiden var 30 år. Både søknad og kommunens saksbehandling ble gjort elektronisk i saksbehandlingssystemet Startskudd. Søker hadde samboer, barn og fast jobb. Søker hadde noe gjeld fra før. Det er informasjon om at søker har fått avslag i privat bak. Søker hadde lite bankinnskudd og sparte et nærmere bestemt beløp månedlig.

I denne saken inngår utregning av beregnet overskudd pr måned for husstanden. Det er på kr 1 907. I sakens dokumenter er kredittavtalen. Kommunens vedtaksbrev inneholder informasjon om vilkår og betingelser for lånet, nedbetalingsplan, redegjørelse for regelverk og det er informasjon om klagerett.

Blant de innvilgede lånene er i 2018, er også ett på kr 1,5 millioner. Søknaden var fra en daglig leder i egen bedrift. Det ble søkt sammen med samboer og de hadde barn. I månedsbudsjettet står det at netto som skulle dekke livskostnader var nesten kr 30 000. Det inngår ikke dokumentasjon i saken om at søker hadde vært i annen bank.

Søknaden inneholdt opplysninger om inntekter og utgifter. Kjøpekontrakt til bolig var vedlagt. Dette er en forhåndsgodkjenning hvor det står at *«Kvæningen kommune har vurdert husstandens økonomiske situasjon og kommet fram til at du/dere kan betjene et startlån på inntil 1.500 000,- og tilskudd til etablering på inntil kr 40.000,-. Dersom du/dere vil kjøpe en andelsleilighet med andel fellesgjeld, vil startlånet bli redusert med et beløp som tilsvarer andel fellesgjeld. Lån og tilskudd skal dekke 100 % av kjøpesummen inklusive omkostninger ved kjøpet».*

Forhåndsgodkjenningen og brev om tilsagn som lå i denne saken, inneholder ikke informasjon om vilkår og betingelser for lånet.

Avslag i ordinær kredittinstitusjon

For én av de undersøkte sakene fra dette året inngikk det i kommunens dokumentasjon informasjon om at søker først hadde fått avslag i ordinær bank.

Behovsvurdering

I samtlige saker har kommunen hatt informasjon om søkers inntekter og utgifter, boforhold osv. Kommunens vurderinger er imidlertid ikke skriftliggjort slik at revisor har grunnlag for å vurdere kommunens vurderinger av søker opp mot forskriftens krav. Det inngår for eksempel ikke informasjon i refinansieringssakene om hvorvidt husstanden har problemer med å dekke boutgiftene, og heller ingen vurderinger av om refinansiering med startlån kan bidra til at husstanden kan bli boende i boligen sin.

Frarådingsplikten

Kommunen har ikke i de undersøkte sakene frarådet låneopptak, men i én av sakene som ble innvilget ble fraråding «automatisk generert» i saksbehandlingsprogrammet som ble benyttet. Søkeren ble imidlertid ikke meddelt fraråding skriftlig.

Rente- og avdragsvilkår

I en av de undersøkte sakene for dette året har ikke revisor selve vedtaksbrevet fra kommunen og dermed ikke mulighet til å belyse fastsatte rente- og avdragsvilkår. I de vedtakene revisor har gjennomgått er det informasjon om at rente- og avdragsvilkår følger av vedlagte låneavtale og betalingsplan. Låneavtale og betalingsplan har ikke vært vedlagt i alle sakene vi har gjennomgått.

Sikret med pant i boligen eller adkomstdokumenter til boligen

I samtlige undersøkte saker har kommunen krevd pant i boligen.

- Avslag

Revisor har dokumentasjon for tre av sakene som kommunen avsto i 2018.

Kommunen avsto i august 2018 en søknad om startlån fra enslig kvinne. Søknaden gjaldt lån til kjøp av en konkret bolig. Både søknad og vedtak er sendt inn og behandlet i det elektroniske saksbehandlingssystemet for startlån. Avslaget er begrunnet i at søker «ikke fullt ut utnyttet potensialet du har for å spare». Søknaden inneholdt opplysninger om inntekter, gjeld og en forbruksanalyse. Det fremkom at søkeren sparte kr 500 hver måned. Videre skrev kommunen i avslaget at «enslige søkere er ikke lengre prioritert til startlån, jfr. Husbankens retningslinjer. Boligen anses ikke egnet for enslig søker».

Kommunens vedtaksbrev inneholder følgende vurdering: *«Jfr sparepotensiale – ledig kapital pr mnd. kan spares. Det anbefales å spare opp til egenkapital til bolig – min. 15 % av kostnad. Iflg husbankens reglement er ikke enslige søkere prioritert til startlån. Boligen må også være egnet for enslig søker. Tenkte bolig ansees for å være for stor i din situasjon og dermed ikke passende».*

Den andre søknaden som ble avslått gjaldt også kjøp av bolig. Søker har samboer og barn. Søknaden inneholdt opplysninger og inntekter og utgifter. Det fremkommer av sakens dokumenter at søker eide bolig i en annen kommune på søknadstidspunktet. I kommunens avslag vises det til regelverket. Faktisk forhold som er lagt til grunn er *«Det er ikke dokumentert at det er forsøkt å låne i ordinær bank/finansieringsinstitusjoner. Når søker eier bolig i annen kommune, kan ikke søker søke i nåværende bostedskommune. Jfr. Husbankens retningslinjer for startlån og Forskrifter for startlån § 3. Se Finansavtaleloven kap. 3mv.».*

Videre skrev kommunen i avslaget at salg av bolig i annen kommune vil frigi midler slik at kapitalbehovet sannsynligvis vil bli kraftig redusert og behov for annen finansiering må sees i nytt lys.

Kommunen avsto i juni 2018 en søknad fra person med fast ansettelse i Kvæningen kommune. Vedkommende søkte om midler til kjøp av bolig. Søknaden inneholdt opplysninger om inntekter og utgifter samt forbruksanalyse. Det var også opplysninger om at søker sparte 1 500 kr hver måned. Det var informasjon om at ordinær bank ikke var forespurt. Kommunen skrev i vedtaket at søker har mulighet til å få lån i vanlig bank, forutsatt sparing. Kommunen skrev også at kommunen ikke har lov til å overprøve bankens avslag: ikke egenkapital. Videre ble det vist i avslaget til at enslige søkere ikke lenger kommer inn under Husbankens reglement for prioriterte grupper for å få lån og tilskudd. Begge ordningene med lån og tilskudd er sterkt behovsprøvd.

Under vurdering står det i kommunens vedtak at: «Avslag i hht. Kommunens retningslinjer for startlån av 18.4.18, pkt 2b og Forskrift om startlån fra Husbanken § 3, pkt. b: *«har benyttet muligheten til sparing innenfor de økonomiske mulighetene søkerens inntekter og nødvendige utgifter til livsopphold gir».*

8.2 Revisors vurderinger

Én av de undersøkte sakene som kommunen innvilget søknad om startlån gjaldt utbedring av bolig, fire av sakene gjaldt refinansiering av lån og seks av sakene var søknad om søknad om startlån til ny bolig.

I den undersøkte saken som gjaldt utbedring av bolig var det informasjon om hvilken bolig søker eide, men det var ikke dokumentert hvilke utbedringer som skulle gjøres og om kommunen hadde vurdert om utbedringene utgjorde «utbedring av bolig» i henhold til forskrift om startlån § 4. For de fire sakene som gjaldt refinansiering og de seks sakene som gjaldt lån til ny bolig, inneholdt søknadene informasjon om hvilken eiendom søker eide samt informasjon om tidligere lån og inntekts- og utgiftsopplysninger. Også i sakene som kommunen avsto var det informasjon om inntekter og utgifter og boforhold. Kun i én av sakene fra dette året var det informasjon om hvorvidt søker hadde oppsøkt og fått avslag i ordinær bank. Etter revisors vurdering har dermed Kvæningen kommune **ikke fullt ut oppfylt** revisjonskriteriet om å påse at søknaden inneholder relevante opplysninger for å kunne tas under behandling.

I én av sakene som kommunen behandlet i 2018 er det opplysninger som gjør det relevant å vurdere saksbehandlers habilitet. [REDAKERT]

[REDAKERT] Vurderingen må gjøres etter forvaltningsloven § 6 annet ledd om at en tjenestemann er inhabil når «andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet; blant annet skal det legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for han selv eller noen som han har nær personlig tilknytning til». Et «særegent forhold» vil være en situasjon som man ikke vanligvis står i. [REDAKERT]

[REDAKERT] og vi legger dermed til grunn at tilknytningen mellom søker og saksbehandler blir så nær at det rammes av habilitetsbestemmelsen.

Avgjørelsen i saken er åpenbart – avhengig av innvilgelse eller avslag – til fordel eller ulempe for [REDAKERT].

Etter revisors vurdering har Kvæningen kommune for den ovennevnte undersøkte saken i 2018 **ikke oppfylt** revisjonskriteriet om å påse at saksbehandling forestås av saksbehandler som er habil. Inhabil saksbehandler skulle ha avstått fra behandlingen av saken.

Alle de undersøkte sakene hvor startlån ble innvilget var til formål som er nevnt i forskrift om startlån fra Husbanken § 4. I forskriftens § 4 første ledd bokstav b fremgår det at kommunen kan gi lån til utbedring av bolig. Det fremgår imidlertid ikke i kommunens dokumentasjon hvilke utbedringer som skulle gjøres. Flere saker gjaldt refinansiering. I forskriften § 4 første ledd bokstav d står det at kommunen kan gi lån til refinansiering av dyre lån dersom det bidrar til at husstanden kan bli boende i boligen. Bare i én av sakene om refinansiering inneholdt dokumentasjonen kommunens vurderinger av om refinansiering vil bidra til at husstanden kan bli boende i boligen. Etter revisors vurdering har dermed Kvæningen kommune i flere saker **ikke oppfylt** revisjonskriteriet om å dokumentere at tildelinger av lån etter ordningen er til formål som nevnt i forskrift om startlån fra Husbanken § 4.

For én av de 12 undersøkte sakene foreligger det dokumentasjon om at søker har forsøkt å få lån i ordinær bank. I de øvrige elleve undersøkte sakene vurderer revisor at revisjonskriteriet om å dokumentere at tildelinger av lån etter ordningen er til personer som ikke får lån eller tilstrekkelig lånebeløp i ordinære kredittinstitusjoner **ikke er oppfylt**.

Kommunen har i samtlige av de undersøkte sakene hatt informasjon om søkers inntekter og utgifter, samt boforhold. Kommunen har imidlertid ikke skriftliggjort vurderinger der søknad ble innvilget på en slik måte at revisor har grunnlag for å vurdere kommunens vurdering av søkerne opp mot forskriftens krav. Det foreligger lite dokumentasjon i refinansieringssakene om hvorvidt den aktuelle husstanden hadde problemer med å dekke boutgiftene. Det samme gjelder vurderinger av om refinansiering med startlån kan bidra til at husstanden kan bli boende i boligen sin. På denne bakgrunn vurderer revisor at Kvæningen kommune **ikke har oppfylt** revisjonskriteriet om å dokumentere at tildelinger av lån etter ordningen er besluttet fordi det er foretatt behovsvurdering slik som bestemt i forskrift om startlån fra Husbanken § 3.

Revisor har for 11 av de 12 undersøkte sakene ikke dokumentasjon som gir grunnlag for å kunne gjøre vurdering av revisjonskriteriet om frarådingsplikten. I den ene undersøkte saken var resultatet i saksbehandlingssystemet at låneopptak frarådes. Det ble ikke gitt skriftlig fraråding til låntaker. Revisors vurdering er for denne saken at kommunen **ikke har oppfylt** revisjonskriteriet om å overholde plikten til å fraråde låneopptak i henhold til finansavtaleloven. Vi viser i denne forbindelse til vår vurdering i revisjonsbrev nr. 23: «*Innvilgelsen av lånet fremstår også klart i strid med Finansavtaleloven § 47*».

I elleve av de tolv undersøkte sakene var det informasjon om at rente- og avdragsvilkår fulgte av vedlagte låneavtale og betalingsplan. Låneavtale og betalingsplan var imidlertid ikke vedlagt i alle sakene revisor har gjennomgått. I én av de undersøkte sakene har ikke revisor fått vedtaksbrevet og kan derfor ikke fastslå om rente og avdragsvilkår var i tråd med forskriftens § 6. Etter revisors vurdering har dermed Kvæningen kommune i flere saker **ikke oppfylt** revisjonskriteriet om å dokumentere at rente- og avdragsvilkår er i tråd med forskriften § 6.

For elleve av de 12 undersøkte sakene har kommunen ved innvilgelse av lån krevd første prioritets pant i boligen. For en av sakene har kommunen i vedtaket vist til at lån og tilskudd skal ha prioritett angitt i låneavtale og tilskuddsavtale, men disse dokumentene har ikke revisor fått tilsendt. Ikke for alle de undersøkte sakene inngår det sikre opplysninger om boligens verdi. Det er dermed ikke sikre opplysninger om bolig har hatt høy nok verdi til å gi reell sikring for hele lånebeløpet. Etter revisors

vurdering er at kommunen i én av de undersøkte sakene **ikke oppfylt** revisjonskriteriet om å dokumentere at lån etter ordningen er sikret med pant i boligen eller adkomstdokumenter til boligen.

I samtlige av sakene hvor resultatet var avslag, har kommunen vist til at de har gjort en vurdering av søker etter forskriften om startlån fra Husbanken § 3. I ett av avslagene vises det til at søker har mulighet til å få lån i vanlig bank jf. forskriftens § 3 første ledd. I et avslag vises det til at søker har mulighet til å få lån i ordinær bank ved å benytte muligheten til sparing jf. kommunens egne retningslinjer av 18.4.18 pkt 2b jf. forskrift om startlån fra Husbanken § 3 annet ledd bokstav b. Revisor vurderer dermed at Kvænangen kommune i avslagssakene **har oppfylt** revisjonskriteriet om å dokumentere at avslag på søknad på startlån er gjort etter vurderinger av søker opp mot forskriften § 3.

Avgjørelse av søknad om startlån er enkeltvedtak. Enkeltvedtak skal ifølge forvaltningsloven § 24 første ledd begrunnes. Kommunens avslag inneholder redegjørelser for regelverk og faktiske forhold som avgjørelsen bygger på. I annet ledd i ovennevnte bestemmelse står det at i andre saker enn klagesaker kan forvaltningsorganet la være å gi samtidig begrunnelse dersom det innvilger en søknad og det ikke er grunn til å tro at noen part vil være misfornøyd med vedtaket. Revisor bemerker at forvaltningslovens krav til begrunnelse ikke bare skal sikre at parten i saken forstår innholdet og resultatet i saken, men skal også bidra til grundighet i kommunens saksbehandling. I saker som angår startlån, må begrunnelseskravet i forvaltningsloven § 24 også ses i sammenheng med at startlån fra Husbanken er et «knapphetsgode» som skal baseres på behovsprøving. Revisors vurdering er at Kvænangen kommune i sin forvaltning av undersøkte startlånsaker i 2018 **ikke har oppfylt** revisjonskriteriet om å begrunne avgjørelse om innvilgelse i tråd med forvaltningslovens krav.

Ut fra foreliggende opplysninger er det vanskelig for revisor å si noe sikkert om det er saker dette året som er sammenlignbare og som det er relevant å problematisere kommunens behandling av opp mot kravet om likebehandling. Det kan imidlertid være problematisk ut fra likebehandlingsprinsippet om det er søkere som har fått behandlet sin søknad uten at all relevant dokumentasjon er hensyntatt i kommunens saksbehandling.

9 FORVALTNING AV STARTLÅNSORDNINGEN I 2019

Forvalter Kvæningen kommune startlånsordningen i samsvar med regler i lov og forskrift og øvrige retningslinjer?

Revisjonskriterier

Kvæningen kommune må i sin forvaltning av startlånsaker:

- Påse at søknaden inneholder relevante opplysninger for å kunne tas under behandling
- Påse at saksbehandling forestås av saksbehandler som er habil. Inhabil saksbehandler plikter å avstå fra behandlingen av saken
- Begrunne avgjørelsen i tråd med forvaltningslovens krav
- Sikre likebehandling i saksbehandlingen

- Dokumentere at tildelinger av lån etter ordningen er:
  - til formål som nevnt i forskrift om startlån fra Husbanken § 4
  - til personer som ikke får lån eller tilstrekkelig lånebeløp i ordinære kredittinstitusjoner
  - besluttet fordi det er foretatt behovsvurdering slik som bestemt i forskrift om startlån fra Husbanken § 3
  - overholde plikten til å fraråde låneopptak i henhold til finansavtaleloven
  - har rente- og avdragsvilkår i tråd med forskriftens § 6
- sikret med pant i boligen eller adkomst dokumenter til boligen

- Dokumentere at avslag på søknad om startlån er:
  - gjort etter vurderinger av søker opp mot forskriften § 3

9.1 Revisors funn

I kommunestyrets sak 6/19 *Søknad om opptak av startlån 2019*, i møte 27.2.2019, ble det godkjent opptak av startlån for 2019 på **kr 10 millioner**. Det vises i saksutredningen til at restmidler pr. 31.12.2018 var kr 185 643.

Flertallet av sakene som kommunen behandlet i 2019 ble behandlet elektronisk i saksbehandlingssystemet. Kommunens vedtak dette året er mer utfyllende enn tidligere år med hensyn til hvilke faktiske opplysninger kommunen hadde tatt i betraktning. Vedtakene inneholder også vurderinger og informasjon om månedsbudsjett.

I tabellen nedenfor er oversikt over startlån som ble utbetalt i 2019.

Tabell 6. Utbetalinger startlån 2019

Utbetalingsdato	Beløp	Løpetid på lånet	Formål
17.6.2019	303 500	10 år	
5.7.2019	1 400 000	30 år	Fullfinansiering og refinansiering av gjeld
1.8.2019	2 288 170 ²⁵	30 år	Fullfinansiering og refinansiering av gjeld
29.11.2019	51 201	10 år	Refinansiering av gjeld
31.12.2019	36 000	5 år	Refinansiering av gjeld
31.12.2019	700 000	25 år	Fullfinansiering

²⁵ Fordelt på tre utbetalinger

I tillegg er det noen innvilgelser av søknader, men hvor det ikke er gjort utbetaling pr 2019.

Gjennomgang av utvalgte saker

- Innvilgelser

Formål

- Refinansiering

Fire av sakene om startlån i 2019 som revisor har undersøkt, gjaldt **refinansiering**.

Blant de utbetalte startlånene i 2019, var ett på kr 1,4 millioner med 30 års nedbetalingstid. Vedkommende fikk også kr 50 000 i tilskudd til etablering. Startlånet ble innvilget til både kjøp av bolig og til refinansiering. Søkeren hadde samboer og to barn og eide på søknadstidspunktet ikke egen bolig. Det ble opplyst at også samboer betalte på de faste månedlige utgiftene. Vedkommende hadde fast jobb og leieinntekter, noe som var dokumentert. Vedkommende hadde forbrukslån. Vedlagt søknaden var blant annet avslag på søknad i annen bank. Det var informasjon i søknaden om at boligens verdi var satt til kr 1,8 millioner. Det er ut fra søknaden ikke helt entydig om søker allerede eide denne eller om det var ønskelig å kjøpe denne. I kommunens vedtak står det at det innvilgede lånet på kr 1,4 millioner gjelder kjøpesum på kr 500 000 + omkostninger og «*du har ca 900 000 kr disponibelt til refinansiering av gjeld*». Vedtaket inneholdt informasjon om rente- og avdragsvilkår.

Kommunen krevde første prioritets pant i boligen. I saken er det gjort beregninger av husstandens overskudd pr måned, og dette var beregnet til kr 1 951.

Blant søknadene om startlån til refinansiering som kommunen innvilget i 2019, var kr 303 500 til en selvstendig næringsdrivende. Nedbetalingstiden var på 10 år. Månedsbudsjettet viste kr 13 556 i overskudd hver måned. I denne saken hadde kommunen sendt foreløpig svar og bedt søker undersøke i annen bank først. Nødvendige dokumenter lå ved denne saken. Verditaksten på boligen var opplyst å være i underkant av kr 1,4 millioner, men det ligger ikke dokumentasjon for dette ved saken. Kommunen krevde første prioritets pant i boligen. Revisor har dokumentasjon for rente- og avdragsvilkårene som kommune satte.

En av søkerne på startlån i 2019 fikk innvilget startlån på kr 51 201 med nedbetalingstid på 10 år. Kommunen har i sin saksutredning i vedtaket skrevet at: «*Du har problemer med å dekke boutgiftene, og refinansiering med startlån kan bidra til at du fortsatt kan bli boende i boligen slik at [...]. Du har annen gjeld med høy rente og står i fare for å miste boligen ved tvangssalg. Du har behov for en trygg, god og stabil bosituasjon. Kommunen skal ha 1. prioritets sikkerhet, og opplån gis innenfor allerede etablert sikkerhet i tinglyst pant*». I denne saken har vi ikke selve søknaden eller dokumentasjon på avslag i bank.

Kommunen innvilget i 2019 et startlån på kr 36 000 i tillegg til kr 39 900 til refinansiering av gjeld og kredittkortgjeld. Søker var enslig uten barn. Kommunen viste i vedtaket til at lån og tilskudd innvilges fordi søker i en lengre periode hadde vært uten arbeid og har pådratt seg gjeld som vedkommende ikke klarte å håndtere. Vedkommende hadde prioritert boligkjøp for å kunne beholde huset, men det var gjort ved bruk av kortsiktige forbrukslån og kredittkort. Kommunen viste til at det var ledig pant i eiendommen. Verditaksten på boligen var ifølge søker på kr 2,2 millioner. Ifølge søknaden hadde søkeren allerede startlån fra kommunen på over kr 1,9 millioner. Netto som skulle dekke levekostnader ble kr 12 924, står det i søknadens månedsbudsjett. Kommunens vedtak viser også til hvilke regelverk søknaden var vurdert etter.

- Førstegangs boligetablering/ny bolig

To av de undersøkte sakene i 2019 gjaldt startlån til **ny bolig**. Søker som ønsket å flytte til kommunen ble i 2019 innvilget startlån på kr 700 000 og tilskudd til etablering på kr 22 000. Nedbetalingstiden på lånet var 25 år. Vedlegg til søknaden var skattemelding, avslag på søknad i bank og bevis på utbetalinger.

Kommunen skrev i sitt vedtak at den hadde vurdert søkers betalingsevne på bakgrunn av innsendte opplysninger, SIFOs sats for livsoppholdsutgifter og en kalkulasjonsrente på 6,25 prosent. Vurderingen viste ifølge kommunen at søkeren kunne få en stram økonomi gjennom låneopptaket og skrev at «*kommunen har derfor plikt til å fraråde deg å ta opp lånet, ifølge finansavtaleloven § 47*».

Verditaksten på boligen var på kr 600 000. Kommunen skrev i vedtaket at «*på grunn av boligens standard anses kjøpesum ikke å være noe særlig over verditakst og pristilbud bør være deretter. Det har ikke vært noe press på boliger av denne typen i kommunen, slik at pris over prisantydning ikke er aktuelt for långiver*». Under vurdering skrev kommunen at søker var avvist i annen bank, at boligen vedkommende vil kjøpe vil falle mye rimeligere ut kostnadmessig pr mnd for søker enn nåværende leilighet.

Underskudd per måned for husstanden var beregnet til 3 365 kr. Det fremkommer at søker hadde samboer, men at vedkommende søkte selv/var ansvarlig for lånet selv. Kommunen krevde første prioritets pant i boligen.

Par med barn som skulle flytte til Kvænanen kommune fikk i 2019 utbetalt startlån på kr 2 290 000 for kjøp av hus. Nedbetalingstiden var 30 år. Paret fikk i tillegg tilskudd til etablering på kr 130 000. I søknaden var det informasjon om inntekter og utgifter. Det fremkommer at paret har en del gjeld. Oppsummert regnstykke i søknaden viste overskudd pr måned på kr 104, mens månedsbudsjett ved nytt lån viste overskudd på kr 10 000. Ifølge søknaden hadde ikke paret undersøkt finansieringsmuligheter i annen bank. Dette har imidlertid blitt innhentet i saksbehandlingen. Søknaden inneholdt opplysninger om boligen som ønskes kjøpt. Taksten var på kr 2 290 000.

I kommunens vedtak vises det til kommunens vurderinger av familiens bosituasjon og behov for å flytte. Det er også henvisning til at barnefamilier ifølge Husbankens reglement er prioritert. Kommunens krevde førsteprioritets pant i boligen.

Avslag i ordinær kredittinstitusjon

For saker med innvilgelse av lån kan kommunen for flere av sakene i 2019 dokumentere at det forelå avslag i ordinær bank, men det likevel ikke i alle saker sikre opplysninger om slikt avslag forelå for søknadsbehandling. I undersøkelsesutvalget inngår det en sak hvor kommunen etterspurte slikt avslag når det ikke inngikk i innsendte dokumenter på søknadstidspunktet.

Behovsvurdering

Kommunens vedtak i 2019 belyser hvilke vurderinger kommunen har gjort av søker.

Frarådingsplikten

I en av sakene hvor kommunen utbetalte lån, var det frarådet låneopptak. Frarådingen var skriftlig.

Rente- og avdragsvilkår

I alle sakene vi har undersøkt dette året, var det informasjon om rente- og avdragsvilkår.

Sikret med pant i boligen eller adkomstdokumenter til boligen

Kommunen har i de undersøkte sakene krevd første prioritets pant i boligen.

○ Avslag

Revisor har dokumentasjon for fem saker hvor kommunen avslo søknad om startlån.

I den ene saken har kommunen begrunnet avslaget med at det er var forsøkt å søke lån i vanlig bank, at søker muligens selv ville være i stand til skaffe egen bolig i løpet av noen år, at vedkommende ikke hadde forsøkt å spare penger til bolig og at det var en stor risiko for at vedkommende ikke vil kunne betjene låneutgiftene i startlånet gjennom hele låneperioden, jfr. Sifo-modell. Videre skrev kommunen i vedtaket at boligen så ut til å være godt egnet for søkers behov og kommunen viste til at vedkommende hadde gjeld som ikke var betjent.

I vedtaket viste kommunen til at det ble søkt startlån på kr 200 000 til kjøp av brukt bolig. Takst sier at det må gjøres store utbedringer for at boligen skal oppfylle normal standard, jfr Husbank-reglement.

Under vurdering skrev kommunen at det «*som tidligere opplyst er ikke enslige søkere prioritert for startlån. Det legges opp til at de må ut på det ordinære lånemarkedet for å skaffe seg boliglån. Hvis de får lån i ordinær finansinstitusjon, har de ikke bruk for startlån, jfr. Husbank-reglement. Det er ikke dokumentert at søker har forsøkt å søke boliglån i ordinært bank før henvendelse til kommunen*».

I budsjettet som er laget, kommer det frem beregnet underskudd per måned for husstanden på – 916 kr. Kommunen skrev at «*vedlegg viser at søker har lån som ikke betjenes (mislighold). Legges det til at de på sikt kan betjenes, vil det øke underskuddet ytterligere pr mnd med flere tusen og gjøre situasjonen enda vanskeligere. En refinansiering av ubetjente lån vil ikke være mulig da det ikke er sikkerhet i eiendommen for ytterligere lån. Refinansiering av kjøretøy foretas ikke gjennom startlånsordningen*».

Også i en annen sak med avslag viste kommunen til at «*dere ser ut til å ha mulighet til å få lån i en vanlig bank, men må spare til nok EK. Ved avslag i bank pga manglende EK, kan ikke kommunen overprøve bankens avgjørelse. Reglementet for startlån sier da at søkere må spare til egenkapital. For øvrig vil søkere få lån i en ordinær bank ved nok EK – økonomien er så god at startlån ikke behøves*».

Beregnet overskudd per måned for husstanden i denne saken var satt til kr 12 123.

I en annen sak var begrunnelsen «*du ser ut til å ha mulighet til å få lån i en vanlig bank, at det ser ut som du selv vil være i stand til å skaffe egen bolig i løpet av noen år og at du har ikke utnyttet potensialet du har for å spare penger. Som enslig søker og i fullt arbeid så er du ikke i prioriteringsgruppen for startlån, jfr. Husbankens reglement*».

Beregnet overskudd per måned satt til kr 492. Det vises i vedtaket også til at omsøkte bolig er solgt gjennom megler og ikke lengre aktuell.

I et annet avslag viste kommunen i vedtaket til at «*søker anses ikke som vanskeligstilt og vil ikke ha problemer med å beholde boligen over tid. Dessuten vil de månedlige kostnadene bli større med startlån enn eksisterende lån i Sp1 NN*».

Videre er det en avslagssak med følgende begrunnelse: «*du har mulighet til å få lån i ordinær bank og du har ikke fullt ut utnyttet potensialet du har for å spare penger. Boligen du har valgt ut ser ut til å være for dyr.*» Kommunen viser videre til at «*i forhold til inntekt er det mnd. sparepotensiale. Vi foreslår at du forsøker å sette opp et spareprogram i forhold til egenkapitalkravet på 15 %, dvs at om du viser vilje til mnd.sparing i 5-6mnd fast, så vil søknaden kunne vurderes på ny, men maks gjeldsbelastning vil være kr 2 100 000 etter dagens inntekt*».

9.2 Revisors vurderinger

Fire av de undersøkte sakene hvor kommunen innvilget startlån gjaldt refinansiering av lån og to av sakene gjaldt lån til kjøp av ny bolig.

For de tre av sakene som gjaldt refinansiering og de to sakene som gjaldt lån til ny bolig, inneholdt søknadene informasjon om hvilken eiendom søker eide samt informasjon om tidligere lån og inntekts- og utgiftsopplysninger. For én av sakene om refinansiering er det uklart om søker eide boligen eller ønsket å kjøpe denne. Når det gjelder avslag i ordinær bank, viser revisors gjennomgang at kommunen har hatt informasjon om dette i flertallet av sakene hvor lån ble innvilget. Kommunens begrunnelser i saker med avslag viser også at kommunen i sin saksbehandling har lagt til grunn at søknad om startlån ikke kan innvilges om det ikke foreligger avslag i ordinær bank. Samlet er revisors vurdering at Kvæningen kommune **ikke fullt ut har oppfylt** revisjonskriteriet om å påse at søknaden inneholder relevante opplysninger for å kunne tas under behandling.

For de undersøkte sakene fra 2019 har ikke revisor grunnlag for å stille spørsmål ved saksbehandlers habilitet. Revisor anser det derfor ikke relevant å gjøre vurdering opp mot revisjonskriteriet om å kommunen skal påse at saksbehandling forestås av saksbehandler som er habil.

Alle de undersøkte sakene om startlån er til formål som er nevnt i forskrift om startlån fra Husbanken § 4. Flere saker gjaldt refinansiering. I forskriften § 4 første ledd bokstav d står det at kommunen kan gi lån til refinansiering av dyre lån dersom det bidrar til at husstanden kan bli boende i boligen. For to av sakene om refinansiering inneholder kommunens vurderinger av om refinansiering vil bidra til at husstanden kan bli boende i boligen. Etter revisors vurdering har dermed Kvæningen kommune **i to saker ikke oppfylt** revisjonskriteriet om å dokumentere at tildelinger av lån etter ordningen er til formål som nevnt i forskrift om startlån fra Husbanken § 4.

Våre undersøkelser viser at kommunen for 2019 i større utstrekning enn tidligere år kan dokumentere at avslag i bank forelå før søknadsbehandlingen. Som følge av at det i flere saker mangler sikre opplysninger om slikt avslag forelå, er revisors vurdering Kvæningen kommune i flere saker **ikke har oppfylt** revisjonskriteriet om å dokumentere at tildelinger av lån etter ordningen er til personer som ikke får lån eller tilstrekkelig lånebeløp i ordinære kredittinstitusjoner.

I én av sakene hvor kommunen innvilget startlån til kjøp av ny bolig, har kommunen skriftlig frarådet søker til å ta opp lån. I kommunens vurdering fremgår det at husstanden hadde et beregnet underskudd og dermed knytter det seg usikkerhet til framtidig betjeningsevne. I disse tilfellene har kommunen frarådingsplikt. De fem andre sakene hadde basert på den dokumentasjon revisor er blitt forelagt, ikke usikkerhet knyttet til framtidig betjeningsevne. På denne bakgrunn vurderer revisor at kommunen for de seks undersøkte sakene **har oppfylt** revisjonskriteriet om å overholde plikten til å fraråde låneopptak i henhold til finansavtaleloven.

I alle de undersøkte sakene for 2019 fremgår det informasjon om rente- og avdragsvilkår. På denne bakgrunn vurderer revisor at Kvæningen kommune har oppfylt revisjonskriteriet om å dokumentere at tildelinger av lån etter ordningen har rente- og avdragsvilkår i tråd med forskriften § 6.

I de seks undersøkte sakene har kommunen krevd førsteprioritets pant i boligen. Revisors vurdering er dermed at kommunen **har oppfylt** revisjonskriteriet om å dokumentere at tildelinger av lån etter ordningen er sikret med pant i boligen eller adkomstdokumenter til boligen.

I fire av avslagene viste kommunen til at søker har mulighet til å få lån i vanlig bank jf. forskriftens § 3 første ledd. I et ble det vist til at søker ikke forventes å ha langvarige problemer med å finansiere eid bolig jf. forskriftens § 3 annet ledd bokstav a og at søkers månedlige kostnader vil bli høyere med startlån enn søkers eksisterende lån i ordinær bank. Revisor vurderer dermed at Kvæningen kommune **har oppfylt** revisjonskriteriet om å dokumentere at avslag på søknad på startlån er gjort etter vurderinger av søker opp mot forskriften § 3.

Avgjørelse av søknad om startlån er enkeltvedtak. Enkeltvedtak skal ifølge forvaltningsloven § 24 første ledd begrunnes. I annet ledd i denne bestemmelsen står det at i andre saker enn klagesaker kan forvaltningsorganet la være å gi samtidig begrunnelse dersom det innvilger en søknad og det ikke er grunn til å tro at noen part vil være misfornøyd med vedtaket. For sakene i 2019 som er innvilget inneholder kommunens vedtak redegjørelser for både det faktiske og rettslige grunnlaget for avgjørelsen. Kommunens vurderinger blir dermed etterprøvbare gjennom selve vedtaket. Revisors vurdering er at Kvæningen kommune i sin forvaltning av undersøkte startlånssaker i 2019 **har oppfylt** revisjonskriteriet om å begrunne avgjørelsen i tråd med forvaltningslovens krav.

Ut fra foreliggende opplysninger er det vanskelig for revisor å si noe sikkert om det er saker dette året som er sammenlignbare og som det er relevant å problematisere kommunens behandling av opp mot kravet om likebehandling. Et forhold som kan være problematisk er om kommunen har behandlet søknader om startlån uten at søker faktisk har søkt ordinært bank først om finansiering. Av opplysningene i saken oppfatter revisor at kommunen har hatt informasjon med relevans for å gjøre behovsvurdering. Når det gjelder avslag i bank, oppfatter revisor at dette er noe som skal være dokumentert. Revisor har ikke godt nok grunnlag for å gjøre en entydig vurdering opp mot revisjonskriteriet om at kommunen må sikre likebehandling i saksbehandlingen.

10 OPPSUMMERING, KOMMENTARER OG KONKLUSJON

Kommunens skriftlige brev til søkerne om innvilgelse i årene 2015 til og med 2018 inneholdt ikke informasjon om hvilke faktiske opplysninger kommunen hadde lagt til grunn. Heller ikke dokumentasjonen som kommunen har sendt til revisor inneholder skriftlige vurderinger og/eller beregninger som kan belyse vurderinger av søker opp mot forskriften. Tildelingsbrevene fra 2019 er mer opplysende med hensyn til faktisk grunnlag for avgjørelsen.

For flertallet av de undersøkte sakene fra perioden 2015 til og med 2018 har ikke kommunen dokumentert at avslag i bank forelå forut for søknadsbehandlingen i kommunen. For 2019 kan kommunen dokumentere at avslag i bank har vært avkrevd for søknadsbehandlingen, men det er ikke sikre opplysninger om dette gjaldt i alle de undersøkte sakene dette året. Kommunen kan for årene 2015 til 2018 heller ikke dokumentere at øvrige behovsvurderinger som den er pålagt å foreta etter forskriften § 3 ligger til grunn for innvilgelse av startlån.

Samtlige lån er tildelt til formål som er nevnt i forskrift om startlån § 4. Hovedandelen av de undersøkte låneinnvilgelsene gjelder refinansiering. Dette er blant formålene det kan innvilges startlån til, men kommunens refinansieringspraksis fremstår klart i strid med forskriften.

I flertallet av de undersøkte sakene er det satt rente- og avdragsvilkår som fastsatt i forskrift om startlån § 6. Kommunens bruk av nedbetalingstid på 50 år er imidlertid ikke dokumentert å være i samsvar med forskriften.

Flertallet av de innvilgede startlånene er sikret med pant i boligen, jf. forskrift om startlån § 7. I flere av de undersøkte sakene er det imidlertid ikke sikre opplysninger om at boligen faktisk gir sikkerhet for hele lånebeløpet.

I undersøkelsesutvalget inngår det én sak hvor saksbehandler var inhabil til å forestå saksbehandlingen.

Når verken tildelingsbrevene eller kommunens øvrige dokumentasjon inneholder kommunens vurderinger av søker i henhold til forskriftens krav, har revisor vurdert at forvaltningslovens begrunnelseskrav ikke er ivarettatt.

Kommunens vedtak hvor det er gitt avslag på søknad om startlån, inneholder henvisninger til de fakta som er lagt til grunn for avgjørelsen. Vedtakene inneholder også henvisning til regelverk. Ordlyden i vedtakene om avslag tilsier at behovsvurderinger i tråd med forskriften ligger til grunn for avslag. Revisor bemerker imidlertid at kommunen i avslagsbrev viser til at ordningen er strengt behovsprøvd, men at kommunen for innvilgelser ikke kan dokumentere slik behovsvurdering.

Kommunen skal i sin behandling av startlanssaker sikre likebehandling. Revisor vil fremheve at den grunnleggende mangelen på etterprøvbarehet i kommunens vurderinger av søkere (i 2015-2018) opp mot startlansordningens uttrykkelige vilkår og formål, er forbundet med en vesentlig risiko for at likebehandlingsprinsippet har blitt brutt.

Det er ikke dokumentasjon i sakene som gir revisor grunnlag for å konstatere at det inngår saker i undersøkelsesutvalget som faktisk og rettslig kan likestilles og dermed måles opp mot hverandre. Slik revisor ser det, er det enkeltsaker som gir grunnlag for å konstatere manglende likebehandling under ordningen. Revisor viser i denne sammenheng til sak hvor kommunens innvilgelse lød på mer enn hva søker hadde søkt om. Opplysninger i saken tilsier at vedkommende søker ikke var i

målgruppen. Det er også flere av revisors funn og vurderinger som synliggjør at kommunen med sin praktisering av ordningen totalt sett ikke synes å ha sikret likebehandling. Revisor viser i denne sammenheng til at kommunens manglende dokumentering av at samtlige søkere har blitt bedt om avslag i ordinær bank. Videre viser vi til at innvilgelser ikke synes å være basert på streng behovsvurdering i tråd med det gjeldende forskrift krever.

Innbyggere som allerede har fått innvilget startlån til bolig har fått ytterligere lån under ordningen som følge av at de ikke har klart å overholde sine låneforpliktelser for øvrig. Refinansiering kan gjøre at personer kan beholde boligen sin – og det er også vilkår i forskriften. Kommunen har imidlertid ikke godtgjort slike vurderinger som den pålegges av forskriften å gjøre. Kommunens praksis kan få den konsekvens at søkere som kan tenkes å inngå i ordningens målgruppe, ikke engang kommer med i betraktning fordi kommunens tildelte sum av lånemidler fra Husbanken i sin helhet er disponert - uten at bruken av midlene er dokumentert å ligge innenfor de avgrensninger gjeldende regelverk innebærer.

Videre er inhabilitet hos saksbehandler i en konkret enkeltsak naturligvis uforenlig med at omgivelsene skal kunne ha tillit til uhildet saksbehandling.

Etter revisors syn er det grunn til å stille spørsmål ved om disse disposisjonene reelt sett har vært i søkerens interesse – da låneopptaket og forpliktelsene dette medfører uttrykkelig fra kommunens side har vært vurdert som svært krevende for søkers del. Kommunen har avslått andre søkere med henvisning til nettopp disse hensynene. Kommunen er i søknadsbehandlingen forpliktet til å vurdere blant annet søkers betalingsevne- og vilje. Det inngår i undersøkelsesutvalget saker hvor kommunen har vært i tvil om dette, men hvor startlån likevel er innvilget. Revisor viser i denne sammenheng blant annet til en sak i 2018 hvor tilrådingen i saksbehandlingssystemet tydelig var fraråding. Søknad ble innvilget, og det ble ikke gitt skriftlig fraråding.

Det kan også stilles spørsmål ved om slike disposisjoner er forenlig med betryggende kontroll med kommunens økonomiske stilling, jf. dagjeldende kommunelov § 23 nr. 2. Tapsrisikoen i forbindelse med disse enkeltsakene er naturligvis begrenset, men den akkumulerte tapsrisikoen kan bli betydelig dersom disse undersøkte sakene gjenspeiler praksis også i flere andre saker.

Basert på revisors funn og vurderinger i kapitlene 5 til og med 9 er revisors konklusjon på problemstilling 1 at **Kvæningen kommune har ikke forvaltet startlånsordningen i samsvar med regler i lov og forskrift og øvrige retningslinjer.**

11 OPPLYSNINGER TIL KOMMUNESTYRET

Har administrasjonssjefen gitt kommunestyret riktig informasjon om kommunens ansvar og risiko under låneordningen? Har saker om låneordningen vært forsvarlig opplyst med hensyn til gjeldende krav i lov og forskrift?

Revisjonskriterium

Administrasjonssjefen må gi riktige og relevante opplysninger til kommunestyret.

11.1 Revisors funn

Som det fremkommer av redegjørelsene i kapitlene foran har administrasjonssjefen hvert år gitt kommunestyret opplysninger om resultatet av kommunens saksbehandling under startlånsordningen. Informasjon til kommunestyret er herunder i årsregnskapene hvor det er opplysninger om startlånsordningen i notene *vesentlige poster og transaksjoner i regnskapet, utgiftsført estimert tap på krav og gjeldsforpliktelse – fordeling mellom långivere*. Revisors gjennomgang av saker til kommunestyret som omhandler låneopptak og informasjon om forvaltningen av midler, inneholder ikke noe generell informasjon om ansvar og risiko tilknyttet låneordningen.

Kommuneadministrasjonen har også fremlagt for kommunestyret saker vedrørende revidering av kommunens retningslinjer for startlånsordningen.

I tillegg har det være informasjon til kommunestyret gjennom regnskapet. Note 8 og note 9 i kommunens årsregnskaper 2014, 2015 og 2019 omhandler vesentlige poster og transaksjoner i regnskapet. I alle disse årene rapporteres det om hva som samlet er postert i investeringsregnskapet på konto 05200 (utlån) og hvor mye av det totale beløpet som er nye lån. Videre står det «*Resten er refinansiering av gamle lån hvor låntaker enten har søkt om å få økt låneramme og gammelt lån da er avsluttet og erstattet med nytt, men også noen lån hvor søker har kommet noe «skjevt ut» og har fått avsluttet gammelt lån med noen utbetalte terminer og fått et nytt lån hvor ubetalte låneterminer da blir lagt til lånesaldoen og avdragstiden da blir tilsvarende lenger*».

Kommunestyret fikk i sak 6/19, i møte 27.2.2019, informasjon om hvor mye Husbankmidler som var benyttet og om restmidler. Det var også informasjon om søknadsbehandlingen i kommunen. I saken ble det gitt informasjon om tap på startlån. Det ble rapportert at:

«Tap på startlån som er bevilget fra kommunen er promille av utlån i kroner. Det har vært svært få tap siden Startlånet ble innført på begynnelsen av 2000-tallet. Men 2018 ble et år hvor det ble registrert 2 tap på utlån. Deling tap stat/kommune er fortsatt 75/25 av restgjeld».

Til dette skrev KomRev NORD i revisjonsbrev nr. 23 at «*siste setning innebar feilinformasjon til kommunestyret. Den faktiske fordelingen, i henhold til § 7 i forskrift om startlån fra Husbanken, er at kommunen har tapsrisikoen for de første 25 % av gjenstående hovedstol, forfalte renter og omkostninger før realisering av pant. Staten har tapsrisikoen for et eventuelt restbeløp etter realisering av pantet. Revisor anser dermed at denne saksutredningen var i strid med dagjeldende kommunelov § 2 nr. 2 som påla administrasjonssjefen å påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet*».

Revisor har i anledning denne forvaltningsrevisjonen tatt opp dette med økonomileder. Økonomileder opplyste til revisor at kommunen er blitt klar over at dette var uriktige opplysninger. Økonomileder opplyste at kommunen ikke hadde forstått regelverket på dette punktet helt, og levde i den overbevisning om at fordelingen var 25/75 slik som beskrevet i nevnte saksfremlegg. Det var først da kommunen hadde det første tapet for ikke så lenge siden, at kommunen så hva det ble beregnet ut fra. Ifølge økonomileder har ikke kommunen fokusert på at det er høy risiko, og at det således er riktig at det ikke har blitt gitt tilstrekkelig orientering om dette til kommunestyret.

Økonomileder viste videre til at administrasjonen hvert år har lagt fram sak til kommunestyret om at det er ønskelig med låneopptak, og videre til at det i disse sakene kunne det med fordel ha vært med vurdering av risiko for kommunen.

Kommunen har hatt fire saker med realiserte tap, opplyste økonomileder.

Revisors gjennomgang av kommunens lånesaker i perioden 2015 til 2019 viser at en stor andel av lånene er gitt for refinansiering. Lånene sikres med pant i boligen. Kommunestyret har fått informasjon om at kommunen har hatt praksis med å refinansiere. Det er imidlertid ikke gitt noen opplysninger til kommunestyret om eventuell risiko kommunen påtar seg med dette.

11.2 Revisors vurderinger

Som det fremkommer ovenfor står det i forskrift om startlån fra Husbanken § 7 annet ledd at *«kommunene har tapsrisikoen for de første 25 prosent av gjenstående hovedstol samt forfalte renter og omkostninger før realisering av pant. Staten har tapsrisikoen for et eventuelt restbeløp etter realisering av pantet»*. I sak 6/19 ble det gitt opplysninger til kommunestyret som ikke stemmer med gjeldende regel. Revisors vurdering er på den bakgrunn at revisjonskriteriet om at administrasjonssjefen må gi riktige opplysninger til kommunestyret **ikke er oppfylt** for denne saken.

Revisor har ikke funnet andre saker som vedrører kommunens ansvar og risiko under låneordningen som er relevante å vurdere. Revisor vil imidlertid bemerke at kommunen over flere år har hatt en utstrakt praksis med refinansiering under ordningen, jf. redegjørelser i kapitlene 5 til 9, og dette må anses å øke risikoen for tap for kommunen. Opplysningene som kommunen har fått for behandling i søknad om refinansiering synliggjør at flere som har fått lån under ordningen har forbruksgjeld som de ikke har klart å betjene. Etter revisors syn innebærer det et brudd med forsvarlighetskravet at kommunestyret i forbindelse med de årlige sakene/redegjørelsene fra kommuneadministrasjonen ikke har fått opplysninger om potensielle økonomiske konsekvenser/risiko forbundet med startlånsordningen og praktiseringen av denne. Revisor anser på denne bakgrunn at kommuneadministrasjonen **ikke har oppfylt** revisjonskriteriet om å gi riktige og relevante opplysninger i de ovenfor nevnte sakene som inneholder informasjon til kommunestyret om startlånsordningen.

11.3 Konklusjon

Revisors konklusjon er på bakgrunn av ovenstående vurderinger at administrasjonssjefen har gitt uriktige opplysninger til kommunestyret om kommunens ansvar og risiko under låneordningen.

Revisors konklusjon er også at saker om låneordningen har ikke fullt ut vært forsvarlig opplyst med hensyn til gjeldende krav i lov og forskrift.

12 KONKLUSJONER

Basert på revisors funn og vurderinger i kapitlene 4 til og med 11 er revisors konklusjoner at:

- 1. Kvæningen kommune har retningslinjer under låneordningen som ikke fullt ut er i samsvar med gjeldende forskrift.**
- 2. Kvæningen kommune har ikke forvaltet startlånsordningen i samsvar med regler i lov og forskrift og øvrige retningslinjer.**
- 3. Administrasjonssjefen har gitt uriktige opplysninger til kommunestyret om kommunens ansvar og risiko under låneordningen.**
- 4. Saker om låneordningen har ikke fullt ut vært forsvarlig opplyst med hensyn til gjeldende krav i lov og forskrift.**

13 KOMMUNEDIREKTØRENS UTTALELSE

KomRev NORD sendte 13.10.2020 rapporten til Kvæningen kommune v/kommunedirektør for uttalelse. Uttalelsen er inntatt i sin helhet nedenfor.

Kvæningen kommune
Økonomiavdeling

KomRev Nord IKS
Vestregata 33
9008 TROMSØ

Om § 13, jfr Fvl § 13, 1. ledd

Att. Margrete Mjølhus Kleiven

Deres ref:	Vår ref:	Løpenr:	Arkivkode	Dato
	2020/48-29	3411/2020	252	30.10.2020

Tilsvar til brev om rapport til uttalelse

Det vises til brev av 13.10.2020 angående rapport fra forvaltningsrevisjonen «kommunens praktisering av startlånsordningen» til uttalelse.

I brevet fremkommer at eventuelle kommentarer til revisors vurderinger og konklusjon og til rapporten i sin helhet vil følge rapporten til kommunens kontrollutvalg og det bes om at en eventuell uttalelse sendes innen 27. oktober 2020. Vi beklager at vi i forhold til fristen er noe forsinket, men vi vil med dette gi vår tilbakemelding til revisors konklusjoner jfr kapittel 12. Vi kommenterer punktene i samme rekkefølge som de er listet opp i rapporten.

1. Kvæningen kommune tar til etterretning at våre retningslinjer er mangelfulle og vi vil snarest mulig utarbeidet nye retningslinjer i tråd med gjeldende forskrift.
2. Kvæningen kommune tar til etterretning at det er avdekket forhold som tilsier at kommunen ikke har forvaltet startlånsordningen i samsvar med regler i lov og forskrift og øvrige retningslinjer. Vi vil for fremtiden sørge for at forsvarlig opplæring blir gitt og at saksbehandling løpende kvalitetssikres slik at denne blir utført på en måte som til enhver tid sikrer at kommunen forvalter startlånsordningen i samsvar med lover og regler og øvrige retningslinjer.
3. Kvæningen kommune tar til etterretning at det er gitt uriktige opplysninger til kommunestyret om kommunens ansvar og risiko under låneordningen. Vi vil for fremtiden sørge for at alle saker som legges frem for kommunestyret til behandling er tilstrekkelig opplyst med tanke på ansvar og risiko under låneordningen.
4. Kvæningen kommune tar til etterretning at saker om låneordningen ikke fullt ut har vært forsvarlig opplyst med hensyn til gjeldende krav i lov og forskrift. Vi vil for fremtiden sørge for at alle saker som legges frem for kommunestyret til behandling er tilstrekkelig opplyst med hensyn til gjeldende krav i lov og forskrift.

Postadresse:
Kommunehuset, Gårdu 8
9161 BUREFJORD
E-post: post@kvaeningen.kommune.no

Besøksadresse:
Kommunehuset, Gårdu 8
www.kvaeningen.kommune.no

47400709161 Telefon:
77788200
Organisasjonsnr: 940331102

Vi vil videre takke revisjonen for et godt samarbeid under arbeidet med forvaltningsrevisjonen.

Det har underveis vært god dialog og vi har fått anledning til å delta med våre betraktninger til hva både gjelder datagrunnlaget, revisors funn og konklusjoner.

Prosessen har medført at vi har fått en langt bedre forståelse av hvor viktig det er med gode retningslinjer og at vedtak skal være i tråd med de formelle krav til forsvarlig saksutredning.

Forvaltningsrevisjonen har også medført i en langt bedre bevisstgjøring overfor administrasjonen over det ansvar og den risiko som kommunen pådras gjennom låneordningen.

Med vennlig hilsen

Tore Li
Økonomileder
Direkte innvalg: 77778822
e-post: tore.li@kvanangen.kommune.no

Dokumentet er elektronisk godkjent og inneholder derfor ikke håndskrevet signatur.

14 ANBEFALINGER

På bakgrunn av revisors funn, vurderinger og konklusjoner er revisors anbefalinger at Kvæningen kommune:

- **Utarbeider nye retningslinjer for startlånsordningen.** I utarbeidelse av nye retningslinjer bør kommunen påse at retningslinjene gir tilstrekkelig veiledning om hvem som er i målgruppen, eventuelle prioriteringer blant ulike målgrupper for ordningen, hvilken dokumentasjon som er påkrevd og hvilke kriterier som gjelder for tildeling. Kommunen bør også vurdere hvorvidt retningslinjene bør gi veiledning der forskriften gir anvisning om skjønn og individuelle tilpasninger.
- **Treffer tiltak for å sikre at saksbehandlingen av søknader under startlånsordningen er i tråd med regelverk og kommunens egne retningslinjer, herunder**
  - påser at kommunens informasjonsgrunnlag for behandling av den enkelte sak er fullstendig
  - påser at behandling av søknader forestås av habile saksbehandlere
  - at tildeling er i tråd med startlånordningens formål og basert på behovsvurderinger
  - iakttar frarådingsplikten etter finansavtaleloven § 47
  - gjør vurderinger av hvilke avdrags- og rentevilkår som skal gjelde ved tildelinger
  - påser at panteobjektet gir tilstrekkelig sikkerhet for lånesummen
  - sikrer likebehandling av søkere under startlånsordningen, jf. punktene ovenfor
- **Treffer tiltak for å sikre at grunnlaget for kommunens avgjørelser i saker om startlån blir tilstrekkelig dokumentert og arkivert.**
- **Treffer tiltak for å sikre at kommunestyret gis riktig og tilstrekkelig informasjon om låneordningen** herunder om tildelings- og avslagspraksis opp mot forskriftens bestemmelser og om kommunens ansvar og risiko under ordningen.

15 REFERANSER

NIBR-rapport 2014:27: *Hva er god startlanspraksis? Kommunenes praksis før forskriftsendringen*, Kim Christian Astrup, Lars Monkerud, Marit Ekne Ruud, Rolf Barlindhaug og Kristin Aarland

Proba Samfunnsanalyse, Kommunenes retningslinjer og praksis for startlån, rapport 2012-07 utarbeidet for Husbanken, Lars-Erik Becken, Synne Klingenberg og Audun Gleinsvik

NIBR-rapport 2019:3 *Kommunenes startlanspraksis – analyser av praksisinnretning og tildelingsprofil basert på Startlansundersøkelsen* Kim Astrup, Lars Chr. Monkerud og Kristin Aarland

Grunnlag for effektmåling av Startskudd, Agenda Kaupang på oppdrag fra Husbanken, 2019

Om oss og vår forvaltningsrevisjonskompetanse

KomRev NORD IKS utfører helhetlig revisjon av kommuner, kommunale foretak, interkommunale selskaper, offentlige stiftelser, kirkeregnskap og legater. Selskapets eiere og oppdragsgivere er Troms og Finnmark fylkeskommune, Nordland fylkeskommune, 12 kommuner i Nordland og 26 kommuner i Troms og Finnmark

Vårt hovedkontor ligger i Harstad, og vi har avdelingskontorer i Bodø, Finnsnes, Leknes, Svolvær, Narvik, Sortland, Finnsnes og Tromsø.

Vi har 42 medarbeidere som til sammen innehar lang erfaring fra og god kunnskap om offentlig sektor og revisjon.

Selskapet er uavhengig i forhold til kommuner, stat, privat næringsliv og andre institusjoner i samfunnet.

Vårt forvaltningsrevisjonsteam består av ni medarbeidere med høyere utdanning innen ulike fag:

- Rettsvitenskap
- Sosiologi
- Statsvitenskap
- Økonomi

KomRev NORD har tidligere gjennomført følgende forvaltningsrevisjonsprosjekter i Kvæningen kommune:

<i>Kvæningen Produkter AS</i>	2019
<i>Innkjøpsamarbeidet Nord-Troms</i>	2019
<i>Iverksetting av politiske vedtak</i>	2018
<i>Saksbehandling og oppfølging av nærings- og lånefond</i>	2017
<i>Barnevern</i>	2014
<i>Ressursbruk og kvalitet i eldreomsorgen</i>	2012
<i>Ressursbruk i grunnskolen</i>	2009
<i>Tiltak for psykisk utviklingshemmede</i>	2008
<i>Iverksetting av politiske vedtak</i>	2007
<i>Økonomistyring</i>	2006
<i>Offentlige anskaffelser</i>	2004

Kvæningen kommune
v/ ordfører

Deres ref.:
Vår ref.: 22/2020-428.5.5

Saksbeh.: Bjørn Halvor Wikasteen
E-postadr.: bhw@k-sek.no

Telefon: 777 88046
Dato: 27.11.2020

KVÆNINGEN KOMMUNE – KONTROLLUTVALGET – MELDING OM VEDTAK SAK 25/20 (FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT STARTLÅN)

Kontrollutvalget har i møte 26.11.2020 protokollert slikt vedtak:

Sak 25/20 FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT PRAKTISERINGEN AV STARTLÅNSORDNINGEN

Vedtak:

Kontrollutvalget rår kommunestyret å fatte slik *v e d t a k*:

1. Kommunestyret viser til oppsummering og konklusjoner samt anbefalingen i rapporten «*Praktisering av startlånsordningen*».
2. Kommunestyret ber kommunedirektøren gi en skriftlig redegjørelse om planlagte og gjennomførte tiltak for å imøtekomme revisjonens anbefalinger i rapporten om:
  - a. Utarbeider nye retningslinjer for startlånsordningen. I utarbeidelse av nye retningslinjer bør kommunen påse at retningslinjene gir tilstrekkelig veiledning om hvem som er i målgruppen, eventuelle prioriteringer blant ulike målgrupper for ordningen, hvilken dokumentasjon som er påkrevd og hvilke kriterier som gjelder for tildeling. Kommunen bør også vurdere hvorvidt retningslinjene bør gi veiledning der forskriften gir anvisning om skjønn og individuelle tilpasninger.
  - b. Treffer tiltak for å sikre at saksbehandlingen av søknader under startlånsordningen er i tråd med regelverk og kommunens egne retningslinjer, herunder
    1. påser at kommunens informasjonsgrunnlag for behandling av den enkelte sak er fullstendig
    2. påser at behandling av søknader forestås av habile saksbehandlere

---

Postadresse: K-Sekretariatet IKS Postboks 6600 9296 TROMSØ Org nr 988 064 920 www.k-sek.no	Hovedkontor: Fylkeshuset Strandvn. 13, TROMSØ Tlf. 77 78 80 43	Avdelingskontor: Postmottak 9479 HARSTAD Tlf. 77 02 61 66	Avdelingskontor: Ringv. 1 9300 FINNSNES Tlf. 95 10 42 51	Avdelingskontor: Rådhuset 8305 SVOLVÆR Tlf. 95 10 90 02	Avdelingskontor: Fylkeshuset 8048 BODØ
--	--	---	--	---	---

3. at tildeling er i tråd med startlånordningens formål og basert på behovsvurderinger
  4. iakttar frarådingsplikten etter finansavtaleloven § 47
  5. gjør vurderinger av hvilke avdrags- og rentevilkår som skal gjelde ved tildelinger
  6. påser at panteobjektet gir tilstrekkelig sikkerhet for lånesummen
  7. sikrer likebehandling av søkere under startlånsordningen, jf. punktene ovenfor
- c. Treffer tiltak for å sikre at grunnlaget for kommunens avgjørelser i saker om startlån blir tilstrekkelig dokumentert og arkivert.
  - d. Treffer tiltak for å sikre at kommunestyret gis riktig og tilstrekkelig informasjon om låneordningen herunder om tildelings- og avslagspraksis opp mot forskriftens bestemmelser og om kommunens ansvar og risiko under ordningen.
3. Redegjørelse som nevnt i pkt. 2 ovenfor gis punktvis til kontrollutvalget hvor det fremgår hvilke tiltak kommunen vil iverksette (ev. har iverksatt) og hvilke vurderinger som er gjort, for å imøtekomme anbefalingene i rapporten.
  4. Frist for tilbakemelding til kontrollutvalget settes til 8. april 2021.

***

Saken bes oversendt kommunestyret for behandling. K-Sekretariatet gjør ordfører oppmerksom på at saken kan reise habilitetsmessige sider for eventuelle kommunestyremedlemmer som har aktive lån i startlånsordningen. Det må vurderes om dette kan være et «særegent forhold» etter forvaltningslovens § 6 annet ledd.

Ordfører har fått oversendt sladdet og usladdet versjon av rapporten. Sladdet versjon har tatt bort informasjon som kan identifisere navn på låntakere, og som egner som for bruk i åpent møte. Navn på lånetakere i forvaltningsrevisjonsrapporten er etter vår vurdering overskuddsinformasjon som ikke er nødvendig for kommunestyrets behandling av saken. Personvernloven inneholder regler om at personopplysninger som anses være overskuddsinformasjon har særskilt vern. Ordfører kan vurdere å tilby tilgang til usladdet versjon på rådhuset for medlemmer av Kommunestyret som ønsker tilgang. Usladdet versjon må behandles i lukket møte.

Dersom ordfører ønsker at Kom Rev NORD skal legge frem rapporten i kommunestyret avtales dette direkte med forvaltningsrevisor Margrete M Kleiven.

Rettsvirkningene av eventuelle feilaktige lånetildelinger behandles av kontrollutvalget i egen sak hvor kommunestyret vil bli orientert på senere tidspunkt.

Med vennlig hilsen

Bjørn H. Wikasteen
Seniorrådgiver

Vedlegg:

1. K-Sekretariatets saksfremlegg til kontrollutvalget i sak 25/20
2. Forvaltningsrevisjonsrapport i sladdet og usladdet utgave. Sistnevnte er u.off etter forvaltningslovens § 13, jfr. Off. lov § 13.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
198/20	Kvæningen formannskap	29.10.2020
97/20	Kvæningen kommunestyre	08.12.2020

Samarbeidsavtale med Nord- Troms Studiesenter om studiebibliotek

Henvising til lovverk:

Vedlegg

- 1 Minimumstandard revidert vår 2020
- 2 Studiebibliotek revidert avtale med kommunene 2020

Saksprotokoll i Kvæningen formannskap - 29.10.2020

Behandling:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kvæningen kommune ser det som positivt at det inngås ny avtale med Nord-Troms studiesenter om studiebibliotek og godkjenner vedlagte avtale og minimumsstandard.

Kommunedirektørens innstilling

Kvæningen kommune ser det som positivt at det inngås ny avtale med Nord-Troms studiesenter om studiebibliotek og godkjenner vedlagte avtale og minimumsstandard.

Saksopplysninger

Studiebibliotekene inngår i Nord-Troms Studiesenter (NTSS) sin modell: Megler – Motor – Møteplass. For at utdanningsinstitusjoner som eksempelvis UiT, skal kunne gi et godt tilbud i områder med lang avstand til nærmeste studiested, er de avhengig av samarbeidspartnere som kan tilrettelegge for utdanning og skape møteplasser for studentene. I tillegg bidrar studiesenteret med lokal kompetanse og rekruttering av studenter.

Folkebibliotekene er den lokale infrastrukturen i studiesentret og skal fungere som møteplass, studiested og læringsarena i kommunen studentene er bosatt i. Studiebibliotektilbud handler om voksenpedagogisk tilrettelegging, kompetent veiledning og tilstedeværelse for studenter.

Våren 2017 inngitt samtlige kommuner i regionen avtale med Nord-Troms studiesenter om studiebibliotek. Med bakgrunn i avtalene NTSS har med kommunene ble det høsten 2017 inngått en 3-årig samarbeids avtale med Universitetsbiblioteket (UB) med gjensidige forpliktelser til studentenes beste, lik den UB har med Studiesenteret Midt -Troms.

I perioden siden sist avtale ble inngått har studiesenteret hatt et meget godt samarbeid med studiebibliotekene. I strategiplan for Nord-Troms Studiesenter 2020 - 2023 (vedtatt i Nord-Troms Regionråd sak 21/20) er studiebibliotekene en selvfølgelig del av studiesenteret. Vi ønsker å videreutvikle NTSS og studiebibliotekene sine gode erfaringer med å framskaffe en merverdi for studentene gjennom lokal oppfølging og støtte.

Avtalen med kommunene inngått i 2017 går ut i år. Det samme gjør avtalen med Universitetsbiblioteket.

Regionalt biblioteksamarbeid (biblioteksjefene) har i samarbeid med NTSS utarbeidet vedlagte forslag til revidert samarbeidsavtale og minimumsstandard for studiebibliotekene. Nord-Troms Regionråd støtter i vedtak i møte 7/ 2020 forslaget til samarbeidsavtale og at denne inngås mellom Nord-Troms Studiesenter og kommunene i regionen.

Vurdering

Utdanningsløp innenfor fagarbeid og høyere utdanning er viktig for lokalt å produsere den arbeidskraft det offentlige og næringslivet har behov for. Nord- Troms Studiesenter tilbyr ordinære studier gjennom fleksible løsninger fra ulike utdanningsinstitusjoner og bidrar på den måten både til å høyne regionens utdanningsnivå og til å rekruttere, utvikle og beholde arbeidskraft.

For svært mange av studentene som er tilknyttet studiesenteret, er ikke alternativet å ta høyere utdanning andre steder. Alternativet er i stor grad å ikke ta utdanning. Karlegging foretatt på flere områder tilsier det vil bli kamp om kompetanse i årene framover og at kommunene vil trenge all den kompetanse de kan få.

Kommunene i Nord-Troms hadde i perioden 2009 – 2011 samarbeidsavtale med NTSS om studiebibliotek i hver kommune. Studiebibliotekene er den distribuerte delene av studiesenteret. I 2017 ble det derfor inngått ny 3-årig avtale mellom Nord-Troms Studiesenter og kommunene i regionen.

Studiebibliotekene er en viktig merverdi for studenter fra Nord-Troms som tar fleksible nett- og/ eller desentraliserte studier. En avtale med Universitetsbiblioteket er med på å utvikle studiebibliotekene. Universitetsbiblioteket foretrekker én avtale med Nord-Troms i stedet for avtale med hver kommune. Med bakgrunn i dette anbefales kommunen å godkjenne vedlagte avtale.

Minimumsstandard - Studiebibliotekene i Nord-Troms

Helt siden oppstarten med studiebibliotekene i 2004 har bibliotekene rustet opp etter felles plan for utvikling av tjenestene. Denne planen fikk etter hvert navnet «Minimumsstandard».

Minimumsstandarden sikrer at studenter i Nord-Troms har lik tilgang til bibliotek tjenester i alle seks kommuner, at tjenestene har tilnærmet samme kvalitet. Tjenestenes innhold, kvalitet og nivå er beskrevet i minimumsstandarden.

Studiebibliotekene i Nord-Troms skal være attraktive møteplasser som gir studenter et brukervennlig, tilpasset og utvidet bibliotektilbud, med særlig fokus på det å være student i desentraliserte og fleksible studier. Studiebibliotek tjenesten handler om voksenpedagogisk tilrettelegging, kompetent veiledning og tilstedeværelse for studenter.

1. Studiebibliotekene i Nord-Troms skal minimum tilby følgende tjenester:
Tilgang til studieplasser/studierom/grupperom/undervisningsrom.
Studiebibliotekene skal tilrettelegge et godt studiemiljø lokalt i hver kommune; fungere som lokal campus for desentraliserte studenter.
2. Studierom:
Studieplasser og ulike rom må være hensiktsmessig plassert, innredet og tilrettelagt for voksne studenter.
Studiebibliotekene må tilrettelegge for stille sone(r) som gir studenter arbeidsro.
Studenter bør ha tilgang til å lage seg kaffe/te.
Studiebibliotekene har også ansvar for å tilrettelegge og organisere tilgang til gruppe-/undervisningsrom i hver kommune som rommer inntil 15 personer. Det er her viktig at disse undervisningsrommene også er tilrettelagt og egnet for voksne studenter.
3. Tilgang til biblioteket i og utenom ordinær åpningstid.
Alle studiebibliotek bør kunne tilrettelegge slik at studenter kan benytte biblioteklokalene utenom ordinær åpningstid.
4. Tilgang til faglitteratur og ulike databaser.
Alle studiebibliotekene skal gi tilgang til relevant faglitteratur, støttelitteratur og metodebøker til oppgaveskriving.

Alle studiebibliotekene har tilgang til ulike databaser gjennom Troms og Finnmark fylkesbibliotek sine avtaler/konsortier. Ansatte er forpliktet til å gjøre seg kjent og kunne veilede lånerne i bruk av disse.
5. Veiledning knytta til informasjonskompetanse og søk i databaser.
Det er viktig at alle studiebibliotekene i Nord-Troms har ansatte med tilstrekkelig bibliotekfaglig kompetanse og kunnskap i informasjonskompetanse, for å kunne veilede studenter.
6. Fjernlån – dvs. innlån av pensum-/tilleggs litteratur fra andre bibliotek.
Alle studiebibliotek skal tilby studenter å låne inn aktuell faglitteratur fra andre bibliotek i Norge. Det er eierbibliotekets lånefrister som gjelder ved fjernlån.
Vær oppmerksom på at det kan være andre frister og regler enn for vanlige lån.

7. Tilgang til fagbibliotek tjenester i folkebibliotek.
Studiebibliotekene skal samarbeide med ulike lærested og tilby tilrettelegging og faglige ressurser.

Lisensbelagte elektroniske ressurser har ikke folkebibliotekene i regelen tilgang til, men studiebibliotekene skal kunne veilede studenter til å logge på «campus» ved sin utdanningsinstitusjon og få tilgang til lærestedets elektroniske ressurser.
Nærmere beskrivelse av denne tjenesten inngår som en del av avtalen med Universitetet/Universitetsbiblioteket i Tromsø.

8. Tilgang til oppdatert PC med oppdatert programvare og egen skriver tilkoblet.
9. Trådløst nettverk
Alle studiebibliotek skal ha et trådløst nettverk som er velfungerende i hele bibliotekrommet.
Det trådløse nettverket må også være tilgjengelig utenom ordinær åpningstid.
10. Tilgang til kopimaskin, skanner og fargeskriver.
11. Videokonferanseutstyr.
Alle studiebibliotek skal ha tilgang til videokonferanseutstyr, enten i egne lokaler eller i nærliggende/tilstøtende lokaler. Utstyret må være oppdatert slik at kvaliteten på undervisningen ikke forringes. De bibliotekene som har små studio må tilrettelegge for at det er mulig å leie større studio i samme kommune.
12. Eksamenslokaler.
Studiebibliotekene bør kunne tilrettelegge for avvikling av lokal eksamen. Dette skjer i tilfelle i samarbeid med det enkelte lærested og den enkelte student. Eventuelle utgifter må dekkes av lærested/student.
13. Informasjon
Alle studiebibliotek er forpliktet til å informere og gjøre sine tjenester kjent for studenter/brukere i sin kommune. Det er spesielt viktig å være ute med informasjon i forkant av semesterstart og ved inngang til eksamensperioder.
  - Oppdatert informasjon om studiebibliotek på bibliotekets nettsider
  - Oppdatert brosjyre
  - Informasjon/oppslag i bibliotekrommet
14. Kompetanseheving
Ansatte ved studiebibliotek er forpliktet til å delta på kompetansehevende kurs som arrangeres i regionen. Dette skal sikre at ansatte har gode og oppdaterte kunnskaper slik at de kan veilede studenter i bl.a. informasjonskompetanse.

Vedtatt 24.06.2020
i regionalt bibliotekmøte

SAMARBEIDSAVTALE

MELLOM NORD-TROMS STUDIESENTER OG
KOMMUNENE KVÆNANGEN, NORDREISA, SKJERVØY,
KÅFJORD, STORFJORD OG LYNGEN

Om studiebibliotek

Løpende avtale

fra 2020

BAKGRUNN

I Nord-Troms har man hatt et godt etablert biblioteksamarbeid siden 2004, organisert og formalisert med forankring i Nord-Troms Regionråd siden 2008. Studiebibliotekene ble etablert allerede i 2004 i alle seks kommuner/bibliotek i Nord-Troms. Alle bibliotekene har rustet opp etter felles minimumsstandard. Denne standarden har endret og utviklet seg i takt med at studentenes behov har endret seg. I 2006 ble Nord-Troms Studiesenter (NTSS) etablert og studiebibliotekene inngikk i studiesentermodellen: Megler – Motor – Møteplass. Folkebibliotekene er den lokale infrastrukturen i studiesentret og skal fungere som møteplass, studiested og læringsarena i kommunen studentene er bosatt i.

For å sikre drift og forutsigbarhet så man behov for å inngå mer forpliktende samarbeid. I 2009 ble det inngått samarbeidsavtale mellom NTSS og kommunene i Nord-Troms for perioden 2009-2011. Som en del av avtalen satte kommunene av midler til satsing på eget studiebibliotek. Midlene ble brukt til utstyr og kompetanseheving, i henhold til felles plan for utvikling av studiebibliotekene. Ny avtale ble inngått for perioden 2017-2020.

Bibliotekene i Nord-Troms er fremdeles viktige samarbeidspartnere for Nord-Troms Studiesenter, og møteplass i studiesenterets modell. Det er behov for å formalisere dette samarbeidet videre.

FORMÅL

Hensikten med samarbeidet er gjennom gjensidig forpliktelse å sikre at det kan gis utdanningstilbud på høyere nivå i regionen og at studentene får en tilfredsstillende tilgang til infrastruktur.

Folkebibliotekene i Nord-Troms er studiebibliotek og møteplass for de som tar utdanning. Studiebibliotektilbud handler om voksenpedagogisk tilrettelegging, kompetent veiledning og tilstedeværelse for studenter. Med studiebibliotek i hver kommune får studentene nærhet og tilgang til etablerte lokaler.

Det å legge til rette for livslang læring handler om å være i takt med omverden, bygge videre på mulighetene man har til å være en del av kunnskapssamfunnet. Nord-Troms Studiesenter (NTSS) har en desentralisert og fleksibel modell hvor studiebibliotekene inngår som lokal møteplass og lokale kompetansesenter i hver kommune. NTSS gjør det mulig for innbyggere i Nord-Troms å ta høyere utdanning. Det at man ikke må reise ut av regionen for å studere gjør det mulig for flere å ta høyere utdanning. Kommunene i regionen får tilført nødvendig fagkompetanse som de ellers ville ha hatt utfordringer med å rekruttere fagfolk til, for eksempel sykepleiere, lærere mm.

Med denne samarbeidsavtalen ønsker vi å sikre og videreutvikle det gode samarbeidet mellom NTSS og studiebibliotekene. Studiebibliotekene legger til rette for livslang læring for alle innbyggere, men med et spesielt blikk for studenten.

MÅL

Nord-Troms Studiesenter skal styrke samfunns- og næringsutviklingen i regionen ved å gi utdanningstilbud som kan bidra til å rekruttere, videreutvikle og beholde kompetent arbeidskraft.

- Jobbe tett opp mot utdanningstilbydere for å få gode, fleksible løsninger for studenter i Nord-Troms.
- Etablere og følge opp relevante, nye kurs og studier i tett samarbeid med kommunal sektor og næringslivet i regionen.
- Rekruttere studenter til ulike studier gjennom aktiv markedsføring.
- Oppfølging av studentene i nært samarbeid med studiebibliotekene slik at studentene vil bli i Nord-Troms og bruke sin kompetanse her.
- Tilrettelegge best mulig for voksnes læring lokalt i hver kommune.

AVTALEPARTENES ANSVAR

Nord-Troms Studiesenters ansvar

- Mekte fram studier i regionen
- Sikre jevnlig informasjon om pågående og kommende kurs, studier og aktiviteter.
- Bistå studenter i kontakt med studiested- bibliotek
- Sikre kommunikasjon mellom studiestedet og bibliotek tjenesten lokalt
- Kompetanseheving og kvalitetssikring av studiebibliotekenes tjenester.
- Felles møteplass NTSS og studiebibliotekene om voksnes læring
- Forhandle fram avtale med Universitetsbiblioteket
- Årlig rapportering til Regionrådet og oppfølging av minstestandard
- Drive aktiv, utadrettet markedsføring sammen med studiebibliotekene om tjenestene og møteplassfunksjonen

Studiebibliotekenes ansvar

- Til enhver tid oppfylle minstestandarden
- Veiledning og tilrettelegging for voksne studenter lokalt i hver kommune
- Informere om studier og kurs
- Informere om studiebibliotekets tjenester lokalt
- Delta på kompetansegivende kurs
- Årlig dokumentere og rapportere til NTSS og Nord-Troms Regionråd
- Markedsføre og gjøre studiebibliotek tjenesten/møteplassen kjent i egen kommune og egen organisasjon

Kommunenes ansvar

- Sørge for kompetente arbeidstakere i egen organisasjon.
- Sikre studiebibliotekene tilstrekkelig økonomi til vedlikehold og oppgradering av tjenesten og til kompetanseutvikling for de ansatte. Minimum kr 20 000,- pr år
- Sikre at studiebibliotekene oppfyller minimumsstandard. Vedlegg
- Kommunene skal tilrettelegge for livslang læring for alle innbyggerne.
- Informere i organisasjonen om Nord-Troms Studiesenter og Studiebibliotekene

ORGANISERING

Samarbeidsparter er Nord-Troms Studiesenter og kommunene gjennom studiebibliotekene. Inntil ny organisering er på plass rapporterer NTSS til Nord-Troms Regionråd

VARIGHET

Avtaleperioden er løpende med 3 måneders varsel om revidering av avtalen.

Avtalen kan sies opp av partene med minimum 6 måneders varsel. Oppsigelsen får virkning fra neste kalenderår.

UNDERTEGNING

Nord-Troms, ... 2020

Kvænangen kommune

.....

Nordreisa kommune

.....

Skjervøy kommune

.....

Kåfjord kommune

.....

Storfjord kommune

.....

Lyngen kommune

.....

Nord-Troms Regionråd ved Nord-Troms Studiesenter

.....

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
224/20	Kvæningen formannskap	01.12.2020
98/20	Kvæningen kommunestyre	08.12.2020

Innkjøpstjenesten i Nord-Troms: revidert samarbeidsavtale, handlingsplan og anskaffelsesstrategi

Henvising til lovverk:

Vedlegg

- 1 Anskaffelsesstrategi for Nord-Troms Kommunene
- 2 Samarbeidsavtale Nord-Troms kommunenes innkjøpstjeneste (NTKI)

Saksprotokoll i Kvæningen formannskap - 01.12.2020

Behandling:

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Kvæningen kommunestyre godkjenner forslag til ny samarbeidsavtale for innkjøpstjenesten i Nord-Troms gjeldende fra 1.1.21. Samarbeidet omfatter alle 6 kommuner i Nord-Troms.
2. Kvæningen kommune godkjenner forslag til handlingsplan og anskaffelsesstrategi for samarbeidet.

Kommunedirektørens innstilling

3. Kvæningen kommunestyre godkjenner forslag til ny samarbeidsavtale for innkjøpstjenesten i Nord-Troms gjeldende fra 1.1.21. Samarbeidet omfatter alle 6

kommuner i Nord-Troms.

4. Kvænangen kommune godkjenner forslag til handlingsplan og anskaffelsesstrategi for samarbeidet.

Saksopplysninger

Historikk:

Kontrollutvalgene i Nord-Troms-kommunene har fulgt opp forslag til forbedringstiltak for innkjøpstjenesten etter at KomRev Nord i sin rapport «Innkjøpstjenesten i Nord-Troms» påpekte svikt i rutiner, svak kompetanse og manglende dokumentasjon i anskaffelsessaker i kommunene. Kommunestyrene vedtok i slutten av 2019 likelydende vedtak:

1. *Kommunestyret viser til oppsummeringer, konklusjoner og anbefalinger i forvaltningsrevisjonsrapporten «Evaluering av innkjøpssamarbeidet i Nord-Troms».*
  - a) *Kommunen slutter seg til revisors konklusjon i kap 4 og tilråding om at kommunen må treffe tiltak for å sikre at anskaffelser gjennomføres i tråd med regelverket om offentlige anskaffelser, herunder særlig at anskaffelsesprosesser dokumenteres i tråd med krav i regelverket, og at slik dokumentasjon oppbevares på en måte som gjør det mulig å belyse prosessene i ettertid.*
  - b) *Kommunestyret viser til konklusjon i rapportens kap 5, og ber rådmannen følge opp revisjonens merknader og forslag til tiltak for å forbedre etterlevelsen av kommunenes plikter etter samarbeidsavtalen*
  - c) *Kommunestyret ber rådmannen legge fram en handlingsplan med forslag til tiltak for å styrke kommunens kompetanse og arbeid på området for offentlige anskaffelser. Kommunestyret ber rådmannen gi arbeidet med forbedringer og tiltak høy prioritet.*
2. *Kommunestyret ber rådmannen følge opp anbefalingene i rapporten og rapportere tilbake til kontrollutvalget om planlagte og gjennomførte tiltak som nevnt i pkt 1 a)-1b) innen 1. februar 2020, og handlingsplan som nevnt i pkt 1C) innen 1. mai 2020*

Saken har vært fulgt opp av rådmannsutvalget (nå KDU). Innkjøpssjefen har, sammen med styringsgruppa, arbeidet med tiltak for å forbedre tjenesten på punktene ihht kommunestyrevedtak. Kontrollutvalgene har behandla rapporterte tiltak til pkt 1a og 1b i vår, mens tiltak til pkt 1C har vært til behandling i kontrollutvalgene høsten 2020. Da gjorde kontrollutvalgene følgende vedtak:

1. *Kommunestyrets vedtok i sak 57/19 i møte 11.12.2019 å styrke kommunens kompetanse innen offentlige anskaffelser. Kontrollutvalget fikk i møte 9.9.2020 fremlagt utkast til handlingsplan og felles innkjøpsstrategi for deltakerkommunene i innkjøpssamarbeidet. Plan skal iverksettes fra 1.1.2021.*
2. *Kontrollutvalget er bekymret for fremdriften i saken, og ber derfor kommunestyret vurdere om det stilles tilstrekkelige ressurser for vedtatt målsetning om kompetanseheving.*
3. *Kontrollutvalget vil følge opp saken, og melder tilbake til kommunestyret i løpet av 2021.*

4. Saken oversendes kommunestyret til foreløpig orientering.

Tiltak og tiltaks-/handlingsplan:

Innkjøpssjefen har sammen med nåværende styringsgruppe, bestående av økonomisjefene i de seks kommunene, utarbeidet en felles anskaffelsesstrategi og en felles handlingsplan for innkjøpstjenesten. Bortsett fra noen redaksjonelle endringer er vedlagte strategi og handlingsplan lagt fram for kontrollutvalg i de respektive kontrollutvalgene i høst. I forbindelse med arbeidet med strategier og handlingsplan har en sett behovet for å revidere gjeldende samarbeidsavtale, som ble vedtatt i kommunestyrene i 2010. Den viktigste endringa er en konsekvens av ny kommunelov, der de gamle §27-samarbeidene nå hjemles i §19-4 som «interkommunalt oppgavefelleskap». I løpet av inneværende valgperiode må kommunestyrene ha valgt sine medlemmer til et representantskap, som skal være øverste styre for slike samarbeid. I forslag til ny samarbeidsavtale foreslås ei styringsgruppe som ei midlertidig løsning. Styringsgruppa vil nødvendigvis få et annet mandat når representantskapet kommer på plass. Da innkjøpstjenesten bare har én ansatt (innkjøpssjef), vil vedkommende ha behov for å ha direkte kontakt inn til kommunene, og her vil medlemmene i styringsgruppa ha ei viktig rolle, også etter at representantskapet er kommet på plass.

I forslag til ny samarbeidsavtale foreslås ei anna sammensetning av styringsgruppa: erfaring viser nemlig at økonomisjefene i mindre grad har ei rolle ved anskaffelser – disse gjennomføres gjerne innenfor teknisk sektor. Det anbefales derfor at styringsgruppa blir bredt sammensatt og får medlemmer som er mer involvert i fagfeltet anskaffelse. På den måten vil styringsgruppa kunne både lede og støtte innkjøpssjefen i det løpende arbeidet innenfor anskaffelsesfeltet, det være seg oppfølging av rutiner og strategier, gjennomføring av kompetansehevingstiltak og informasjonsarbeid i kommuneorganisasjonen.

Som det framgår av vedtaket har ikke kontrollutvalget sluttbehandla saken. KDU ønsker likevel at kommunestyrene vedtar ny samarbeidsavtale, da det er vesentlig at innkjøpssamarbeidet kan driftes videre i henhold til ny kommunelov. Det er også viktig at det utnevnes ny styringsgruppe med en annen fordeling av fagpersoner, slik at innkjøpssjefen formelt sett får et tettere samarbeid med ansatte som arbeider tettere på anskaffelsesfeltet enn dagens styringsgruppe. Dette tiltaket ansees være viktig for å løfte fram fagfeltet innkjøp og anskaffelser i kommunene. Handlingsplanen, som også foreslås vedtatt, har mange andre forslag til tiltak. Summen av ny samarbeidsavtale og handlingsplan skal dekke de svakhetene og manglene som forvaltningsrapporten påviste.

Vurdering

Selv om kontrollutvalgene ikke har sluttbehandla forslag til tiltak og handlingsplan, er kontrollutvalgene informert om og har drøfta forslagene. Kommunedirektøren anbefaler likevel at kommunestyret vedtar samarbeidsavtalen, handlingsplanen og anskaffelsesstrategien, slik at innkjøpstjenesten kan arbeide videre på det fundamentet som er lagt. Det er viktig å understreke at det også ligger et ansvar i hver kommune til å bruke egne ressurser i arbeidet med anskaffelser. Kommunene må også prioritere kompetanseheving innenfor offentlig anskaffelser, det være seg lovverket eller opplæring i praktisk bruk av konkurranseverktøy. Innkjøpssjefen er en viktig ressurs mht rammeavtaler og felles anskaffelser, men det største antallet anskaffelser skjer internt i kommunene. Derfor er egne ressurser og egen kompetanse svært viktig.

DER KONTRASTER FORMER FOLK
NORD-TROMS

Anskaffelsesstrategi for Nord-Troms Kommunene

Periode 2021 – 2024

Vedtatt i kommunestyre dato:

Innhold

1. Innledning.....	3
2. Visjon	4
3. Hovedmål	4
3.1 Nord-Troms kommunene sine anskaffelser skal være økonomisk og kvalitativt gode	4
3.2 Nord-Troms kommunenes anskaffelser skal bidra til bedre behovsdekning og møte fremtidens behov.....	5
3.3 Nord-Troms kommunene skal ha økt fokus på aktiv leverandør- og avtaleoppfølging.....	6
3.4 Nord-Troms kommunene sine anskaffelser skal gjennomføres raskere, enklere og elektronisk..	6
3.5 Nord-Troms kommunene skal bidra til markedsutvikling i anskaffelsesprosesser	7
3.6 Nord-Troms kommunene skal gjennomføre samfunnsansvarlige anskaffelser	7
3.7 Nord-Troms kommunene skal ha høy anskaffelsesfaglig kompetanse	8

Begreps forklaringer:

Bestiller: Ansatt som gjennom sin stilling har myndighet til å foretar avrop på en inngått rammeavtale.

Innkjøper/Prosjektleder: Ansatt som gjennom sin stilling foretar prosjektering av investeringer, drift og vedlikehold av kommunale bygg/eiendom og foretar anskaffelsen gjennom konkurranse.

Avtaleforvalter: Ansatte som har ansvar for å forvalte avtaler på vegne av kommunene.

Avtaleeier: Ansvar for å sikre at avtalen blir fulgt opp.

Etatsleder: Kan også benevnes som sektorleder, kommunalsjef etc.

DFØ: Direktoratet for Forvaltning og Økonomistyring.

KDU: Kommunedirektør utvalg

1. Innledning

Anskaffelsesstrategien er en av Nord-Troms kommunenes overordnede strategier og bestemmer veivalg og satsninger innen anskaffelsesområdet. Den gjelder alle etater i Nord-Troms kommune. Kommunale foretak er ikke omfattet av strategien. Hvordan anskaffelser styres, påvirker både kvaliteten og kostnadene på de tjenester som leveres til innbyggerne.

Nord-Troms kommunene har ca 50 rammeavtaler per 1.1.2020, og anskaffer for ca: 250 mill årlig i varer og tjenester - ca 900 millioner i investeringer over en 4 års periode. Med dette følger et ansvar om å opptre som en profesjonell innkjøper og sørge for å få mest mulig igjen for midlene. Samtidig ønsker Nord-Troms kommunene å bruke anskaffelsene strategisk for å bidra til innovasjon og virksomhetsutvikling.

Anskaffelsesstrategien skal synliggjøre viktigheten av anskaffelsesvirksomheten og øke bevisstheten rundt anskaffelsesarbeidet i hele organisasjonen. Det gjøres mye godt anskaffelsesarbeid i kommunene, men det knytter seg fortsatt utfordringer til deler av dette arbeidet. Det har ikke tidligere vært utarbeidet en anskaffelsesstrategi men strategien skal si noe om målsetningen med arbeidet innenfor anskaffelser. Målsetningen i anskaffelsesstrategien er prøvd presisert med hovedmål og delmål med tilhørende tiltak, for å oppnå en bedre måloppnåelse.

Anskaffelsesstrategien retter større oppmerksomhet mot:

- Opplæring/ bevisstgjøring i kommunene
- Standardisering av sortiment
- Standardisering av anskaffelsesprosedyrer (anskaffelser.no)
- Kontraktoppfølging
- Analyse av innkjøpsdata
- Danner grunnlaget for handlingsplan for anskaffelser

Anskaffelsesstrategien skal revideres hvert annet år for å se om delmålene oppnås, dersom det ikke oppstår forhold som gjør at strategien bør revideres tidligere. Ved revidering må eventuelle tiltak vurderes for å nå delmålene.

Anskaffelsesstrategien skal gi et felles grunnlag for gjennomføring av anskaffelser og sikre effektiv ressursbruk. Kommunene skal gjennomføre anskaffelser i tråd med lov og forskrift om offentlige anskaffelser.

Strategien gjelder for alt anskaffelsesarbeidet som gjennomføres i kommunene, på tvers av etater og for alle faser i en anskaffelsesprosess; fra initiering av anskaffelsen til kontraktens avslutning. Den berører alle deler av organisasjon, og det er et felles ansvar i linjeledelsen for å bidra til at vi lykkes med å nå målene.

Anskaffelser bygger på følgende verdier: MERK

M-Modig

Vi tør tenke nytt, ser etter gode løsninger og stiller konstruktive spørsmål og utnytter handlingsrommet i regelverket.

E- Engasjert

Vi ivrer for at Nord-Troms kommunene er en attraktiv og krevende kunde.

R- Romslig

Vi møter og inkluderer egen organisasjon og leverandører med åpenhet, respekt og tillit.

K- Kompetent

Gjennom høy kompetanse skal vi være forberedt på å møte dagens og morgendagens utfordringer.

2. Visjon

Kommunenes anskaffelser skal gjøres profesjonelt og effektivt, og kommunene skal være en attraktiv kunde og samarbeidspartner.

3. Hovedmål

Kommunenes anskaffelser skal bidra til verdiskapning for kommunene og brukerne, ivareta samfunnsansvar og skape tillit til Nord-Troms kommunene som innkjøper.

Målet innebærer at anskaffelsene skal støtte Nord-Troms kommunenes overordnede mål for langsiktig utvikling av Nord-Troms kommunene. Kommunene skal gjennomføre økonomiske og kvalitativt gode anskaffelser med vekt på miljø, samfunnsansvar, innovasjon og nytenkning. Anskaffelsene skal være juridisk korrekte og det skal legges til rette for god anskaffelsesfaglig kompetanse.

For å oppnå hovedmålet er det identifisert 7 delmål som er beskrevet nedenfor.

3.1 Nord-Troms kommunene sine anskaffelser skal være økonomisk og kvalitativt gode

En anskaffelse skal være basert på konkurranse, og kommunen skal sikre at hensynet til forutberegnelighet, gjennomsiktighet (åpenhet) og etterprøvbarhet ivaretas gjennom hele anskaffelsesprosessen.

Kommunens virksomheter skal opptre i samsvar med god forretningsskikk og sikre høy forretnings etisk standard i den interne og eksterne saksbehandling. Utvelgelse av kvalifiserte tilbydere og tildeling av kontrakter skal skje på grunnlag av objektive og ikke-diskriminerende kriterier.

Kommunene skal ha god oversikt over egne avtaler og bør planlegge de strategisk viktige anskaffelsene i god tid. Politiske vedtak som medfører kjøp av varer eller tjenester må gis tilstrekkelig tid til å gjennomføre en forsvarlig økonomisk og kvalitativ anskaffelsesprosess.

Virksomhetene i kommunen har et selvstendig ansvar for å sikre at behov for varer og tjenester dekkes gjennom kommunale avtaler.

Kommunen skal utnytte stordriftsfordeler ved intern samordning og gjennom samarbeid med andre kommuner der det er formålstjenlig.

Vi etterlever dette delmålet når vi:

- Tilrettelegger for etterlevelse av regelverket i organisasjon
- Øker antall rammeavtaler og avtaledekning
- Ansvarliggjør og bevisstgjør behovshavere i organisasjon om at anskaffelsesprosesser krever tid og ressurser, for å få til gode innkjøp

Tiltak:

- Vi skal opprettholde samarbeidet med Nord-Troms kommunene
- Etablere hensiktsmessig samhandling mellom involverte etater på tvers av kommunene i anskaffelsesarbeidet.

- Gjennomgå organiseringen rundt kommunenes strategisk viktigste anskaffelser.
- Etatsleder skal gjøre alle deler av egen virksomhet kjent med fullmakts matrisen som synliggjør roller og ansvar i alle prosessene knyttet til anskaffelser
- Tilpasse antall bestillere gjennom fullmakts systemet
- Vi skal sikre at kriterier og krav utarbeides med bruk av god og bred kompetanse, og vi skal sikre brukermedvirkning
- Alle avtaleforvaltere skal ha god kompetanse på kontraktsoppfølging gjennom tilpasset opplæring.
- Formalisere avtaleeiers (etatsleder) ansvar i anskaffelsesprosessen. Alle inngåtte kontrakter over EØS verdi skal ha utpekt avtaleforvalter.
- Bruke etablerte maler for gjennomføring av konkurranser med verdi over 100', maler hentes fra anskaffelser.no i hvert enkelt tilfelle.

3.2 Nord-Troms kommunenes anskaffelser skal bidra til bedre behovsdekning og møte fremtidens behov

Årlig skal det etableres en anskaffelsesoversikt. Forespørsel sendes kommunalsjefer/sectorledere i 4 kvartal. Behovsavklaring skal gjennomføres i linjen. Behov må innmeldes for å få anskaffelsen prioritert i anskaffelsesoversikten.

Eksisterende rammeavtaler behøves ikke å meldes inn. Innkjøpstjenesten kontakter brukere av avtalen for å forespørre om endringer i marked, endringer i behov og etablerer et tverrfaglig anskaffelsesteam (TAT) der det er behov. TAT skal etableres i alle anskaffelser som berører mer enn en seksjon.

Behov for etablering av nye avtaler i løpet av året skal fortløpende innmeldes til Innkjøpstjenesten.

Innkjøpstjenesten skal etablere/arrangere opplæring innen lov og forskrift om offentlige anskaffelser for å forankre og bevisstgjøre ledelse og ansatte i Nord-Troms kommune om regelverket.

Vi etterlever dette delmålet når vi:

- Kartlegger kommunenes samlede behov for avtaler
- Bevisstgjør ledere og bestillere i verdien av strategisk innkjøpskompetanse
- Knytter endring i marked eller endring av behov til den enkelte anskaffelse

Tiltak:

- Gjøre informasjon om gjeldende avtaler med tilhørende betingelser, innkjøpsorganisering og gjeldende retningslinjer for anskaffelser enkelt tilgjengelig for alle ved bruk av et kontraktsadministrasjonsverktøy (KAV)
- Etatsleder skal til enhver tid ha oversikt over virksomhetens løpende kontrakter med omfang, verdi, utløpsdato og avtaleforvalter.
- Inngå flere og forbedrede rammeavtaler. Innkjøpstjenesten skal inngå og forvalte virksomhetens samkjøps- og rammeavtaler på grunnlag av årlig analyse av virksomhetens sammenfallende behov og økonomiske effekt. Tydeliggjøre leders ansvar for å bruke rammeavtalene og bruke disse korrekt ved innkjøp av varer og tjenester. Avdelingsleder skal sikre at bestiller- og attestasjonsrollen foretas av medarbeider med nødvendig kompetanse, og ha interne rutiner som sikrer at rammeavtaler følges.
- Vi skal øke involvering av interessenter, både fagpersoner (TAT) og brukere, i forberedelsen av store eller strategiske anskaffelser

- Kommunenes innkjøpskompetanse skal komme tidlig inn i prosessene ved å bli inkludert i oppstarten av prosjekter og i budsjetteringsarbeidet.

3.3 Nord-Troms kommunene skal ha økt fokus på aktiv leverandør- og avtaleoppfølging

Økt fokus på aktiv leverandør- og avtaleoppfølging i avtaleperioden. Bevisstgjøring i organisasjon for å sikre avtaledekning, sortimentstyring og avtalelojalitet.

Nord-Troms kommunene har et i dag en avtaleoversikt i SharePoint som vil bli videreført. På sikt skal EU-Supply sitt konkurranse avtale verktøy (KAV) også kunne benyttes.

Priser og avtalebetingelser skal følges opp. Virksomhetene må vite hva de kan kreve av avtalen, slik at avvik kan meldes til innkjøpstjenesten. Videre for å tydeliggjøre leders ansvar for å bruke rammeavtaler og bruke disse korrekt ved innkjøp av varer og tjenester gjennom innkjøpssystemet. Nærmeste leder skal sikre at bestiller- og attestasjonsrollen foretas av medarbeidere med nødvendig kompetanse, og etablere interne rutiner som sikrer at rammeavtaler følges.

Vi etterlever dette delmålet når vi:

- Øker fokus på avtalelojalitet
- Standardiserer sortiment
- Sikrer riktig avtalebetingelser
- Ansvarlig gjør at kjøp/bestilling av varer og tjenester ligger i linjeledelsen

Tiltak:

- Vi skal gjennomføre årlige statusmøter med de største leverandørene og de leverandørene som vi anser som svært viktige å ha fokus på, for å følge opp avtalevilkår, spesielt innen pris, leveranse, miljø, etiske krav etc.
- Benytte innkjøpsstatistikker
- Etablere gode rutiner for implementering av nye avtaler
- Analyseverktøy for leverandør oppfølging og avtalelojalitet skal kartlegges for om mulig tas i bruk innen utgangen av 2022

3.4 Nord-Troms kommunene sine anskaffelser skal gjennomføres raskere, enklere og elektronisk

Alle anskaffelser som gjennomføres etter lov og forskrift om offentlige anskaffelser skal gjennomføres elektronisk. Konkurransegjennomførings verktøy (KGV) skal benyttes.

Anskaffelsesprosessen omfatter alt fra innmeldt behov fra bruker, til ferdig signert og arkivert avtale i arkivsystemet, samt bestilling/ avrop av varer og tjenester.

Full elektronisk anskaffelsesprosess vil forenkle arkivering og sikre at alle dokumenter blir arkivert i henhold til gjeldende regelverk og interne prosedyrer.

Vi etterlever dette når vi:

- Øker andelen av innleverte digitale tilbud fra leverandørsiden, innleverte tilbud på annen måte skal avvises.
- Forenkler og effektiviserer anskaffelsesprosessen
- Forenkler og sikrer korrekt arkivering

Tiltak:

- KGV skal benyttes til gjennomføring av alle typer konkurranser (over kr 100 000)
- Kartlegge muligheten for å etablere løsning for eHandel innen utgangen av 2022

3.5 Nord-Troms kommunene skal bidra til markedsutvikling i anskaffelsesprosesser

Nord-Troms kommunene skal aktivt bidra til dialog med markedet basert på likebehandling. Det skal legges til rette for at små og mellomstore bedrifter kan delta i konkurranser. Der det finnes standardkontrakter skal disse benyttes, for å sikre gjennomtenkte og balanserte kontraktsvilkår.

Vi etterlever dette delmålet når vi:

- Øker bruken av standardiserte kontrakter som er balanserte både for kunde og leverandør.
- Reduserer direkte anskaffelser, og gjennomfører flere frivillige kunngjøringer på doffin.no gjennom KGV.

Tiltak:

- Vi skal benytte nasjonale standardkontrakter der det er mulig, for å sikre gjennomtenkte og balanserte kontraktsvilkår.
- Vi skal vurdere frivillig kunngjøring i alle anskaffelser under terskelverdi
- Ha et bevisst forhold ved utlysning av større anskaffelser (dele opp anskaffelsen i kategorier)

3.6 Nord-Troms kommunene skal gjennomføre samfunnsansvarlige anskaffelser

Nord-Troms kommune skal ta aktivt samfunnsansvar gjennom å etterspørre og forbruke varer og tjenester som er produsert etter høye etiske, sosiale og miljømessige standarder. Forskrifts- og kommunale bestemmelser skal ivaretas gjennom kommunens anskaffelser. Vi skal i alle våre anskaffelser forhindre svart økonomi og arbeidslivskriminalitet.

Kravene skal implementeres gjennom tydelige krav i avtalene og gjennom dialog og samarbeid med kommunens leverandører.

Vi etterlever dette delmålet når vi:

- Tydeliggjør delmålet i avtalene som signeres
- Har fokus på miljø for å ivareta kommunens miljømål
- Sikrer at kommunen kjøper varer og tjenester fra seriøse aktører i markedet

Tiltak:

- Vi skal etablere rutiner for å redusere skadelig miljøpåvirkning knyttet til anskaffelser og fremme klimavennlige løsninger
- Vi skal etablere rutiner for å ivareta respekt for grunnleggende menneskerettigheter
- Vi skal ta aktivt samfunnsansvar og bruke kontraktkravene aktivt med fokus på å hindre arbeidslivskriminalitet og sosial dumping
- Vurdere risiko for brudd på grunnleggende menneskerettigheter og miljøbelastning ved kommende anskaffelser
- Vi skal bruke anbefalte maler og verktøy som er utarbeidet av DfØ innen samfunnsansvar
- Vi skal følge kommunens miljøstrategi i alle anskaffelser når/hvis den foreligger
- Utarbeide og implementere interne etiske retningslinjer for anskaffelsesarbeidet.
- Etablere rutiner og årlig vurdere tiltak som forebygger muligheter for misligheter og korrupsjon knyttet til anskaffelser.

Sett inn linkt sendt av hilde og rita.

3.7 Nord-Troms kommunene skal ha høy anskaffelsesfaglig kompetanse

Anskaffelsesområdet er komplekst og har mange faglige nedslagsfelt, blant annet juridiske, økonomiske og samfunnsfaglige. Fagfeltet er i sterk utvikling, regelverket er i stadig endring og det utvikles stadig nye metoder innenfor innovasjon og leverandørutvikling. For å realisere de prioriterte områdene og bidra til gode avtaler, der risikoen for feil minimeres. Må kompetanse bygges og vedlikeholdes både i den interkommunale innkjøpstjenesten og ellers i kommunen.

Manglende eller utilstrekkelig kompetanse innebærer en økt risiko for feil og mangler ved gjennomføring av anskaffelsesprosessen, samt feil og mangler ved varene og tjenestene som blir anskaffet.

Anskaffelseskompetanse må derfor kontinuerlig styrkes både blant ledere og ansatte som har roller i anskaffelsesprosessen.

Innkjøpstjenesten skal gi tilbud om undervisning til ulike nivå i kommunen, bistå med generell rådgivning og delta på møter i virksomhetene.

Vi etterlever dette delmål når vi:

- Opprettholder og øker fagkompetansen innen anskaffelse, og er attraktiv som samarbeidspartner
- Minimerer risiko for feil i både gjennomføring av anskaffelsesprosesser og anskaffelse av feil vare/tjeneste
- Innkjøpstjenesten er kommunenes faglige ressurs innen anskaffelsesregelverket, og er en kompetent rådgiver internt i kommunene
- Innkjøpstjenesten kvalitetssikrer prosessen for alle anskaffelser over kr 100.000 som gjennomføres av den enkelte kommunene, med unntak av entrepriser

Tiltak:

- Etablere og etterleve interne rutiner for gjennomføring av anskaffelsesprosessen i KGV.
- KGV skal ha enkelt tilgjengelig og oppdaterte veiledere, maler og verktøy til bruk i kommunenes anskaffelsesprosesser.
- Det skal gjennomføres årlige interne kurs innen lov og forskrift for offentlige anskaffelser
- Rutiner, veiledere, maler og verktøy for hvordan anskaffelser skal gjennomføres ved bruk av KGV skal ligge lett tilgjengelig
- Utrede innføring av elektronisk verktøy for flere deler av anskaffelsesprosessen
- Etablere rutiner for bedre kommunikasjon fra innkjøpstjenesten ut i virksomheten, styringsgruppa for anskaffelser.

SAMARBEIDSAVTALE

NORD-TROMS KOMMUNENES INNKJØPSTJENESTE (NTKI)

Avtalen er inngått mellom kommunene Kvæangen, Nordreisa, Skjervøy, Kåfjord, Lyngen og Storfjord.

1. Formålet med samarbeidsavtalen.

Formålet med samarbeidsavtalen er å fastlegge avtalemessige forhold. Samarbeidsavtalen skal vedtas politisk av alle kommunene i 2020.

Den felles innkjøpstjenesten omfatter blant annet kontakt og forhandlinger med leverandører, inngåelse av innkjøpsavtaler (rammeavtaler) for deltakerkommunene, kompetanseoppbygging – både i egen felles innkjøpstjeneste og i deltakerkommunene – samt utvikling av felles informasjonssystem i samarbeid med NOR IKT for innkjøpstjenesten og deltakerkommunene.

Det utarbeides felles «Anskaffelsesreglement og Anskaffelsesstrategi for Kvæangen, Nordreisa, Skjervøy, Kåfjord, Lyngen og Storfjord kommuner» som omfatter varer, tjenester, bygg og anlegg. Utarbeidelsen av anskaffelsesreglement påbegynnes når samarbeidsavtalen er godkjent, og den bygger på vedtatt samarbeidsavtale. Nytt reglement bør kunne foreligge medio februar 2021.

Avtalen er i henhold til kommuneloven (KL) kapittel 19 – kommunalt oppgavesamarbeid og § 19-4, (§27 etter forrige kommunelov):

- a) Oppgavefellesskapets navn: Nord-Troms kommunenes innkjøpstjeneste, NTKI
- b) Oppgavefellesskapet er ikke et eget rettssubjekt
- c) Hvor mange medlemmer den enkelte deltakeren skal ha i representantskapet: Ihht KL skal interkommunale samarbeid etter §19-4 ha et politisk valgt representantskap som øverste organ. Kommunene har plikt til å opprette dette innenfor en periode på 4 år etter at KL trådte i kraft. Forslag til foreløpig organisering: se punkt 4
- d) Oppgaver og myndighet som er lagt til oppgavefellesskapet: se pkt 5 og 6
- e) Deltakernes innskuddsplikt og plikt til å yte andre bidrag til oppgavefellesskapet – ikke relevant
- f) Den enkelte deltakerens eierandel i oppgavefellesskapet og ansvarsandel for fellesskapets forpliktelser hvis ansvarsandelen avviker fra eierandelen – ikke relevant
- g) Oppgavefellesskapet har ikke myndighet til å ta opp lån.
- h) Oppgavefellesskapet rapporterer til deltakerne gjennom årsberetninger.
- i) Hvordan deltakerne kan tre ut av oppgavefellesskapet, se pkt 2
- j) Hvordan oppgavefellesskapet skal oppløses, blant annet hvem som skal ha ansvaret for at oppgavefellesskapets arkiver blir oppbevart etter at oppgavefellesskapet er oppløst, se pkt 10.

2. Avtaleperiode

Denne avtalen er inngått mellom kommunene Kvæningen, Nordreisa, Skjervøy, Kåfjord, Lyngen og Storfjord kommuner og gjelder inntil avtalen eventuelt sies opp.

Avtalen kan sies opp av den enkelte kommune med ett års skriftlig varsel. Oppsigelsestiden regnes fra 1. januar året etter oppsigelsen er datert.

Ved en eventuell oppløsning av samarbeidet skal administrasjonskommunen, her Skjervøy kommune, ivareta arbeidsgiveransvaret for den som er ansatt ved innkjøpstjenesten.

3. Hovedmålsetning for oppgavefellesskapet

Et overordnet mål for innkjøpssamarbeidet er gjennom samordning og gode rutiner for å effektivisere innkjøpene til de 6 kommunene. Dette innebærer at kommunene gjennom felles rammeavtaler og samordnede innkjøp skal oppnå stordriftsfordeler ved bedre innkjøpspriser og betingelser, samt lavere kostnader ved innkjøpsprosessen.

Effektive rutiner skal understøttes av elektroniske innkjøpsverktøy/fakturaløsninger og informasjonssystemer. Det er i tillegg en målsetting at kompetansebygging i felles innkjøpsenhet og kommunene skal bidra til høyere kvalitet på innkjøpsfunksjon i kommunene. Målet er at innkjøpssamarbeidet skal bidra til et godt omdømme for kommunene og andre deltakere og kjennetegnes ved:

- Fokus på vedtatt anskaffelsesstrategi
- Kostnadseffektiv behovsdekning
- Profesjonelle innkjøpsprosesser
- Høy innkjøpskompetanse og gode etiske holdninger hos de ansatte
- Effektive innkjøpsrutiner og e-handel
- God samhandling mellom deltakere

4. Organisering av samarbeidet

Organisering

NTKI er organisert som et kommunalt oppgavefellesskap med felles innkjøpssjef. Skjervøy kommune har arbeidsgiveransvar for innkjøpssjef og har det administrative ansvaret for innkjøpstjenestens drift.

- Innkjøpstjenesten har ansatt innkjøpssjef, men tjenesten innbefatter ansatte i alle deltakerkommuner som har en rolle mht innkjøp
- Administrasjonskommunen har ansvar for at innkjøpssjefen har kontorfasiliteter, betaler lønn og bilgodtgjørelse, yter opplæring og administrative tjenester, jfr overheadavtale for interkommunale samarbeid.
- Det utpekes en styringsgruppe av KDU som er tverrfaglig sammensatt.

Styringsgruppens sammensetning

Styringsgruppen består av én representant fra hver kommune, representanten utpekes av hver enkelt kommunedirektør blant kommunens ansatte. Styringsgruppen skal være tverrfaglig sammensatt med representanter fra alle etater. Styringsgruppen velger leder og nestleder blant styringsgruppens representanter for ett år om gangen.

Ved uttreden eller varig forfall, iverksettes suppleringsvalg.

Kommunens representant i styringsgruppen skal være kommunens kontaktperson innad i kommunen. Representanten skal ha oversikt over hvor rammeavtaler finnes og hvordan disse skal benyttes.

Samarbeidsform

Styringsgruppen fungerer som innkjøpssjefens samarbeidsråd når det skal gjennomføres nye rammeavtaler. Innkjøpssjefen innkaller og leder møtene.

Kompetansegrupper

Innenfor hvert fagområde eller grupper av fagområder etableres faste kompetansegrupper bestående av en representant fra hver kommune. Den enkelte kommunes representant har ansvaret for å ivareta interessene til alle etater i kommunene. Kompetansegruppene bør sammensettes av fagpersonell slik at hele fagområdet ivaretas. Ved behov utvides eller reduseres antall representanter i gruppen.

Antall kompetansegrupper bør være færrest mulig og hver gruppe ivaretar alle rammeavtaler for varer og tjenester innenfor sitt fagområde.

Rapportering

Innkjøpstjenesten forplikter seg til å utarbeide årsrapport til KDU.

5. Hovedoppgaver for innkjøpssamarbeidet

5.1. Rammeavtaler

Felles rammeavtaler gir kommunene stordriftsfordeler ved bedre innkjøpspriser og betingelser, samt lavere kostnader ved selve innkjøpsprosessen. Arbeidet med felles rammeavtaler er en de viktigste arbeidsoppgavene for NTKI. Flest mulig rammeavtaler for både varer og tjenester vil avlaste brukerne og redusere behovet for enkeltanskaffelser.

Den enkelte deltakerkommunen kan i særskilte tilfeller, når det er formålstjenlig, økonomisk eller operativt, velge å ikke delta på felles rammeavtaler. I slike tilfeller skal dette meldes skriftlig til NTKI ved planlegging av anskaffelsen. Deltakerkommunen vil da selv være ansvarlig for sine anskaffelser på dette område.

Andre deltakere kan forespørres om de ønsker å delta ved hver enkelt rammeavtale.

5.2. Samkjøp

Når flere kommuner skal foreta samme type enkeltanskaffelse bør innkjøpet foretas samlet. NTKI bør foreta innkjøpet på vegne av kommunene. Initiativ til samkjøp kan tas av deltakerkommunene eller av NTKI. Invitasjon til samkjøp kan legges på felles informasjonsside for innkjøp.

5.3. Enkeltanskaffelser – varer og tjenester

Hovedregelen er at enkeltanskaffelser gjøres i kommunene. NTKI bidrar med maler til konkurransegrunnlag etc. Beslutningsmyndighet ligger i kommunene.

5.4. Enkeltanskaffelser – Bygg og anlegg

Innkjøp av bygg og anlegg gjøres av kommunene. NTKI bidrar med maler til konkurransegrunnlag, rådgivning etc. Beslutningsmyndighet ligger i kommunene.

5.5. Rådgivning og bistand

NTKI skal gi deltakerkommunene bistand ved kunngjøring av enkeltanskaffelser og råd i saker relatert til innkjøp.

5.6. Opplæring

NTKI har ansvaret for å tilby deltakerkommunene kurs og opplæring innenfor anskaffelsesfaget. Opplæring kan skje internt i den enkelte deltakerkommunen eller som felleskurs. Eventuelle kostnader for felleskurs fakturerer deltakerne etter selvkost.

6. Beslutningsmyndighet

Innkjøpssjefen gis beslutningsmyndighet og fullmakt til å signere rammeavtaler og andre fellesavtaler på vegne av alle deltakerkommunene fra KDU.

7. Logistikkverktøy e-handel

Det skal utredes om e-handel skal implementeres i kommunene, kostnadene for dette fordeles etter fastsatt fordelingsnøkkel. Dette punktet må revideres hvis det blir aktuelt å innføre e-handel.

8. Informasjon – hjemmeside

Informasjon om virksomheten ved NTKI formidles via www.ntki.no

Hjemmesiden skal inneholde:

- Innkjøpsrelatert informasjon, nyheter osv
- Informasjon om rammeavtaler
- Konfidensiell avtaleinformasjon (passordbelagt)
- Informasjon på pågående anskaffelsesprosesser (passordbelagt)
- Lover, retningslinjer og reglementer
- Prosedyrebeskrivelser
- Ulike maler for konkurransegrunnlag, protokoller, kontrakter etc.

Ved behov kan også kommunens hjemmeside på intranett benyttes. Innkjøpstjenesten har ansvaret for at informasjonen blir oppdatert.

9. Økonomi

Alle driftsutgifter fordeles mellom de samarbeidende kommunene der 40% av kostnaden fordeles likt mellom kommunene og 60% fordeles etter antall innbyggere i de samarbeidende kommunene. Innbyggertall som legges til grunn er fra den 01.01 regnskapsåret.

Det faktureres 10% overheadkostnader med utgangspunkt i lønn og pensjonskostnader, det henvises for øvrig til inngått avtale fra 2016.

Den enkelte kommunes andel av kostnaden faktureres fra vertskommunen etterskuddsvis én gang pr år.

Det utarbeides budsjett for innkjøpstjenesten.

10. Dokumentasjon

Administrasjonskommunen har ansvar for at alle dokumenter vedrørende fellesanskaffelser lagres i administrasjonskommunen. Av praktiske hensyn vil fellesdokumenter også være lagra i alle kommuner som anskaffelsene gjelder. Anskaffelser som gjelder enkeltkommuner lagres i den enkelte kommunes arkivsystem.

11. Ansvar

a. Overtredelsesgebyr eller erstatningsforpliktelser knyttet til feil i anskaffelsesprosessen
Dersom NTKI som følge av forsettlig eller grov uaktsomhet pådrar seg overtredelsesgebyr for en ulovlig direkte anskaffelse, eller pådrar seg erstatningsansvar (positiv eller negativ kontraktsinteresse) for brudd på anskaffelsesregelverket, er alle kommunene som omfattes av den aktuelle anskaffelsen solidarisk ansvarlig utad. Mellom kommunene fordeles kostnadene prosentvis i forhold til avtalt fordelingsnøkkel.

b. Erstatningsansvar som følge av kontraktsbrudd

Hver kommune er ansvarlig for oppfyllelse av sin andel av kontraktene.

Ved kontraktsbrudd er den eller de kommunene som har brutt kontraktens bestemmelser alene ansvarlig ovenfor leverandøren.

Dersom andre kommuner påføres tap som følge av en kommunes kontraktsbrudd, kan tapet kreves erstattet av den kommunen som har brutt kontrakten.

c. Annen type erstatningsansvar

Dersom vertskommunen pådrar seg deltakeransvar som følge av handlinger foretatt innenfor innkjøps samarbeidet, skal ansvaret fordeles mellom de samarbeidende kommunene i henhold til alminnelige erstatningsrettslige prinsipper.

d. Kommunenes forpliktelser for driften av innkjøpstjenesten

Kommunene er solidarisk ansvarlig for at innkjøpstjenesten fungerer som avtalefestet.

Alle kommunene i samarbeidet plikter å delta med personell i NTKIs ulike samarbeidsorganer. Kommunene forplikter seg til å delta med kompetansepersoner i forberedelsen og ved gjennomføring av rammeavtalekonkurranser for å sikre god behovsdekning for kommunene. Kommunene skal påse at ansatte med innkjøpsansvar følger de rammeavtalene som til enhver tid gjelder.

12. Uttredelse av samarbeidet

Kommunestyre i den enkelte deltagerkommune kan ensidig si opp sitt deltagerforhold i samarbeidet med ett års varsel. Oppsigelsestiden løper fra den 1.1 påfølgende år. Oppsigelse av avtale kan bringes inn for Departementet.

Alle inngåtte rammeavtaler der kommunen som ønsker uttredelse fra samarbeidet er med på, må følges i gjeldende avtaleperiode jfr. kommuneloven §19-2. Kostnader knyttet til oppfølging av kontrakter i oppsigelsesperioden fordeles etter avtalt kostnadsfordelingsnøkkel.

13. Tvisteløsninger

Uenighet mellom deltagerkommunene om forståelse av avtalen skal søkes løst gjennom forhandlinger i KDU.

14. Endring av avtalen

Eventuelle endringer av samarbeidsavtalen forutsetter enstemmige vedtak i kommunene.

Kvæningen kommune

Kommunevedtak:

Dato:

Kommunedirektør

Nordreisa kommune

Kommunevedtak:

Dato:

Kommunedirektør

Skjervøy kommune

Kommunevedtak

Dato:

Kommunedirektør

Kåfjord kommune

Kommunevedtak:

Dato:

Kommunedirektør

Lyngen kommune

Kommunevedtak:

Dato:

Rådmann

Storfjord kommune

Kommunevedtak:

Dato:

Rådmann

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
221/20	Kvæningen formannskap	01.12.2020
99/20	Kvæningen kommunestyre	08.12.2020

Partnerskap Troms Kraft AS og Ymber AS

Henvising til lovverk:

Saksprotokoll i Kvæningen formannskap - 01.12.2020

Behandling:

Vera Marie Eilertsen-Wassnes ba formannskapet om å vurdere sin habilitet. Hun ble enstemmig erklært inhabil til å behandle saken.

Forslag 1 fra Jan Helge Jenssen, SP:

Formannskapet oppfatter Ymber som et selskap med sterke relasjoner og røtter til regionen.

Selskapet Ymber, først kalt Nord Troms Kraftlag, ble da også stiftet med tanke på å være et selskap som ga sikre leveringer av elektrisitet til eierkommunene.

Selskapet har gjennom sin eksistens så langt, nettopp vært den garantisten gjennom både levering, vedlikehold og retting når feil oppstår. Det selv der ingen skulle tro at noen kunne bo. Dagens struktur i henhold til tjenester og arbeidsplasser er godt tilpasset nedslagsfeltet selskapet opererer i. Gjennom nettopp sin lokaletilhørighet, har også selskapet vært en viktig aktør for trygge og sikre arbeidsplasser i regionen.

Ut fra blant annet nevnte er regionen best tjent med at Ymber også framover består som et eget selskap.

Forslag 2 fra Eirik Mevik, AP:

Kommunestyret har drøftet saken og sender følgende signal til den videre prosessen med partnerskap mellom Troms kraft og Ymber:

- Kvæningen kommune er positiv til å utrede saken nærmere.
- Lokalt eierskap er viktig.
- Kommunene Kåfjord, Nordreisa, Skjervøy, Kautokeino, Loppa og Kvæningen må innhente en «second opinion» på utredningen med tanke på utredningens innhold og kommunenes juridiske posisjon.

Det ble avstemming om forslag 1 mot forslag 2.

Avstemming: 2-2.

Forslag 2 ble vedtatt med ordførerens dobbeltstemme.

Vedtak:

Kommunestyret har drøftet saken og sender følgende signal til den videre prosessen med partnerskap mellom Troms kraft og Ymber:

- Kvæningen kommune er positiv til å utrede saken nærmere.
- Lokalt eierskap er viktig.
- Kommunene Kåfjord, Nordreisa, Skjervøy, Kautokeino, Loppa og Kvæningen må innhente en «second opinion» på utredningen med tanke på utredningens innhold og kommunenes juridiske posisjon.

Ordførers innstilling

Kommunestyret har drøftet saken og sender følgende signal til den videre prosessen med partnerskap mellom Troms kraft og Ymber:

Saksopplysninger

Troms Kraft har tatt initiativ til et partnerskap med Ymber AS. Kvæningen kommune er en av eierne i Ymber med en eierpost på 8,33 %. Initiativet fra Troms kraft følger vedlagt. En del av opplysningene vedrørende innsparinger for bedrifter og kommuner er ikke på samme måte gjeldende for Kvæningen kommune da det er Alta Kraftlag som er nettselskapet i Kvæningen. Ymber har nett i deler av ytre Kvæningen. Det er lagt til grunn i samtaler i eiermøte at alle eierne må være enig for at et partnerskap, ala det Troms Kraft foreslår, skal kunne vedtas.

Vurdering

Det kan synes som at en nærmere utredning og avklaringer er relativt ufarlig og kan være fornuftig. For innbyggerne i Kvæningen vil et slikt partnerskap antakelig gi seg utslag i lavere nettleie for ytterdistriktene. Saken legges fram til diskusjon i formannskap/kommunestyre for å gi signaler til ordfører som eierrepresentant i generalforsamlingen.

Notat - partnerskap Ymber og Troms Kraft

1. Bakgrunn

Etter et eiermøte i Ymber onsdag 18. november 2020, der Troms Kraft presenterte en skisse for partnerskap mellom Ymber og Troms Kraft, ble det besluttet å lage et notat som i korte trekk oppsummerer innholdet i TKs skisse. Denne vil bli presentert for kommunestyrene i Ymbers eierkommuner, med sikte på å avklare hvorvidt det er hensiktsmessig for ledelsen i Ymber og Troms Kraft å gå i nærmere forhandlinger. Et endelig resultat av slike forhandlinger vil selvsagt være gjenstand for behandling og beslutning i både Ymber og Troms Krafts styrende organer. Det er viktig å understreke at nedenstående modell utelukkende er utarbeidet av Troms Kraft – Ymbers styre og ledelse avventer eiernes holdning til et eventuelt samarbeid før man starter en prosess. Alle verdivurderinger og økonomiske beregninger som framkommer må derfor kun anses som foreløpige anslag.

Bakteppet for Troms Kraft sin invitasjon er en etter hvert nokså velkjent omstilling i energibransjen. Incentivene for å skape større og mer slagkraftige nettselskap trer tydeligere fram, Norges vassdrag og energidirektorat (NVE) går i spissen for at Norges 124 nettselskap skal bli langt færre, til glede for alle kunder. En nylig rapport fra NVE slår fast at det er ca 2,6 milliarder å spare for nettkundene dersom vi lykkes i å skape færre og større selskap. I tillegg står vi i en tid der Norge skal elektrifiseres. Det vil kreve mye av nettselskapene både hva gjelder finansiell kraft og kompetansebygging. Det samme gjelder kraftprodusentene, som også vil ha stordriftsfordeler ved sammenslåing, og som vil bli utfordret på effektivisering og behov for økning av sin produksjon av elektrisk kraft i årene som kommer.

Troms Kraft har i lang tid hatt som strategi å ta en ledende rolle i omstillingen i nord, og har så langt lykkes godt i sitt arbeid. Ishavskraft, med hovedkontor i Alta, er heleid av Troms Kraft og har vokst seg til å bli en betydelig nasjonal aktør på kraftsalg. Nylig har vi slått sammen Troms Kraft Nett og Nordlandsnett til landsdelens klart største nettselskap – Arva – med Troms Kraft som majoritetseier og med hovedkontor i Bodø.

Troms Kraft har vært medeier i Ymber siden 2016, og har tidligere tatt initiativ til partnerskap utover dagens eierpost. Mye har skjedd siden den gang, og gjennom god dialog med øvrige eiere er det nå besluttet å ta et nytt initiativ til partnerskap.

2. Troms Krafts forslag

- Ymber Produksjon AS og Troms Kraft Produksjon AS slås sammen med oppgjør til Ymber i form av en eierpost i det sammenslåtte produksjonsselskapet (ca. 17,5 % eierandel).
- Ymber Nett AS slås sammen med Troms Krafts datterselskap Arva, med oppgjør til Ymber i kontanter (om lag MNOK 160), alternativt en eierpost i Arva AS.

3. Hva betyr dette for Ymber

- Ymber består som kommunalt eid selskap, med fiber som hovedaktivitet.
- Ymber Produksjon og Troms Kraft Produksjon blir landsdelens nest største kraftprodusent og blir en del av et kapitalsterkt konsern med en offensiv strategi for vekst i produksjonen.

- Egenkapitalverdien av det nye selskapet blir ca MNOK 4000, hvor Ymbers andel på om lag MNOK 700 vil gi en eierposisjon tilsvarende ca. 17,5 %.
- Hovedkontoret for det nye selskapet legges til Nordreisa, noe som forventes å medføre vekst i antall kompetansearbeidsplasser lokalt.
- Ved oppgjør for nettselskapet i kontanter får Ymber tilført om lag MNOK 160, som tilsvarer egenkapitalverdien av nettselskapet (summen må verifiseres gjennom nærmere teknisk og økonomisk gjennomgang). Den finansielle styrken dette gir kan brukes til en sterkere satsing på fiber som ny hovedaktivitet, alternativt utbetaling av ekstraordinært utbytte til eierne.
- De ansatte i Ymber Nett garanteres fortsatt jobb i de neste ti år, samt å få beholde dagens arbeidssted. De ansatte blir en del av Arva, landsdelens klart største nettselskap, med muligheter for nye utfordringer og faglig utvikling.

4. Hva betyr dette for eierkommunene?

- Fortsatt eierskap i et finansielt styrket Ymber, som bl.a. kan øke sin regionale satsing på bredbånd og øke utbytnivået til eierne.
- Ymber får eierskap og styreplass i Nord-Norges nest største kraftprodusent, og en aksjonæravtale som gir negativ kontroll, og vetorettigheter for hovedkontor plassering, salg av vannkraftanlegg og ansettelse av adm direktør.
- Vertskap for attraktive stillinger ved hovedkontoret i det nye kraftselskapet
- Sikkerhet for arbeidsplasser.
- En av landets laveste nettleier, noe som vil gi økt konkurransekraft for næringsliv, men også betydelige besparelser for husholdninger og offentlige virksomheter. Noen eksempler:

Husholdning:	ca. 3 000 kroner per år
Industri (lakselakteri):	ca. 800 000 kroner per år
Kommune (Skjervøy):	ca. 850 000 kroner per år
Totalt vil regionen spare ca. MNOK 26 per år på å bli en del av Arva.	

5. Viktige vurderinger i det videre

Det er viktig å understreke at tilgang til strømmettet er rettighetsbasert og sterkt lovregulert i Norge. Det betyr at selskapene som har fått konsesjon for å drifte strømmnett i de ulike regioner er forpliktet til å levere og vedlikeholde et tilfredsstillende nett, og har tilknytningsplikt. Et eventuelt nytt selskap overtar konsesjonen med nøyaktig samme forpliktelser som dagens nettselskap.

Det er også viktig for Troms Kraft å være tydelige på at det vil være helt avgjørende for Arva å ha lokalt ansatte i hele nettområdet. Det har vi i dagens nettstruktur, og det vil fortsette. Vi mener vår modell både sikrer, og skaper mer attraktive arbeidsplasser i regionen.

Vi håper denne redegjørelsen er tilstrekkelig for at kommunestyrene skal kunne ta en beslutning om videre prosess. Undertegnede møter gjerne i formannskap eller kommunestyrene for å redegjøre ytterligere om det er ønskelig.

Tromsø 24. nov 2020

Semming Semmingsen, konsernsjef Troms Kraft

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
222/20	Kvæningen formannskap	01.12.2020
100/20	Kvæningen kommunestyre	08.12.2020

Endring av reglement for folkevalgte - fjernmøter

Henvisning til lovverk:
Kommuneloven § 11-7

Vedlegg

1 Reglement for folkevalgte 30.11.2019

Saksprotokoll i Kvæningen formannskap - 01.12.2020

Behandling:

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Reglement for folkevalgte revideres med en ny bestemmelse under § 4 «Innkalling til møte og utlegging av saksdokumenter»:

Et folkevalgt organ kan avholde et fjernmøte hvor deltakerne i møtet via tekniske hjelpemidler kan se, høre og kommunisere med hverandre, jf. kommuneloven § 11-7 annet ledd.

Kommunikasjonen i møtet skal foregå uten nevneverdig tidsforsinkelse (sanntid). Andre bestemmelser om møter gjelder også for fjernmøter. Et møte som lykkes kan ikke holdes som fjernmøte.

Kommunedirektørens innstilling

Reglement for folkevalgte revideres med en ny bestemmelse under § 4 «Innkalling til møte og utlegging av saksdokumenter»:

Et folkevalgt organ kan avholde et fjernmøte hvor deltakerne i møtet via tekniske hjelpemidler kan se, høre og kommunisere med hverandre, jf. kommuneloven § 11-7 annet ledd.

Kommunikasjonen i møtet skal foregå uten nevneverdig tidsforsinkelse (sanntid). Andre bestemmelser om møter gjelder også for fjernmøter. Et møte som lukkes kan ikke holdes som fjernmøte.

Saksopplysninger

Kommunelovens § 11-7 tilsier følgende om fjernmøter:

Kommunestyret og fylkestinget kan selv beslutte at folkevalgte organer i kommunen eller fylkeskommunen skal ha adgang til å holde møter som fjernmøte.

Fjernmøte innebærer at deltakerne ikke sitter i samme lokale, men at de via tekniske hjelpemidler likevel kan se, høre og kommunisere med hverandre. Kravene som ellers gjelder for møter, gjelder også for fjernmøter.

Et møte som skal lukkes etter § 11-5 andre ledd, kan ikke holdes som fjernmøte.

Departementet kan gi forskrift om krav til gjennomføring av fjernmøter, unntak fra kravet i andre ledd om at møtedeltakerne skal se hverandre og unntak fra tredje ledd.

Etter utbrudd av covid-19 innførte regjeringen en midlertidig forskrift som ga ordfører myndighet til å innkalle fjernmøter. Forskriften er nå opphevet, men det kan fortsatt oppstå situasjoner der folkevalgte organer må ta raske beslutninger og det er ikke mulig å få medlemmer innkalt på kort varsel. Slik sak kunne være f. eks. smittevernlegens midlertidige vedtak etter smittevernlovens § 4-1, bokstav b (isolering av personer i geografisk avgrensede områder eller andre begrensninger i deres bevegelsesfrihet i opptil sju dager om gangen). Smittevernlege har etter 5. ledd myndighet til å iverksette midlertidig hastetiltak, men kommunestyre må behandle saken dersom det er behov til å forlenge tiltakets virkning.

Dersom folkehelsemyndighetene anbefaler at det bør ikke avholdes fysiske møter, er det behov for å gjennomføre også vanlige møter som fjernmøter.

Derfor anbefaler kommunedirektøren at reglementet for folkevalgte organer revideres slik at det åpner for å avholde fjernmøter.

Reglement for folkevalgte

Del 1: Vedtatt av kommunestyret den 26.04.95 (sak 11/95), senere endret den 24.04.96 (sak 32/96) den 19.06.96 (sak 46/96), den 04.05.04 (sak 12/04), den 23.11.04 (sak 42/04), den 28.06.06 (sak 35/06), den 17.12.08 (sak 62/08), den 21.12.11 (sak 45/11) den 21.12.15 (sak 82/15) og den 11.12.19 (sak 112/19).

Del 2: Vedtatt av kommunestyret den 30.10.19 som egen forskrift (sak 78/19).

Kvænen
kommune

INNHALDSFORTEGNELSE

DEL 1 - REGLEMENT KNYTTET TIL DEN POLITISKE ORGANISASJON I KVÆNANGEN KOMMUNE

Kommunestyret	side 3
Formannskapet	side 8
Teknisk utvalg	side 9
Utvalg for oppvekst og omsorg	side 10
Reglement for delegasjon av myndighet på politisk nivå	side 11
Utvalgene og deres myndighet	side 12
Reglement for folkevalgtes innsynsrett	side 13

DEL 2 - FOLKEVALGTES ARBEIDSVILKÅR	side 14
---	---------

DEL 1

REGLEMENT KNYTTET TIL DEN POLITISKE ORGANISASJON I KVÆNANGEN KOMMUNE

REGLEMENT FOR KOMMUNESTYRET

§ 1 KOMMUNESTYRETS ARBEIDSSOMRÅDE.

Kommunestyret er kommunens øverste organ og gjør vedtak på kommunens vegne såfremt ikke noe annet følger av lov eller internt delegasjonsreglement.

Kommunestyret bestemmer om det skal holdes politiske møter på dag- eller kveldstid

§ 2 SAKSFORBEREDELSE FOR KOMMUNESTYRET.

Rådmannen har ansvaret for at de sakene som skal behandles av kommunestyret er forberedt på forsvarlig vis i samsvar med lov, reglement eller annen bindende forskrift.

Saker som angår de enkelte bygder skal sendes ut til høring i de aktuelle grendeutvalg.

Saker skal ikke unntas offentlighet hvis det ikke framkommer av lov.

Alle politiske henvendelser legges som referatsak i det utvalget saken gjelder.

Formannskapet, utvalg for oppvekst og omsorg og teknisk utvalg innstiller direkte overfor kommunestyret i de saker som skal behandles av kommunestyret og som hører til et av disse utvalgenes arbeids- og ansvarsområde. Slik innstilling kreves likevel ikke når saken gjelder valg eller tilsetning.

Kommunestyret kan opprette sakskomiteer for særskilte saker som innenfor fastsatt mandat innstiller direkte til kommunestyret.

Kommunestyret kan, som ledd i sitt arbeid, holde temamøter og åpne høringer. Det samme kan sakskomiteene gjøre om de finner det formålstjenlig.

1-2 kommunestyremøter legges årlig ut i grendene.

Ordføreren har ansvar for at saksdokumenter blir sendt medlemmer og varamedlemmer i kommunestyret og ellers til de som i kraft av stilling eller funksjon skal ha disse dokumentene.

§ 3 BEHANDLING AV HENVENDELSER

Alle henvendelser til kommunen skal besvares med når saken er mottatt, forventet saksbehandlingstid og hvem som skal være saksbehandler. Henvendelser til det politiske apparat gis samme prosedyre.

§ 4 INNKALLING TIL MØTE OG UTLEGGING AV SAKSDOKUMENTER.

Kommunestyret holder møte etter egen eller ordførerens avgjørelse eller når fylkesmannen krever det. Ordinære møter i kommunestyret, formannskapet, utvalg for oppvekst og omsorg og teknisk utvalg skal samordnes i en felles møteplan.

Ordføreren innkaller til møte i kommunestyret. Innkallingen skal inneholde opplysninger om tid og sted for møtet, saksliste og opplysning om hvor dokumentene ligger til ettersyn. Ordføreren kan bestemme at dokumenter som kan unntas fra offentlighet ikke skal sendes medlemmene eller legges ut til ettersyn. Slike dokumenter skal medlemmene kunne gjøre seg kjent med i administrasjonen.

Innkalling til møte skal kunngjøres i lokalpressen. Felles møteplan skal kunngjøres i "Kvænangs-budstikka". Innkalling til kommunestyremøte skal være representantene i hende minst 11 dager før møte. Innkalling til andre utvalg skjer med 8 dagers frist. Dersom innkalling ikke er klar i tide, forskyves møtedato. Denne fristen viker imidlertid for andre frister gitt i lov eller bindende forskrift. Saksdokumenter legges ut til offentlig ettersyn på butikker, kafèer og andre offentlige steder.

§ 5 FORFALL OG INNKALLING AV VARAMEDLEMMER.

Medlem eller innkalt varamedlem som grunnet lovlig forfall ikke kan møte skal straks melde fra til sekretariatet som straks innkaller varamedlem på ordførerens vegne. Varamedlem skal også innkalles når ordføreren er kjent med at noen må forlate møtet som inhabil i en sak som skal behandles.

Må noen grunnet lovlig forfall forlate møtet skal varamedlem, om mulig, innkalles og overta plassen. Ingen kan gå fra møtet før sak som er tatt opp til behandling er sluttført. Om medlem eller høyere rangert varamedlem kommer til møtet etter at det er satt, skal vedkommende ikke tiltre før saken som er tatt opp til behandling er sluttført.

Hva som er lovlig forfall etter denne paragraf avgjøres av forsamlingen selv. Omstendigheter som fare for helse eller velferd, viktige forretninger eller plikter i arbeidet er gyldig forfallsgrunn.

§ 6 DELTAKELSE I MØTER FOR ANDRE ENN VALGTE MEDLEMMER.

Rådmannen eller representant for denne deltar i møtene med tale- og innstillingsrett. Sekretæren deltar i møtene med talerett for det som gjelder protokolleringen. Revisor deltar i møtene med talerett i saker som kommer fra kontrollutvalget.

Andre deltar i møtene når særskilt lovregel gir dem rett til det og da med de rettigheter og plikter loven fastsetter.

Ordføreren eller kommunestyret kan innkalle andre kommunalt tilsatte eller særlig sakkyndige til møtene. Disse kan gi opplysninger og redegjørelser, men har ellers ikke anledning til å ta del i forhandlingene.

§ 7 SPØRRETID

1. Umiddelbart før kommunestyrets møter settes, gjennomføres det inntil 20 minutter offentlig spørretid i møtesalen. Dette gjelder ikke i budsjettmøtet eller ved ekstraordinære møter.
2. Alle personer bosatt i Kvænangen kommune kan ved eget frammøte, ved stedfortreder, i brev form eller via nettsted - stille spørsmål til ordføreren. Kommunestyrets medlemmer kan selv ikke delta som spørreere.
3. Den som stiller spørsmål til kommunestyret må være tilstede når svar gis.
4. Spørsmål skal være innlevert skriftlig til ordføreren 3 arbeidsdager før møtedagen.
5. Spørsmål skal gjelde kommunale forhold og være av allmenn interesse for kommunenes innbyggere.
6. Et spørsmål skal være kort og ikke overstige 3 minutter. Svar holdes innenfor samme ramme. Ordfører kan gi mulighet for oppfølgings/avklaringspørsmål.
7. Spørsmål som stilles til administrasjonssjefen skal ikke besvares i møtet, men oversendes til administrasjonssjefen for oppfølging/besvarelse.
8. Personlige ting og saker som etter loven er unntatt offentligheten kan ikke tas opp.
9. Oppstår det tvil om disse retningslinjer avgjøres tvisten av møteleder.
10. Spørsmål og svar tas inn i protokollen.

§ 8 MØTELEDER

Ordføreren leder møtet. Har vedkommende forfall, leder vara ordføreren møtet. Har begge forfall, velges møteleder ved flertallsvalg.

Om ordføreren eller annen møteleder ønsker å delta i ordskiftet, skal han eller hun gi fra seg møteledelsen til varaordføreren eller annen møteleder valgt av kommunestyret.

Ordføreren eller fungerende møteleder skal se til av det er god orden i møtesalen og i naturlig nærhet ellers. Vedkommende skal se til at talerne ikke blir avbrutt eller uroet fra noen kant.

Om tilhørere ved meningsytringer eller på annen måte forstyrrer forhandlingene eller på annen måte gjør noe som strider mot god orden, kan møteleder vise dem ut.

Tegninger, tabeller eller lignende kan bare brukes under møtene dersom møtelederen eller kommunestyret samtykker.

§ 9 ÅPNE ELLER LUKKEDE MØTER

Møtene kan holdes for åpne dører om ikke noe annet følger av lovbestemt taushetsplikt eller kommunestyret vedtar at møtet skal lukkes. Drøftinger om dette holdes for stengte dører om møtelederen eller kommunestyret vedtar det.

Tilhørere, representanter for media og andre som ikke skal delta i forhandlingene, må forlate salen straks møtet er lukket.

§ 10 TAUSHETSPLIKT

De som er til stede i lukket møte plikter å tie med det som kommer fram i forhandlingene eller blir vedtatt, om ikke forsamlingen vedtar noe annet eller grunnlaget for taushetsplikten faller bort.

§ 11 ÅPNING AV MØTET

Til den tid som er fastsatt holdes det opprop over de medlemmer og varamedlemmer som skal være til stede. Møteleder erklærer møtet for lovlig satt dersom nok representanter er møtt fram og det ellers ikke blir reist avgjørende innvendinger mot at det blir gjort.

Når møtet er lovlig satt kan ingen medlemmer eller møtende varamedlemmer forlate møtet for

kortere eller lengre tid uten på forhånd å ha meldt fra til ordfører om lovlig grunn.

Kommer noen av de innkalte medlemmer eller varamedlemmer etter at møtet er satt, skal de melde seg for møteleder før de tar sete.

§ 12 SAKSBEHANDLINGEN

Dersom det under oppropet eller starten av møtet blir reist innvendinger i forbindelse med forfall og frammøte av varamedlemmer eller til lovligheten av innkallingen, skal dette behandles først i møtet. Deretter skal de sakene som er nevnt i innkallingen tas opp til behandling, og i den rekkefølge som der går fram. Eventuelle forespørsler skal tas opp til slutt i møtet. Kommunestyret kan vedta en annen rekkefølge.

Er en sak tatt under behandling kan møtet ikke avsluttes før saken er avgjort ved avstemning eller det er vedtatt å utsette saken.

Sak som ikke er nevnt i innkallingen kan behandles med mindre møtelederen eller 1/3 av de fremmøtte representantene er imot det. Dersom behandling av en sak på denne måten blir avvist, skal den sendes det eller de utvalg den etter sitt innhold hører inn under dersom den som har reist saken samtykker.

§ 13 INHABILITET

Forvaltningslovens og kommunelovens særregler om inhabilitet gjelder for møter i kommunestyret. Er noen inhabil etter disse reglene skal de selv si fra om det, om mulig i så god tid at varamedlem kan innkalles. Den som er inhabil deltar ikke i møtet under behandling av den aktuelle saken.

Kommunestyret kan frita et medlem fra å delta i behandlingen av en sak når vedkommende ber om det og viktige personlige grunner tilsier det.

§ 14 MØTELEDERENS ORIENTERING OM SAK TIL BEHANDLING.

Møtelederen leser det navnet saken har fått i innkallingen. Deretter refererer han eller hun den innstillingen som har flertall i innstillende organ. Videre skal møtelederen gjøre oppmerksom på de dokumenter som er kommet inn etter at innstilling er avgitt og som eventuelt blir delt ut i møtet. Møtelederen orienterer ellers om innholdet i saken så langt vedkommende selv eller kommunestyret finner det nødvendig.

§ 15 ORDSKIFTET OG REKKEFØLGEN MELLOM TALERNE.

Møtelederen spør om noen vil ha ordet til saken. Talerne får så ordet i den rekkefølge de ber om det. Ber flere om ordet samtidig, avgjør møtelederen rekkefølgen. Ved replikkordskiftet får den som ber om replikk ordet før møtelederen fortsetter på den ordinære talerlista.

Taleren henvender seg til møtelederen, ikke forsamlingen. Møtelederen skal passe på at vedkommende holder seg nøye til den saken ordskiftet gjelder. Taleren skal si sine ord fra talerstolen eller, om slik ikke finnes, fra annen fast plass.

Det må ikke sies noe som kan krenke andre. Det er heller ikke lov å lage uro eller annen ståk som uttrykk for misnøye, enighet eller uenighet med noe som blir sagt eller som skjer under møtet.

Brudd på ordensreglene skal møtelederen påtale, om nødvendig to ganger. Om det ikke hjelper, kan møtelederen avbryte vedkommendes innlegg eller ved avstemning la kommunestyret avgjøre om vedkommende skal stenges ute fra del eller resten av møtet.

Møtelederen må ikke avbryte den som har ordet, med mindre det skjer for å gjennomføre det som går fram av reglementet eller for å rette opp misforståelser i det som blir sagt av taleren.

§ 16 BEGRENSNING OG AVSLUTNING AV ORDSKIFTET.

Før ordskiftet i en sak er begynt og under ordskiftet, kan kommunestyret vedta at taletiden skal begrenses til et bestemt antall minutter for hvert innlegg. I kommunestyrets møte den 29.06.04 ble det bestemt at taletiden reguleres slik:

- 5 minutter til gruppas talsmann.
- 5 minutter for ordførers innlegg.
- 2 minutter for øvrige talere.
- 1 minutt for replikk.

Unntak kan gjøres for rådmannen, for gruppelederne eller for den som er valgt til leder for annen gruppering som blir dannet i særskilt sak når møtelederen har fått melding om at vedkommende er valgt på forhånd.

Møtelederen avslutter ordskiftet i en sak når vedkommende mener den er drøftet nok. Kommunestyret kan ellers selv vedta å avslutte ordskiftet eller forlenge det etter at møtelederen har tatt til orde for å avslutte det.

Ved ordskifte om avkortning av taletiden eller om å avslutte realitetsordskiftet kan hver taler bare få ordet en gang og med høyst 2 minutters taletid.

§ 17 INNSTILLING.

Innstilling kan bare fremmes av de som er med i kommunestyret som valgte medlemmer eller innkalte varamedlemmer og av rådmannen eller dennes representant, med mindre noe annet framgår av lov.

Innstilling skal, etter at den er presentert fra talerstolen, leveres skriftlig og underskrevet til møtelederen. Innstilling kan likevel avgis muntlig dersom den gjelder navn i valg- eller tilsettingssak, utsettelse av sak som er oppe til behandling, oversendelse av sak til annet kommunalt organ eller går ut på at innstilling skal avvises.

§ 18 AVSTEMNING.

Når ordskiftet er slutt, sier møtelederen fra om at saken er tatt opp til avstemning. Om det er uklart hvilke innstillinger som foreligger, skal de alle refereres før avstemning begynner. Fra dette tidspunkt og til avstemningen er ferdig skal det ikke være mer realitetsordskifte om saken eller avgis nye innstillinger. Heller ikke er det i tidsrommet for avstemning anledning til å ta opp noen annen sak til behandling.

Blir det fremmet utsettelsesforslag, skal, med mindre forsamlingen vedtar noe annet, realitetsordskiftet straks avsluttes og forslaget tas opp til avstemning.

Rett til å stemme har bare de som er innkalt til møtet som medlem eller varamedlem og som er til stede når saken blir tatt opp til avstemning. Ingen kan gå fra møtet før avstemningen er avsluttet. Alle har stemmeplikt. Blankt stemme kan avgis ved valg og tilsetting.

Er saken oppdelt, eller skal det stemmes over flere innstillinger, avgjør møtelederen rekkefølgen i avstemningene med mindre kommunestyret vedtar en annen rekkefølge. Ved ordskifte om dette, skal møtelederen se til at talerne holder seg strengt til avstemningsspørsmålet.

Avstemningen skal ellers som hovedregel legges opp slik at hver representant får vist sitt prinsipale syn ved stemmegivning.

§ 19 PRØVEAVSTEMNING.

Før endelig avstemning i en sak kan kommunestyret holde prøveavstemning som ikke er bindende.

Er forslaget eller innstillingen som det skal stemmes over delt i flere punkter eller paragrafer, bør det vanligvis stemmes foreløpig over hvert punkt eller hver paragraf, og så, eventuelt etter ny prøveavstemning, over hele forslaget eller innstillingen under ett.

§ 20 FREMGANGSMÅTE VED AVSTEMNING.

Avstemningen skal gjennomføres på en av følgende måter:

- a.** Ved stilltiende godkjenning, når ingen gir uttrykk for uenighet med en slik fremgangsmåte etter at møtelederen har bedt dem som er uenig gi uttrykk for det.
- b.** Ved at møtelederen ber dem som er mot en innstilling vise det med stemmetegn, enten ved å reise seg eller rekke opp en hånd. Når møtelederen avgjør det eller noen i kommunestyret krever det, skal det holdes kontraavstemning ved at de som er for innstillingen viser stemmetegn på samme måten.
- c.** Ved navneopprop med ja eller nei som svar når møtelederen roper opp navnene på de som møter. Det avgjøres ved loddtrekning hvilket navn som skal ropes opp først. Deretter fortsetter en i alfabetisk rekkefølge. Et medlem, utpekt av møtelederen, skal kontrollere stemmegivningen ved å merke av på medlemsoversikten etter hvert som hver enkelt stemmer.
Navneopprop skal benyttes etter møtelederens eller 1/5 av kommunestyrets bestemmelse. Likeledes skal det stemmes ved navneopprop når møtelederen eller 1/5 av kommunestyret mener at utfallet av en avstemning etter reglene i denne paragrafs punkt b ikke kan bestemmes. Avstemning over spørsmålet om bruk av navneopprop holdes uten forutgående ordskifte, og ellers i samsvar med reglene i denne paragrafs punkt b.
- d.** Ved usignerte stemmesedler. To medlemmer, utpekt av møte lederen, fungerer som tellekorps.

Stemmesedler kan bare benyttes ved valg og tilsetting og skal brukes når et medlem krever det.

Møtelederens stemmegivning er avgjørende ved likt stemmetall unntatt ved valg der loddtrekning avgjør utfallet.

§ 21 FORESPØRSLER.

I tillegg til de sakene som står i møteinnkallingen kan hver av de innkalte komme med forespørslar rettet til ordføreren. Disse bør leveres skriftlig senest to dager før møtet. For hver forespørsel kan det holdes ordskifte i inntil 30 minutter. Hver taler får holde ett innlegg avgrenset til 5 minutter. Denne siste regelen gjelder ikke for den som fremmer forespørselen og den som svarer.

Innstilling som under ordskiftet blir fremmet for realitetsbehandling, skal behandles etter reglene i §12 på samme måte som for saker som ikke er nevnt i innkallingen.

Representantene kan stille spørsmål til administrasjonen v/rådmannen om aktuelle saker/forhold av allmenn interesse for innbyggerne. For øvrig gjelder bestemmelsene i § 21. Den samme ordningen gjøres gjeldende for Teknisk utvalg og Utvalg for oppvekst og omsorg.

§ 22 DEPUTASJONER.

Utsendinger eller grupper som vil møte for kommunestyret og uttale seg om en sak, skal melde fra om dette til ordføreren senest dagen før møtet.

Kommunestyret avgjør selv om utsendingene skal tas imot. Skjer det, møter de utenfor møtesalen for et utvalg valgt av og mellom de frammøtte medlemmene i kommunestyret. Om mulig bør alle grupperinger i kommunestyret være representert i utvalget.

Ordføreren eller den som fungerer som møteleder leder utvalget dersom vedkommende er valgt til det. I motsatt fall velger utvalget selv en leder.

Etter å ha hørt på det utsendingene har å si og eventuelt mottatt en skriftlig redegjørelse, orienterer utvalgslederen kommunestyret om det som er kommet fram i møtet. Gjelder det en sak på sakslista blir orienteringen gitt i tilknytning til saken. I motsatt fall blir orienteringen gitt til slutt i møtet. Eventuelle innstillinger som, i tilknytning til denne orienteringen, fremmes for realitets-behandling, skal behandles i samsvar med reglene i §12 som for saker som ikke er nevnt i innkallingen.

§ 23 PROTOKOLLFØRING.

Det skal føres protokoll fra møter. Ordføreren eller fungerende møteleder sørger for at dette blir gjort.

Møteboka skal inkludere:

- Eventuelle protester mot innkalling og saksliste.
- Møtetid/-sted, dato og innkallingsmåte.
- Møtende medlemmer, fraværende medlemmer og møtende varamedlemmer.
- Navn på medlemmer og varamedlemmer som kommer eller går under møtet og med angivelse av når i møtet det skjedde.
- Oversikt over hvem som møter fra administrasjonen.
- Saker i nummerert rekkefølge for året.
- Kort angivelse for hver sak om hva den gjelder.
- Det som trengs for å vise gangen i behandlingen av en sak.
- De innstillinger som fremmes i en sak.
- Det som trengs for å dokumentere at vedtak blir gjort i henhold til riktig framgangsmåte.
- Hvilke vedtak som er gjort og hvilke avstemninger som er holdt.
- Forslag som er referert i protokollen skal ligge ved.
- Protokoll skal føres under møtet og skal underskrives av representantene i møtet om mulig

Møtelederen, eller eventuelt kommunestyret ved protest mot møtelederens avgjørelse, tar stilling til om protokolltilførsel skal tillates. Protokolltilførsel som gjelder påståtte formelle feil skal normalt godkjennes.

Protokollen skal signeres av møtelederen og to andre medlemmer.

§ 24 NY BEHANDLING AV FERDIG BEHANDLET SAK.

Det utvalget som en sak sorterer under kan avslå en henstilling om å ta saken opp til ny behandling dersom den er lovlig behandlet av det sittende kommunestyret og dersom henstillingen kommer før det er gått tre måneder fra den dagen kommunestyret gjorde endelig vedtak i saken. Kommunestyret kan selv ta en ferdig behandlet sak opp til ny behandling uten hensyn til noen slik frist.

§ 25 VEDTAK OM REGLEMENT.

Dette reglement, som bare kan endres av kommunestyret, gjelder fra den 17.10.95.

REGLEMENT FOR FORMANNSKAPET

§ 1 VALG OG SAMMENSETNING.

Formannskapet skal ha 5 medlemmer med varamedlemmer, alle valgt av kommunestyret i samsvar med kommuneloven. Når formannskapet behandler saker som gir representasjonsrett for tilsatte i samsvar med kommuneloven, blir det supplert med to medlemmer utpekt av arbeidstakerorganisasjonene etter forholdstallsprinsippet (Administrasjonsutvalg). Administrasjonsutvalget behandler saker som gjelder forholdet mellom kommunen som arbeidsgiver og de ansatte.

Ordføreren og varaordføreren er henholdsvis leder og nestleder i formannskapet.

Kommunestyret kan nedsette faste undervalg med avgjørelsesmyndighet i saker av ikke-prinsipiell karakter som hører inn under formannskapets arbeids- og ansvarsområde.

§ 2 ARBEIDS- OG ANSVARSOMRÅDE.

Formannskapet har ansvar for å utarbeide forslag til årsbudsjett og økonomiplan samt kommuneplan med langsiktig del og handlingsprogram. Formannskapet har videre ansvar for organisasjons-utvikling, personalpolitikk, stillingsbudsjett, sivil beredskap, likestilling og ellers saker som ikke blir tatt hånd om av utvalg for oppvekst og omsorg eller teknisk utvalg.

Formannskapet innstiller til kommunestyret i de saker som bare kan avgjøres av det innenfor formannskapets arbeids- og ansvarsområde.

Formannskapet kan opprette sakskomiteer for særskilte saker som innenfor fastsatt mandat innstiller til formannskapet. Videre kan formannskapet, som ledd i sitt arbeid, holde temamøte og åpne høringer. Det samme kan sakskomiteene gjøre.

Formannskapet er valgstyre etter valglovens § 15.

Formannskapet er fondsstyre/næringsutvalg. Fondsstyret fordeler tilskudd fra kommunalt næringsfond og gir lån fra kommunalt utlånsfond.

Formannskapet er klagenemnd etter forvaltningslovens § 28. For formannskapet egne vedtak er kommunestyret klagenemnd.

Formannskapet er kommunens faste utvalg for plansaker etter plan- og bygningslovens § 9.1 (Planutvalg). Planutvalget behandler kommuneplan med langsiktig del og handlingsprogram.

Formannskapet er skatteutvalg etter skattebetalingsloven og behandler skattenedsettelse av billighetsgrunner etter Sbl § 41.

§ 3 AVGJØRELSESMYNDIGHET OG MINDRETALLSANKE.

Formannskapets myndighet framgår av kommuneloven og andre særlover for særskilte ansvarsområder nevnt i § 2 og ellers i delegasjonsreglement vedtatt av kommunestyret.

Vedtak i formannskapet kan legges fram for kommunestyret til vurdering dersom minst ett av medlemmene krever det. Slikt krav må settes fram før møtets slutt. Denne ordningen gjelder bare i saker der formannskapet er delegert avgjørelsesmyndighet fra kommunestyret.

Ordføreren eller rådmannen kan ellers kreve slike saker framlagt for kommunestyret dersom de finner at vedtaket strir med gjeldende vedtak gjort av overordnet organ eller av andre særlige grunner. I saker der tilsette har representasjonsrett, gjelder Hovedavtalens regler om mindretallsanke.

§§ 2 – 25 GJELDER TILSVARENDE FOR FORMANNSKAPET SOM FOR KOMMUNE-STYRET, MED UNNTAK AV §§ 7 OG 22, SAMT NØDVENDIGE ENDRINGER I DE ANDRE §'ENE.

REGLEMENT FOR TEKNISK UTVALG

§ 1 VALG- OG SAMMENSETNING.

Utvalget skal ha 5 medlemmer med varamedlemmer. Medlemmene skal fortrinnsvis velges blant kommunestyrets medlemmer. Varamedlemmene skal velges blant kommunestyrets medlemmer eller varamedlemmer.

Kommunestyret velger leder og nestleder.

Kommunestyret kan nedsette faste underutvalg med myndighet til å ta avgjørelse i saker av ikke-prinsipiell karakter som hører inn under utvalgets arbeids- og ansvarsområde.

§ 2 ARBEIDS- OG ANSVARSOMRÅDE.

Utvalget har ansvar for saker knyttet til landbruk, utmarks-, natur- og miljøforvaltning, saker i tilknytning til plan- og bygningsloven, areal- og ressursforvaltning samt naturrettede kultur- og fritidstiltak. Dette gjelder dog bare såfremt sakene ikke er av overordnet karakter og derav tilligger formannskapet. Utvalget har videre ansvar for tekniske tjenester, hvorav inngår drift av kommunale eiendommer, bygg og anlegg, brannvern samt trafikksikkerhetstiltak.

Utvalget innstiller direkte til kommunestyret i de saker som bare kan avgjøres av det innenfor utvalgets arbeids- og ansvarsområde. Utvalget innstiller til formannskapet, som kommunens planutvalg, i plansaker som hører til sistnevntes arbeidsområde.

Utvalget kan opprette sakskomiteer for særskilte saker som innenfor fastsatt mandat innstiller til utvalget. Videre kan utvalget som ledd i sitt arbeid holde temamøter og åpne høringer. Det samme kan sakskomiteene gjøre.

§ 3 AVGJØRELSESMYNDIGHET OG MINDRETALLSANKE.

Utvalgets myndighet går fram av kommuneloven og andre særlover for særskilt ansvarsområde nevnt i § 2 og ellers i delegasjonsreglement vedtatt av kommunestyret.

Vedtak i utvalget kan legges fram for kommunestyret til vurdering dersom minst to av medlemmene krever det. Slikt krav må settes fram før møtets slutt. Denne ordningen gjelder bare i saker der utvalget er delegert avgjørelsesmyndighet fra kommunestyret. Ordføreren eller rådmannen kan ellers kreve slike saker lagt fram for kommunestyret dersom de finner at vedtaket strir med gjeldende vedtak gjort av overordnet organ eller av andre særlige grunner.

§§ 2 – 25 GJELDER TILSVARENDE FOR TEKNISK UTVALG SOM FOR KOMMUNESTYRET, MED UNNTAK AV §§ 7 OG 22, NØDVENDIGE ENDRINGER I DE ANDRE §'ENE OG FØLGENDE TILLEGG I § 6: I hovedutvalgene gis grende-utvalgene møte- og talerett i saker som angår de enkelte bygder. Leder, eventuell annen representant, for ungdomsrådet gis møte og talerett i teknisk utvalg i alle saker som angår ungdom.

REGLEMENT FOR UTVALG FOR OPPVEKST OG OMSORG

§ 1 VALG OG SAMMENSETNING.

Utvalget skal ha 5 medlemmer med varamedlemmer. Medlemmene skal fortrinnsvis velges blant kommunestyrets medlemmer. Varamedlemmene skal velges blant kommunestyrets medlemmer eller varamedlemmer.

Kommunestyret velger leder og nestleder.

Kommunestyret kan nedsette faste undervalg med myndighet til å avgjøre saker av ikke-prinsipiell karakter som hører inn under utvalgets arbeids- og ansvarsområde.

§ 2 ARBEIDS- OG ANSVARSOMRÅDE.

Utvalget har ansvar for saker knyttet til undervisning, barnehager, helse, sosiale tjenester, barneverntjenester, pleie og omsorg, oppvekstmiljø samt individrettede kultur- og fritidstiltak.

Utvalget innstiller direkte til kommunestyret i de saker som bare kan avgjøres av det innenfor utvalgets ansvars- og arbeidsområde.

Utvalget kan opprette sakskomiteer for særskilte saker som innenfor fastsatt mandat innstiller til utvalget. Videre kan utvalget som ledd i sitt arbeid holde temamøte og åpne høringer. Det samme kan sakskomiteene gjøre.

Utvalgets medlemmer utgjør klientutvalget. Klientutvalget behandler saker etter lov om sosiale tjenester og barnevernsloven.

§ 3 AVGJØRELSESMYNDIGHET OG MINDRETALLSANKE.

Utvalgets myndighet går fram av kommuneloven og andre særlover for særskilt ansvarsområde nevnt i § 2 og ellers i delegasjonsreglement vedtatt av kommunestyret.

Vedtak i utvalget kan legges fram for kommunestyret til vurdering dersom minst to av medlemmene krever det. Slikt krav må settes fram før møtets slutt. Denne ordningen gjelder bare i saker der utvalget er delegert avgjørelsesmyndighet fra kommunestyret. Ordføreren eller rådmannen kan ellers kreve slike saker lagt fram for kommunestyret dersom de finner at vedtaket strir med gjeldende vedtak gjort av overordnet organ eller av andre særlige grunner.

§§ 2 – 25 GJELDER TILSVARENDE FOR UTVALG FOR OPPVEKST OG OMSORG SOM FOR KOMMUNESTYRET, MED UNNTAK AV §§ 7 OG 22, NØDVENDIGE ENDRINGER I DE ANDRE §'ENE OG FØLGENDE TILLEGG I § 6: I hovedutvalgene gis grendeutvalgene møte- og talerett i saker som angår de enkelte bygder. Leder, eventuell annen representant, for ungdomsrådet gis møte og talerett i utvalg for oppvekst og omsorg i alle saker som angår ungdom.

REGLEMENT FOR DELEGASJON AV MYNDIGHET PÅ POLITISK NIVÅ

KOMMUNESTYRET

§ 1.1 OVERORDNET MYNDIGHET.

Kommunestyret er kommunens øverste politiske organ med overordnet ansvar for hele kommunens virksomhet. Kommunestyret skal på grunnlag av prinsipp- og temadebatter velge satsingsområde og prioritere tiltak.

Kommunestyret tar avgjørelse i alle saker som ikke er delegert til formannskapet, utvalg for oppvekst og omsorg, teknisk utvalg eller annet politisk organ eller til rådmannen.

§ 1.2 KOMMUNESTYRETS EGEN KOMPETANSE.

Kommunestyret tar selv avgjørelse i følgende saker:

- a) Saker om å kjøpe, avhende, makeskifte eller pantsette fast eiendom og saker om å gi fra seg eller hefte bort noen rett i fast eiendom. Slike saker er likevel delegert til formannskapet når eiendommen eller retten har en verdi på mindre enn kr 100.000.
- b) Saker om vesentlige nye tiltak eller vesentlige endringer i eksisterende tiltak, når disse går utover vedtatte økonomiske rammer eller overordnede planer.
- c) Saker om konsesjon eller avtaler om leveranse, bruksrett eller særlige råderetter som enten binder kommunen for mer enn 5 år eller har mye å si økonomisk for kommunen. Slike saker er likevel delegert til det utvalget saken hører under når verdien det er tale om er lavere enn kr 100.000.
- d) Saker om å ta opp lån ut over det som er forutsatt i vedtatt budsjett, herunder størrelsen på lånet. Om ikke noe annet går frem av vedtaket, har likevel utvalget som saken ellers sorterer under myndighet til å avtale eller godkjenne vilkårene for lån som kommunestyret har vedtatt å ta opp. Den samme myndighet har utvalget når det gjelder lån innenfor vedtatt budsjett.
- e) Saker om å garantere for andres økonomiske forpliktelser.
- f) Saker om valg av kontrollutvalg og revisjonsordning, mottakelse av regnskapsutredninger og utredninger om driften, herunder behandle desisjonssaker.
- g) Tilsetting av rådmann, herunder vedtak om lønns- og arbeidsvilkår.
- h) Saker om delegering av myndighet til faste kommunale utvalg, til styre eller råd for kommunal bedrift eller til interkommunalt styre for virksomhet som er sett til å løse kommunale oppgaver.
- i) Saker om å fastsette salgstariffer og priser for ytelser fra kommunale avdelinger, virksomheter, bedrifter eller selskaper når disse reelt er i en monopolsituasjon.
- j) Endelig vedtak om kommuneplanens langsiktige del med handlingsprogram, herunder økonomi-plan, og ellers årsbudsjett med skattevedtak samt endringer i årsbudsjett når myndighet ikke er delegert til andre.
- k) Saker om reglement for kommunale politiske organ og om delegering av myndighet til disse.
- l) Saker om valg til faste kommunale utvalg og ellers andre utvalg når myndighet ikke er tillagt andre.
- m) Saker om arbeidsvilkår og godtgjørelse for kommunale tillitsverv.
- n) Eventuelle andre saker der lov krever det eller sakens art gjør det naturlig at kommunestyret selv tar avgjørelse.

UTVALGENE OG DERES MYNDIGHET

§ 2.1 PRINSIPIELLE SAKER.

Utvalgene skal bare behandle saker av prinsipiell eller politisk karakter.

§ 2.2 HOVEDREGEL.

Utvalgene har myndighet til å ta avgjørelse på kommunens vegne i alle saker som hører til utvalgets arbeids- og ansvarsområde og som kommunestyret ikke har delegert til andre eller har forbeholdt seg retten til selv å avgjøre. Det samme gjelder vedtak som er gjort med hjemmel i særlov dersom loven åpner for delegering til annet organ enn kommunestyret selv og loven ikke har andre regler som går foran.

Nærmere regler om delegert myndighet kan bli gitt av kommunestyret i særskilte reglement eller vedtak.

§ 2.3 TVIL OM RIKTIG ORGAN.

Ved tvil om hvilket organ som er det rette til å behandle og ta avgjørelse i en sak tar ordføreren stilling til spørsmålet etter å ha samråd seg med utvalgslederne. I saker av slik karakter at de kan høre hjemme under mer enn ett organ bør relevante organ ha anledning til å uttale seg overfor det besluttede organ.

§ 2.4 SAKER UTENOM ARBEIDS- OG ANSVARSOMRÅDET.

Et utvalg kan ta opp saker som ligger til et annet utvalgs arbeids- og ansvarsområde. I slike tilfelle har utvalgets behandling bare status som meningsytring.

§ 2.5 VIDEREDELEGERING AV UTVALGETS MYNDIGHET.

Utvalgene kan gi rådmannen myndighet til å ta avgjørelse i enkeltsaker eller saker som ikke er av politisk eller prinsipiell karakter. Utvalget skal evaluere sin saksbehandling med sikte på å skille ut saker og sakstyper av ikke-politisk eller ikke-prinsipiell karakter som så med særskilt vedtak skal delegeres til rådmannen.

§ 2.6 HASTEKOMPETANSE.

Utvalgene har hver for seg myndighet til å fatte vedtak i saker som skulle ha vært tatt stilling til av kommunestyret eller annet organ når vedtak må gjøres så raskt at det ikke er tid til å innkalle det organet som saken sorterer under. Melding om slikt vedtak skal legges fram for vedkommende organs første møte.

REGLEMENT FOR FOLKEVALGTES INNSYNSRETT FOR KVÆNANGEN KOMMUNE

Kommunestyrets og andre folkevalgte organers rett til innsyn i saksdokumenter

1.1 Kommunestyret har, som overordnet organ for hele den kommunale forvaltning, rett til innsyn i alle kommunale saksdokumenter med de presiseringer som følger av reglene nedenfor.

1.2 Formannskapet, faste utvalg og andre folkevalgte organ har rett til innsyn i saksdokumenter som omfatter de deler av kommunens virksomhet som ligger innenfor organets virkeområde. Dessuten kan disse organene kreve innsyn i dokumenter innenfor andre virksomhetsområder når dokumentene er nødvendige for vedkommende organs behandling av en konkret sak.

2. Vedtak om innsyn

2.1 Ethvert medlem og varamedlem av folkevalgt organ har rett til innsyn i dokumentene i saker som behandles i vedkommende organ.

2.2 Minst tre medlemmer i kommunestyret kan kreve innsyn i alle kommunale saksdokumenter når tidspunktet for innsyn er inntrådt, jfr. pkt. 3. Ordføreren har en selvstendig rett til innsyn i alle saksdokumenter på tilsvarende grunnlag.

2.3 Formannskapet, faste utvalg og andre folkevalgte organ kan vedta innsyn for sin bruk i andre organ saksdokumenter når minst 1/3 av medlemmene stemmer for det.

3. Tidspunkt for rett til innsyn

3.1 Retten til innsyn inntreffer når saken er fremlagt/utsendt til politisk behandling. Med saksfremstillingen skal følge en oversikt over alle dokumentene som er innsendt, innhentet eller utarbeidet i tilknytning til saken, med unntak av interne arbeidsdokumenter for administrasjonen.

3.2 For saker som avgjøres i administrasjonen gjelder retten til innsyn fortsatt fra det tidspunkt saken er ferdigbehandlet.

4. Særregler for innsyn i taushetsbelagte opplysninger m.m.

4.1 I utgangspunktet omfatter ikke folkevalgtes rett til innsyn taushetsbelagte opplysninger. Kommunestyret og andre folkevalgte organ kan imidlertid ved flertallsvedtak kreve innsyn i taushetsbelagte opplysninger når det er et klart behov for dette ved behandling av en konkret sak i vedkommende organ, jfr. forvaltningsloven § 13 b nr. 2 og 4.

4.2 Folkevalgte plikter å bevare taushet om dokumenter de får innsyn i når disse er underlagt taushetsplikt etter lov. Når en sak behandles for lukkede dører etter kommuneloven § 31, plikter de folkevalgte å bevare taushet om opplysninger som etter lov er underlagt taushetsplikt. Medlemmer av folkevalgte organ skal undertegne taushetserklæring når de får innsyn i taushetsbelagte opplysninger.

5. Fremgangsmåten ved krav om innsyn - forholdet til administrasjonen

5.1 Henvendelser om innsyn i saksdokumenter skal behandles straks. Slike henvendelser til administrasjonen skal skje tjenestevei. Dette innebærer at henvendelsen skjer til rådmannen.

5.2 Forespørsler til administrasjonen om saker som er under behandling, bør besvares positivt med en kort redegjørelse for behandlingsmåte, tidsplan o.l.

DEL 2

FOLKEVALGTES ARBEIDSVILKÅR

Vedtatt av kommunestyret den 30.10.2019 som egen forskrift om godtgjøring til folkevalgte i Kvæningen kommune.

Hjemmel

Forskriften er fastsatt den 30.10.2019 av Kvæningen kommunestyre med hjemmel i lov 22. juni 2018 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) §§ 8-3, 8-4, 8-6 og 8-10.

§ 1 Formål

Forskriften har som formål å sikre den som har et kommunalt tillitsverv godtgjøring for sin arbeidsinnsats, erstatning for tap av arbeidsinntekt, samt kompensasjon for utgifter forbundet med tillitsvervet, i samsvar med kommuneloven §§ 8-3 og 8-4.

Forskriften skal også regulere rett til ettergodtgjøring for folkevalgte som har vervet som sin hovedbeskjeftigelse i samsvar med kommuneloven § 8-6, og rett til permisjon i samsvar med § 8-10.

Forskriften erstatter dagens Reglement for folkevalgte i Kvæningen kommune del 2, Folkevalgtes arbeidsvilkår.

§ 2 Virkeområde

Forskriften gjelder for folkevalgte medlemmer av kommunestyret og andre personer som et folkevalgt organ har valgt inn i et folkevalgt organ eller et annet kommunalt organ etter kommuneloven § 5-2.

§ 3 Nemndstruktur

Kvæningen kommune har i tillegg til det lovbestemte formannskapet samt øvrige lovbestemte utvalg: De utvalg som kommunestyret til enhver tid har bestemt.

Administrasjonsutvalget består av formannskapets medlemmer samt to representanter fra arbeidstakerne.

§ 4 Folkevalgtes arbeidsdag

Møter i politiske organer avholdes som hovedregel på dagtid.

§ 5 Opplæring

I begynnelsen av hver valgperiode skal det gjennomføres opplæring om de grunnleggende prinsipper for kommunal virksomhet. KS sitt kursopplegg bør legges til grunn for opplæringen.

Ordfører og rådmann tar initiativ til at opplæringen blir satt i gang og gjennomført.

Kommunen abonnerer på tidsskriftet Kommunal Rapport for de av kommunestyrets medlemmer og varamedlemmer som ønsker det. Den enkelte representant må selv melde at de ønsker å motta tidsskriftet.

§ 6 Informasjon

Ansvar for informasjon til de folkevalgte påhviler rådmannen.

Alle praktiske og økonomiske ordninger som blir vedtatt for å bedre de folkevalgtes arbeidsvilkår, skal samles i et eget reglement, Reglement for Folkevalgte i Kvæningen

kommune, og legges på kommunens hjemmeside.

Informasjon om eventuelle endringer av regulativet og nye tiltak skal sendes de folkevalgte umiddelbart.

Møteprotokoller gjøres tilgjengelig for de folkevalgte så snart disse er ferdig utarbeidet. De 2 første varamedlemmer i hver gruppe til formannskapet får tilsendt full innkalling. Saksliste til politiske utvalg sendes samtlige kommunestyrerepresentanter. Full innkalling til kommunestyret sendes alle partiledere.

§ 7 Vederlag for tapt arbeidsfortjeneste

Folkevalgte som taper arbeidsinntekt på grunn av kommunale verv får dekket tapet på grunnlag av attest fra arbeidsgiver.

Ulegitimert tap i arbeidsinntekt dekkes med inntil kr 750 pr arbeidsdag. Legitimert tap dekkes oppad til ordførers dagslønn. Bekreftelse på arbeidsinntekt (f.eks. ligningsattest) leveres hvert år.

For å få dekket tapt arbeidsfortjeneste i samband med reisefravær eller møtevirksomhet er det et vilkår at den folkevalgte har hatt et økonomisk tap som skal erstattes.

Der arbeidsgiver ikke trekker de folkevalgte i lønn kan refusjon utbetales arbeidsgiver direkte.

Krav om vederlag for tapt arbeidsfortjeneste sendes kommunen omgående. Dersom den folkevalgte ber om det skal refusjonen utbetales straks. Refusjoner blir ellers utbetalt ved første ordinære lønnsutbetaling i kommunen.

§ 8 Vederlag for utgifter til omsorgsarbeid

Folkevalgte som har omsorgsansvar for barn, får dekket utgifter til nødvendig barnepass, begrenset til kr 400 pr møte.

Kommunen utbetaler refusjon for slike utgifter direkte til den person som har hatt omsorgsansvaret mens representanten var fraværende.

§ 9 Pensjon

Som pensjonsordning for folkevalgte velges innlemmelse i den ordinære pensjonsordningen som gjelder for ansatte.

Pensjonsordningen for ordføreren tar til å gjelde fra det tidspunkt ordføreren tiltrer vervet.

Ordføreren gis etterlønn i seks uker dersom vedkommende går direkte over i ordinært arbeid etter valgperioden og tre måneder dersom vedkommende ikke går direkte over i nytt arbeid.

§ 10 Godtgjørelser

Godtgjørelse for verv

Ordførers godtgjørelse settes til 80 % av stortingsrepresentantenes godtgjørelse.

Varaordførers godtgjørelse settes til 13 % av ordførers godtgjørelse.

Godtgjørelsen til varaordfører dekker vanlige oppdrag som er knyttet til et slikt verv inkludert kortere vikaroppdrag for ordføreren. Når varaordføreren fungerer som ordfører i ferier eller over et lengre tidsrom, skal varaordføreren ha samme godtgjørelse som ordføreren. I slike tilfeller dekkes ikke tapt arbeidsfortjeneste.

Varaordførergodtgjørelsen kommer i tillegg til godtgjørelse for andre verv.

Formannskapets medlemmer får en årlig godtgjørelse tilsvarende 8 % av ordførergodtgjørelsen. Fravær som utgjør mer enn 1/3 av møtene fører til reduksjon av godtgjørelsen med 50 %. Formannskapsmedlemmer kan etter eget ønske frikjøpes fra ordinært arbeid med inntil

2 dager pr måned for nødvendig arbeid utenom de ordinære møter. Leder av utvalg nevnt i § 3 kan etter eget ønske frikjøpes fra ordinært arbeid med inntil 2 dager pr måned for nødvendig politisk arbeid utenom de ordinære møtene.

Ledergodtgjørelser

Leder av utvalg for oppvekst og omsorg, teknisk utvalg og kontrollutvalget får en godtgjørelse tilsvarende 5 % av ordførergodtgjørelsen. Leder får ikke godtgjørelse for møte i eget utvalg. Fravær som utgjør mer enn 1/3 av møtene fører til reduksjon av godtgjørelsen med 50 %.

Leder i eldrerådet og funksjonshemmedes råd får en årlig godtgjørelse på kr 5000. Leder får ikke godtgjørelse for møte i eget utvalg. Fravær som utgjør mer enn 1/3 av møtene fører til reduksjon av godtgjørelsen med 50 %.

Møtegodtgjørelser

Møtende varamedlemmer til formannskapet får en godtgjørelse på kr 1000 pr møte.

Medlemmer av kommunestyret, kontrollutvalget og møtende varamedlemmer til utvalg for oppvekst og omsorg og utvalg for teknisk drift godtgjøres med kr 1000 pr møte. For andre kommunale nemnder er satsen kr 1000 pr møte. De tilsattes representanter i administrasjonsutvalg og arbeidsmiljøutvalg får møtegodtgjørelse på samme vilkår som de folkevalgte.

Medlemmer av utvalg for oppvekst og omsorg, utvalg for teknisk drift og kontrollutvalget får en godtgjørelse tilsvarende 1,5 % av ordførergodtgjørelsen. Fravær som utgjør mer enn 1/3 av møtene fører til reduksjon av godtgjørelsen med 50 %.

Medlemmer i stemmestyrene mottar kr 150 pr time i møtegodtgjørelse uavhengig av om de mottar andre ytelser som lønn/trygd. Ledere i stemmestyrene får godtgjort for 1 time lengre enn de andre medlemmene.

Godtgjørelser i forlikrådet: Sekretær mottar kr 400 pr sak, leder mottar kr 40 pr sak og medlemmer mottar kr 25 pr sak.

Møtegodtgjørelse utbetales 2 ganger pr år; i juni og desember måned.

Skyss- og kostgodtgjørelse

Folkevalgte som bruker bil i forbindelse med møter og annen kommunal reisevirksomhet, får godtgjort dette i samsvar med kommunens reiseregulativ. Det forutsettes at bruk av egen bil, utfra en totalvurdering av tid og kostnader, er formålstjenlig. Reisene må være mest mulig samordnet. Folkevalgte får kostgodtgjørelse i samsvar med kommunalt regulativ. Det blir ikke utbetalt kostgodtgjørelse dersom det på møtene blir servert mat.

Beverting finner bare sted på møter som har en varighet utover 6 timer. Det serveres kaffe og te under politiske møter.

Refusjon av godkjente utgifter som folkevalgte har i samband med reise- og møtevirksomhet for kommunen, skal utbetales straks dersom den folkevalgte ber om det. Ellers utbetales refusjonen ved første ordinære lønnsutbetaling i kommunen.

Formannskapet har endelig avgjørelsesmyndighet i spørsmål om tolkning av reglene for tapt arbeidsfortjeneste og godtgjørelse.

§ 11 Politiske partier

Bruk av kommunale lokaler

Alle kommunalt eide lokaler blir vederlagsfritt stilt til rådighet for politiske partier.

Dette gjelder lokaler som kommunestyresal, møterom i kommunehuset, skoler og andre

kommunale bygg som blir leid ut til møtevirksomhet.

En forutsetning for gratis leie er at lokalene blir bestilt på forhånd og at de ikke er utleid til andre. Videre er det en forutsetning at lokalene blir benyttet til møtevirksomhet og annet politisk arbeid som ikke er inntektsgivende.

Kommunen sender ut saksdokumenter og utskrifter av møteprotokoller fra kommunestyret, formannskap, administrasjonsutvalg og faste utvalg til de politiske parti som er representert i kommunestyret. Dette gjelder likevel ikke saker som er unntatt fra offentliggjøring i medhold av Lov om Offentlighet i Forvaltningen.

Økonomisk støtte

Kommunestyret bevilger tilskudd til de lister som er representert i kommunestyret eller har fått mer enn 4 % av stemmene. Tilskuddet fordeles med 10 % som grunnstøtte til alle partier/grupper og 90 % fordeles forholdsmessig ut fra antall stemmer oppnådd ved siste kommunestyrevalg. Bygdelister som er representert i kommunestyret gis tilskudd etter samme fordelingsnøkkel som til de politiske partiene.

§ 12 Digitalt utstyr

Alle faste medlemmer av kommunestyret og hovedutvalgene får vederlagsfritt ipad/nettbrett eller tilsvarende for å kunne motta politiske dokumenter digitalt. Kommunen har ansvar for vedlikehold av utstyret så lenge vedkommende innehar vervet. Representanter som trer ut av verv i løpet av første kommunestyreperiode skal levere utstyret tilbake. Utstyret gis den enkelte representant til odel og eie når vedkommende går ut av politiske verv etter minimum en kommunestyreperiode.

§ 13 Ikrafttredelse

Denne forskriften gjelder fra og med kommunestyremøtet den 30.10.2019.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
225/20	Kvæningen formannskap	01.12.2020
101/20	Kvæningen kommunestyre	08.12.2020

Saksprotokoll i Kvæningen formannskap - 01.12.2020

Behandling:

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Saken ble diskutert.

Sykefraværet i Kvæningen kommune

Kommunedirektørens innstilling

Saken legges fram til diskusjon.

Saksopplysninger

Sykefraværet for andre tertial 2020 var rekordhøyt. Dette er diskutert tidligere i både formannskapet den 25/9 og kommunestyret den 20/10 ifm behandlingen av tertialrapporten. Det var også satt opp som sak i AMU både den 19/10 og 11/11.

Etter at vi fikk tallene fra rapporten for andre tertial ble det tatt grep om dette. I møte med enhetslederne den 11/11 (*innholdet i møtet er gjengitt i saken til AMU 11/11*) er det gitt klare krav videre om at sykefraværarbeidet skal prioriteres. Dette må følges opp på alle hold, både med det forebyggende arbeidet med nærvær og godt arbeidsmiljø, tettere oppfølging av de ansatte og tilrettelegging/tilpasninger. Dersom det er behov for det, er det åpnet opp for ekstern hjelp og prosjekter i enhetene.

Vi hadde planer om å få gjennomført KS NED-prosjektene i de gjenstående enhetene i løpet av november/starten av desember, men pga koronasituasjonen er dette utsatt til siste halvdel av januar. KS NED-prosjektet kan følges opp med nytt opplegg fra NAV «Helse i arbeid». Det gjør vi på skolen, og det kan bli vurdert også for andre.

Rapport fra enheter med mye fravær følger vedlagt. Rapporten er dessverre ikke fullstendig, men vi henter inn det som mangler.

Plan – for enhetslederne presiseres det at man konkret skal:

- Vernerunde med handlingsplan minst 1 gang i året. NB Tiltakene i handlingsplanen må følges opp.
- Medarbeidersamtaler skal gjennomføres.
- Ta opp på pers-møte/info i enheten: Ansatte skal egentlig først gå til leder, deretter til legen. Uansett, ansatte må ta en prat med leder før sykemelding. Alternativt ta fellesmøte leder-lege-ansatt med særlig fokus på tilrettelegging.
- Det blir tettere oppfølging av sykemeldte og vi vil bli strengere på at det skal avholdes møter iht rutinene.
- Sykefravær settes som fokussak på personalmøter i de ulike enheter.
- Enheter som ligger over måltallene skal gi skriftlig tilbakemelding på hvordan det jobbes for å ta ned sykefraværet.

Vurdering

Sykefravær er en sammensatt sak. Det er mange ulike årsaker og mange ulike løsninger. Noe sykefravær er det lite å gjøre med og saken må gå sin gang. En del fravær kan vi gjøre noe med dersom de mest sentrale partene (arbeidstaker-arbeidsgiver-lege) setter seg ned og diskuterer saken og leter etter løsninger.

Den største suksessen vi har hatt med sykefraværarbeid i kommunen var det ene året der leder på Gargo sykehjem la andre ting til side og prioriterte tett oppfølging av de sykemeldte. Dette ga stor nedgang. Høyt fravær og mange ansatte finner i de største enhetene, men samtidig er lederne for disse enhetene travelt opptatt med andre saker. Derfor har det vært vanskelig å få en jevnlig høy nok prioritet på dette over tid.

Koronasituasjonen bremser dessverre dett arbeidet noe den nærmeste framtiden. Møter som kan avholdes elektronisk tas over Teams, men det blir ikke det samme som rent fysiske møter. Prosjekter som medfører større samlinger av ansatte og gruppearbeid må utsettes inntil videre.

Dersom enhetslederne, med evt både intern og ekstern støtte, klarer å følge opp tiltakene som ble skissert i møtet den 11/11 regner vi med å få sykefraværet ned på et akseptabelt nivå dersom ikke noe uforutsett skulle skje.

Noe av sykefraværet synes å skyldes manglende medbestemmelse. Vi har sammen med Utdanningsforbundet på vegne av fagforeningene gjennomført felles kurs i Hovedavtalen for ledere og tillitsvalgte. Å få en felles forståelse for medbestemmelse vil hjelpe på dette.

Sykefravær er et langsiktig arbeid. Rutinene må etableres og dette må holdes oppe over tid. Det er først når vi får dette jevnt på plass at vi vil se resultater.

Vedlagt følger

- Vedtak og saksframlegg fra møtene i AMU den 19.10.2020 og 11.11.2020.
- Henvendelse fra Sp/H/FrP/SV om sykefraværet datert 19.11.2020.
- Beskrivelse av sykefraværet i andre tertial, utdrag fra tertialrapporten.
- Tilbakemeldinger fra enhetene.

Saksprotokoll i Arbeidsmiljøutvalget - 19.10.2020

Behandling:

Forslag fra AMU: Sykefraværet i organisasjonen er alarmerende høyt og etter utvalgets oppfatning er dette alvorlig for hele organisasjonen.

Arbeidet med å få dette redusert må prioriteres av kommunen.

§ 7.2. 1 i Arbeidsmiljøloven definerer AMU sitt virkeområde. Punkt 2. i samme under bokstavene b og d definerer hva utvalget skal behandle.

Videre vises det til vedtak i utvalget P/S 1/19, der et enstemmig AMU gir en klar bestilling om tilbakemelding vedrørende om hvordan det jobbes med å få ned sykefraværet i avdelingene og en tilbakemelding om dette arbeidet til utvalget.

Det vises også til "Veileder for oppfølging av sykefravær".

Med bakgrunn i nevnte gjør utvalget følgende vedtak:

1) Kommunedirektøren skaffer en oversikt over hva som er gjennomført av tiltak for å prøve å redusere sykefraværet i de ulike avdelingene siden vedtak i sak 1/19. Oversikten legges fram skriftlig for utvalget.

2) Kommunedirektøren skal komme med forslag til tiltak til utvalget som kan være med på å redusere sykefraværet på kort og lang sikt.

3) Kommunedirektøren skal synliggjøre om eller hvordan dette arbeidet kan ivaretas innenfor nåværende administrative ressurser.

Saken settes opp til behandling i utvalget 30.november.

1) På bakgrunn av kommunens høye sykefraværstall intensiveres AMU-møtene ut året.

Neste møte settes til uke 46.

Det forventes tilbakemelding om hvordan arbeidet med å få ned sykefraværet går.

2) Det planlegges felles opplæring for medlemmene i AMU. Tilbakemelding om tidspunkt forventes i neste møte.

Forslaget fra Jan Helge Jensen og tilleggforslaget fra Hanne Wiesener ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Sykefraværet i organisasjonen er alarmerende høyt og etter utvalgets oppfatning er dette alvorlig for hele organisasjonen.

Arbeidet med å få dette redusert må prioriteres av kommunen.

§ 7.2. 1 i Arbeidsmiljøloven definerer AMU sitt virkeområde. Punkt 2. i samme under bokstavene b og d definerer hva utvalget skal behandle.

Videre vises det til vedtak i utvalget P/S 1/19, der et enstemmig AMU gir en klar bestilling om tilbakemelding vedrørende om hvordan det jobbes med å få ned sykefraværet i avdelingene og en tilbakemelding om dette arbeidet til utvalget.

Det vises også til "Veileder for oppfølging av sykefravær".

Med bakgrunn i nevnte gjør utvalget følgende vedtak:

1) Kommunedirektøren skaffer en oversikt over hva som er gjennomført av tiltak for å prøve å redusere sykefraværet i de ulike avdelingene siden vedtak i sak 1/19. Oversikten legges fram skriftlig for utvalget.

2) Kommunedirektøren skal komme med forslag til tiltak til utvalget som kan være med på å redusere sykefraværet på kort og lang sikt.

3) Kommunedirektøren skal synliggjøre om eller hvordan dette arbeidet kan ivaretas innenfor nåværende administrative ressurser.

Saken settes opp til behandling i utvalget 30.november.

1) På bakgrunn av kommunens høye sykefraværstall intensiveres AMU-møtene ut året.

Neste møte settes til uke 46.

Det forventes tilbakemelding om hvordan arbeidet med å få ned sykefraværet går.

2) Det planlegges felles opplæring for medlemmene i AMU. Tilbakemelding om tidspunkt forventes i neste møte.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
	Arbeidsmiljøutvalget	

Oppfølging av sykefravær

Kommunedirektørens innstilling

Forebyggende arbeid med sykefravær intensiveres. Kommunens vedtatte rutiner og retningslinjer i sykefraværsarbeidet skal følges.

Saksopplysninger

Sykefraværet for 2. tertial 2020 var 14,83 %. Dette var urovekkende høyt. Vi har aldri tidligere hatt så høyt tall for kommunen samlet. Tallene for fravær 2. kvartal de 3 siste årene var hhv 8,18 %, 7,39 % og 9,05 %.

Sykefraværet går i bølger og i denne perioden har alle de store enhetene i kommunen samtidig vært «oppe på bølgetoppen». Koronaen drar litt opp, men det er også mye annet så bidrar. Det er ting som tyder på at vi må ha større fokus på å sette inn aktive tiltak og være «mer på». Vi skal inn i tettere samarbeid med NAV og legene i dette arbeidet. Vi kan nok ikke heller se bort fra at noe av dette er arbeidsrelatert.

Den 24.09.2020 hadde vi møte mellom arbeidsgiver, lege og NAV. Vi ble enige om å ha et slikt forum med fast møte 2-4 ganger i året. Hovedverneombudet blir også med. Fra arbeidsgiver deltar også etatslederne.

I 2017 var arbeidsmiljøet høyt på dagsorden og det ble gjort noen nyttige grep. Vi hadde 2 seminarer som munnet ut i veileder for oppfølging av sykefravær. Dette gikk på oppfølgings-samtaler, tilrettelegging, trivsel og holdninger. Dette er en nyttig og godt gjennomarbeidet veileder som må brukes. Videre ble det gjennomført en møte mellom AMU og administrativ ledelse. I dette møtet ble det satt fokus på mye som går på samhandling og prosesser.

Standard forebygging og oppfølging som skal gjennomføres:

- Medarbeidersamtaler skal gjennomføres med alle ansatte minst en gang pr år.
- Vernerunde skal gjennomføres minst en gang pr år.
- Oppfølging av sykefravær iht vedtatte rutiner. Møtene kan gjerne holdes tidligere enn det som er satt opp (IOP innen 4 uker og Dialogmøte 1 innen 7 uker). NAV og lege bør alltid være med, i tillegg til BHT.
- Ved særskilt behov: Informasjonsmøte, forklare om nærvær-sykefravær, kultur/holdning mm. Bruke ekstern foredragsholder, f.eks fra NAV.
- Ved særskilt behov: Arbeidsmiljøundersøkelse og påfølgende handlingsplan.
- Veileder for oppfølgings-samtaler og tilrettelegging skal brukes.
- KS NED prosjektet gjennomføres i alle større enheter. Er allerede gjennomført i barnehagen og skolen.

Det er tidligere gjort 2 viktige vedtak i AMU om dette som må følges opp. Det gjelder 25.10.17 og 08.06.16.

Vedtak i AMU den 08.06.16: Arbeidsmiljøutvalget ber administrasjonssjefen gjøre følgende til neste møte i arbeidsmiljøutvalget:

- Legge ut egen kalender kommunens nettsider.
- Lage en enkel informasjonsbrosjyre med informasjon om arbeidsmiljøutvalgets oppgaver og medlemmer. Denne skal være tilgjengelig på alle avdelinger/arbeidsplasser.
- Lage rutiner for innrapportering av arbeidsulykker, yrkessykdommer, tilløp til ulykker eller lignende. Rutinene legges fram for arbeidsmiljøutvalget i løpet av utvalgets to neste møter. Dette legges fram skriftlig og inneholder beskrivelse av hvordan rapporteringen foregår pr. i dag og hvilke tiltak som gjennomføres for at arbeidsmiljøutvalget skal få informasjonen.
- Arbeidsmiljøutvalget mottar referat når virksomhetens helse, miljø og sikkerhetsvurderinger vedlikeholdes.
- Det bes om at det i løpet av 2016 legges fram en rapport om ivaretagelse av arbeidsmiljøloven §§ 3-1, 7-1 og 7-2. Det legges særlig vekt på §§ 3-1 og 7-2. Før rapport framlegges, kan særlig § 7-2 drøftes med arbeidsmiljøutvalget.
- Kopi av forespørsel til hovedverneombud om årlige verneombudsmøter sendes til leder for arbeidsmiljøutvalget.
- AMU gis opplæring etter § 7-4.
- Administrasjonssjef lager et notat på AMUs sammensetning/oppgaver til neste møte.

Vedtak i AMU den 25.10.17: Veileder for oppfølging av sykefravær tas i bruk. Sykefraværseminar avholdes 2 ganger i året, mellom 1-2 kvartal og mellom 3-4 kvartal

Oppsummering fra møtet 24.09.20: Diverse momenter

- Sammenhengen mellom nærvær og sykefravær er viktig. Hva er årsaken og hva blir konsekvensen.
- Kultur og holdninger er sterke påvirkere.
- Private forhold spiller inn på sykemelding og det er siste utvei når de ansatte kommer til legen.
- Manglende medbestemmelse ser ut til å innvirke på mange sykemeldinger.
- Ting tyder på at vi må se på hvordan ledelse utøves.
- Ledere på alle nivå må bry seg, vise dette gjennom ulike grep, f.eks initiativ til møter, tettere oppfølging, mm.
- Bruke mer:
  - Avventende sykemelding
  - Helse i arbeid
  - Raskere tilbake

Opplegg med sykefraværforbygging Kvbu

- 1) Informasjon/forklare om nærvær-sykefravær, kultur/holdning mm. Ekstern foredragsholder, f.eks Johnny K.
- 2) Arbeidsmiljøundersøkelse og påfølgende handlingsplan.
- 3) Tettere på med oppfølging av de sykemeldte, framskynde møter, se på tilrettelegging.
- 4) KS NED opplegget gjennomføres 30/9.

Momenter fra møtet 14.06.17 som berører dette feltet, som f.eks gode/riktige prosesser og samarbeid i saker som berører organisasjonen og ansatte (viser til vedlagte referat).

Vurdering

Grunnet ressursituasjon i administrasjonen måtte ting som ikke er av akutt karakter vente, slik som deler av det langsiktige og forebyggende arbeidsmiljø-arbeidet, oppfølging av avvikssystemet (rapporter), vernetjenesten, kompetanseplaner og sykefraværforebygging. Vi må komme i flyt med dette nå.

Tradisjonelt har flaskehalsen i oppfølginger vært tid hos enhetslederne til å følge opp i tilstrekkelig grad. Dette henger i stor grad sammen med at det er mange og vanskelig

sykemeldingssaker i de største enhetene samtidig som disse lederne er noen av de ansatte som har mest å gjøre.

Vedlagt følger

- 1) Rutiner for sykefraværsoppfølging.
- 2) Veileder for oppfølging av sykefravær.
- 3) Referat fra møte mellom AMU og kommunens ledelse den 14.06.17.

Saksprotokoll i Arbeidsmiljøutvalget - 11.11.2020

Behandling:

Tilleggsforslag fra AMU: Vi må være tålmodige, sykefraværarbeid er et langsiktig arbeid.
Innstillingen med tilleggsforslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Saken tas til orientering. Vi må være tålmodige, sykefraværarbeid er et langsiktig arbeid.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
	Arbeidsmiljøutvalget	

Sykefraværsoppfølging, informasjonssak

Kommunedirektørens innstilling

Saken tas til orientering.

Saksopplysninger

Viser til vedtak i AMU-møtet den 19/10 om at arbeidet med å redusere sykefraværet skal prioriteres og at neste møte i AMU skal avholdes i løpet av uke 46. Vedtaket er gjengitt lenger nede i saken. Saken, samt den jobben som nå gjøres videre framover vil bli rapportert til kommunestyret den 8/12. Det har gått kun kort tid siden forrige møte så det er ikke så mye som er gjennomført, men vi har planlagt veien videre.

En viktig pilar i arbeidet videre er «soft-tiltak» som:

- Vi satser på forbyggende arbeid
- Tilrettelegging at arbeidstaker kunne unngå sykemelding eller komme tilbake på jobb tidligst mulig.
- Tidlig dialog med arbeidstakere, før de blir sykemeldt.
- Støtte til ledere i dette arbeidet
- Utvikling av arbeidsmiljøet

Det blir møte med alle enhetslederne den 11/11 med fokus på at arbeid med sykefravær nå skal prioriteres. Innhold i møtet er gjengitt nedenfor.

Vi må koble inn BHT i større grad. Ha generell veiledning av ledergruppa om hvordan håndtere saker videre, både forebyggende og oppfølging av sykemeldte.

Gjennomføre brukerundersøkelser i enheter der det er behov.

Møte med NAV og legene om sykefraværspolis. Hva er mulig av innstramminger, trekke inn arbeidsgiver tidlig i sykemeldingen, særlig fokus der konflikt med arbeidsgiver ser ut til å være årsak, skal alltid snakke leder før man går til legen. Vi skal ha fokus på avvikling av ferie selv under sykemelding.

Medarbeidersamtaler skal gjennomføres min en gang pr år. Bør helst starte på toppen. Må tenke gjennom at dette gir en forventning om at noe skal skje etterpå – må bruke denne informasjonen videre. Avklare hva samtalen skal føre til - utvikle seg eller komme videre på ulike felt. Ansatte skal også bidra til å løse problemene.

Medbestemmelse. Opplæring i Hovedavtalen kommer. Hva betyr dette for den enkelte individuelt, hva skal ligge informasjon i enheten, hva er gjenstand for drøftinger (her har arbeidsgiver styringsrett) og hva skal ligge til forhandlinger (her er det to likeverdige parter). Må avklare at det er en forskjell på medbestemmelse og det å bestemme. Det er arbeidsgiver som må styre og benytte det som ligger i styringsretten.

Avvikssystemet, opplæring i dette og presisere at det skal brukes i alle enheter når det er avvik.

På lang sikt må vi ta opp arbeidsgiverrollen med politikkerne, de må bli tydelige på at de også er arbeidsgiver. Det bør nok lages en retningslinje om arbeidsgiverrolle slik at alle f.o.m kommunestyret og til enhetslederne blir fullt innforstått med hva dette innebærer.

Vi må arbeide med kultur/holdninger i positiv retning.

Møte med enhetsledere ons 11/11 kl 0900 - 1100.

- a) *Må prioritere arbeid med forebyggende sykefravær. Vernerunde med handlingsplan minst 1 gang i året. Støtte fra ledelsen, men må stille krav.*
- b) *Prosess før man blir sykemeldt, f.eks at ansatte tar kontakt dersom de «kjenner at noe kommer». Ansatte skal egentlig først gå til leder, deretter til legen. Uansett, ansatte må ta en prat med leder før sykemelding.*
- c) *Må prioritere tettere oppfølging av sykemeldte. Må være strenge på at det skal avholdes møter iht rutinene. Vi må vurdere reaksjoner dersom ansatte ikke bidrar og stiller på møter. Avklare med NAV. Like regler for alle, må praktisere likt over alt.*
- d) *Behov for særlige tiltak*
  - I. *Møte om nærvær-fravær med ekstern bistand hvis behov.*
  - II. *Arbeidsmiljøkartlegging, sykefraværskartlegging med ekstern hjelp f.eks fra BHT*
- e) *Sykefravær settes som fokussak på personalmøter i de ulike avdelinger, avdelinger som ligger over måltallene gis en skriftlig tilbakemelding på hvordan det jobbes for å ta ned sykefraværet.*
- f) *Prosjekter, vi fullfører KS NED og følger opp dette med Helse i arbeid dersom det er behov for det.*
- g) *Støtte til oppfølgingsmøter fra kommunedirektør, seniorrådgiver eller NAV.*
- h) *Diskutere arbeidsgiverrollen – enhetsleder er arbeidsgiver.*

Vedtak i AMU-sak 7/20 den 19.10.20:

Sykefraværet i organisasjonen er alarmerende høyt og etter utvalgets oppfatning er dette alvorlig for hele organisasjonen.

Arbeidet med å få dette redusert må prioriteres av kommunen.

§ 7.2. 1 i Arbeidsmiljøloven definerer AMU sitt virkeområde. Punkt 2. i samme under bokstavene b og d definerer hva utvalget skal behandle.

Videre vises det til vedtak i utvalget P/S 1/19, der et enstemmig AMU gir en klar bestilling om tilbakemelding vedrørende om hvordan det jobbes med å få ned sykefraværet i avdelingene og en tilbakemelding om dette arbeidet til utvalget.

Det vises også til "Veileder for oppfølging av sykefravær".

Med bakgrunn i nevnte gjør utvalget følgende vedtak:

1) Kommunedirektøren skaffer en oversikt over hva som er gjennomført av tiltak for å prøve å redusere sykefraværet i de ulike avdelingene siden vedtak i sak 1/19. Oversikten legges fram skriftlig for utvalget.

2) Kommunedirektøren skal komme med forslag til tiltak til utvalget som kan være med på å redusere sykefraværet på kort og lang sikt.

3) Kommunedirektøren skal synliggjøre om eller hvordan dette arbeidet kan ivaretas innenfor nåværende administrative ressurser.

Saken settes opp til behandling i utvalget 30.november.

1) På bakgrunn av kommunens høye sykefraværstall intensiveres AMU-møtene ut året.

Neste møte settes til uke 46.

Det forventes tilbakemelding om hvordan arbeidet med å få ned sykefraværet går.

Vedtak i AMU-sak 1/19:

Rapporten tas til orientering.

Arbeidsmiljøutvalget ber om at sykefravær settes som fokussak på personalmøter i de ulike avdelinger. På de avdelinger som ligger over måltallene bes det om at det gis en skriftlig

tilbakemelding på hvordan det jobbes for å ta ned sykefraværet. Det rapporteres til AMUs oppfølging av sykefravær.

Kvæningen 19.11.2020

SYKEFRAVÆRET I KVÆNINGEN KOMMUNE

I Lov om kommuner og fylkeskommuner §11-3 er følgende nedfelt:

«En sak skal settes på sakslisten hvis minst 1/3 av organets medlemmer krever det»

Med bakgrunn i dette krever medlemmer av kommunestyret gjennom sine underskrifter at følgende sak tas opp som vedtakssak til kommunestyremøte i desember 2020. At denne blir gjenstand for forsvarlig saksbehandling og framlagt for kommunestyret.

Sak: Sykefraværet i kommunen.

(Saken ble vedtatt bare satt til orientering til møtet i desember.)

Bakgrunn:

Saken ble først tatt opp i AMU 19.10.2020 i sak 7/20, der et enstemmig utvalg ba kommunedirektøren skaffe en oversikt over hva som er gjennomført av tiltak for å redusere sykefraværet i enhetene. Samt å komme med forslag som kan være med på å ta dette ned på kort og lang sikt.

Det relativt høye sykefraværet ble også tema og fulgt opp av kommunestyret under sak 67/ 20 «Tertialrapport pr. september 2020.» Der ble vedtaket at kommunestyret ser svært alvorlig på det høye sykefraværet og at dette må og skal prioriteres. Videre at kommunedirektørens arbeid skal legges fram som orienteringssak for kommunestyret i desember.

Kommunestyret innehar arbeidsgiveransvaret i kraft av å være øverste myndighetsorgan i kommunen. Det blant annet gjennom å utforme lokal arbeidsgiverpolitikk og arbeidsgiverstrategier.

Arbeidsmiljøloven §1-1 Lovens formål – skal sikre arbeidstakerne godt arbeidsmiljø. Dette berører blant annet trygge arbeidsforhold, likbehandling, legge til rette for tilpasninger og inkluderende arbeidsliv.

Kvænanngen kommune har en egen «Veileder for oppfølging av sykefravær» fra 2017. Denne tar for seg kommunens roller i forhold til oppfølgingssamtaler, tilrettelegging, trivsel og holdninger som skal fremme et godt arbeidsmiljø.

Medarbeidersamtalen er et viktig verktøy i den nødvendige kommunikasjonen mellom arbeidstaker og arbeidsgiver.

Viser også til referat fra møte mellom det partssammensatte utvalget AMU og administrativ ledelse den 14.06. 2017, som kom i stand etter et bekymringsbrev fra Fagforbundet sendt kommunen 11.01. 2017. Bakgrunnen for brevet var blant annet at ansatte opplevde at konsekvensutredninger og forutgående prosesser var helt fraværende knyttet opp til forslag og vedtak fra administrasjonen og politikerne.

Vi vil at kommunen v/ kommunedirektøren kartlegger med alle enhetene hva som er gjort av nødvendige arbeidsmiljøtiltak, knyttet opp til blant annet arbeidsmiljølov og egen folder, som er med på å redusere sykefraværet.

Om kommunedirektøren kommer fram til at tiltakene ikke har vært tilfredsstillende; hva vil bli gjort av grep for å få dette på plass?

Jan Helge Jensen (SP)

Valter Olsen (SP)

Ole Martin Holst (SP)

Ronald Jensen (H/FRP)

Oddvar Seppola (H/ FRP)

Kai Petter Johansen (SV)

Utdrag fra tertialrapport for 2. tertial 2020

Fravær

	Mindre enn 5 % fravær, ingen tiltak nødvendig, med kommentarer
	Mellom 5 og 10 %, med kommentarer
	Mer enn 10 %, tiltak må settes i verk, med kommentarer

Enhet	Avvik/kommentarer
Sentraladministrasjonen	Langtidssykefravær på enkeltpersoner drar opp. Ingen ting av dette er rapportert som arbeidsrelatert.
Etat for oppvekst og kultur	Har vært forholdsvis høyt sykefravær den siste tid. Noe skyldes korona, men det er også annen type sykefravær. Det jobbes i enhetene med nærvær for å redusere fravær. Det har vært gjennomført samtaler og avklaringer med arbeidstakere for å få personer raskere tilbake.
Etat for helse og omsorg	Det har vært en del fravær som skyldes alvorlig sykdom, kombinert med mye vakanser. Dette medfører økt belastning og slitasje på øvrige personell. Viktig å få dekt opp vakanser og skape en stabil personalsituasjon.
Etat for næring/utvikling/teknisk	Fortsatt 2-langtidssykelemdinger og en del korttidsfravær

Generelt om fravær for 2. tertial 2020. Fraværet var 14,83 %.

- Fravær 2. kvartal 2017 var 8,18 %.
- Fravær 2. kvartal 2018 var 7,39 %.
- Fravær 2. kvartal 2019 var 9,05 %.

Tilbakemeldinger fra etatene:

- Sentraladministrasjonen: Langtidsfravær på en ansatt hele perioden drar opp tallet. I tillegg fikk vi lengre fravær på et par andre ansatte. Ingen ting av dette er rapportert som arbeidsrelatert.
- Etat for oppvekst og kultur: Opplever at det er mye fravær og vanskelig å få vikarer. Vanskelig også i forhold til korona, når må folk være hjemme, dette skaper høyt enkeltdagsfravær.
- Etat for helse og omsorg: Det har vært en del fravær som skyldes alvorlig sykdom, kombinert med mye vakanser. Dette medfører økt belastning og slitasje på øvrige personell. Viktig å få dekt opp vakanser og skape en stabil personalsituasjon.
- Etat for næring/utvikling/teknisk: Fortsatt langtidsykelemdinger som holder fraværsprosenten oppe. Ikke tilretteleggingsmuligheter her. Følges om med sykefraværssamtaler. En del korttidsfravær. Lite fravær på NUT-adm. og drift.

Administrasjonssjefens konklusjon: Sykefraværet i denne perioden var fryktelig høyt. Vi har aldri tidligere hatt så høyt tall for kommunen samlet. Sykefraværet går i bølger og i denne perioden har alle de store enhetene i kommunen samtidig vært «oppe på bølgetoppen». Det er ting som tyder på at vi må ha større fokus på å sette inn aktive tiltak og være «mer på». Vi skal inn i tettere samarbeid med NAV og legene i dette arbeidet. Vi kan nok ikke heller se bort fra at noe av dette er arbeidsrelatert.

Tilbakemeldinger fra enhetene, sykefravær 2. tertial

Økonomiavdelinga, det er nå tilsatt en ny medarbeider etter at en har blitt pensjonist. Vi tar med dette for gitt at sykefraværet for avdelinga heretter vil bli under måltallet for kommunen.

Hjemmesykepleien:

2,16 % korttidsfravær og 13,32 langtidsfravær.

1 person i 100% stilling som har vært sykemeldt i hele 2020. Ikke mulig med tilrettelegging.

Gjennomført dialogmøter i henhold til kommunens rutinebeskrivelser for sykefraværsoppfølging.

Ansatte går av med pensjon i mars 2021.

1 person i 70 % stilling som har vært sykemeldt hele mai mnd og halve juni pga svangerskapsplager.

Ikke mulig med tilrettelegging. Gjennomført dialogmøter i henhold til kommunens rutinebeskrivelser for sykefraværsoppfølging.

1 person i 100% stilling som har vært sykemeldt i 3 uker på grunn av somatiske årsaker og ikke i stand til å møte på jobb.

Gargo sykehjem

Årsaken for økt sykefravær er nok sammensatt:

- Økt arbeidsbelastning grunnet vedtatte innsparinger for 2020
- Økt belastning, fysisk og psykisk, grunnet pandemi situasjonen
- Ansatte med forkjølelses symptomer holder seg hjemme istedenfor å gå på jobb
- Ansatte som har vært på reisefot holder seg hjemme grunnet faren for å smitte kollegaer/beboere
- Forholdsvis mange ansatte med kroniske sykdommer
- Ansatte med akutt og / eller alvorlig sykdom

Tiltak:

- Følger rutiner for oppfølging av sykemeldte i KK
- God dialog med både de ansatte og NAV
- Gjennomføring av KS NED planlagt januar 2021

Renhold

Tiltak som er gjort for å få ned sykefraværet i renhold er å kjøpe inn utstyr som letter hverdagen til renholdere. Vi har også hatt kurs i ergonomi og oppfriskning i renholds faget, dette er for å øke arbeidsgleden, kunnskap og yrkesstoltheten. På arbeidsplasser der det er konflikter har vi hyppige møter sånn at alle blir sett og hørt og får si sin mening og at vi tilslutt finner en løsning. Jeg har telefonkontakt med di sykemeldte ukentlig.

Kvæningen b&u-skole

Kvbu følger kommunens retningslinjer, følger opp NAV sine retningslinjer. Har laget retningslinjer for hvordan man skal melde sykdom- altså rene rutiner for hvem gjør hva. Samtaler med de sykemeldte både formelle og uformelle. Samt at vi har hatt en runde med NAV (bordplakaten- fra KS) nå har vi meldt oss på Helse i Arbeid og er med i et prosjekt det neste året.

Burfjord barnehage; Polarstjerna og Badden barnehage.

Polarstjerna barnehage korttidsfravær på 2.11%	Langtidsfravær 21.83 %.	Nærvær på jobb 76.06%
Personalet korttidsfravær	Tiltak på korttidsfravær	
Den ene hadde vært i nærheten av noen som var å testa seg for Covid-19..	Jeg snakker alltid med ansatte når de er har vært syk, og stiller de spørsmål angående arbeidsplassen.	

Personalet langtidsfravær

Tiltak på langtidsfravær

Den ene ble sm 100 %	Jeg hadde nok med alt som hadde med smittevernplan å gjøre, men etter hvert har vi hatt jevnlig kontakt pr telefon, møter kontorer, oppdatert oppfølgingsplan. Hun har også etterhvert med på personalmøter og temakvelder så langt hun har klart. Legen har fulgt henne opp, har gått på behandling.
Den andre sm 100 % mars	Jeg har hatt jevnlig kontakt pr telefon, har oppdatert oppfølgingsplan Legen har fulgt henne opp.
Den tredje sm 100 %	Jeg har hatt jevnlig kontakt pr telefon, på kontoret, har oppdatert oppfølgingsplan Legen har fulgt henne opp.
Den fjerde sm 100% i juni	Jeg har hatt jevnlig kontakt pr telefon, på kontoret, har oppdatert oppfølgingsplan Legen har fulgt henne opp

Badderer barnehage

Badderer barnehage korttid på 4.11%	Langtids 0 %.	Nærvær på jobb 95.89%
-------------------------------------	---------------	-----------------------

Personalet korttidsfravær

Tiltak på korttidsfravær

Den ene dårlig form.	0
----------------------	---

Tiltak gjelder begge avdelingen: Jeg er tilgjengelig når tid som helst på døgnet, er innom 3 avdelingene, en gang om dagen og Innom Badderer barnehage ca. en gang i uka eller hver 14 dag. Vi er i prosjektet IBS, dette angår også arbeidsmiljø – har hatt fokus på samspillet mellom ansatte i den forbindelsen. Sosialt sammenkomster 1-2 ganger i året. Adventskalender på pauserommet. hemmeligvenn i Advent.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
102/20	Kvæningen kommunestyre	08.12.2020

Endring av selskapsavtale for K-Sekretariatet IKS

Kommunedirektørens innstilling

Kvæningen kommune godkjenner ny selskapsavtale for K-Sekretariatet IKS fra 01.01.2021.

Saksopplysninger

K-Sekretariatet IKS eies av flere fylkes-/kommuner i Nordland og Troms og Finnmark. Selskapet skal ivareta kommunelovens krav om at kontrollutvalgene til enhver tid har sekretariatsbistand som tilfredsstillende utvalgenes behov. Kontrollutvalgets sekretariat skal påse at de saker som behandles av kontrollutvalgene er forsvarlig utredet, og at utvalgenes vedtak blir iverksatt. Selskapet har tilgang på en bredt sammensatt kompetanse. Fylkestinget i Nordland fylkeskommune og kommunestyret i Narvik kommune har vedtatt å gå inn som deltaker i K-Sekretariatet IKS. Som følge av disse endringene må deltaker fylkes-/kommunene vedta ny ajourført selskapsavtale, jf. vedlegg.

Vedlegg til saken:

Henvendelse fra K-Sekretariatet IKS datert 11.11.2020.

K-Sekretariatet IKS - selskapsavtale pr. 01.01.2021.

Kvænangen kommune

Deres ref.:

Vår ref.: 1781/011.2/BHC

Saksbeh.: Bjørn-Harald Asphaug Christensen

E-postadr.: bjorn-harald@k-sek.no

Telefon:

95 10 42 51

Dato:

11.11.2020

K-SEKRETARIATET IKS – ENDRING SELSKAPSAVTALE PR. 1.1.2021

Fylkestinget i Nordland fylkeskommune og kommunestyret i Narvik kommune har vedtatt å gå inn som deltakere i K-Sekretariatet IKS. Som følge av denne endringen må deltaker(fylkes-) kommunene vedta ny ajourført selskapsavtale pr. 1.1.2021, jf. vedlegg.

Vi har utarbeidet et forslag til saksframlegg som kan brukes i fylkes-/kommunene. Det er kommunestyret eller fylkestinget selv som skal vedta avtalen, jf. Lov om interkommunale selskap § 4, 1. ledd. For at utvidelsen skal være gyldig anmoder vi at samtlige fylkes-/kommuner fatter vedtak i samsvar med vedlagte forslag.

For at vi snarest mulig skal få registrert de nye selskapsopplysningene i Brønnøysundregistrene, ber vi om at saken prioriteres og behandles i førstkomende kommunestyre/ fylkesting.

Samtlige saksdokumenter oversendes også pr. e-post.

Dersom noe skulle være uklart, eller det er behov for ytterligere opplysninger, kan undertegnede kontaktes på tlf. 951 04 251, eller e-post bjorn-harald@k-sek.no

Med vennlig hilsen

Bjørn-Harald Christensen
daglig leder

Vedlegg: Selskapsavtale pr. 1.1.2021
Forslag til saksframlegg for kommunestyre/fylkesting

Postadresse:	Hovedkontor:	Avdelingskontor:	Avdelingskontor:	Avdelingskontor:	Avdelingskontor:
K-Sekretariatet IKS	Fylkeshuset	Postmottak	Ringv. 1	Rådhuset	Fylkeshuset
Postboks 6600	TROMSØ	9479 HARSTAD	9300 FINNSNES	8305 SVOLVÆR	8048 BODØ
9296 TROMSØ	Tlf. 77 78 80 43	Tlf. 77 02 61 66	Tlf. 91 35 19 94	Tlf. 95 10 90 02	Tlf. 91 36 09 38
www.k-sek.no	Org.nr. 988 064 920				

SELSKAPSAVTALE

for K-Sekretariatet IKS

§ 1 Selskapet

K-Sekretariatet IKS er en interkommunal virksomhet som er opprettet med hjemmel i lov av 29.01. 1999 nr. 06 om interkommunale selskaper.

Selskapet har følgende deltakere pr. 1.1.2021:

Nordland fylkeskommune
Troms og Finnmark fylkeskommune
Balsfjord kommune
Bø kommune
Evenes kommune
Flakstad kommune
Harstad kommune
Hadsel kommune
Ibestad kommune
Karlsøy kommune
Kvænanen kommune
Kvæfjord kommune
Kåfjord kommune
Lyngen kommune
Lødingen kommune
Målselv kommune
Moskenes kommune
Narvik kommune
Nordreisa kommune
Røst kommune
Senja kommune
Skjervøy kommune
Sortland kommune
Storfjord kommune
Sørreisa kommune
Tromsø kommune
Vestvågøy kommune
Værøy kommune
Vågan kommune
Øksnes kommune

§ 2 Rettslig status

K-Sekretariatet IKS er et eget rettssubjekt, og styret har arbeidsgiveransvaret.

§ 3 Hovedkontor

K-Sekretariatet IKS har sitt hovedkontor/forretningsadresse i Tromsø kommune.

§ 4 Formål og ansvarsområde

K-Sekretariatet IKS:

- skal utføre sekretariatsfunksjonen for deltakernes kontrollutvalg og hva dermed står i naturlig forbindelse

§ 5 Innskuddsplikt og eierandel

Deltakernes eierandel og ansvarsdel samsvarer med deltakernes innskudd til selskapets frie egenkapital etter følgende fordeling:

	Selskaps- kapital	Eierandel i prosent
Nordland fylkeskommune	216 000	17,17
Troms og Finnmark fylkeskommune	216 000	17,17
Balsfjord kommune	21 684	1,72
Bø kommune	11 762	0,94
Evenes kommune	5 400	0,43
Flakstad kommune	5 800	0,46
Harstad kommune	89 526	7,12
Hadsel kommune	30 562	2,43
Ibestad kommune	5 450	0,43
Karlsøy kommune	9 288	0,74
Kvænangen kommune	5 388	0,43
Kvæfjord kommune	11 851	0,94
Kåfjord kommune	9 006	0,72
Lyngen kommune	12 264	0,97
Lødingen kommune	8 724	0,69
Målselv kommune	26 048	2,07
Moskenes kommune	4 300	0,34
Narvik kommune	83 000	6,60
Nordreisa kommune	18 221	1,45
Røst kommune	2 300	0,18
Senja kommune	57 596	4,58
Skjervøy kommune	11 603	0,92
Sortland kommune	36 673	2,91
Storfjord kommune	7 386	0,59
Sørreisa kommune	12 848	1,02
Tromsø kommune	239 248	19,02
Vestvågøy kommune	43 300	3,44
Værøy kommune	3 300	0,26
Vågan kommune	36 500	2,90
Øksnes kommune	17 100	1,36
Sum	1 258 128	100,00

Endringer i eierandeler kan skje ved inn- og uttreden av deltakere i selskapet.

§ 6 Organisering av selskapet

Selskapet har tre nivå:

- Representantskapet
- Styret
- Daglig leder

§ 7 Representantskapet

Representantskapet er selskapets øverste myndighet. Samtlige deltakerkommuner og fylkeskommunen velger sin representant med personlig vararepresentant.

Representantskapet velger selv leder og nestleder.

§ 8 Representantskapets møter

Representantskapets leder innkaller til representantskapsmøte. Innkalling til ordinært representantskapsmøte skal skje skriftlig, innen utgangen av mai måned og minst fire uker før møtet. Tilsvarende frist gjelder for varsling av deltakerne i selskapet. Innkallingen skal inneholde en saksliste.

Ordinært representantskapsmøte skal behandle:

1. Årsmelding og regnskap
2. Valg til styret
3. Valg av revisor
4. Godtgjørelse til tillitsvalgte
5. Overordnede mål og retningslinjer for driften
6. Budsjettforutsetninger og – rammer
7. Rammer for låneopptak
8. Tilskuddsordning fra deltakerne
9. Andre saker som er forberedt ved innkallingen

Møtelederen skal sørge for at det føres protokoll fra møtene. Protokollen underskrives av møtelederen og to av representantskapets medlemmer som velges ved møtets begynnelse.

Spørsmål om kjøp av aksjer i andre selskap og inngåelse av langsiktige samarbeidsavtaler avgjøres av representantskapet.

Ekstraordinært representantskapsmøte til behandling av særskilt angitte spørsmål skal innkalles med to ukers varsel når to styremedlemmer eller 1/3 av representantskapets medlemmer ber om det eller om representantskapets leder finner behov for dette.

Daglig leder og styrets leder har møteplikt i representantskapet, og alle styremedlemmene og daglig leder har møte og talerett.

Representantskapets leder og nestleder er valgkomité til styret.

§ 9 Styret

Styret i selskapet består av 3 medlemmer med personlige varamedlemmer som velges av representantskapet.

Daglig leder eller representantskapsmedlem kan ikke være medlem av styret.

Representantskapet velger styreleder og nestleder.

§ 10 Styrets møter

Styremøtene ledes av styrets leder. Styret fatter vedtak med alminnelig flertall. Ved votering i styret skal hver stemme telle likt. Ved stemmelikhet teller møteleders stemme dobbelt.

Styret er beslutningsdyktig når minst halvparten av medlemmene er til stede, inkludert møtende varamedlemmer. Styrets leder sørger for at det blir ført protokoll fra styremøtene.

Protokollen underskrives av styrets medlemmer.

De ansattes representant har ikke rett til å være til stede i saker som gjelder arbeidsgivers forberedelse til forhandlinger med arbeidstakerne, arbeidskonflikter, rettstvister med arbeidsgiverorganisasjoner eller oppsigelse av tariffavtaler.

§ 11 Daglig leder

Daglig leder administrerer virksomheten, og har ansvaret for at enhver arbeidsoppgave utføres i overensstemmelse med gjeldende bestemmelser og i henhold til de vedtak som er fattet av styret og representantskapet.

Daglig leder er styrets sekretær og saksbehandler. Vedkommende har tale- og forslagsrett i styrets møter, dersom ikke styret i enkeltsaker vedtar at vedkommende ikke skal kunne møte.

§ 12 Organisering av tilsynsfunksjoner

Daglig leder skal til enhver tid holde styret orientert om alle forhold av betydning for virksomheten og om økonomi og personalforhold. Vedkommende skal rapportere til styret på en slik måte og så ofte som situasjonen tilsier det og styret for øvrig måtte bestemme. Styret skal sørge for at representantskapet til enhver tid har nødvendig oversikt og i tide kan forberede nødvendige disposisjoner. Representantskapets møtebøker skal fortløpende sendes til deltakerne.

§ 13 Arkiv, personvern og offentlighetsloven

De lovbestemte rutiner og saksbehandlingsregler som er etablert for ivaretagelse av personvern skal gjelde for selskapet.

Selskapet skal følge offentlighetsloven bestemmelser.

Selskapet skal ivareta arkivfunksjonen i henhold til arkivlovens bestemmelser for deltakerkommunenes kontrollutvalg. Dersom en deltakerkommune trer ut av selskapet, overføres arkivet for dette kontrollutvalget til den kommunen dette gjelder.

§ 14 Økonomiforvaltning

Virksomheten skal følge et vedtatt økonomireglement.

§ 15 Låneopptak og garantistillelse

Representantskapet vedtar rammer for virksomhetens låneopptak - begrenset til kr 400.000.

Låneopptak skal godkjennes av departementet; jf. kommuneloven § 14-15

Virksomheten kan ikke stille garanti eller pantsette sine eiendeler til sikkerhet for andres økonomiske forpliktelser. Virksomheten kan ikke selv låne ut penger.

§ 16 Arbeidsgiveransvar

Styret har arbeidsgiveransvaret for de personer som til enhver tid er ansatt i virksomheten.

Arbeidstakernes rettigheter etter arbeidsmiljøloven skal i sin helhet ivaretas av styret. Selskapet er medlem av pensjonsordning.

§ 17 Lokale lønnsforhandlinger

Styrets leder og/eller daglig leder ivaretar selskapets interesser under lokale forhandlinger. Styret vedtar forhandlingsresultatet.

Styret fastsetter rammene og daglig leders lønn.

§ 18 Møtegodtgjørelse

Godtgjørelse for møter mv. til medlemmer av styret og representantskapet utbetales i henhold til de til enhver tid gjeldende satser og reglement for virksomheten.

§ 19 Regnskap og revisjon

Styret har plikt til å se etter at det føres lovmessige regnskap og at det foretas revisjon av selskapet.

Regnskapet føres etter regnskapsloven.

Regnskap skal fastsettes av representantskapet. Selskapets regnskap skal revideres av statsautorisert, registrert eller kommunal revisor. Revisor velges av representantskapet.

§ 20 Endring av selskapsavtalen

Selskapsavtalen kan endres. Ved avstemning gjelder reglene i § 4 i lov om interkommunale selskaper av 29.01. 1999 nr. 06.

§ 21 Uttreden og oppløsning

Den enkelte deltaker kan ensidig si opp sin deltakelse. Oppsigelse må varsles av deltakeren minimum ett år før uttredelse.

Ved utreden fra selskapet skal deltakeren tilbakebetales sin andel av egenkapitalen på uttredelsestidspunktet – jf § 5.

Forslag til oppløsning av selskapet må vedtas enstemmig av representantskapet. Vedtak om oppløsning må godkjennes av samtlige deltakere og av departementet. Jf Lov om interkommunale selskaper § 30 og 32.

Styret plikter å melde fra om avviklingen til Foretaksregisteret.

§ 22 Voldgift

Eventuell tvist om forståelsen av selskapsavtalen og om fordeling av utgifter eller i forbindelse med det økonomiske oppgjøret etter oppløsning, avgjøres endelig av en voldgiftsnemnd på tre medlemmer som oppnevnes av fylkesmannen, om ikke annen ordning følger av lov eller forskrift.

§ 23 Øvrige bestemmelser

For øvrig gjelder den til enhver tid gjeldende lov om interkommunale selskaper.

NN Kommune

Utvalg: Kommunestyret	Saksnummer:	Møtedato:	Saksbehandler:
---------------------------------	--------------------	------------------	-----------------------

K-SEKRETARIATET IKS – ENDRING SELSKAPSAVTALE PR. 1.1.2021

Innstilling til v e d t a k:

NN (fylkes-)kommune godkjenner ny selskapsavtale for K-Sekretariatet IKS.

Saken gjelder:

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg: K-Sekretariatet IKS - selskapsavtale pr. 1.1.2021

B: Utrykte vedlegg:

Saksutredning:

K-Sekretariatet IKS eies av flere fylkes-/kommuner i Nordland og Troms og Finnmark. Selskapet skal ivareta kommunelovens krav om at kontrollutvalgene til enhver tid har sekretariatsbistand som tilfredsstillende utvalgenes behov. Kontrollutvalgets sekretariat skal påse at de saker som behandles av kontrollutvalgene er forsvarlig utredet, og at utvalgenes vedtak blir iverksatt. Selskapet har tilgang på en bredt sammensatt kompetanse.

Fylkestinget i Nordland fylkeskommune og kommunestyret i Narvik kommune har vedtatt å gå inn som deltaker i K-Sekretariatet IKS. Som følge av disse endringene må deltaker(fylkes-)kommunene vedta ny ajourført selskapsavtale, jf. vedlegg.

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
223/20	Kvæningen formannskap	01.12.2020
103/20	Kvæningen kommunestyre	08.12.2020

Plansamarbeid i Nord-Troms - orientering om framdrift

Henvising til lovverk:

Vedlegg

- 1 Statusrapport og utdrag av referat fra KDU 14.10.20 - plansamarbeid
- 2 Plansamarbeid i Nord-Troms

Saksprotokoll i Kvæningen formannskap - 01.12.2020

Behandling:

Forslag 1 fra Jan Helge Jenssen, SP:

Saken tas til orientering.

Formannskapet ser det som viktig at en følger vedtatte milepælsplan og gjennom den får et godt grunnlag for vedtak om et samarbeid.

Vi ser det som ikke tjenelig for dette arbeidet og for samarbeidet i Nord Troms å undersøke rundt andre muligheter før kommunestyret har tatt standpunkt i denne saken.

Forslag 2 fra Eirik Mevik, AP og KB:

Saken tas til orientering. Kommunestyret ber kommunedirektøren sjekke ut muligheten for et plansamarbeid med Alta og/eller Loppa og/eller Hasvik. Det må sees på kostnader, mulige samarbeidsformer, kompetanse og andre muligheter et slikt samarbeid kan gi.

Avstemming: Forslag fra AP/KB mot forslag fra SP:

Forslag fra AP/KB fikk 3 mot 2 stemmer.

Forslag fra AP/KB mot kommunedirektørens innstilling:

Forslag fra AP/KB fikk 3 mot 2 stemmer.

Forslag fra AP/KB vedtatt.

Vedtak:

Saken tas til orientering. Kommunestyret ber kommunedirektøren sjekke ut muligheten for et plansamarbeid med Alta og/eller Loppa og/eller Hasvik. Det må sees på kostnader, mulige samarbeidsformer, kompetanse og andre muligheter et slikt samarbeid kan gi.

Kommunedirektørens innstilling

Saken tas til orientering.

Saksopplysninger

Etter langt forarbeid og utredninger ble «Nord-Troms plankontor» startet opp i 2012 i egne lokaler lokalisert på Storslett. Tiltaket ble organisert som et 3-årig prosjekt med tilskudd fra Troms Fylkeskommune. Samarbeidet ble avsluttet i 2015, men ganske fort kom det opp spørsmål om å gjenoppta dialogen. Etter forarbeider i de forskjellige fora som omfattes av regionrådsparaplyen ble det fremmet sak til politisk behandling i Nord-Troms kommunene vinteren 2018-2019.

Kvænanen kommunestyre gjorde følgende vedtak 27.02.2019 (sak 7/19):

1. Kvænanen kommune stiller seg positive til å vurdere gjenopptaking av et forpliktende plansamarbeid i Nord-Troms.
2. Det nedsettes en arbeidsgruppe bestående av fagfolk fra alle Nord-Tromskommunene, som utreder innholdet og organisering av et fremtidig plansamarbeid/plankontor. Det tas utgangspunkt i evalueringsrapporten av Nord-Troms Plankontor, erfaringer, rapporter om organisering av plansamarbeid m.fl.

Alle Nord-Troms kommunene gjorde likelydende vedtak, og Kåfjord kommune søkte deretter Fylkesmannen om prosjektskjønnsmidler for arbeidet. Søknaden ble innvilget, og arbeidet går nå inn i en utredningsfase.

Det vises til vedlagte søknad og til vedlagte statusrapport. Etter tidsplanen vil utredningene bli lagt fram for politisk behandling i 2021.

STATUSRAPPORT FORPROSJEKT

MULIG INTERKOMMUNALT SAMARBEID INNEN ET ELLER FLERE OMRÅDER: PLANLEGGING, OPPMÅLING, DELING OG BYGGESAK

Fra oktober 2012 til desember 2015 var Nord-Troms plankontor i drift. Plankontoret var et interkommunalt samarbeid etter den daværende kommunelovens § 27. Samarbeidet bestod av kommunene Kvænangen, Nordreisa, Skjervøy, Kåfjord og Storfjord. Plankontoret var organisert som et treårig prosjekt med støtte fra Troms Fylkeskommune før det skulle overføres til ordinær drift om det var ønsket. Hovedoppgaven til plankontoret var å få på plass arealplaner for de fem samarbeidskommunene innen prosjektperioden.

Plankontoret ble avviklet 31.12.2015 da kommunestyrene i Kvænangen, Kåfjord og Storfjord vedtok å trekke seg ut av samarbeidet. Da bestemte også de resterende kommunene seg også for å avslutte samarbeidet og plankontoret ble nedlagt.

Det er nå fire år siden plankontoret ble avviklet. Siden den gang kommunene i Nord-Troms utført sitt planarbeid gjennom egne ansatte og innkjøp av konsulenttenester. Det har vist seg at problemene som eksisterte før plankontoret ble etablert, fort returnerer når det avvikles. Flere kommuner har i ettertid slitt med å få tak i kompetanse på planarbeid. Noen har gitt opp å skaffe seg kompetansen og kjøper alt via konsulenter, andre har delvis egen kompetanse. Flere må allikevel ty til konsulenthjelp for å kunne utføre de lovpålagte oppgavene. Man ser at kommunene i dag er sårbar for sykefravær og permisjoner.

Vedlagt er søknaden på prosjektskjønnsmidler. Denne er innvilget av Fylkesmannen. Estimert kostand for prosjektet er satt til kr. 1 700 000. Her har Fylkesmannen gått inn med kr. 850 000. Foreløpig fordeling av resterende kr. 850 000 er medtatt i søknaden.

Vedtaket under viser at mandatet er klar, og det er nå en prosess med å ansette en prosjektleder. Det er også fastsatt i mandatet at en endelig rapport skal foreligge fra prosjektgruppen og være klar til politisk behandling i junimøtet 2021. Det vil også bli en eller to statusrapporter som legges frem for politikerne ila. prosjektperioden.

I tillegg til medlemmer fra hver kommune vil det bli valgt en representant fra tillitsmannsapparatet (felles for alle kommuner) som fast deltager i prosjektgruppa.

UTDRAG AV REFERAT FRA KDU-Møte14. OKTOBER – 50/20 PLANSAMARBEID I NORD-TROMS – OPPSTART ARBEID I RESSURSGRUPPE(R).

Vedtak:

I møte 8. oktober, der også Fylkesmannen deltok, ble søknaden om prosjektskjønnsmidler for plansamarbeidet gjennomgått. Denne er innvilget av Fylkesmannen som omsøkt på kr. 850 000.

Det var her diskutert videre fremdrift med utredning av et plansamarbeid og der en eller flere ressursgrupper eller arbeidsgrupper går gjennom mulige modeller for å få til et samarbeid i Nord-Troms. Når en nevner en eller flere grupper, henger dette sammen med at det er flere fagområder som er med i «søknaden». Byggesak, deling og oppmåling og kart er også aktuelle fagområder for interkommunalt samarbeid.

Problemstillingen med et plansamarbeid er blant annet hvilken organisering det kan bli snakk om. Skal det være et felles kontor der alle planleggere er samlokalisert, eller skal en legge opp til en mer desentralisert modell der planleggere sitter i sine respektive kommuner, men har faste Teams-møter og/eller fysiske møter på et kontor.

Løsningen som ble avsluttet i 2015 var et felles kontor der alle planleggere var samlet, lokalisert i Nordreisa. Det har skjedd mye siden 2015. Møter via Skype eller Teams har blitt mer regelen enn unntaket det siste halvåret og har fungert godt. Mange har i denne perioden med Covid-19 benyttet hjemmekontor og jobbet herfra på de fleste plattformer en jobber på fra sitt eget kontor.

I søknaden er det et avsnitt om «Utredninger og avklaringer». Dette avsnittet er omfattende og må ses på av arbeidsgruppen når den tid kommer. Prosjektgruppens mandat er å i første omgang kartlegge status på plansiden i kommunene og de ressurser som finnes, samt å frembringe forslag til alternativene om samarbeid. Prosjektgruppen skal også vurdere andre mulig samarbeidsområder enn de som tidligere er nevnt.

Av hensyn til tidspresset har det vært gunstig at prosjektleder kan rekrutteres internt i en av kommunene. Alternativet med å lyse dette ut er diskutert og vil være løsningen hvis vi ikke klarer en intern rekruttering. TAH og JHS gis fullmakt til å forespørre EP om prosessledelse på timebasis inntil utlysning er avklart for å sikre umiddelbar fremdrift. Det settes et mål om å ha prosjektledelse på plass til årsskiftet 20/21.

I møte 8. oktober orienterte Fylkesmannen om et likelydende prosjekt som kjøres i Finnmark. Denne hadde også i seg flere fagområder, men ikke de samme områdene vi nå utreder.

Notatet de her brukte er her gjengitt og delvis tilpasset vårt prosjekt.

Gruppeinndeling og organisering

Styringsgruppen: KDU Nord-Troms + repr. Fra Fylkesmannen (har vi et navn?)
Vertskommune: Kåfjord

Prosjektgruppe

- Kåfjord (vertskommune): Gunn Andersen / Bendik Fanghol
- Skjervøy: Kjell Ove Lehne
- Nordreisa: Dag Funderud
- Kvænangen: Jan Inge Karlsen
- Lyngen: Daniel Høgtun
- Storfjord: Oddbjørn Nilsen
- Repr. fra Fylkesmannen:
- Tillitsvalgt – oppnevnes av prosjektgruppa

Prosjektgruppen nedsettes så snart som mulig, og med månedlig rapportering til styringsgruppa. Første rapporteringsfrist senest 27. november 2020. Plansamarbeidet settes som sak i alle faste møter i KDU.

Mandat: Prosjektgruppen nedsettes for å kartlegge planstatus og planutfordringer i kommunene, herunder vurdere en eventuell samordning av regional planstrategi og etablering av et felles plankontor. Denne gruppen utreder også om det er behov for flere grupper som da skal dekke de andre fagområdene eller om vi skal ha en gruppe som takler alle områdene.

Arbeidsgrupper:

Kan etableres i for eksempel kommunene, eller på tvers innen fagområder. Arbeidsgruppene settes sammen av kommunalsjefer, planleggere, andre ledere og evt. andre nøkkelpersoner fra kommunene.

Tillitsvalgte:

Melding om vedtak til tillitsvalgtgrupper v/ TAH. Tillitsmannsapparatet må koples inn så tidlig som mulig og muligens sitte som et fast medlem i arbeidsgruppen. Det jobbes i første møte med forslag til deltakere i prosjektgruppen. Møtet bør avholdes så snart som mulig.

Sende mandat og prosjektbeskrivelse + politiske vedtak (likelydende i alle kommuner)

Avtale milepæler og kommunikasjon så info blir lik til alle kommuner.
Januar: underveisrapport/status fra prosjektet som legges fram for politikere.

Arbeidsgruppen(e) bør ha en leder med ansvar for kontakt mot prosjektleder og KDU (kommunedirektørutvalget). Arbeidsgruppene avgjør selv behov for møter og arbeidsform. Det forventes skriftlig rapportering på mandatpunktene nedenfor.

Gruppene må rapportere innen fristen 27. november så langt de har kommet. Vi legger deretter opp til en fremdriftsplan der vi har et felles saksframlegg til kommunestyrene i junimøtene 2021.

Evt. uklarheter eller vanskelige mandatpunkter drøftes med prosjektleder. Kommunestyrene, kommunalsjefene og Fylkesmannen vil kunne svare på evt. spørsmål.

Prosjektgruppen vil initiere oppfølgende prosesser i 2021 for å utvikle strategier og rammer for et helhetlig samarbeid på de ulike områdene.

Mandat for prosjektgruppen

Nedenfor følger en konkretisering av hva arbeidsgruppene skal beskrive og vurdere. Oppdraget er delt inn i en beskrivende del, en vurderingsdel og en tilråding/løsningsdel.

BESKRIVENDE DEL

Prosjektgruppen skal beskrive viktige kjennetegn ved dagens oppgaveløsning i de fire kommunene:

- Oversikt over dagens oppgaver som inngår i mandatområdet (oppgavebeskrivelse)
- Dagens organisering, herunder organisatorisk tilhørighet, ledelse og bemanning inkl. oversikt over dagens kapasitet (årsverk) i de enkelte kommuner
- Bruk av IKT-løsninger og evt. avhengighet til andre tjenester i eller utenfor kommunen
- Dagens system for kompetanseutvikling blant ledelse og ansatte, forekomst av fagnettverk og kursmuligheter
- Oversikt over samarbeid med andre kommuner og evt. kjøp av tjenester fra private leverandører
- Annen relevant nøkkelinformasjon om dagens tjenester, som pågående prosjekter, evalueringer, endringsplaner, samarbeid med fylkeskommunen, tilsyn fra statlig myndighet etc.

VURDERINGSDEL

Prosjektgruppen skal gi sin vurdering av følgende:

- Sterke og svake sider ved dagens tjenester, med vekt på sårbarhet og fremtidig bærekraft
- Fordeler og ulemper med utvidet interkommunalt samarbeid i Nord-Troms
- Kritiske forutsetninger for utvidet samarbeid
- Aktuelle erfaringer fra andre kommuner som samarbeider
- Gjennomgå «Utredninger og avklaringer» i prosjektsøknaden

LØSNINGSDEL

Prosjektgruppen skal gjøre en nærmere vurdering av samarbeidsnivå og utarbeide en faglig tilråding om framtidig samarbeidsmodell for kommunene i Nord-Troms. Prosjektgruppen bes vurdere og knytte sine anbefalinger til følgende modeller:

Modell 1: Etablering av fagnettverk eller annen form for uformelt kompetansesamarbeid

Modell 2: Avtalebasert kjøp og salg av tjenester mellom alle eller noen av kommunene, evt. andre kommuner utenfor nord-Troms

Modell 3: Administrativ vertskommunemodell etter kommuneloven, inkludert overføring av offentlig myndighet og arbeidsgiveransvar til en vertskommune (virksomhetsoverdragelse)

Modell 4: Administrativ vertskommunemodell med felles faglig organisering og ledelse, men uten overføring av arbeidsgiveransvar (uten virksomhetsoverdragelse)

Det bes om en konkretisering av følgende ved anbefalt hovedmodell:

- Mulig navn på samarbeidsordningen
- Oppgaver som bør inngå, evt. beskrevet som en trinnvis utvikling
- Deltakende kommuner
- Mulig vertskommune for samarbeidet

Arbeidsgruppene vil få oversendt en forenklet veileder om aktuelle samarbeidsmodeller. Prosjektgruppen vil igangsette arbeid med prinsipper for kostnadsfordeling og aktuelle samarbeidsavtaler.

Temanotater og parallelle prosesser

Prosjektgruppen vil få utarbeidet to arbeidsdokumenter om følgende temaer:

- Enkel veileder med oversikt over aktuelle samarbeidsmodeller inkl. eksempler på aktuelle samarbeidsavtaler fra andre kommuner. Det tas sikte på at veilederen skal foreligge ved oppstart av arbeidsgruppene.
- Prinsipper for kostnadsfordeling og finansiering av aktuelle samarbeidsordninger. Prosjektgruppen vil nedsette en egen arbeidsgruppe (økonomisjefene) med ansvar for å belyse aktuelle fordelingsmodeller og mulige kostnadsnøkler. Arbeidet kan i stor grad baseres på nøkkeldokumenter og innarbeidet praksis i eksisterende samarbeidsordninger. Tidspunkt for nedsettelse av arbeidsgruppen vurderes nærmere av prosjektgruppen.

Prosjektgruppen vil i samråd med KDU også vurdere følgende problemstillinger:

- Mulighetsrom for politisk styring av et voksende samarbeid i Nord-Troms, herunder samordning og koordinering fra politisk styringsgruppe eller i regionrådet.

Veileder fra Fylkesmannen må avklares

Overordnet tidsplan

- Oktober 2020:** Prosjektgruppemøte, prioritering av samarbeidsområder, vedtak om opprettelse av arbeidsgrupper, ledelse og deltakere, mandat og rapporteringsfrist. Plan for utarbeidelse av temanotater om vertskommunemodell (eller en annen modell) og prinsipper for kostnadsfordeling. Møteplan for arbeids- og styringsgruppen (KDU) for 4. kv. 2020 og 1. og 2. kv. 2021. Prosjektleders ansvar for oppfølging av kommunene og arbeidsgruppene.
- xx. xxxxxx:** Møte med prosjektgruppen, KDU og eventuelt Fylkesmannen. Gjennomgang av status og planer for videre oppfølging i prosjektet.
- xx. xxxxxx:** Frist for rapportering fra arbeidsgruppene
- xx. xxxxxx:** Prosjekt- og styringsgruppemøte, presentasjoner fra arbeidsgruppene, drøfting av innspill og tilrådninger, arbeidsgruppens foreløpige konklusjoner og tilrådning legges fram for KDU, plan for videre arbeid med felles saksframlegg og samarbeidsavtaler, plan for medvirkning og dialog med tillitsvalgte og ansatte
- 1.juni 2021:** Prosjekt- og KDU-møte vedtar felles saksframlegg og plan for oppfølgende arbeid
- Juni 2021:** Formidlingsrunde, kommunestyrebehandling og avklaring av vertskommuneløsninger som iverksettes 1. halvår 2021.
- Januar 2022:** Iverksetting av vedtatt samarbeid, videre arbeid med samordning av planstrategi og system for utarbeidelse av kommuneplaner, initiering av nye samarbeidsområder, drøfting av politisk og administrativ styringsmodell, samarbeid med andre kommuner, regional utviklingsavtale ifht. fylkeskommunen og statlige aktører, iverksetting av evt. piloter og forsøk

Nord-Troms

Kvænangen
kommune

Kåfjord
kommune

Lyngen
kommune

Storfjord
kommune

Nordreisa
kommune

Skjervøy
kommune

PLANSAMARBEID I NORD-TROMS PLÁNAOVTTASBARGU DAVVI ROMSSAS

INNHold

Prosjektskjønnsmidler 2020	3
Bakgrunn	4
Framdriftsplan	6
Utredninger og avklaringer	7
Kostnadsberegning	15
Finansieringsplan	15

FOTO: BÅRD BENDIK GRØTTA FANGHOL

PROSJEKTSKJØNNSMIDLER 2020

Kvænangen, Nordreisa, Skjervøy, Kåfjord, Lyngen og Storfjord kommuner søker herved Fylkesmannen i Troms og Finnmark om prosjektskjønnsmidler til utredning av et forpliktende interkommunalt plansamarbeid.

Å etablere et interkommunalt samarbeid mellom seks kommuner i Nord-Troms vil kunne gi hele regionen et løft hva gjelder planarbeid. Kommunene kan sågar spare penger på det samtidig som de får økt kompetanse, produksjon og kvalitet innenfor fagfeltet. Etableringen av et forpliktende plansamarbeid vil styrke de seks kommunenes rolle som tjenesteprodusent, myndighetsorgan, lokalpolitisk arena og ikke minst som samfunnsutvikler.

De omsøkte prosjektskjønnsmidlene skal benyttes til å utrede innhold, organisering i et forpliktende interkommunalt plansamarbeid mellom de seks kommunene. Kommunene må sammen utrede og bli enige om hva som skal inngå i et slikt samarbeid. Her må det diskuteres alt fra dispensasjoner til byggesak, kommuneplan og geodata. I tillegg må det utredes hvordan et slikt samarbeid skal organiseres. Skal det være et lokalt planforum, et faglig nettverk, et kompetanse- og kunnskapssamarbeid eller et felles plankontor for hele regionen? Under organisering må det også utredes hvordan plankontoret skal finansieres. Vil et plankontor føre til økte utgifter for kommunene, eller vil det føre til besparelser når man ser på hva man får igjen av kompetanse, produksjon og kvalitet?

Det skal organiseres som et ett-årig prosjekt hvor det ansettes en prosjektleder i 100 % stilling. Denne personen får ansvaret for å utarbeide utredninger og analyser basert på beslutningstakere og interessenter i kommunene. I tillegg får prosjektleder ansvar for koordinering av kommunenes bidrag og deltakelse i prosjektet med møtevirksomhet, erfaringsutveksling og kunnskapsutveksling. Det vil her være særdeles viktig at kommunene drøfter, diskuterer og blir enige om hva som skal inngå og hvordan det skal organiseres, herunder finansiering.

Kommunene i Nord-Troms erfarer at Fylkesmannen i Troms og Finnmark er opptatt av og interessert i å bidra til å etablere flere interkommunale samarbeid, spesielt i Nord-Troms og Finnmark, hvor plansamarbeid er et viktig fagfelt å samarbeide om. Det er bred enighet i Nord-Troms om å utrede muligheten for å etablere et forpliktende plansamarbeid.

FOTO: BÅRD BENDIK GRØTTA FANGHOL

BAKGRUNN

Fra oktober 2012 til desember 2015 var Nord-Troms plankontor i drift. Plankontoret var et interkommunalt samarbeid etter den daværende kommunelovens § 27. Samarbeidet bestod av kommunene Kvænangen, Nordreisa, Skjervøy, Kåfjord og Storfjord.

Plankontoret var organisert som et treårig prosjekt med støtte fra Troms Fylkeskommune før det skulle overføres til ordinær drift om det var ønsket. Hovedoppgaven til plankontoret var å få på plass arealplaner for de fem samarbeidskommunene innen prosjektperioden.

Plankontoret ble avviklet 31.12.2015 da kommunestyrene i Kvænangen, Kåfjord og Storfjord vedtok å trekke seg ut av samarbeidet. Da bestemte også de resterende kommunene seg også for å avslutte samarbeidet. Les mer om denne prosessen i vedlagte rapporter om Nord-Troms plankontor.

Det er nå fire år siden plankontoret ble avviklet. Siden den gang kommunene i Nord-Troms utført sitt planarbeid gjennom egne ansatte og innkjøp av konsulent tjenester. Det har vist seg at problemene som eksisterte før plankontoret ble etablert, fort returnerer når det avvikles. Flere kommuner har i ettertid slitt med å få tak i kompetanse på planarbeid, noen har gitt opp å skaffe seg kompetansen og kjøper alt via konsulenter. Andre har delvis egen kompetanse, men flere må allikevel ty til konsulent hjelp for å kunne utføre de lovpålagte oppgavene. Man ser at kommunene i dag er sårbar for sykefravær og permisjoner.

Våren 2019 gjorde kommunene Storfjord, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvænangen likelydende politiske vedtak med følgende innhold:

- 1. Formannskapet stiller seg positive til å vurdere gjenopptaking av et forpliktende plansamarbeid i Nord-Troms.**
- 2. Det nedsettes ei arbeidsgruppe bestående av fagfolk fra alle Nord-Troms-kommunene, som utreder innhold og organisering av et framtidig plansamarbeid/plankontor. Det tas utgangspunkt i evaluering av Nord-Troms Plankontor, erfaringer, rapporter ang organisering av plansamarbeid m fl.**

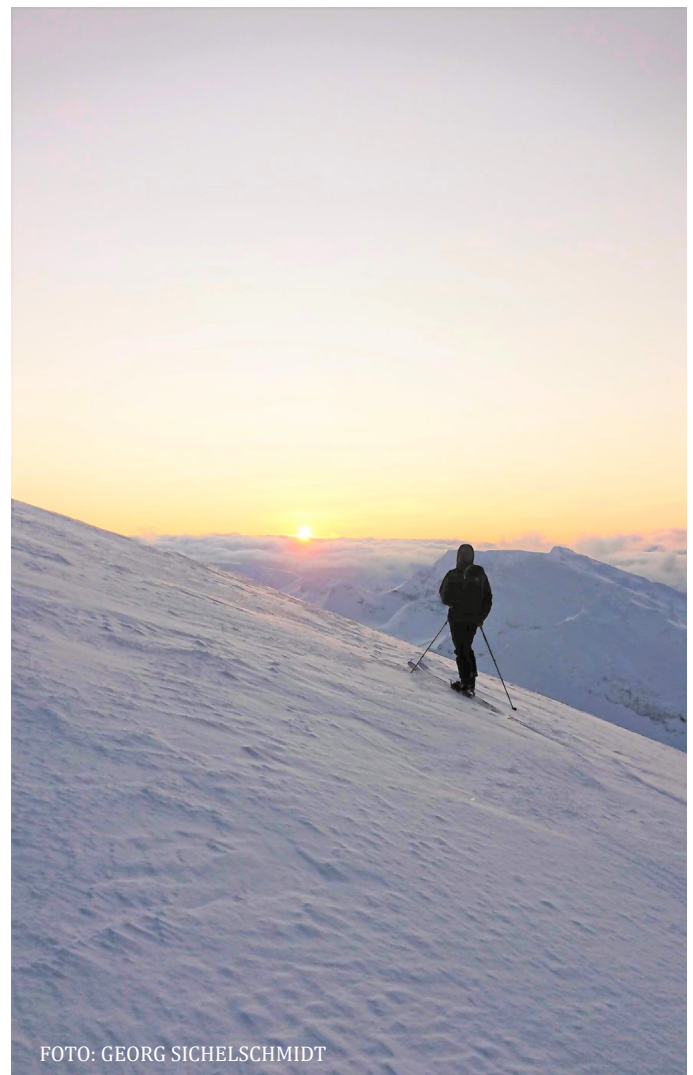

FOTO: GEORG SICHELSCHMIDT

Lyngen kommune ved kommunedirektør har i løpet av januar 2020 også bestemt seg for at de ønsker å utrede muligheten for et forpliktende plansamarbeid/plankontor. Dermed er alle kommunene i Nord-Troms med på prosjektet.

Det er altså bred enighet i regionen om å utrede muligheten for et nytt forpliktende plansamarbeid/plankontor i Nord-Troms.

Da historien har en tendens til å gjenta seg selv, krever et mulig nytt samarbeid videre utredninger for å belyse hva som ikke fungerte sist, og hvordan man skal endre innhold og organisering for å unngå at det samme skjer på nytt.

Før etableringen av plankontoret i 2012 ble det gjort grundige utredninger av NIBR, samt forskjellige arbeidsgrupper innad i regionen. Se vedlagte utredning av NIBR. Funnene i disse rapportene vil bli lagt til grunn for utredningen av et nytt plansamarbeid sammen med årsakene til at det ble avviklet. På bakgrunn av dette vil det utarbeides forslag til endringer i organisering og innhold for å skape et plansamarbeid som vil fungere i lengden.

Helt konkret ønsker man svar på følgende spørsmål:

- **Hvorfor har vi behov for et plansamarbeid?**
- **Hva skal et plansamarbeid inneholde?**
- **Hvordan skal plansamarbeidet organiseres og driftes?**

Samtidig må utredningen belyse hvordan man skal takle problemer som oppstår mellom prosjekteierne og eventuelle muligheter til å endre organisering og innhold i plansamarbeidet for å unngå en ny avvikling.

FOTO: BÅRD BENDIK GRØTTA FANGHOL

FRAMDRIFTSPLAN

Milepæl	Tidspunkt
Tildeling av midler	apr. 2020
Nedsetting av ressursgruppe	apr. 2020
Ansettelse av prosjektleder	jun. 2020
Prosjektleder og ressursgruppe oppstart	jun. 2020
Evaluering av Nord-Troms plankontor	aug. 2020
Supplerende utredninger av et nytt plansamarbeid/plankontor	jan. 2020
Forslag til innhold og organisering	apr. 2021
Vedtak av oppstart på forpliktende plansamarbeid/plankontor	mai. 2021
Evaluering av prosjektet	jun. 2021

FOTO: BÅRD BENDIK GRØTTA FANGHOL

UTREDNINGER OG AVKLARINGER

Problemstilling	Tema	Fordeler/utfordringer	Utredningsbehov
Hvorfor er det behov for å etablere et plansamarbeid i Nord-Troms?	Fagmiljø	Spesialisering Ulike fagfelt Spesifikk kompetanse	Hvilke fordeler og utfordringer et plansamarbeid kan ha for fagmiljøet må utredes.
		Kompetanseheving Kurs og seminar Intern opplæring	
		Robusthet Sykefravær og permisjon Attraktivitet Arbeidskapasitet Faglig robusthet	
	Plankvalitet	Faglig styrke Variert kunnskap og erfaring Faglig bredde gir gjennomgående gode planer	Hvilke fordeler og utfordringer et plansamarbeid kan ha for plankvaliteten må utredes. Forholdet mellom objektive vurderinger, og geografisk, teknisk og kulturell lokalkunnskap må vurderes og belyses
		Medvirkning Samkjøring av medvirkningsprosesser Objektiv merknadsbehandling Lokalkunnskap vil være viktig for å sikre god medvirkning.	
		Samordning av innspill God kompetanse til å ta hånd om innspill på forskjellige områder. Mulighet for å etablere god kommunikasjon med ulike innsigelsesmyndigheter. Læring fra planprosesser i en kommune kan overføres videre og gjøre prosessene mer effektive ved å unngå å gjøre feil flere ganger.	

Stordriftsfordeler	Prosesser Prosesser til mange planoppgaver gjennomføres ofte samtidig i flere kommuner. Disse kan kjøres parallelt noe som vil spare tid og øke kvaliteten. Kompetanse på prosessledelse vil kunne bygges opp og flyttes mellom kommunene.	Hvilke fordeler og utfordringer et plansamarbeid kan ha i forbindelse med denne typen «stordrift» må utredes.
	Samordning Samordning av arbeidsprosesser, utredninger, informasjonsarbeid og kompetanseutvikling vil gi store fordeler for eierkommunene på sikt.	
	Effektivitet Sammenslåing av arbeid på ulike tidspunkt og i ulike prosesser vil være både tids- og kostnadseffektivt. Etter hvert vil alle faktorene med robusthet, kompetansenivå, samordningsmuligheter, erfaring og plankvalitet kunne skape en effektivitet som kommer eierkommunene til gode i form av mer utbytte for pengene, rasere saksbehandling og økt kvalitet.	

FOTO: BÅRD BENDIK GRØTTA FANGHOL

<p>Hva skal inngå i plansamarbeidet?</p>	<p>Kommuneplan</p>	<p>Arealdel</p> <p>Arealdelen vil naturlig inngå som en av plansamarbeidets hovedoppgaver.</p> <p>Det vil kunne utarbeides arealdeler for alle kommunene etter samme lest både når det gjelder prosess, medvirkning og utforming. Dette vil lette arbeidet etter hvert og gjøre rullering av planene enklere på sikt.</p>	<p>Det må utredes i hvor stor grad plansamarbeidet skal være involvert i utarbeidelsen av kommuneplanens arealdel.</p>
		<p>Samfunnsdel</p> <p>Samfunnsdelen er veldig sektorovergripende, men allikevel særdeles viktig for plansamarbeidets arbeid med arealdeler og andre planer.</p> <p>Plansamarbeidet bør derfor ha prosessledelse i dette arbeidet for å sikre framdrift og kvalitet. Her vil man også kunne oppnå de samme synergiene som nevnt under arealdelen.</p>	<p>Det må utredes i hvor stor grad plansamarbeidet skal være involvert i utarbeidelsen av kommuneplanens samfunnsdel fra innspill-sadgang til prosessledelse til utarbeidelse og planforslag.</p>
		<p>Planstrategi</p> <p>Planstrategien er et politisk dokument som må ha god forankring i det aktuelle kommunestyret og administrasjonen. Det er også et dokument som setter tydelige føringer for plansamarbeidets arbeidsoppgaver i de neste fire årene. Plansamarbeidet bør derfor også ha prosessledelse i dette arbeidet for å ta eierskap til innholdet og intensjonen bak. Ved å ha prosessledelse på alle kommunene sine planstrategier parallelt vil også plansamarbeidet få en veldig god innsikt i arbeidet og kunne delta med faglige anbefalinger for prioriteringen for planperioden.</p>	<p>Det må utredes i hvor stor grad plansamarbeidet skal være involvert i utarbeidelsen av planstrategien fra innspill-sadgang til prosessledelse til utarbeidelse og prioriteringsforslag.</p>

	Reguleringsplaner	Offentlige Det vil være naturlig på sikt at plansamarbeidet vil ta på seg utarbeidelsen og saksbehandlingen av offentlige reguleringsplaner. Dette vil spare eierkommunene for konsulentutgifter og sikre lokal kunnskap og forankring i arbeidet. Man vil på sikt få god kompetanse på området og dette vil kunne fungere som en drivkraft for utviklingen i regionen. Å kunne utarbeide reguleringsplaner internt vil være svært attraktivt for små kommuner i Nord-Troms.	Det må utredes i hvilken grad plansamarbeidet skal bruke ressurser og bygge kompetanse på å utarbeide reguleringsplaner for eierkommunene.
		Private Det vil være naturlig at plansamarbeidet saksbehandler private reguleringsplaner. Den interne kompetansen vil kunne gjøre dette effektivt og med høy kvalitet. Man vil da også kunne ta høyere saksbehandlingsgebyr for dette.	

FOTO: BÅRD BENDIK GRØTTA FANGHOL

	Øvrig arbeid	Dispensasjoner	Det må utredes om dispensasjoner skal være en del av plansamarbeidet. Dette vil kunne gi høyere kvalitet på de juridiske vurderingene og en mer objektiv og rettferdig vurdering av søknader.
		Bygge- og delingssaker	Det må utredes om bygge- og delingssaker skal være en del av plansamarbeidet. Dette vil kunne gi høyere kvalitet på de juridiske vurderingene og en mer objektiv og rettferdig vurdering av søknader.
		Beredskapsplanverk	Det må utredes om beredskapsplanverket skal være en del av plansamarbeidet. Dette henger tett sammen med areal- og samfunnsplanlegging. Det krever god lokal kunnskap og forankring i tillegg til stor kompetanse på feltet.
		Kartarbeid	Det må utredes om kart- og geodata-arbeid skal være en del av plansamarbeidet. Et samarbeid om dette vil kunne gi besparelser i innkjøp av produkter og tjenester, utvikling av kompetanse og lavere arbeidsinnsats per kommune enn det er i dag.

Hvordan skal plansamarbeidet organiseres og driftes?	Planforum	Konkrete problemstillinger etter behov Et lite formelt samarbeid hvor man kan møtes og diskutere konkrete planer og problemstilling etter som det er behov. Fungerer som dagens regionale planforum, men på et lokalt nivå.	Det må utredes hvilken samarbeidsmodell som vil fungere best for eierkommunene, gi best utbytte for innbyggerne, ansatte, politikere osv. Her må vurderes de ulike formene for samarbeid fra planforum til plankontor med sine underfasetter.
		Faste møtepunkter Noe mer formelt. Fastemøtepunkter hvor man kan ta opp og samarbeide om det man definerer som skal inngå i samarbeidet.	
	Plannettverk	Faglig samarbeid Et samarbeid rundt faglige spørsmål. Fordeling av kompetanseutvikling mellom kommunene, med påfølgende intern opplæring.	
		Samkjøring av prosesser Samarbeid om felles prosesser for lovpålagte oppgaver som planstrategi og kommuneplanen.	
Plankontor	Sentral modell Felles kontor i vertskommune Alle jobber her. Kommunen får en bestillerrolle og forholder seg til plankontoret som en enhet, uten egen kontaktperson.		
	Desentral modell Alle sitter i hver sin kommune Samarbeid over digitale hjelpemidler Hyppige møter i de ulike kommunene. Det jobbes som en enhet, hvor kommunen melder sine behov inn til leder, som under sentral modell.		

		<p>Kombinasjonsmodell</p> <p>Kontor i vertskommune.</p> <p>Mulighet til å jobbe bare på hovedkontor med møtevirksomhet o.l. i ulike kommuner det jobbes med.</p> <p>Mulighet til å ha kontorsted ute i kommunene om man ønsker.</p> <p>Noen dager på felleskontor, noen dager i kommune man ønsker.</p> <p>Kommunene forholder seg til plankontoret som en enhet, uten å ha en fast kontaktperson. Leder delegere arbeidet.</p>	
--	--	--	--

FOTO: BÅRD BENDIK GRØTTA FANGHOL

Hva må endres fra forrige gang - betraktninger?	Selskapsstruktur	IKS/AS/KF/Andre former? Ut ifra hvilken samarbeidsmodell som velges ut, må det sees på hvordan selskapsstrukturen skal organiseres. Sist gang var plankontoret organisert som et interkommunalt samarbeid etter daværende kommunelovens § 27.	Det må vurderes ulike former for selskapsstruktur for å finne den mest hensiktsmessige med tanke på de oppgavene plansamarbeidet skal løse.
	Ledelse	Kompetansekrav Hvordan ledelsen av et plansamarbeid fungerer er avgjørende for om det er levedyktig på sikt. Planarbeid er komplekst med hensyn på arbeidsmengde, fagfelt, prosesser og mange andre faktorer. Å styre planarbeidet til fem kommuner er derfor ikke en lett oppgave.	Det må vurderes hvilken kompetanse lederen skal inneha for å kunne løse arbeidsoppgavene. Det må utredes om lederen, i tillegg til ledelsesevne, også bør være utdannet i fagfeltet og ha grundig kjennskap til kommunal planlegging og forvaltning.
		Deltid eller heltid Når det gjelder størrelse på lederstilling i et slikt plansamarbeid så må det utredes om det er arbeid til en full stilling eller som deler av en annen stilling. En mulig form for ledelse er at det kombineres med planarbeid og at en av de planansatte gis et ledelsesansvar som del av stillingen.	Det må utredes hvor mye av et årsverk som kreves for å lede et slikt plansamarbeid. Det må også utredes hvilken kompetanse som er viktig for å kunne utføre oppgaven på en hensiktsmessig måte.
	Styringsgruppe	Kommunedirektører, fagfolk eller ordførere Forrige gang var det kommunedirektører som utgjorde styret i plankontoret. Om styret er sammensatt politisk, av administrasjonsledelsen eller av fagpersoner vil ha stor innvirkning på hvordan plansamarbeidet fungerer.	Ved opprettelsen av et nytt plansamarbeid må det utredes hvilken sammensetning av styret som er mest hensiktsmessig for å ha et velfungerende samarbeid.

KOSTNADSBEREGNING

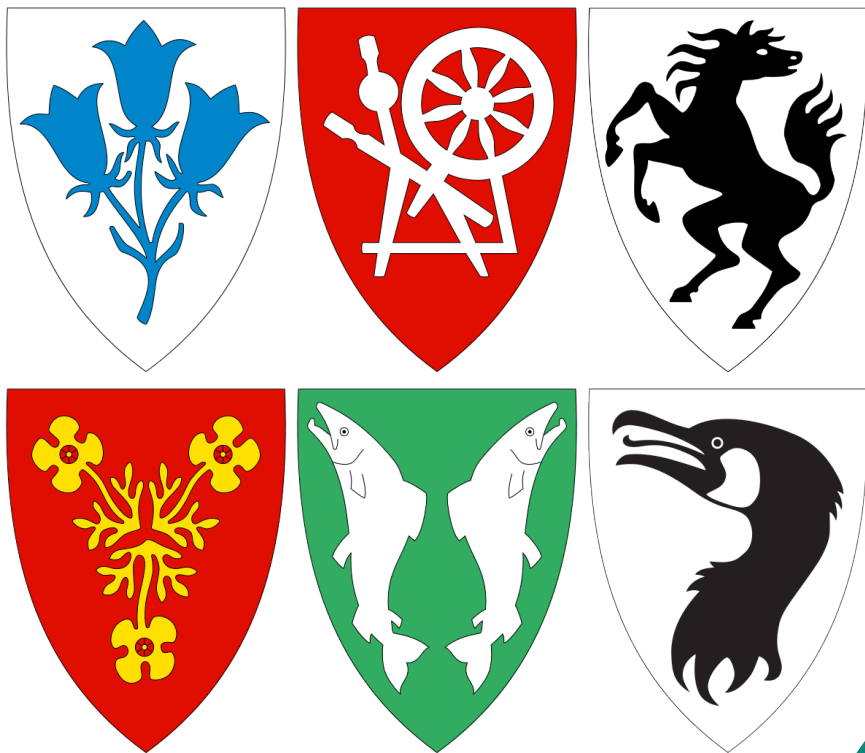
	Storfjord	Kåfjord	Skjervøy	Nordreisa	Kvænangen	Lyngen	Totalt
Arbeidsinnsats fra kommune	kr 120 000	kr 120 000	kr 120 000	kr 120 000	kr 120 000	kr 120 000	kr 720 000
Reiseutgifter	kr 15 000	kr 15 000	kr 15 000	kr 15 000	kr 15 000	kr 15 000	kr 90 000
Administrasjon	kr 6 667	kr 6 667	kr 6 667	kr 6 667	kr 6 667	kr 6 667	kr 40 000
Prosjektleder 12 mnd	kr 141 667	kr 141 667	kr 141 667	kr 141 667	kr 141 667	kr 141 667	kr 850 000
Totalt							kr 1 700 000

FINANSIERINGSPLAN

	Totalt
Egenandel kommuner	kr 850 000
Prosjektskjønnsmidler	kr 850 000

FOTO: GEORG SICHELSCHMIDT

ÅRSTALL
2020

FORMAT
A4

ANTALL SIDER
16

TITTEL
PLANSAMARBEID I NORD-TROMS - PLÁNAOVTTASBARGU DAVVI ROMSSAS

FORFATTER
KÅFJORD KOMMUNE VED UTVIKLINGSAVDELING/KOMMUNEPLANLEGGJER

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
104/20	Kvæningen kommunestyre	08.12.2020

Møteplan for politiske møter i 2021.

Kommunedirektørens innstilling

Vedlagte utkast til møteplan vedtas.

Saksopplysninger

I hovedsak viderefører vi den planen vi har hatt fra før.

Kommunestyret 9/2 er satt tidligere enn normalt for å rekke å behandle reguleringsplan for Kvæningsfjellet innen frist.

Kommunestyret 5/10 er ment å inneholde økonomiplanplan og budsjett dersom vi følger opp det som var den egentlige planen på evalueringsmøtet i mars. Møtet er satt tidligere enn normalt.

Ellers er formannskapene satt opp med alltid 2 uker før hvert kommunestyre (unntatt desember da det er 3), jevnlig 2.-3. uke og pause juli måned og et stykke ut i august.

Eldrerådet, Råd for funksjonshemmede og Ungdomsrådet er ikke satt opp med faste møter da deres behov og saksmengde er svært varierende og det er mest naturlig å møtes etter behov.

AMU er ikke satt opp i denne oversikten da det nå er et administrativt organ.

Tekstdel til møteplanen:

- Det legges opp til møtefri i juli og halve august.
- Det legges opp til å ha formannskap på tirsdager, men må tilpasse det til regionråd.
- Det skal lages et årshjul for formannskapet. Formannskapet skal ha temamøter med informasjon og debatt. Dette gjør formannskapet i første møtet i 2021.
- Det kan legges opp til å sløyfe enkelte formannskapsmøter dersom det er nødvendig. F.eks. siste møtet før sommeren og siste møtet før jul.
- Ordfører gis fullmakt til å gjøre endringer i møteplanen. Endringer bør drøftes i formannskapet.

Politisk møteplan 2021

JANUAR

M	T	O	T	F	L	S
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

FEBRUAR

M	T	O	T	F	L	S
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28

MARS

M	T	O	T	F	L	S
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

APRIL

M	T	O	T	F	L	S
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

MAI

M	T	O	T	F	L	S
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

JUNI

M	T	O	T	F	L	S
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

JULI

M	T	O	T	F	L	S
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

AUGUST

M	T	O	T	F	L	S
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

SEPTEMBER

M	T	O	T	F	L	S
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

OKTOBER

M	T	O	T	F	L	S
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

NOVEMBER

M	T	O	T	F	L	S
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

DESEMBER

M	T	O	T	F	L	S
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Rødt er kommunestyret
Blått er formanskapet
Grønt er kontrollutvalget

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
105/20	Kvæningen kommunestyre	08.12.2020

Valg av forliksrådsmedlemmer ti Nord-Troms forliksråd

Henvising til lovverk:

Domstoloven §27, §56

Vedlegg

1 Retningslinjer for valg av forliksrådsmedlemmer for perioden 2021-2024 Nord Troms

Kommunedirektørens innstilling

1. Kommunestyret godkjenner retningslinjer for valg av forliksrådsmedlemmer for perioden 2021-2024 Nord Troms.
2. Kommunestyret velger 1 representant (mann), som skal også fungere som nestleder, til Nord-Troms forliksråd.

Saksopplysninger

Kommunene i Nord-Troms har besluttet seg til å opprette et felles forliksråd. Før valg av medlemmer må hver kommune vedta retningslinjer for valg av forliksrådsmedlemmer for perioden 2021-2024.

Etter domstollovens §27 kan forliksrådet bestå av kun 3 medlemmer og 3 varamedlemmer selv om det nye forliksrådet omfatter flere kommuner. Kjønnfordelingen skal være lik.

Vilkår for å kunne velges til forliksrådsmedlem:

*Forliksrådsmedlemmer må være norske statsborgere – menn eller kvinner – som er vederheftige og som ikke er fratatt stemmerett i offentlige anliggender.
I tillegg oppstiller domstoloven § 56 visse vilkår for å kunne velges til forliksrådsmedlem:*

- *Vedkommende må ha fylt 25 år.*

- *Vedkommende må være under 70 år ved valgperiodens start, jf. § 70 nr. 1.*
- *Som forliksrådsmedlemmer skal bare velges personer som anses særskilt egnet til oppgaven, og som behersker norsk skriftlig og muntlig godt.*
- *Den som ikke bor i kommunen kan nekte å ta imot valg.*

Etter vedlagte retningslinjer gjelder følgende:

Før hvert valg vil regionrådet sende en henvendelse til alle kommunene i nord-troms hvor de ber kommunestyrene i alle involverte kommuner om å velge 1 person fra sin kommune som skal representere nord-troms forliksråd, for så å rapportere dette til regionrådet. For å sikre lik kjønnsfordeling i forliksrådet (hoved- og varamedlemmer) vil regionrådet bestemme hvilket kjønn hverenkelt kommune skal velge.

Hver kommune velger da ut ifra henvendelsen 1 person som skal inngå i forliksrådet som hoved- eller vararepresentant. Kommunene må selv innhente vandelsattest på de representantene som velges. Dette rapporteres inn til regionrådet som er ansvarlig for å innstille hvem som blir hoved- og vararepresentanter. Det er her viktig at regionrådet sørger for lik kjønnsfordeling både blant hoved- og vararepresentantene. Regionrådet skal også innstille leder og nestleder. Regionrådet sender sin innstilling til kommunestyrene i alle kommunene, kommunestyrene foretar så endelig valg av forliksråd.

Hver enkelt kommune sender resultatet av valget til fylkesmannen for stadfesting, fylkesmannen vil da sjekke om valget er gjennomført lovlig. Er valget gjennomført lovlig vil fylkesmannen stadfeste valget, i motsatt fall vil fylkesmannen påby at det avholdes nytt valg.

Nord-Troms Regionråd har behandlet forslag til retningslinjene i sak 59/20 og anbefaler kommunene å gjøre følgende vedtak:

- 1. Som medlemmer velges representantene fra Kvæningen (mann), Skjervøy (kvinne) og Lyngen (kvinne)*
- 2. Som varamedlemmer velges: representantene fra Kåfford (mann), Storfjord (kvinne) og Nordreisa (mann)*
- 3. Som leder av forliksrådet velges representanten fra Lyngen, med representanten fra Kvæningen som nestleder.*

Retningslinjer for valg av forliksrådsmedlemmer for perioden 2021 - 2024 Nord Troms

Oppdatert 23.11.2020

INNHOOLD

1 VALG AV FORLIKSRAÐSMEDLEMMER	2
1.1 Forliksråds sammensetning	2
1.2 Vilkår for å kunne velges til forliksrådsmedlem	3
1.3 Utelukkelse fra valg	3
1.3.1 Utelukkelse fra valg på grunn av stilling	4
1.3.2 Utelukkelse fra valg på grunn av vandel	4
1.4 Fremgangsmåten ved valget	5
1.4.1 Valg av forliksrådsmedlemmer og varamedlemmer	6
1.4.2 Valg av leder for forliksrådet – rekkefølgen for de valgte medlemmene	7
1.4.3 Fylkesmannens oppnevning av valgte forliksrådsmedlemmer og varamedlemmer	7
1.5 Suppleringsvalg av forliksrådsmedlemmer og midlertidig oppnevning	7

1 VALG AV FORLIKSRÅDSMEDLEMMER TIL FORLIKSRÅD NORD TROMS

Kommunene i Nord Troms bestående av Kvænangen, Nordreisa, Skjervøy, Kåfjord, Storfjord og Lyngen har inngått samarbeid om ett felles forliksråd. Forliksrådet skal ha 3 faste- og 3 varamedlemmer. Retningslinjene tar utgangspunkt i Justisdepartementets retningslinjer av 18.12.2019.

Departementet ønsker innledningsvis å understreke at forliksrådene har en viktig og krevende oppgave. For at de skal kunne løse oppgaven, er det derfor nødvendig at det som forliksrådsmedlemmer bare velges personer som i ethvert henseende er skikket for vervet. Kommunen bør oppfordre de valgte til å delta på kurs som arrangeres for forliksrådsmedlemmer. Dette vil gjøre dem bedre i stand til å ivareta forliksrådets oppgaver på en god måte. Slike kurs arrangeres årlig av Samarbeidsutvalget for forliksråd og namsmenn.

1.1 Forliksrådets sammensetning m.m.

Domstolloven § 27 gir følgende regler for sammensetningen av forliksrådet:

«I hver kommune skal det være et forliksråd. Forliksrådet skal ha tre medlemmer og like mange varamedlemmer. Blant medlemmene og blant varamedlemmene skal det være både kvinner og menn. Varamedlemmene tilkalles i den rekkefølge oppnevningen viser.

Kommunestyret velger et av medlemmene til formann. Har denne forfall, trer den av de andre som er nevnt først i oppnevningen og som kan gjøre tjeneste, i dennes sted. Med samtykke fra departementet kan kommunestyret fastsette at forliksrådet skal ha to eller flere avdelinger. Hver avdeling velges etter annet og tredje ledd. Den ene formannen velges som leder for domstolen. Den andre formannen, eller de andre formennene i den rekkefølge kommunen har fastsatt, er lederens stedfortreder som leder for domstolen.

Arbeids-, skyss- og kostgodtgjørelse til medlemmene og varamedlemmene fastsettes i samsvar med forskrift gitt av Kongen. For bestemte kommuner kan departementet fastsette at formannen og i tilfelle også de øvrige medlemmene skal ha et midlertidig tilsetningsforhold etter tjenestemannsloven. Den alminnelige namsmannen er sekretariat for forliksrådene i sitt distrikt. Kongen kan ved forskrift gi regler om forholdet mellom forliksrådet og sekretariatet.

Kommuner som har samme sekretariat for forliksrådet og dessuten ligger i samme domssogn, kan med tilslutning av minst 2/3 av hver av kommunestyrenes medlemmer beslutte å ha felles forliksråd dersom kommunene samtidig er enige om hvor mange medlemmer og varamedlemmer hver kommune skal velge, samt om hvordan det skal sikres at det blant både medlemmene og varamedlemmene er både kvinner og menn. Felles forliksråd kan opprettes uavhengig av funksjonsperioden etter § 57.»

1.2 Vilkår for å kunne velges til forliksrådsmedlem

Forliksrådsmedlemmer er dommere, og domstolloven § 53 gjelder derfor også for dem: forliksrådsmedlemmer må være norske statsborgere – menn eller kvinner – som er vederheftige og som ikke er fradømt stemmerett i offentlige anliggender.

I tillegg oppstiller domstolloven § 56 visse vilkår for å kunne velges til forliksrådsmedlem:

- Vedkommende må ha fylt 25 år.
- Vedkommende må være under 70 år ved valgperiodens start, jf. § 70 nr. 1.
- Som forliksrådsmedlemmer skal bare velges personer som anses særskilt egnet til oppgaven, og som behersker norsk skriftlig og muntlig godt.
- Den som ikke bor i kommunen kan nekte å ta imot valg.

Valg av forliksrådsmedlemmene skal skje innen 15. oktober året etter kommunestyrevalget og valgperioden løper i fire år fra 1. januar året etter. Det gjøres ikke unntak fra alderskravet.

Det følger av domstolloven § 57 tredje ledd at «den som ikke bor i kommunen, kan nekte å ta imot valg.» Man er altså valgbar selv om man ikke bor i kommunen, men man kan nekte å ta imot valget. Om sammenhengen mellom domstolloven § 57 tredje ledd og § 59 første ledd fremgår det av Bøhns kommentarutgave til domstolloven:

«Også hvis et forliksrådsmedlem flytter fra kommunen, må det holdes suppleringsvalg, selv om medlemmet ønsker å fortsette. Men ettersom folk utenfor kommunen er valgbar, jf. merknad 2 til § 56 tredje ledd, er det ikke noe i veien for at kommunestyret kan gjenvelge medlemmet dersom vedkommende er villig, [...]»

Etter § 74 kan en person kreve seg fritatt fra valg dersom helsetilstand eller andre særlige grunner tilsier det, eller vedkommende har vært medlem av forliksrådet i to perioder tidligere.

Digitaliseringen av publikumstjenester innen den sivile rettspleie på grunnplanet vil få stor betydning for forliksrådene. Etter planen skal løsningen for forliksrådene implementeres høsten 2020. Den digitale løsningen vil blant annet innebære at forliksrådets medlemmer skal logge seg på en portal for å lese saker samt signere rettsbøker. Det vil derfor være en stor fordel om de forliksrådsmedlemmene som velges har god digital kompetanse.

Departementet understreker at valg av forliksråd ikke er et valg av politisk råd eller utvalg, og at en ved valget tar hensyn til personlige forutsetninger og egenskaper hos dem som blir valgt. Videre er det viktig å bevare kontinuiteten i forliksrådet. Kommunestyret bør være tilbakeholden med å skifte ut hele forliksrådet på en gang.

1.3 Utelukkelse fra valg

Etter domstolloven § 56 første ledd annet punktum gjelder domstolloven § 71 til § 74

tilsvarende for forliksrådsmedlemmer. Dette innebærer at de som er utelukket til valg som lekdommere, heller ikke kan velges som medlemmer av forliksrådet.

1.3.1 Utelukkelse fra valg på grunn av stilling

Hensynet til domstolenes uavhengighet, og til at befolkningen skal ha tillit til uavhengigheten, begrunner reglene om utelukkelse fra valg på grunn av stilling. Det er avgjørende for tilliten til domstolene at domstolene oppfattes å være uavhengige av andre statlige myndigheter. De samme hensyn gjør seg gjeldende for den som skal velges til forliksrådsmedlem.

Domstoloven § 71 lyder:

«Utelukket fra valg på grunn av stilling er:

- 1. Stortingets representanter og vararepresentanter,*
- 2. statsrådets medlemmer, statssekretærer, statsrådenes personlige politiske rådgivere og ansatte ved Statsministerens kontor,*
- 3. fylkesmenn og assisterende fylkesmenn,*
- 4. utnevnte og konstituerte dommere og ansatte ved domstolene,*
- 5. ansatte ved påtalemyndigheten, i politiet og kriminalomsorgen og personer som er tildelt begrenset politimyndighet,*
- 6. ansatte i Justisdepartementet, Politidirektoratet og Domstoladministrasjonen¹ og dens styre,*
- 7. ansatte og studenter ved Politihøgskolen og Fængselsskolen,*
- 8. praktiserende advokater og advokatfullmektiger,*
- 9. kommunens administrasjonssjef (medlemmene av kommunerådet i kommuner med et parlamentarisk styringssystem) og andre kommunale tjenestemenn som tar direkte del i forberedelsen eller gjennomføringen av valget.»*

§ 71 nr. 9 utelukker fra valg i den kommunen vedkommende er ansatt i, ikke fra tilsvarende valg i andre kommuner. Uttrykket «tar direkte del i» gjelder alle typer arbeid, også utførelse av teknisk pregede oppgaver.

1.3.2 Utelukkelse fra valg på grunn av vandel

Regler for hvem som er utelukket på grunn av vandel, fremgår av domstoloven § 72:

«Utelukket fra valg på grunn av vandel er:

- 1. den som er idømt ubetinget fengselsstraff i mer enn ett år,*
- 2. den som er idømt forvaring eller særreaksjoner etter straffeloven § 40 eller §§ 62 til 65,*
- 3. den som er idømt ubetinget fengselsstraff i ett år eller mindre, og det ved valgperiodens start er mindre enn 15 år siden dommen var rettskraftig.*

4. den som er idømt betinget fengselsstraff, og det ved valgperiodens start er mindre enn 10 år siden dommen var rettskraftig,
5. den som er idømt eller har vedtatt bøtestraff for et forhold som etter loven kan medføre fengsel i mer enn ett år, og det ved valgperiodens start er mindre enn 10 år siden dommen var rettskraftig eller vedtakelsen,
6. den som har fått betinget påtaleunntatelse eller domsutsettelse for et forhold som etter loven kan medføre fengsel i mer enn ett år, og det ved valgperiodens start er mindre enn 10 år siden avgjørelsen var rettskraftig.

Dom på samfunnsstraff medfører utelukkelse etter første ledd nr. 1 eller 3, avhengig av lengden av den subsidiære fengselsstraffen. Ved delvis betinget fengselsstraff vurderes hver del for seg etter første ledd.»

Domstolloven § 72 innebærer at ikke bare straffens art, men også straffens lengde er av betydning for hvor lenge en person er utelukket fra valg som forliksrådsmedlem. Etter domstolloven § 73 er det kommunen som skal kontrollere at ingen velges i strid med § 71 og § 72. I praksis vil den nødvendige informasjonen måtte innhentes dels gjennom kontakt med den enkelte kandidat og dels ved forespørsel til strafferegisteret eller politiet. Ved henvendelser om vandel bør kommunene legge vekt på at det ikke skal innhentes mer informasjon enn det som er nødvendig for å avklare om personen er valgbar etter § 72.

For øvrig er det ingen formelle begrensninger for hvem som kan velges som forliksrådsmedlem. Det er derfor adgang til å velge jurister utover de begrensningene som følger av § 71. Ansatte ved kommuneadministrasjonen som ikke tar direkte del i forberedelsen eller gjennomføringen av valget kan også velges.

1.4 Fremgangsmåten ved valget

For Forliksrådet i Nord Troms gjelder følgende:

Før hvert valg vil regionrådet sende en henvendelse til alle kommunene i nord-troms hvor de ber kommunestyrene i alle involverte kommuner om å velge 1 person fra sin kommune som skal representere nord-troms forliksråd, for så å rapportere dette til regionrådet. For å sikre lik kjønnsfordeling i forliksrådet (hoved- og varamedlemmer) vil regionrådet bestemme hvilket kjønn hverenkelt kommune skal velge.

Hver kommune velger da ut ifra henvendelsen 1 person som skal inngå i forliksrådet som hoved- eller vararepresentant. Kommunene må selv innhente vandelsattest på de representantene som velges. Dette rapporteres inn til regionrådet som er ansvarlig for å innstille hvem som blir hoved- og vararepresentanter. Det er her viktig at regionrådet sørger for lik kjønnsfordeling både blant hoved- og vararepresentantene. Regionrådet skal også innstille leder og nestleder. Regionrådet sender sin innstilling til kommunestyrene i alle kommunene, kommunestyrene foretar så endelig valg av forliksråd.

Hver enkelt kommune sender resultatet av valget til fylkesmannen for stadfesting, fylkesmannen vil da sjekke om valget er gjennomført lovlig. Er valget gjennomført lovlig vil fylkesmannen stadfeste valget, i motsatt fall vil fylkesmannen påby at det avholdes nytt valg.

1.4.1 Valg av forliksrådsmedlemmer og varamedlemmer

Valg av forliksrådsmedlemmer skal etter domstolloven § 57 første ledd foregå innen 15. oktober året etter hvert kommunestyrevalg. Det nye forliksrådet trer sammen 1. januar det påfølgende år. Valget foretas av kommunestyrene i hver enkelt kommune.

Paragraf 57 lyder:

«Forliksrådsmedlemmer med varamedlemmer velges av kommunestyret selv. Valget foregår innen 15. oktober året etter hvert kommunestyrevalg og gjelder for fire år fra 1. januar det påfølgende år.

For valget gjelder bestemmelsene i kommuneloven §§ 7-4 til 7-8 med de avvik som følger av paragrafen her og av § 27.

Ved flertallsvalg skal rekkefølgen både for medlemmene og for varamedlemmene bestemmes etter deres stemmetall, eller ved loddrekning når stemmetallet står likt, med mindre regionrådet enstemmig fastsetter rekkefølgen.

Dersom det ved forholdsvalg er nødvendig for å oppfylle kravet i § 27 om at det blant medlemmene skal være både kvinner og menn, og opprykk etter kommuneloven § 7-6 tredje ledd innen den enkelte liste er utelukket, skal kandidater fra det underrepresenterte kjønn rykke opp på den listen som har fått færrest stemmer. Det samme gjelder dersom det er nødvendig for å oppfylle kravet om at det også blant varamedlemmene skal være både kvinner og menn. Dersom det har vært opprykk etter første punktum på den listen som har fått færrest stemmer, skjer opprykket for varamedlemmene på den listen som har fått nest færrest stemmer. Ved stemmelikhet avgjøres det ved loddrekning på hvilken liste opprykk skal skje.»

I kapittel 7 i lov 22. juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner (Kommuneloven) er det fastsatt generelle bestemmelser for valg til folkevalgte organer mv. Disse reglene gjelder også for valg av forliksråd, med de avvik som følger av domstolloven §§ 27 og 57. Valget skal således holdes som forholdsvalg når minst ett medlem krever det, og ellers som avtalevalg, jf. kommuneloven § 7-4. Bestemmelsen i kommuneloven § 7-6 femte ledd om antall varamedlemmer kommer imidlertid ikke til anvendelse, fordi domstolloven § 27 uttrykkelig bestemmer at det skal være tre varamedlemmer.

Særregelen i domstolloven § 57 tredje ledd om at kommunestyret/regionrådet enstemmig kan fastsette rekkefølgen for forliksrådsmedlemmer, har bakgrunn i at forliksrådet til tider gjenvelges uten at en ønsker å endre rekkefølgen. Rekkefølgen har betydning ved forfall til forliksrådets møter. Ved avtalevalg angir kommuneloven § 7-7 tredje ledd hvordan en valgteknisk skal oppfylle kravet i domstolloven § 27 om at det blant medlemmene og varamedlemmene skal være både kvinner og menn. Når det gjelder forholdsvalg vises til kommuneloven § 7-6, jf. domstolloven § 57.

1.4.2 Valg av leder for forliksrådet – rekkefølgen for de valgte medlemmene

Om valg av leder for forliksrådet bestemmer domstolloven § 27 at kommunestyret velger én av forliksrådsmedlemmene til «formann». Denne bestemmelsen skal forstås slik at kommunestyret/regionrådet først velger tre forliksrådsmedlemmer med varamedlemmer,

uten at det avgjøres hvem som skal være «leder». Deretter foretas særskilt valg av «leder» blant de tre forliksrådsmedlemmer som er valgt. Ved valget må en gå frem etter de alminnelige regler i kommuneloven kapittel 7 nevnt over.

Valget av forliksrådsmedlemmer avgjør den innbyrdes rekkefølgen av de valgte medlemmer og varamedlemmer. Rekkefølgen har betydning for hvem som skal fungere ved «lederens» eller andre medlemmers fravær, jf. domstolloven § 27 tredje ledd. Dette vil avhenge av om medlemmene er valgt ved forholdstallsvalg eller ved avtalevalg. Er valget holdt som forholdstallsvalg bestemmes rekkefølgen i henhold til kommuneloven § 7-6. Avtalevalg følger reglene i kommuneloven § 7-7.

1.4.3 Fylkesmannens oppnevning av valgte forliksrådsmedlemmer og varamedlemmer

Når valget på forliksrådsmedlemmer med varamedlemmer er holdt og den innbyrdes rekkefølgen fastslått, sender kommunen innberetning om valget til fylkesmannen. Fylkesmannens oppnevning av forliksrådet og tilsyn med forliksrådets virksomhet, er regulert i domstolloven § 58:

«Valget innberettes til fylkesmannen. Finner han valget lovlig, utferdiger han oppnevning for de valgte etter den rekkefølge som er fastsatt ved valget. Ellers påbyr han at det i fornøden utstrekning skal holdes nytt valg.

Fylkesmannen fører tilsyn med forliksrådets virksomhet.»

Finner fylkesmannen at valget er foretatt korrekt etter reglene i domstolloven og kommuneloven, stadfester han valget. I motsatt fall skal fylkesmannen påby at det avholdes nytt valg.

1.5 Suppleringsvalg av forliksrådsmedlemmer og midlertidig oppnevning

Adgangen til å foreta suppleringsvalg av forliksrådsmedlemmer følger av domstolloven § 59:

«Når et forliksrådsmedlem eller varamedlem dør eller flytter fra kommunen, eller når det opplyses at vedkommende mangler noen av de betingelser som nevnt i §§ 53 eller 56 første ledd, eller vedkommende ellers blir varig forhindret fra å gjøre tjeneste, foretar kommunestyret/regionrådet nytt valg av medlem eller varamedlem for den tid som er igjen. Valget foretas som flertallsvalg.

Kommunestyret/regionrådet kan tillate et medlem eller varamedlem å fratrukke sin stilling før tiden og foretar i så fall nytt valg etter reglene i første ledd.

Har noen forfall så forliksrådet ikke kan holde beslutningsdyktig møte, kan fylkesmannen oppnevne stedfortredere for den enkelte sak eller for inntil tre måneder. Er det ikke tid til å innhente fylkesmannens bestemmelse, kan to forrettende forliksrådsmedlemmer midlertidig tilkalle en stedfortreder når partene samtykker.

Den som oppnevnes som medlem eller varamedlem etter denne paragraf, kommer i rekkefølge etter dem som er oppnevnt tidligere. Dersom det holdes valg på nytt medlem fordi formannen har fratrudd e.l., kan kommunestyret/regionrådet selv velge ny formann uavhengig av første punktum.»

Det er ikke gitt nærmere bestemmelser om hvordan stedfortredere skal velges. Behovet for stedfortredere oppstår ofte i hastesituasjoner, og da kan det være lite hensiktsmessig at kommunestyret/regionrådet foretar valget. I slike situasjoner vil fylkesmannen kunne oppnevne stedfortredere etter forslag fra de gjenværende medlemmer i forliksrådet. I praksis kan det gjerne skje ved en telefonhenvendelse til fylkesmannen. Det er en forutsetning at den eller de stedfortredere som oppnevnes er valgbare, dvs. at de oppfyller vilkårene i domstolloven §§ 53 og 56.

Begrunnelsen for § 59 fjerde ledd er at flere fylkesmenn og kommuner har påpekt at det ved suppleringsvalg bør være anledning til å velge «leder» uavhengig av den rekkefølge som medlemmene er oppnevnt i. Domstolloven § 27 skal forstås slik at kommunestyret ved det ordinære valg av forliksråd, skal velge «leder» uten hensyn til den rekkefølge som ellers ville gjelde, jf. foran under pkt. 1.4.2. Det samme bør gjelde ved suppleringsvalg, slik at en lettere finner løsninger som både forliksrådet og det enkelte medlem er tjent med. Lederen for forliksrådet har ofte en større arbeidsbyrde og et større ansvar enn de øvrige medlemmer, og lederens evne til å lede forliks- og domsforhandlinger er dessuten av stor betydning. Kommunestyret bør innhente forliksrådets syn før forslag fremsettes.